A Royal Nagyszálloda

A Nagykörútnak az Erzsébetvárosra eső részén, az Erzsébet körúton épült fel közel száz éve a kerület két olyan monumentális létesítménye, mint a Royal Nagyszálloda és a New York–palota. Napjainkban mind a kettő lakattal lezárva várja sorsának jövőbeni alakulását.

A Sugárút (a későbbi és mai Andrássy út) és a Nagykörút kiépítése továbbá az 1885–ös első országos kiállítás, amelynek százezernél is több külföldi látogatója volt, arra ösztönözte az 1894–ben alakult Royal Nagyszálló Részvénytársaságot, hogy a fejlődő főváros művészeti és szórakozási központját nem a Belvárosban, a pesti városmagban, hanem a sűrűn lakott VI. és VII. kerületben kell kialakítani.

Az 1884. évi XVIII. t.c. többek között a Nagykörút létesítését biztosítja. Addig (1872–1883) csupán 23 ház épült a Nagykörúton, azonban a törvény nyújtotta sok kedvezmény és a gazdasági fellendülés, után 1884 és 1890 között, újabb 106 bérház épült. A részvénytársaság 1894–ben a még sok beépítésre váró telek közül a Nagykörút legjobb helyén, a nagyforgalmú Király utca közvetlen közelében, a 31 és félezer négyzetméternyi, a Hársfa utcáig terjedő telket megvásárolta. Ezen a főváros kellős közepére eső telken – a mai Erzsébet körút 49. sz. alatt – épült fel a nagyszabású hangverseny- és bálteremmel kapcsolt, első osztályú elegáns szálloda, Közép–Európa addigi legnagyobb, a mai értelembe vett szálloda–kombinátja.

A tervezésre és az építkezési munkálatok irányítására 1894–ben az akkor még kevéssé ismert Ray Dezső mérnök kapott megbízást, aki a zürichi műegyetemen szerzett diplomát és Párizsban építőművészeti tanulmányokat folytatott. (Ő volt egyébként a Lukács Gyógyfürdő szállodájának átalakítója, 1924–ben, iszapfürdőjének tervezője).

Az 1895–ben megtartott bokrétaünnepély után egy évvel a Millenium évében – ez volt egyébként a kikötés is – 1896. április 30–án megnyílt a Monarchia legnagyobb szállodaüzeme. A szállodát és vendéglátóhelyeit (éttermei, kávéháza, pálmakertje, cukrászdája, éjjeli mulatója), valamint üzletsorait, nem utolsó sorban a propaganda hatására, a kiállításra érkezők közül sokan keresték fel és a Royalban szálltak meg. A mindig „telt házat" jelentő szállodában előre kellett szobát rendelni.

Négy hónappal azután, hogy a Lumiére fivérek Párizs egyik nagy kávéházának pincehelyiségében nyilvános mozielőadást tartottak, magyarországi megbízottjuk – Eugéne Dupont – engedélyt kapott az újonnan megnyílt Royal szálló kávéházának különtermében az első filmek vetítésére. A közönség az 50 krajcáros belépődíj ellenére – ez nem kis pénz volt akkor – tódult az előadásra, hogy lássa a mozit, az elsötétített teremben a vászonra vetített új francia csodát, egy teljes éven át, hetenként változó műsorral.

Közvetlenül a nagyszálloda megnyitása után a Nagykörút még üres háztelkei beépülnek, „Royal" néven üzletek, színház, orfeum és egyéb szórakozóhelyek nyílnak, később pedig ahogy a Nagykörút jellege is megváltozott, a Royal Nagyszálloda közönsége is kicserélődött: művészek, írók, festők, színészek, majd filmesek és újságírók, mellettük üzletemberek keresik fel a szállodát és látogatják kávéházát, éttermét. Csupán néhány nevet említünk a szálloda vendégei közül: Krúdy Gyula, aki a beteg Ady Endrének olyan szobát szerzett, amely közvetlenül az utcáról biztosítja a bejárást. Bródy Sándor, aki Hatvany Lajost és Bánffy Miklóst látta vendégül, fia Hunyadi Sándor, Harmat Imre, Fényes László a riporter, Nagy Lajos, Zsolt Béla, az „Erzsébetváros" című színdarab szerzője.

A Nyugat és a Vajda János Társaság üléseit több alkalomból a Royalban tartották, amelynek hangversenyterme volt a színhelye Szomory Dezső egyfelvonásosának: „Botrány az Ingeborg–koncerten". A Royal külföldi vendégközönsége egyrészt a csoportos idegenforgalomból adódott, másrészt a hangversenyteremben fellépő művészek is itt találtak szállásra. Saljapintól kezdve Max Reinhardtig, a némafilm sztárjai közül Asta Nislen és Valdemar Psylander a szálló lakói voltak, a kapu előtt autogrammkérők várták őket. A hangfogó szőnyeggel bevont folyosókat gobelin– és textilművészeti alkotások, a vendégszobákat kerámiák díszítik és félezer értékes kép: Domanovszky Endre, Berény Róbert, Szőnyi István stb. alkotásai.

A szálló hangversenyei és báljai az első világháború kitörésével elmaradnak, a nagyterem helyén 1915. október 31–én megnyílik az első ezerszemélyes fővárosi nagymozi: a Royal Apolló.

1944. március 19. után, a második világháború alatt németek tartották megszállva az egész Royalt. 1953–ban már 170 szobát helyreállítottak, de 1956–ban az épület csaknem teljesen kiégett. 1961. augusztus 21–én megnyílt az újjáépített Royal 367 szobával, 601 ággyal, 317 fürdőszobával. Akkor nyolcezer izzólámpa és fénycső világította meg a helyiségeket. A mára erősen leromlott állapotba került szálloda vendégköre főleg külföldiekből állt.

A Nagyszálloda homlokzatán álló, a négy évszakot ábrázoló öntöttvas most azt várja: mi lesz veled Royal?

Ezerkilencszázkilencvenegy őszén az egész Royal–épületegyüttest be kellett zárni, egyrészt azért, mert megőrizni és korszerűsíteni nem érte volna meg, másrészt külföldi vállalkozót erre nem találtak. Később három pályázó a lebontást és újjáépítést javasolta. A nagykörúti külső városkép megmaradt volna, a mozi is, de a bál– és konferenciaterem került volna oda. A hitelt az irodaház bérbeadására és a földszinti üzlethelyiségek finanszírozására adták volna, minthogy a megtérülés ezeken a területeken gyorsabb, mint a szállodánál.

1992. október 20–án megállapodás született az Állami Vagyonügynökség, a Fővárosi Önkormányzat, a Budapesti Film, és Hungarhotels, a kanadai Sefri cég, valamint a CBC francia szállodakivitelező között a Royal szálloda átépítésének feltételeiről.

A Műemlékfelügyelet előírásai szerint kell helyreállítani a modern szálló és irodaépület együttest. A Royal Apollóból ismét bálytermet, továbbá öt termes, 1500 fős mozicentrumot építettek volna. A Budapesti Film pályázatot írt ki; ez lett volna az első eset, hogy a külföldi tőke új mozi építésében is részt vesz.

A legújabb fejlemény az, hogy új pályázatot írnak ki a nagykörúti Royal Szállóra azután, hogy a kanadai Sefri cég a magyarországi turizmus visszaesésére és adminisztrációs akadályokra hivatkozva, nem élt vételi lehetőségével. A Sefri céget az Állami Vagyonügynökség perelni fogja.

Dr. Berti Béla

Az elmúlt két hétben a kerületben 40 gépkocsifeltörés és 41 betöréses lopást hajtottak végre.

A falbontók

A korábban már büntetett előéletű H. Géza és társai az utóbbi időben egyre vastagabb pénztárcával róták a kerület utcáit, s költötték legális munkahely nélkül keresett pénzüket. Mert hogy ők a pénzt az átlagpolgártól eltérően nemcsak „keresték", de meg is találták! Először műszaki cikkek, ruhaneműk, dohány és italáruk formájában, majd értékesítve portékáikat valódi bankók kerültek farzsebükbe.

A mértéktelen pénzköltés hívta fel rájuk a rendőrség figyelmét, és mint Horváth Dénes alezredes, a bűnügyi osztály vezetője elmondta; „kidolgoztunk egy tervet az elfogásukra, őrizetbe vételükre és egy akció keretében ezt realizáltuk".

Szóval lecsaptak a csapatra, s így a faltörők ma már a kerület fogdájának vendégszeretetét élvezik.

Eddig 27 rendbeli betöréses lopást ismertek be, s még nem értek viszaemlékezésük végére. A január óta már jól összeszokott kis csapat kedvenc módszere a falbontás volt. Többnyire a pincehelyiségeken keresztül bontották ki a falat, és bújtak be a résen a kiszemelt üzletbe.

Ezt követte a kiadogatás. Volt ahonnan 60 zakót és 40 férfi kabátot vittek el az egyéb apróságokon kívül. Ez esetben a kár elérte az 500 ezer forintot. Persze volt olyan kft., amely olcsóbban úszta meg a baráti társaság éjszakai látogatását.

A rendőrség igyekszik felgöngyölíteni a történteket, de sehogyan sem érti a lakosság passzívitását. Mert bejelentés sehonnan sem érkezett, az pedig elképzelhetetlen, hogy a zajjal járó falbontás, az esetenként tetemes mennyiségű áru – például 20 hűtőtáska, vagy egyéb műszaki cikkek– kocsiba rakodása, udvaron keresztül történő kipakolása nem tűnt fel soha, senkinek...

– joó –

⌘

Őrizetben az őrző

Október első vasárnapján két debreceni lány áruvá vált a fővárosban. A már hétköznapinak számító eset abban tért el a „megszokottól", hogy mellőzött minden fajta önkéntességet.

A lányok – a fiatalkorú, még tanuló C. és barátnője, a munkanélküli I. – két korábbi diszkós-ismerősük meghívására szórakozni indultak Debrecenbe. A várost elhagyva a fiúk a kocsival Budapest felé vették az irányt, és ígéretükkel szöges ellentétben a fővárosi diszkó helyett egy leánykereskedőhöz vitték partnernőiket. A vevő megmustrálta az árut, pénzt adott át a „szállítóknak", majd „sok pénzt adtam értetek, és még sokat is költök majd rátok, de holnap már dolgoztok" megjegyzés kíséretében egy „fogdmegjére" bízta őket. Egy VII. kerületi félkomfortos lakásba vitte az úgymond „piacra dobandó friss húsokat".

Az eset végülis happy-end-del végződött, hála a félkomfortos lakásnak. Az egyik leányzó gyomorpanaszra hivatkozva kereste a mosdót, amely alkalmatosság a folyosó végén volt fellelhető. A férfi az első esetben kikísérte. Megtette ezt másodjára is, de harmadszor már nem fűlött a foga a gardedám szerephez. Vesztére. A lányok addig-addig jártak a folyosó végére, míg sikerült egyszerre kilógniuk és bezárták fogvatartójukat. Első útjuk a rendőrségre vezetett.

– ó –

Rendnek kell lenni!

Ezt az elvet ma már senki sem vonja kétségbe, így gondolkoztak azok a honatyák is akik úgy vélték, a közutakon is rendet kell teremteni. Sokirányú tevékenységük közül „első menetben" a tilosban parkoló gépjárművek ügyét emelték ki. Mivel ez a gyűjtőgető munka jól jövedelmez, meg is jelentek az utakon szinte példátlan mennyiségben az ugynevezett „lopós autók".

Bár az autósok nem nézték jó szemmel, lelkük mélyén mégiscsak egyetértettek azzal, hogy a szabályokat be kell tartani.

Eddig nem is lenne baj! Az utóbbi időben valamicskét javult a közlekedési morál, a saját kárukon tanult autósok még egyszer nem állnak arra a helyre ahonnan már egyszer „ellopták" a járgányukat. A szállítós buliba több cég is bekapcsolódott, így verseny alakult ki, vajon kinek sikerül előbb elszállítani a vétkes járművet.

De ezzel a szállítói túlkínálattal egyfajta morálváltás is bekövetkezett. Mert míg eleddig csak azok az autók kerültek az elszállítás szomorú sorsára, amelyek valóban kirívóan, a forgalmat akadályozva álldogáltak a közutakon, ma már a legenyhébb parkolási „szépséghiba" miatt is ugrik a kocsi és az ötezer forint.

A parkolóhelyek száma inkább csökken mint stagnál, az autók száma meg folyamatosan nő és ezt az ellentétet egyelőre senki sem tudja feloldani. De az sem járja, hogy fuvar híján csak a bevételre tudjanak koncentrálni a rend őrei és megbízottaik. S ezek a szállítók ma már rutinosan, ismerve az esetleg félreérthető vagy rosszul látható jelzéseket, számontartják a kritikus helyeket és alig néhány perc alatt eltüntetik a gyanútlanul parkoló autót. Mindezt mondom úgy, hogy magam is egyetértek azzal az elvvel, hogy a forgalmat akadályozó járművet el kell szállítani. De azért módjával! És *csak* azt!

– Karalyos –

RAY Rezső épülete

Városházak

APEST 1997. november 26., szerda

Végre fizettek a Royal Szállóért

Még nem lehet tudni, hogy a mozi visszaváltozik-e bálteremmé

Hat éve áll üresen

TEKNŐS MIKLÓS FELVÉTELE

Hét évig kellett rá várni, de csak eladták végre. A Royal Szálló privatizációja nem tartozik az ÁVÜ–ÁPV Rt. sikertörténetei közé. Kicsit tovább tartott annál, hogy az lehessen. Mióta állami vagyont árulnak, azóta a nagykörúti hotel is szerepel a kínálatban. A Royalt ugyanis az elsők között hirdették meg 1990-ben. Most végre elkelt, igaz, fél évet kellett várni, míg a várva várt pályázati igenből birtokba adás lett, de most már ezen is túljutottak. Az épület és benne az Apolló mozi a máltai Corinthia konzorcium tulajdona.

Az elmúlt hét évben öt nemzetközi pályázatot hirdettek meg. Az első felhívást még a HungarHotels tette közzé 1990-ben. A győztes egy kanadai–francia konzorcium, a Sefri CBC lett. A HungarHotels és a külföldi befektető Royal Beruházó Kft. néven közös társaságot hozott létre, amelybe a magyar fél a szállodát vitte volna be, a partner pedig a készpénzt: háromszázmillió forintot. De hiába telt el két év, a Sefri nem fizetett. Ezen felül az épületben működő Apolló mozi áthelyezéséről sem sikerült megállapodni a működtetővel, a Budapest Film Rt.-vel.

1993: új pályázat, immár az Apolló nélkül, de ismét eredménytelenül. Az ÁVÜ erre megvásárolta a szállodát a HungarHotelstől, majd pert indított, és egy szuszra kiírt egy újabb pályázatot. Senki sem jelentkezett. Újabb egy év múltán, 1994-ben ismét nemzetközi tendert írtak ki. Az Apolló ugyan továbbra sem szerepelt az ingatlancsomagban, de külön tárgyalások révén ezt is megvásárolhatta volna a pályázó.

A Sefri ismét feltűnt a színen, de a vagyonügynökségnek jobban tetszett a Globe Kereskedelmi Központ Magyarország Kft. néven összeállt hazai befektetői társaság ajánlata. A pályázati feltételeket azonban ez a cég sem teljesítette, így végül ezt a tendert is eredménytelennek nyilvánították.

Időközben a szállodát bezárták. Az utolsó vendég 1991 szeptemberében Rónai András, a Valahol Európában Ficsúrja volt. A hotel felújításának költségét több mint tízmilliárd forintra becsülték, de a majdani vásárló az elfogadott rendezési terv alapján – az Erzsébet körúti homlokzat kivételével – akár le is bonthatta volna az épületet. Az őrzés egyébként évente hathétmillió forintjába került az államnak.

1996 tavaszán újabb pályázatot hirdetett az ÁPV Rt., a győztes a Körút 11 Kft. lett. Nem is volt több jelentkező. Az izraeli tőkével működő cég egymilliárdot ígért, de végül nem fizetett. A kft. szerint azért, mert az ingatlan nem volt per- és tehermentes, a VII. kerületi önkormányzat ugyanis a belterületi földek fejében tulajdonjogi igényt jegyeztetett be rá. Az ÁPV Rt. szerint legfeljebb egy hétig volt a tulajdoni lapon széljegyzet, de az sem az önkormányzaté, egyébként attól még fizethetett volna a kft.

Az 1997-es év új pályázatot és új győztest hozott. Ezúttal a Corinthia Group of Company nyert. A cég 1,22 milliárd forintot ígért az Apolló mozit és hat kisebb értékű, a hotel szolgáltatóegységeinek bővítésére alkalmas ingatlant is tartalmazó épületegyüttesért. A márciusi egyezséget azonban csak a múlt héten követte birtokba adás, mivel a tulajdoni lapról előbb le kellett vetetni a korábbi győztes tulajdonbejegyzését – tudtuk meg *Heffentrager Józseftől*, az ÁPV Rt. ingatlanhasznosító igazgatóságának vezetőjétől. A széljegyzet levétele némi pereskedéssel és idővel járt, de a máltai konzorcium mindezt kivárta, sőt – az előzmények fényében meglepő módon – fizetett is. Most már azt tehet az épülettel, amit akar, az adásvételi szerződés ugyanis semmiféle kikötést nem tartalmazott. A Máltán, Törökországban és Tunéziában szállodákat üzemeltető cég azonban itt is hotelt szeretne nyitni, és úgy gondolja, a főváros egyik legforgalmasabb főútja mentén százegy éve álló szálloda kiváló lesz hotelláncuk bővítésére.

Az átalakításról és a felújításról azonban még tervek sem születtek. Így azt sem tudni, hogy a mozi visszaváltozik-e bálteremmé, vagy esetleg teljesen más feladatot kap. Egyelőre arról sem készült becslés, mennyibe kerül majd a felújítás, arról pedig végképp nem tud senki, mikor nyílhat meg újra az immáron hat éve üresen álló nagykörúti épület. A tulajdonviszonyok rendezése előtt felesleges lett volna bármiféle tervet készíttetni – mondja magyarázatul *Kőszegváry Ferenc*, az Aquincum Hotel igazgatója, a cég hazai képviselője. (Az ötcsillagos óbudai szállót szintén a Corinthia Hotel Palace Co. üzemelteti.) Az amerikai kormány egyébként a cég valamennyi szállóját bojkottálja, nem ajánlja állampolgárainak, mivel a líbiai állam is résztulajdonos benne. Kőszegváry Ferenc kérdésünkre azt válaszolta, hogy nem tudja kik, milyen arányban részesednek a konzorcium tulajdonából.

Szalai Anna

A Royal Grand Hotelt 1894 és 1896 között a millenniumra érkező vendégsereg fogadására építették Ray Rezső tervei alapján. A homlokzatot négy öntöttvas szobor díszítette, a 365 szobát félezer értékes eredeti festmény díszítette. A Royal a Monarchia egyik legnagyobb szállodája volt, a főváros társadalmi életének központja. Itt rendezték először mozgóképes vetítést a Lumière fivérek szervezésében. A második világháború alatt részben kiégett, a teljes rekonstrukcióra 1961-ig kellett várni. Akkor viszont pálmakerttel, éjjeli mulatóval, cukrászdával és üzletsorral fogadták a vendégeket. Az épület felújítása a nyolcvanas években vetődött fel, de végül csak a körúti sortatarozásra futotta.

Profilt vált a Csepel Áruház

Jellegzetes szocreál stílusban épült néhány évtizede a Csepel Áruház. Két szintjén – földszint és emelet – költhették el keresetüket a nevezetes gyáróriásban dolgozók, akiknek száma a legjobb napokban megközelítette a negyvenezret. A hazai iparban megkülönböztetett helyre sorolt Csepel Műveknek köszönhetően elsőként kapta meg az áruház az újdonságokat, a kivételesnek számító választék hosszú időn át meghatározta a forgalmat is.

Az elmúlt évek változásai, a Csepel Művek gyárainak csődsorozata, a jövedelmek csökkenése, a munkanélküliek számának ijesztő gyarapodása – amely ma jócskán meghaladja a fővárosi átlagot –, az árubehozatal és a kereskedelem átrendeződése miatt már évek óta csak emlék a Csepel Áruház hajdani tisztes nyeresége. Néhány hónapja azután fölröppent a hír: a Centrum Áruházak Rt. eladni készül áruházláncának csepeli tagját.

Napjainkra – némi módosulással ugyan –, bebizonyosodott: a hír igaz, a régi tevékenységét tekintve valóban megszűnt a Csepel Áruház. *Dr. Imre Istvántól*, a részvénytársaság vezérigazgatójától és *Lendvay László* vállalkozási igazgatótól megtudtuk, miért döntöttek így. A már hosszú ideje gazdaságtalanul működő áruház nem illeszkedett az rt. üzletpolitikájába, ahhoz nem elég nagy, hogy átalakítással nyereséggé tehették volna; a Csepel Plaza közelgő megnyitása is lépéskényszert jelentett. Eladni nem kívánják, az épület hasznosítására a bérbeadást tartották a legjobbnak.

A földszinten működő élelmiszerosztály helyére lép bérlőként a Kaiser's a korábbinál jóval nagyobb alapterületen, mellettük megmaradnak a régi kisvállalkozások többféle árut – lámpákat, ékszert, könyvet, gyógynövényt és játékot –, illetve szolgáltatásokat – névjegykészítést, tisztítást – kínálva. Az emeletet, amelyet már régen bérlők használnak, hamarosan ugyancsak átalakítják. Az áruházat kiszolgáló irodák fölöslegessé váltak, átépítésükkel újabb vállalkozóknak adhatnak majd helyet – lényegesen olcsóbban, mint a szomszédban, a Plazában. Mintegy ötven alkalmazottjuk egy részét átvette a Kaiser's, a többiek a Centrum más áruházaiban folytatják a munkát.

A legnagyobb bérlő, a Kaiser's értékesítési igazgatója, *Berk Ernő* érdeklődésünkre elmondta, cégük, a Tengelmann vállalkozási csoport gazdasági érdekeltsége okán a Centrum majd mindegyik áruházában átvette az élelmiszer-kereskedelmet, így Csepel csupán egy a sorban. A november 26-án nyitó szupermarket mintegy tízezerféle cikket kínálva veszi föl a versenyt a környéken már szép számban működő, hasonló termékeket árusító üzletekkel. Úgy vélik, a vevőcentrikus filozófiával – az önkiszolgáló rendszerben működő diszkontok személytelenségével szemben a vásárlókat személyes kapcsolatot teremtve kiszolgáló eladókkal – új színt hoznak majd a kerület élelmiszer-kereskedelmébe.

Gedényi Éva

Irodaház épül az Autovill helyén

Új, nyolcszintes irodaház épül a Váci úton. A Nyugati tértől alig kétsaroknyira lévő egykori Autovill gyárépületet a Skanska Property Hungary Rt. vásárolta meg és már meg is kezdték az épület bontását. A helyén West End Business Center néven épül irodaház. Az átadását 1999 végére tervezi a svédországi Skanska AB leányvállalata.

Az anyacég Európa és Észak-Amerika egyik legnagyobb ingatlanfejlesztő, építő- és építőanyag-ipari vállalkozása, amely a nyolcvanas években jelent meg Magyarországon. Ők építtették egyébként az East–West Centert is az Astoriánál, most pedig Ferihegy 2. bővítésén dolgoznak.

A West End Business Center beruházási költsége várhatóan eléri a hét-nyolc milliárd forintot, de modern homlokzatával és igényes kialakításával a cég szándékai szerint építészeti újdonságnak számít majd. A három önálló épületrész alkotta irodaház nettó alapterülete 26 ezer négyzetméter lesz. A földszinten üzletek, az emeleteken irodák kapnak helyet. Az épület alá 376 autó számára készül kétszintes mélygarázs, az udvarokon belső kertet alakítanak ki. Az irodaház várhatóan 1999-re elkészül, megelőzve az előzetesen West Endre keresztelt bevásárlóközpontot. A Skanska egyébként védetté nyilvánítatta az irodaház nevét.

Sz. A. A.

Karácsonyi ajándék
az autónak –
megtakarítás
a tulajdonosnak!
Lepje meg nagyértékű autóját III. generációs (gázinjektoros) rendszerrel!
A rendszert jelenleg

Ötödéért adták a krumplit Óbudán

MUNKATÁRSUNKTÓL

Óbuda és Békásmegyer önkormányzatánál a néhány héttel ezelőtti burgonyaakció sikerén felbuzdulva elhatározták, hogy ha lehetőségük lesz rá, jövőre kétezer zsákkal több krumplit osztanak szét a kerület rászoruló lakosai között.

Újpesten dag

A Szociomed Kft. felmérése szerint gának 21 százaléka tartozott a Bu távl) Rt.-nek hosszabb-rövidebb ide zaléka úgy gondolta, sosem tudja százalékának pedig már a pénzes p gondot jelentett a közműszámlák k

MUNKATÁRSUNKTÓL

A díjhátralék okaként 33 százaléknyian a munkahelyük elvesztését, 19 százaléknyian tartós betegségüket, tíz százaléknyian valamilyen váratlan kiadást, háromszázaléknyian pedig eltartottaik számának növekedését jelölték meg. A díjhátralékosok nyolcvanöt százaléka legfeljebb egy éve volt adósa a Főtávnak, akadt azonban olyan ember is, akinek negyedik éve voltak rendezetlenek a számlái.

A válaszolók 56 százaléka úgy gondolta, fél éven belül ki tudja fizetni a tartozását, további húsz százaléka úgy érezte, erre legfeljebb egy éven belül lesz képes, hétszázaléknyian pedig azt mondták, hogy szerin-

CIKKÜNK NYOMÁN

Vonatok a

A Népszabadság 1997. október 13-i számának Budapest mellékletében a Vonatok a tömegközlekedésben című olvasói hozzászólás a Levegő Munkacsoportnak olyan kijelentéseket tulajdonít, amelyeket az soha nem tett, illetve olyan hibákat ró fel neki, amelyeket nem követett el – fejti ki a munkacsoport lapunkhoz eljuttatott véleménye.

Soha nem mondtuk, hogy a vasút fokozottabb bevonása a főváros közlekedésébe nem tesz szükségessé semmiféle beruházást. Éppen ellenkezőleg, folyamatosan szorgalmazzuk, hogy az elővárosi vasúti közlekedésre több forrást kell biztosítani. Nem igaz az sem, hogy egyáltalán nincsenek olyan tervek, amelyek a költségek reális összehasonlítására alkalmasak lennének. Több vonalra már készültek becslések, amelyek kimutatták, hogy egy-egy elővárosi vasútvonal megfelelő színvonalra emeléséhez a tervezett új metróvonalhoz képest legalább egy nagyságrenddel kisebb összegű ráfordítás is elegendő lenne. Ráadásul ez az összeg azoknak a felújításoknak a költségeit is tartalmazza, amelyeket az elővárosi közlekedéstől függetlenül mindenképpen el kell végezni a MÁV érintett vonalain.

Soha nem állítottuk, hogy a MÁV ugyanazt a feladatot el tudná látni, mint a tervezett 4. metróvonal, csupán azt mondtuk, hogy a metróvonal helyett ugyanazt az összeget sokkal hatékonyabban fel lehetne használni, ha a meglévő tömegközlekedési hálózat fenntartására és felújítására, valamint az elővárosi vasút fejlesztésére fordítanák. A Világbank állásfoglalásával értünk egyet, amely sze-

55. — EDELÉNY: Egykor L'Huillier, majd Coburg-kastély
Ehemals L'Huillier, nachher Schloss Coburg — Autrefois L'Huillier, après Château Coburg
Formerly L'Huillier, later Coburg Castle
(1730.)

Rados Jenő dr
Magyar Kastélyok.

56. — EDELÉNY: A kerti homlokzat részlete
Mitte der Gartenfasade — Partie centrale de la façade postérieure
Central part of the posterior façade

57. — EDELÉNY: A kastély oldalszárnya
Flügel des Schlosses — Aile du château — Wing of the castle

58. — EDELÉNY: A Boldva felől nézve
Von der Boldva gesehen — Vue de la Boldva — View from the Boldva

59. — EDELÉNY: Belső részlet
Interieurdetail — Détail de l'intérieur
Interior detail

60. — EDELÉNY: Belső részlet
Interieurdetail — Détail de l'intérieur
Interior detail

Ray Rerio

Arcok lencsevégen

Fiatal fotóriporterek tárlata a Magyar Sajtó Házában

Gárdi Balázs egyik díjnyertes felvétele a tiszai árvízről tudósított

Két kövér ember áll egymással szemben egy nyári délután, '97-ben Szárszón, egy szál pólóban a kifakult gyepen. Olyasmit művelnek, ami komoly emberek között nemigen szokás: *Princz Gábor* exbankár *Suchman Tamás* volt privatizációs miniszter potrohát méricskéli, miközben szóra áll a szája. A fotó tanúsága szerint Suchman inkább a tettek embere – vagy csak nem hisz a szemének –, mert ő tapintani is akarja, amit lát. Kinyújtott kezét Princz akónyi hasára helyezi – s már ott is hagyja az idők végezetéig, legalábbis *Gárdi Balázs*, lapunk ifjú fotóriportere felvételén. (Ő egyébként az idei sajtófotó-pályázaton három kategóriában is az élen végzett.)

Hamvas Béla egyik könyvében azt írja, nehéz felfogni azt a skizomorf átváltozást, amelyet korábban normális embereknél lehet megtapasztalni, midőn politikussá, pénzemberré vagy másképpen híressé – netán hírhedtté – lesznek. A közkinccsé – vagy, ahogy tetszik, közprédává – lett közéleti emberekről egyre nehezebb elhinni, hogy őket is anya szülte, és kakaót reggeliznek vajas kenyérrel. E passzust azért citáltam ide, mert bizony prekoncepcióval indultam neki a Magyar Sajtó Háza és a MUOSZ fotós szakosztálya Fiatal fotóriporterek bemutatkoznak – III. című kiállításának. Azokat a képeket fogom keresni – határoztam el –, amelyek a közéleti személyiségek emberi mivoltát mutatják be. Erre jó példa Gárdi felvétele, és a többiek esetében sem kellett csalódnom, ha arra voltam kíváncsi, mi van a paneleken túl.

Kovács Bence (Mai Nap) *Magda Marinko* tárgyalásán készített két felvétele megerősítette régi gyanúmat, hogy ez a jól nyírt, elegáns fekete öltönybe öltözött napszemüveges gyilkos az a fajta lehet, aki megrészegült saját magától; valamiféle folyamatos hatalmi mámorban ködlik az agya, ez ül ki az arcára. Mozgóképen sosem volt időm megfigyelni és átérezni ezt a kisugárzást. Azért fantasztikus műfaj a fénykép, mert ha a fotós jól elkapja a pillanatot, sikerül rögzítenie minden olyan láthatatlan erőt, amely egy-egy időtöredékben jelen van.

Bruzák Noémi (MTI) *Teller Edéje* hatalmas egyetemi előadóterem futballpályányi pulpitusán üldögél, lába nem ér le a padlóig. *Mick Jaggere* pedig egész képet betöltő nyelvét kiöltve erőlteti az antikrisztuskodást. Fekete ruhában, mikrofonnal kezében a megfeszített pózában állva azon vesződik, hogy százezredszer is kivágja az ördögfigurát – de akit a képen látunk, csak egy önmaga túlélésében profivá vált középkorú rockzenész.

Mindez csak egyetlen szemponthoz válogatott néhány fotó. Rengeteg más szempont és kép található még a négy fiatal fotóriportert bemutató kiállításon a Magyar Sajtó Házában (VI., Andrássy út 101.). *Beliczay László* (Népszava) például inkább az úgynevezett kisemberek életét követte fényképezőgépével. Indiai képeinek egyikén egy barna öregember ül, kezében másfél méteres, befont szakállának csimbókjaival. Nincs kiírva, de tekintetéből kiolvasható, kolduló-vándorló szerzetes lehet, aki talán már elérte a megvilágosodást.

A tárlat e hónap 29-ig, 9 és 17 óra között nézhető meg.

M. N. T.

Korabeli Didó és Aeneas

A Magyar Tudományos Akadémia Országház utcai dísztermében január 24-én vasárnap és 26-án kedd este hét órától a Budapesti Kamaraopera produkcióját láthatja-hallhatja a közönség. Az est első felében Purcell kamaraművei csendülnek majd fel, ezután a Didó és Aeneas című operáját – *Catherine Mackintosh* vezényletével – mutatják be a patinás környezetben.

Catherine Mackintosh tavaly nyáron tartott kurzust a fiatal magyar zenészeknek és énekeseknek az angol barokk zenei stílusból. A londoni Royal College of Music professzorasszonya egyébként maga is világhírű előadó. Hegedűművész, akinek hangfelvételei több nagy multú lemezcég kiadásában ismerhette meg a világ, a historikus zene rajongói. Köztük olyan kiadók jelentették meg Catherine Mackintosh komolyzenei felvételeit, mint a DECCA és az EMI.

Purcell a most felhangzó zeneművét, a Didó és Aeneast egy london-chelseayi – igen elegáns – leányiskola számára írta. *Moldován Domokos,* az opera rendezője és díszlettervezője elmondta: megpróbálta felidézni azt a hangulatot, amelyet Purcell és a diáklányok 1689-ben, a darab bemutatójakor teremthettek.

A Kamaraopera előadása keretjátékkal indul. Josias Priest korabeli táncleírásait feleleventve *Kovács Gábor* koreográfus *Ragonczai Anikó,* és a szólótáncos *Aranyos Ágota* segítségével tanítja éppen a tánclépésekre a „diákságot", vagyis a kórus tagjait.

A nyitány után megjelenik Didó *(Meláth Andrea)*, és kezdetét veszi a karthágói királynő és Aeneas *(Laczó András)* tragikus szerelmi története. A többi szerepben *Károly Edit, Jónás Krisztina, Várhelyi Éva, Cserjési Kinga, Nagy Gabriella,* valamint *Kutik Rezső* látható.

Közreműködik a Cantus Corvinus *Klembala Géza* vezetésével, valamint Catherine Mackintosh vezényletével a Budapesti Kamaraopera Historica Együttese.

N. M.

BUDAPESTI SZÍNHÁZMŰSOR

Budapest Bábszínház: Óz, a nagy varázsló (10). Nem ér a nevem (7 – Madách Színház ea.). **Budapesti Kamaraszínház a Tivoliban:** Lola Blau (8). **Shure Stúdió:** Csak mint otthon (fél 8). **Buda Stage:** Koncert: Bachtól a dzsesszig (fél 8 – Amadinda Ütőegyüttes játszik). **Budapesti Operettszínház:** Hello, Dolly! (2). **Fővárosi Nagycirkusz:** Vadnyugati cirkusz (3). Kötélen a Niagara felett (8). **Játékszín:** Rejtélyes viszonyok (7). **József Attila Színház:** Ugyanaz hátulról (11, 7 – nyilv. főpróba). **Holdvilág Kamaraszínház:** Segítség, ember! (fél 3). **Karinthy Színház:** Őrült nők ketrece (7). **Katona József Színház:** Paul úr (7 – bemutató ea.). **Kamra:** Kabaré (este 10). **Komédium Színház:** Az odúlakó (7). **Lézer Színház:** Queen (fél 8). **Madách Színház:** Apácák (7). Élelem bére (22.30). **Merlin Színház:** Márton partjelző fázik (7). **Merlin Kamaraterem:** Café Junion (fél 8). **Mikroszkóp Színpad:** Nyerünk vagy nyelünk! (fél 8). **Nemzeti Színház:** Balkáni gerle (7). **Várszínház:** Az Úr katonái (7). **Operaház:** Operagála (7 – Kertesi Ingrid és Ulbrich Andrea estje). **Radnóti Színház:** Rettegés és ínség (7). **R. S. 9. Stúdiószínház.** Szomorú vasárnap (7). **Stúdió K Színház:** Keserű bolondok (fél 8). **Thália Stúdió:** De mi lett a nővel? (fél 8). **Új Színház:** Jubileum (7). **Vidám Színpad:** Kóser kabaré (7). **Vígszínház:** A salemi boszorkányok (7). **Pesti Színház:** A dzsungel könyve (7).

HANGVERSENYEK

BUDA STAGE (II., Tárogató út 2–4.) 22-én 19.30: Bachtól a dzsesszig – az Amadinda Ütőegyüttes koncertje.

FÉSZEK MŰVÉSZKLUB (VII., Kertész u. 36.) 24-én 17 óra: Fellegi Ádám (zongora).

NÁDOR TEREM (XIV., Ajtósi Dürer sor 39.) 22-én 19.30: Lengyel Zsolt (zongora).

ÓBUDAI TÁRSASKÖR (III., Kiskorona u. 7.) 22-én 19 óra: Mozart Hangverseny. Km.: Sándor Frigyes Kamarazenekar, Szűcs Dea (hegedű), Szűcs Aliz (brácsa). 23-án 19 óra: Csetényi Gyula (fuvola) és növendékei. Km.: Réti Balázs (zongora). 25-én 19 óra: Baráti Kristóf (hegedű). Km.: Mikó Szilvia (zongora).

PESTI VIGADÓ (V., Vigadó tér 2.) 23-án 11 óra: Nemzeti Filharmonikusok ifjúsági hangversenye. Vezényel: Hamar Zsolt.

RÉGI ZENEAKADÉMIA – LISZT FERENC KAMARATEREM (VI., Vörösmarty u. 35.) 23-án 11 óra: Emődi Nóra (zongora). 24-én 19.30: Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola hallgatói. Km.: Kincses Veronika (ének).

ZENEAKADÉMIA (VI., Liszt Ferenc tér 8.) 22-én 19.30: Hegedűs Endre (zongora). 24-én 19.30: Weiner-Szász Kamaraszimfonikusok. Km.: Isabelle Faust (hegedű). Vezényel: Pusker Imre. 25-én 19.30: Szent István Király Szimfonikus Zenekar. Km.: Érdi Tamás (zongora), Hamvasi Szilvia (ének). Vezényel: Vásáry Tamás. 26-án 19.30: Fischer Annie-ösztöndíjasok: Lendvai József, Somogyi Péter (hegedű), Ittzés Gergely (fuvola), Pápai Szilvia (oboa), Berki Sándor (kürt), Megyesi Schwartz Lúcia (ének), Capella dell' Academia. Vendég: Palotai István (trombita), Dobozy Borbála (csembaló).

TÁRLATOLGATÓ

ARTICSÓKA ÉTTEREM KIÁLLÍTÓTERME (VI., Zichy Jenő u. 17.) T. Lukács Ágnes festőművész kiállítása (március 31-ig).

DEÁK ERIKA GALÉRIA (I., Attila u. 35.) Ádám Zoltán festménykiállítása (február 20-ig).

DUNA GALÉRIA (XIII., Pannónia u. 95.) Tóvári Tóth István festőművész jubileumi kiállítása 90. születésnapja alkalmából (február 7-ig).

GUTENBERG MŰVELŐDÉSI OTTHON (VIII., Kölcsey u. 2.) A Független Magyar Szalon Képzőművészeti Egyesület fiatal alkotóinak kiállítása (január 31-ig).

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ VÖRÖS SZALONJA (VI., Andrássy út 22.) Gerhard Gepp kiállítása (január 31-ig).

MOM MŰVELŐDÉSI HÁZ (XII., Csörsz u. 18.) A Budai Rajziskola – és Művészeti Szakközépiskola kiállítása (február 5-ig).

NÉMETORSZÁG BUDAPESTI NAGYKÖVETSÉGE (XIV., Stefánia út 101–103.) Martina Angerer, Christa Barttesch, Halbauer Ede és Volker Schwarz kiállítása (előzetes időpont-egyeztetés után, február 11-ig látogatható. Telefon: 467-3518, 467-3517).

RÁDAY GALÉRIA (IX., Ráday u. 8.) Kile Zoltán (1897–1992) kiállítása (március 10-ig).

PÓDIUM

ALMÁSSY TÉRI SZABADIDŐKÖZPONT (VII., Almássy tér 6.) 23-án 14 órától Néptánc Antológia.

BÁLINT ZSIDÓ KÖZÖSSÉGI HÁZ (VI., Révay u. 16.) 24-én 17 órától Ötórai tea. 25-én 20 órától Orvosklub: dr. Kopp Mária, a SOTE Magatartástudományi Intézetének igazgatója és László Klári szociológus beszélget.

BUDAPESTI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT (XI., Etele út 55.) 22-én 19 órától a Theatrum Színiakadémia Művészeti Szakiskola III. éves növendékeinek vizsgaelőadása. Szakonyi Károly: Hongkongi parókа. 23-án 19 órától a Theatrum Színiakadémia Művészeti Szakiskola I. éves növendékeinek vizsgaelőadása. Marcel Achard: Krumpli.

BUDA STAGE (II., Tárogató út 2–4.) 23-án 11 órától Bonbon matiné: A hangszerek világa – Ütőhangszerek. Bemutatja az Amadinda Ütőegyüttes. 19.30-tól Méhes Csaba egyszemélyes színháza: Pisztráng Ötös. 24-én 17 órától Ötórai tea, nosztalgia jeligére. Zene: Stúdió 11.25-én 19.30-tól Csak beljebb, Jancsikám – obszcén összeállítás. Előadja: Huszárik Kata, Molnár László.

ERZSÉBET-LIGETI SZÍNHÁZ (XVI., Hunyadvár u. 42/D) 24-én 15 órától Itt a nejem, hova tegyem? – Ray Cooney bohózata két részben, a Vidám Színpad vendégjátéka.

FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR – TERÉZVÁROSI GYERMEKKÖNYVTÁR (VI., Liszt Ferenc tér 6.) 22-én 19 órától Dombrádi-Horváth Géza költő, festőművész és vendégei zenés irodalmi estje.

KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM (XIV. Városligeti krt. 11.) 23-án 11.15-től film: A távolság legyőzése. Tárlatvezetés: A magyar hajógyártás 1918 előtt. 24-én 11.15-től film: A távolság legyőzése. Előadás: Párizs közlekedése.

MAGYAR HONVÉDSÉG MŰVELŐDÉSI HÁZA (XIV., Stefánia út 34.) 22-én 19 órától, 23-án 15 és 19 órától Hair. 25-én 18.30-tól Esti Showder Fábry Sándorral – az MTV nyilvános felvétele.

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM (VIII., Ludovika tér 6.) 22-én 16 órától Dobolyi Konstantin előadása: Lappföld érintése – botanikai kirándulás északon.

MARCZIBÁNYI TÉRI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT (II., Marczibányi tér 5/A) 22-én 18 órától Világjáró klub. 25-én 16 órától Városbújócska.

MAZSIKE KLUB (VII., Garay u. 48.) 23-án 19 órától a klub vendége Kelemen Kata, Közép-Európa első női rabbija.

TRAFÓ – KORTÁRS MŰVÉSZETEK HÁZA (IX., Liliom u. 41.) 22-én 20 órától Kakukkölő, 23-án 20 órától Titanic és Én – a Sofa Trio táncszínházi előadásai.

BULI VAN

ALMA MATER (V., Alkotmány u. 9–11.) 23-án 19 órától Nosztalgia Rock 'n' Roll party.

ALMÁSSY TÉRI SZABADIDŐKÖZPONT (VII., Almássy tér 6.) 22-én 20 órától Kispál és a Borz koncert. 24-én 18 órától Sirtos görög táncház, 21 órától Berkó magyar táncház. 25-én 18.30-tól Recefice – délszláv, bolgár, görög táncház.

ARATÓ DISCO (V., Váci u. 33.) 22-én a Sun rock 'n' roll együttes koncertje. 23-án a Bergendy szalon, tánc- és koncertzenekar koncertje.

ART CAFÉ (V., Vörösmarty tér 1.) 22-én 21 órától Muddy Shoes. 23-án 21 órától Acid Company.

BÁLINT ZSIDÓ KÖZÖSSÉGI HÁZ (VI., Révay u. 16.) 23-án 19 órától a Fekete Vonat együttes koncertje. 24-én 19 órától a Gárdos Barna Trió koncertje – progresszív folkzene.

BELVÁROSI IFJÚSÁGI HÁZ (V., Molnár u. 9.) 23-án táncház, 17 órától gyerekeknek, 19 órától marossárpataki táncok tanítása, 20.30-tól Kalamajka táncház, 23 órától össznépi vigadalom.

EGYETEMI SZÍNPAD (V., Szerb u. 21–23.) 23-án 19 órától Dániel Annah koncertje – Off Beat Jazz.

E-KLUB (X., Népligeti út 2.) 22-én Nagyterem: DanceFunk. Házigazda: Mihálszky Tamás, SpigiBoy. Kisterem: zenés, táncos eszméletvesztés. 23-án Nagyterem: Dancefloor. Fellép: Showgirls. Under House. Kisterem: zenés, táncos eszméletvesztés.

FERENCVÁROSI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT (IX., Haller u. 27.) 22-én 18 órától magyar táncház gyerekeknek, 20 órától felnőtteknek, a Csiduval és az Üsztürü zenekarral. 24-én 18 órától Tunyogi Rock Band Klub.

FONÓ BUDAI ZENEKLUB (XI., Sztregova u. 3.) 22-én 20 órától Csángó farsang. Fellép: Kárpátia, Kerényi Róbert és barátai, Zurgó. 23-án Dresch Quartet.

JÓKAI KLUB (XII., Hollós út 5.) 22-én az Equinox Jazz Quartett koncertje. 23-án 19 órától Sziromság és Őszirmi. 20 órától Bran koncert.

KAMÉLEON JAZZTAURANT (III., Kolosy tér 5-6.) 22-én 20 órától Bill Blues Band. 23-án 21 órától Vodku v glotku koncert.

LÁGYMÁNYOSI KÖZÖSSÉGI HÁZ (XI., Körösy J. u. 17.) 23-án 19 órától Hobo Blues Band Klub.

MARCZIBÁNYI TÉRI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT (II., Marczibányi tér 5/A) 25-én 19 órától Indiai zeneklub a Calcutta együttessel.

SOTE KLUB (VIII., Nagyvárad tér 4.) 23-án Kétszintes disco. Dzsesszsarok: 0.30-tól Blues Company.

SZAKSZERVEZETEK FŐVÁROSI MŰVELŐDÉSI HÁZA (XI., Fehérvári út 47.) 22-én 17.30-tól Téka táncház. 23-án 20 órától Townscream koncert.

A
Holiday Club Hungary
magyarországi piacvezető timeshare marketingcég keres
értékesítési munkatársakat.
Ha Ön 22–45 év közötti, jó kommunikációs készséggel rendelkező, jó megjelenésű, dinamikus és kreatív egyéniség, aki kiváló teljesítményével magas jövedelmet **(150 000–600 000 Ft havonta)** szeretne elérni, akkor várjuk jelentkezését.
Munkabeosztás:
Budapesten, az esti órákban és hétvégeken.
Jelentkezés:
a 459-1115-ös és a 459-1102-es telefonszámon 10–16 óráig.

Német autóipari cég magyarországi vállalata közelmúltban létesített, korszerű kábelkonfekcionáló üzemébe
műszaki szakembereket keresünk.
Szerszámkiadói munkahelyre:
✔ **finommechanikai műszerészt**
(németnyelv-tudás előny)
✔ **gépész üzemmérnököt**
csoportvezetői beosztásba, németnyelv-tudással.
Karbantartás területére:
✔ **szerszámkészítő munkatársat.**
Érdeklődése esetén keresse Nemes Zoltán ügyvezető igazgató titkárságát a 06 (23) 521-000 telefonszámon.

A
Holiday Club Hungary
magyarországi piacvezető timeshare marketingcég keres
értékesítési igazgatóhelyettest.
Azok jelentkezését várjuk, akik szeretik a kihívást és idejük nagy részét munkájuknak szentelik.
Amit elvárunk:
felsőfokú végzettség, a marketing és az értékesítés területén szerzett gyakorlat, kreatív gondolkodás, kulturált megjelenés.
Nyelvtudás előny.
Magasan kiemelkedő kereseti lehetőség.
Jelentkezés:
fényképes önéletrajzzal az 1426 Bp., Pf. 84 címen.

A
Holiday Club Hungary
magyarországi piacvezető timeshare marketingcég keres német és angol nyelven jól beszélő
értékesítési munkatársakat.
Ha Ön 22–45 év közötti, jó kommunikációs készséggel rendelkező, jó megjelenésű, dinamikus és kreatív egyéniség, aki kiváló teljesítményével magas jövedelmet **(150 000–600 000 Ft havonta)** szeretne elérni, akkor várjuk jelentkezését.
Munkabeosztás:
Budapesten és a Balaton mellett napközben és az esti órákban.
Jelentkezés:
a 459-1115-ös és a 459-1102-es telefonszámon 10–16 óráig.

NÉPSZABADSÁG
Közönségszolgálati Iroda a Blaha Lujza téren
A város szívében, a megszokott helyen, a Blaha Lujza tér 3. alatt várjuk kedves ügyfeleinket.
- Keretes és apróhirdetések felvétele a Népszabadságba és más lapokba
- Népszabadság-előfizetés
- A Közbeszerzési Értesítő értékesítése, előfizetéssel is
- Népszabadság Multimédia CD-ROM-ok
- Magyar és idegen nyelvű lapok nagy választékban
- Videokazetták, CD-k, lottó, totó

Érdeklődés és felvilágosítás a 338-2369-es telefonszámon és a 338-4431-es telefaxon.

Útban a pusztulás felé

A „török fürdőtől" a szép elképzelésekkel érkező beruházók elriadnak

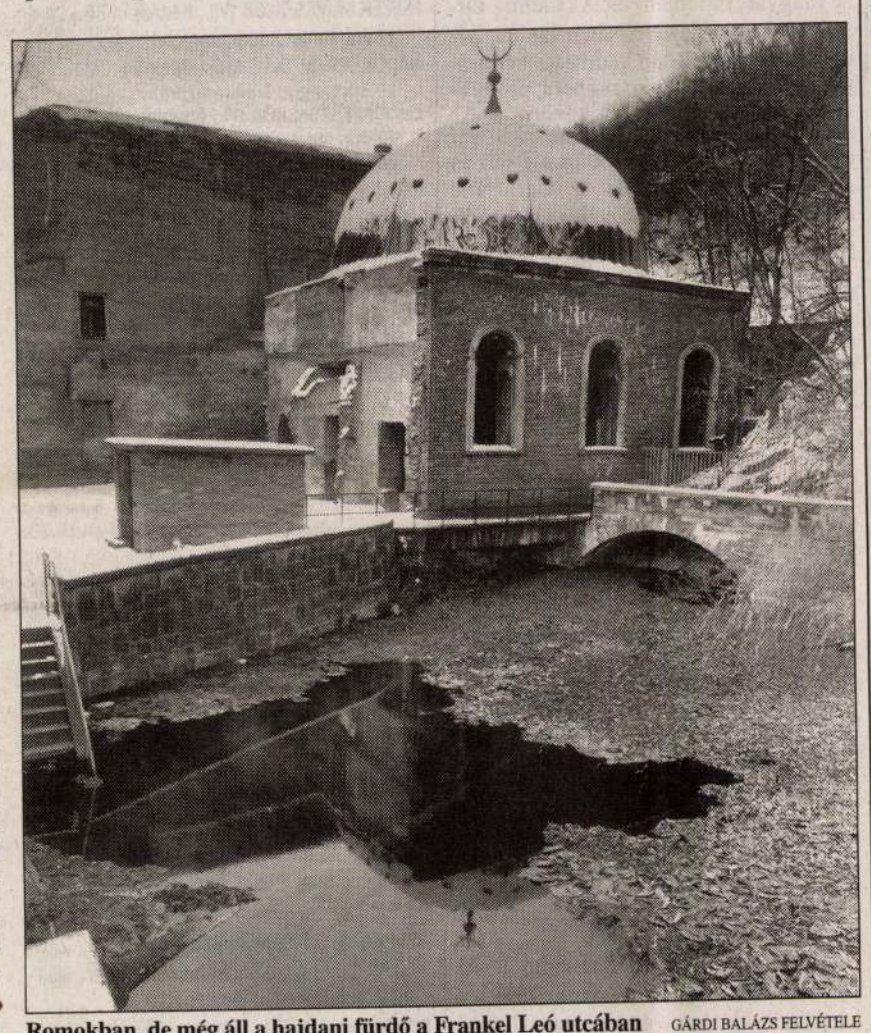

Romokban, de még áll a hajdani fürdő a Frankel Leó utcában GÁRDI BALÁZS FELVÉTELE

A Frankel Leó utcai „török fürdő" egyike azoknak az épületeknek, amelyek mellett közönyösen megyünk el nap mint nap. Megszoktuk pusztulását, az összefirkált kupolát, a roskadozó falakat, sőt talán azon sem lepődnénk meg, ha egy reggel buldózer segítené jobblétre.

A fürdő nem védett – tudjuk meg *Lampert Rózsától,* az Országos Műemlékvédelmi Hivatal munkatársától –, közvetlen szomszédjában azonban műemlék épületek állnak, a telek pedig természetvédelmi terület, ezért bármiféle beruházáshoz mind a környezetvédelmi, mind pedig a műemlékvédelmi hatóság engedélye szükséges. Ez a tény meglehetősen kedvét szegi az érdeklődőknek – pedig vannak szép számmal. Ki panziót, ki szállodát képzel a telekre.

Bor Ferenc művészettörténész, a Hild–Ybl Alapítvány munkatársa ellenben valamilyen kulturális kezdeményezést – irodalmi kávéházat, kiállítótermet – is szívesen fogadna az 1894-ben, *Ray Rezső* által tervezett épületben. Az eredetileg csak férfiaknak szánt „Nép-közfürdő" keleties architektúrája a budai fürdőkultúra megteremtőire utal. Az együttes utcára nyíló, sárga-vörös téglasávos, Zsolnay-pirogránittal díszített része elpusztult, ma már csak a nyolcszögletű lépcsős medence épülete áll. A létesítmény kívül-belül magán hordozta a századvégi építészet szinte összes stílusjegyét.

A török fürdő elválaszthatatlan a Malom-tótól és a József-hegy gyomrában húzódó Molnár János-barlangtól, amely egy patikusnak köszönheti nevét és létezését. Ez a férfiú tekintélyes víz alatti barlangrendszer létezését feltételezte. A víz alatti terület feltárását 1953-ban kísérelték meg először a búvárok – a tűzoltóságtól kölcsönvett oxigénes mentőkészülékben –, akkor sikertelenül. Mára csaknem négyszáz méteres szakaszt „bejártak". A Molnár János-barlang volt az a hely, ahol a hazai búvár-barlangkutatás megtanulta és kikísérletezte a módszereket. A barlang a mai napig izgatja a kutatókat – akadt, aki illegálisan bemerészkedett –, a nagyközönség számára azonban sohasem volt látogatható. Egyrészt azért, mert a Lukács fürdő közvetlenül innen kapja vizét, és az üledék bármilyen apró beavatkozástól felkavarodik, a víz pedig akár órákig zavaros maradhat.

A Malom-tavat írásos emlékeink a XVI. század elején említik először. A tó létrehozására azért volt szükség, hogy erősebb malmokat tudjanak működtetni. Az Orvosi Hetilap 1858. augusztusi számában azt írja: „A József hegy tövében fekvő Haltó nevű meder, melynek alapja nagy mennyiségű iszappal bír. Sok növény és állat van benne." Ami az utóbbiakat illeti, most is zavartalanul élnek. A víz minősége kiváló, és az is marad, feltéve, ha az arra járó kapatos sétálók nem itt könnyítenek túlterhelt gyomrukon.

Sajnos, úgy tűnik, a „török" fürdőt az enyészet várja. Erről a szomorú és – reméljük elhamarkodott – megállapításról eszünkbe jut a Gül Baba türbéje környéki, szintén a század végén, eklektikus stílusban épített Wágner-villa, amely a hetvenes években szinte egyik napról a másikra tűnt el a föld színéről. Csak jóval később kezdtünk keseregni miatta.

Ty. K.

LELŐHELY

Gázgyár, háztáji, kokszbonbon

Az ember néha hajlamos azt hinni, a Szentendrei úton kívül nincs is élet. Az utat szegélyező gyárak, majd az aquincumi rommező áthatolhatatlan falanxot alkotnak a Duna felé, csak az Óbudai Gázgyár tornyának és gáztartályainak sziluettje vonja magára a figyelmet. Kevesen tudják, hogy ott, az egyszer talán egyedülálló múzeumi központtá avanzsáló gázgyár tövében idilli lakótelep húzódik meg. Hangulata a hírneves Wekerlét idézi, múltját illetően a józsefvárosi Ganz-kolóniához hasonlatos. Az 1914 júniusában felavatott gázgyár munkás- és tisztviselőtelepe a Bárczy-féle Budapest községi szocializmusának egyik leglátványosabb eredménye.

„A látogatókat csodálatba ejtette az óriási gyárváros, amely – az elhangzott vélemények szerint – nemcsak külső képével, hanem technikai és higiéniai berendezésénél fogva is a legmodernebb és a legtökéletesebb az egész kontinensen" – idézi a korabeli újságot Sz. Bányai Irén, aki A gázgyári kolónia címmel jelentetett meg tanulmányt a debreceni tudományegyetem (!) Folklór és Etnográfia című sorozatában. A nagyszabású alkotás joggal vívta ki a kortársak elragadtatását: a város nagy részét világításra és főzésre is alkalmas gázzal ellátó üzem óriási raktárai százhúszezer tonna szén tárolására voltak alkalmasak, az erre a célra épített tíz kilométeres vasúti vágány segítségével naponta háromszáz vagon szén és kétszáz vagon koksz cserélt helyet. A karcsú torony mellett két, egyenként százezer köbméteres tartályban tárolták a gázt, amelyet aztán a vasúti hídon végigfutó vezetéken juttattak el Pestre.

A főváros és a gyár vezetői joggal lehettek büszkék arra is, hogy e hatalmas mű létrehozásakor megspóroltak másfél millió koronát, amelyből lehetővé vált az ország legkorszerűbb munkáslakótelepének felépítése. Pontosabban: munkás- és tisztviselőtelepének. Hiszen a telep már az első pillanattól két részre szakadt, külsőre és belsőre. A két lakóterületet az ipari vasút és egy képzeletbeli, de átjárhatatlan sorompó választotta el egymástól. „Bent" kényelmes, fürdőszobás házakban éltek a tisztviselők, a gyárigazgatónak ötszobás villa dukált. A háziasszonyok mindennapi munkáját a munkások közül kikerülő segédszemélyzet könnyítette meg, beszerző körútjaik idején igénybe vehették a gyár hintaját. A parkot kertész gondozta, az utcácskákat utcaseprő tartotta rendben. „Odakint" jórészt egyszobás lakásokban éltek az emberek, s bár minden otthonhoz dukált angol vécé, mosakodni a telepi zuhanyozóba és kádfürdőbe kellett járniuk. A nőtlen férfiak a legénységi szállón laktak, nem messze a telep óvodájától. A legfontosabb hírekhez a helyi borbélyüzletben jutottak hozzá, olvasni és beszélgetni a társalgóba jártak, vacsorázni és kártyázni pedig a kantinnak nevezett vendéglőbe. Volt még a telepen elemi iskola, orvos és patika, elismert előadásokkal előrukkoló – és a kasztkülönbségeket áthágni hivatott – önképzőkör, dalárda, s persze színházterem is. A munkások a telepi henteshez és fűszerüzletbe jártak vásárolni, de a gondos vezetők nemcsak saját veteményest, hanem a munkáslakáshoz kiskertet is terveztek. Ott a gyümölcsfák mellett tyúkól és nyúlketrec is helyet kaphatott. (A háborús években még disznók tartását is engedélyezték.)

A gázgyári kolóniáról szóló tanulmányban a szerző egy végleg elveszett világba kalauzol minket. A gyár 1984-ben befejezte a termelést, így a telep, amely a vezetők akaratából hetven éven át szerves egységet alkotott vele, nem maradt más, mint megőrzésre érdemes műemléki egység. A múltba tűnt vállalati szellemre már csak az Sz. Bányai Irán által összegyűjtött dokumentumok utalnak. Mint például a következő, 1938-ból: „Értesítjük az igen tisztelt Kartársakat, hogy karácsonyi kokszbonbon rendelésünket a folyó évben is megismételjük, és lehetővé óhajtjuk tenni, hogy a Gázművek alkalmazottai ugyancsak nagybani áron és feltételek mellett rendelhessék meg koksz-cukorka szükségletüket. Az igen jó ízű és minőségű, fekete staniolba csomagolt koksz alakú vegyes csokoládé bonbonokat idén a Meinl Gyula cég szállítja Csemege koksz néven...

Melléktermék és tüzelőszer osztály"

N. Kósa Judit

KEZDJE AZ ÚJ ÉVET AZ S.P.Q.R.-NÉL

MÁR TÖBB MINT 300 AUTÓBÓL VÁLASZTHAT - ízelítő a választékból:

Használt autók gyári garanciával

RENDSZÁM	TÍPUS	FELSZERELTSÉG	SZÍN	ÉVJÁRAT	BRUTTÓ VÉTELÁR
GTF-639	Fiat Punto 55 s 3 a	alap	piros	1998	1 765 000
GTF-641	Fiat Punto 55 s 3 a	alap	zöldmetál	1998	1 865 000
GPT-531	Fiat Punto 55 s 3 a	alap	r. barnametál	1998	1 780 000
GPX-934	Fiat Punto 55 s 3 a	alap	r. barnametál	1998	1 780 000
GPX-935	Fiat Punto 55 s 3 a	alap	fekete	1998	1 750 000
GPX-939	Fiat Punto 55 s 3 a	alap	r. barnametál	1998	1 780 000
GFM-324	Cinquecento 900 s	riasztóval	piros	1996	1 050 000
GPD-625	Fiat Brava 1.4 SX	alap	fehér	1998	2 200 000
GPD-625	Fiat Brava 1.4 SX	alap	fehér	1998	2 200 000
GPD-637	Fiat Brava 1.4 SX	alap	fehér	1998	2 200 000
GPD-647	Fiat Brava 1.4 SX	alap	fehér	1998	2 200 000
GPD-648	Fiat Brava 1.4 SX	alap	fehér	1998	2 200 000
GPM-803	Fiat Brava 1.4 SX	alap	fehér	1998	2 200 000
GPM-805	Fiat Brava 1.4 SX	alap	fehér	1998	2 200 000
GPD-635	Fiat Brava 1.4 SX	alap	fehér	1998	2 200 000
GJC-976	Fiat Brava 1.9 D	alap	bordó	1996	2 250 000
GTF-644	Fiat Marea 1.4 SX	alap	szürkemetál	1998	2 950 000
GTR-389	Fiat Marea 1.6 SX	alap	piros	1998	3 240 000
GPT-514	Fiat Marea 1.8 ELX	alap	beigemetál	1998	3 427 200
GTF-644	Fiat Marea w 1.4 SX	alap	ezüstmetál	1998	3 358 000
GTF-644	Fiat Marea Weekend 1.6 SX	alap	s. kékmetál	1998	3 400 000
FAM-741	Fiat Ulysse 2.0 Turbo HL	légkondi, rádió-magnó, könnyűfém felni	szürkemetál	1995	2 990 000

Használt autók féléves garanciával

ALVÁZSZÁM	TÍPUS	FELSZERELTSÉG	SZÍN	ÉVJÁRAT	BRUTTÓ VÉTELÁR
4299829	Fiat Brava 1.6 sx	elektromos napfénytető, visibility cs.	kék metál	1996	2 095 000
4315429	Fiat Brava 1.6 sx	légkondi, metál	zöld metál	1996	2 145 000
4317212	Fiat Brava 1.6 sx	légkondi, metál	kék metál	1996	2 145 000
4320072	Fiat Brava 1.6 sx	légkondi, High rádió-magnó, visibility cs.	kék metál	1996	2 095 000
4294823	Fiat Brava 1.6 sx	légkondi, metál	bordó metál	1996	2 [illegible]
4314545	Fiat Brava 1.6 sx	elektromos napfénytető, metál	kék metál	1996	2 065 000
RENDSZÁM					
FDZ-067	Opel Corsa City 1.2 3a	alap	piros	1995	1 250 000
DDM-030	Tipo 1.6 SX DGT	riasztóval, metál	kék metál	1993	1 000 000
GFF-464	Alfa 164 2.0 T	riasztóval, metál	szürkemetál	1992	1 700 000

Használt haszongépjárművek

RENDSZÁM	TÍPUS	FELSZERELTSÉG	SZÍN	ÉVJÁRAT	BRUTTÓ VÉTELÁR
GTF-646	Fiat Ducato 14 2.5D üv furg	alap	fehér	1998	3 920 000
GUT-332	Fiat Ducato 14 2.5D üv furg	alap	fehér	1998	3 900 000
GVD-633	Fiat Ducato 14 2.5D üv furg	alap, emelt tetős	türkiz	1998	4 000 000
GTF-631	Fiat Ducato 10 1.9 D furgon	alap	beige	1998	3 300 000
GLC-451	Fiat Ducato 2.5 D furgon	alap	bordó	1997	3 200 000
GTF-648	Fiat Ducato 10 1.9 TD furgon	alap	fehér	1998	3 550 000
GTF-649	Fiat Ducato 14 2.5 D furgon	alap	beige	1998	3 850 000
FIJ-739	Iveco autómentő		fehér	1998	8 625 000

Továbbá új Fiat személy- és kishaszongépjárművek teljes választékával várjuk Önt.

SPQR KFT.
1085 Budapest,
József krt. 35
Tel: 267-4946
Fax: 317-4941

SPQR ASSISTANCE
1097 Budapest,
Dandár u. 22.
Tel./Fax: 215-4466

SPQR

S&C ÁRUHÁZLÁNC Rt.

Als Nachfolgefirma der beiden ungarischen Kauf-und Warenhausketten Skála und Centrum stellt die S&C Áruházlánc Rt. mit ca. 2800 Mitarbeitern, 27 Warenhäusern und ca. 40 Milliarden HUF Umsatz die größte Kaufhauskette Ungarns dar. Im Vorstandsressort Category Management suchen wir zu sofort eine

Dolmetscherin/Assistentin für das deutschsprachige Mitglied der Geschäftsleitung

Das umfangreiche Aufgabenspektrum umfaßt neben der täglichen Übersetzung von Korrespondenz und Besprechungen alle anfallenden Sekretariats- und Assistenzarbeiten, wie z.B. Terminkoordination und Erstellung Vorstandsvorlagen.

Neben den fachlichen Qualifikationen, wie hervorragender schriftlicher und mündlicher Ausdrucksweise in Deutsch und Ungarisch sowie sehr guten PC-Kenntnissen bringen Sie ein ausgeprägtes Organisationstalent sowie hohe Teamfähigkeit mit. Des weiteren sind Englisch- und Wirtschaftskenntnisse von Vorteil.

Können Sie sich in der Beschreibung wiederfinden, so würden wir Sie gern überzeugen, zu unserem jungen und engagierten Team dazuzustoßen. Wir bieten Ihnen neben einer netten Arbeitsatmosphäre interessante Weiterentwicklungsmöglichkeiten sowie eine der Aufgabenbedeutung entsprechende Entlohnung.

Reizt Sie die Aufgabe, dann senden Sie bitte unverzüglich Ihre aussagefähigen Bewerbungsunterlagen mit einem Fachlebenslauf auf Deutsch an

Personaldirektorin
Frau Margit Puer, S&C Áruházlánc Rt.
1092 Budapest, Kinizsi u. 30–36. bis 28. Januar.

Pest kulturális fellegvára volt a Royal Szálló

A nagyteremben a századfordulón egymást érték a koncertek, ünnepségek, itt vetítették a fővárosban az első mozgófilmet

A pesti kulturális élet központja a XIX. század elején vitathatatlanul a Royal Szálló volt. Mi sem érzékelteti ezt jobban, mint hogy neves közéleti személyiségek, szép számú művésztársaságok verődtek össze a Royal termeiben. Talán kevesebé közismert, hogy az első mozifilmet is itt vetítették. Az 1957-ben kissé megcsonkított szállodából most luxushotel épül, amelyet a tervek szerint ez év szeptemberében adnak át a kivitelezők.

Osgyán Edina

A Royal Szálló az 1896-os millenniumi kiállítás vendégeinek épült. Az építő részvénytársaságot Budapest leggazdagabb szállodatulajdonosai alapították, majd megvásárolták a nagykörúti telket. Több helyet is kinéztek a luxushotel számára, de mivel a körútnak ez a szakasza már akkor a főváros egyik legforgalmasabb útvonala volt, ezért véglegesítették döntésüket.

A szállodát Ray Rezső úgy tervezte meg, hogy legtöbb ablaka a forgalmas utszakaszra nézzen. Az épület stílusát francia reneszánsznak nevezi a kor szakújságírója, és a kései várostörténész is. Karakterisztikus francia elemek találhatók a homlokzaton, különösen a tetőformálásban, és az alaprajz ötletében is. Az épület hármas tagolását a tetőformák hűen visszatükrözik, a szárnyak manzárdtetejét kisebb, finom vonású állóablakok ritmizálják. Az oszlopokra ugyancsak a francia hatás jellemző. Párizsból hozatták – az épületplasztikai ipar kínálatából – a négy évszakot ábrázoló öntöttvas figurát. Az enteriőr máig lényegében változatlan formában fennmaradt részletei a nagyteremben szintén a századforduló gazdag, franciás ízlésű rokokó dekorációját mutatja. Valószínűleg még egyértelműbb lenne ez a hatás, ha fennmaradtak volna a falfestmények is.

A tervezők a századforduló valamennyi technikai vívmányát felhasználták: a cél egyértelműen az volt, hogy kiszolgálásban és munkaszervezésben is a kor világszínvonalát elérő luxusépület szülessen. Volt itt posta, bank, fodrász, jegyiroda, s emellett két étterem, kávéház, Gerbeaud cukrászda, olvasóterem is épült, különböző szalonok és különtermek is működtek a kisebb társaságok részére. A pincében az élelmiszerraktárak mellett italkimérés volt. Kellemes, pihentető része lehetett az épületnek a pálmakert, amely az emeleti szállodavendégeknek az udvart még vonzóbbá tette.

Luxus uralkodott mindenütt. A termeket a városi polgárság számára is megnyitották, a fővárosiakat ugyanúgy kényeztették és kiszolgálták, mint a külföldi vendégeket. A kezdetektől művésztársaságok verődtek össze a Royal éttermeiben; a törzsvendég színészek, írók, újságírók itt határozták el a Fészek Klub megalapítását. Néhányan a szálloda bentlakásos vendégei voltak, így *Heltay Jenő, Bródy Sándor, Hunyadi Sándor,* valamint *Krúdy Gyula,* aki a beteg *Ady Endrének* olyan szobát szerzett, amely közvetlenül az utcáról biztosította a bejárást. *Szomory* Botrány az Ingeborg-koncerteken című vígjátékának ugyancsak a Royal adott otthont. És egy talán kevésbé ismert adalék: a *Lumière* testvérek megbízásából a szállóban vetítették le a fővárosban az első mozgófilmet. Közel tíz éven át a kávéház különtermében 50 krajcárért mozizhattak a pestiek. Ez akkoriban nem volt csekély összeg, a polgárok mégis tódultak a moziba. A Royalban volt törzsasztala az úgynevezett royalista képzőművészeti körnek is, amely esküdt ellensége volt a modren művészetnek, ugyanakkor itt rendezett felolvasóesteket a Nyugat és a Vajda János Társaság. A nagyteremben a századfordulón egymást érték a hagversenyek és a kiemelkedő ünnepségek. 1909-ben itt mutatták be az első magyar repülőgépet is. 1915-ben a nagytermet mozivá alakították, ami ezután már soha nem vált a szálloda részévé. A második világháboú idején a Gestapo székháza volt a szálló.

1953-ban a teljes tetőszerkezet leégett. A hotel jelentősége mégsem csökkent, mert a Duna-parti szállodasoron ebben az időszakban egyetlen szálló sem állt már. *Janáky István* új rekonsturkciója szinte megsemmisítette a régi épületet. Kiszélesítette az előcsarnokot, s galériával két szintre osztotta. Leválasztotta a díszterem közlekedőrendszerét is. Beépítette a tetőtereket, a körúti homlokzatról eltűntek a kupolák, azok helyét a tető elszegényített, jellegtelenné tett kiemelése jelzi ma. 1961-ben végül 367 vendégszobával megnyitották a szállodát, amely harminc évig látta el ismét feladatát. Az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. 1991 őszén bezárta, majd 1997-ben eladta az épületet a Corinthia Befektetés Magyarország Szolgáltató Kft.-nek. Az új tulajdonos ígéri: a szállodát a régi tervek szerint építi újjá szeptemberre, olyannak, ahogyan mi már nem láthattuk. Az átépítéshez ugyanis az eredeti terveket használják fel.

Az ötvenes évek végén bekövetkezett rekonstrukció jellegtelenné tette az épületet

Iparművészeti Múzeum: Hímezték egykoron selyemmel, arannyal… (okt. 31-ig), A Moholy-Nagy László formatervezési ösztöndíjasok beszámoló kiállítása (ápr. 7-ig)
Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár: A fajátékok története (ápr. 7-ig),
Közlekedési Múzeum: Göncz Árpád volt államfő ajándékai a Közlekedési Múzeumnak. Új vasúti terepasztal. 1926-ban készült Ford T-modell. A XVIII. századi svéd Vasa hajó 1:50 méretarányú modellje. 100 éve rendezték meg az első autóversenyt Magyarországon
Magyar Nemzeti Múzeum: Új szerzemények 2001. (márc. 24-ig), A magyar kereszténység 1000 éve (jún. 30-ig)
Magyar Természettudományi Múzeum: A Kárpát-medence természeti kincsei. Ember és természet Magyarországon, Nem hervadó virágoskert, Természetbúvár terem, A Kárpát-medence nappali lepkéi – Bálint Zsolt és Pál János kiállítása (ápr. 15-ig), Európai kézfogások – antropológiai kiállítás (ápr. 15-ig)
Mezőgazdasági Múzeum: A magyar mezőgazdaság ezer éve (jún. 30-ig), Kelet-Európa gyöngye – A magyar tokaji aszú (ápr. 1-jéig), Hegyalja aranya – Dékány Tibor fotói (ápr. 1-jéig)
Óbudai Múzeum: Márciusi ifjak Óbudáról – Birkl László-emlékkiállítás (márc. 30-ig), Elfelejtett középkori város, Óbuda – királyok, királynék otthona (márc. 31-ig)
Petőfi Irodalmi Múzeum: Szerb Antal-emlékkiállítás (ápr. 30-ig), Látkép gesztenyefával – Nemes Nagy Ágnes-emlékkiállítás, „Női szeszély?" – Magyar fotográfusnők 1900–1945.
Szépművészeti Múzeum: Dór piramis – Gótikus szoborkiállítás, Német romantikus rajzok Stuttgartból (máj. 20-ig), Dór Csarnok: német és osztrák képek a XIX. századból
Testnevelési és Sportmúzeum: Nők a magyar sportban (dec. 31-ig)

KIÁLLÍTÓTERMEK
BÁV Rt. Kortárs Művészeti Galéria: Gyémánt László festőművész Ritmus és Harmónia című kiállítása a Budapesti Tavaszi Fesztivál keretében (ápr. 2-ig)
Műcsarnok: „Az égbolt túlsó felén" – olasz művészek új generációjának kiállítása (máj. 12-ig), Fekete-fehér – Gondolsz-e ma fekete Afrikára? – kulturális kiállítás (máj. 12-ig)
Vármegye Galéria: Bálint Zsigmond marosvásárhelyi és Stephen Spinder amerikai fotóművészek kiállítása (júl. 16-ig)

EGYHÁZI ZENÉK

Március 23., szombat
Egyetemi templom (Papnevelde utca), este 19 óra. J. S. Bach: János passió. Közreműködik: a Carmine Celebrat Kórus és Zenekar. Szólisták: Gárdonyi Mária, Németh Judit, Marosvári Péter, Moldvay József, Sárosi Károly, vezényel Zimányi István.

Március 24., vasárnap
Budavári Nagyboldogasszony Mátyás-templom, délelőtt 10 óra. Gregorián mise. Heinrich Schüch: Máté passió. Közreműködik: Hock Bertalan orgonán és a templom énekkara. Vezényel: Tardy László.
Deák téri evangélikus templom, este 18 óra. J. S. Bach: János passió. Közreműködnek: Gárdonyi Mária, Németh Judit, Marosvári Péter, Venczelli István, Moldvay József, Kuncz László, Dobozy Borbála, Krajtler Gábor, a Lutheránia Énekkar, Erkel Ferenc Kamarazenekar. Vezényel: Kamp Salamon.

Magyar Nemz. 2002 III. 27

Híd

Ami a romok alatt s ami a romok felett van

Irta ZILAHY LAJOS

III. évfolyam 28. szám. 1942 szeptember 15

10 fillér

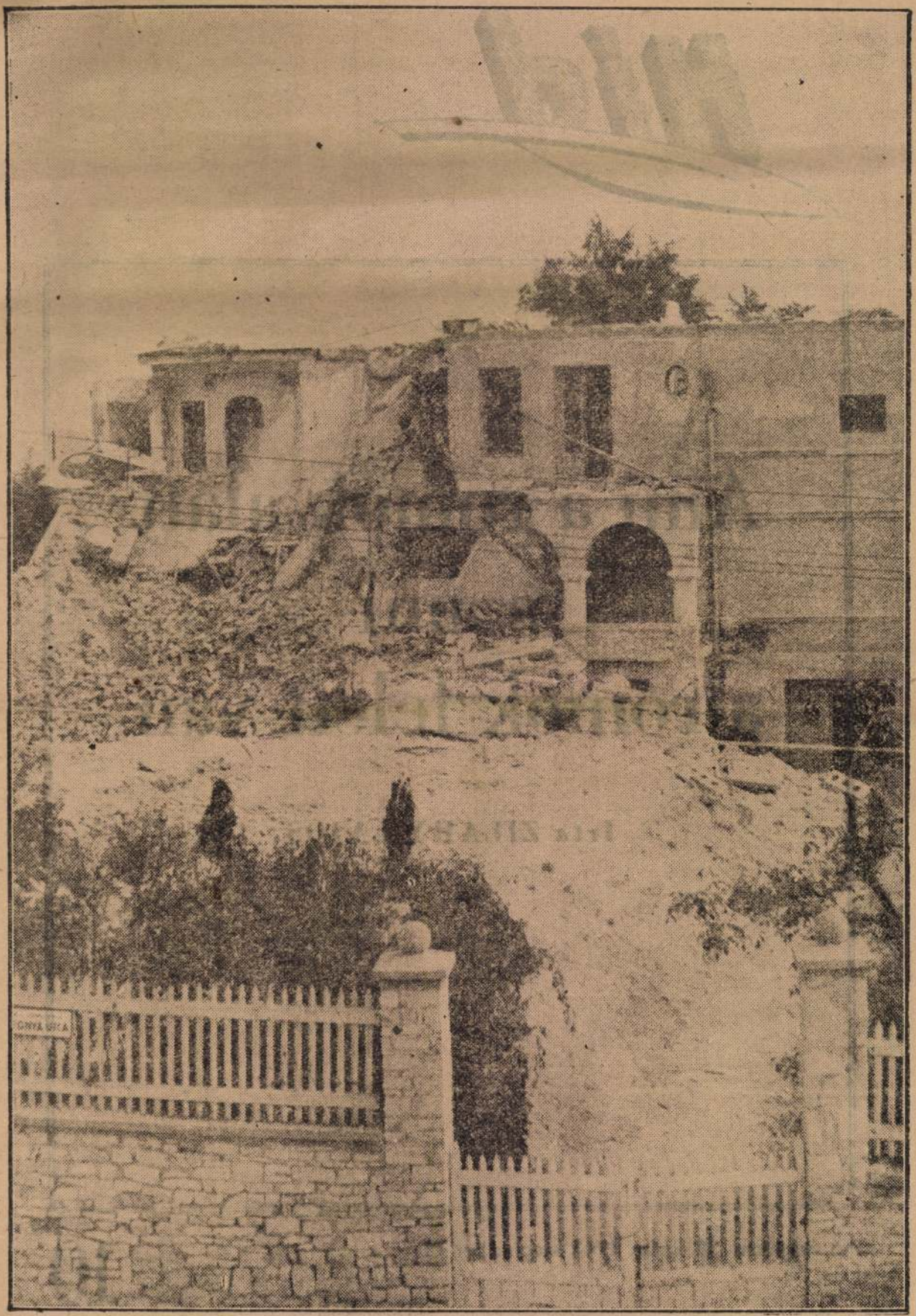

Feketelevest kínálna a török fürdő

Galériát és kávézót nyitnának a száztíz éves épületben

Most éppen át lehet látni a Frankel Leó utcai Malom-tó elé húzott üvegfalon. Néhány festékszórós falfirka persze már fölkerült a tavat és a mögötte nyíló forrásbarlangot óvó kerítésre, de a sokéves mázolmány- és plakátréteget nemrégiben eltakarították az üvegtáblákról. Így aztán, aki veszi a fáradságot, hogy átballagjon az utca Lukács fürdővel átelleni, csendesebb oldalára, sajátos idillt pillanthat meg. Egy békanyálas tavacskát, értelemszerűen teli békákkal, meg egy romos épületet, közkeletű nevén a török fürdőt.

A háznak természetesen semmi köze a törökökhöz. A józsefvárosi telefonközpontot is tervező Ray Rezső elképzelései alapján építették föl 1894-ben, mint a Lukács népközfürdőjének férfirészlegét. Ebben a formában működött egészen 1965-ig, amikor – hasonlóan a főváros legtöbb közfürdőjéhez – érdeklődés hiányában bezárt. Pár évre rá nagy részét el is bontották, elpusztítva a jellegzetesen eklektikus, téglaborítású, Zsolnay-pirogránittal díszített fürdőház nagy részét. Tulajdonképpen csak a medencét rejtő törökös épületrész maradt meg; a fürdővállalatnál élő legenda szerint annak köszönhetően, hogy a bontóbrigádban odáig érve felmerült a kétség, nem valamilyen nagyon fontos török kori emléket csákányoznak-e éppen.

Az épülettorzó mára szinte hozzánőtt a Rózsadomb aljának megszokott látványához. A tető rozsdás bádogborítása, az elbontott épületszárny foltokban még látható kék és sárga falfestése, a vakon tátongó ablakok már senkinek sem szúrnak szemet. Pontosabban: évek óta mindig akad valaki, aki életet szeretne lehelni a különleges hangulatú romba, de a kezdeményezések eddig rendre kudarccal végződtek. A Buváti mérnökei sok évvel ezelőtt vigalmi negyedet szántak ide, Pőcze Ádám építészmérnök 1999-ben elkészült diplomamunkájában egy fürdőmúzeum és kávézó terveit vázolta föl. Az elképzelés akkor a tulajdonos, a Budapest Gyógyfürdői és Hévizei Rt. érdeklődését is felkeltette, de – mint akkoriban nyilatkozták – a sürgető beruházások miatt erre belátható időn belül nem tudtak költeni.

FOTÓ: MAYER ANDRÁS

A fürdő 1965-ben érdeklődés hiányában bezárt

Azóta azonban eltelt néhány év, a Lukács fürdő megújult, a strandok szűrő-forgató berendezései elkészültek. Tavaly tavasszal egy testvérpár, a fotográfus Mayer András és a webdizájner Mayer Gábor vetett szemet a hangulatos romra. A város akkor már túl volt az első galéria-kávézók megszületésén, akárcsak azon a meghökkentő sikeren, amelyet működése első nyarán a belső-erzsébetvárosi bérházudvarra települt Szimpla-kert aratott. Nem kellett hozzá különösebb jóstehetség, hogy felismerjék, egy kiállításokat és hűsítő italokat is kínáló kerthelyiség a Frankel Leó úti tó partján is kedvelt hely lehetne. A számítógépes terveken jól látszik, milyennek képzelik el a feléledő fürdőt. Odabent, a rejtelmes félhomályban az egykori medence igazi kávéházi „mélyvíz" lenne: székek, padok, asztalok várnák a vendégeket, bár a mélyedés közepén akár gyógyvizet is lehetne csapolni. A falon helyi fények világítanák meg a kiállítások fotóit, műalkotásait. Az épület mellett könnyen visszabontható faszerkezetekkel teremtenék meg a szükséges kiszolgálóhelyiségeket, a tavat pedig az üvegfal folytatásával védenék meg a szennyeződéstől.

Az elmúlt egy év során, mint mondják, nagyon sok tervezetet, levelet, faxot és e-mailt írtak, és el is értek némi eredményt. Elvi beleegyezését adta a vállalkozás megvalósításához a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal – bár maga a fürdő nem műemlék, a környezete védett –, akárcsak a vízbázisért felelős két természetvédelmi hatóság. A fürdő tulajdonosával, a Budapest Gyógyfürdői és Hévizei Rt.-vel azonban nehezen jutottak egyről kettőre. A tavalyi nyár és ősz így eredmény nélkül telt el, aztán jött a tél, és vele a hó meg a jég. A Mayer testvérek novemberben felajánlották a részvénytársaságnak, hogy a további romlás megelőzése érdekében szigetelik a fürdő – reménybeli bérleményük – tetejét. A társaság ezt a szívességet nem fogadta el – meglátásuk szerint állagmegóvó munkálatokat csak a saját ingatlanán végezhet az ember –, és a testvéreknek egészen mostanáig az épület kibérlésének dolgában sem sikerült eredményre jutniuk.

Lapunknak ugyanakkor sikerült beszélnie Rák Tibor műszaki igazgatóval, aki úgy nyilatkozott: nem zárkóznak el a tárgyalások elől, ezért szerződéstervezetet várnak a fivérektől. Mayer András és Mayer Gábor azt mondja, ha belátható időn belül munkához láthatnak, májusra elkészülnek. Ha győznek, negyven év után új életre kelhet a már-már elfeledett török fürdő.

N. KÓSA JUDIT

SZALON

Képek, koncertek és Fafeye

Ajánló: Fekete Ernő, színész

Szeretem a kortárs képzőművészetet, ezért gyakran járok a Ludwig Múzeumba (I., Budavári-palota, A épület). Tegnap nyílt meg és egy hónapig látható a Strabag Festészeti Díj idei díjazottjainak képeiből álló tárlat, amelyet feltétlenül meg fogok nézni.

Másik kedvenc helyem a Kultiplex Művelődési Ház (IX., Kinizsi u. 28.). Mindig nagyon jó koncerteket rendeznek itt, ma este például az Anselmo és a Peca, valamint két DJ, Infra Gandhi és Cyborg Templar lép fel. Gyakran járok ide, akkor is, ha éppen nincs kedvem a koncertekhez, mert a fedett udvaron akár ilyenkor télen is el lehet üldögélni, és jókat lehet beszélgetni.

Ha programajánlat, akkor nem hagyhatom ki a színházat sem, rögtön kettőre is felhívnám a figyelmet. A Nemzeti Színház Megyejárás sorozatában most Somogy a vendég: a Kaposvári Csiky Gergely Színház társulata adja elő ma és holnap este fél hétkor a Csak egy szög című darabot. A rendező Mohácsi János, akivel még nem dolgoztam együtt, de szívesen tenném, hiszen sok jót hallottam már róla. A Csak egy szög a cigánykérdésről szól, és eddig mindenki, aki látta, dicsérte.

A másik darab, amelyet ajánlok, a Kolibri Színház (VI., Jókai tér 10.) új előadása, a Fafeye, a tenger ész – ez a Popeye-történet magyarított változata Egressy Zoltán tollából. Egyben Pelsőczy Réka kolléganőm első rendezése, és úgy érzem, hogy a szereplőkkel, Rezes Judittal és Fenyő Ivánnal közösen új színt visznek a gyerekelőadások világába. Igazi családi program, bátran ajánlom nemcsak a gyerekeknek.

Lejegyezte: SERFŐZŐ MELINDA

HIRDETÉS

gorenje helyes gondolkodás

K 337/2 BAB
KOMBINÁLT HŰTŐSZEKRÉNY
2 kompresszor
energiaosztály: B
űrtartalom: 205/103 L
rácsos polcok
méretek: 177x60x62,5 cm
79 900 Ft

U 447 W + EC 60 C-HL
BEÉPÍTHETŐ TŰZHELY + FŐZŐLAP
multifunkciós sütő
programóra
kerámialap
89 000 Ft-tól

K 7704 W
KOMBINÁLT TŰZHELY
4 gázégő
multifunkciós sütő
elektromos szikragyújtás
méretek: 85x60x60 cm
beépíthető sütő üvegkerámiás főzőlappal
69 900 Ft

R 2907 BAA
HŰTŐSZEKRÉNY
űrtartalom: 284 L
energiaosztály: A
rácsos polcok
méretek: 143,5 x 60x 62,5
64 900 Ft

Nyitási akció március 8.
Szuper árak a készlet erejéig

ÚJ MÁRKABOLT:
Gorenje Törökbálint
2045 Törökbálint,
Dulácska u. 1/b.
Tel.: 23/511-813
Fax: 23/511-814

3 ÉV GARANCIA

www.gorenje.hu

Elhomályosult szemmel

Nem értem Varga Domokos Györgyöt. *Tisztánlátás, homálylátás* cím alatt (március 1.) „törzsi háborúnak" állítja be azt, ami egyáltalán nem két „törzs" konfliktusa, hanem a keresztény humanizmus híveié és ellenfeleié. Ebből következik, hogy a konfliktusért a felelősség – ez lényeges! – nem mindkét felet, hanem csak az egyiket terheli.

Nem állítanám ezt, ha Varga állításait a mai politikai helyzetre vonatkoztatná, de mondanivalója elsősorban a múlt értelmezésére vonatkozik. Szabadkozik, hogy „nem hivatott végső ítéletet mondani", de úgy tűnik, arra a kérdésre nem tud vagy akar válaszolni, hogy elfogadhatatlan-e az antiszemitizmus. Holott ennek eldöntéséhez nem tudományos ismeretekre, hanem egészséges etikai érzékre és racionális érvekre van szükség. A probléma ezért nem Varga történelmi ismeretének esetleges hiányosságaiban rejlik.

Varga állításait ügyesen kérdő mondatokba öltözteti. Kérdezni szabad. A kérdésfeltevő azonban felelősséget is visel azért, hogy kérdései érthetőek és egyértelműek legyenek. Elgondolkodtató azonban, ha valaki olyat kérdez, amire maga is tudná a választ, ha akarná. Vegyük sorjában.

Varga arra hivatkozik, hogy ha Göncz Árpád vagy Winston Churchill elismerte Teleki politikai érdemeit, akkor mit kezdjünk az általam felhozott érvekkel. Csakhogy a kérdést nem lehet Ungváry Krisztián és Winston Churchill vagy Göncz Árpád szembeállításával elintézni. Varga tud olvasni, látja tehát, milyen érvek alapján vetettem el a szoborállítást. Azt is tudhatja, hogy Churchill Telekire vonatkozó pozitív állítása semmilyen mértékben nem reflektált ezekre. Göncz Árpád pedig meg sem szólalt a Teleki-vitában.

Nem kell történésznek lennie ahhoz, hogy valaki tudja: egy angol politikus véleménye nem a legjobb forrás arra, hogy a magyar belpolitikában eligazodjunk. Kádár János hívei is érvelhetnének Willy Brandttól vagy Helmut Schmidttől vett idézetekkel. Mennyiben tennék Kádár személyiségének vonzó vonásai bocsánatossá az általa elkövetett hazaárulást, a politikai kivégzéseket, az ország zsákutcába vezetését?

Gémesi György is arra hivatkozott, hogy Teleki antiszemitizmusa mégsem lehetett annyira súlyos, ha Göncz Árpád is támogatta szobrának felállítását. Egy sikeres társadalmi diskurzusnak azonban mindkét oldalról feltétele, hogy az érvek és az ellenérvek egymásra reagáljanak. Akik Göncz vagy Churchill mögé bújnak, kicsúsznak a legfontosabb kérdés megválaszolása alól: hogy ti. vállalható-e Teleki szobrának felállítása a most már ismertté vált és senki által sem cáfolt tények fényében. A rendelkezésre álló dokumentumok Vargának is lehetővé teszik, hogy nyilatkozzon: fajgyűlölő-e az a politikus, aki „faji harcot" emleget, amikor zsidók és nem zsidók viszonyáról van szó? Nevezhető-e kereszténynek az, aki tagadja a keresztelés szentségét zsidók esetében?

> *Ez elvi kérdés. Tisztességes ember nem rasszista. A többieknek pedig tilos.*

Antall József a másik köztiszteletben álló személy, aki mögött Varga fedezéket keres: „Nincs történelmietlenebb, mint ha Teleki Pál életművét kiszakítva, később bekövetkező események szemszögéből vetítjük vissza és ítéljük meg negatívan" – idézi. Azt azonban Varga sem árulja el, hogy Antall hogyan magyarázta Teleki antiszemitizmusát. Leginkább sehogy. Így viszont a fenti állítás értelmezhetetlen. Vargának a következő kérdéseket kellett volna feltennie:

1. A körülmények vagy az állandó erkölcsi parancsok határozzák-e meg egy cselekedet erkölcsösségét vagy erkölcstelenségét?

2. Létezik-e olyan körülmény, ami bocsánatossá teszi, hogy valaki az emberek egyenlőségét szabad akaratából kétségbe vonja, és faji hierarchiát állít fel?

Ezzel függ össze az az aggasztó felvetés is, amely szerint Teleki antiszemitizmusa igazán csak az állampolgárok egy csoportjának sérelmes. Ezt az értelmezést támasztja alá Varga azon állítása, hogy „nem állhatunk meg félúton a tisztázásban csak azért, mert érzékenységeket sért, vagy mert holokauszt-évforduló következik". Elek István a február 29-én az MTV 1-en sugárzott Késsel-villával című vitaműsorban is erre utalt, amikor azt fejtegette, hogy Teleki szobrát elsősorban mégis azok kifogásolják, akiket a zsidótörvények sújtottak. Valójában az antiszemitizmus vagy bármilyen rasszista megkülönböztetés nemcsak azoknak sérelmes, akiket sújt, hanem minden egészséges erkölcsű embernek. Teleki antiszemitizmusát nekem vagy Vargának éppannyira el kell utasítanunk, mint egy zsidó származású személynek. Ez elvi kérdés. Tisztességes ember nem rasszista. A többieknek pedig tilos.

Varga szerint a numerus clausus igazolható azzal, hogy a zsidók magas arányszáma bizonyos pályákon feszültségeket okozott. Vargának azonban arra is válaszolnia kellene, hogy e történelmi feszültség kiket zavart, és kiket nem. A rasszistákat, az asszimiláció tagadóit, az antiszemitákat például zavarta. A demokratákat, a liberálisokat viszont nem. De még az antiszemiták között is akadtak olyanok, akik elutasították, hogy jogegyenlőség felrúgásával változtassanak azon, ami egyébként zavarta őket.

A numerus clausus szubjektív és rádásul történelmileg elég szégyenteljes előítéleteket emelt törvényi szintre. Igaz, ezzel egy kelet-európai korszellemnek is megfelelt. Magyarország számára mégsem volt szükségszerű, hogy 1920-ban erkölcstelen megoldásokat válasszon, néhány szomszédos ország megvolt numerus clausus nélkül is. Bethlen Istvánban volt annyi politikai bátorság, hogy Telekivel szemben is képes volt elérni 1928-ban a numerus clausus törvény megváltoztatását.

Többször hangoztatott érv, hogy ha Károlyi Mihálynak lehet szobra, akkor Telekinek miért nem. Varga formálisan itt sem árulja el saját álláspontját, csak megjegyzi, hogy ez a vélemény megvitatásra méltó. Miért méltó? Mert a politikai dilettantizmus és a rasszizmus súlya azonos? Igaz, hogy Károlyi és Teleki egyaránt dilettáns politikus volt. Teleki azonban ezenfelül (!) fajvédő is. Varga szerint Károlyi Mihály melyik politikai hibája rúgta fel az emberek törvény előtti egyenlőségéről szóló közmegegyezést, ami a nyugat-európai kultúra alapját képezi?

Károlyi Mihály vitatott személyiség. Én nem állítanék szobrot neki. Hibái (és bűnei) azonban nem mérhetők Telekiéihez. Ahhoz, hogy ezt valaki tudja, nem kell történésznek lennie, elég, ha kinyit egy történelemkönyvet.

Az sem szép dolog Vargától, hogy Glatz Ferencre hivatkozva idézi a zsidó szakértelmiség 1939 előtti túlképviseltségét, de elhallgatja, hogy Glatz ezekből az adatokból korántsem azt a következtetést vonta le, hogy az antiszemita diszkrimináció végeredményben „érthető", szükségszerű és ezért elkerülhetetlen volt. A determinisztikus antiszemitizmust hirdetőket még Bethlen István politikai pályája is cáfolja.

UNGVÁRY KRISZTIÁN
történész

OLVASÓI LEVELEK

Szerepek és szereplők

Mint a Budapest felszabadulásáról a Várban megemlékezők egyike, a leghatározottabban visszautasítom Révész Sándor ízléstelen és sértő gloszszáját. *(Zaj, csönd, ünnep;* február 18.) Úgy látszik, a szerző elégedetlen volt Ungváry Krisztiánnak a február 13-i számban megjelent, „hagyományos" írásával, mely az előző évinél kétségtelenül visszafogottabb volt.

Révész Sándornak szíve joga úgy „emlékezni" a születése előtt 11 évvel történt eseményekre, ahogy akar. Nincs joga azonban megsérteni azokat, akik valóban felszabadulásként élték meg a náci-nyilas hordák kiűzését, a Horthy-rendszer végét. Nincs joga egy kalap alatt említeni ezt a megemlékezést a Hősök terén történtekkel. A megemlékezésen „az ünnep nácibarát tagadása ellen föllépő" közreműködőket megvádolja azzal, hogy „korábbi hamisítókkal együtt lépnek fel". Melyik csoportba sorolja Mécs Imrét, Mandur Lászlót, Kovács Lászlót vagy akár Hegedűs D. Gézát, Gerendás Pétert és a többi szereplőt? Vagy csupán Hanti Vilmossal van baja, miként tavaly Ungváry Krisztiánnak is? Kik voltak a hamisítók? Ki hamisít valójában? Akik továbbra is úgy gondolják, hogy a Szovjetunió a szövetséges hatalmak egyikeként döntő szerepet játszott a fasizmus elleni harcban, vagy azok, akik ezt a szerepet negatív színben akarják feltüntetni.

Révész ráadásul összemossa a 40 év történelemszemléletét. Mi köze van Kovács Lászlónak, vagy Hanti Vilmosnak ahhoz, hogyan ítélték meg 1949-ben Tito Jugoszláviáját? Ha semmi – márpedig semmi –, akkor hogyan hozható egy 2004-es megemlékezéssel összefüggésbe? S miközben joggal felháborodik az antifasizmus egykori sztálinista értelmezése ellen, most ő az, aki az antifasiszták által nem kedvelt csoportját hitelteleneknek nevezi, megsértve ezzel nagyon sok tisztességes embert. És amikor a „kirekesztő, önkényuralmi antifasizmus örökségét hordozó civil szervezetekről" beszél, vegye figyelembe, hogy olyan újságnál dolgozik, mely – Révész Sándor hamis szóhasználatát átvéve – egy „kirekesztő, önkényuralmi antifasiszta korszak" napilapjának örököse.

KEREKES OTTÓ
Budapest

Azt hiszem, többet használna Kerekes Ottó közös ügyünknek, ha állításaim elferdítgetése helyett inkább azzal foglalkozna, miért voltak olyan kínosan kevesen a Várban. Erre próbáltam én választ adni, és Kerekes Ottó az én válaszom cáfolatával vagy helyettesítésével nem is próbálkozik. A kudarc okai iránt nem érdeklődik. Azt mondtam: a náci birodalom bukásának ünnepe iránti közöny legfontosabb oka az, hogy ezen az ünnepen negyven éven át a diktatúra ünnepeltette önmagát, s megfosztotta az ünneptől azokat, akik nem azért üdvözölték a náci birodalom bukását, mert szovjet típusú diktatúrához vezetett, hanem annak ellenére. És ez bizony a rendszerváltásig így volt. Nem egyszer régen, néhány évig, ahogy Kerekes Ottó sugallja, hanem negyven évig. Attól tartok, keveset tehetnek az ünnep hitelének helyreállításáért azok, akik ezzel a súlyos ténnyel nem néznek szembe.

RÉVÉSZ SÁNDOR

SZMODIS IMRE RAJZA

– Visszasírtuk Kupa Mihályt, visszasírtuk Bokros Lajost. Higgye el, Mici néni, még két év, és visszasírjuk a Draskovics Tibort

Céh vagy piac?

Dobszay László a *Hányasra parancsolja diák úr?* című cikkében (február 26.) a céhek logikája felől közelít a felsőoktatás hatékonyságának kérdéséhez. E logika szerint az alap: a kiemelkedő tudású mester, a lelkes és szorgalmas tanítvány, a minőség mindenek feletti tisztelete. Ez a rendszer évszázadokon keresztül termelte a kiemelkedő tudósok generációit. Érthető tehát, ha sokan a céhek hatalmának visszaállításától remélik az oktatás minőségi problémáinak megoldását: kevesebb hallgató, magas felvételi követelmények, különleges tehetségű tanárok, szigorúbb oktatási feltételek, a kiválóság megbecsülése, bőkezű állami finanszírozás; az intézmények irányítását a céhmesterekre kell bízni, nem pedig az oktatás szent céljai iránt érdektelen üzleti vállalkozókra, a politikai érdekek által vezérelt államra, a tandíjat esetleg fizető, de az oktatáshoz nem értő szülőkre és az oktatás színvonalát szükségképpen lefelé nivelláló hallgatókra; a hallgatót tanulásra, fegyelemre kell kényszeríteni; a követelményekből kell több, nem pedig a diákok jogaiból.

A világ azonban másként is szemlélhető. A felsőoktatás iparrá – ráadásul egyre inkább tömegtermelés jellegű iparrá – vált. Sokféle intézmény működik ezen a területen, versenyeznek egymással, és még többen várják, hogy piacra lépjenek. Az intézmények „termékeket" – szolgáltatáscsomagokat – fejlesztenek ki és kínálnak a piacon. A potenciális vevő pedig válogat, és eldönti, hol, mit, mennyiért vásárol meg és fogyaszt el. A valamikori nebulóból fogyasztó, a valamikori mesterből pedig a vevőt kiszolgáló szolgáltató lett, aki kénytelen a fogyasztó igényét lesni. Amikor tehát belépek a tanterembe, nem azt mondom a hallgatónak: „tegye hátra a kezét és figyeljen csendben arra, amit mondok!", hanem azt: „mit kíván a kedves fogyasztó?" Lehet, hogy ez szokatlan, de ez a helyzet egyre több területen. Jobb, ha a valamikori céhes iparágak mesterei megtanulják: fogyasztó lett a beteg, az állampolgár, a választó. Még a hívő is, akinek kegyeiért a „hit iparág" sokféle szervezete verseng. A piacnak, a versenynek és a fogyasztói igényeknek pedig megvan a maga logikája. A vevő választékot akar. Úgy érzi, a választás lehetősége önmagában érték. Bízzák rá, hogy eldöntse: mit akar tanulni, hogyan akarja kezeltetni magát, kire akar szavazni, miben akar hinni. A fogyasztó beleszólást kér, jogainak szélesítését kívánja és biztosítékot, hogy problémáival érdemben foglalkoznak.

Akár tetszik ez nekünk, akár nem, a bennünket körülvevő intézmények valamikori kiszolgáltatottjaiból fogyasztók lettek, akik egyre kevésbé fogadják el, ha kényre-kedve kiszolgáltatott páriaként kezelik őket. Választási lehetőséget és minél több információt akarnak, hogy racionálisan dönthessenek. Az államtól a versenyt erősítő szabályozást, a versenyfeltételek betartásának ellenőrzését és a versenyt segítő beavatkozást várják el. Üdvözlik, ha lehetőséget kapnak, hogy beleszóljanak a valamikori céhek vezetésébe. Ezt a célt szolgálja például a felsőoktatási intézményeknek átszervezése vállalatirányítási minták szerint. A tömegképzés – csaknem úgy, mint a McDonald's – szabványosított terméket, technologizált szolgáltatási folyamatot és hatékony minőség-ellenőrzést (TQM-et) igényel. Azt meg bízzuk a fogyasztóra, hogy a gyorséttermet, a „fapados" repülőgépet, a távoktatási kurzust vagy a régi dicsőséges céhet választja. Ha valakinek ez nem tetszik, keressen olyan piaci rést, ahol mást igényel a fogyasztó, és próbáljon abból megélni – mint teszik ezt sokan a legkülönbözőbb iparágakban.

Az állam irányító szerepe ebben a rendszerben számottevően megváltozik. Kevesebb közvetlen beavatkozás, több, versenyt erősítő szabályozás. Mondok egy különös példát a „befolyásolás" újszerű stílusára. Ha egy iparág eléri az érettség fázisát, maguk a vállalatok gyűjtik össze és saját kezdeményezésükre bocsátják a fogyasztó rendelkezésére a választást megalapozó információkat. Úgy tűnik, a magyar felsőoktatási iparág még nem érte el ezt a szintet. Ha én miniszter volnék, rendszeresen elvégeztetnék egy felmérést. Az összes felsőoktatási intézményt lemérném a következő szempontok szerint: az ott tanuló, valamint a végzett diákok értékelése az intézményről, az elhelyezkedési tapasztalatok, a kezdő fizetés az első munkahelyen, a jövedelem 3 év múlva, a hallgatói csalás (puskázás) gyakorisága az adott intézményben és a foglalkoztatók értékelése az adott intézményben végzett diákokról. Minden évben, amikor a fiataloknak dönteniük kell a továbbtanulásról, fizetett hirdetésként leközölném az összes felsőoktatási intézmény sorrendjét a felsorolt szempontok szerint. A kedves fogyasztó így pontosabban tudhatná, hogy mit választ. Persze volna az elején nagy siránkozás – volt Amerikában és másutt is, amikor elkezdték értékelni az oktatási majd a gyógyászati intézményeket. Ám egy idő múlva mindenki megszokná, hogy még akár a kórházak halálozási arány szerinti sorrendjét is megtalálja a napisajtóban. Az intézmények ráébrednének, nem vezet célra, ha panaszkodnak, és másokra mutogatnak. Ehelyett el kell gondolkodnia az eredményeken, és változtatnia kell annak, aki meg akar élni. Pusztán egy ilyen felmérés bevezetése jelentősen javíthatná a felsőoktatás fogyasztóinak – és ezen keresztül a szolgáltatást nyújtóknak is – az elégedettségét és hosszabb távon a minőséget is.

MAROSÁN GYÖRGY
közgazdász

Áfatörvény a kultúra ellen

Márta István *„Idő van"* című írásával (február 25.) teljes mértékben egyetértek, csak egyetlen mondatát pontosítanám: „Példaként álljon itt a hirtelen jött – a szakmát (és a szaktárcát is?) felkészületlenül ért – áfatörvény „hozománya". A színigazgatók kaptak először észbe. A kultúrafinanszírozást igen súlyosan érintő törvényt már nem lehetett megváltoztatni.

Miért ne lehetett volna? Nem volt semmilyen ésszerű ellenvetése sem a Pénzügyminisztériumnak, sem a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának. Azért változott meg az áfatörvény, mert pénzügytechnikai szempontból így egyszerűbb, de a kulturális ágazatot nyugodtan lehetett volna kivételnek tekinteni. Ilyen irányú módosító javaslatot benyújtottam én magam is, de benyújtottak kormánypárti képviselők is. Javaslatainkat a szocialista, szabad demokrata többség elutasította. A törvényt tehát meg lehetett volna változtatni, de nem tették, mert a Medgyessy-kormány azt a régóta szokásos módszert alkalmazza, hogy a költségvetési megszorítást először a kulturális kiadások lefaragásával kezdi. Sajnos a szocialisták még mindig nem tanulták meg, hogy a kultúra kiemelt támogatása nélkül nem lehet gazdasági fellendülést várni.

HALÁSZ JÁNOS
kulturális és sajtóbizottság alelnöke

A szövegkörnyezet

A Népszabadság 2004. február 28-i számában, a Hétvége melléklet 4. oldalán Révész Sándor valótlanul állította, hogy én egy előadásomban „a zsidók kiirtását a második világháború mellékes elemének minősítette(m)" volna. Ilyen kijelentést soha nem tettem, ellenben az Eckhardt politikai akadémián 1999. november 11-én elhangzott előadásomban valóban ejtettem szót e kérdésről, amely viszont tartalmi összefüggéseit tekintve gyökeresen mást jelentett. Az eredeti szöveg valójában így hangzott: „A második világháború nem a zsidóságról, nem a népirtásról szólt. Bármennyire is sajnálatos: a holokauszt, a zsidóság kiirtása vagy megmentése mellékes, mondhatni marginális szempont volt, ami egyik fél háborús céljai közt sem szerepelt. A zsidók iparszerű legyilkolása úgy ment végbe, hogy az mindenki számára köztudott volt, a vele kapcsolatos információk hozzáférhetőek voltak… (…) …a szövetségesek semmi esetre sem azért indítottak háborút a náci Németország ellen, hogy a zsidók ellen tervezett népirtó politikáját megakadályozzák." Révész kiragadott egy mondatot a szövegkörnyezetből, téves interpretációkra okot adva pontatlanul idézte azt, s ezáltal mondandóm lényegét eltorzította.

SCHMIDT MÁRIA

Szerintem, Schmidt Mária szavai a szövegkörnyezetükkel együtt is pontosan azt jelentik, mint a nélkül, de hát döntse el az olvasó.

RÉVÉSZ SÁNDOR

Ray Rezso (3

Ö terverte a Lipotvárosi
templomot az Országhazzal
öszeköto nagy bulevardot
nem sokáig kepezte diz-
kusszio tárgyat
Resit vett hoz es tarsadal-
mi eletünkben, különösen
ipari és kereskedelmi teren,
ugy pl. az iparegyesületnek
sok evem át, volt burgo
tagja epitö es nüppari
szakosztágunk tevekeny alel-
nöke

+ 1899. április
20-ik elött
nehany nagyal
Epitö Ipar 1899. 121. l

_____ *műhely.*

főnökség!

_____hó____n történő kifize-

_____indokából személyesen meg nem

_____szamu _____

m.

évi _____ hó_____

_____

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Ray Renö (2

több ház és villa, köztük a
sajátja is, az ő alkotásai,
vagy a Fákh-féle villa,
Szerzős-féle magani parkolás,
azuta a Szenes féle ház!
dr Koller sas utcai haza,
Torley palota a Sándor
utcaban stb. Burgön mi-
ködött a varos éjülése és
szépülése terén. A m-
kir Operával szamban
kortunt szabagozást az
ő terve szint hajtotta
végre a kozunkák tanacsa
Az Andrássy út belső
végének kiképrésére is
adott be nagyszabásu
tervet, mely azonban
végre hajtásra nem kerülő

_____ *műhely.*

főnökség!

_____ hó____n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ számu_____

m.

évi _____ hó_____

_____

sajátkezű aláirás és munkásszám.

Ray Rezső

épitész

1870-ben Svajcbol hozzánk
telepedett. Párisban Garnier
tanítvaja volt. A francia
reneszánsz avatott híve, az
utóbbi időben a barokstyl
finomabb fajait kultivalta
1 közel 30 éri itt működése
alatt szamos épületet, megin
hazat (valószínűleg épitett Buda
pesten. A budapesti Vadász
Kiest szálló átépitése, az
Imperiál szálló, a szt
Lukacsfürdő nagyarányu
épitkerései, svófok fürdő
nek épitkerései diszerik mu-
veszetet. Nevezetes és érde-
kes különösen a nagykörúti
Royál szállónak tőleter-
vezett és foganatosított épit-
kerése. Az Andrássy utan

..... *mühely.*

főnökség!

.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....számu .....

m.

évi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Ray Rezső Lajos

építész

7./ Kraus és Fia
8./ Krohn és Fia
9./ Grünhut Sámuel /Muzeum krt.15./
10./ C.Back.
11./ Áltstock és Fia az Operával szemben
12./ Royal nagyszálloda.
13./ Siófoki fürdőtelep
14./ Kossuth Lajos-u.2. Drescher-Nékám ház
15./ Bálványéu.17. Frischmann
16./ Sas-u. dr. Koller kőpalota
17./ Sándor-u.16. Törley
18./ " 10.
18./ Törley gyár első részét épitette, akkor halt meg 1899. április 11-én.
19./ Andrássy-ut 29. Szenes-ház
20./ " 93. Herzog báró palota
21./ " 96. Aradi-utcai rész Herczl-ház
22./ " 105. Ray-ház
23./ " 107. Átik-ház
24./ " 117. Udvarnagyi-hivatal
25./ Fasor 2. Zselénszky gróf
26./ Rottenbiller-utcában Wallának három háza
27./ A Gránátos -utcában Fischer József által lebontott kőhomlokzat, Francois T.stilusban gróf Szapáry Iváné volt.
28./ Sok gyárat és nyaralót épitett még.

Ifj. Ray Rezsőnek Dr Lechner Jenőhöz intézett leveléből:

192o november 6.

RAY REZSŐ LAJOS

Született 1845. decemb. 14.-én Bru-ben, családi birtokán, Svájc. Gyönge természete folytán nem engedték tanulni, nyolc éves korában még nem tudott olvasni. Tizenkét éves korában kezdett iskolába járni és olyan könnyen tanult, hogy 17 éves korában rendes hallgató lett a zürichi Polytechnikumon, amelyet befejezett 20 éves korában, azaz megszerezte építészeti diplomáját. Ő volt a legfiatalabb építész ami akkor szenzációt keltett, ugy hogy a Polytechnikum igazgatósága az ő esetéből kifolyólag magasabb életkorhoz kötötte az oklevelet.

A zürichi Polytechnikum tanárai a következők voltak:

1./ Semper, építészeti történelem, tervezés és perspektiva
2./ Deschwander, ábrázoló geometria,
3./ Orelli, magaaabb matematika,
4./ Gladbach, építészeti szerkezetek,
5./ Stadler, ornamentikai tervezés és szerkezetek tervezése,
6./ Ulrich, tájképrajzolás /Landschaftvzeichnen/
7./ Wertmüller, aktrajzolás
8./ Keiser, mintázás,
9./ Durige, mechanika,
10./ Pestalozzi, ut és vizépitészet,

11. Semper tanár nagyrabecsülte pályázatait.

1865-ben Párizsba ment a Beaux-Arts iskolába ahol Guestel Atelierban dolgozott.

1866-ban 21 éves korában Cortaillod község /Svájc/ megbizta egy malom, fürész és lakóház építkezésével,amely munkáért kitüntető oklevelet kapott a Neuchateli Cantontól.

1867-ben Ragatz-ban épitette a Quellenhof szállodát.

1868-ban a vágóhidat Grandsonban.

Pályázatok utján kapta Lausanne-ban

1./ a községi iskolát
2./ a vakok intézete épitését
3./ Morges város iskola épitkezését.

Ezen épitkezések azonban nem elégitették ki tehetségét, ugyhogy 1870 elején Konstantinápolyba indult munkát keresni. Budapesten való átutazáaa alkalmával a város annyira megtetszett neki, hogy Budapesten kivánt dolgozni.

Talált is alkalmazást az Osztrák Államvasutaknál, ahol azonnal felismerték tehetségét és vezető állásba akarták kinevezni,de Ray nem fogadta el, önállóságra törekedett. A török vasutak is kináltak szép állást, azt is visszautasitotta és még 1870-ben önállósitotta magát és társult Bernard, a nyugati vasutak igazgatójával, mely esztendőben egy bérházpályázaton első dijat ynert. Több házat épitett társával, de másfél év után felosztották az irodát, mert a vasutak igazgatósága nem engedte, hogy alkalmazottai privát irodát tartsanak.

Főbb munkái a következők voltak:

1./ Nyugati vasutak palotája Budapesten
2./ Vadászkürt szálloda.
3./ Takarékpénztári palota Zomborban
4./ német református templom Hold-utcában

Bérházak közül:

5./ Dániel, Koch
6./ B.Steiner

Ray

féle átepítésből spásmapó ablakok egyikének átepítésekor a közepéhez ablakyilaszabb felét megsemmisítették

Seitl: Budai Vár 303. o.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Ray Rezső

terve szerint épült a Royal szálló, 1894/95.

Román Kálmán: A Royal szálló. (Képes ism.)

17-19. l.

Budapest, 1974. 4.sz.

Ray Rezső

épitész

Tervezte

Erzsébet

45 sz
47 sz
49 sz
32 sz

párakat

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedél

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Ray Rezsô 74, 78, 154
(in: Déry Attila; Budapest eklektikus épületszobrászata
/Művészettörténet-Műemlékvédelem I. /OMF kiad. Bp. 1991.

RAY REZSŐ LAJOS építész

SÁRMÁNY Ilona: Historizáló építészet az Osztrák-Magyar Monarchiában. Bp., Corvina, 1990 12,75.p.

Ray Rezső

Lukács fürdő nagyszállóját
terverte

Bpmúsz. 216. l.

fentitőt a Royal
szálló

Bpmúsz. 218. l.

Ray Rezső

Andrássy út 93. sz. a
bérpalota.

Repr.
Ruckwardt

Sorghum halepense var. sudanense

Sudangras cirok

Ray Rezio

epilero

wód

Kel 1885

IV. k. 4. f. 77 b. 1.

20 - 22 a.

CSARC

ref. templor

M.D.K.

III Ray Rezső, építész

nyert megbízást a Lukács-fürdő igazgatóságától a meglevő iszapfürdő helyére egy fényes hivitelű fürdő megtervezésére, mely egy Dunára néző „elegáns" szállodákor kapcsolódna. A hegy lábánál viszont egy népfürdőt szándékoznak építeni.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1893. XXII. évf.
jul. 20. sz. 171. old.

Ray Rezső

perverte a hazai fürdőhelyek pavillonjai

Kel 1885

I. k. 1. f. 47. l.

ROSOK SZÖVETKEZETE

*Budapest, 192*8 április hó 16.

lt Tagtárs !

felhivni b. figyelmét,hogy szövet-

tartózásából.....peng[illegible] esedékes

ezetünk iránti jóindulatából kifolyó-

gyenliteni kegyeskedik. Ezt már an-

számla esedékességeink kényszeritenek

, hol már a lejárt tartózásokat nél-

számlája rendezése tárgyában szives-

keresni, melynek vártában maradtunk

kiváló tisztelettel

KERESZTÉNY SZABÓIPAROSOK
SZÖVETKEZETE

Budapest, IV., Károly-körút 30.

M.D.K.

Ray Rezső. építési

tervei alapján fogja fel-
építtetni egy újonnan alakult
részvénytársaság az Erzsébet
körúton az elsőrendű Royal
szállodát és az akkor csatla-
kozó bérházakat.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV. évf.
máj. 29. sz. 2. old.

Ray Rezső, építész M.D.K.

tervei alapján épült fel – nem his műszaki nehézségek árán – a Luhács fürdő uj iszapfürdője.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV. évf.

máj. 22. sz. 2 old.

M.D.K.

Ray Rezső, (Epcsti) építén

fervei szerint épülő Royal szállodа erzsébet körúti épülete az elsők közé tartozik, melyet a „Hazai Vasbeton Építési Vállalat" eredményesen ki kísérlete terett új szerkezeti rendszere vel fogunk felépítani.

Vállalkozók Lapja, Bp.1895. XVI.évf.

márc. 5. sz. 2. old.

Ray Rezső, építész

M.D.K.

terverta az államvasuti gépgyárak csarnokát az erredéves kiállitáson

Vállalkozók Lapja, Bp.1896. XVII.évf.

jun. 23. sz. 4. old.

Ray Rezső

irod

Bpmüsz - 214.l -

Ray Rezső

Lt Lukácsfürdő
épülete

Bpmúsz 273. l.

sy
francia
renais-
sance

RAY Rezső építén

Ty. K.: Útban a pusztulás felé.
A „török fürdőtől" a nép elképzelésektől
ezerő bemhaint elviadnak. =
NSzb 1999. január 22. 28. ill.

az akatolikusok

meg azt ~~a katolikusok~~, le volt-e rombolva, ki építette új
biztos: azóta is birtokukban van.[54] A katolikusok egy si
néhanapján Kelcz Imre jezsuita látogatta meg őket. Fes
nekik templomot 1765-ben, egyelőre torony nélkül, Uru
teletére szentelve. Az 1779. évi visitatiós jegyzőkönyv[55]
két keresztről, két fa- és két érc gyertyatartóról ír, a sel
rényben tartják a szent holmikat. Egy harang van – ho
évi visitatio[56] már elpanaszolja, hogy a 7 x 4 öl méret
megszaporodott nép – „kisded, csöpörödött templon
Csaknem a falu végén áll, keletre néz, lapályos, nedves
tűzveszély. Valóban sem az 1863. sem az 1867. évi pat
benne ismereteink szerint. Szilárd építmény erős falakk
te jó állapotú – olvashatjuk. Tornya még ekkor sincs,
gróf Győry Krisztina kegyúrnő, nem is akármilyent, 10
rang tehát haranglábon függ. Karzata falazott, ugyanígy
művészi munka, aranyozással díszített. Kripta és keresz
gondoskodik a kegyúr. 1825-ben Sopronból hozattak
réz fedővel. Az 1845. évi visitatiókor gróf Zichy Domo
jegyzékbe. Egy oltár áll benne, kő menzalappal. Alkaln
istentiszteletek alatt. 1878-ban még utoljára tatarozzák
tik", de sokáig már ez sem tartotta életben. A Pápai Lap
tudtul adja: „...a régi templom lebontását már e hó 24-é
1754. évjáratú téglák kerültek ki. ~~(10. kép)~~ Az új templo
gi helyén, de fordítva tájolva, tömegével, megjelenésév
évet. Buzgó plébánosa nem gyanította, hogy késői utód
fognak rá emlékezni a túlméretezett templomért. Régi
lőkút, a gyóntatószék, a tölgyfa sekrestyeszekrény és az
került át az újba, a többi a kastélykápolnába, a maradél

Bakonynána, r. k. templom

M.D.U

RAY Rezső műépítész

Bp. Bródy Sándor u. 16. Törley-palota
(1893–1895)

kivitelező: David J. és fiai

Hatolhay Árpád: A Vanzeti múzeum körül kialakult palotanegyed története
Műemlékvédelem 1960. 3. sz. 156. l.

Történt-e bűncselekmény a bankkonszolidáció során?

Botos: Törvényszerű volt a számonkérés

Horn Gyula kormányfő felkérte a pénzügyminisztert, hogy az Állami Számvevőszék jelentése után folytasson vizsgálatot a hitel-, bank- és adóskonszolidációról. Egyes csütörtöki napilapok értesülése szerint az ÁSZ-jelentés önmagában felér egy vádirattal. A Legfőbb Ügyészség az ÁSZ megkeresését – mint büntetőeljárás kezdeményezésére irányuló dokumentumot – eljuttatja az ORFK-hoz. Botos Katalin, az Állami Bankfelügyelet volt elnöke (képünkön) lapunknak elmondta: tudták, ilyen nagyságrendű pénz esetén törvényszerű a későbbi számonkérés.

MUNKATÁRSAINKTÓL

Az Állami Számvevőszéknek a hitel-, bank- és adóskonszolidáció végrehajtásával kapcsolatos jelentésével összefüggésben a Legfőbb Ügyészség a *Népszabadságnak* megerősítette: az ÁSZ a Magyar Hitel Bank Rt.-nél, a Magyar Befektetési és Fejlesztési Bank Rt.-nél és a Konzumbank Rt.-nél végzett vizsgálatáról szóló jelentését augusztus 12-én megküldte a Legfőbb Ügyészségnek, és kérte az abban szereplő megállapítások büntetőjogi értékelését.

A ügyészség augusztus 23-án arról tájékoztatta az ÁSZ alelnökét, hogy a jelentés tanulmányozása hosszabb időt vesz igénybe, emellett a bűncselekmény alapos gyanúját illetően megalapozott döntést csak a jelentés alapját képező dokumentumok ismeretében lehet hozni. Az ÁSZ-alelnök augusztus 26-ai levelében megköszönte a választ, majd 28-án ugyanazt a jelentést tájékoztatás végett – mellékletek nélkül – újból megküldte a Legfőbb Ügyészségnek. Ez utóbbi lépést ott úgy tekintették, mint a büntetőeljárás kezdeményezésére irányuló megkeresést, s ezért a jelentést soron kívül továbbítják a Fővárosi Főügyészség útján a döntésre jogosult nyomozó hatósághoz.

Lapunk úgy értesült, hogy az ügyészség a megkeresést az Országos Rendőr-főkapitánysághoz juttatja el, és elképzelhető, hogy a vizsgálatot a *Kiss Ernő* vezette Központi Bűnüldözési Igazgatóság folytatja le.

A csütörtöki kormányszóvivői tájékoztatón elhangzott, *Horn Gyula* miniszterelnök felkérte *Medgyessy Péter* pénzügyminisztert, folytasson vizsgálatot azt követően, hogy az Állami Számvevőszék nyilvánosságra hozta az 1992–1994-ben végrehajtott hitel-, bank- és adóskonszolidációról szóló jelentését. A szerkesztőségünkhöz eljuttatott PM-közlemény szerint a bizottságot *Balázs Ágnes*, a tárca helyettes államtitkára vezeti, tagjai pedig olyan szakemberek, akik az ügyben személyükben nem érintettek.

Bielek Péter, a Magyar Hitel-Bank Rt. igazgatóhelyettese lapunknak megküldött tájékoztatója szerint a feltárt szabálytalanságok alapján az MHB jelenlegi vezetése munkaprogramot állít össze a szükséges intézkedések megtételére.

Az Állami Bankfelügyelet korábbi elnökét, *Botos Katalint* arról kérdeztük, az érintett szervezetek milyen garanciális megoldásokat alkalmaztak az állami pénzek „kiosztása" során. Botos szerint a bankfelügyelet nem döntött ezekben a kérdésekben, csak a követelések minősítésének szempontjait adta meg. A legkörültekintőbb eljárás és ellenőrzés sem ítélhette meg pontosan, hogy a piaci viszonyok alapján egy-egy követelés valójában mennyit is érhet. A bankfelügyelet pontosan tudta, ilyen nagyságrendű pénz esetén törvényszerű a későbbi számonkérés. Vizsgálatot indítanak, illetve kártérítési eljárást kezdeményeznek azon korábbi vezetők ellen, akik az ÁSZ által felfedezett visszaélésekért felelősek.

Azt követően, hogy több mint egy éve számottevő mértékben csökken az ország külföldi eladósodása, napirendre került a Magyar Nemzeti Bank és a költségvetés közötti elszámolási rendszer módosítása. E módosítás alapvetően technikai jellegű, nem igényli a gazdaságpolitika alapvető változtatását. Minderről Surányi György, a Magyar Nemzeti Bank elnöke beszélt csütörtökön a Nagy Sándor MSZP-képviselő vezette Trend/Prognozis Rt. Gazdaságkutató Intézet által rendezett vitán. Az MNB-elnök szerint elképzelhető olyan eljárás, hogy a nullás adósságállomány miatt az MNB-nél keletkező veszteséget a költségvetés folyamatosan kipótolja vagy ezt az államadósságot fokozatosan piaci kamatozásúvá alakítják át. Várhatóan azonban a korábban felvett forinthitelt devizaalapúvá változtatják, és a tartozás a költségvetésre száll át.

Harmadára csökken

Terjed az „álarcos bányászkodás" – A jö

Egyetlen ország sem mondhat le saját ásvány- és nyersanyagvagyonáról, ezért a bányászatnak van jövője, de nagy változásokon kell keresztülmennie. Ezt az is jelzi, hogy az egykor 80 ezer embert foglalkoztató ágazatban ma már csak 25-30 ezren dolgoznak – nyilatkozta lapunknak Eszto Péter, a Magyar Bányászati Hivatal elnöke, akit a bányásznapi ünnepség előtt kérdeztünk meg a szakma kilátásairól.

Az utóbbi évek legnagyobb kihívása az volt, hogy ki kellett alakítani a gazdaságos és környezetkímélő bányászat feltételeit. Ennek része volt az a folyamat, amellyel létrejött a perspektivikus szénbányák és az erőművek integrációja – mondta az elnök, aki szerint súlyos feladatot most az uránbányászat megszüntetése jelent. Korábban hat-hétezren dolgoztak az urán kitermelésén, mostanra 1000-1200-ra csökkent a számuk, de még az ő munkahelyük sem biztos. 1997 végéig meg kell szüntetni az uránkitermelést, mert azt követően csak olyan mélyművelési technika alkalmazásával lehetne dolgozni, amelynél mesterségesen kellene hűteni a bányát, s ez nagyon költséges lenne.

Jobb kilátásokkal kecsegtet a szénhidrogén-bányászat. Jelenleg négy külföldi befektető öt területen folytat kutatásokat, többek között Heves és Zala

Adókedvezményt kérő zöldek

A közhasznú magánszervezetek által fizetett bérek kapjanak tb- és szja-kedvezményt. Az önkénteseknek, szakértőknek, munkatársaknak adott egyszeri, kis összegű kifizetések, valamint a nagyon alacsony bérek hosszabb távon is tb-járulék- és szja-mentesek legyenek – olvasható a nonprofittörvény szabályozási elveihez a környezetvédő szervezetek által benyújtott javaslatok között.

Smuck Erzsébet, a Magyar Természetvédők Szövetségének elnöke elmondta, fontosnak tartják azt is, hogy a szervezetek működését támogató parlamenti pénzügyi keret elosztását irányító közalapítványba is delegálhasson tagokat a civil szféra.

Ö. Z.

Elkelt a Royal Szálló

Az ötödik pályázat eredménnyel járt: van vevője a Royal Szállónak és az Apolló mozinak. Az izraeli tőkével alakult Körút 11 Kft.-t nyilvánította győztesnek az ÁPV Rt. igazgatósága – jelentette be tegnap Kocsis István vezérigazgató (képünkön).

A Magyar Hitel Bank privatizációjára zártkörű tendert írnak ki: a 89,23 százalékát kitevő több mint 6 milliárd forint névértékű szavazórészvényt hirdetik meg. *Kocsis István* a zártkörű pályázatra meghívandó befektetők számáról, illetve kilétéről nem kívánt nyilatkozni.

Eredménytelennek ítélték az Athenaeum Nyomda értékesítésére beérkezett két ajánlatot. A jobb üzleti eredmény reményében hamarosan újabb zártkörű pályázatot írnak ki a cégre. A Magyar Külkereskedelmi Bank vezérigazgató-helyettese, *Miklós Gábor* egyébként arról tájékoztatta lapunkat, hogy pénzintézetüknek nincs szándékában az Athenaeum megvásárlása.

Az izraeli tőkével rendelkező Magyarországon bejegyzett Körút 11. Kft. veheti meg a Royal Szállót és Apolló Mozit. A vevő a szállóért és a moziért 1 milliárd plusz jelképesen még egy forint vételárat ajánlott, melyből az ÁPV Rt.-nek több mint 700 millió forint bevétele származik. A pályázati kiírásban nem szerepelt a profilmegtartási kötelezettség, ám a vevő szállodaként kívánja üzemeltetni a Royalt. Az épület rendbehozatalához legalább 4-5 milliárd forintra lesz szükség. Lapunk értesülése szerint az izraeli befektető építési vállalkozásával, a Dirav Kft.-vel már jelen van a magyar piacon.

P. Á.

RAY-REZSŐ épített

A 10 darab mountain bike-ot nyerte:

Oláh Tünde
Golovics István
Barics Veronika
Tuza Veronika
Gyarmati Katalin
Oláh Zoltán
Tímár Edit
Marton Zoltán
Mészáros Imre
Keresztény Béla

100 darab Sió törülközőt nyerték:

Magyar Béláné
Nácsa János
Földvári Lászlóné
Gyarmati Krisztina
Csikós Gergely
Varga Tiborné
Tóth Miklósné
Fehérné Bali Eszter
Ocsenás Józsefné
Pazurik Károly
Lengyel Dorottya
Imre Ágota
Szántai Péterné
Szakál Lajosné
Kocsis Alexandra
Szilágyiné H. Zsuzsanna
Diós Márta
Zsigmond Adrien
Papp Ildikó
Somhegyi Péter
Ernst Péter
Zsebe Judit
Nagy Mónika
Dobos Anikó
Rácz Zoltánné
Gáspár Józsefné
Hevesi Krisztina
Zombó Norbert
Meszes Mária
Csurmann Ferenc
Katona Zsuzsa
Kiss Gabriella
Kelemen László
Gombér György
Morucz Tamás
Vojta Béla
Kissné Gulyás Krisztina
Kovács János
Majtényi Enikő
Szilágyiné K. Gyöngyi
Siket Renáta
Simon Rita
Katonáné P. Marianna
Kovács Eszter
Marosiné Veres Edit
Bodóczkyné T. Zsuzsa
Földvári Jánosné
Varga Sándorné
Balogh Márton
Kontóné Bella Renáta
Persics Anna
Horváth Márta
György Kamilla
Laczáné Bári Magdolna
Tuza Veronika
Molnár Gyula
Juhász Szilvia
Gazdagné P. Éva
Polgár Gyula
Szörényi Zoltán
Földváry Béláné
Antal Béla
Drigán András
Mahalkó Mária
Gera László
Varga Gyöngyi
Szőnyi Tibor
Fehér József
Bognár Károly
Kékes-Szabó Andrea
Ruffné Acsai Julianna
Nácsa Henrietta
Sipos Sándorné
Nagy Gábor
Csendes Zolika
Lovas Ferenc
Bíró János
Seszták Mónika
Újházi Zsolt
Rácz Zoltánné
Slégerné Szalai Irén
Oreovecz Eszter
Patai Teréz
Polónyi Erzsébet
Ádám Andrea
Szabó Károlyné
Földváry Anikó
Bajcsi Andrea
Bagotai Zsuzsanna
Bálint Sándor
Wick Tiborné
Nagy Ottóné
Nemesné D. Anna
Csorba Judit
Szakály Gergő
Orosz Tiborné
Nagy Benedek
Bereczkiné Hora Katalin
Balázs Zsoltné
Dombi István

Sió

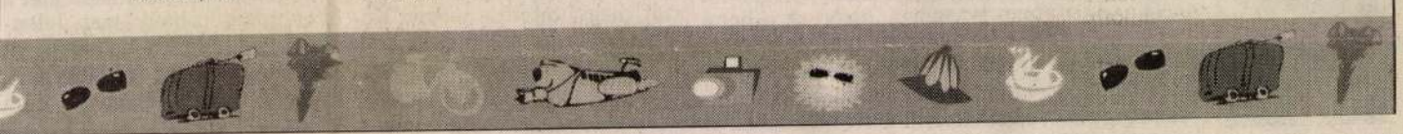

MION Nemzetközi Autóközlekedési
értesíti részvényeseit, hogy
30-án, hétfőn 10.00 órai kezdettel
t XIV., Stefánia út 51. alatti
. 53. helyiségében

ÜLI KÖZGYŰLÉST

ndje:

vi konszolidált beszámolójának

Hungarocamion Rt.
molójáról.
se a Hungarocamion Rt.
molójáról.

módosítása.
előbizottsága munkavállalói tagjai
elfogadása.

dkívüli közgyűlés határozatképtelen, az
ndi pontokkal, a fenti helyszínen, 1996.
kezdettel kerül ismételten összehívásra.
eltétele, hogy a részvényesek képviselői
hatalmazásukat legkésőbb a rendkívüli
gyűlés helyén leadják.

HUNGAROCAMION Rt. igazgatósága

59339NP

AKCIÓ! AKCIÓ!

IAT,
Vaillant
ZERVIZSZOLGÁLATÁS

Ön+Mi=Egy jó csapat

Területi képviselő

- az ország összes megyéjébe -

Az üzletkötés sikerének két előfeltétele van: minőségi termékek, amiket jól el lehet adni és képzett üzletkötők, akik ezeket a termékeket jól el tudják adni.
Mi rendelkezünk mind a két előfeltétellel, s ezért növekedésünk átlagon felüli. Most Ön is tagja lehet ennek az eredményes csapatnak. Olyan hölgyek és férfiak jelentkezését várjuk, akik a következő elvárásoknak megfelelnek:

- eredményesen befejezett műszaki végzettség,
- kereskedelmi gyakorlat,
- jó kommunikációs képesség, precíz munkavégzés, üzletemberi gondolkodásmód,
- jogosítvány és saját gépkocsi,
- telefon,
- 21-35 év közötti életkor,
- erkölcsi bizonyítvány,

Ha mindezeknek megfelel, akkor máris kezdődhet a karrierjük a Würthnél.
Főállású munkakört kínálunk Önnek, az elején fix fizetéssel, majd pedig az ezt kiegészítő teljesítményarányos jövedelemmel.
Az első lépés? Küldje el kézzel írott, szakmai önéletrajzát egy fényképpel a következő címre:

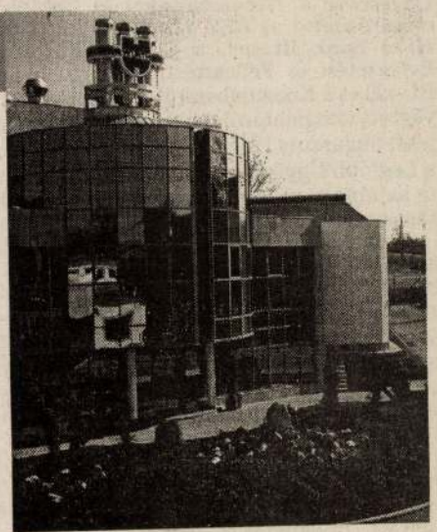

WÜRTH®

A PROFI SZERELÉS

Würth Szereléstechnika Kft.
2040 Budaörs, Gyár u. 2.
Tel.: (23) 418-130
Enver Yurt
ügyvezető igazgató

A Würth Szereléstechnika Kft. a következő termékeket forgalmazza: csavarok és egyéb kötőelemek, rögzítéstechnikai termékek, kézi-, elektromos és levegős szerszámok, raktározási rendszerek, ragasztó- és tömítőanyagok.

1d. Ray Ressö

Ph.

Ervényes 19.....tól....

Felkérjük,hogy a fenti kutatás
egy példányát az MTA MKCS Kön
veskedjék.

Ray Rezső 1845 -

Erzsébet krt Royal szálló
Lukács fürdő szálló
Kossuth Lajos u. sz bérház
Andrássy út 93 sz bérház
Nagymező u Telefonközpont
Sándor u. Törley ház
Budafoki Törley kastély

Lechner Jenő dr
jegyzete

Ray Rezső műépítész —

1900ban lakott: II. Andrássyut 105.

A képz. társ. 1900/1 téli tárlatán:

Palota távlati képe Vízfestm. (449 sz)

Kiáll. cat.

Ray Reno's

U. 1706.

Ray Rezső

Műcsarnok, Ép. Bpest

1900. Tav. kiáll.
1900–1. téli kiáll
1902. tav. kiáll. 378, 380, 381
1904–5. téli kiáll. 489, 490
532
1906. tav. kiáll. 418
1906–7. téli kiáll. 746

Felkai Tátra - Museum - Egylet
Könyvtára VI. 223

Ray Rersö

ép. Bjerk

Úrod

Magyar Gyitőművészet

1910. 9 cz. 30–31 l.
(Bálint utcai villa)

.....nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
áírása.

. — Endrényi Imre, Szeged.

Ray Rezső

építész

cvód

Épitő Ipar 1908.

323. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhe

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbi

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Ray Rezső MDK

Palota távlati képe, vizf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

MIK

Ray Rezső műépitész

Műcsarnok, 1900/1901. téli kiáll. 60.l.

MDK

Ray Rezső

Palota tavlati képe. Vizfm.

KMTárs. 1900/1. téli kiall. 46.1.

MDK

Ray Rezsö, festöm.

449. Palota tűvlati képe. Vizf.

Műcsarnok.1900/1. téli kiáll. Kat.46.l.

Ray Rezső építész M.D.K.

A Közmunkatanács a Sugár út és Nagykörut beépítésének megkezdése előtt tervvázlat, tanulmánytervek készitésére kéri fel

Preisich Gábor: Bp. városépitészének története a kiegyezéstől a Tanácsköztársaságig Bp. 1964. 62.l.

Ray Rezső

MDK

Jubiláris épitészeti kiállitás a Műcsarnokban.
Épitőipari Lapja. A Munkaadó. 1934. dec. 13.

Ray Dezső, id.

Magyar Művészet
1926. 582

Thurzó Ilona halotti képe:

Egész alak, fejjel jobbra. [illegible]
szélén világos kék csikkal. Egyma[illegible]
aranymetszésű ima könyvet s csip[illegible]
Kendőt látunk, korcsos ingének k[illegible]
ruhájának dereka sarkosan van [illegible]
fekete párna sarkain virágok h[illegible]
zott. Fölül zöld függöny lóg ara[illegible]
egy viaszgyertya ég. A falon, czi[illegible]
olvasunk:

„Illustrissima Domina Comitissa [illegible]
de Arva &c: Consors Illustrissimi Do[illegible]
Anno 1648. Aetatis ... Sua[illegible]

Olajfestés vászonra, meretei 133:
Zichy Edmund ajándeka 186[illegible]
A régiségtárból 303/88 A. N° 11.
At. Kept. 288.
1896. III. 3. az ezredévas kiá[illegible]
1896. XII. 28–29. érkezett vissza [illegible]

VII. AGOSSÁG RT.

Ray Dezsőné

MAGYAR MŰVÉSZET

1926. 582

Feladó:

LEVELEZŐLAP

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

Ray Rezső

l.

Siklóssy F K T tört.

156. l.

Ray Rezső

MDK

épitész
Royal szálloda, Lukácsfürdő szállója

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitások

Ray Dezső épitész M.D.K.

Royal szálloda

Kreisich Gábor: Bp. városépitéknek története a Kiegyezéstől a Tanácsköztársaságig Bp. 1964. 100.1.

Ray M.D.A.

Az Andrássy út egyik építője

Kreisich Gábor: Bp. városépítésének története
A kiegyezéstől a Tanácsok társaságig Bp. 1964
I. kell.

Ray Rezső épitész M.D.K.

Royal szálloda

Preisich Gábor: Bp. városépitésének története
a kiegyezéstől a Tanácsköztársaságig Bp. 1964.
127 .l.

Royal Meteorological Society

Bay Pond Observatory

M.O.X.

Ray Rezsö

l. Schoen 1948

14. l.

...ssé jobbra fordult. Jobb kezében leeresz-
...urul-madaras lobogót tart. Koronája csip-
...és szakálla leberetvált. Pánczélja alatt köntö-
...ágja szűk, csizmája magas szárú. A
...a derekát szorító öven tegez lóg. A hátterben, balr...
...ia van jobbról hegyes videk terül el
...ata a kép alatt:
...
...k magas ága 14.2 c/m.

...i.

107/95 N° 86.

Ray Rezső

építész

vrod

z

Lechner 1940

202. l.

YISÉGEK.

ban.

: von Blaas.

augusztus 22-én.

l.

áll és legel. Mellette csikója
ben lombos fák és zsindely-
z égbolt felhőzött.

keretben, vászon, méretei 237:
D: 6–10. — Jelzése 251. —

ncza.

istállóban és egész alakban
ltan áll. Fejét csikajának
ér folt van, fülét hegyezi,
»*Julius von Blaas 1878.*«.

keretben, vászon, méretei 239:
D: 6–10. — Jelzése 252. —

ör.

stállóban és jobbrafordultan
rug, első jobb lábával pedig
szó fehér és barna buldogg
ék szélű tányér van hussal.
Blaas 1878.«.

Ray Rezső

MDK

építész

Royal Szálloda épitője.

273.o.

Borsos-Sódor-Zádor: Budapest. Bp. 1959.

Ray Rezső, építész

1 Bródy S. u. 16. sz. alatt lévő Törley palota tervezője. (Él.: 1893–95.)

Hatolkay Árpád: A Nemzeti Múzeum körül kialakult palotanegyed története 153–161

Műemlékvédelem, Bp. 1960. 3. sz.

Ray

A Royal Szálló épületének tervezője
(Lenin krt 49.) 1894-ben

repr.

Ruszt: A Nagykörút Bp. 1960. 27. o.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Ray Reps

a Royal Napszállójának építője

Rusj: A Napkirály Bp. 1960. 38.o.

Ray Rersö

läsd
z
Szepeltlex. 346
347. l.

Elektr. arck
n. o. 946. l

A. F. WALZEL

Ray Rezső

Ganz-gyár pavillonja

Magyar államvasut gép-
gyárának pavillonja

Apolló kőolajfinomító
gyár Rt. pavillonja

Törley József pezsgő-
pavillonja

Gerbaud cukrászdája

Bálezrkiáll

Tud. Sk.

1025

rta.

nmillió ——— pengő

tési előlegképem

N

a Magyar Nemzeti Múzeum

Jávi Másfüzet

Nyomda.

id. "Ray Regso"

1894-ben épitette a Royal szállót.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

2021

id. Ray Regső

Tervei alapján épült fel a Lukács fürdő (II. Frankel Leo út 25-29) volt Terminus pálló épülete.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

1611

Rajz Rezső

nevét és a Bródy Sándor utcában épitett épületét
(Törley-palota) említi

Zachár Ottó: Az én utcám. - Budapest, 1970.12.sz.
42-43. l.

M.D.K.

Ray Rezső építész

Royal Nagyszálloda, 1896

/ kétszer pusztultak el.

Magyar Építőművészet 1968/4. 9.l.

~~Xxx~~ -Ray Rezső

MDK

Lukács-fürdő. /Frankel Leo u. 25-29/
Eredetileg valószinüleg Hild József müve.
Átalakitotta Reitter Ferenc, Ray Rezső, majd ~~Xxx~~
Nikisch Rezső 1924-ben.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

69.1.

Ray Rezső
épitész

l. Medvey

63,
75. l

102. l.

= Deluata

Ray Rezső

l Közlezskiall

974. l -

976. l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Ray Rezső

l.

Közlezskiall

969. l.

2-ser

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után . . .

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Ray Rezső
épitett

l.

Liber Bpnobrai

411. l.

23.60
18.90
16.10
8.40
4.20
10.41
21.—
28.99
12.60
60.75
12.80
86.05
118.50
26.—

Ray Reno

Kabdebo Bjs

4.l.

s.

ert h. államtitkár
.....
i tag urnak

B u d a p e s t.

tel jelenteni, hogy a Müszaki Emlékmü
zók f.hó 27-én fogják az Iparcsarnok-
3 órakor készen átadni egy átvételi
lóbizottság tagjai november hó 30-tól
a között igazolás mellett megtekint-
t lepecsételt és aláirt "Pályázati

-én délelőtt 10 órakor tartja a bi-
ét az Iparcsarnokban, melyre ezuton

Ray Rezső íd

Életr. arch.

Váljubal

223 l.

zése mellett. Az intézet föntartásához az egyes német államokon kívül külállamok és

pedig olyképen, hogy két szakértőt oszt be állandóan a pekingi német követség mellé. Az elmult évben az egyik szakértő állomáson Fischer Adolf tanárt dr. Grosse egyetemi tanár váltotta föl. Fischer megelőzőleg három éven át végzett Kina keleti részében, Koreában és a Santung-tartományban a régi kinai művészetre vonatkozó kutatásokat és eszközölt német múzeumok részére vásárlásokat. Kiküldetésének eredményességét a német tudományos körök általánosan elismerik, utódjának, a keletázsiai művészet elismert szakértőjének, útjától pedig még többet várnak.

A másik szakértői állomásra Boerschmann katonai építészeti felügyelő küldetett ki 1906-ban, a ki az elmult évben egész Tibetig hatolva előre a folyó évben szándékozik Berlinbe visszatérni, hogy földolgozza kutatásainak eredményeit, melyektől az alkanczellár szerint a szakértő körök azt remélik, hogy a kinai építészetről és dekorativ művészetről való fölfogásunkat egész új alapra fogják fektetni.

*

A belügyi hivatal gondoskodásának tárgyát képezi elsősorban sok olyan tudományos vál-

Ray Rezső

épitész

Gentmüeml

33. l.

1

Nagytekintetü országos bizotság!

Alázattal jelentem, hogy a 25 k 62 fellért ugyan az nap adtam fel mikor az iratok lettek feladvaposta utalványon de a pénz vissza jött, mivel az utasát nem irtam ki és igy ujbol feladtam, most azt hiszem rendbe lesz, mély alázattal bátorkodom meg emlitni hogy eho 4 én Nán László volt vár felügyelő a tető festék munkálatok számláját fel küldte, de még idáig nem lett ki utalva és igy a festők nagy hiányt szenvednek alázattal kérem mi előbbi elintézését

alázattal maradok

Sándor József
nárő

RAY *Rezső Lajos*, svájci származású magyar építész (1845—1899), a kultuszminisztérium, Lukácsfürdő, Royal- és Vadászkürt-szállók, a Hold-utcai német református templom, valamint sok palota és bérház építője, a siófoki fürdőtelep megalapítója. — R. *Rezső Vilmos*, az előbbi fia (* 1876), a budafoki új Törley-gyár, kastély és mauzóleum, a kolozsvári posta-palota, a fiumei kivándorlók háza, a monumentális józsefvárosi telefonközpont és számos magánépület alkotója.

K. Gy. I. 350 l

e r z ő d é s.

ulajdonos mint v berbeadó és Virág
skefők ,mint bérbevevők között jött

ja V.Vilmoscsászar-ut 25szám föld-
egybekötve amely borraktár céljáta
evezett Virág és Ronay urak rendelé

nap ,amelyre mindkét fél egyformán

-P.azaz Háromezer hatszáz pengőt
azaz Háromszáz pengős részletben

költségeiken tataroztatják a raktár

Ray I. Rezső-Lajos, épitész.
Szül. 1845. XII. 14. Brüben (Svájc), megh. 1899 IV. 11. Budapesten. Zürichben és Párisban tanult, 1868 óta Budapesten működött. Müvei: a m. kir. vallás- és közok. minisztérium épülete, a Hold utcai német ref. templom, a Lukácsfürdő uj szállója, vizap és népfürdője, a Royal- és Vadászkürt szálló, valamennyi Budapesten.

Révai lex. 16 k. 94. l.
Müv. lexikon 664. l.

JUNIUS

23

Ray Rezső

ind

Váljubat

110 P.

Ray Rudolf

epitez Budapest

10. Constructions publiques et privees a Budapest
— En parti executees

Cod

Cat. spec. 6 l.

..... *műhely.*

/főnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

an

évi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Ray Rezső
épitész

A tekintetes kir. Dr Lechner Jenő jegyzetes
mint telekkönyvi hatósághoz

Zálogjog bekebelezés iránti kérvénye

lakos nak

kor. fill. tőke s
jár. erejéig a

telekkönyvi betét ben (telekjegyzőkönyv ben) foglalt ingatlan ra.

Felzet.

246. sz nyomtatv.

Schmall: Rázóczy ut
Urania
Rázóczy ut gut
Rosutku Holger ánikáz
Erkel ut Talarik
Rendrányit Flaggenmacher
Terézkörút Schönberger
Rebenhegyi ut villa
(Opera)

Ray: Royal.

Erzsébet körut 32 (francia)

Andrássy út 29.

" " 105 villa (francia)

" " 93.

Kossuth Lajos utca 2

Baldány utca 17 — Sas utca 16.

Sándor utca 16 (Törley)

Erkhány " 22

~~" " 10~~

+ Horánszky utca 16 ~~19 (21)~~ ?

Muzeum körut 15 (Szarnaefejjel)

(Törley pezsgőgyár Budafok?)

~~Muzeum körut (Szarnaefejjel)~~

+ Fürdő u 8 ?

+ Bem u. 7 ?

Ray Rezső

Kism Lechn 96 l.

Előkelő izlésü neobarok kis palotával és egy szép szines téglaburkolatu épülettel képviseli magát az Andrássy-ut külső, elő-kertes szakaszán Ray Rezső /1845-1899/, a francia Svájc szülötte, müveiben is a francia izlés finom reprezentánsa. A Royal szálloda kastélyszerü monumentális épülete mellett a Nagyköruton és a Kossut Lajos-utcában épitett bér- illetve üzletházai a francia reneszánsz nemesizlésü idézetei. Jelentős munkája a Lukácsfürdő szállodaépülete, mig a Muzeum-köruti Szarvasház és az Andrássy-uti egyik villa-épülete koncepcióban és a részletek kialakitásában is tulnőnek a francia kora barok korhü interpretálásának keretein.

Ray Rezső

1885 – Budapest.

1. A „Vadászkürt" fogadó udvara.
2. Ray-nyaraló.
3. A Szenes-féle lakóház.
4. A Fackh-féle nyaraló homlokzata.

Budapesti orsz. ált. kiállítás
A képzőmüvészeti csoport
tárgymutatója. Bpest. 1885.

M,D.K.

Ray Rersö, építész

a Vadászhúrt szálló-, a Ray villa-, a Szenes-féle lakóház és a Fackh család villájának terveit állította ki az 1885-évi Cra. Kiállitason.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1885. XIV. évf.

jul. 19. sz. 154. ~~xxx~~ old.

M.D.K.

ii. Ray Rezső x), építész

tervei szerint az 1885-évi Orsz. Kiállításon felépült Bosnyák pavillont ismerteti a lap és közli egy könyomatos távlati képét.

x) az okt. 4. sz. 76-ik oldalán helyesbítés: a terveket Quittner Zsigmond kiszítette.

Ausstellungs-Zeitung, II. évf. Gratis-Beilage der Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1885. XIV. évf.

Sept. 20. sz. 69-71 old.

Ray Rezső MDK

A "Vadászkürt" fokadó udvara
Ray nyaraló
Szemes féle lakóház
A Fackh féle nyaraló homlokzata

Műcsarnok 1885. Bpi. orsz. ált. kiáll.

MDK

Ray Rezső

Szenes-féle lakóház
a Fackh-féle nyaraló homlokzata

Bpesti orsz.kiáll. Képzőművészeti tárgymutató,
1885. 54 l.

MDK

Ray Rezső

a Vadászkürt fogadó udvara

Ray-nyaraló

Bp.i orsz.kiáll. Képzőművészeti tárgymutató, 1885. 53 l.

M. D. K.

RAY Rezső építész

A „Vadászkürt" fogadó udvara

Ray - nyaraló

Szenes - féle lakóház

Fackh - féle nyaraló homlokzata

Brák. Tárgymut. Bp. 1885.

53-54 l.

M.D.K.

Ray G. épitész

tervei szerint épitik
át a Vadászkürt-szállót
a Kiskid-utcában.

Budapester Bauzeitung, Zeitschrift für Bauwesen,

Bp.1875. IV.évf. 43.sz. 273 pld.

Nr. 3. Epitaph

Hermes Mercurius Epitaph
ist a Vorderschrift-Stelle
a Kirchhof-Wiesbaden.

Budapester Bauzeitung, Zeitschrift für Bauwesen,
Bp.1875. IV.6vf. 43.cz. 273 pld.

Ray Rezső

terverte a Törley-féle
pezsgő pavillont

Kel 1885-

I. k. 1. f. 57. l.

Nitra, 1928 június 21.

y i úrnak

Budapest.

oktor úr !

t egy Bencúr képet adtam át Dr. úrnak
hogy a kép illetve a munka már elkés-
rendezésemmel néhány nap mulva ide
gom lakására, dr. Rosenthal Mórnéhoz,
lábbi módon elkuldeni sziveskedjék.
a talán, ha a képet a Szépmüvészeti

Ray Rersö, építész M.D.K.

készítette az Orsz. kiállítás számára a horai fürdők panorámájának csarnokát.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1884. V. évf.

okt: 29. sz.

M.D.K.

id. Ray R. építész

tervei szerint két-
emeletes házat épittet
Fákh Károly a Sugár-ut
121. sz. alatt. [Néphörtársaság
utja.]

Bauzeitung für Ungarn, Bp.1880. IX.évf.
aug. 1. sz. 303. old.

Ray Reroo[4]

Thieme Becker

XXVIII. 57. l.

Lyka

Tóth Ferenc

Ray Reno

l.

Edwards

214. l

216, 217. l.

218, 219. l. 220, 221. l.

273. l.

Ray Rezső"

1894-96 között épült a VII. Lenin krt. 49. sz.
Royal Nagyszálloda épületét

Bierza László, Bernát György, Erdei
Ferenc stb.: Budapest lexikon, Buda-
pest 1973. 13351

10061

DR. KISMARTY-LECHNER ENŐ
ÉPITÉSZ TANÁR
BUDAPEST XI. BESZÉDY U. SZ.

RAY REZSŐ LAJOS építész.Született 1845 dec.14.-én Bru-ben, Meghalt 1899.év ápr.11.-én.

Svájcban,családi birtokán.Gyönge természete folytán nem engedték tanulni,nyolc éves korában még nem tudott olvasni.Tizenkét éves korában kezdett iskolába járni és olyan könyen tanult,hogy tizenhét éves korában rendes hallgató lett a zürichi Polytechnikumon, amelyet husz éves korában befejezett,azaz megszerezte,épitészi diplomáját.Ő volt a legfiatalabb épitész,ami akkor szenzációt keltett,ugy,hogy a Polytechnikai Igazgatóság,az ő esetéből kifolyólag,magasabb életkorhoz kötötte az oklevelet.

A Zürichi Polytechnikum tanárai a következők voltak:

Semper: Épitészeti történelem,tervezés és perspektiva.

Deschwander: Ábrázoló geometria.

Orelli: Magasabb mathematika.

Gladbach:Épitészeti szerkezetek.

Stadler:Ornamentikai tervezés és szerkezetek tervezése.

Ulrich: Tájképrajzolás

Wertmüller:Aktrajzolás

Keiser:Mintázás.

Durège:Mechanika.

Restalozzi:Ut és vizépitészet.

Semper tanár nagyra becsülte pályázatait.

1865-ben Párisba ment az"Ecole des Beaux-Arts"-ba,ahol Questel atelier-ben dolgozott.

1866-ban,21 éves korában Cortaillod község/Svájc/ megbizta egy malom,fürész és lakóház épitkezésével,amely munkáért kitünő oklevelet kapott a Neuchâteli Cantontól.

1867-ben Ragatz-ban épitette a Quellenhof szállodát.

1868-ban a vágóhidat Grandsonban.

Pályázatok utján kapta Lausanne-ban

a községi iskolát,

a vakokintézete épitését

Morges város iskola épitkezését.

Ezen épitkezések azonban nem elégitették ki tehetségét,ugy,hogy 1870.év elején Konstantinnápolyba indult munkát keresni.Budapesten

való átutazása alkalmával a város annyira megtetszett neki,hogy alőbb Budapesten kivánt dolgozni.Talált itt alkalmazást az Osztrák Államvasutaknál,ahol azonnal felismerték tehetségét és vezető állásba akarták kinevezni,de Ray nem fogadta el,önállóságra törekedett.A Török Vasut-ak által kinált szép állást is visszautasitotta és még 1870-ben önállósitotta magát.Társult Bernard,a nyugati vasutak igazgatójával,mely esztendőben egy bégházpályázaton az első dijat nyerték.Több házat épitett társával,de másfél év után feloszlatták az irodát,mert a vasutak Igazggtósága nem engedte, alkalmazottai privát irodát tartsanak.

Jelesebb munkái a következők:

Nyugati vasutak palotája	Budapesten
Vadászkürt szálloda	
Német református templom	" "Hold u.
Royal nagyszálloda	Erzsébet krt.
Dániel Koch bérház	
B.Steiner "	
Krausz és fia "	
Krohn és fia "	
Grünhut Sámuel "	Muzeum krt.
C.Back "	
Altstock és fia "	
Diescher-Nékám ház	Kossuth Lajos u.2.
Tirschmann "	Bálvány u.17.sz.
Dr.Koller kőpalota	Sas utca
Törley "	Sándor u.16.szó
Meinig épitette	Sándor u.lo+
Szenes ház	Andrássy ut 29.sz.
Hercog báró palotája	" "93. "
Herzl-ház/Aradi utcai rész/	" " 96. "
Ray -ház	" "105. "
Aich-ház	" "107. "
Udvarnagyi hivatal épülete	" "117. "
Zselénszky gróf palotája	Városligeti fasor
Walla -házak	Rottenbiller u.
gróf Szapáry Iván palotája	Gránátos u.

Takarékpénztári palota Zombor.

Sok gyár és nyaraló az ő munkája az időből főleg Pesten.és vidékén.Igy a Törley-gyár első része az ő munkája,ez volt utolsó munkája,ekkor halt meg 1899.évben

Ray Rezsö Pest.

1885 Orsz. ált. kiáll.: A Vadászkürt fogadó udvara. — Ray-nyaraló. — Szenes-féle lakóház. — A Fackh-féle nyaraló homlokzata.

Béthune, 1920 novemb. 6.

Kedves Barátom!

Leveledre a bogkott miat csak mostan válaszolhatók.

Édes atyám életrajza a következő: Ray Rezső Lajos szül. 1845 décemb. 14 én Bru-ben, családi birtokán, Svájc. Gyönge természete folytán nem engedték tanulni, 8 éves korában még nem tudott olvasni. 12 éves korában kezdett iskolába járni és olyan könnyen tanult, hogy 17 éves korában rendes halgató lett a Zürichi Polytechnicumon, amelyet befejezett 20 éves korában, azaz megszerezte építészeti diplomáját. Ő volt a legfiatalabb építész, ami akkor szenzációt keltett ugy, hogy a Polytech. Igazgatóság, édes atyám esetéből kifolyólag, magasabb életkorhoz kötötte az oklevelet.

A Zürichi Polytechnicum tanárai a következők voltak:

1). Semper; építészeti történelem, tevezés és perspectiva.
2). Deschwander; ábrázoló géometria.
3). Orelli; magasabb mathématika.
4). Gladbach; építészeti szerkezetek.
5). Stadler; ornamentikai tervezés és szerkezetek tevezés.
6) Ulrich; tájkép rajzolás (Landschaftszeichnen)
7). Wertmüller; aktrajzolás
8) Keiser; mintázás.

./.

9). Durège; Mechanika
10). Pestalozzi; Út és vízépítészet.
Semper tanár nagyra becsülte pályázatait.

1865 ben Parisbament a Beaux-Arts iskolába ahol Guestel atelier ban dolgozott.

1866 ban 21éves korában Cortaillod község (Svájc) megbízta egy malom, fürész és lakoház építkezésével, amely munkáért kitüntő oklevelet kapott a Neuchâteli Cantontól. 1867 ben Ragatz-ban épitette a Quellenhof szállodát

1868 ban a vágóhidat Grandsonban.

Pályázatok utján kapta Lausanne-ban
1) a községi iskolát
2) a vakokintézet épitését.
3). Morges város iskola épitkézését.

Ezen épitkezések azonban nem elégitették ki tehetségét ugy, hogy 1870 elején Constantinápolyban indult munkát keresni. Budapesten való átutazása alkalmával a város édes atyámnak annyira megtetsett hogy előbb Budapesten kivánt dolgozni.

Talált is alkalmazást a Osztrák állam vasutaknál ahol azonnal felismerték tehetségét és vezető állásban akarták kinevezni de Ray nem fogadta el, önállóságra törekedett. A Török vasutak is kinálták szép állást azt is vissza utasitotta és még 1870 ben önállositotta magát és társult Bernard a nyugati vasutak igazgatójával, mely esztendőben egy bérház pályázaton az első dijat nyert. Több házat épitett társával de 1½ év után felosztatták az irodát mert

a vasutak Igazgatósága nem engedte hogy alkalmazotai privát irodát tartsanak.
Edes atyám főbb munkái a következők voltak;

ezek legelső épitkézései voltak

1). Nyugati vasutak palotája Budapesten
2). Vadász-kürt szálloda.
3). Takarékpénztári palota, Zombor-ban
4). Német református templom, Holdutcában Bérházak közül
5). Dániel Koch
6). B. Steiner
7). Kraus és fia
8). Krohn és fia
9). Grünhut Samuel (azt hiszem Museum körút 15)
10). C. Back
11). Altstock és fia az opéréval szemben

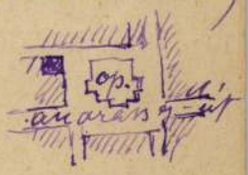

12). Royal nagyszálloda
13). Siófoki fürdőtelep
14). Kossuth Lajos utca 2 Dieseher-Nékám ház
15). Bálvány-utca 17 Frischmann
16). Sas utca Dr. Koller kőpalota nagyon finom
17). Sándor-utca 16. Törleg
[illegible]). " " 10 Meinig épitette
18). Törleg gyár első részét épitette, akor halt meg 1899 aprilis 11-én.
19). Andrássy-út 29 Szenes ház
20). " 93 Herzog báró palota
21). " 96 Aradi-utcai rész Herzl ház
22). " 105 Ray ház
23). " 107 Aich ház
24). " 117 Udvarnagyi hivatal
25) Fasor 2 Zseleńszky gróf
26). Rottenbiller utcában Wallának 3 háza
27) A Granátos-utcában Fischer Jóczi által lebontott kőhomlokzat François Ier stilusban gróf Szapáry Iván e volt szép, érdekes,
28) sok gyárat és nyaralot épitett még

Ezek volnának jobb munkái. Remélem, hogy nem késtem el és nem késleltem e legujabb müved kiadását, melyhez legnagyobb sikert kívánok.

Mind látod Franciaországból irom e sorokat. Szándékom itten irodát nyitni, ami nem könyü dolog de remélem nem sokára megvalósul tervem, amikor Pesti colégáimnak jutatthatok munkát, aminek végtelenül örülnék.

Légy szíves, add át üdvözletemet kedves colégáimnak, töled pedig ölelve

buesuson

Ray Rezső.

16 r. Eugène Haynaut
Béthune.

Ray Rezső Sajó
épitész

el levél
Dr Kismarty Lechner
Jenőhöz intézve.

15-e delután 4.

DR. KISMARTY-LECHNER ENŐ
ÉPITÉSZ-TANÁR
BUDAPEST XI. MESZÖLY U. 5Z.

R A Y R E Z S Ő L A J O S építész.Született 1845 dec.14.-én Bru-ben,
Meghalt 1899.év ápr.11.-én.

Svájcban,családi birtokán.Gyönge természete folytán nem engedték tanulni,nyolc éves korában még nem tudott olvasni.Tizenkét éves korában kezdett iskolába járni és olyan könyen tanult,hogy tizenhét éves korában rendes hallgató lett a zürichi Polytechnikumon, amelyet husz éves korában befejezett,azaz megszerezte,épitészi diplomáját.Ő volt a legfiatalabb épitész,ami akkor szenzációt keltett,ugy,hogy a Polytechnikai Igazgatóság,az ő esetéből kifolyólag,magasabb életkorhoz kötötte az oklevelet.

A Zürichi Polytechnikum tanárai a következők voltak:
Semper: Épitészeti történelem,tervezés és perspektiva.
Deschwander: Ábrázoló geometria.
Orelli: Magasabb mathematika.
Gladbach:Épitészeti szerkezetek.
Stadler:Ornamentikai tervezés és szerkezetek tervezése.
Ulrich: Tájképrajzolás
Wertmüller:Aktrajzolás
Keiser:Mintázás.
Durège:Mechanika.
Pestalozzi:Ut és vizépitészet.

Semper tanár nagyra becsülte pályázatait.

1865-ben Párisba ment az"Ecole des Beaux-Arts"-ba,ahol Questel atelier-ben dolgozott.

1866-ban,21 éves korában Cortaillod község/Svájc/ megbizta egy malom,fürész és lakóház épitkezésével,amely munkáért kitünő oklevelet kapott a Neuchâteli Cantontól.

1867-ben Ragatz-ban épitette a Quellenhof szállodát.

1868-ban a vágóhidat Grandsonban.

Pályázatok utján kapta Lausanne-ban
a községi iskolát,
a vakokintézete épitését
Morges város iskola épitkezését.

Ezen épitkezések azonban nem elégitették ki tehetségét,ugy,hogy 1870.év elején Konstantinnápolyba indult munkát keresni.Budapesten

való átutazása alkalmával a város annyira megtetszett neki,hogy alőbb Budapesten kivánt dolgozni.Talált itt alkalmazást az Osztrák Államvasutaknál,ahol azonnal felismerték tehetségét és vezető állásba akarták kinevezni,de Ray nem fogadta el,önállóságra törekedett.A Török Vasut-ak által kinált szép állást is visszautasitotta és még 1870-ben önállósitotta magát.Társult Bernard,a nyugati vasutak igazgatójával,mely esztendőben egy bégházpályázaton az első dijat nyerték.Több házat épitett társával,de másfél év után feloszlatták az irodát,mert a vasutak Igazgatósága nem engedte, alkalmazottai privát irodát tartsanak.

Jelesebb munkái a következők:

Nyugati vasutak palotája		Budapesten
Vadászkürt szálloda		
Német református templom		
Royal nagyszálloda		" "Hold u.
Dániel Koch	bérház	Erzsébet krt.
B.Steiner	"	
Krausz és fia	"	
Krohn és fia	"	
Grünhut Sámuel	"	
C.Back	"	Muzeum krt.
Altstock és fia	"	
Diescher-Nékám ház		
Tirschmann	"	Kossuth Lajos u.2.
Dr.Koller kőpalota		Bálvány u.17.sz.
Törley	"	Sas utca
Meinig épitette		Sándor u.16.szó
Szenes ház		Sándor u.lo+
Hercog báró palotája		Andrássy ut 29.sz.
Herzl-ház/Aradi utcai rész/		" "93. "
Ray -ház		" " 96. "
Aich-ház		" "105. "
Udvarnagyi hivatal épülete		" "107. "
Zselénszky gróf palotája		" "117. "
Walla -házak		Városligeti fasor
gróf Szapáry Iván palotája		Rottenbiller u.
		Gránátos u.

Budapesten

Takarékpénztári palota Zombor.

Sok gyár és nyaraló az ő munkája az időből főleg Pesten.és vidékén.Igy a Törley-gyár első része az ő munkája,ez volt utolsó munkája,ekkor halt meg 1899.évben

Ray Rezső
épitér

Ray Rezső Lajos

1899. április 11-én halt meg.

Népszava, 1974. ápr. 11. 102 cíf. 84 sz. 8 p.

Ray Rezső

perverte az egri ref.
templomot.

Biertempl

I. l.

HELYSÉG

SZÉLCSE.

VÁRMEGYE

Zolyom.

ŐRZÉSI HELYISÉG

n. k. templ.

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT

Ötv

KOR

XV

MÉRET

TÁRGY

Mutató.

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉSI

Ezüst, Pompádour

FÉNYKÉP, RAJZ

ifj. Ray Renő

.....

.....ig.

ai alapján irandó munkáinak
vtára részére megküldeni szi-

Ray Vilmos

Thieme Becker
XXVIII. 57. l.
Lyka

MDK

Ray Rezső

Hall-részlet, vf.

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll. kat. 52.l.

M.D.K.

Ray Rezsö

Edelény, kastály helyreállitása, 1912-ben

Müemlékvédelem, 1965/3. 139. l.

Ray Rezvöity

Örkényi vk.
templom

l.

Bartsperebalp

49. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Ray Rezső itj

épitész

l

Bar Bpest balp

45. l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

HATSCHEK SZABADALMA.

Eternit-Pala

A jelenkor **LEGJOBB** tetőfedő anyaga.
Tüz- és fagyálló, viharerős könnyü, tetszetős és olcsó, javitást nem igényel.

Eternit Művek Hatschek Lajos
Budapest VI., Andrássy-ut 33.
Nyerges-Ujfalu Esztergommegye
TELEFON: 12—92.

Legmesszebbmenő jótállás.
Elsőrangu referenciák.
Mintát, ismertetést és árajánlatokat költségmentesen küldünk

által tárgyalt ügyek közül, melyek terjesztendők a tanács teljes ülése elé, maga az állandó bizottság határoz.

Ha a tárgyalt ügyben kisebbségi vélemény van, ugy az mindenkor a tanács elé terjesztendő.

15. §. Az orsz. középitési tanács és az állandó bizottság ülései nem nyilvánosak.

Az orsz. középitési tanács teljes ülései elé utalt ügyeket ugyanaz a tanácstag adja elő, aki ezen ügynek az állandó bizottságban is előadója volt.

16. §. Önálló inditványok az orsz. középitési tanács elnöke elé terjesztendők, aki azoknak az állandó bizottsághoz utalása és annak véleményéhez képest a teljes ülés napirendjére tüzése felett határoz.

17. §. Az orsz. középitési tanács kizárólag a kereskedelemügyi minister véleményező szerve lévén, hatóságokkal és magánosokkal önállóan nem érintkezhetik.

18. §. A tanács összes ügyeit a kereskelemügyi m. kir. ministerium intézi, melynek terhére fedeztetnek annak összes költségei is.

A vállalkozás körében előforduló jogesetek.

Iparszerüség.

A kereskedelmi minister 1906. évi január 31-én 1398. sz. alatt hozott elvi határozata:

A saját használatra szolgáló, tehát nem iparszerüen üzemben tartott kőbányák, illetve kőfejtő telepek nem esnek az ipartörvény rendelkezései alá.

Ruggyantagyárak vegyészeti gyáraknak tekintendők-e? Milyen gyár nevezhető vegyészeti gyárnak?

A keresk. minister 1906. február 1-én 6647 sz. a. hozott határozata:

A ruggyantagyárak vegyészeti gyáraknak tekintendők, minélfogva létesitésükhöz iparhatósági telepengedely szükséges. Vegyészeti gyárnak nevezhető általában minden gyár, melyben valamely anyag előállitására vegyi müveletek alkalmaztatnak. Vegyi müvelet alatt pedig az egymásra ható anyagoknak vegyi folyamat révén előálló olynemü átváltoztatása értendő, melynek folytán a keletkezett termék más, az eredeti anyagok tulajdonságaitól eltérő sajátságokat mutat.

Géplakatos árulhat-e gépet?

A kereskedelmi minister f. é. január hó 31-én 4484 sz. a. hozott határozata:

Géplakatosok ugy az általuk előállitott, mint másutt beszerzett gépek elárusitásával külön is foglalkozhatnak.

Saját személyében képesitéssel nem biró iparos, amennyiben többféle képesitéshez kötött ipart akar üzni, minden egyes iparhoz az illető iparágra vonatkozólag megfelelő képesitéssel biró üzletvezetőt köteles alkalmazni.

Az óvadék jogi természetéből következik, hogy ha óvadékul takarékpénztári betétkönyv tétetik le, az óvadékadásra kötelezettnek a pénzt fentartás nélkül kell a takarékpénztárnál elhelyeznie, ha az ellenkező ki nem köttetett.

A budapesti kir. törvényszék: Alperes köteles stb.

Indokok: Felperes köteles volt a szolgálatba lépés napján 3500 forintot óvadékként alperesnek átadni és pedig vagy értékpapirokban, vagy a felperes nevére szóló takarékpénztári betétkönyvben. A szerződésnek idevonatkozó szövege az átadandó takarékpénztári könyv kiállitásának módozatait nem határozza meg s igy nem zárja ki azt sem, hogy a pénz a takarékpénztárba „fentartással" helyeztessék el.

Alperesnek az az érvelése, hogy a fentartás az óvadékul adott összeg óvadéki jellegét megszünteti, helytelen, mert jelen esetben alperesnek az óvadékkal való rendelkezési joga csak birói itélet esetén nyilt volna meg; a birói itélet pedig jogot adott volna alperesnek arra, hogy a megitélt összeg tekintetében az óvadéki összegből a fentartásra való tekintet nélkül szerezzen kielégitést s igy alperes az őt netán felperes cselekménye, vagy mulasztása által ért károsodásért, mely esetre az óvadék szólott, ép ugy volt biztositva a fentartással elhelyezett összegről szóló betétkönyvvel, mint a miként biztositva lett volna fentartás nélkül elhelyezett összegről szóló betéti könyvvel.

Tekintettel arra, hogy felperes szerződéses kötelezettségének az óvadéki összegről szóló, bár fentartásos, betéti könyvek átadásának és szolgálata megkezdésének felajánlásával eleget tett . . . tekintettel végül arra, hogy a felek közt létrejött szerződés szerint 3 hónapi próbaidő köttetett ki, amelynek letelte előtt tehát a szolgálati viszony különös ok nélkül egyoldalulag nem szüntethető meg, s igy a szerződési kötelezettségeinek eleget tett felperes a három hónapi próbaidőre járó fizetését joggal követelheti: (1904. március 16. 976. sz. a.)

A budapesti kir. tábla: Az elsőbiróság itéletét megváltoztatja, a felperest keresetével elutasitja.

Indokok: A szolgálati szerződésben kikötött próbaidő fogalma kizárja a felmondási időre járó illetményekhez való jogot. Ebből pedig az következik, hogy ha bármely egyéb kikötés vagy egyéb körülmény kártéritési kötelezettséget nem eredményez, magában véve az a körülmény, hogy a szolgálatadó a szolgálattevőt a próbaidő tartama alatt egyáltalán nem alkalmazza, kártéritésre még alapot nem szolgáltat, de legkevésbbé ad a felmondási időre járó illetményhez való jogot. Birósági gyakorlatban nyilvánvaló jogszabály ugyanis, hogy a felmondási időre járó fizetést csakis olyan alkalmazott igényelhet, aki állandó havi vagy évi fizetéssel alkalmaztatott.

Minthogy pedig a felperes keresetét 3 havi próba, illetve felmondási időre járó fizetés iránt inditotta, holott maga is ugy adta elő, hogy az alperes őt egyáltalán nem alkalmazta s igy a próbaidőt sem egészben, sem részben ki nem töltötte, a jelen perben lényegtelenné válik az a kérdés, hogy a felek előzetes megállapodása a felperest az óvadékban milyen alakban nyujtására kötelezte? s igy a felperest keresetével az előrebocsátott indokokból elutasitani kellett. (1904. október 4. 3087. sz. a.)

A kir. Curia: A másodbiróság itélete helybenhagyatik.

Indokok: Felperes alperesnél állásának elfoglalásakor tartozott volna vagy saját nevére szóló takarékpénztári betétkönyvben vagy értékpapirban óvadékul 3500 forintot letenni. Minthogy azonban felperes beismerte, hogy az fentartási záradékkal volt ellátva, s minthogy az óvadék jogi természetéből következik, hogy ha óvadékul takarékpénztári betétkönyv tétetik le, az óvadékadásra kötelezettnek a pénzt fentartás nélkül kell a takarékpénztárnál elhelyezni, ha az ellenkező ki nem köttetett, ily kikötés pedig a B) alatti szerződésben nem foglaltatik: nyilvánvaló, hogy felperes szerződési kötelezettségének nem tett eleget.

Ily tényállás mellett felperes alperestől a B) alattiban meghatároeott próbaidőre fizetést nem követelhet. (1905. december 13. 10067—904. sz. a.)

Magánépitési engedélyek Budapesten.

A fővárosi magánépitési albizottság 1906. március hó 19-én Bódy Tivadar dr. elnöklete mellett a következők részére hozta javaslatba az épitési engedély kiadását a) **nagyobb és kisebb épitkezésekre**: 44657. Biró Gyula (VII. Akácfa-u. 57.) a II. Török-u. 3608 | 1. hrsz. a. három em. ház, ép. Biró Károly és Gyula 50228. Blankenberg János (X. Román-utca 2.) a X. Gergely-u. 7992. hrsz. a. egy em. ház — 42521. Forgách Antal (VIII. Kerepesi-ut 53.) a III. Óbudai-rakparton nyári szinház, ép. Nagy és Benedikt 43052. Morvay Ferenc (VII. Kövér Lajos u. 16.) u. o. egy em. ház — 36617. Morellini Angeló (VI. Röppentyű-u. 36.) a VI. Frangepán-u. 1602. hrsz. a. egy em. ház, ép. Kerzinger József 43449. Roith György (X. Gergely-utca 21.) ugyanott vendéglő nagyterem ép. Schöntheil Richárd — 43060. Ray Rezső (VII. Andrássy ut 105.) a VI. Bulyovszky-u. 4169. hrsz. a. emelet ráépités — 43464. Martini József (VIII. Tömő-utca 26.) a IX. Üllői-ut 8892· hrsz. a. boltkapuzat — 39466 Mészáros Tibor (IX. Ferenc-körut 46.) u. o. toldalék, ép. Szeleczky E. Lajos — 48805. Goldberger Bertalan nevében Bloch és Holitscher (VII. Akácfa-u. 50.) a VI. Lendvay-u. 3009. hrsz. a. toldalék 29456. Hirsch Jakab (V. Váci-körut 8.) az I. Virányos-dülő 8474. hrsz. a. a. veránda, ép. Steller Antal — 49431. Örlei Andor (VI. Nagymező-u. 25.) a II. Ákos-u. 6649. hrsz. a. földsz. ház és nyaraló, ép. Benedek Dezső — 41656. Vad Károly nev. Stefánovits S. Béla (VIII. Illés-u. 13.) a VIII. Kemény Zsigmond-u. 6625. hrsz. a. toldalék — 47671. Tóth Vendel (VII. Csömöri ut 6.) a X. Dömsödi-u. 33. sz. a. földszintes lakóház, ép. Stromayer Antal — 28300. Holkó Julianna (VIII. Hunyadi-u. 14.) u. o. emelet ráépités, ép. Zsolnay István — 43422. Dr. László Mihály (VII. Erzsébet-körut 52.) a IV. Kecskeméti-utca 356. hrsz. a. boltkapuzat épitésére vonatkozó tervei jóváhagyattak; b) **nagyobb és kisebb átalakitásokra**: 43429. Dura és Szabó (X. Román-utca 10.) a X. Alsó Vaspálya-utca 5. sz. a. — 44626 Mann József (VI. Podmanicky-utca 39.) az I. Mátyás király-ut 9048. hrsz. a. — 45505. Waigand Ferenc (IX. Soroksári-utca 78.) az I. Zugligeti-ut 25. sz. a — 47635. Kovald Péter (VII. Szövetség-utca 37.) ugyanott — 45450 Latzkó Károly nev. Mann József (VI. Podmanicky-utca 39.) a VI. Andrássy-ut 7. sz. a. 44668. dr. Szénássy Sándor (VIII. Muzeum utca 5.) a VII. Kerepesi-ut 38. sz. a. házra vonatkozó módositott tervei jóváhagyattak;

Herceg Esterházy agyagárugyára Csáván

szállitja a legmodernebb kiállitású és legjobb minőségü **cserépkályhákat, kandallókat, asztaltűzhelyeket,**
kerti diszedényeket, diszitési tárgyakat, továbbá kőagyag csatorna-, kémény- és szellőztető csöveket.
Árjegyzék és költségvetésekkel díjmentesen szolgál a vezérképviselőség és főraktár:

KOVÁCS és SZALAI BUDAPEST, VII., Rózsa-utca 45. sz. (saját ház.) TELEFON 337.

c) **jóváhagyásra ajánltattak**: 43431. Joó Lajos a VIII., Őr-utca 6248. hrsz. a. — 44647. Siegel Ferenc a VI., Andrássy-ut 3952. hrsz. a. — 41674. Prokisch János a VII., Rákos patak-utca 38. sz. a. — 38866. Schefcsik Károly a X., Kelemen-utca 7996. hrsz. a. — 39469. Löbl Bertalan a II., Zárda-utca 3652. hrsz. a. — 39452. Ziegler Ferenc a III., San Marco-utca 1628 | 5. hrsz. a. — 33877. Kamenszky Miklós a VII., Öv-utca 82. sz. a. — 38049. Jónás Dávid az V., Csáky-utca 2. sz. a. — 47662. id. Dura Tamás a X., Füzér-utca 28. sz. a. — 44645. Ganz és tsa r.-t. a X., Kőbányai-ut 8624 | 30. hrsz. a. — 41623. özv. Rezsnyák Jánosné a III., Szérüskert-utca 6564 | 1. hrsz. a. — 38048. Taub Simon az V., Zoltán-utca 896. hrsz. a. házra vonatkozó tervei; d) **gépekre és felvonókra**: 43475. Magyar Vacuum Cleamer Vállalat (V., Visegrádi-utca 25.) — 43474. Nád és Héger (IX., Bokréta-utca 27.) — 49469. Korvin testvérek (VI., Révai-utca 14.) — 49416. Jónás Dávid (V., Kálmán-utca 15.) — 47669. Haverland Antal (V., Kohárv-utca 9.) — 45464. Hazslinszky és társai (VII, Versenyutca 12.) — 43467. Paulheim István (IX., Csarnok-tér 4.) — 43466. Dr. Csányi és tsai (VII., Ovoda-utca 40.) — 43465 Breslmayer Kálmán (VIII, Baross-utca 57.) — 43415. Első magyar részvény serfőzde (X., Jászberényi-ut 8393. hrsz.) — 30624. Mayerhoffer Péter (VII, Ovoda utca 40.) — e) **elutasittatott**: 45461. Kasselik Jenő az V., Váci-körut 16. sz. a. házra vonatkozó épitési tervei.

Kinevezések.

A kereskelemügyi m. kir. minister Keresztes István műszaki tanácsosi cimmel és jelleggel felruházott főmérnököt műszaki tanácsossá, Novák Ferenc ministeri mérnököt ministeri főmérnökké, és Tichtl György kir. segédmérnököt ministeri segédmérnökké nevezte ki.

A kereskedelemügyi m. kir. minister az államépitészeti hivatalok személyzeti létszámában Hajós Károly kir. mérnököt kir. főmérnökké, Noszlopy Kálmán, Harsányi Frigyes, Váradi Jenő, Herczegh Sándor kir. s. mérnököket kir. mérnökökké, továbbá Petter Gyula okl. mérnököt a kaposvári, Lung Gabor okl. épitészt a zombori, Gergely Lajos okl. mérnököt a beregszászi, Ujszászy Imre okl. mérnököt az aranyosmaróti, Kiss János okl. épitészt az egri, Steiner Zsigmond, okl. mérnököt a debreceni m. kir. államépitészeti hivatalhoz ideiglenes minőségü kir. segédmérnökökké nevezte ki.

Cimadományozás.

Ő Felsége a király Tőry Emil műépitész, műegyetemi magántanárnak a műegyetemi nyilvános rendkivüli tanári cimet és jelleget adományozta.

Pályázatok tervkészitésre.

A Palics fürdő kiépitésének tervpályázatán az első dijat Vágó testvérek „Bácska II.“ jeligés terve, a második dijat Komor és Jakab „Disztér“ jeligéjü terve, a harmadik dijat Förk és Sándy „Rogyásig“ jeligés terve kapta. Megvételre ajánlotta a biráló bizottság a „Bácsország“, „Extra Hungaraim non est vitam“, és „Kiméljük a fákat“ jeligés terveket.

Pályázatok állásokra.

Téglamesteri állás. Kőszeg város téglaégetőjéhez téglásmester kerestetik. Illetmények: az égetett anyag után ezrenkint megállapitandó munkabér, természetbeni lakás és tüzifa a mester és 3 segéd számára. A szerződés feltételei a polgármesteri hivatalban megtudhatók. Pályázati kérvények f. é. március 25-ig adandók be a városhoz.

Napidijas mérnöki, vizmesteri, épitési felügyelői és műszaki rajzolói állás. Kassa szab. kir. város csatorna és vizmüvének épitési munkálatainál betöltendő következő állásokra hirdettetik pályázat: 1. napidijas mérnöki állásra napi 8 kor. javadalmazással. 1. vizmesteri állásra 8 hónapi állandó külső foglalkozással, havi 200 kor. javadalmazással és a külfoglalkozásnál 2 kor. napidij pótlékkal 1, épitési felügyelői (vezető pallér) állásra 8 hónapi állandó a város területén kivüli foglalkozással 200 kor. javadalmazással, 1. épitési felügyelői (pallér) állásra a város területén 150 kor. javadalmazással, 1 műszaki rajzolói állásra napi 4 kor. javadalmazással. Valamennyi pályázótól megköveteltetik, hogy a köz- és magáncsatornák épitésében jártassággal birjanak. Pályázók az eddigi müködésükről szóló bizonyitványokkal felszerelt kérvényeiket legkésőbb március 25-ig tartoznak benyujtani. A felsorolt állások legkésőbb április 1-én elfoglalandók.

Mérnöki munkálatok.

Utcák és terek szabályozása. A Bács-Bodrog megyei Jánoshalma község előljárósága közhirre teszi, hogy a község utcáinak és tereinek az épitési szabályrendelet 1. §-a értelmében leendő szabályozása, az uj épitési vonalaknak megállapitása céljából szükséges munkálatok biztositására f. é. április 7-én d. e. 9 órakor nyilvános szóbeli árlejtést tart, melyre a vállalkozni szándékozó okl. mérnökök meghivatnak. A kitűzött határidőig irásbeli ajánlatok elfogadtatnak. A feltételek a községi jegyzőnél betekinthetők.

Vasutépitészet.

Előmunkálati engedélyek. A kereskedelemügyi m. kir. minister a Gfrerer, Schoch és Grossmann cégnek: 1. a m. kir. államvasutak Topolya állomásából kiágazólag Bajsán át Cservenkáig, innen Bácskeresztur és Lalics érintésével vagy Hódzágon és Déronyán, vagy Parabuty és Bácsujfalun át Bácsig és innen folytatólag vagy Tovarisova és Obrovácon, vagy Bácsbukinon át Ó-Palánka, esetleg Német-Palánka irányában a Duna balpartjáig; 2. a fenti vonal folytatásaként Palánkától Bácscséb, Glozsán, Begecs és Futak érintésével Ujvidékig; továbbá 3. a Topolyától Palánkáig tervezett vonalból Cservenkánál kiágazólag Ó- és Uj-Szivác, Gyulafalva, Ómoravica és Pacsér községek irányában a m. kir. államvasutak Bajmok állomásáig, valamint 4. ezen utóbbi vonalból Gyulafalvánál kiágazólag Csonoplya, Zombor, Bodrogmonostorszeg, Bezdán, Kollut, Béreg és Szántovec érintésével s illetve esetleg Zombor szab. kir. város belterületén át a baja-zombor-ujvidéki és halas-bácsalmás—rigyicai vasut Rigyica állomásáig, ugyszintén 5. ez utóbbi vonalból Zombornál, esetleg Zombor szab. kir. város belterületén kiágazólag Kupuszina község érintésével Apatinig, illetve az apatini Dunapartig, végül 6. Apatintól Szonta község határán át a m. kir. államvasutak vonalának Gombos állomásánál való keresztezésével és Karavukova község érintésével Deronyáig vezetendő 0·70 méteres keskenyvágányu helyi érdekü vasutvonalra; a hidegkút-tamási helyi érdekü vasut részvénytársaságnak a m. kir. államvasutak Hidegkutgyönk állomásától Szekszárdig fővonalként és ennek valamely alkalmas pontjából kiágazólag a m. kir. államvasutak Bonyhád állomásáig szárnyvonalként vezetendő szabványos nyomtávu gőzmozdonyu helyi érdekü vasutvonalra; Kronberger Lipót budapesti, Pekanovits Dániel és Babinek Pál paksi és Perczel József bikácsi lakosok részére a Fejér és Tolna vármegyei helyi érdekü vasut Paks állomásától kiágazólag Dunaszentgyörgy, Gerjen, Fadd és Tolna községek érintésével a m. kir. államvasutak rétszilas-szekszárdi vonalának Tolna-Mözs állomásáig vezetendő rendes nyomtávu gőzüzemü helyi érdekü vasutvonalra; dr. Ormay József koritnicai és Angyal István rózsahegyi lakosoknak a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasut Rózsahegy állomásától Fehérpatak és Oszada irányában Koritnica gyógyfürdőig vezetendő gőzmozdonyu helyi helyi érdekü vasutvonalra; a „Közgazdasági bank részvénytársaság“-nak Kalocsán a m. kir. államvasutak Kalocsa állomásától Foktő irányában az uszódi dunai hajóállomásig vezetendő villamos, esetleg gőzmozdonyu helyi érdekü vasutvonalra a kiadott előmunkálati engedély érvényét a lejárattól számitott további egy évtartamára meghosszabbitotta; Gfrerer, Schoch és Grossmann budapesti vállalkozó cégnek a cég által tervezett pécs-dolnjimiholjaci helyi érdekü vasut Dolnji-Miholjac állomásából kiágazólag Rakitovica, Porec, Golinci, Benicanei, Klokocevci és Szelisce községek érintésével a szentlőrinc-szlatina-nasicei helyi érdekü vasut Nasice állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzmozdonyu vasutvonalra; dr. Hellenbranth János budapesti ügyvédnek a szilágysági helyi érdekü vasutak Tasnád állomásából kiágazólag Balázsháza, Csány, Usztató, Nagypacal, Pacalusa és Genyéte községek érintésével a bihari helyi érdekü vasutak Margitta állomásáig vezetendő szabványos, esetleg keskeny nyomtávu gőz- vagy motoros üzemü vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta; Márkus Ágoston mérnök, egri

Épitési kölcsönök

„az épitési összeg“ előnyös feltételek mellett elérhető **KRAUSZ M.** által V., Lipót-körut 1. sz. ki helyben 15 év óta sikeresen működik és szigoruan correkt eljárása által ismeretes. **Konverziók** elvállaltatnak. **Cautiók** (Bánatpénz) **értékpapirokban vagy takarékkönyvvel.**

Ray Rezső MDK

Törley-kastély madártávlata, vizf.

Törley-kastély metszete, vizf.

Műcsarnok 1900. tavaszi kiáll.

MDK

Ray Rezső

Udvari nézet, vf.

csantavéri Törley J. budafoki kastélya, vf.

Műcsarnok 1904/5 téli kiáll.

MDK

Ray Rezső, festőm.

Törley_kastély madártávlata.	Vizf.
Törley_kastély metszete.	Vizf.

Műcs.-OMKT. Tavaszi kiállitás. 1900. Kat. 37.1.

RAY REZSŐ

194. Törley-kastély madártávlata. Vizf.
196. Törley-kastély metszete. Vizf.

Műcsarnok 1900. tav.kiáll.kat. 37.oldal

Ray Resso"

Recepek a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

MO. 1930. III. 15.

Ray Ressö

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

MH 1930. III. 15.

Ray Rezső

szerepelt a Műcsarnok Tavasi tárlatán.

8 órai lijság 1930. III. 15.

Ray Renée

szerepelt a Miskolci Tavaszi Fesztiválon.

PH 1930. II. 13.

Ray Rezső.

A lűcsornok téli tárlatán az építészeti rajzok között látjuk néhány minisztériumi intercur-tervét. (emlétve.)

Magyarság, 1928. dec. 16.

MDK

Ray Rezsö, ép. -graf.

A Műcsarnok leghátsó, félkör alaku csarnokában borongós a hangulat, szóval téli / melyet már me szoktak az épitömüvészek, mert nekik van fenntar va.

Interieur rajzai Ray -nak jólesöek a szemnek. Tiszta és élénk szinei a szürke hangulatban melngetöek. Ezek a festmények nem juttatják eszünk be, igaz méreteket mutat-e a perspektiva, van e konstrukciós X

Becz J.: A Műcsarnok téli tárlatáról.
Képzömüvészet. 1929. 16. sz. 23. l.

X összefüggés a rajz és a megépités között?

Ray Rezső

Építész, 1912-ben átalakította az adelsbergi kastélyt

Pazár Miklósné – Gyó Tibor: Új adatok az adelsbergi kastély építéstörténetéhez Műemlékvédelem 1963. 3. sz. 142. l.

Ké

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . Hely: . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállításai: . . . . . .

Mely kiállításokon vett részt: . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatás

M.D.K.

Ray Rezső, építész

átépítési munkálatokat végzett 1913-ban Döry Ferenc 1730-ban emelt girincsi kastélyán: oromzatos sedikulát és manzardtetőt helyezett a kőrácsos attikával övezett, laposfedésű középrész helyére. Tehát nem ő építette ki 1913-ban a középrész felső emeletét, mert a nagyterem sturkodisszes boltozata magasan belenyúlik a legfelső térbe, ezért volt szükség eredetileg is a III. emelet ablaksorára

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsányi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

133. old.

Ray Rezső Vilmos,

Réváí lex. 16 k. 94 l.

R. 1. fiai

épitész szül. 1876 VI. 26. Budapesten. Münchenben tanult, 1900 óta Budapesten ét. Művei: a Törley-féle ~~[illegible]~~ pezsgőgyár, kastély és sikkapolna, a bpesti második fárbeszélő központ, a báró Kochmeister- és Gomperz-palták Budapesten stb.

Jegyzet. A Magyar Képtár leltárában mint »Orgács Balázs arczképe« jegyeztetett be.

M. 149.

Ray Rezső

itt Dezsőnek irva-

ivód U. 2871

z

Pesti Hirlap

1933. okt. 19.

(Magyar építész
francia kitünte-
tése.)

A bpesti francia kö-
vetség új épületén
végher vitt munkála-
taiért a francia aka-
démia pálmáját kapta

M a g y a r k i r á l y i v
ü g y i m i

1.949/1942. szám.
Om.biz.

A honvédelmi minis
8.734/Om. 1. omo.-1942. szám alatt
hogy értesülése szerint az egyes O
nyilvántartó utján az összefoglaló
hivatalból megküldött "N" jelü be-
szaadják, amely visszaélésekre vez

A honvédelmi minis
lapján tájékoztatásul közlöm, hogy
hivatalból megküldött "N" jelü be-
tájékoztató /62/ bekezdése alapján

Ray Rezső

Edelényi kastély

laid

=

Rados. Magyar kastélyok. I. kiadás
Bp. é. n. 219. l.

rog vármegye.

n.

ány.
lapfala.
pfalai a temetőben.
omja.
templom alapja.
z Földvárig.
advány.
njai.
rogvár alapfalai.
cz.
alapzata. (?)

ai sáncz Csurogig.

Ray Rezső

erőd

készítette az alábbi klubház tervét

M. MÉE Közl. 1905.

133—137. l. (A balatonföldvári klubház, műszaki rajzokkal.)

Vásnyiltegy, római VI. 138.

Ray Rezső

tervezte az egri ref.
templomot. Épült 1929-
1930-ban.

Ladányi Ilona
94. l.

57
1904.

Az abai rk. plebania hivatalból

190 sz-htk.
1904

VI 24

Méltóságos
Forster Gyula úrnak

N. Tanácsos, a Műemlékek Országos Bizottsága
Másod Elnökének

hivatalból
szházi ügy
tomentes

VI

Budapest
Andrássy-út. 66.

ABA
90 APR 5
N

gyüjt.

J. 67

Divald

Kornél

Szepesvármegye müemléki emlékei

l. „Szepesvármegye" alatt

Ray Rezső ifj

épitést
terverte a bpesti
József-városi tele-
fon központot.

Lux Kálmán
közlése szerint
fenti már meghalt,
ha élne, most 70-en
felüli Korban lenne
(valószínű, hogy
a Lechner Jenőnél
levő Ray-életrajz,
az ifju Ray Rezs-
vása)

1947. jul. 16.

Az öreg Ray † 1899.
az ifjú szül. 1876.

lyekkel teli fiatal zseni is beleesett
II.Károly francia király közeledett
hogy ő hozza magával a büntetést,az
megjósolt.Ez a kérdés kellemetlen
ak.Nem is tarthatott soká:1498.május
Signorián máglyán fejezte be életét,
ig volt hatással.Ő is megijedt VIII.
,majd onnan Bolognába ment 1494-ben
an a Quattrocento egyik legnagyobb
a 19 éves ifju lelkét.Quercia relief-
homlokzatát.Hatalmas alakokat,atlétá-
képzelt alakok,Madonnák,kik drámai,
letet élnek.Ez a müvészet kellett
zek a müvészi elképzelések lappangtak.
ük,akkor csak életrajzaiból jövünk rá.
észetben,majd Bertoldo a szobrászatban
ban semmi kapcsolata nem volt,csak a
a el tőlük.Müvészi stilusának kiala-
la Quercia,Giovanni Pisano és Luca
t stilasbeli és lelkületi rokonságot
lakot faragott az Arca di San Domeni-
századba,Giovanni Pisano terveihez és
,dolgozott rajta Jacopo della Quercia,
o Lombardi.Itt egy térdelő,gyertya-
ll'arca ngyalának a párja és San Pe-
meg az alakját.1495-ben visszatért
ett egy antikizáló alvó Cupidót,melyet
tőle és mint eredeti antik szobrot
chelangelo megtudta a dolgot és tudom
z visszaadta Milanesenek a szobrot.
került,s ma a londoni Kennsington
ittas Bachust ábrázoló,szintén anti-
két szobro áll legközelebb az antikhoz,
namar kiheverte Savonarola hatását,

Ray Rersö

irod

Lechnicpm. 514. l.

A Józsefvárosi telefon-
központot fia, ifj.
Ray Rersö terverte

u. o. 514. l.

SZENTÉLY.

TÖRLEY-MAUZOLEUM.

TERVEZTE: RAY REZSŐ.

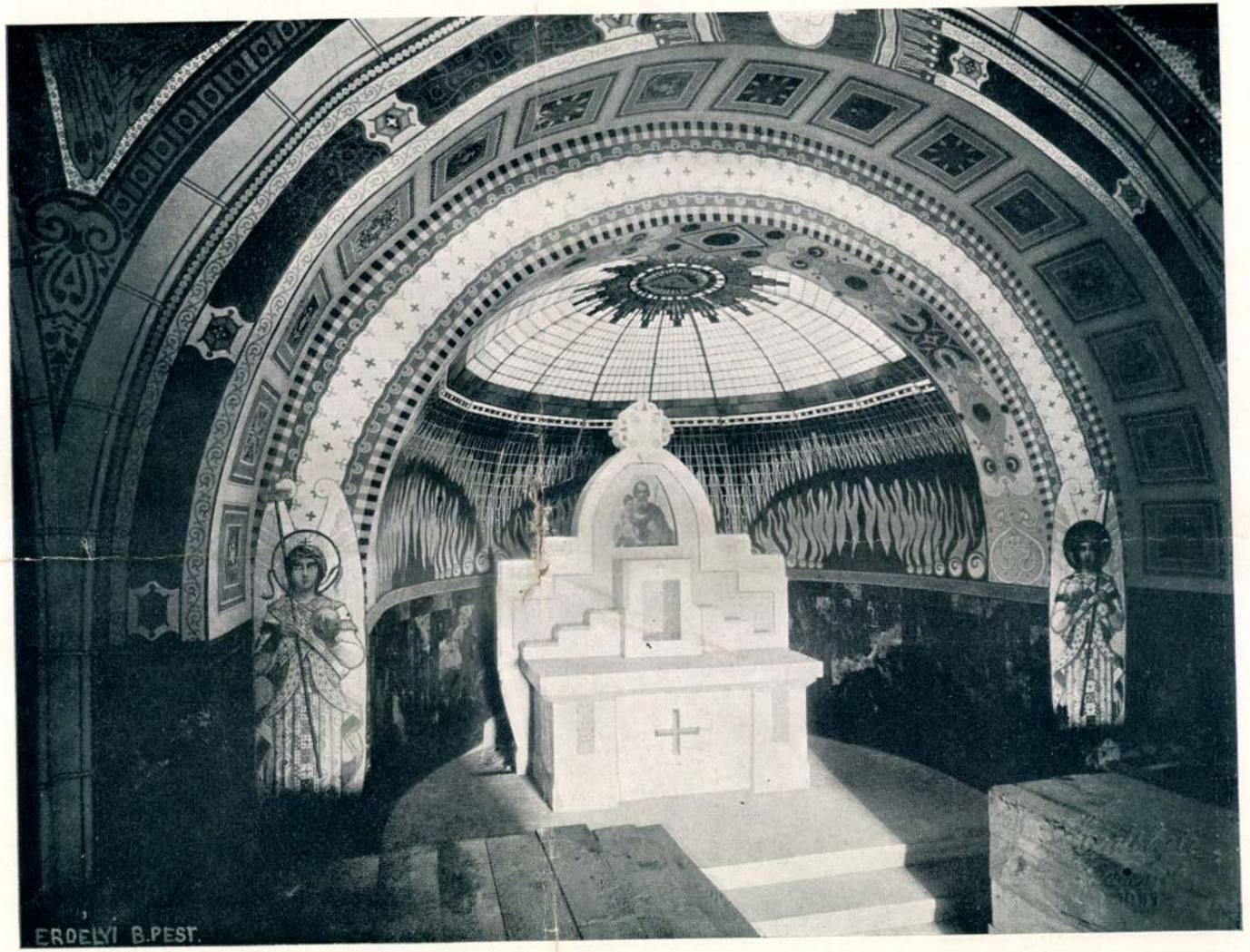

TÖRLEY-MAUZOLEUM. MENNYEZETRÉSZLET. TERVEZTE: RAY REZSŐ.

TÖRLEY-MAUZOLEUM. MENYEZETRÉSZLET. TERVEZTE: RAY REZSŐ.

RÉSZLET A BEJÁRATRÓL.

TÖRLEY-MAUZOLEUM. TERVEZTE: RAY REZSŐ.

VÁZA A TORONYNÁL.

TÖRLEY-MAUZOLEUM. TERVEZTE: RAV REZSŐ.

TÖRLEY-MAUZOLEUM. VÁZA A KUPOLÁNÁL. TERVEZTE: RAY REZSŐ.

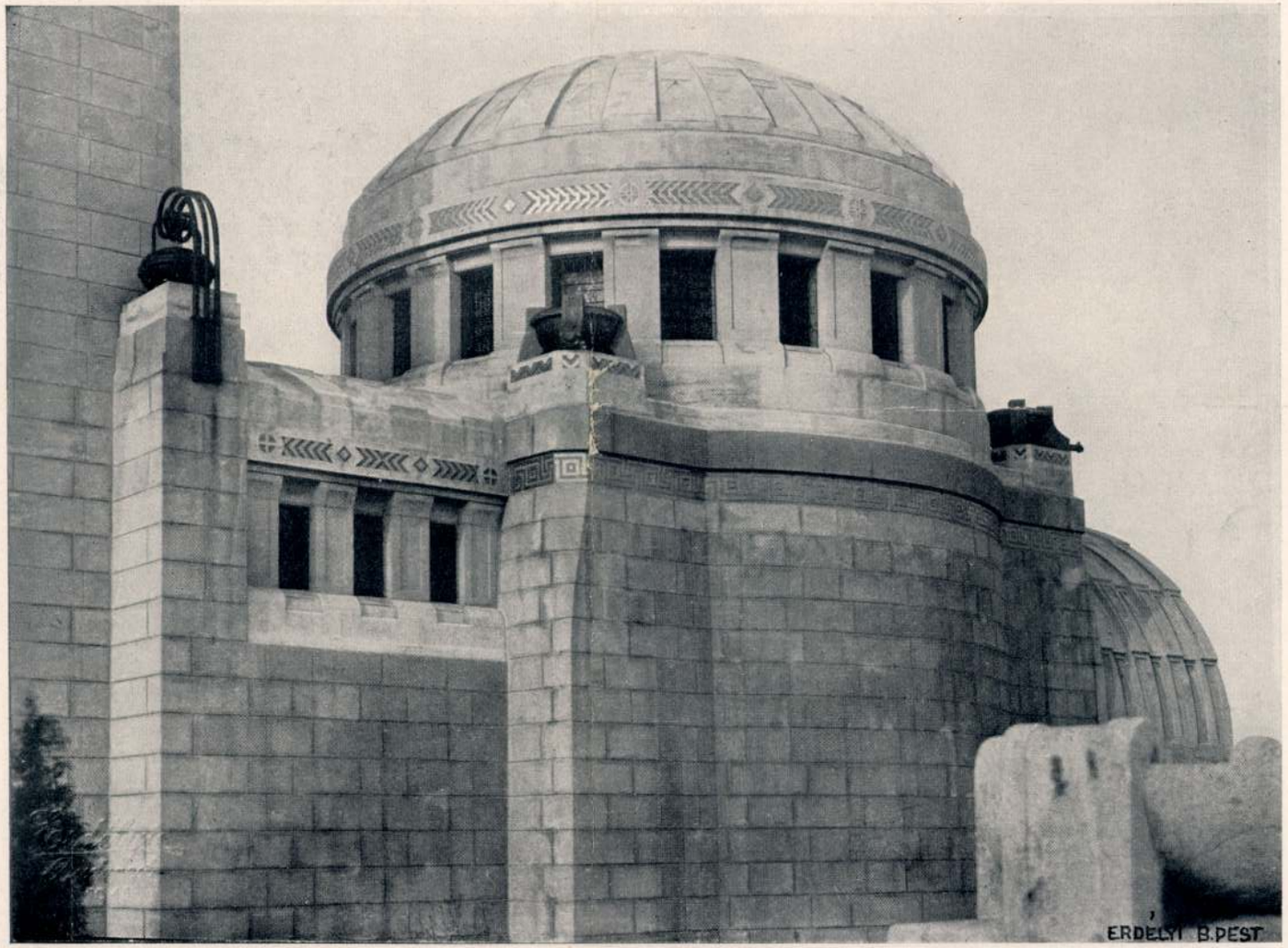

TÖRLEY-MAUZOLEUM. HOMLOKZATRÉSZLET. TERVEZTE: RAY REZSŐ.

PARKBEJÁRAT.

TÖRLEY-MAUZOLEUM. TERVEZTE: RAY REZSŐ.

HOMLOKZATRÉSZLET. ORÓMKITÖLTÉS AZ OVODABEJÁRATNÁL.

I., VÁROSMAJOR-UTCAI ISKOLA. TERVEZTÉK: GYÖRGYI DÉNES ÉS KOÓS KÁROLY.

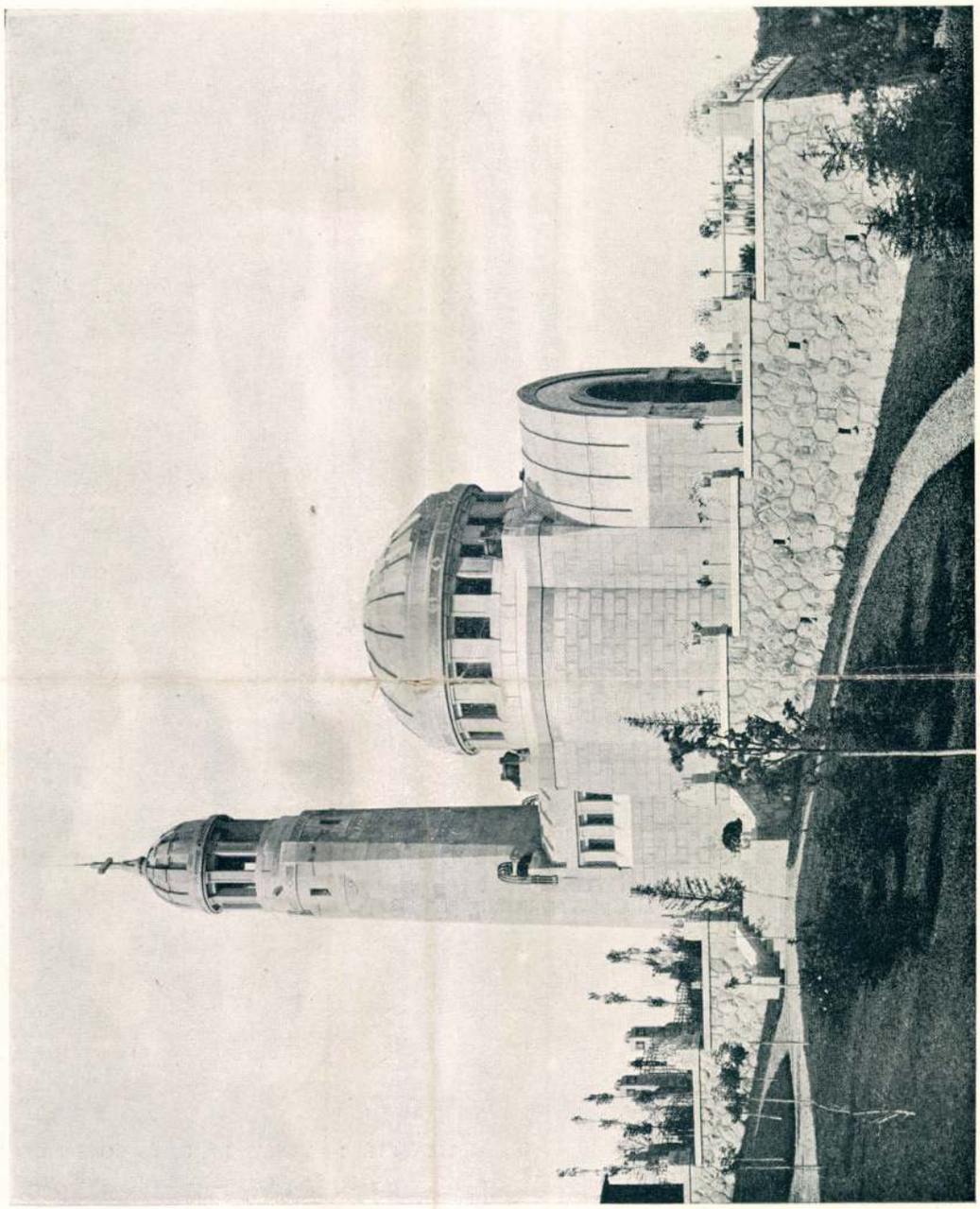

TÖRLEY-MAUZOLEUM. HOMLOKZAT. TERVEZTE: RAY REZSŐ.

Magyar Építőművészet

1911. 2. szám.

Ray Rersö ifj

Életr. arch.

Valpubal.

223. l.

,Csokonai és társaik nyomán a
mi élet régóta várt ujjászüle-
silányabb helyzetben volt a
alom. Régi támogatói,a kirá-
urak megszüntek a magyar müvé-

Ray Rezső Vilmos, építész

1. A felújított szabadtéri színpad a Margitszigeten, a háttérben Zielinszky Szilárd és Ray Rezső Vilmos 1911-ben épült vasbeton víztornyával. [repr.]

Magyar Építőművészet, 1986. 1. 6.-old.

Ray Rezső

Pályázatot hirdettek az Erzsébet emlékmű elkészitésére. A lap bemutatja azokat a pályamüveket, melyek dijat nyertek és azokat is, amelyek nem lettek dijnyertesek:

I. dijat nyert: Bálint és Jámbor müve.

Ray Rezső, Lux Kálmán, Dr. Éber László a II. dijat nyerte el.

Vermes József és Kaszab Miklós, valamint Tőry Emil és Pogány Móric alkotásai nem kaptak dijat.
Repr.-ók.

ÉLET, Bp. 1910. febr. 20. II. évf. 8. sz. 270-271. lap.

Ray Rezső

Reitter Ferenc és Hikisch Rezső 1924-ben alakitották ót a II. Frankel Leo u. 25-29 sz. a. épületet.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Sexikon, Budapest 1973.

1335 l

6611

Ray Rezső

tervezte a Bp. XXII. (Budafok)
Sarló u. 6. Törley-Mausóleum épületét 1910-ben

Gerle János: Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

Ray Rezső

terveste a Bp. XIII. Margitszigeti víztorony épületét, - vezérkezet: Zielinszky Szilárd - 1909 ben.

Gerle János: Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

Ray Rezső

tervezte a Bp. VI. Bajza u. 51. s. istolát 1916-ban, a kemlekzati dombormüvet Istók János kérjitette.

Gerle-János: Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

Ray Rezső

tervezte a Bp. V. Vadász u. 56-58. sz. lakóházat

1911-ben

Gerle János:Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

Ray Rezső

tervezte a Bp. VIII. Horváth Mihály tér 1.sz.
József telefonközpont épületét 1916-ban.

Gerle János: Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

RAY REZSŐ VILMOS, ifj. építész (Bp.,1876.VI.26.-1938.IV.11.

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 **163.p. és ill.**

Ray Rezső MDK

Udvari nézet, vizf.

Törley J. budafoki kastélya, vizf.

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll.

Ray Rezső MDK

Hallrészlet, vizf.

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll.

MDK

Ray Rezső

Törley-kastély madártavlata. Vizf. Mgt.
Törley-kastély metszete. Vizf. Mgt.

Műcsarnok. 1900. tav. kiáll. 37. l.

MDK

Ray Rezső

Munkái a tav. kiállitáson.

Becz Jenő műépitész cikke.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 101.la

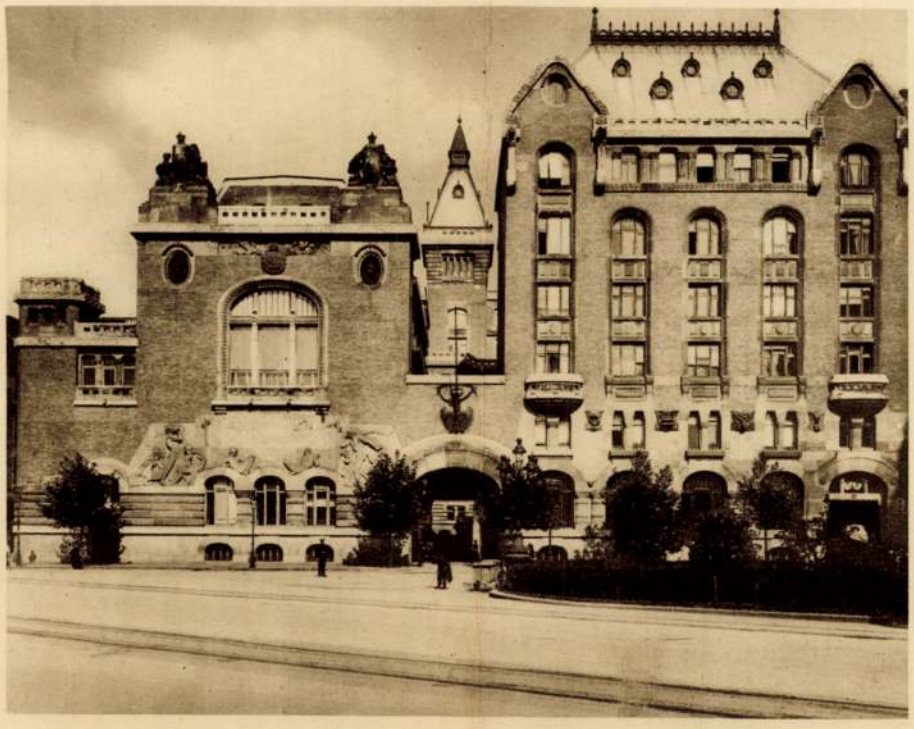

RAY REZSŐ: A MÁRIA TERÉZIA-TÉRI TELEFONKÖZPONT.

RAY REZSŐ: A MÁRIA TERÉZIA-TÉRI TELEFONKÖZPONT LÉPCSŐHÁZA.

LAJTHA BÉLA: AZ ERZSÉBETVÁROSI TAKARÉKPÉNZTÁR.

Ray Rerso

ép.

cróa

Vas. ms
1911. 465. l. (Keppel)

Ray Rezső

ép. Budapest

iród

Magyar Építőművészet

1911. 2 sz. 28–36 l.
(Törley Mauzoleum, Budapest).

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ..... , 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

MDK

Ray Mezső építész

Gall:

A pozsonyi egyetem elhelyezése. M. Mérnök és Építész Egylet Közl. 1916. nov. 26. 48.sz. 2o4-2o5 l.

Ray René

ép. Bjert

Lod

Magyar Építőművészet

1910. 2 sz. 29 l.

magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Ray Rezső

MDK

Törley-féle sirkápolna Budafokon, rajz

Műcsarnok 1907/8. téli kiáll.

MDK

Ray Rezső

Törley-féle sirkápolna Budafokon, rajz

Képzőm. Társ. 1907/8. téli kiáll. kat. 50.l.

Ray Rezső

építész

iroda

Magyar Pályázatok

1905-6. I 17.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

MDK

Ray Rezső

A Törley-család mausoleuma Budafokon, repr.

Képzőművészet 1934. 157.l.

Ray Dezső épitén

Tér és Forma, 1932

V. évf. 160.o.
Disz tér 11. sz. ház átípítése.

Ray Rezső

MDK

tervei alapján 1931-ben teljesen átalakították a Disz tér 11. sz. házat.

ZAKARIÁS G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

18.1.

Ray Rezső

MDK

Zilahy Lajos lakóháza

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Ray Rezső

MDK

A budapesti II. Távbeszélő központ

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

29. SZ. 1917. (64. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, JULIUS 22

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utcza 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utcza 4.

Egyes szám ára 50 fillér.

Előfizetési feltételek: Egészévre 24 korona. Félévre 12 korona. Negyedévre 6 korona.

A «*Világkrónika*»-val negyedévenként 1 koronával több.

Külföldi előfizetésekhez a póstailag meghatározott viteldij is csatolandó.

A BUDAPESTI UJ TELEFONKÖZPONT A JÓZSEFVÁROSBAN. — Jelfy Gyula fölvétele.

AZ AMAZONKIRÁLYNŐ.

REGÉNY. — IRTA PEKÁR GYULA. (Folytatás.)

— Oh látni fogod, felséges nővér, kedveskedett a lyd királynő, — te is örülsz már úgy-e, a kettős máglya kis izgalmának? Ott, Hold istennőnk születése helyén, fogjuk elégetni a két büszke Napfit! Amastris ... hozzák már?

Antiope is önkénytelenül megfordult s szórakozottan nézett hátra a lováról. S valahogy ismét az a zsibbasztó érzése támadt, hogy valaki valahonnan, tán nem is oly igen messziről merően, csökönyösen, lenyügözően néz rá. Szörnyen boszantotta a dolog ... szeme keresve tapogatózott, majd egyszerre hirtelen megállt, — ott a közvetlen közelben pár lépésre tőle, balra az aranyházikótól azon a legelső vivőn állott meg ... Türelmetlenül ugratott oda.... eh már megint az a poroszló s mily pimasz fölénynyel mered rá! De hát ki ez? Ép szólni, kérdezősködni akart, midőn hirtelen az Omphale hangját hallotta :

— Mi az, — tán Theseust hozzák, őt látod?

Amastris döbbenve pillantott vissza, de ekkor már nevetett Antiope s a korbácsát pattogtatta : «semmi ... !» Aztán előbbre vágtatott Molpadia után.

*

Hamar, sietve át a bástyás sötét Kolophoni Kapun, majd utána átal a városfal alatt zúgó széles Kaystros folyó kőhidján is, s ezentúl már friss tengeri szellő üdítette a kiözönlő örömmámoros ephesusi népet. Mind kijöttek a Nagy Istennővel, künn volt az egész élő eleven Ephesus, legfeljebb csak az álmosak s az öregek maradtak benn az elhagyatott falak közt ... S mint a hogy a folyók édesvizü hullámai szélesedve torkollanak a sós tengerbe, a nagy zarándokfolyó emberhabjai, tolongó ötvenezrei is mértföldes deltázódással széledtek el a sósparti sík homoktengerben. A hold bágyadó fénynyel gyönyörködött zarándokaiban s mutatta nekik az utat ; szinte különös szeretettel csillogtatta a lovas amazonezredek kék érczét, a káriai s lyd gyalogosok bronzát s az emberár felszinén úszó szentélyházikók aranyát, melyekben a hódolni jött vendégistennők himbálództak a Nagy Istennő szent születési helye felé. Hátrább az amazon udvar ezüstkáprázatába foglaltan ragyogott és magaslott az ő, a Nagy Istennő hordozható palotácskája s ez volt az egész örvénylő népsokadalom mozgó magva, haladó központja. S e mozgó fényes mag sárgaföveges, fehér fátyolos uszályával toronyiránt ama messze feketéllő máglyarakás felé hömpölygött, mely a torkolat sarkában emelkedett. Itt ölelkezett az édes a sós vízzel, ide esett volt le hajdan az égből a szent Holdtojás.

Ideértek ...

És itt egyszerre tört ki a fékét vesztett tömegtéboly. Szilajan csendültek minden hangszerek, s elemi erővel zendült fel százezrek ajkairól a Nagy Istennő csudálatos születéséről szóló ünnepi ének. A megabyzok, papnők, amazonok rendet álltak, de a ki igazi nő volt s tavaly óta szeretett, tehát a szerelem édes gyönyöreért hálálkodnia kellett, az mind földre borult s ujjongva csókolta a parti homokot. A czifra fátyolöltönyökben pompáskodó szent leányok álltak a part hosszában legelől s ők sikoltoztak a leghangosabban s legszenvedélyesebben, — egyszerre, úgyszólván egy mozdulattal, borultak le mind a hatezren, s mire ugyanily egyformasággal ismét talpra szökkentek, már megtörtént az ilyenkor szokásos bűbájos átalakulás : ephesusi vállcsatjuk kinyitása folytán ruhájuk már lesiklott testükről s ők bomló hajjal, mez nélkül keltek ki földreomló fátyolöltönyük gyűrűjéből. A szerelemnek hatezer élő, pihegő szobra állt ott a kebleket ragyogtató, ámuló holdfényben ... Olyik ügyesebb kedeshot feje köré csavarta az egy markban is elférő lenge ruhaszövetet, a legtöbben azonban nem törődtek többé a köntösükkel, hanem elragadtatva tárták karjaikat a hold felé s versengve hívták annak csillogtató, szerelmes fényét ékszerekkel borított testükre. Mert mindeniknek minden ékszere rajta volt ekkor a csupasz testén, — a legszebb Lammazani leánynak valóságos szín játszó, sziporkázó öltönye volt drágakövekből: gyöngyből, borostyánból s rubintok, smaragdok százaiból ... Tárultak az aranypereczes karok s lejtve, énekelve, a torkolló édes víztől vitetve lassan így mentek be egyre beljebb a langyos sós tengerbe. Mentek, mendegéltek, s mire már csipőig álltak a habzó kékben, egyszerre megálltak és lüktető új dallamra ezt sikoltozták : «mi vagyunk a föld leányai, a földi édesvíz hullámai, — megyünk a sósvíz férfihabjaiba, sietünk a tenger termékenyítő férfikarjaiba : rajta, ti sós habok, férfikarok, itt vagyunk, fogjatok, ölelve, csókkal s gyönyörrel fogadjatok ... S a szent leányok után tóduló többi ephesusi asszonyok még hozzátették : «és magzatot adjatok! ...»

A máglya faalkotmánya alatt akkor szállt ki aranykagylójából Omphale királynő. Ép megdicsérte Agront es embereit, kik már gyujtott szövétnekekkel állták körül a rőzsehegyet, midőn a Hold Főleánya hevesen lépett elő a Nagy Istennő aranyházikója mögül s szemrehányóan támadt rá :

— Felség, s a te gőgöd akkora már, hogy se tavaly, se ezidén nem veszesz többé részt a két víz e szent szertartásában? Nem tartod érdemesnek? sem ti, ti lomha herczegnők, hitetlen egyéb udvari nők? Vigyázzatok, a Hold haragja közel lehet, — rajta, nyissátok ki azt a csattot a balvállatokon s ünnepeljétek ti is az édesvíznek a sóssal való egyesülését : a nemek szent rejtelmét!

A lyd királynő kelletlen fintorral vont vállat :

— Igazad lehet, szent nővér ... Jó. Meglesz. Mi is megyünk a vízbe és ünneplünk. Rajta, udvarom, asszonyaim, készülődjetek.

Omphale kinyitotta csatját s aranyméhekkel himzett kék selyem öltönye már ép le is siklott buja fehér gömbölyü válláról, midőn szeme ismét a máglyára esett. Halk sikoly, a többi vetkőződő herczegi és udvari nők is szégyenkezve sikoltottak fel :

— Nem, nem, előbb máglyára azzal a két hellén fő Napfival! ők ne lássák testünk pompáját, ne gyönyörködhessenek a Hold koronás leányainak ebben az istenségnek hódoló alázatában ... Vagy legfeljebb akkor, ha már fent állanak és égnek ... akkor nem bánjuk, csak nézzenek s láttunkra még többet hadd szenvedjenek ...

Gonosz kaczaj, majd közeledve gúnyos újjal mutattak a bambán álló Heraklesre :

— Nézzétek már, mily bután bámul arra a máglyára, hahaha ...

— Az ám. Nem érted, szoknyás oroszlán, úgy-e? no, ne búsulj, megérted mindjárt.

— Rajta hát, fogjátok már le!

— Ej, még se ragadjátok meg ezt a bambát? tört ki Molpadia.

Sok bátorító szó, de bizony csak senki se mozdult. Persze ki is legyen az az elszánt, a ki ehez a bármily bamba, de mégis veszedelmes óriáshoz hozzá merjen nyúlni? Az amazonok boszúszomjasan vállalkoztak, hogy pillanat alatt agyonnyilazzák, de ez ellen a Hold Főleánya tiltakozott : nem, Heraklest élve kellett oda a máglyára feltuszkolni, Theseust is ... a tüzes Nap két nagy Fiának okvetlen tűz által kellett elpusztulnia! ... Tanácstalanul álltak ott és sugdosódtak Amastrissal. Amastris e perczben végre Theseusra nézett ; neki bólintott, de nagy ravaszul az udvari néphez szólt :

— Hja, megabyzokkal ugyan nem fogjátok tudni lefogni őt! ... De mást ajánlok.

— Mit? — érdeklődött Molpadia.

Amastris mint valami hirtelen felfedezést adta elő :

— Itt vannak azok a markos poroszlók, a kik a Nagy Istennő aranyházikóját hozták ki a vállukon.

— Helyes, ezek erős legények.

Páran még hozzátették :

— Igen, — főként az az egy ott ... ottbalra a legelső, látjátok? Hé, hamar ide ti mindanyian!

Zetes, ki sárga fövegével a megabyzok utolsó sorában állt, hátra súgta :

— No most uram!

Theseus némán intett társainak. Letették az aranyházikót a parti kis nyilt szentély oltárára s izmos karjaikat lóbálva elindultak. Csend, várakozás. Csak Omphale látszott türelmetlennek :

— De Amastris, én nem értelek.

— Parancsolj, felség?

— Velem mersz tréfálni? Hát Theseus? Még sincs meg Theseus?

— Mindjárt, felség.

— Mit «mindjárt?» toppantott a lyd királynő, — ostoba beszéd! Vigyázz, a fejeddel játszol!

— Tudom, felség.

Amastris szeme a szerelmes nő fanatikus hitével csüggött a közelgő Theseuson. Omphale indulatba jött :

— De hát mondd, mutasd már, hol van? merről, honnan jön? Én semerre se látom.

— Mindegy, felség ... Azért mégis itt lesz. Mindjárt. Egy percz ... egy pillanat mulva. Esküszöm, felség! ...

Mindenki az aranykocsi hámjában álló Heraklesre nézett. A nagy bamba csak állt ott és kábán epedő szemekkel kereste imádott királynőjét. Udvarhölgyei figyelmeztették Omphalet :

— Mutasd csak kissé magadat, úgy ... állj eléje, felség, hogy az óriás figyelmét magadra rögzítsed s a hátulról kötelekkel jövő poroszlók munkáját ezzel megkönnyítsed! ...

Omphale elértette s kihivó, kaczér mosolylyal lépett elő. Még a válláról lesikló, de eddig gondosan tartóztatott selymet is mélyebbre eresztette a keblén. És a gerjedelmétől vakuló Herakles valóban mit se vett észre a mögötte készülő dolgokból. Theseus ott állt már s némán intett lábújjhegyen közeledő embereinek, hogy vigyázzanak, egyelőre inkább csak várakozóan álljják körül a hőst. «Most ... most!» biztatta a remegő Amastris. S az athéni egy fordulattal már ép a szoknyás óriás elé akart toppanni, midőn e perczben onnan hátulról a város felől szörnyűséges tompa zúgás reszkettette meg a léget. Zaj, zavar, zenebona, — mi ez? menydörgés az ibolyatiszta éji égből? Az ephesusiak egymásra néztek s vártak elképedve ... Újabb bődülés, de most már a dörgést lángkígyó követte, mely pirosan csapott fel a nagy szentély aranyteteje alól. Iszonyat jajja :

— Végünk! Ellenség a védtelen, üres városban ... Rajta, amazonok!

Kapkodás, felfordulás, a főpapnő baljóslatu hangja vijjogott :

— Végünk! A szent bikák ... halljátok? bőgnek az elefántcsont bikák!

Az amazonlovak vadulva ágaskodtak ; Antiope ezüst bárdja villant s ő utána száguldva rontottak vissza a thermodoniak a Kolophoni Kapu felé. A kapun túl, benn a városban szaporodtak a jajok, harapódzva fiadztak a lángkígyók, de minden növekvő lármát mennydörögve zúgott túl az a közeledő s szinte keresve hivó csatakiáltás, mely úgy hasonlított a bikabődüléshez :

— «Theseus! Theseus!»

Omphale sikolya :

— Hellének, a Nap Fiai a városomban! ... Hol az a Theseus?!

A lyd királynő a távoli lángokra meredt, midőn egyszerre közvetlen közeléből dördült fel a messze zengő, rettentő felelet :

— Itt vagyok ...!

Kaczaj, tán az Amastrisé : «úgy-e megmond-

+ Ray Rezső Vilmos (Bp., 1876. jun. 26. — 1939.): építész,
§ Rezső Lajos fia. Münchenben tanult, majd 1900-ban átvet-
te atyja építészeti irodáját. Jelentősebb épületei: a buda-
foki Törley-gyár, kastély és mauzóleum keleties elemekből
kialakított szecessziós stilusban (1910), a kolozsvári
postapalota, a fiumei kivándorlók háza, a józsefvárosi
telefonközpont (az első jelentős állami vasbetonépítkezés),
a pesterzsébeti és örkényi ref. templom. Alkotásait a késői
[illegible]tika stilusbizonytalanságából eredő kiegyensúlyozatlan-
[illegible] — Irod. Chroniqueur: Műteremlátogatás R.R.
[illegible]vészet, 1933).

Ray Rezső Vilmos építész

Magyar Életrajzi Lexikon

Ray Rezső MDK

A Törley-mauzóleum Budafokon

A Koháry-Kóburg kastély

Mücsarnok 1930. Szent Imre emlékkiállitás

Ray Bezaé

MDK

M. D. K.

RAY Rezső

Tero a Diana út 17. sz. vill a bővítésére (1906.) nem került kivitelre

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 548. l.

MDK

Ray Rezső építész

Magánépítési eng. Bp. Vállalk. Közl. 1909. jul. 21. 3.l.

MDK

Ray Rezső műépitész

Disz-tér 11.sz.ház átépitésének terve.Kép.

Tér és Forma 1932. 272.l.

MDK

Ray Rezső

Képzőművészet. 1935. 12.o. kép

MDK

Ray Rezsö,

80555. /VI.Andrássy-ut 105/.a IX.ker. Soroksári-ut 9587.hrsz.a.2 em.gyár.

Magánépitési engedélyek Budapesten.
Vállalkozók Közlönye. Bp.1908.ápr.1. 8.1.

MDK

Ray Rezsö, terv.ép.

8o555. Hercz Armin, Soroksári-ut 9587. hrsz.
két emeletes gyár.

A magánépitési bizottságnak már. 3o-án tartott
ülésén uj épitkezésre nyert engedélyt:
Ep.-Ip. 14.sz. 1908. ápr.5. 155.1.

MDK

Ray Rezsö, ép.

A földmivelésügyi miniszteriumi palota pályatervei.
Terve: a föhomlokzatot igyekszik monumentalissá tenni.

Magyar -Pályázatok. 1907. 6.sz. Képekkel.
A birálati jegyzökönyvvel.

MDK

Ray Rezső építész

Mária Terézia téri telefon palota

Beöthy Zs: Az ujabb m. müépitészet. Budapesti Szemle 1919. febr. 126 l.

MDK

Kinevezések. Épitő Ipar-Épitő Művészet 1918. szept.21. 252 l.

Ray Rezső, épitész MDK

Miniszteri dolgozószoba, szines rajz

Államtitkári dolgozószoba, szines rajz

Miniszteri várócsarnok, szines rajz

Tanácsterem, szines rajz

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

MDK

Ray Rezső épitész

Képzőművészet, 1929. 16. sz. 23-24 l.

Tata (Kamévom)

Bezerédy-utca 2 b. Ház, föld
tengellyel, zárókövés ablako

(Genthon, 1952)

MIK

Ray. ép.

tervét mely közös Bernthaller ép. tervével , megvették a soproni postahivatal tervpályázatán.

Tervpályázat eredménye.
Epitöipar. 43.sz. 1909. X.24. 3941.

MDK

Ray Rezső építész

gyári told.

Magánépitési eng. Bp.on.

[redacted] Vállalk. Közl.

1909. jan. 20. [redacted] 2.l.

MDK

Ray Rezső épitész

Beöthy Zs: Az ujabb m.muépitész et. Budapesti Szle
1919. febr. 125 1.

méreteikkel. A tervező műépítész ezeket a kapcsoló-termeket, hol 18,000 előfizetőnek fogják telefonforgalmát lebonyolitani, úgy rendezte be, hogy a termeket erkélyekkel ketté osztotta. Ez a négy telefonterem összeköttetésben áll egy nagy központi hall-al, melynek hetven méter a hoszsza és tizenkét méter a szélessége. Ennek az összeköttetésnek kiváló előnyét akkor látjuk Ray Rezső alkotásában, ha valami pánik vagy tűzveszély keletkezik az épületben. Ekkor az összes személyzet az oldalajtókon mindenünnen a központi hall-ba juthat, honnan veszély nélkül juthat ki a szabadba. Telefonközpontoknál a tűzveszélyre kétszeres gondot kell fordítani s e berendezéssel nagyon emelte az épületben alkalmazottak tűzbiztonságát. A legutóbb leégett párisi telefonközpont tűzkatasztrófájának tanulságait használta fel e helyütt Ray Rezső, hol az alkalmazottaknak más útjuk nem volt a menekülésre, mint az ablakokon való kiugrás a lángtengeren keresztül.

Ezzel az új palotával határozottan gazdagodni fog szebb középületeink száma.

«THE LADY WITH THE LAMP.»

Miss Florence Nightingale.

«A lámpával járó hölgy», — ez az elnevezés így nem mond sokat. Pedig valamikor, ötvenöt évvel ezelőtt, nagy hire volt, s mindenki megértette, hogy ki az a hölgy és mit jelent az a lámpás. A krimi háború borzalmai közt, e gyilkos háború közben, midőn rémesebb pusztitást vitt végbe a halál a tábori kórházakban, a sebesültek közt, mint magán a csatatéren, megjelent az ápolónők egy egész táborkara élén egy fiatal, előkelő és szép angol nő, s előbb Skutariban, majd Balaklavában kezébe vette a sebesültek megmentését. Rettentő állapotok hire szólította oda. Ebben a háborúban az angol hadsereg, a hivatalos hanyagság következtében, nem volt felszerelve kellő orvosi szolgálattal. A hanyagságnak borzalmas következései voltak. A legválságosabb időben kiderült, hogy nincs orvosság, hogy az élelem nem érkezik meg idejében, s hogy a betegek étlen-szomjan vergődnek a roszúl megépitett tábori kórházakban, a posványos, lázt okozó környezetben. Miss Nightingale, kit a rémhirek szólítottak a háború szinhelyére, alig hogy megérkezett Skutariba, új tábori kórházakat rendeztetett be s oly tehetséggel, oly nagy akaraterővel s oly önfeláldozással szervezte meg az egészségügyi szolgálatot, hogy alig tiz nap mulva része volt a betegeknek ápolásban, táplálékban. Ő maga vezette az ápolás nagy munkáját, s nem ismerte a fáradtságot s az önmaga iránt való kiméletet. Ő volt «a lámpával járó hölgy», a ki éjnek éjszakáján is lámpával a kezében járt végig a skutarii kórház betegágyai közt. S a sebesülten fekvő katonák megfordultak, hogy megcsókolhassák árnyékát, mely forró vánkosukra esett.

Ez a nemes nőalak, kit az angolok valósággal nemzeti hősként tiszteltek, most halt meg Londonban, oly kegyelettel és tisztelettel körülvéve, minő csak ritkán jut osztályrészeül nőnek. Kétségtelen is, hogy a most letelt századévnek ő volt a legnevezetesebb s tán legnagyobb asszonya az eszményi és emberszerető célokért küzdő nők táborában. Asszonyt mondok, holott a kilenczvenéves Nightingale Florence leány volt. Az maradt egykori szépsége és jelentékeny vagyona ellenére, bár fiatalkorában, s akkor is, mikor már nagy tetteket művelt, körülrajongták a kérők. Lemondott azokról az örömökről, melyeket a női élet legszebb jutalmául tekintenek, csak azért, hogy jobbra fordíthassa sorsát a tábori és a polgári kórházak betegeinek, kiknek sorsa az ő ifjúkorában rettentő volt. Dickens halhatatlan képet festett Gampné asszony személyében amaz idők kórházi ápolónőiről. Ez a lusta, szarkatermészetű, rátartó, szemforgató, összeférhetetlen mrs. Gamp, ki fontosabbnak tartotta azt, hogy jó ropogósra süljön a báránypecsenyéje, mint azt, hogy a beteg idejében kapja meg orvosságát, és valósággal személye ellen elkövetett sértésnek vette, ha a

AZ «ŐS-BRÜSSZEL» MARADVÁNYAI.

A KIÁLLÍTÁS MAI KÉPE, A BELGA KIÁLLÍTÁS ROMJAIVAL.

AZ ANGOL KIÁLLÍTÁS FÖDELÉNEK MARADVÁNYAI.

A BRÜSSZELI VILÁGKIÁLLÍTÁS PUSZTULÁSA.

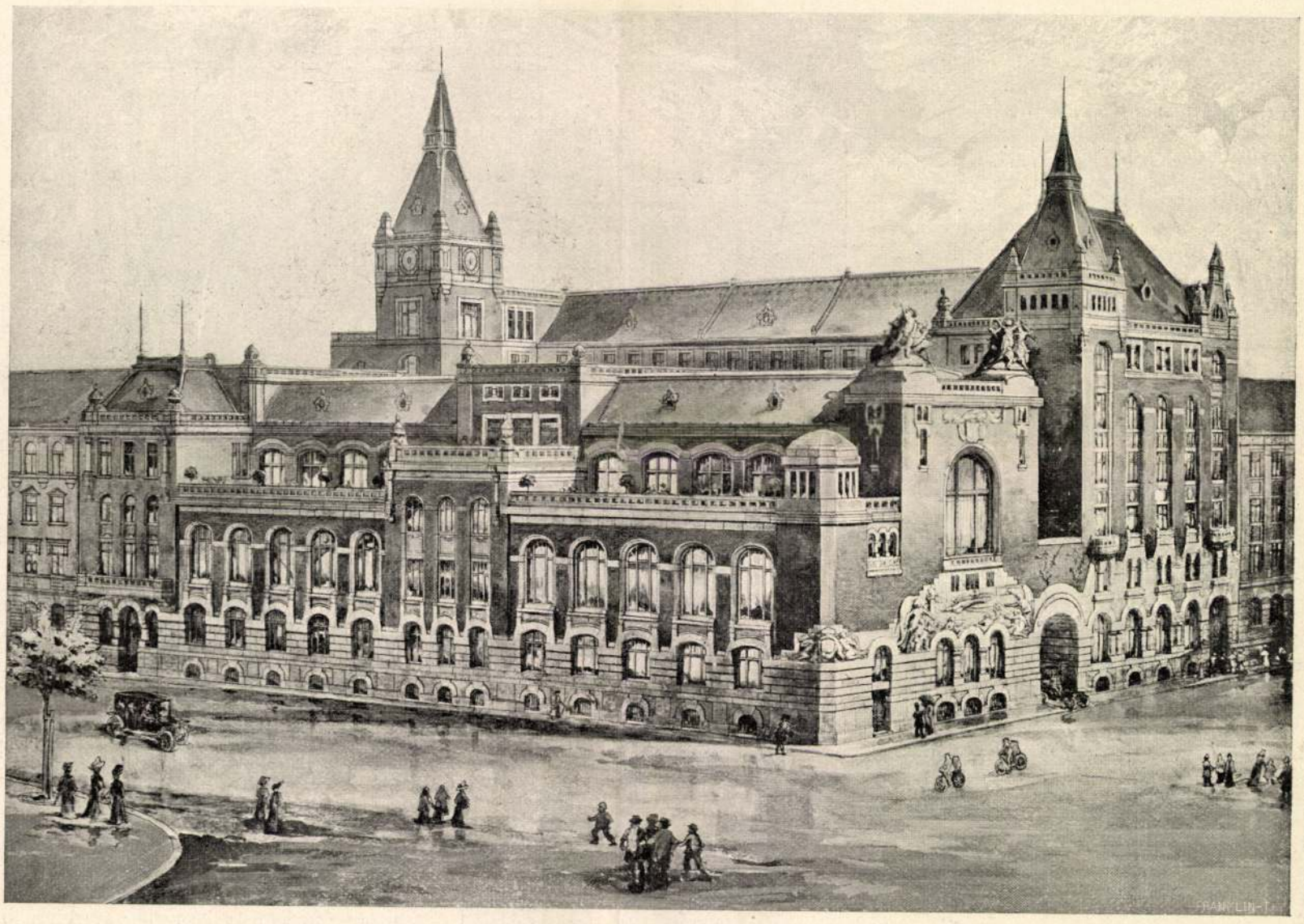

A BUDAPESTI MÁSODIK TELEFON-KÖZPONT ÚJ PALOTÁJA. — Ray Rezső műépitész tervezése.

1. Üllői-út. 2. Köztemető-út. 3. Berzenczei-utcza. 4. Hungária-körút.

BUDAPEST FŐVÁROS UJ KISLAKÁSOS BÉRHÁZAI.

Ray Rezső

Ray Rezső

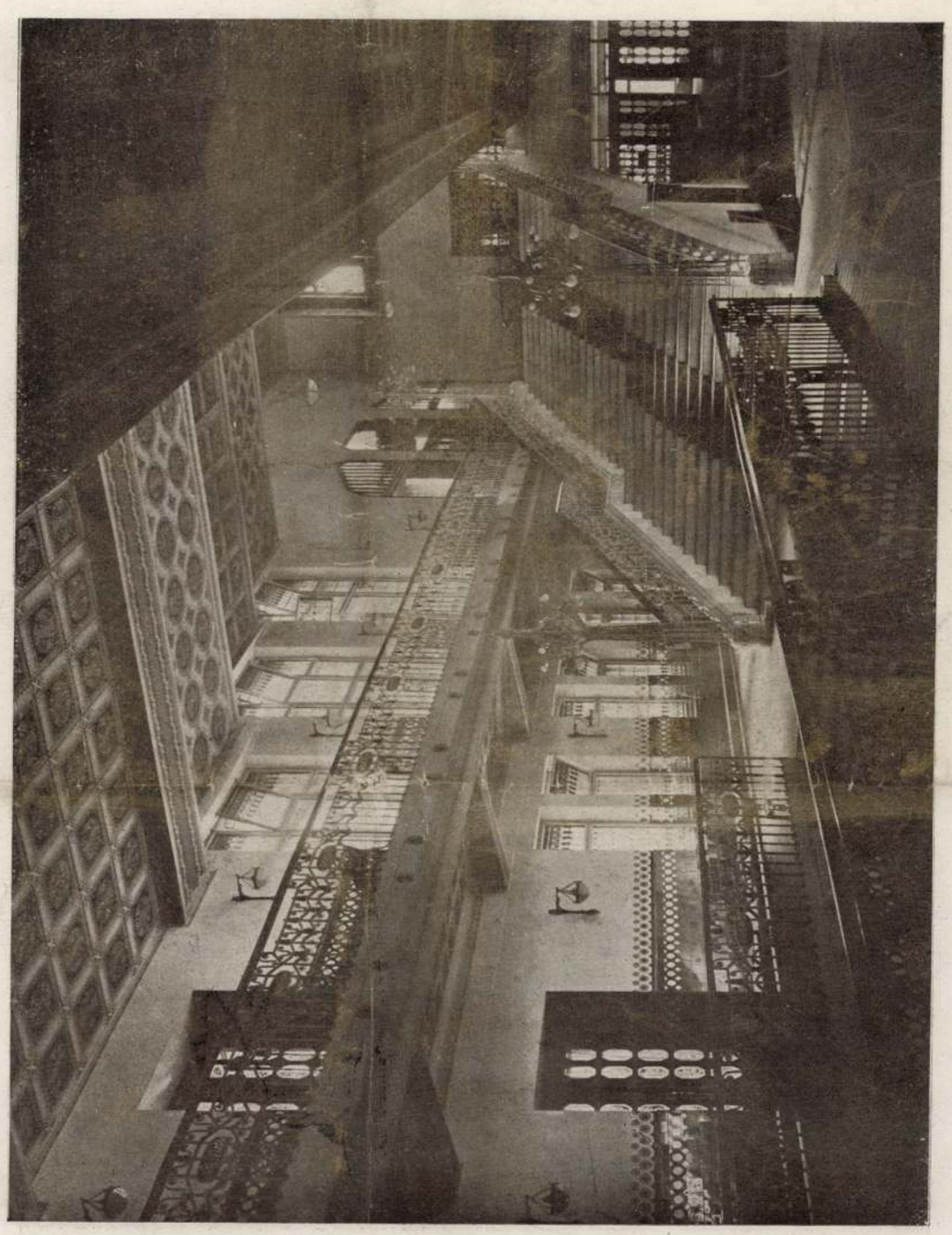

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT LÉPCSŐHÁZRÉSZLET

Ray Rezső

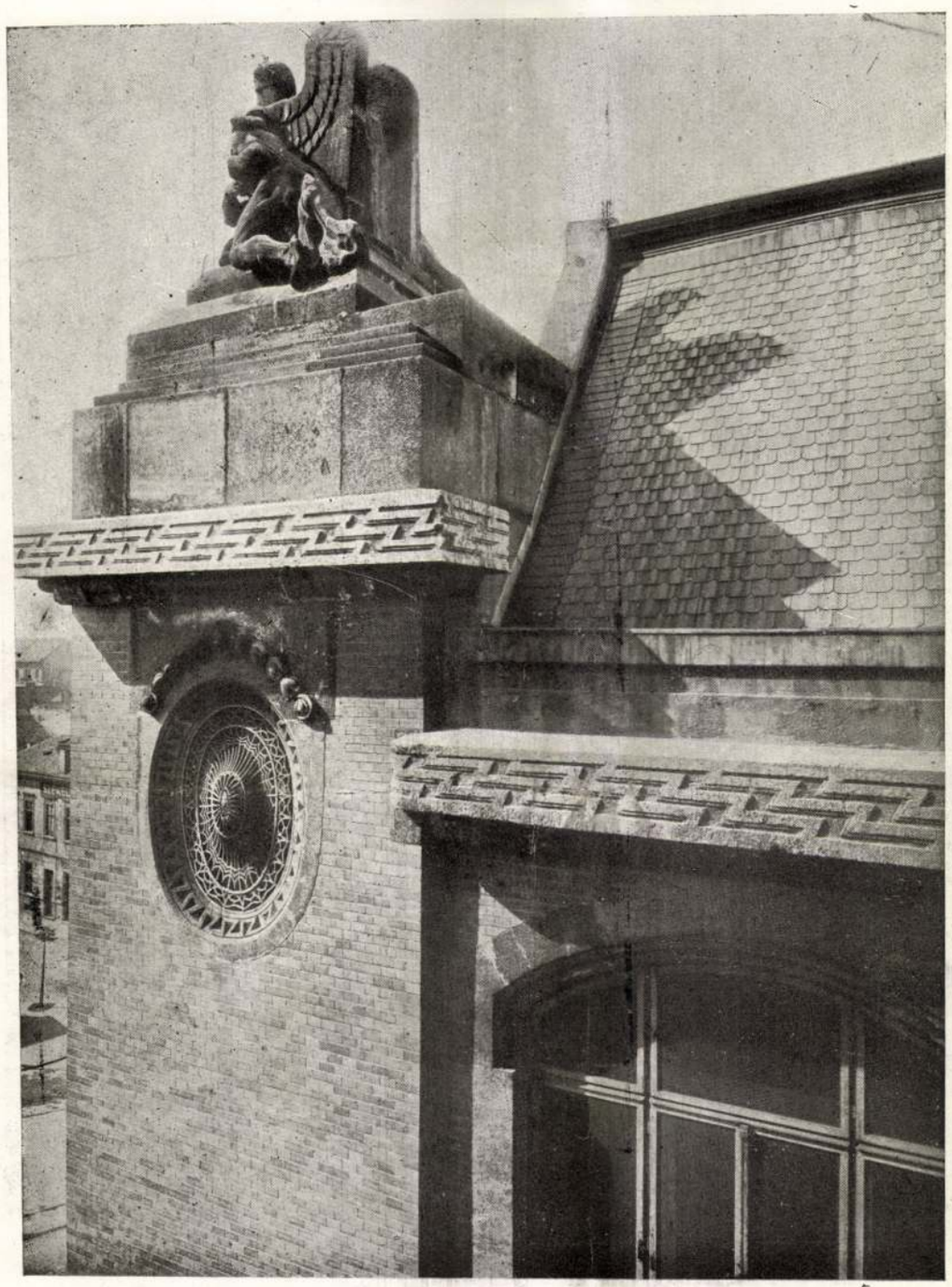

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT HOMLOKZATRÉSZLET

ÉPÍTETTÉK: DR. LIPTÁK ÉS TÁRSA ÉPÍTŐMESTEREK

Ray Rezső

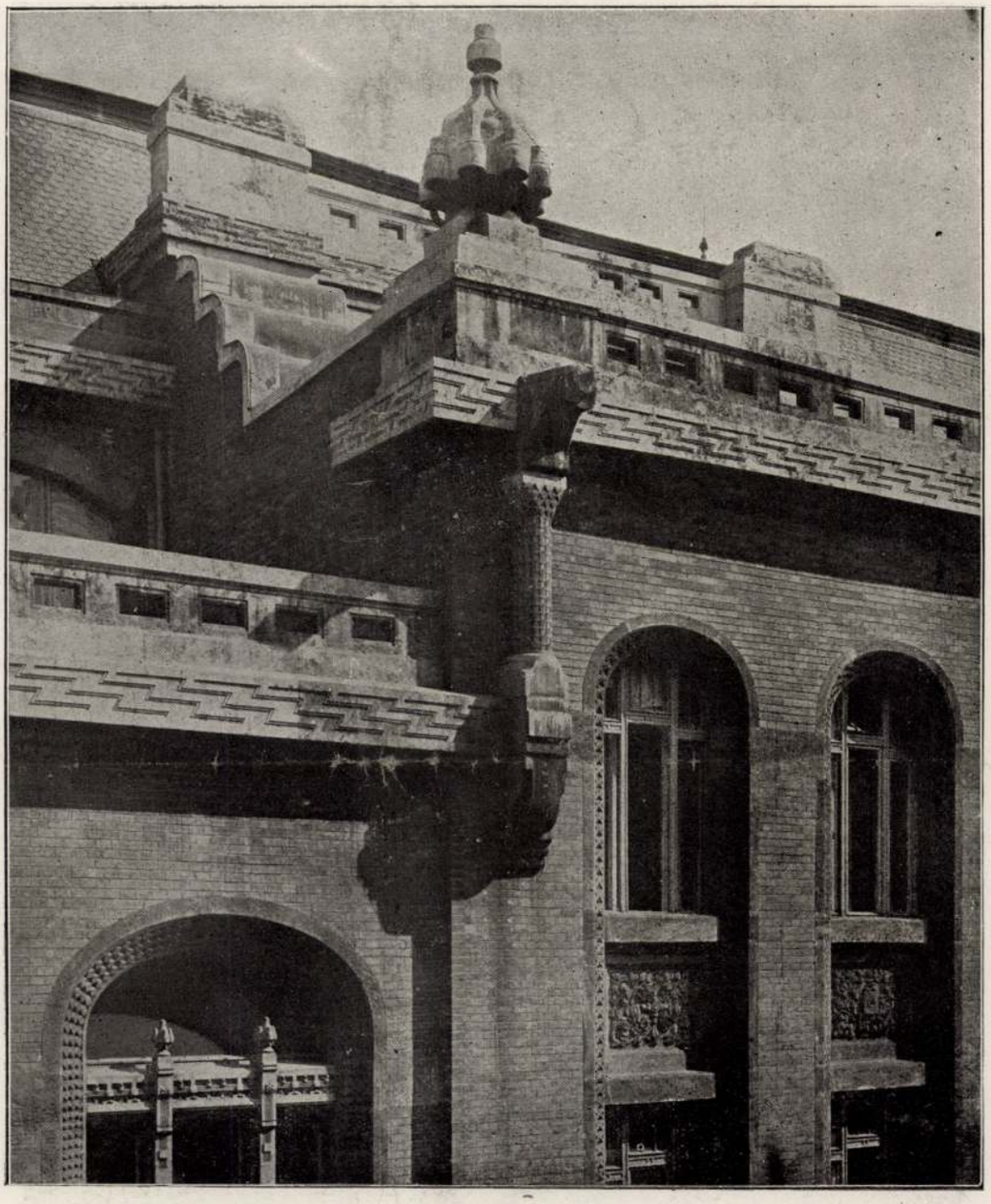

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT HOMLOKZATRÉSZLET

ÉPÍTETTÉK: DR. LIPTÁK ÉS TÁRSA ÉPÍTŐMESTEREK

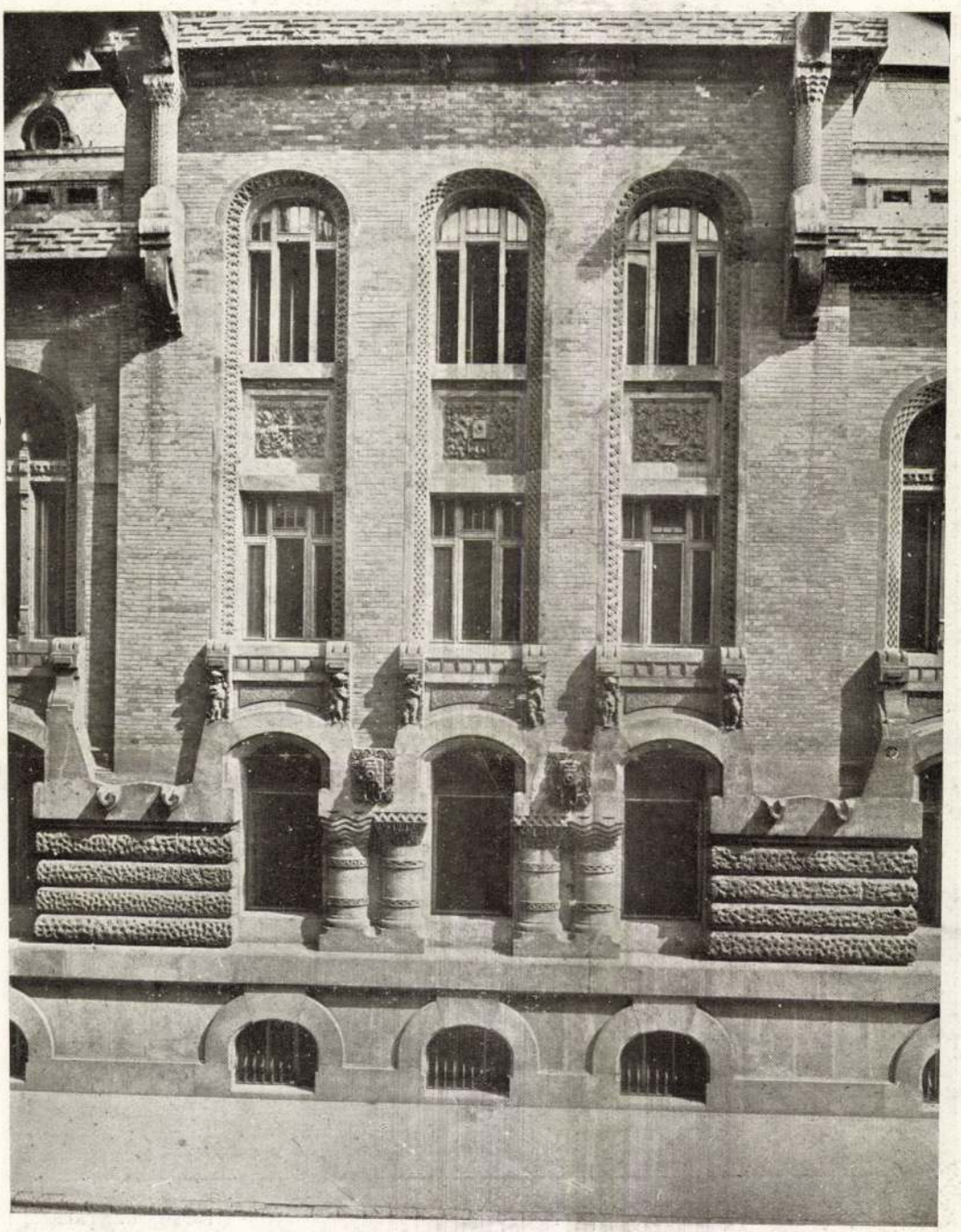

Ray Rezső

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT HOMLOKZATRÉSZLET

ÉPÍTETTÉK: DR. LIPTÁK ÉS TÁRSA ÉPÍTŐMESTEREK

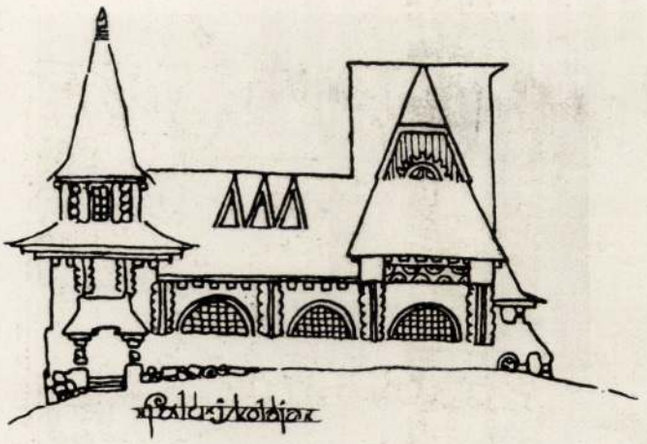

ÁRKAY ALADÁR RAJZA

Az I. emelet egy részén, mint már említettük, a két emeletsoron át nyúló helyi kapcsolótermek emeletei, az udvari traktuson pedig étterem és mellékhelyiségek, a Mária-Terézia-térre néző részen a telefonközpont hivatalai vannak elhelyezve. Ugyancsak a hivatali helyiségek foglalják el a II., III., IV. emeletet.

Az „alterem"-ben állanak a főrendező álláson kívül különböző terheresztő, felfogó, számláló és biztosítéki állások. A vezetékrendező álláson a telefonközpontba bevezetett külső vezetékek csatlakoznak a belső berendezéshez, melynek leglényegesebb alkotórészei a hívásra és mindennemű jeladásra szolgáló kis izzólámpásokat működtető jelfogók.

A főrendező állás alatt, annak egész hosszában, széles rés vonul végig a padozatban, melyen keresztül szállnak fel a pincéből azok a gummiszigetelésű kábelek, melyek a kábelfejektől kezdve a papiroskábelek folytatását alkotják és a főrendező álláson felszerelt villámhárítókon végződnek. Ezek védelmezik a központ belső felszerelését a külső vezetékek útján netán a központba bejutó nagyfeszültségű áramok romboló hatása ellen; a velük kapcsolatos „hőtekercsek" pedig a tartós áramok fűtőhatását teszik ártalmatlanná.

A pince mennyezetén homokkal töltött vasályut találunk, amely a kábelpincét az alteremtől légmentesen és tűzbiztosan elválasztja.

A helyi kapcsolótermek egyenként 27·70 méter hosszúak és 15·00 méter szélesek, és 12 méter magasak. Ezen helyiségek a világításukat a homlokoldalon, a főbejárásokkal szemközt lévő hatalmas ablakon és a kétoldali emeleti ablakokon keresztül kapják.

A kapcsolótermekben a padozattól 3·20 méter magasságban 4·00 méter

ÁRKAY ALADÁR RAJZA

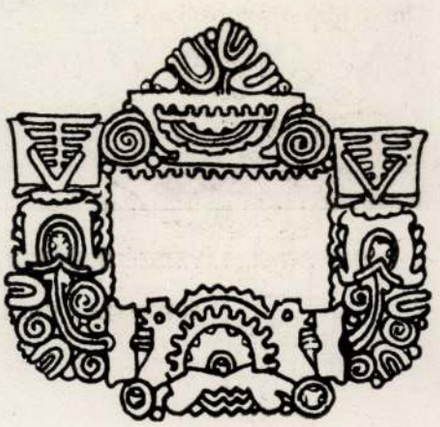

ÁRKAY ALADÁR RAJZA

Ray Rezső

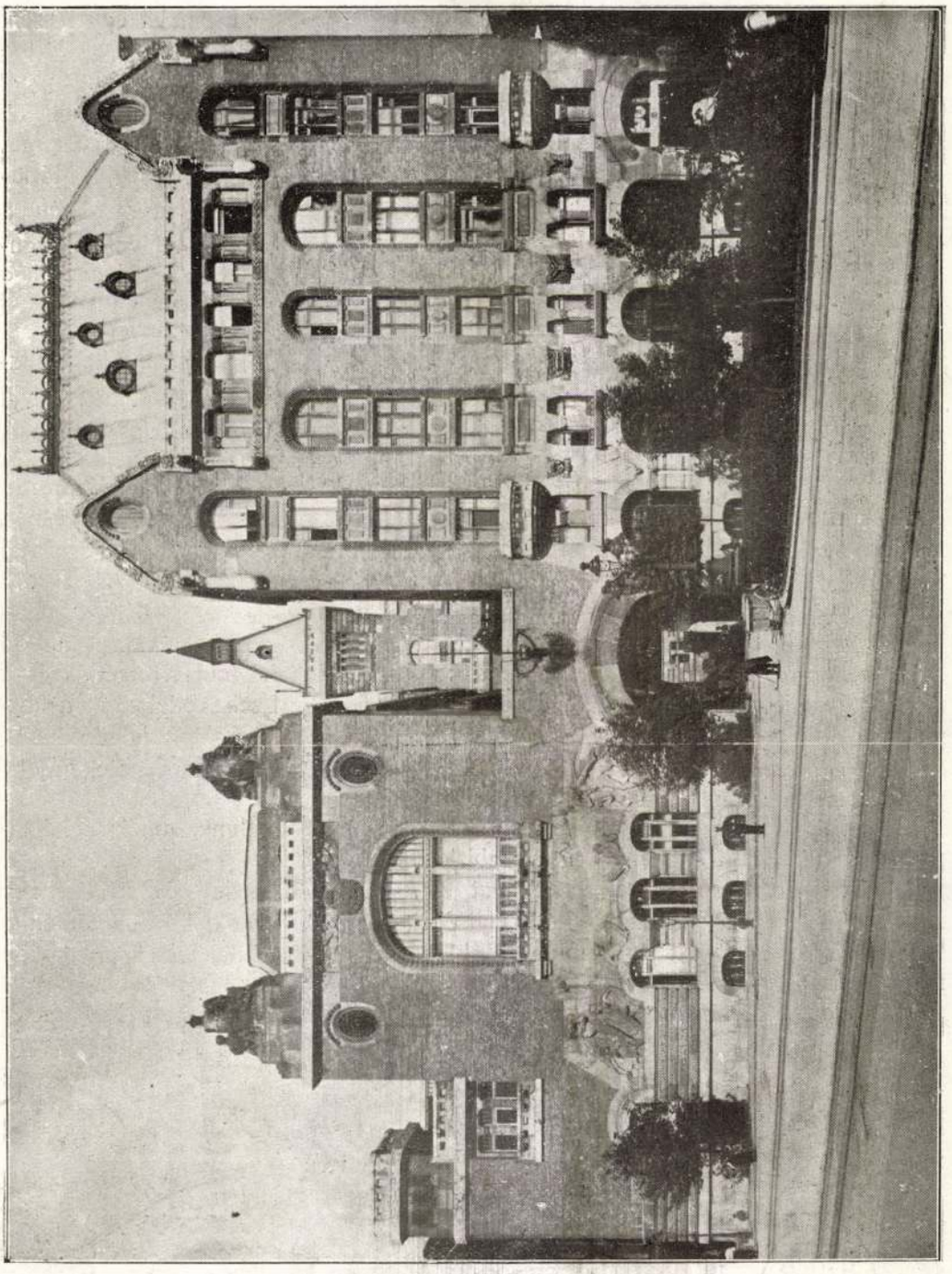

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT FŐHOMLOKZAT

ÉPÍTETTÉK: DR. LIPTÁK ÉS TÁRSA ÉPÍTŐMESTEREK

Ray Rezső

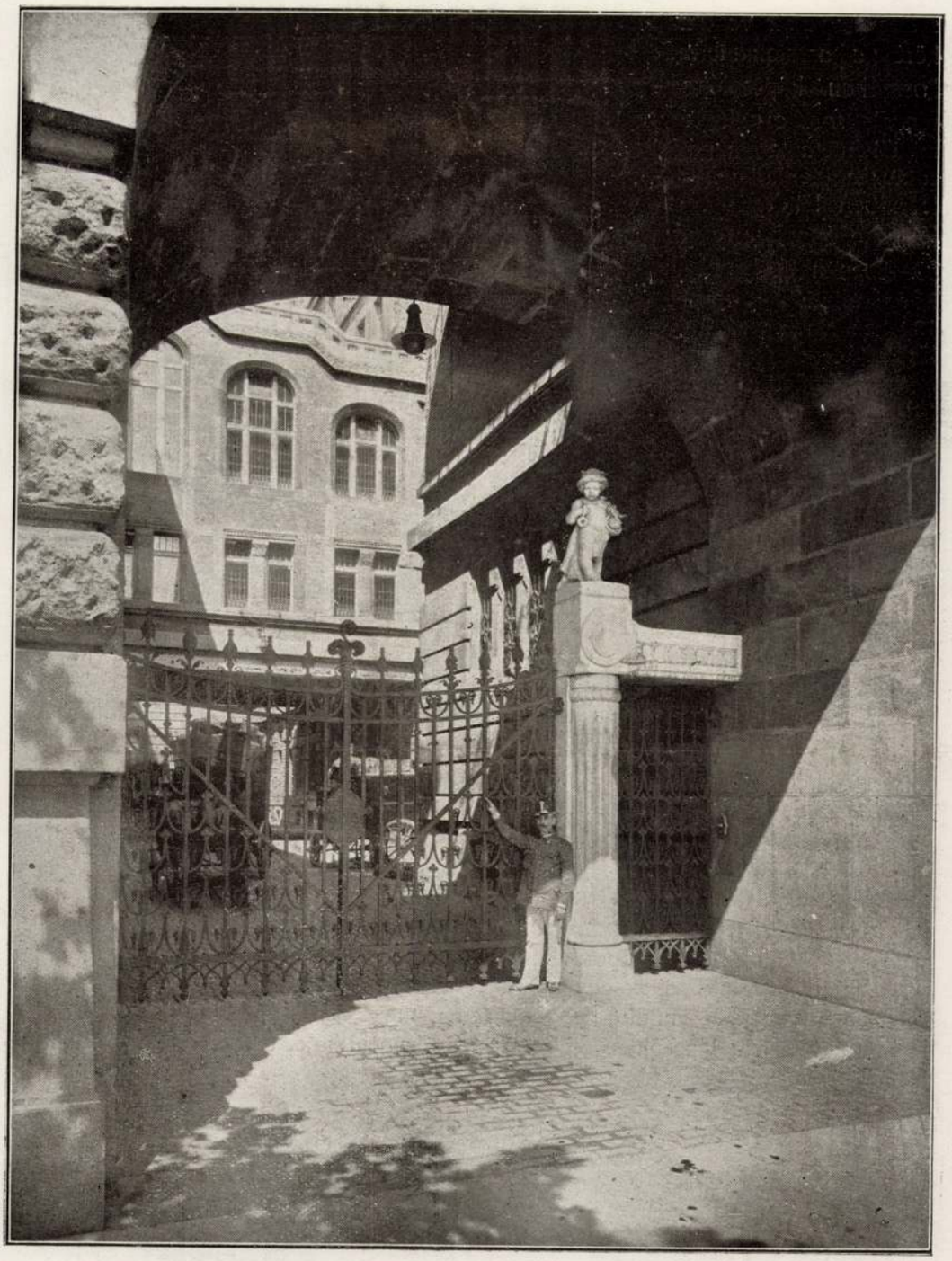

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT KOCSIBEHAJTÓ

ÉPÍTETTÉK: DR. LIPTÁK ÉS TÁRSA ÉPÍTŐMESTEREK

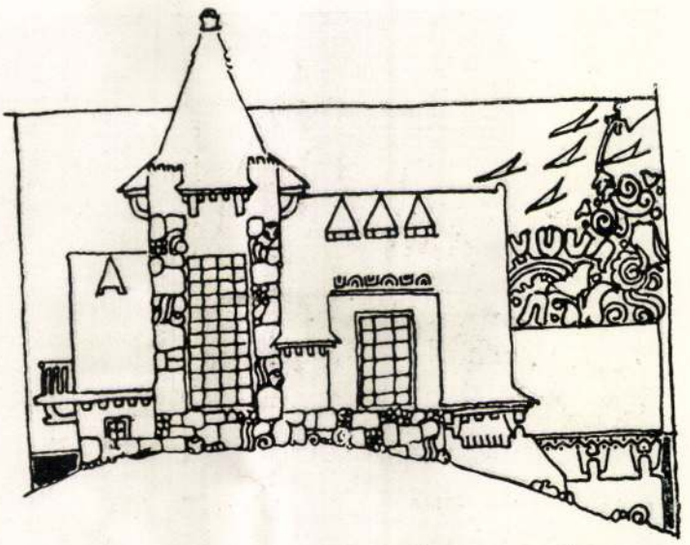

ÁRKAY ALADÁR RAJZA

széles karzatok vonulnak körül; a karzaton a termek hosszában kapcsolószekrények sorakoznak, úgy mint benn a terem padozatán; mindenik kapcsolóteremben tehát 4—4 sor kapcsolószekrény áll, 30—30 munkahelylyel, úgy hogy minden teremben 120 kezelőnek van helye. Az alsó szekrény sarokpárkányai felett a karzatig felérő luxferüvegfalakat hordanak, amelyekre azért van szükség, hogy az e kapcsolószekrények mögötti folyosókon felállított állásokon elhelyezett jelfogók zaja a termekben folyó munkát ne zavarja. Lapunkban közölt egyik képen láthatók a munkaszekrények, az előttük munkában lévő telefonkezelőnőkkel, a munkaszekrények felett láthatók a luxferüvegfalak. Másik képünkön a munkaszekrény részletén, a bekapcsolás módja látható. Látható továbbá a kapcsolóterem karzati része, az emeleti bejárattal, felette az egyik freskó, mely a drótnélküli telegrafálást jelképezi. A másik freskó azt a jelenetet mutatja, amikor Sámuel F. B. Morse az általánosan elterjedt telegrafkészülékeivel kísérletezik.

Az interurban kapcsolótermek ugyancsak 27·70 hosszúak, de csak 7·00 szélesek és 6·00 m. magasak. Közöljük az egyik interurban terem képét, benne a helyközi kapcsolóasztalokkal.

A telefonközpontokban az alkalmazottak életének biztosításáról tűz vagy pánik esetére a legnagyobb mértékben gondoskodni kell. A termeknek ily esetben való gyors kiürítésére a kapcsolótermek közötti nagy csarnoktól az alacsony földszinti kijáróig vezető széles egykarú, egyenes lépcső szolgál. Ezen impozáns lépcsőzetnek a magas földszinttől a nagy csarnokig menő részét közöljük egyik képünkön. A másik képen a lépcsőház felülről lefelé nézve látható, a lépcsőkar két oldalán lévő tágas folyosókkal.

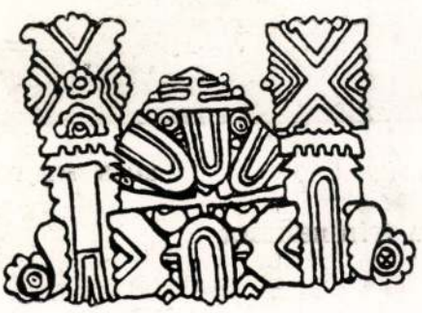

ÁRKAY ALADÁR RAJZA

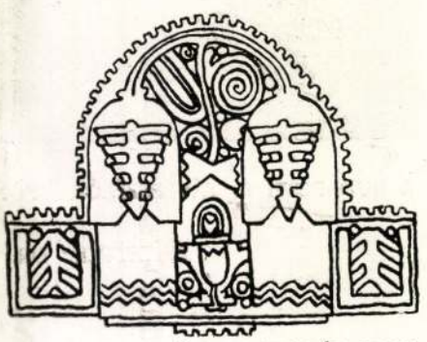

ÁRKAY ALADÁR RAJZA

Ray Rezső

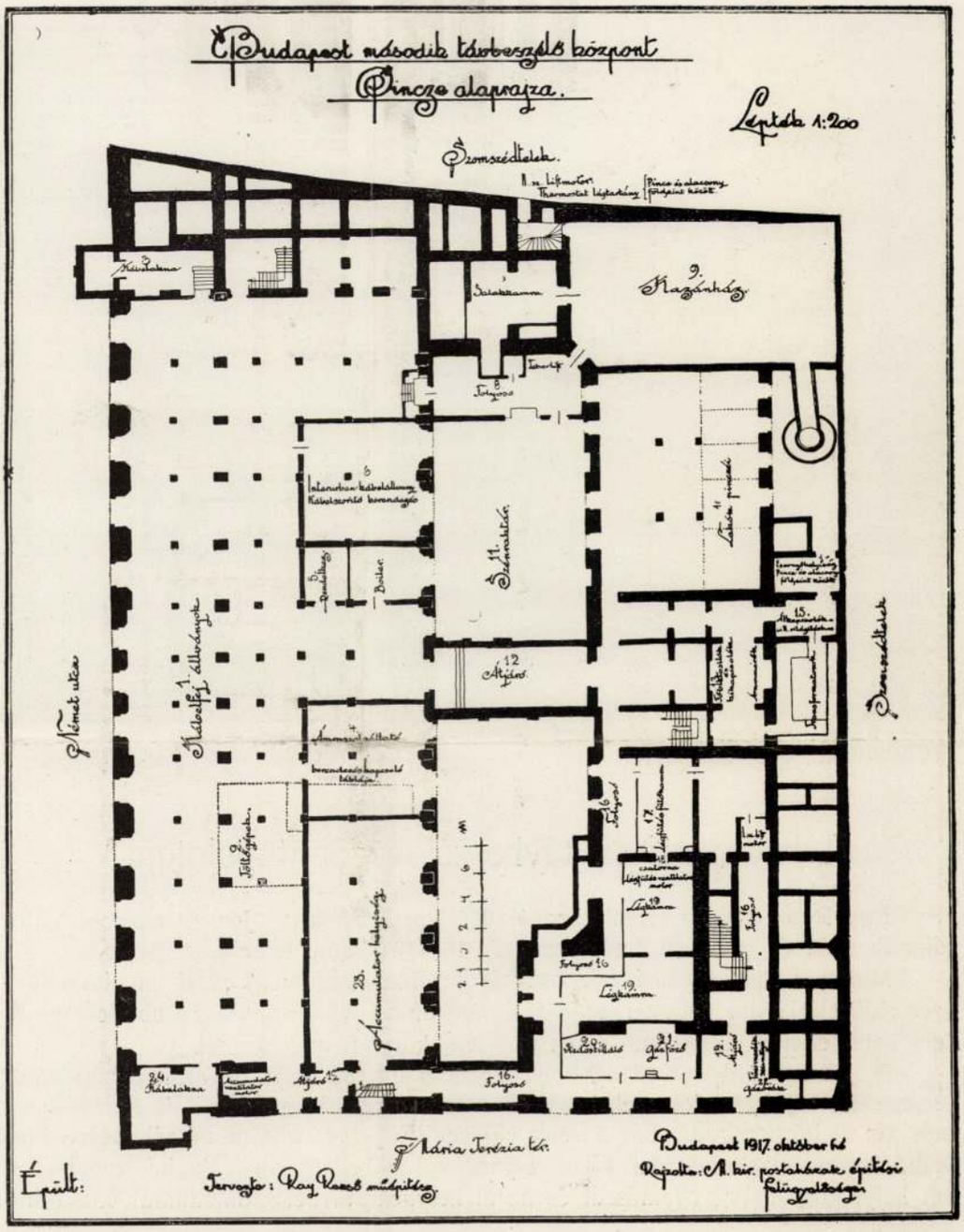

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT PINCEALAPRAJZ

MUTATVÁNYSZÁM

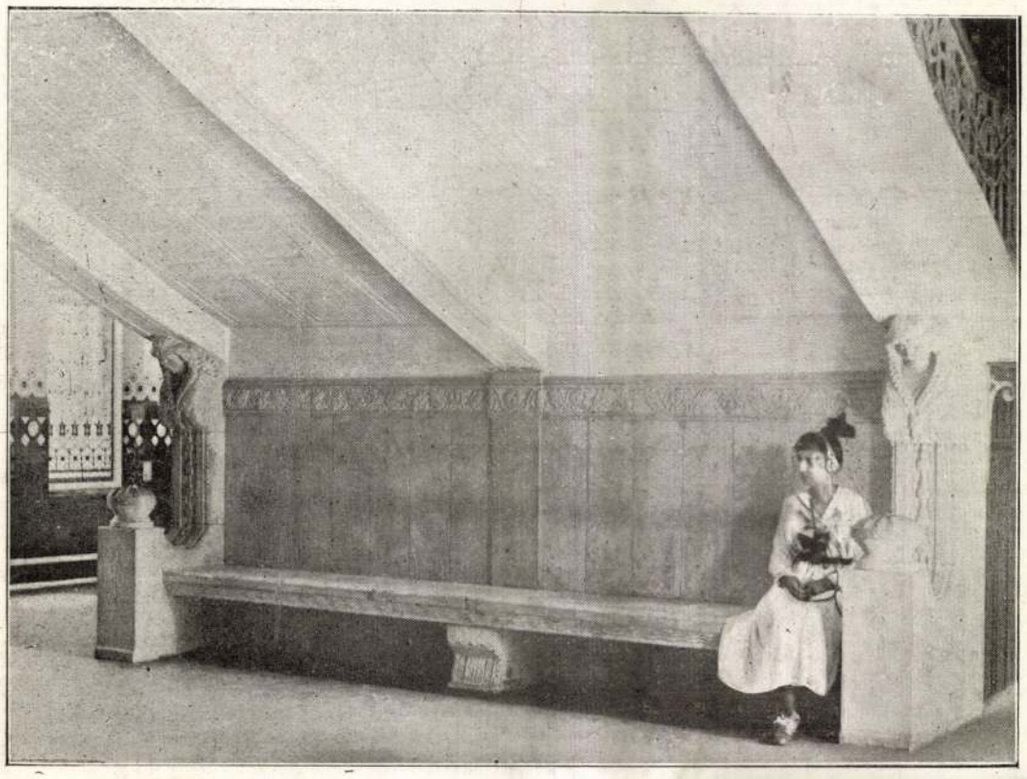

MÁRVÁNYPAD A LÉPCSŐ ALATT

A budapesti II. távbeszélőközpont palotája.*

Ray Rezső építész tervei szerint 1910-ben kezdték a „József"-központ palotájának építését, a Mária-Terézia-tér 17., 18., 19. számú telkein.

Midőn a terézvárosi I. központ előfizetőinek száma 21 ezret meghaladta s ezen előfizetési szám mellett a meglévő épületben a telefonforgalmat többé lebonyolítani nem lehetett, határozták el az új telefonközpont megépítését.

A „József"-központ 15.000 helyi előfizető és 480 helyközi áramkör számára terveztetett, oly berendezéssel, hogy állomásai a régi központéival is beszélhessenek. Az új központban tehát a saját előfizetők egymás közötti beszélgetéseit közvetítő kapcsolószekrényeken kívül, olyanokról is kellett gondoskodni, amelyek a két helyi központnak egymással és az új helyközi távbeszélőhivatallal való érintkezéséhez szükségesek.

Az épület alacsony földszintjét az „alterem" és a postahivatal foglalja el. Az alacsony földszintről impozáns egykarú lépcső vezet a két emeletsoron át nyúló helyi kapcsolótermek földszinti, illetve emeleti részéhez. A magas földszinten a két helyi kapcsolóterem mellett, a Német-utcai fronton van a két „interurban" kapcsolóterem és köztük a csőpostaközpont, az udvari traktusban pedig a ruhatár és hálóterem.

* Az épület műszaki leírásának adatait az „Építő Ipar" 1918. évi 6., 7., 8. számaiból, Holzmann Károly tanácsos úr cikkéből vettük át.

Ray Rezső

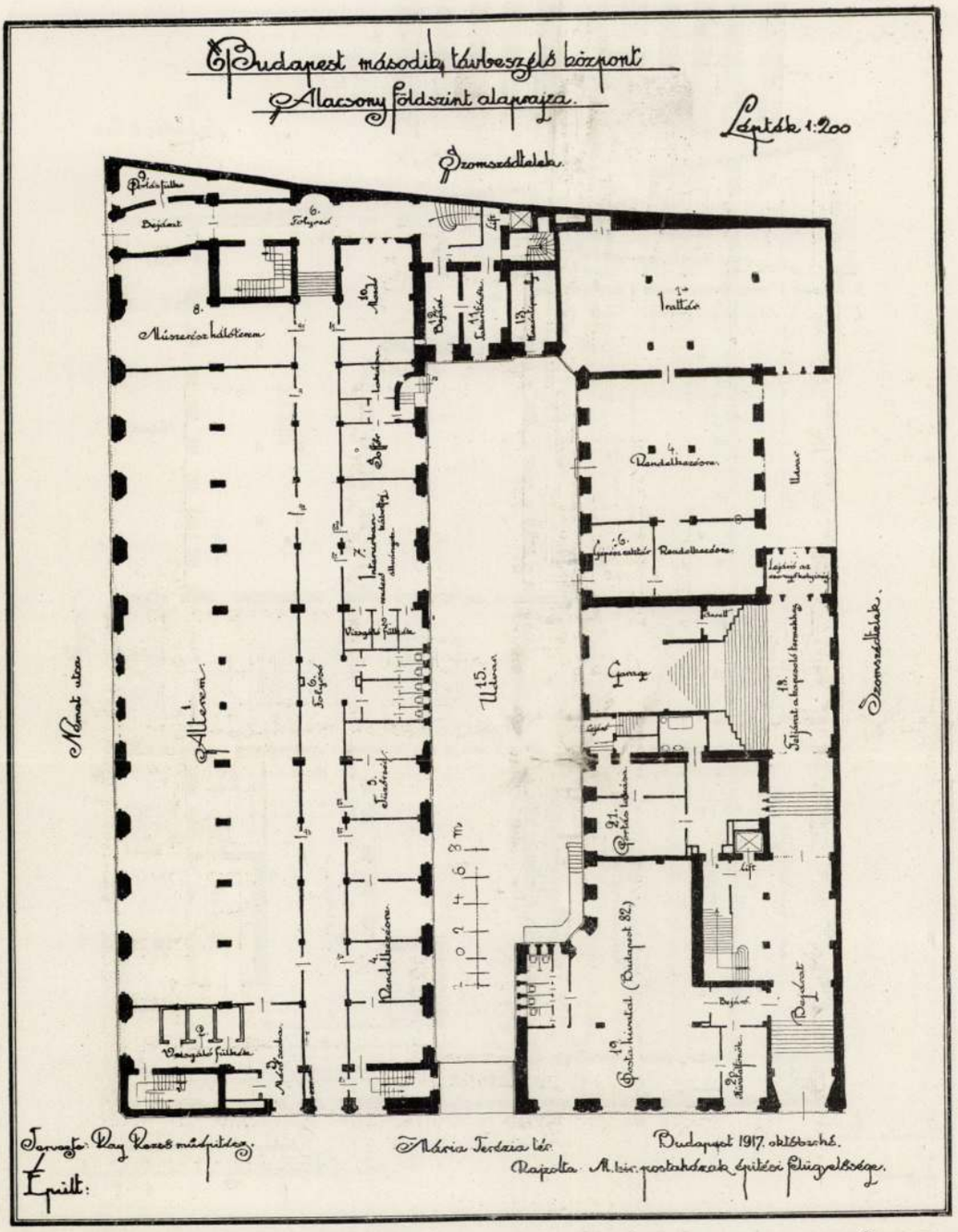

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT ALACSONY FÖLDSZINT

Ray Rezső

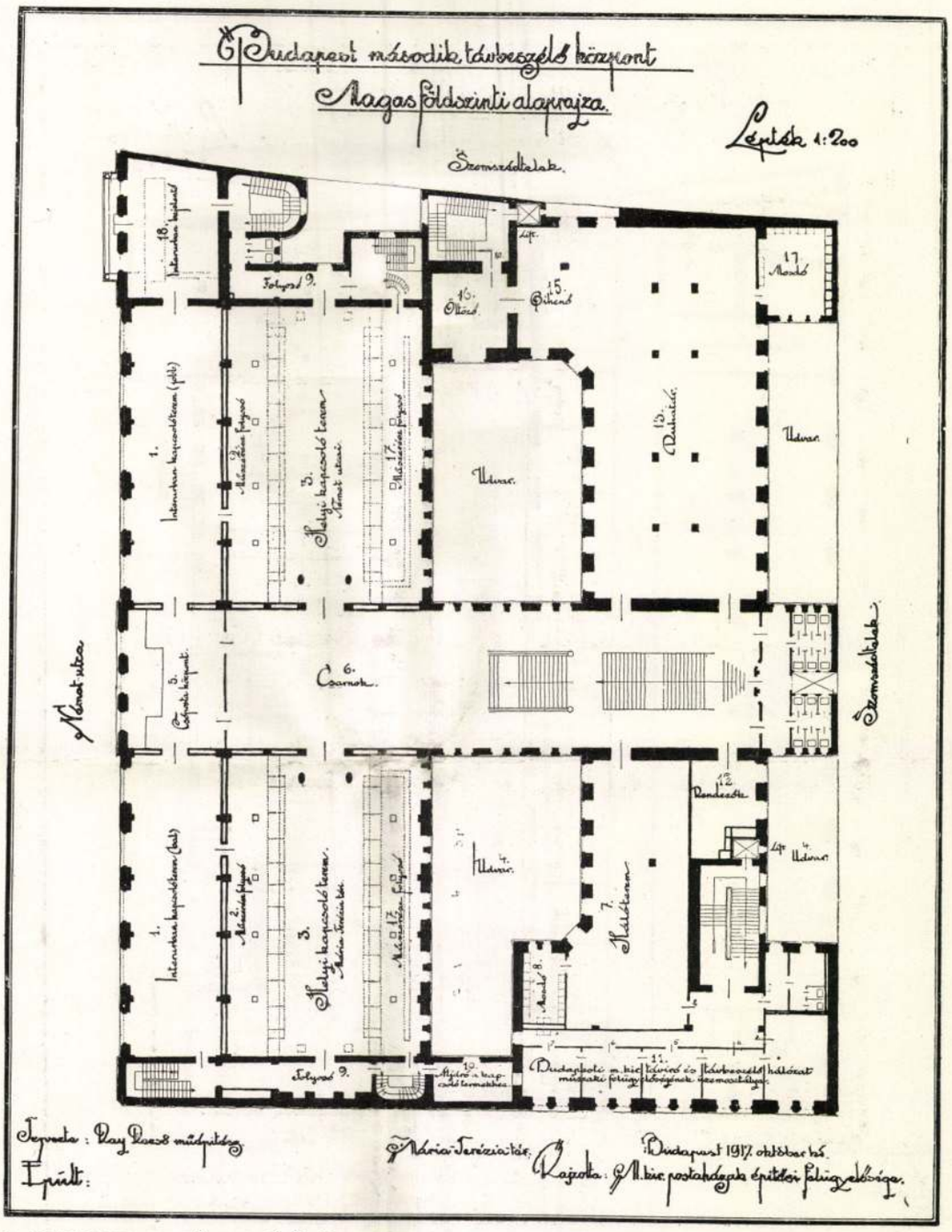

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT MAGAS FÖLDSZINT

Ray Rezső

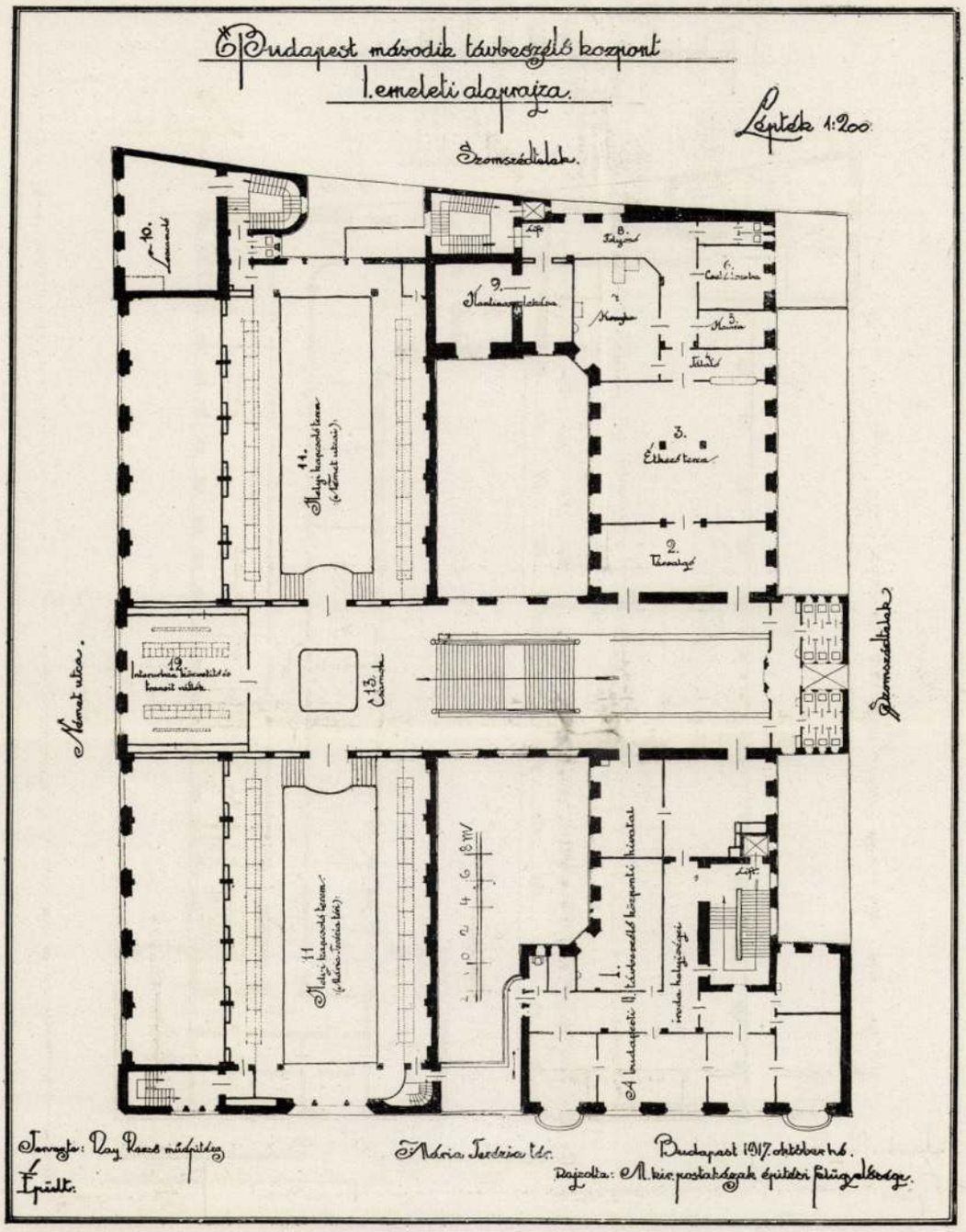

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT I. EM. ALAPRAJZ

Ray Rezső

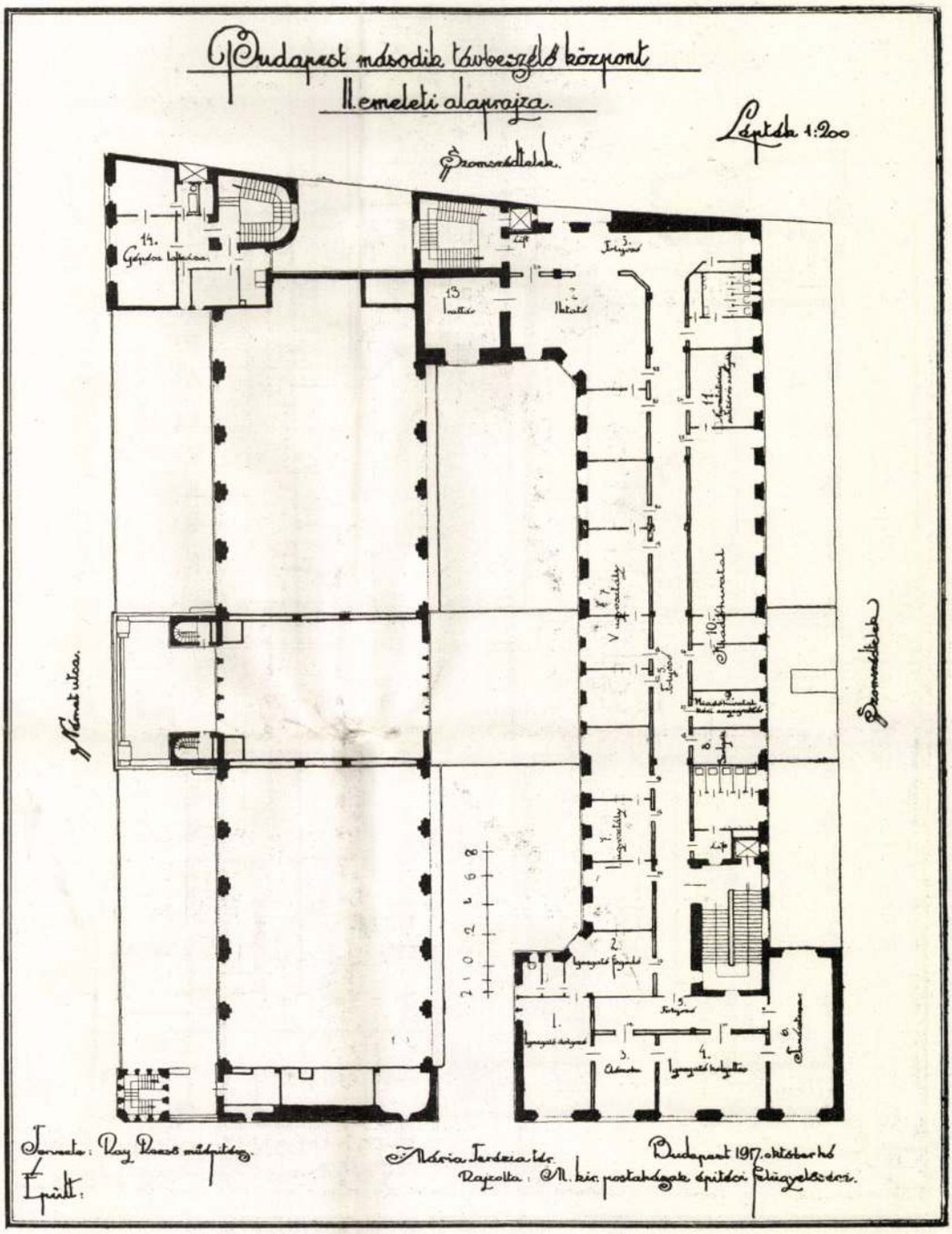

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT II. EM. ALAPRAJZ

Ray Rezső

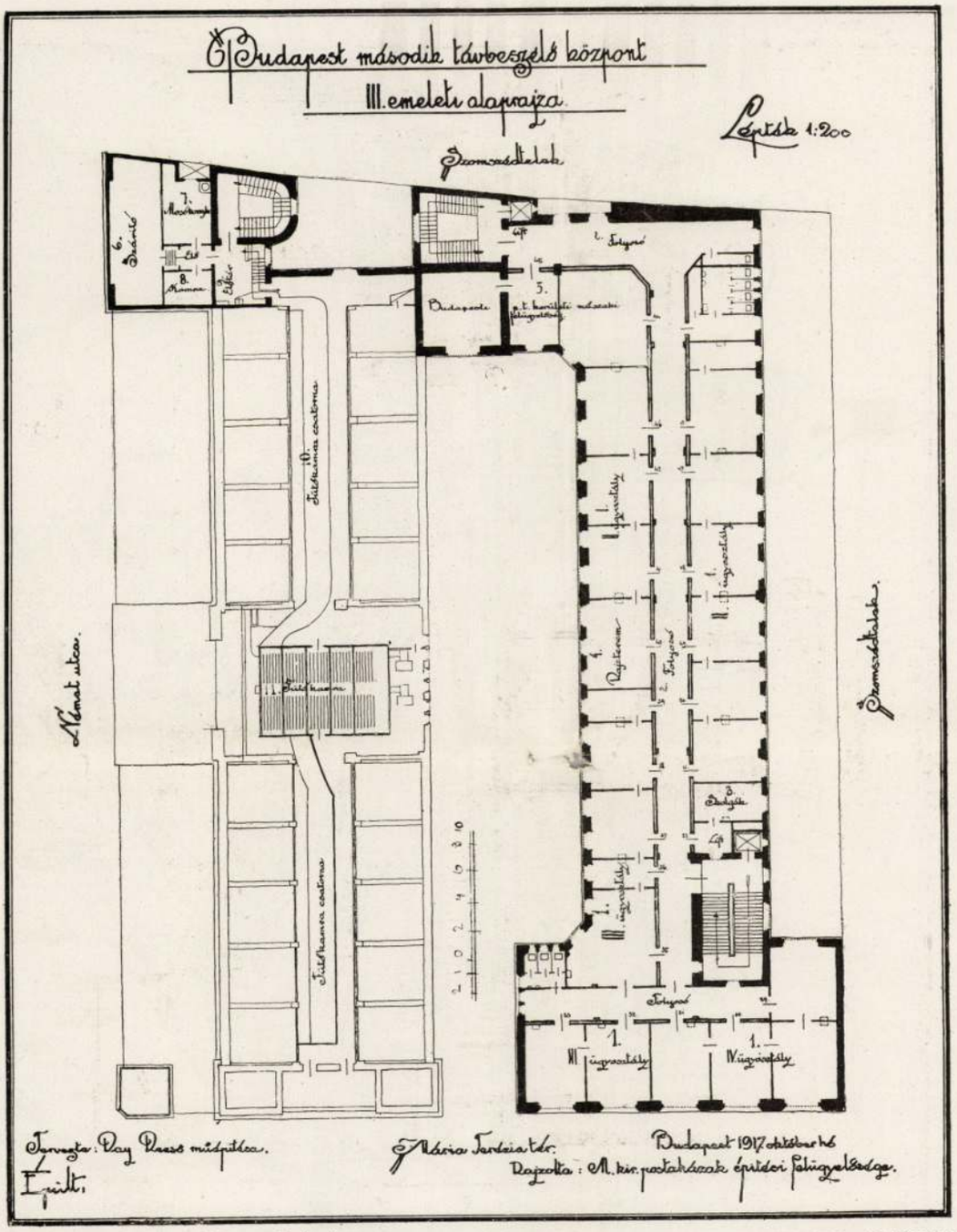

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT III. EM. ALAPRAJZ

Ray Rezső

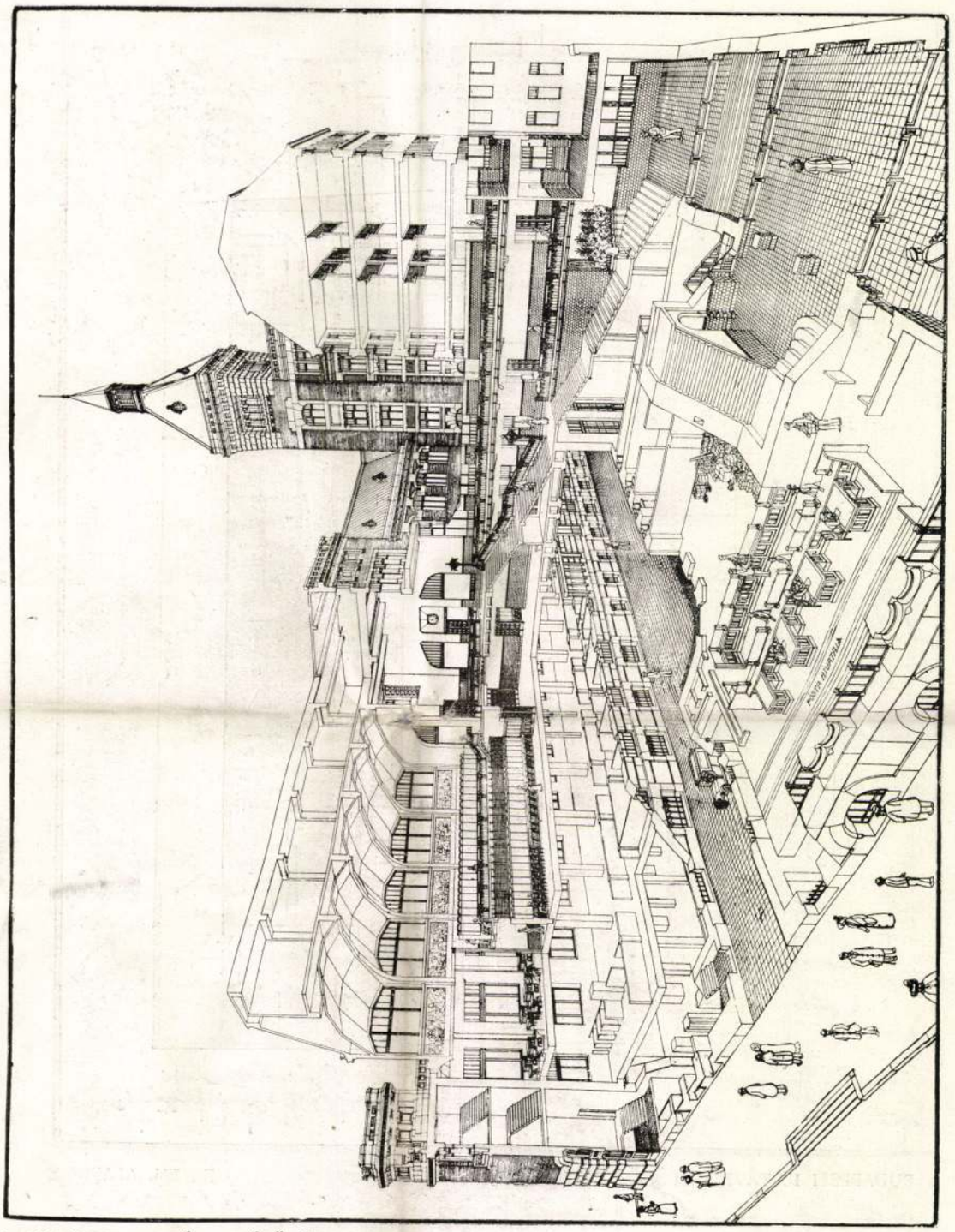

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT TÁVLATI METSZET

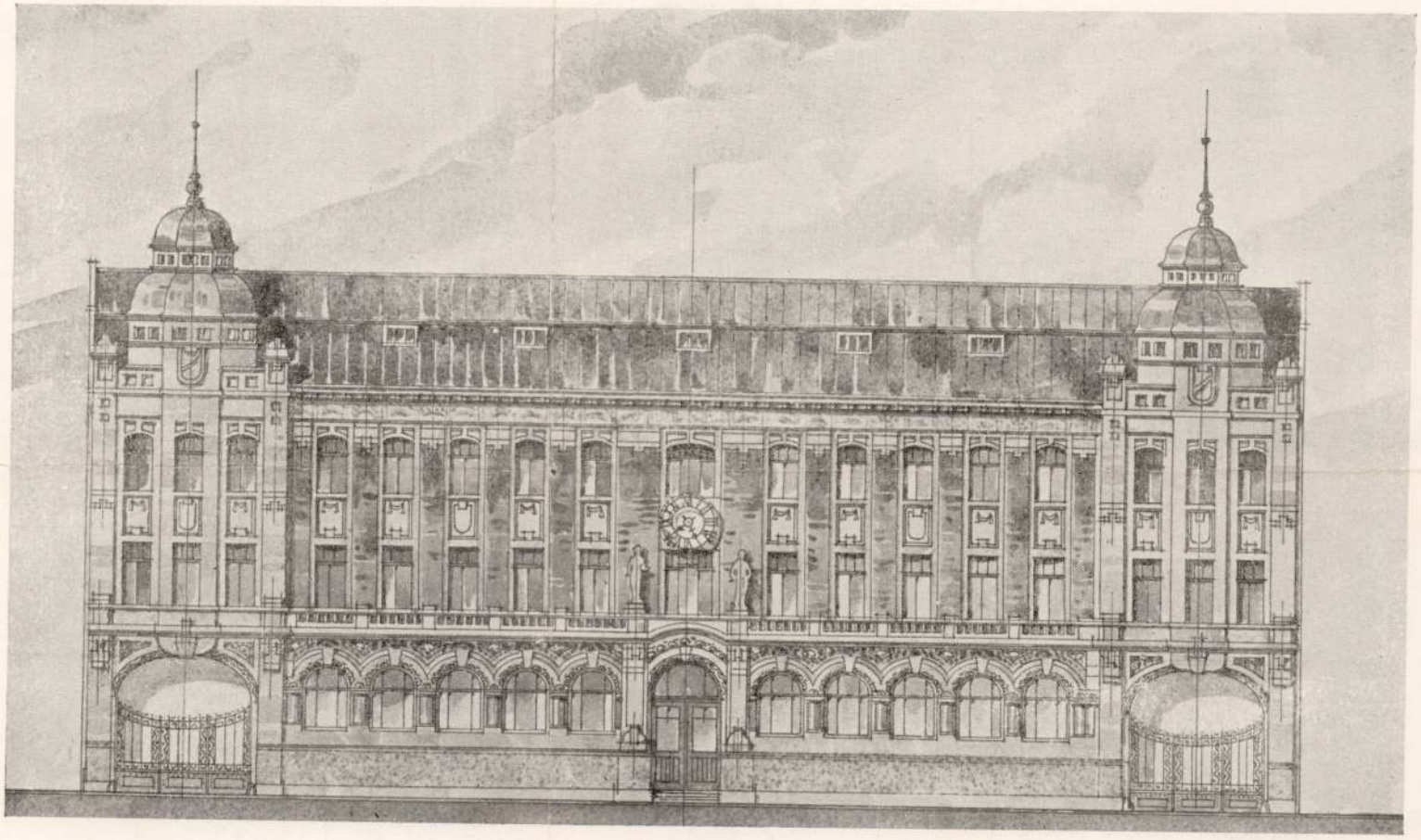

FŐHOMLOKZAT.

MEGVETT TERV. — JELIGE: „A".

RAY REZSŐ, BUDAPEST.

Soproni postapalota
tervpályázata -
Magyar Építőművészet 1910. 2. f. 29-30. l.

Ray Rezső

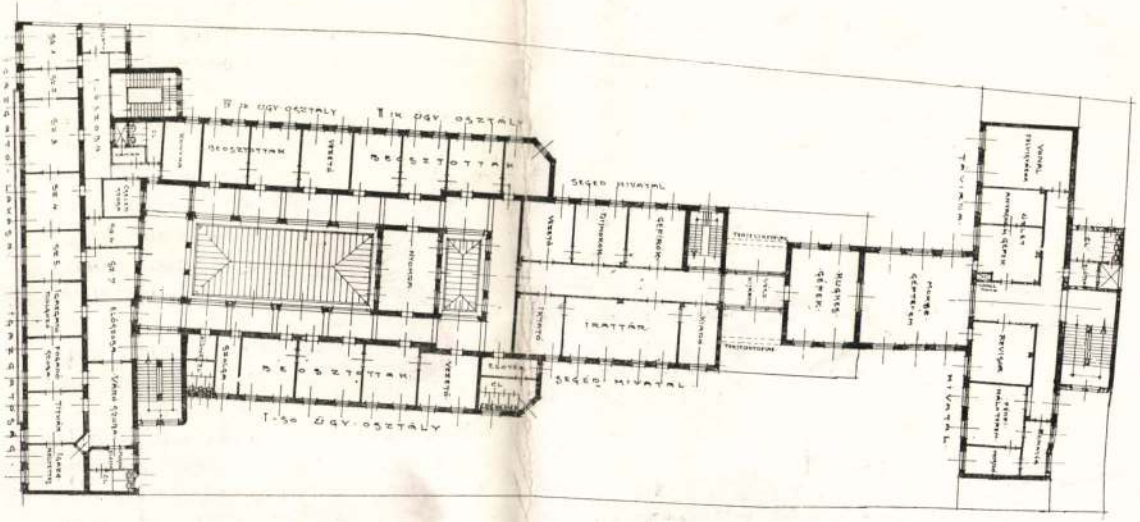

I. EM. ALAPRAJZ.

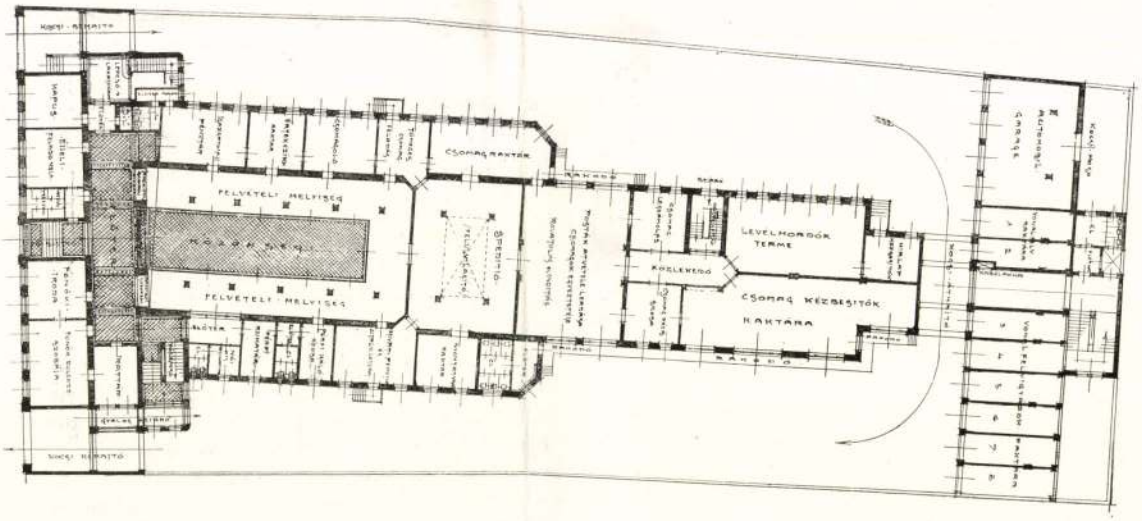

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ.

MEGVETT TERV. — JELIGE: „A".

RAY REZSŐ, BUDAPEST.

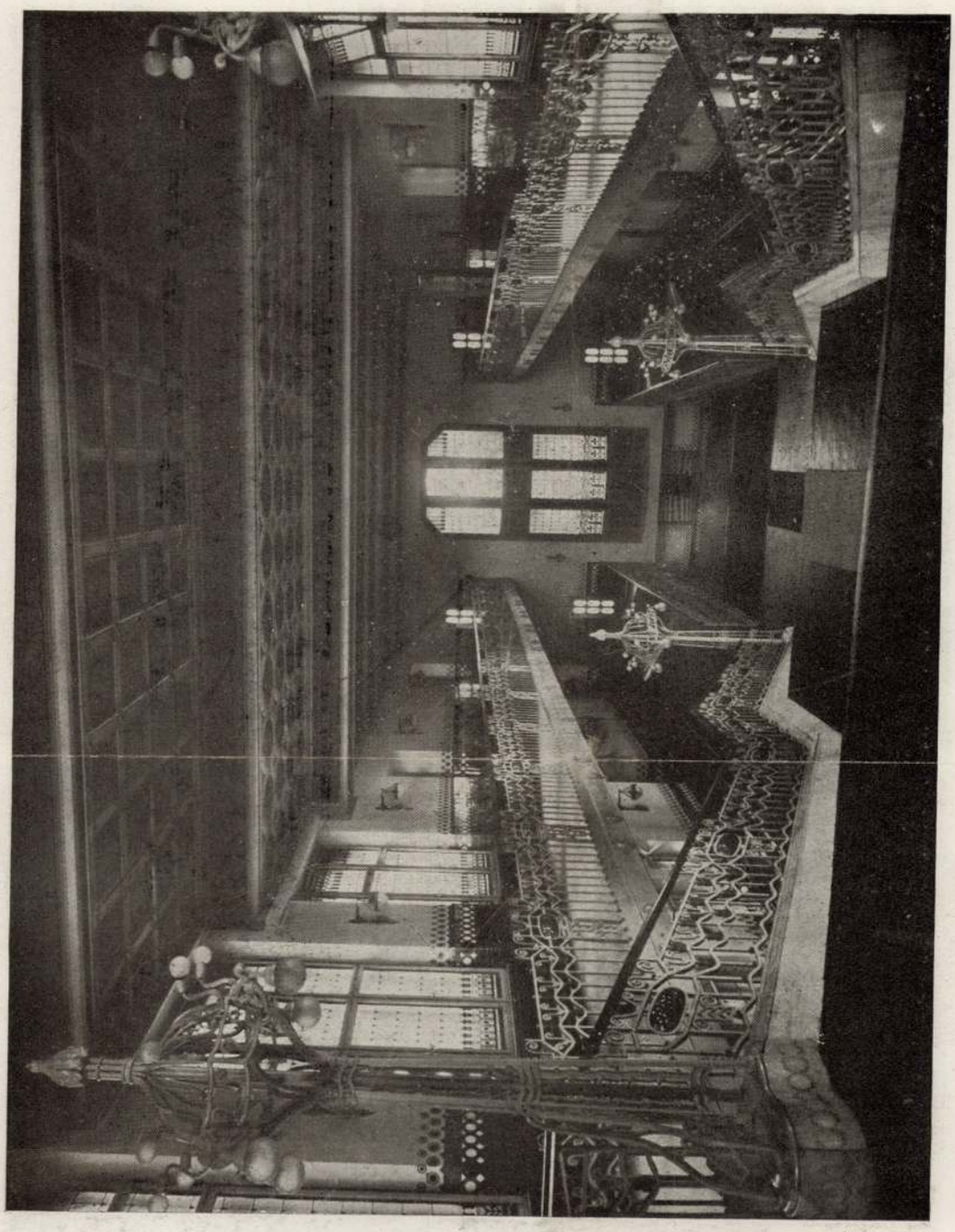

Ray Rezső

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT LÉPCSŐHÁZRÉSZLET

Ray Rezső

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT RÉSZLET A HELYI KAPCSOLÓTEREMBŐL

BERENDEZTE: AZ EGYESÜLT IZZÓLÁMPA ÉS VILLAMOSSÁGI R.-T.

Ray Rezső

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT RÉSZLET A HELYI KAPCSOLÓTEREMBŐL

Ray Rezső

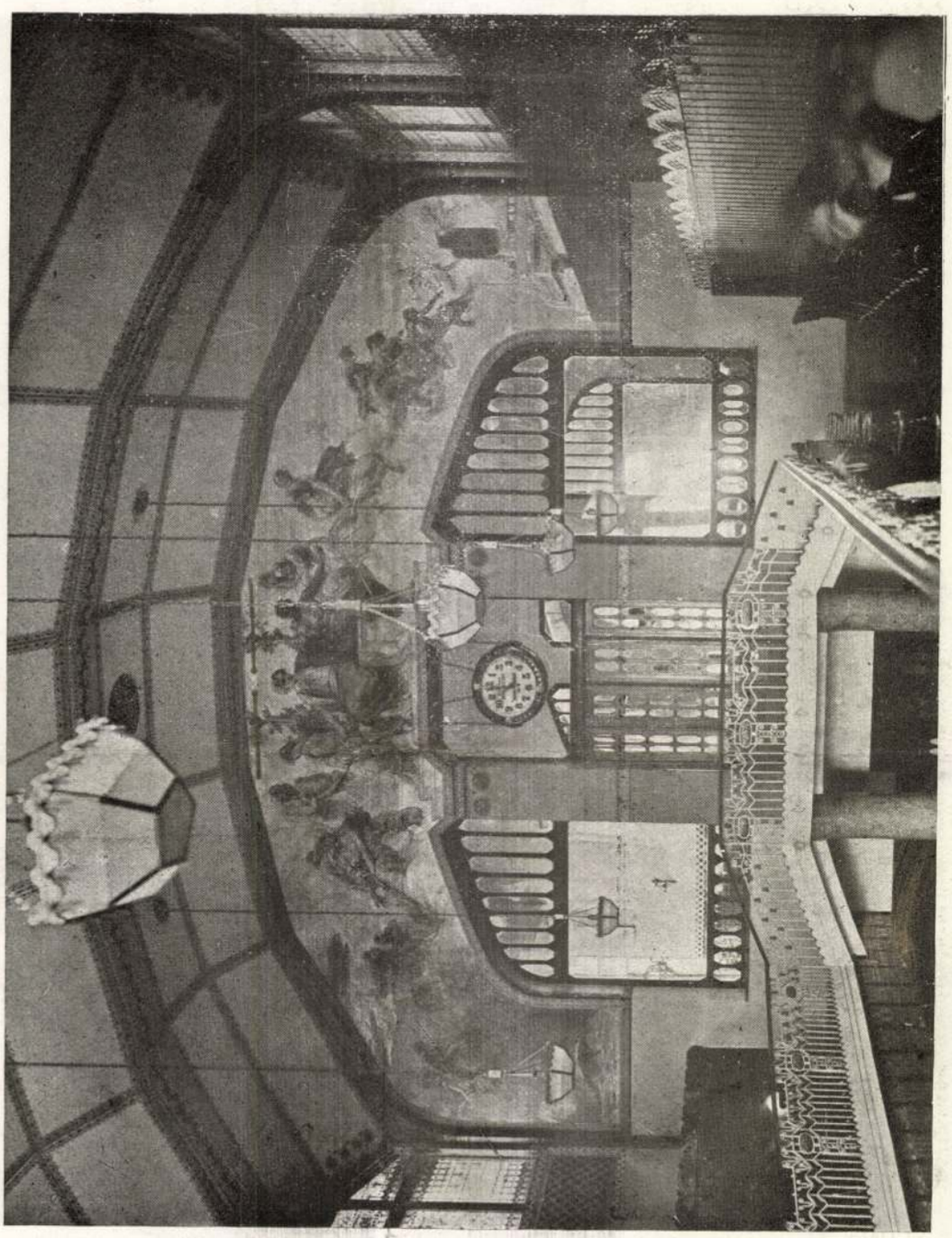

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT RÉSZLET A HELYI KAPCSOLÓTEREMBŐL

Ray Rezső

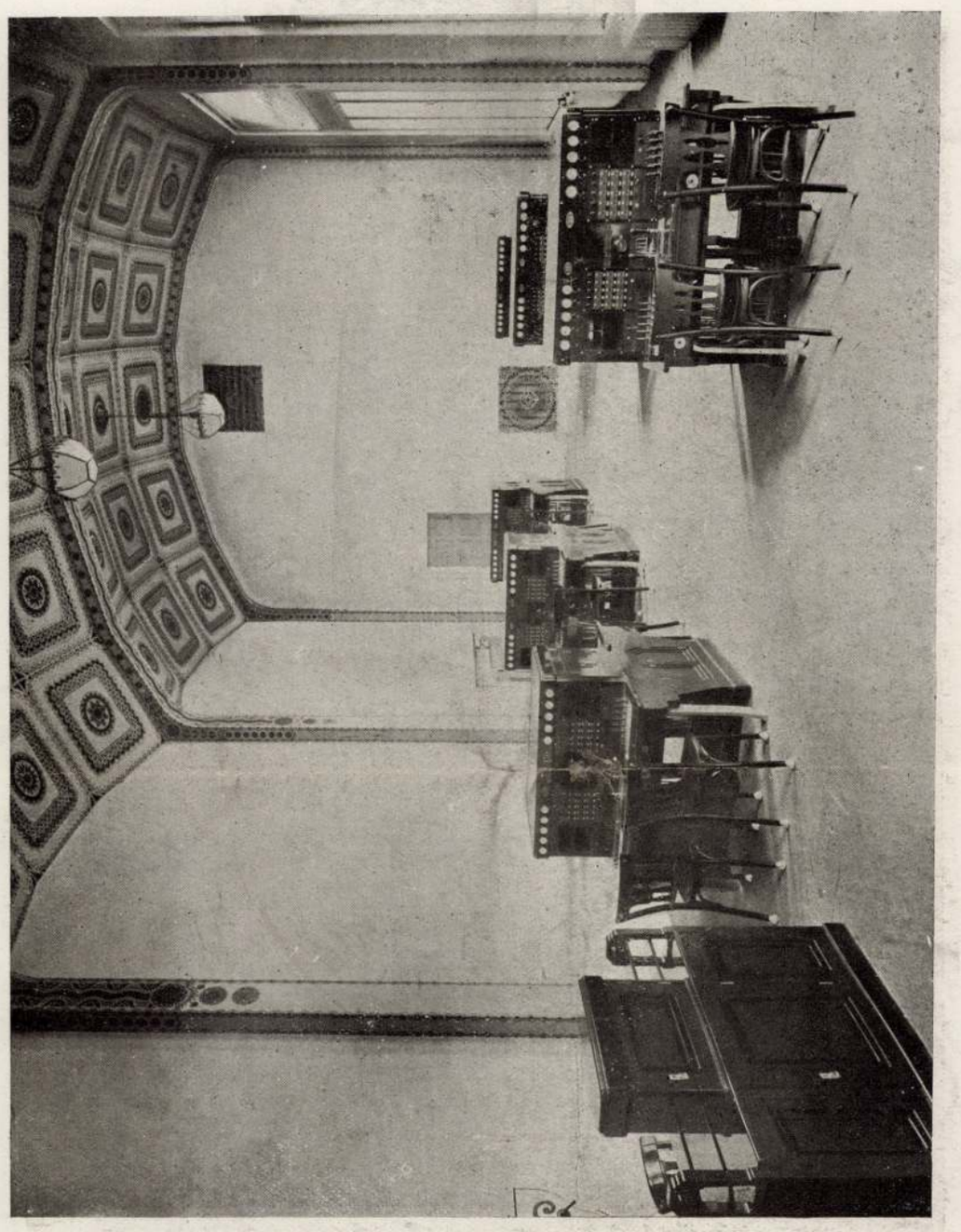

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT INTERURBÁN KAPCSOLÓTEREM

BERENDEZTE: AZ EGYESÜLT IZZÓLÁMPA ÉS VILLAMOSSÁGI R.-T.

Ray Rezső

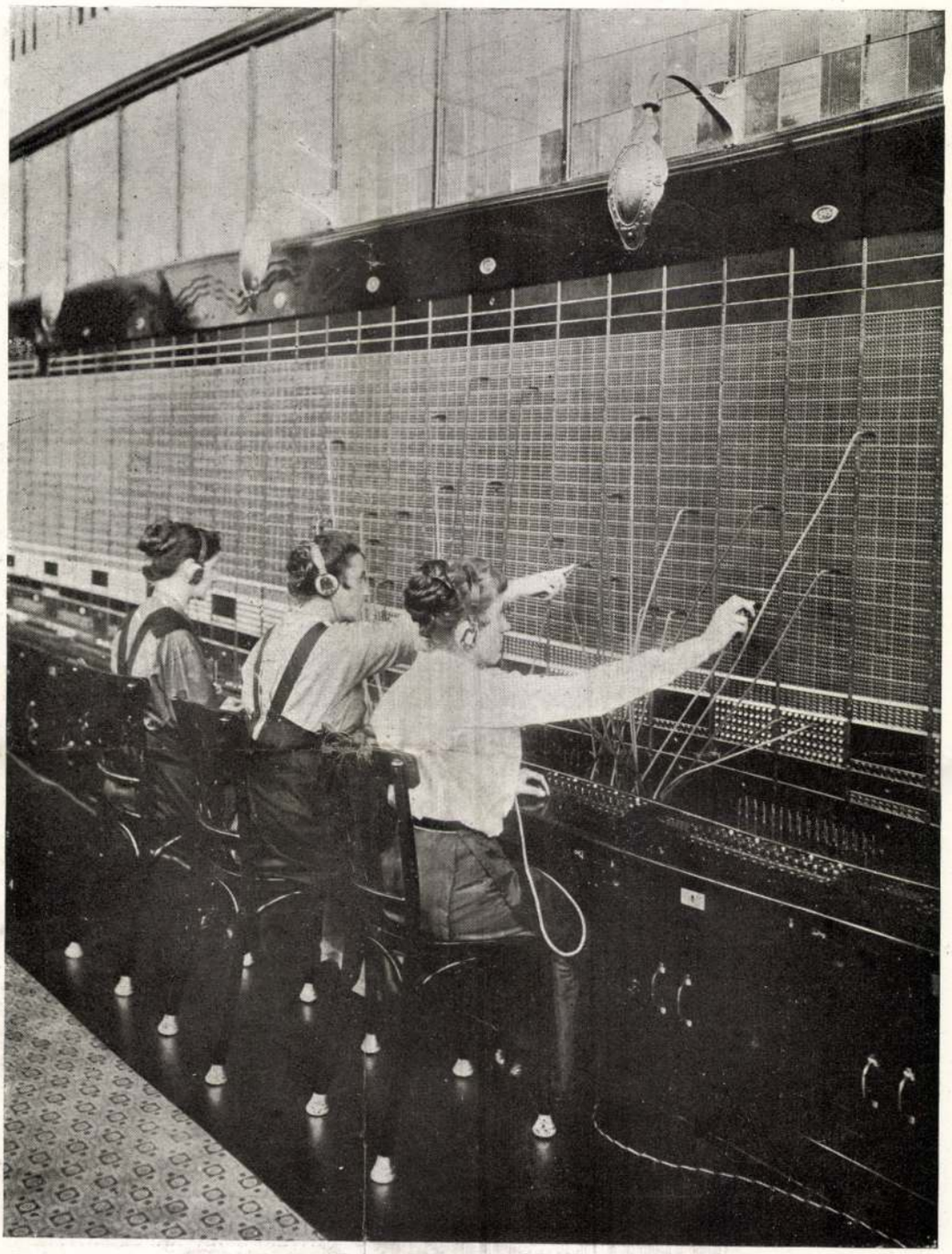

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT HELYI KAPCSOLÓASZTAL

BERENDEZTE: AZ EGYESÜLT IZZÓLÁMPA ÉS VILLAMOSSÁGI R.-T.

Ray Rezső

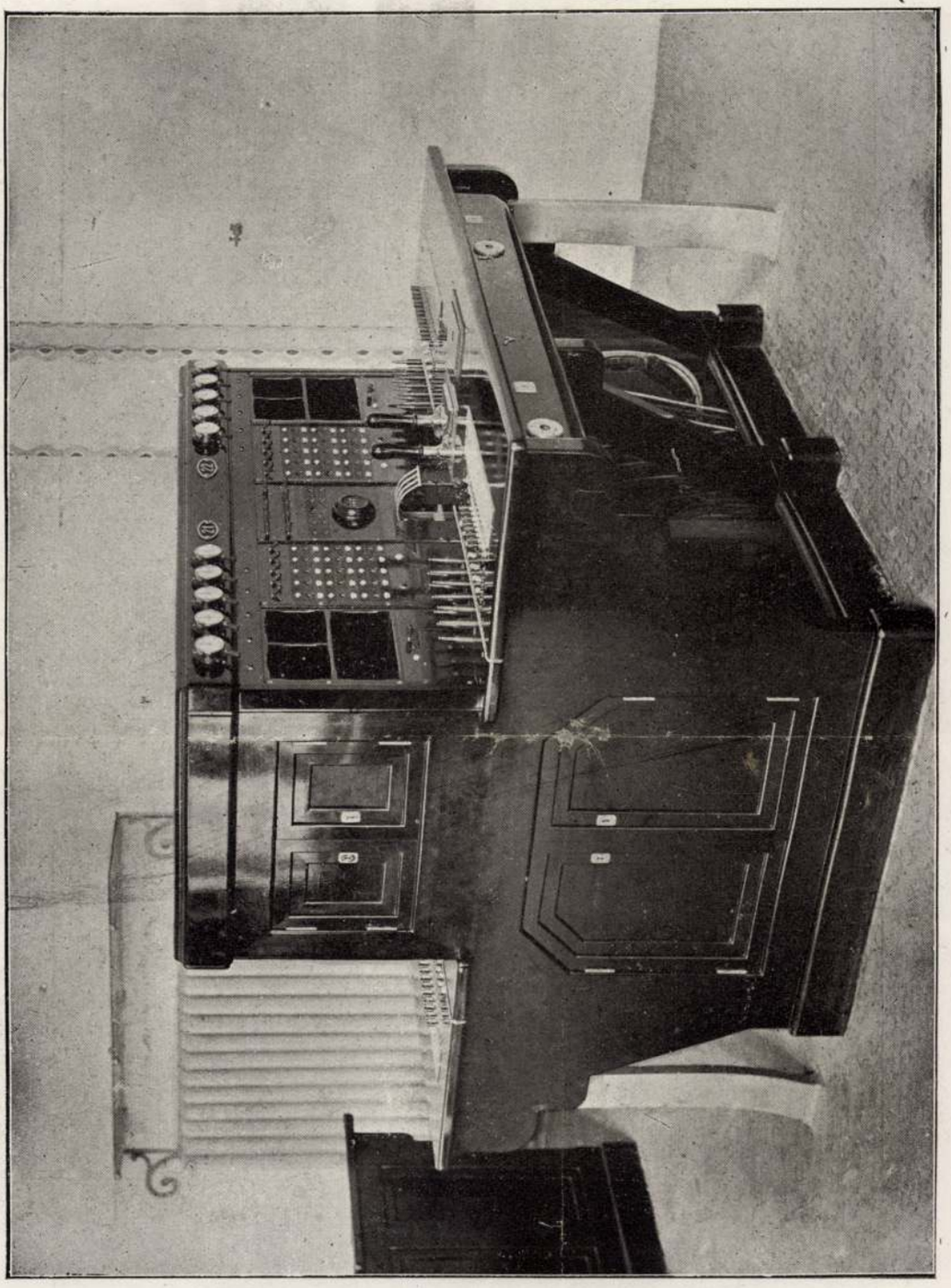

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT INTERURBÁN KAPCSOLÓASZTAL

KÉSZÍTETTE: AZ EGYESÜLT IZZÓLÁMPA ÉS VILLAMOSSÁGI R.-T.

Ray Rezső

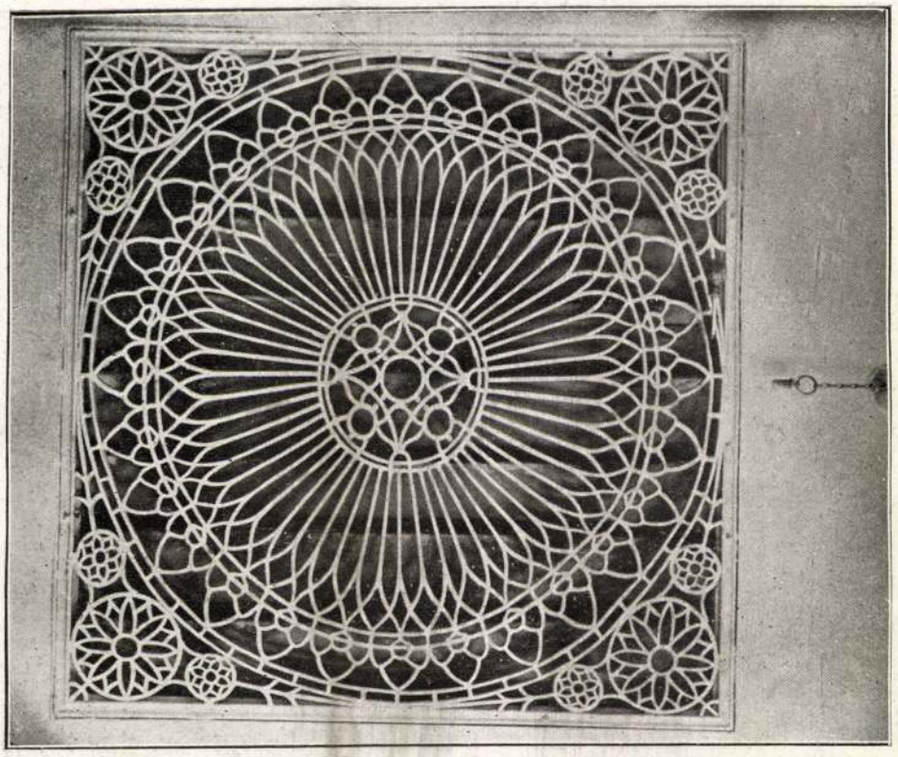

SZELLŐZŐRÁCS

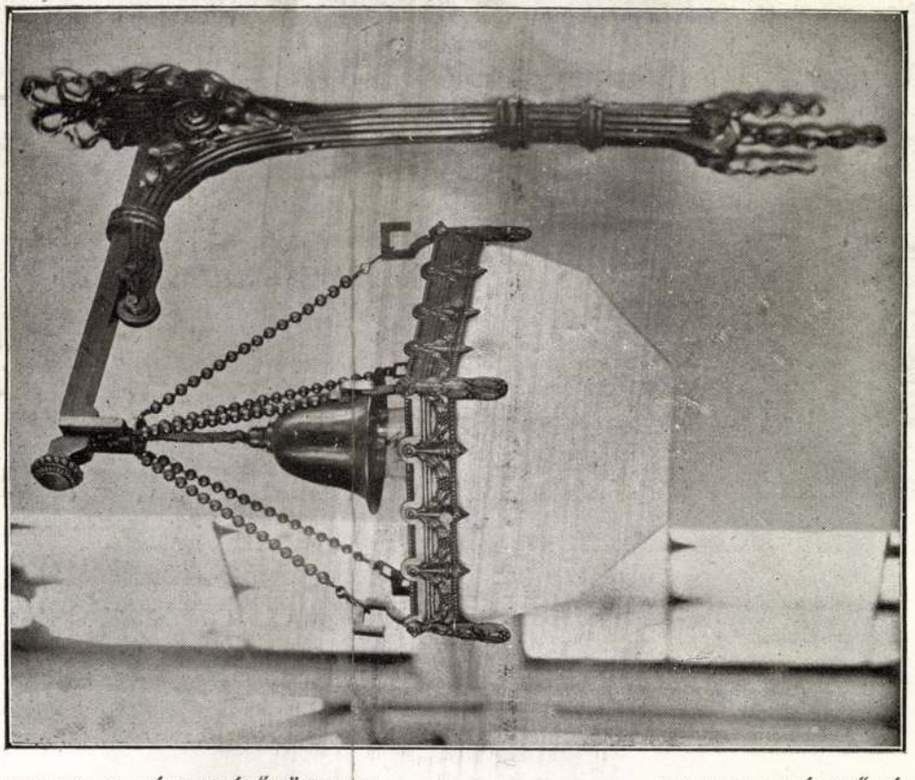

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT FALIKAR A LÉPCSŐHÁZBAN

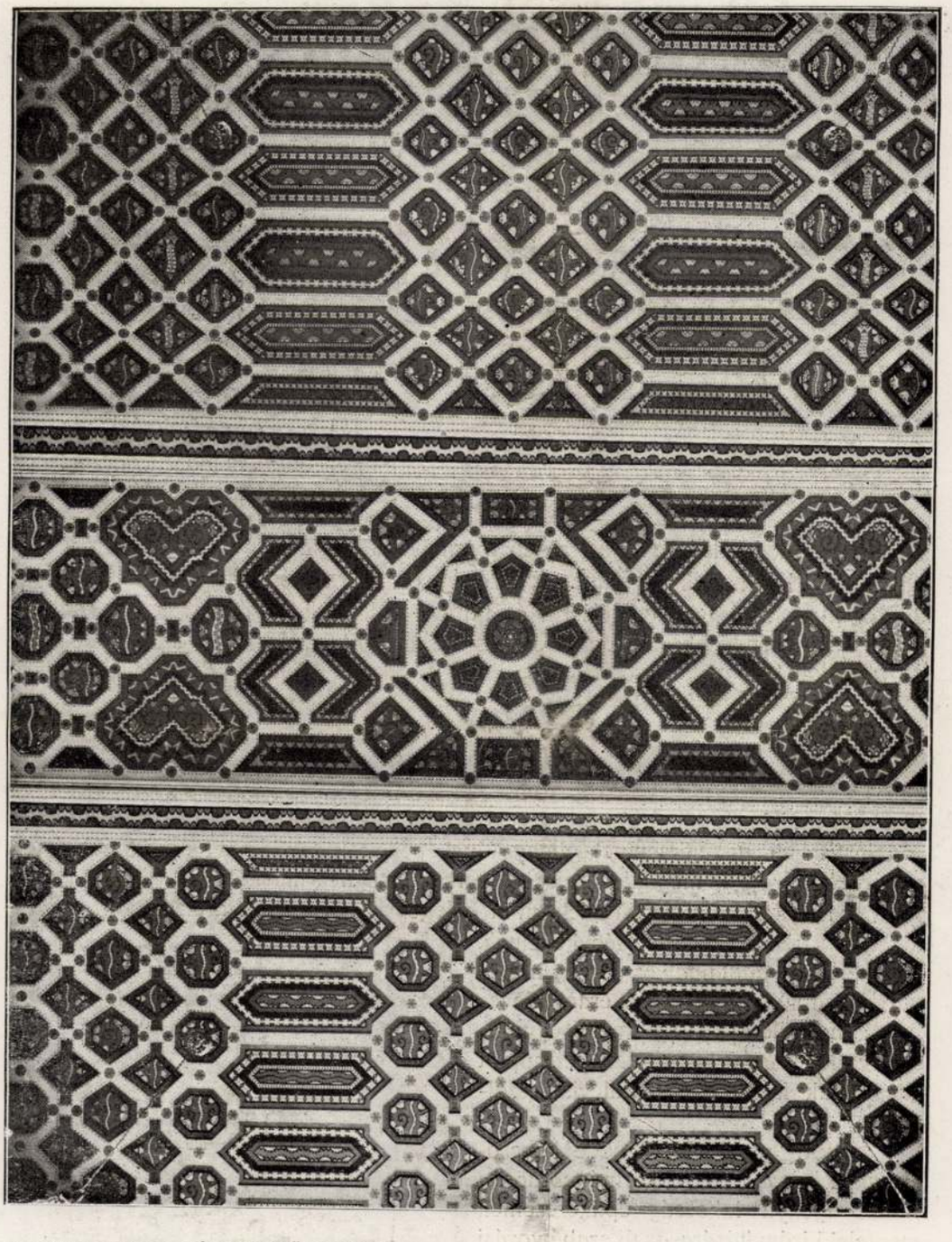

Ray Rezső

A BUDAPESTI II. TÁVBESZÉLŐKÖZPONT MENYEZETRÉSZLET

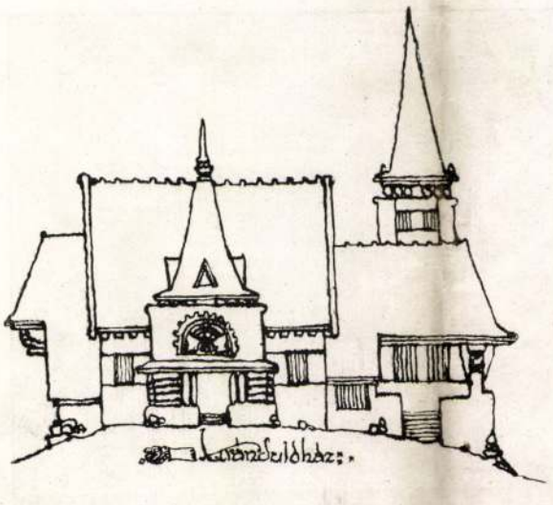

ÁRKAY ALADÁR RAJZA

A Magyar Iparművészet legutóbb megjelent ezidei 4—6. száma közli Bárczy István főpolgármesternek, az Országos Magyar Iparművészeti Társulat elnökének a Társulat közgyűlésén tartott beszédét, mely találóan mutat rá a hazai iparművészet fejlődésének föltételeire; Fieber Henrik a temesvári szemináriumnak új falfestményeit és üvegképeit ismerteti; Végh Gyula a Nemzeti Múzeum régiségtárának és az Iparművészeti Múzeum gyüjteményének külön-külön feladatairól ír; Divald Kornél a régi magyar himzésekből rendezett kiállításhoz fűz érdekes megjegyzéseket; Somogyi Miklós a leégett Gyöngyös újjáépítésének kérdéséhez kapcsolódó iparművészeti feladatokra hívja föl a közfigyelmet; Nádai Pálnak Átmenetgazdaság az iparművészetben, Siklóssy László dr.-nak Modern tárgyak gyüjtéséről és Faragó Ödönnek Lakásművészet a háború után című előadásokról szóló részletes beszámolók, valamint a szokott gonddal egybeállított tartalmas rovatok egészítik ki a számos művészi képpel díszített szép füzet tartalmát. A Magyar Iparművészet az Országos Magyar Iparművészeti Társulat tagjainak évi 20 korona tagsági díj fejében illetményként jár, előfizetési díja egy évre 22 korona.

A cs. és kir. 82. székely gyalogezred hadialbumának szerkesztősége (Szászváros, Hunyad m.) ezúton kéri a különböző katonai kötelékekben szétszóródott tisztjeit a regimentnek, hogy fényképeiket, naplójegyzeteiket, harctéri fölvételeket és érdekes megfigyeléseiket a szerkesztőségnek megküldeni szíveskedjenek. A hősi halottak — úgy a tisztek, mint a legénység — hozzátartozóit kéri a szerkesztőség a hősi halottak fényképeinek, rövid életrajzi adatainak és esetleg hátramaradt naplóinak, általános érdekű leveleinek megküldését. A szerkesztőség minden rendelkezésére bocsátott képet, naplót stb. annak idején sértetlenül visszaszolgáltat.

Gyöngyös újjáépítésével kapcsolatban *Harrer* Ferenc kormánybiztos a kisebb igényű lakosság építkezéseinek megfelelő irányítására az új szabályozási tervben leggyakrabban előforduló telekalakulatoknak és tervezett építési módnak megfelelő kisebb földszintes családi lakóházak terveire nyilvános tervpályázatot írt ki, hogy olyan tervekhez jusson a lakosság, amelyek egyszerűségük mellett

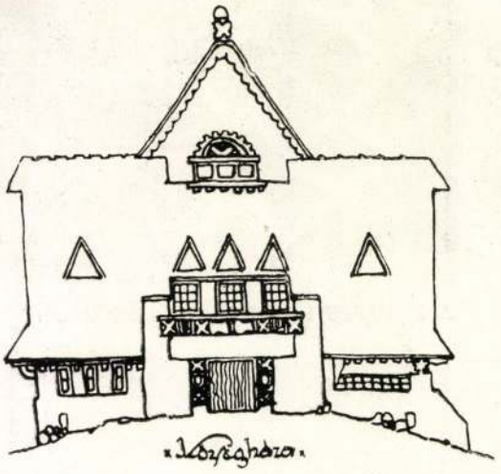

ÁRKAY ALADÁR RAJZA

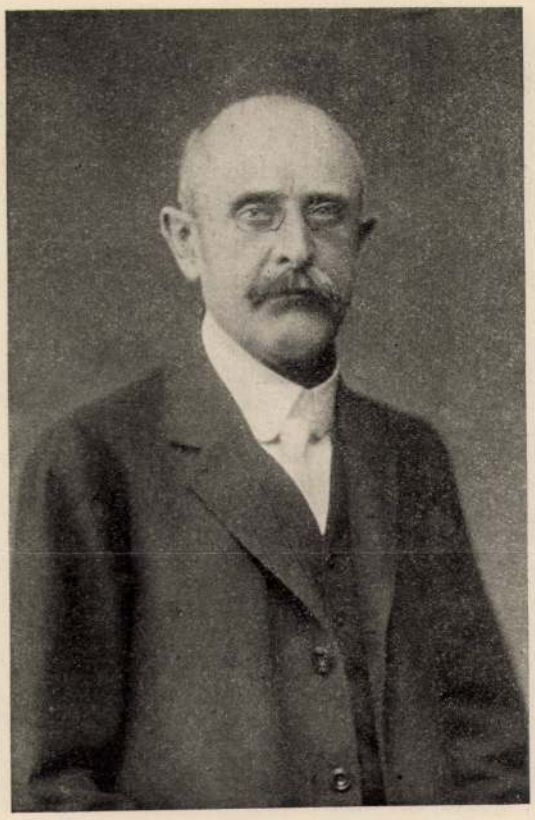

Grecsák Károly. (Igazságügy.)

Tóth János. (Vallás- és közoktatásügy.)

Bottlik István. (Földmivelésügy.)

UJ ÁLLAMTITKÁROK.

Palugyay Móricz. (Belügy.)

Őrgróf Pallavicini György. (Miniszterelnökség.)

tam, felség?!» de hamar belefult ez a hangviharba... «Itt vagyok, itt van Theseus!» dörögte Poseidon fia még hangosabban s szava nemcsak Phorbasnak szólt, nemcsak a távoli hivó hiveknek volt válasz, hanem egyben ébresztő is a közeli Heraklesnek. Mert ott állt már vele szemben, a legszorosabb, legközelebbi négyszemközben s a dodonai beszélő tölgy parancsához képest nemcsak az egyik vállát, hanem mind a kettőt egyszerre ragadta meg s rázta a kába hőst keményen, hatalmasan, hogy alvó tudatát lelke sötét mélyéből az ébredés világosságára rázza fel. «Ösmerj rám!» ordított reá parancsolóan, — «Theseus öcséd, én ide téged rabságodból menteni jöttem, — ébredj, Hellas dicsősége, a Nap hiv a Hold ellen, jer Delosba Jasonhoz velem!»

A nagy percz szinte erejét, lélegzetét vette a körülállóknak... Herakles megrázkódott, a homlokát, a tagjait tapogatta, majd olyas erőlködő mozdulatot tett, mintha valami lenyügöző szörnyű sulyt akarna a vállairól lehengeríteni. De sehogyse ment a dolog... a vérszemet kapó ephesusiak már-már Theseusra akartak rontani, midőn neki a döntő perczben a dodonai papok titkos utasítása jutott az eszébe. Más hangon, nyers gúnynyal támadt rá Heraklesre: «nem értesz? persze hisz roszúl szólítottalak Hellas dicsőségének! Hellas szégyene a te igazibb neved és csak aludj is tovább aljas mámorod fertőjében, te asszonyrabja! az vagy és Hellas téged már amúgy is elfelejtett, nincs szüksége rád, van otthon náladnál különb hős elég!...» Ez hatott: a hiúság segített a hős tudatát éberre korbácsolni. Mint valami barlangmélyből hörgő hang tört elő az óriásból; a támadók rettegve tántorodtak vissza, pedig Herakles csak ennyit mondott:

— Ki az... hol az a különb hős?...

És mielőtt még Theseus újabb szóval biztathatta volna, Herakles már is lihegve lélegzett nagyot s szeme lelkileg is látóra tágult:

— Theseus, te vagy az?... És én hol vagyok?

Csak bámult az athénira s arcza az otromba nevetség fertőjéből tisztúlva kezdett kiemelkedni s istenire komolyodni. Ámultan nézegette magát:

— És mik rajtam e czifra asszonyrongyok?

(Folytatása következik.)

PÁLYAUDVARON.

Ezer csoda Szezámkapuja,
Én nyüzsgő pályaudvarom,
Eltikkadt kedvem nálad ujra
Lobogó lángra gyujthatom.
Ha ki nem is tárult előttem,
— Ténfergek a röghöz kötötten! —
Láttodra szárnyat bonthatok
S vidulva szétcsaponghatok.

Oh, mennyi fény, szin, hány varázslat
Nyíl bűvös kárpitod megett!
Mohó szemek még hol vadásznak
Ily káprázatos kincseket?
A megszokottság szürke leple
Egy pillanat alatt levetve,
Itt minden új, eredeti,
A föld pompáját hirdeti!

Száguldok a rónán keresztül,
Mely most ringatja aranyát.
Itt-ott akáczok lombja rezdül,
Ölükben füstölgő tanyák.
Gulyák, kutágas, üde rétek...
Pirosszoknyás vászoncselédek...
Egy-egy torony... kis temető...
Utast imára ihlető.

De már felszállok a magasba,
Hol dús fenyőcsoport fogad,
Felettem a táj ős havassa,
Fején a kristály boltozat.
Körültem egy-egy régi várrom,
Alant szőlő egész határon.
Hősök porából mi lett itt?
Tovább ég s most is lelkesít.

Majd a hegyek közt pihenőre
Palota lát vendégeül...
Hogy kap a mell ifju erőre!
A gond, a bánat hogy elül!
Minden nap itt pünkösdi ünnep
A felhők biborködbe tünnek,
Belül-kivül öröm, derű...
Az élet mégis gyönyörű!

De vérem nem hül heverésre —
Csábítnak büszke városok,
Mi bennök árny, nem veszem észre,
Nekem gazdag-sugárosok!
Mi nagyot alkot emberelme
Díszes keretbe kiemelve...
Vadon felett győző a rend,
A törpe óriást teremt.

Most elsodor az utcza árja,
Hol száz hullám hullámra kél,
Szerencsés, ki ragad dagálya,
Boldogtalan, ki elalél!
Örök a harcz, örök a munka!
De ha nem nő gyümölcs magunkra,
Előre! Rajta! Csak tovább!
Aratnak hálás unokák! —

Agyamban rajzanak a képek,
Szivem mámorral van teli —
Az utazók zaja középett
Szomjam forrását megleli...
Hazamegyek kopott szobámba...
Hogy tündököl felém a lámpa!
Zománcz ragyog világomon! —
Ma éjjel szépet álmodom.

Lenkei Henrik.

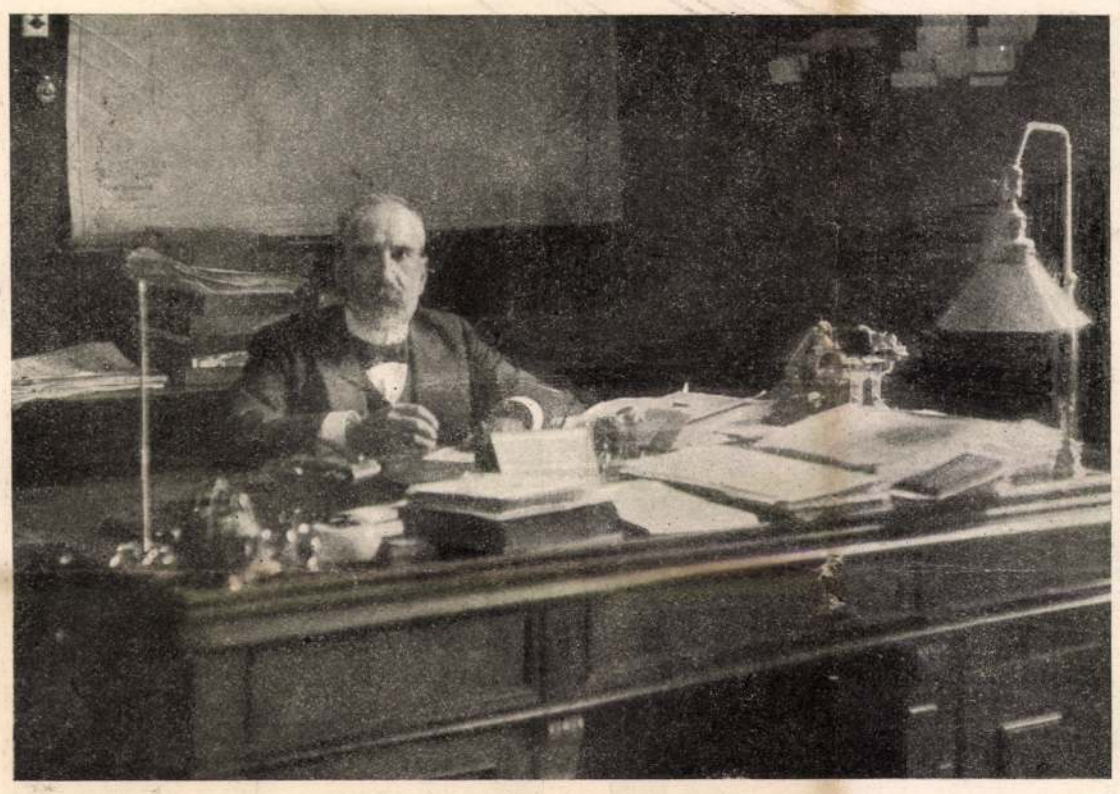

FOLLÉRT KÁROLY, A MAGYAR POSTA TÁVIRÓ ÉS TELEFON VEZÉRIGAZGATÓJA.

A BUDAPESTI ÚJ TELEFONKÖZPONT.

A telefon tudvalevőleg amerikai találmány ugyan, de az a gondolat, hogy ezt a készüléket a praktikus életben lehessen hasznosítani : magyar ember agyában született. Se Graham Bell, se Edison nem tudta, hogy mit kezdjen a találmányával, ez utóbbi csak gyermekjátéknak szánta.

Mikor Edison — rendes szokása szerint — reklámszerűleg közölte a lapokkal találmányának a leírását, Puskás Tivadar Brüsselben tartózkodott (noha állandó lakása Amerikában volt) s ép azzal foglalkozott, hogy az üzleti élet számára olyanféle telegrafikus központi összeköttetést létesítsen a nagy városokban, a minő később a telefonközponti kapcsolás lett. Mihelyt Edison találmányáról a lapok útján értesült, azonnal átlátta, hogy az ő czéljára alkalmasabb eszköz a telefon, mint a telegráf. Hajóra ült, egyenesen Edisonhoz sietett s megvette tőle a patens jogát. Olcsón jutott hozzá. Európa összes országaira ötvenezer dollárért vette meg a szabadalmat, míg az Amerikára szóló jogot egy barátjával vétette meg hetvenezer dollárért. Edison nem remélt ennyit, elcsodálkozott, hogy ilyen jó vásárt csinált s a szerződés megkötése után megkérdezte a vevőket, miként képzelik a találmányt hasznosítani. Mikor közölték vele tervöket, kételkedett a sikerben, — de jó szerencsét kivánt.

S nemcsak Edison gondolkodott így. Az üzleti világ nem bizott benne, hogy telefonközpontok létesítésével hasznos vállalatot lehessen alkotni. Puskás potom áron volt kénytelen elvesztegetni az Európa különböző államaira szóló jogokat — ámbár megvolt győződve róla, hogy kincseket dobál el. Franczia- és Magyarországot kivéve, eladta az összes európai államokra szerzett szabadalmát s így kapott akkora összeget, a mekkorával a párisi telefonközpontot megépíthette. A Magyarországra szóló jogot testvérének, Puskás Ferenczneк ajándékozta. De az nem tudott boldogulni vele. Bankoknak, pénzembereknek ajánlotta fel, hogy társuljanak vele s létesítsenek Budapesten egy telefon hálózatot. Lesajnálták az igyekezetét — komolyan nem állott vele szóba senki. Puskás Tivadarnak magának kellett hazajönnie, hogy kezébe vegye az ügyet. Eladva párisi érdekeltségét s az összeggel, melyet ezért kapott, megcsinálta Budapesten az első berendezést. De pénze elfogyott, csakhamar hitelt is kellett igénybe vennie. Kilenczszázezer korona kölcsönt vett fel s ez rövid idő alatt megemésztette az egész vállalatot.

A mikor a budapesti telefon Puskás tulajdonát képezte : a legtökéletesebb volt egész Európában. Kapcsoló gépei a legjobbak voltak, a szolgálat pontos és figyelmes, magok a beszélőgépek kifogástalanok. Úgy, hogy gyorsan fejlődött a vállalat s a fejlődés gyors maradt akkor is, mikor az állam megváltotta a vállalatot. Az eredeti központ, mely egy bérházban (a Fürdő- és Bálvány-utcza sarkán lévő Mocsonyi-ház legfelső emeletén) volt elhelyezve, csakhamar szűknek bizonyult. Állandó épületet kellett e végből emelni. De ez az új helyiség sem elegendő ma már az összes gépek és személyzet befogadására. Meg kellett nagyobbítani, azután pedig egészen új második helyiséget kellett építeni. Ez a második helyiség, mely a Józsefvárosban, a Mária Terézia-téren épült, elkészült már pár év előtt, de csak az imént adták át teljesen hivatásának. Mult vasárnap éjszaka úgyszólván néhány pillanat alatt kapcsolták át az előfizetők egy részét az új helyiségbe, a mely helyiség nemcsak új fejlődést enged meg, nemcsak a czélnak megfelelő, hanem teljesen modern szempontok figyelembevételével is épült.

A BUDAPEST-JÓZSEFVÁROSI UJ TELEFONKÖZPONT EGYIK KAPCSOLÓ-TERME.

Ünnepély a m. kir. postatakarékpénztárnál.

Abból az alkalomból, hogy a m. kir. postatakarékpénztár igazgatója, dunaföldvári dr. *Halász* Sándor miniszteri tanácsos, a mult évi december hó 30-án töltötte be az intézetnél s ezzel együtt az államnál szolgálatának huszonötödik évét, a postatakarékpénztár teljes tisztikara, az intézetnek ez alkalomra délszaki növényekkel fényesen feldíszített üléstermében, díszgyülésre jött össze s annak keretében ünnepelte meg szeretett igazgatójának e nevezetes évfordulóját.

A díszgyülésre küldöttség hivta meg *Halász* Sándor igazgatót, kit belépése alkalmával az egész személyzet szünni nem akaró lelkes éljenzéssel fogadott s amelynek nevében bellusi Baross Géza miniszteri tanácsos aligazgató gyönyörű beszéddel üdvözölt. Beszédéből különösen azt a részt ragadjuk ki, amely Halász igazgatót s karöltve a postatakarékpénztár emelkedését megkapóan méltatja:

»Az 1885. évnek december 30-ik napja volt kiindulási pontja Méltóságod új életének, amennyiben munkásságát az állam vette igénybe, kineveztetvén e napon a m. kir. postatakarékpénztárhoz fogalmazóvá s ezzel egyuttal további emelkedésének is alapját vetette meg. Aránylag rövid idő alatt vezetőjévé vált annak az intézetnek, amelynek kebelében fiatalon s a hivatali ranglétra első fokán belépett. Nyereség volt ez az intézetre, de nyereség volt Méltóságodra, hogy egy fejlődésnek induló intézménynek életerejét növelhette annak a férfiunak az oldalán, aki hervadhatlan érdemeket szerzett a postatakarékpénztári intézménynek Magyarországon való felépítésénél. Első igazgatónk, Hollán Sándor nyugalmazott államtitkár nagyszabású intencióit felismerhette, megértette s szerencsés volt azok kivitelében neki segédkezet nyujthatni.

Természetesen egyénisége igazi erejének kibontakozására akkor nyilott Méltóságodnak alkalom, amikor ő császári és apostoli királyi Felsége 1907. év őszén a m. kir. postatakarékpénztár igazgatójává nevezte ki.«

Vázolta ezek után annak a három évnek az alkotásait, amelyeket az intézet Halász Sándor igazgatása alatt ért meg és azokat főkép három részben és pedig az intézet belső kiépítésére, másodsorban a postatakarékpénztár nemzetközi jellegének kidomborítására, végül az állami hitelélet egyik főtényezőjévé emelésére vonatkozó részekben csoportosította.

Mindezek felsorolása után a következőkép végezte Baross aligazgató beszédét:

»Maradandóvá kivánják tenni az intézet tisztikara és alkalmazottai a mai nap jelentőségét s azért már előzetesen nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy e nap emlékére Méltóságod nevére az intézet segélyező egyesületében 1.000 koronás alapítványt tesznek le. A dunaföldvári dr. Halász Sándor (Éljenzés) nevére tett alapítvány legyen világos szószólója annak a ragaszkodásnak, szeretetnek és elismerésnek, melyet a tisztikar és az összes alkalmazottak ily módon juttatnak kifejezésre.«

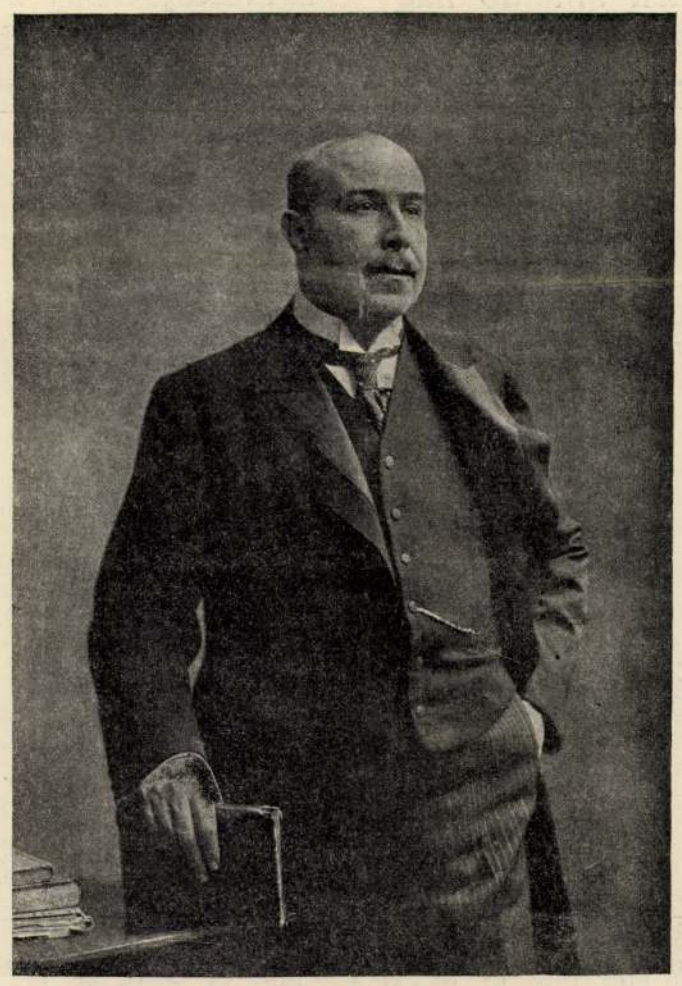

Dunaföldvári Dr. HALÁSZ SÁNDOR miniszteri tanácsos, a m. kir. postatakarékpénztár igazgatója.

Az alapítványi oklevél átadása után dr. Csury Jenő miniszteri osztálytanácsos Halász igazgatót úgyis mint közgazdasági szak-, úgyis mint ujságirót méltatta az ő általánosan ismert szép nyelvezetű szónoklási képességével s egyben átadta a személyzet második ajándékát, az arany irótollat.

Halász Sándor igazgató az elhangzott beszédekre mélyen meghatva köszönte meg a nem várt nagyszabású ovációt. Beszédében visszapillantást vetett a lefolyt huszonöt évre s az intézetnek ezen idő alatt elért nagy arányú fejlődését az ő munkásságán kivül nagy részben a tisztikar odaadó munkásságának, a sajtó önzetlen támogatásának és az intéző körök mindenkori jóindulatának és készségének tudja be s igy a dicséretből e három tényezőnek is egyaránt juttat. Majd rövid vonásokban megjelölte a postatakarékpénztárnak jövendő feladatait is, igy a takarékosságnak további fejlesztését, az intézet belső reformját, amelyben a bürokratikus formák lehető kiküszöbölésével a közönség igényeinek minél gyorsabb kielégítését célozza, a létesített nemzetközi forgalomnak további kiépítését keletre és tengeren túlra, végül a postatakarékpénztárnak az állami hiteléletben való nagyszabású hivatását.

Halász igazgató beszédét az egész személyzet osztatlan lelkesedéssel fogadta.

(—z—s.)

A Törley-család sírkápolnája Budafokon.

Tervezte és épitette Ray Rezső műépitész.

RIDIKÜLÖK
pénz-, szivar- és levéltárcák állandó nagy
:: választékban, legolcsóbban kaphatók ::

CSÁNGÓ finom bőrárú készítőnél
Budapest, Muzeum-körút 5. sz.
Kitüntetve aranyérem Grand prix Paris. A cím fontos!

LEGSZEBB
– ÉS –
LEGJOBB CIPŐK
BENCZE ÉS TÁRSÁNÁL
BUDAPEST
IV. VÁCI-UTCA 2.

Legnagyobb és legjobb harisnya
:: szövött és kötött árú üzlet ::
RÖSLER JÓZSEF BUDAPEST, V., Harmincad-utca és József-tér sarkán.

Budapest látványossága!

Hegedüs Dezső csemege-árúházában
Andrássy-út 55. szám.

Újévi nagy occassió.

A következő árak kizárólag december hó 31-ig érvényesek:

	1 kilogramm
Szaloncukor, eper, rózsa, málna, mocca, ananasz ízben	—.96 kr.
Udvari keverék cukor, extrafinom	1.30 kr.
140 darab marcipan csokoládé	1.20 kr.
Cukorkák, jó összeállítás	1.60 kr.
Cukorkák, legfinomabb	2.50 kr.

Nagy választék debreceni, pannonhalmi, kassai, prágai húsárú különlegességekben.

	1 kilogramm
Datolya, I. rendű, francia	1.20 kr.
Malaga, I. rendű, igen szép	1.40 kr.
Francia héjas mandola, papirhéjú, válogatott	1.40 kr.
Francia déli gyümölcs, díszes fakazettákban, fél doboz 1 frt, 1 nagy doboz 1.60 krtól 2 frtig.	

Bel- és külföldi likőrökből kizárólag most 20% engedmény.

Díszkosarakban óriási választék!!

Jardinetto! Likőrök, pezsgők, aszúborok, gyümölcsök, cukorkákból izlésesen összeállítva 1.50 frttól 2.50, 3.50, 4.50, 9, 12, 15, 50 frtig.

Francia és magyar pezsgőből 15% engedmény.

:: Kitünő importált angol rum 1 liter 2.20 krtól 6 frtig. ::

~~Fiala Géza~~ és

Ray Rezső

épitészek

mincs cód

Becz Jenő: Művészet a hegyoldalban. A tabáni gyógyszálló tervpályázata. Művészet. 1938. 68. l. 70. l.

Távlati képpel és alaprajzal.

117. kép. *Sassetta: Madonna.*

IENAI FESTŐ, XIV. század
Madonna Sz Antal apát és Alex. Sz Katalin között
Csúcsos felső záródással, fa, tempera, 35·5 × 19 cm.

IENAI FESTŐ, XIV. század
Madonna Sz Katalin és Sz Borbála közt
Fa, tempera, 36·5 × 20·5 cm.
Restaurálta Endrődi Sebestyén, 1926.

IENAI FESTŐ, XIV. század
Krisztus a kereszten, Szűz Mária, Sz János ev., Sz Katalin és Sz Ferenc között
Csúcsos felső záródással, fa, tempera, 83 × 55 cm.
A kölni Ramboux- és az Ipolyi-gyüjteményből.

IENAI FESTŐ, XIV. század
Krisztus létrán a keresztre megy (118. kép)

Ray Rezső

ép.

Lvód

Vas. Nyp. 1910. 728. l.

(A budapesti második telefonközpont uj palotája. Képpel)

fenti terve szerint
épült a
Maria Terezia tér
és Német
utca
sarkán

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta.

323.l.

Az ipartörvényjavaslat tervezete.

E héten lesz egy éve annak, hogy Szterényi József kereskedelemügyi államtitkár, a Pécsett összegyűlt ipartestületek országos nagygyűlésén, nagyszabású beszédében az ipartörvény-tervezet legközelebbi megjelenését kilátásba helyezte; ez ígéretét immár teljességében beváltotta. A télutóján megjelent 540. § kiegészítéseképp, július hó végén, a befejező 277. § is elküldetett az érdekelt tényezőknek és ezzel az egész 817. §-ból álló törvényjavaslat tervezete ismeretes.

A most kiadott rész folytatólag a munkásvédelmet, az ipari szervezetet, az ipari bíráskodást, a büntető határozatokat és a vegyes intézkedéseket tartalmazza.

Jellegzetes ez intézkedésekben a minuciózus pontossággal keresztülvitt egyenlőség a munkaadó és a munkás között. A javaslatban teljesen egyenlő jogú és értékű a munkaadó és a munkás; minthogy azonban az életben ily egyenjogúság keresztül nem vihető — a jogegyenlőség a munkásoknak privilegizált helyzetet teremt, amilyennel a munkaadó nem rendelkezik. Mit ér a munkás kártérítési kötelezettsége, midőn jól tudjuk, hogy nála a kényszerbehajtás lehetetlen, szemben a munkaadó ugyanily kötelezettségével? Avagy tényleg mindegy az, akár 10 munkás, akár 10 munkaadó szünteti-e be a munkát? Folytathatnám e sorozatot, de fenntartom magamnak ezt akkorára, amidőn az egyes részeket tüzetesen ismertetni fogom.

A XIX. fejezet (541—549. §§.) a munkabeszüntetésekről és kizárásokról szól. A tervezet itt expressis verbis a sztrájkot, illetőleg a munkások kizárását jogosnak elismeri, ha általa a törvénybe vagy a jó erkölcsökbe nem ütköző megállapodások kieszközlése szándékoltatik. Kivételt képeznek a közforgalmú géperejű vasúti vállalatok, melyekre nézve továbbra is az 1907 : XLIV. t.-c. rendelkezései irányadók.

Tilosak ama munkabeszüntetések, illetőleg kizárások, melyeknek célja: törvénybe avagy miniszteri rendeletbe ütköző megállapodások létesítése, törvényes egyesületekbe való belépési, illetőleg kilépési jogok korlátozása, — oly megállapodások létesítése, amelyekre a munkaadó, illetőleg munkás a törvény alapján hatóságilag kényszeríthető, — a munkás, illetőleg munkaadó megválasztásában korlátokat szabni, — felmondási idő betartása nélkül a postai üzemekben alkalmazottakkal, illetőleg oly alkalmazottakkal a munkát abbahagyatni, kiknek munkaviszonya 8 napnál nem hosszabb, vagy ennél még kisebb, felmondási idővel megszüntethető.

Tilosak a munkaadók oly megállapodásai, amelyek szerint bizonyos egyéneket akár egyátalán, akár bizonyos meghatározott időre nem alkalmaznak, kivéve azokat a megállapodásokat, melyek csak a munkabeszüntetés, illetőleg kizárás tartamára szorítkoznak.

Tilos a strike, illetőleg munkáskizárás szerződésszegéssel való foganatosítása, ha ezáltal a másik szerződő félre bízott ingó vagy ingatlan vagyona megsemmisülésnek vagy lényeges megrongálásnak tétetik ki; de még szerződésszegés nélkül akkor is, ha általa bárkinek élete vagy testi épsége veszélynek tétetik ki.

E rendelkezés életbe léptetése által oly jogot szerez a tömeg, amilyennel az egyén nem rendelkezik; ezt kiküszöbölendőnek tartom. A szerződés mindkét félt kell, hogy kösse, legyen a fél egyén, vagy egyének egyesüléséből keletkezett tömeg. Ha ez a rendelkezés törvénynyé válnék, akkor minden munkaadó és munkás közötti szerződés létesítése lehetetlen, hisz azt illuzóriussá teszi az egyének tömörülése! Mire való a tervezet ama rendelkezése, hogy munkaadók és alkalmazottak között szerződések kötendők, ha e szerződések úgy a munkaadók, mint az alkalmazottak egyesülése által bármikor, joghátrány nélkül, időelőtt megszüntethetők? A jogbiztosság megköveteli, hogy a szerződéseket, vis major eseteit kivéve, okvetetlenül mindkét fél megtartsa; ezek folytán e szakaszból csak annak befejező része tartandó meg, eleje pedig törlendő.

Igen helyes az az intézkedés, hogy a közbiztosság és a közegészség ügyét szolgáló vállalatokban, amilyenek a vízzel vagy világítással való ellátásra szolgáló üzemek, a hajózásnál, a kórházaknál és hivatásos tűzoltóságnál

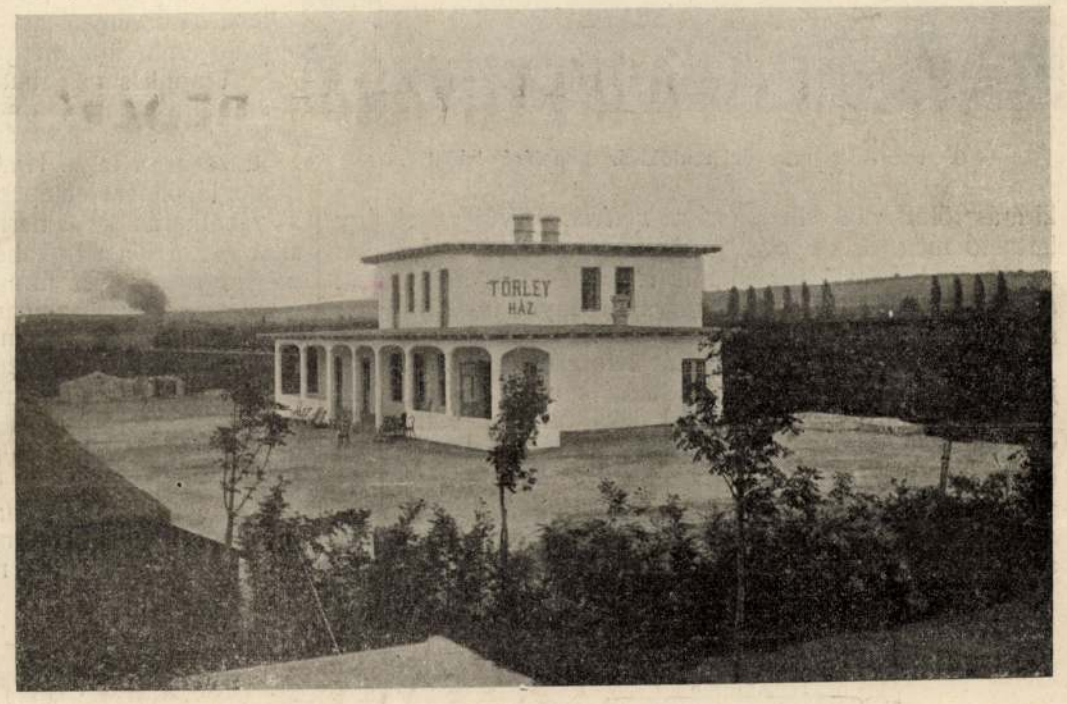

5. ábra. A balatonföldvári Törley-ház. Tervezte *Ray R.*

úgy a sztrájk, mint a kizárás tilos, mert nem engedhető meg, hogy a nagyközönség azonnal érezze annak hátrányát, ha ily üzemekben munkaadók és alkalmazottak között differentiák keletkeznek. Helyes, hogy ily esetekben a vitás ügy birói eljárással szüntetendő meg, melynek itélete mindkét félre kötelező. E szakasz rendelkezései azonban a közélelmezésre szolgáló vállalatokra, a pék, mészáros, és hentes üzemekre is kiterjesztendő, nehogy egyes helységek kenyér, illetőleg hús nélkül maradjanak.

A sztrájk-jog tanoncokra nem vonatkozik, azok a munkát be nem szüntethetik, sem munkából ki nem zárhatók.

A tiltott megállapodások létesítésére, terjesztésére szóval, írásban, nyomtatvány vagy képek útján felhívást intézni, vagy ilyenek létesítésében résztvenni, vagy ahhoz csatlakozni tilos.

Egyátalában tilos úgy a munkaadók, mint az alkalmazottak megállapodásaihoz való csatlakozásra, vagy ahhoz való megmaradásra bárkit csalárd megtévesztéssel, vele vagy hozzátartozójával szemben elkövetett erőszakkal, tettleges bántalmazással, szóval vagy írással, képpel való nyilvános megbélyegzéssel, kárral vagy hátránynyal való jogtalan sujtással, bűntett vagy vétség elkövetésével, fenyegetéssel szabad akaratában korlátozni. Aki ez ellen vét az ezért kiszabandó büntetésen (2 hónapig terjedhető elzárás és 600 koronáig terjedő pénzbírság) kívül, az okozott kárt megtéríteni tartozik; e kötelezettség egyetemlegesen terheli a tetteseket, a részeseket és a felbujtókat.

E szakasz intézkedései az összes eddig ismert kényszerítő eszközöket felölelik és tiltják, tehát helyeselendők, de a kártérítési kötelezettség törlendő, mert általa csakis a munkaadók sújtatnának egyoldalúan, minthogy tőlük a kártérítési összegek behajthatók, a munkásoktól azonban nem, ezért a jogegyenlőség csak a papíroson volna meg, de tényleg nem. A kártérítési kötelezettség csak az esetben maradhatna meg, ha e kártérítési összegek pénzbírság jellegével is ruháztatnának fel vagyis behajthatatlanság esetén fogsággá átváltoztathatók volnának.

A munkafelté.elek tárgyalása, a békéltető, választott vagy döntő bírói eljárás megindítása, munkabeszüntetés illetőleg

6. ábra. A Balaton. Balatonföldvár dombjáról tekintve.

kizárás fölött való elhatározásra *nyilvános* gyűlés csak úgy tartható meg, ha az legalább egy nappal előbb az illetékes rendőr-hatóságnak bejelentetik. E gyűlés megtartása csak akkor tiltható el, ha annak tárgya törvénybe ütközik, vagy annak helye a célnak meg nem felelő.

Az ily gyűlést a rendőrhatóság feloszlathatja, ha be nem jelentetett vagy tiltott helyen tartatik meg; ha a gyűlés vezetősége a napirend tárgyai közé fel nem vett indítványok tárgyalását megengedi vagy ha azok büntetendő cselekmény elkövetésére felhívást tartalmaznak, vagy ha a gyűlésen elkövetett büntetendő cselekményt meg nem akadályozza, vagy ha a gyűlés ily cselekmény parjara áll; ha a gyűlés tanácskozásaiban oly egyének, illetőleg szakmabeli egyesületek megbizottai részt vesznek, kik a gyűlés tárgya által közvetetlenül érdekelve nincsenek.

E rendelkezések szerint a *nyilvános* gyűlések rendőri hatóság felügyelete alatt tartatnának meg, ami minden esetre a sztrájkok rendezését erősen megnehezítené. Határozottan helyeslendő, hogy ily gyűlések, amennyiben a békéltető eljárás megindítása, a békéltetők választását illetik, felügyelet alá helyeztetnek, mert tovább meg nem engedhető az, hogy idegenek — hivatásos munkásvezérek — viszik ily gyűléseken a nagy szót, a tulajdonképpeni szakmunkás a terror hatása alatt moccani sem mer, a berendelt más szakmabeliek alkotják a többséget, hogy azok döntsenek, azok válasszák meg a békéltetőket, kik szintén sokszor más szakmabeliek.

De ez intézkedések csak a nyilvános gyűlésekre szólanak. Mi történik, ha nem nyilvános gyűlésen határozzák el a sztrájkot, illetőleg a kizárást? Lesz-e ezeknek jogérvénye vagy sem? Ha nem, hogyan lesz e tiltó határozatnak foganatja? E hiány pótlandó; ellenkező esetben megtörténnék az, hogy a törvényekhez alkalmazkodó munkaadók gyűlései rendőri hatóság felügyelete alatt tartatnának meg, de a munkásokéi nem, azért a jogegyenlőség megint csak írott malaszt lenne, a munkaadók hátrányára.

Egyébről nem szól a törvényjavaslat tervezete; nincs szó sem a boycottról, sem az úgynevezett amerikázásról, sem a sabottage-ról; pedig ezek felett elsiklani nem lehet. Ha a tervezet eltiltja a fekete listát, ami nem egyéb, mint a munkaadó boycottja a munkással szemben, ellene nincs semmi kifogásom, de a jogegyenlőség elve alapján a munkások boycottjának eltiltását is kell követelnem; egyik tilalom a másik nélkül fenn nem állhat. De teljesen lehetetlen helyzetet teremtene a törvény, ha a fekete listát eltiltja, a boycottot pedig mint intézményt, hallgatagon megtűrné.

A munkásmozgalmak egyik elfajulása az úgynevezett amerikázás, mely, sajnos, nálunk annyira meghonosodott, hogy általa a kormány egész iparpártolási politikáját illuzóriussá teszi. Hiába akarunk ipart teremteni, ha a meglévő ipar életképessége az amerikázás folytán csökken, a vállalkozás az amerikázás folytán lutrivá lesz, mert azzá lesz, ha a munkabér ellenében a munkateljesítmény nagysága az egyes munkás jó vagy rosszakaratától függ.

Az amerikázás az ipari foglalkozás rákfenéje. A munkaadó abban a hiszemben állapítja meg a munkabért, hogy érte legalább is a közepesnek megfelelő munkateljesítményt kapja, de gyakran annak csak negyedét, sőt ötödét kapja; ez visszaélés, ez a jó erkölcsökbe ütközik, tulajdonképpen csalás ez okvetetlenül eltiltandó és súlyosan büntetendő kihágásnak volna minősítendő.

Hasonló eset a sabottage, amidőn a munkás készakarva elrontja, illetőleg hasznavehetetlenné teszi az általa előállított ipari terméket; mikor a pék petroleummal élvezhetetlenné teszi az általa készített süteményt, a szerelőmunkás a víz- vagy gázvezetéket nem tömi helyesen, minek folytán víz, illetőleg gázömlés idéztetik elő. Szörnyüség elképzelni azt, mi következnék abból, hogy a kőmíves a téglákat összekötőh abarcsot nem használná, akkor ha a munkát felügyelő pallér neki hátat fordít! Pedig nem állhat folyton minden munkás mellett a felügyelő! Az ily eshetőségeket drákói szigorral alkalmazott kihágási szakaszszal kell kizárni. Ezt nemcsak a munkaadók érdeke, de a jól felfogott közérdek is követeli, mert csak így lehet a nemzeti vagyont, a felelősség tudatának teljes hiányában megátalkodott rosszhiszemű munkások ellen biztosítani.

Sziklai Zsigmond.

(Folyt. köv.)

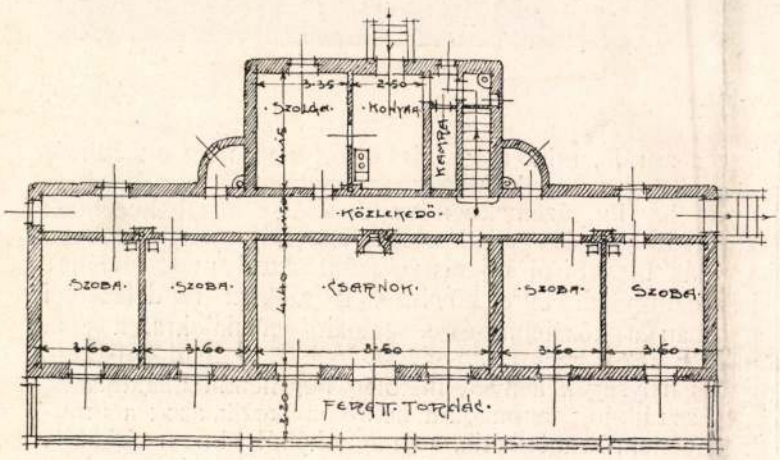

7. ábra.

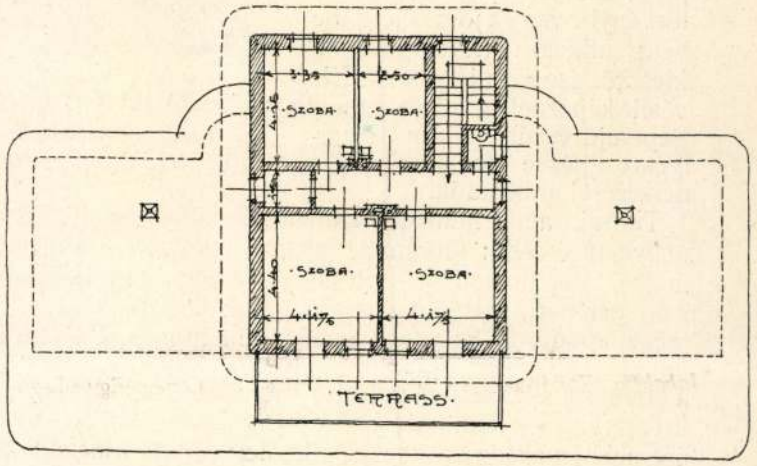

8. ábra.

A balatonföldvári Törley-ház alaprajzai.

Ray Rezső

MDK

Szélfogó az uj táviróteremben, vizf.

Műcsarnok 1907/8. téli kiáll.

Új esztendőkor.

Itt az új év, annyi roszra
Tán derültebb, jobb jövő!
Új években új szokások
Ihletik meg a világot,
Elvesz a sok népölő.

Egyeseknek, népfajoknak
Dolga, sorsa megjavúl;
Egyenlőség, jog, igazság
Fölhozza a haza napját,
Ragyog borulatlanúl.

Nyomor, inség, kín, betegség
Mind elpusztúl, elmarad.
Telve örök szeretettel
Független lesz minden ember,
Mint a szabad akarat.

Ó eszményi, drága újév,
Üdvözlünk mi melegen!
Rád ürítjük serlegünket,
Vezess minden jora minket!
Neved áldott, nagy legyen!

DURA MÁTÉ.

A csantavéri Törley-család sírkápolnája.

Nem messze a főváros határától, a budafoki hegyoldalon, a művészies gonddal épitett Törley-kastély kertjének északi részében alussza örök álmát a nagyhirű Törley-féle pezsgőgyár alapitója, csantavéri Törley József, kit munkás életének derekán oly hirtelen ragadt el a kérlelhetetlen halál. Porladó hamvait a hitvesi kegyelet oda helyeztette, ahol ő élt és oly fáradhatatlanul dolgozott.

Hamvai most egy művészies kivitelű sírkápolna kriptájában pihennek. Ez az igazán momumentális gyönyörű sírkápolna, mely Ray Rezső műépitész tervei szerint épült modern klasszikus stilusban, az egész környéken már messziről szembetűnik.

A kápolna egy magas dombon fekszik, melyet virágtartókkal diszitett kőkerités övez. A kápolna bejáratát két hatalmas relief-szobor diszíti jobb és baloldalon, melyek Damko szobrász művei s az élet-vándort jelképezik, ki útjának végén megtér Krisztushoz.

A Törley-család budafoki sírkápolnájának főbejárata.

A bronzreliefekkel diszitett ajtó előtti fedett előtérben pihenő-kőpadok vannak elhelyezve virágdiszszel, honnan gyönyörű kilátás nyilik az ezüstös Dunára s háttérben a főváros háztengerére.

A kápolnába lépve, meghat bennünket annak művészies kidolgozása belülről is. A ruskicai márványból készült hatalmas massziv rózsaszinű kőoltár, a szentély üvegboltozatán keresztül besugárzó fény hatása alatt egészen világos, mig a kápolna hajójában félhomály dereng. A kupolában levő falfestmények a feltámadást jelképezik, Krisztust körülvéve az angyalok magasztaló karával. A kápolna belsejét sötét szinekben tartott márványfalazat veszi körül, két oldalt mélyedéssel, melyekben szentképek vannak s e sötét háttérből sphärikusan emelkedik ki a halvány rózsaszinű márványból épitett oltár a szentélyben.

A kápolna hátterében levő torony aljából van a bejárat a sirboltba, melynek bronzkapuja felett a Törley- és a Sacellary-család cimere ékeskedik. A kaputól két oldalt szintén domborművek vannak kifaragva, melyek gyászoló nő alakokat ábrázolnak. Lent a sirban jobb oldalt egy hatalmas fehér márvány sarkofágban pihennek hamvai Törley Józsefnek, ki örök nyugalmát e helyen megosztja egyetlen korán elhunyt gyermekével.

A művészi érzékkel készült sírkápolna a kastély kertjének északi végében fekszik s az egész telep legmagasabb pontját képezi. Ilyformán a sirkápolna már messze környékről látható.

Budapest, IV. k., Károly-körút 26. I. emelet
fogtechnikai és fogorvosi
műtermünkben készitünk (a gyökér eltávolitása nélkül is) természethű fogpótlásokat aranyban és (vulcanit) kautschukban szájpadlas nélküli fogpótlások, úgymint aranykoronák, csapos fogak és aranyhidak a legművészibb kivitelben. Továbbá arany, porcellán, cement és amalgám töméseket (plombák), foghúzás teljes érzéstelenitéssel.
Edelmann József dr. és Márfay Arthur
egyet. orvos — fogorvos.
Rendelés 9—6-ig. —— **Ünnepnap 9—1-ig.**
Mérsékelt árak. Lift. Villamos megálló.

Blum Lajos
kőfaragó és sírkőkereskedő
Budapest, VIII., Köztemető-út 4. sz.
Márvány-, gránit- és syenit-
síremlékek egyszerűbb és diszesebb kivitelben jelenleg túlhalmozott raktár miatt mélyen leszállitott árban
:: kaphatók, eladás nagyban és kicsinyben. ::

GONDNÉLKÜLI LÉT.
3—5 korona állandó napi kereset

kötőmunkák átvétele által a mi bevált **Rekord** sima kötőgépünkön. Oktatás egyszerű és díjmentes. A kész árú általunk lesz átvéve és készpénzben kifizetve. Távolság nem határoz. Kérjen azonnal 14. számú körlevelet a
Simakötőgep-Ipartól
Budapest, IV., Károly-körút 24.

EFCO
porosz kőszéntégla a legjobb, a legolcsóbb, legtisztább, ennélfogva a legkedveltebb
fütőanyag!
Egy órai fütés 3 fillér!

Pongrácz és Pongrácz
Budapest,
VII., Erzsébet-körút 50. sz.
:: Telefon 177—41. ::

TÖRLEY
TALISMAN · CASINO · RÉSERVÉ

Ha jó turót akar enni, kérjen
KÓKUSZ MUNKÁSTURÓT
(törvényesen védve.)
Kapható minden sajt-, csemege- és jobb fűszerüzletben.
IRODA: Budapest, VII., István-út 67.
:: Telefon 56—48. ::

Kufeke
Gyermekeknek és felnőtteknek.
A külföld és belföld legkiválóbb szaktekintélyei mint legjobb táplálékot ajánlják a **Kufeke**-t hányszékelésnél, bélhurutnál és hasmenésnél.

FOGAK szájpadlás és gyökéreltávolitás nélkül 4 kor.-tól feljebb, 10 évi jótállással. Az általam készitett és a párisi fogorvosi Akadémia kiállitásán, az aranyérem és diszkereszttel kitüntetett fogak rágásra kitünően használhatók, könnyen megszokhatók, a beszédben semmiféle zavart nem okoznak, szagot, izt nem kapnak, a szájból ki nem vehetők, a valódi fogakat **teljesen** pótolják. Továbbá aranyhidak és koronákat a legjobb amerikai módszer szerint készit
GROSSMANN SIMON
amerikai műfogspecialista
Budapest, Erzsébet-körút 50, I. em.
:: Royal-szállóval szemben. ::
Óvás! Kéretik a pontos cimre ügyelni, mert tőszomszédságomban több hasonló intézet létesült, melyek directe az engem kereső közönség megtévesztésére alakultak.
Vidékiek 12 óra alatt kielégittetnek.
Régi rossz fogsoroknak megfelelőre való átalakitása megvárható.
:: **Mérsékelt árak.** **Részletfizetésre is.** ::
Telefon 86—50. —— **Telefon 86—50.**

Közelebbről tekintve a hatalmas fehér épületet, aranyozott meanderdíszítéseivel s a kupola alsó részén elhelyezett bronzdíszítéseivel, melyek az aldozati lángok edényeit jelképezik, egy igazan művészies alkotás tárul szemünk elé, melynél a tervező Ray Rezső műépítész a kegyelet helyét oly szépen összhangba hozta az áhitat templomával.

Penigev Antal.

IRODALOM.

Új regényünk. Mai számunkban új regényt kezdünk meg. »*A hétleányos mama*« a címe. A regényt *Szentkirályi* B. írta. Meseszövése mindvégig leköti a figyelmet. Igen élénk színekkel ecseteli a gondos és mindenre figyelő anya küzdelmét, hogy leánygyermekeit tisztességesen felnevelje; de nemcsak ezt, hanem hogy mindegyiket boldoggá is tegye. Megragad minden alkalmat, hogy gyermekei, ha már elkövetkezett az ideje, minél előbb férjhez menjenek. Szapulják is erősen a kisvárosi leányos anyák az ügyes és szerencsés anyát. Jeneyné, a regény hősnője, a valamikor gazdag földbirtokosné, kinek férje azonban holmi tőzsdemanipulációk folytán nagy anyagi zavarba jött, sőt birtokát el is adta, igen ügyesen, szellemesen oldja meg a házasság problémáját. Mind a hét leánya előkelő férjet kap s boldoggá lesz.

A férfi szerelme. Szőllősi Zsigmondnak vannak olyan írói erényei, melyek ma mind ritkábbá válnak irodalmunkban: a bőven, könnyen termő, friss, hajlékony mese, az életnek szeretete, friss megfigyelő szem, önmagában harmonikusan kialakult világfölfogás, tetszetős, élénk előadás. Ezeket élvezi leginkább az olvasó új könyvében is, melyben »A férfi szerelme« cím alatt tizenhét elbeszélését gyűjtötte össze. Finom, érdekes történet valamennyi, van bennük mosolygó humor, van szelid és nyugodt irónia, amely egyszerűen nagyzolás nélküli okossággal oldja fel az élet keserűségeit. S ami az olvasó szempontjából első sorban értéke a könyvnek: mindenütt harmonikus, megnyugtató és mindig érdekes marad. A kötetet a Franklin-Társulat adta ki; ára 4 korona.

A Modern Könyvtár karácsonyi számai a következők: 11—12. Garvay Andor: Becstelen. (A Nemzeti Színház műsorából.) Második kiadás. 13. Biró Lajos: Kis drámák. 14. Carducci Költeményei. Zoltán Vilmos fordítása. 15. Hildebrand: A forma problémája a képzőművészetben. Wilde János fordítása. 16—17. Nagyapó: Mesék unokáimnak. 18. H. Szederkényi Anna: A kőfalon túl. (Dráma.) 19—20. Cholnoky Viktor: Beszélgetések. 21. Maeterlinck: Szent Antal csodája. Cholnoky Viktor fordítása. 22. Schnitzler: Mici grófnő. Gömöri Jenő fordítása. 23. Révész Béla: A völgyben. (Novellák.) 24—25. Ibsen: Rosmersholm (A Modern Könyvtár »Teljes Magyar Ibsen«-sorozatának első kötete.) Balogh Vilma fordítása.

„Móka“ vidám szépirodalmi és művészeti képes hetilap az újévvel 4. évfolyamába lép. Főszerkesztője *Hangay* Sándor továbbra is, munkatársai pedig a mai modern irodalom és képzőművészet jelesei. Újévi számát *Tichy* Kálmán, a fiatal festőművész rajzolta. Irtak bele: *Biró* Lajos, *Hangay* Sándor, *Alba* Nevis, *Nagyapó*, *Begyáts* László, *Bodor* Aladár.

TELEFON 44—07.
BEIERL JÓZSEF
kelmefestő, vegyészeti és :: :: fehérnemű tisztító.
Fő-üzlet: VI., Király-utca 8.
Fiók-üzletek: I., Mészáros-u. 2. IV., Múzeum-körút 31. X., Kőbánya, Belső Jászberényi-út 4., Ujpest, Árpád-út 46.
Gallér-, kézelő- és férfi-ingek tisztítása elvállaltatik. — Vidéki megbizások pontosan eszközöltetnek.
VIII. ker., Üllői-út 48. Gyüjtő-telep.

Kitünő szabás! Kitünő izlés! Kitünő kiszolgálás!
Egy angol öltöny vagy átmeneti felöltő ... 33 frt
Egy angol télikabát ... 45 »
Ugyanaz nehéz selyemmel bélelve ... 55 » csak
English House
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 8. sz.
Mértékszerinti a n g o l szabóság.

RATIN.
— Patkány- és egérirtó bacillus „Ratin“ (mezei egér, hörcsög és ürgéknél is) fertőző betegséget plántál az illető állatfaj között és teljesen kipusztítja.
— A m. kir. állami bakteriologiai intézet véleménye szerint „Ratin“ más állatra avagy emberre ártalmatlan.
— Prospektust ingyen küld „Ratin“ Bakteriologiai Laboratorium vezérképviselősége Budapest, VII., Rottenbiller-utca 30. sz.

SCHMIDT M. szijgyártó, nyerges :: és bőröndös ::
Budapest, VIII., Rákóczi-út 25. sz.
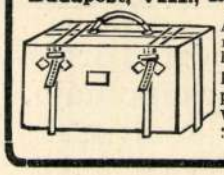
Ajánlja saját gyártmányú kocsizó- és lovagló-szerszámjait. Böröndök ridikülök és pénztárcákban óriási választék. Árjegyzék : bérmentve. :

RADÓ ALADÁR
Budapest, Bécsi-utca 5. sz. Deák Ferenc-utca sarkán.
Budapest legnagyobb és legelsö
blúz- és pongyola-áruháza.
Divat-tájékoztatómat kivánatra díjmentesen küldöm.

Ügyvédeknek, papoknak, tanitóknak,
énekeseknek, szónokoknak stb. hangben zavaroknál a hangszálak tulerőltetése, vagy meghülés esetén felette ajánlatos egy-egy Coryfin-Bonbonnak 2 óránkint való használása.
A Coryfin egy rendkivül kellemes mentholkeverék, a mely a mentholnak minden jó tulajdonságával rendelkezik, de a mennyiben aethylglycolsavat is tartalmaz, hatása a mentholénál tartósabb és enyhébb.
Hüsitőleg, frissitőleg hat a gyulladásban levő nyálkhártyákra. Megszünteti a viszketegséget a gégében, a köhögési ingert, a rekedtséget, az elnyálkásodást és a hangot erőteljessé, tisztává teszi.
Eredeti dobozokban 2 koronáért kaphatók minden gyógyszertárban és drogériában a
Coryfin-bonbonok.
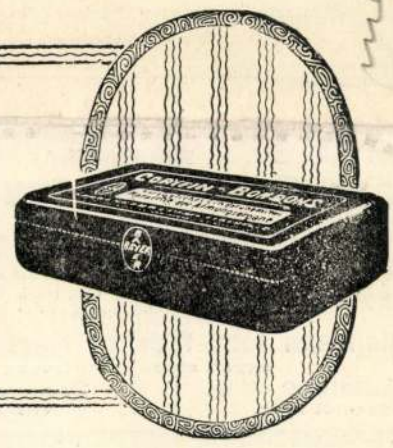

Ahol nincs raktáron, rendeljük meg **Blumenau Alfréd** urnál, Budapest, V, Béla-utca 6 szám.

GRÓF BATTHYÁNY ILONA
Feltalálók Akadémiája
Budapest-Cinkota.
Ügyvezetőség:
Budapest, VI., Andrássy-út 33., I. em. 4. sz.
Saját telepén: Electrotechnikai, mechnikai és müasztalos müheIyekkel. :: Saját: Szabadalmaztató, értékesitő, müszaki és kereskedelmi iroda.
Eszméket kidolgoz, mintákat elkészit, találmányokat szabadalmaztat, szabadalmakat értékesit!
Megbizott minden kulturállamban! Levelezés minden nyelven! **Kérjen ismertetőt!**
Felvilágositás és szakvélemény díjtalan.

Gyönyörű fénynyomatú
Képes Levelezőlapokat
készitünk bármely beküldött ARCKÉP, LÁTKÉP vagy RAJZ után
500 DARABOT 10 kor.-ért
Magyar fénynyomdai részvénytársaság
Budapest, VIII/b., Őr-utca 9.

„UJ IDŐK“
kávéházban VI., Váci-körút 45.
Esténként a külföldön nagy érdemeket szerzett jóhirű LAKATOS DANI 12 tagú zenekara hangversenyez.
Herczeg Ferenc reggeli. Szinházi vacsora.
:: *Magyarország összes vidéki lapjai.* ::

KÉZIMUNKA
bevásárlás előtt hozassa meg legutolsó kézimunka értesitőmet, mely 228 negyedrétü oldalon 3150 rajzot tartalmaz és túlszárnyalja az összes eddig megjelent árjegyzékeket. Vidékre ingyen és bérmentve küldöm.
BÉRCZI D. SÁNDOR
kézimunka-nagyiparos
: BUDAPEST, : Dessewffy-u. 5. saját árúházában.
ALAPITVA 1883
Telefon 109—06.

MDK

Ray Rezső, építész

terve az I pályárat variánsa
(Maga az emlék Bernini hires oltárát jattatja
eszünkbe) Több gyöngéje van tervének.

Erzsébet királyné emléke. – II. Az emlékmű pályatervei. – „Épitő ipar"
9 a. – 1910 II. 27. – 87, 88 l. – Magyar V.

MDK

1. Ray Rezső, építész
tervét megvették.

Az Erzsébet emlékmű elhelyezése.
„Magyar Épitő művészet", 1910. 2 sz. - 31, 32 l.

M.D.K.

Ray Rezső, építész

tervét megvásárolták
a kaposvári postapalota pályá-
zatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.
okt. 20. szl 12. old.

M.D.K.

Ray Rezső, építész

tervei szerint fog felépülni a Bajza-utcai fővárosi iskola.

Vállalkozók Lapja, 1914. XXXV. évf.

márc. 11. sz. 16. old.

Ray Rezső

József telefon Központ

Lásd okv

Bierbposta

10-l.

Ray Rerso

ined

Bierbgosta

3 l.

Ray Rezső
építész

1912-ben terveket készített a Kolozsvári postatakarékpénztár és városi postahivatal épületére, mely 1914-ben nyert jóváhagyást, de a közbejött háborús események miatt kivitelre nem került.

Bierbpostа 46 l.

Pinkafő:

A középtérben a dombt
épületei közül csak a temp
hegység emelkedik s az elö
kétfogatos ekével szánt s t
lovagol. Ez utóbbival pa
iratai a kép alatt hasáb

„Pink

és a Wechse

Pinka

mit dem

s alól középütt: „Druck
Könyomat, alányomás

4112.

Ray Rezső

Mucsarnok Gyulai Andrásy
ut 105

1928/29. téli kiáll. 217 – 220

Sand, Georges X. 210.

Ray Rersö Epilén

Mücsarnok

1930. sav. Eiäll. XIII. t. 1, 2, 31.

1930. Izl. Tusc Kiäll. 157, 158

Steiner Simon dr. IX. 124.

220. — Gödöllő kastélyának emeleti alaprajza.

elszigetelten álló jelenség érdemel külön említést. A hagyomány szerint kertjében állott Mátyás király egyik vadászkastélya (66. ábra).

GÖDÖLLŐ (Pest megye)
története nyomait Nagy Lajos koráig követhetjük. Ő adományozta a Pohárnok családnak, ennek kihaltával Cillei Borbála kezén, majd a Tamásy, Rozgonyi és Vámossy családok birtokában találjuk. Gróf Grassalkovich Antal 1723-ban vette meg az uradalmat és 1744-ben kezdi a kastélyt építeni. E kedvenc tartózkodási helyén gyakran voltak díszes ünnepségek, s ezek közül is fényesen emelkedik ki Mária Terézia 1751-i pompás fogadtatása. Halála után fia, Antal herceg örökli, kinek idejében Gödöllő már veszít jelentőségéből és csak a napoleoni háborúk idején nyujt egyszer-másszor röviden hajlékot az uralkodóház menekülő tagjainak, majd a 48-as harcokban szolgál váltakozva a különböző csapatok főhadiszállásául. A Grassalkovich család csődbejutása (1827), majd kihalta (1841) után az uradalom átmenetileg gróf Hédervári Viczay Károly, majd vétel útján 1851-ben báró Sina György tulajdonába kerül, kinek fiától, báró Sina Simontól 1864-ben a Langrand-Dumonceau belga bank vásárolta meg, hogy három év mulva 1,840.000 forintért a magyar kormánynak eladja. Azóta, mint királyi kastély köztudomásúlag gyakran látta vendégül Ferenc Józsefet és családját, különösen Erzsébet királynőt és Valéria főhercegnőt, 1920 óta pedig Horthy Miklós kormányzó állandó nyaralóhelye.
Nagy vesztesége műtörténetünknek, hogy ez a kastély (2. ábra), mely helyi jellegű rokokónk talán legnagyobbszabású alkotása volt, a nemzet áldozatkészsége folytán, Ybl vezetésével alapos átalakításon esett keresztül, amely eredeti jellegéből sok tekintetben kivetkőztette (69. ábra). Ez az egykori állapot pontos rekonstruálását és stíluskritikai mérlegelését rendkívül megnehezíti, mert Ybl franciás formaadása sok helyt oly közel áll a XVIII. századi kiképzéshez, hogy ettől kétséget kizáróan alig választható el. Így a Grassalkovich-kori építkezés meg-

EDELÉNY (Borsod megye)
kastélya mai alakjában már többrendbeli kiegészítése az egykori épületnek. Keletkezése a XVIII. század harmincas éveire (valószínűleg 1730-ra) tehető, de építésére vonatkozó adatok még nem kerültek felszínre. Vályinál olvassuk (1796), hogy „Edelény kastélya igen szép és mélitóságos, nem annyira az épületnek nagyságáért, mint jól eltalált móddal lett építtetéséért és

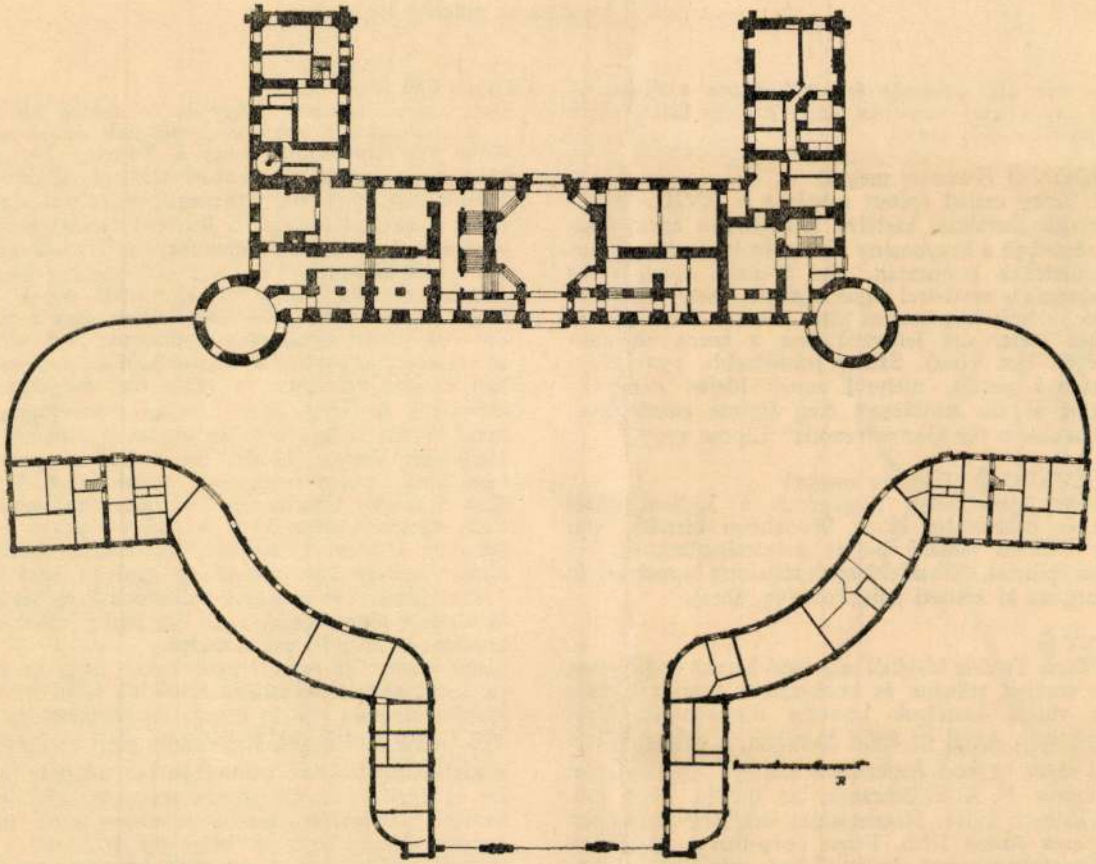

219. — Edelény, a kastély földszinti alaprajza. (Ray Rezső adataival kiegészítve.)

Ray Rezső

A Disz-tér 11. 7-ház átépítése, terverte fenti

Repr.

Tér és Forma

1932. 272. l.

Árver

Az árverés napja	Festmények, rajzok, metszetek	Szobrok, plakettek, érmek	Kelet
1940 június 18-án	1–70	—	917
„ „ 19 „	71–150	—	941
„ „ 20 „	151–220	—	971 1
„ „ 21 „	221–300	—	100 1
„ „ 24 „	301–370	—	103 1
„ „ 25 „	371–450	696–740	106 1
„ „ 26 „	451–530	741–800	–
„ „ 27 „	531–610	801–900	–
„ „ 28 „	611–694	901–916	–

Rucz Gyul

Ray Rezső

Építő Ipar
1908. 32. sz. (A
Balatonföldvári
klubból.)

Terverte fent.

LÉGRÁDY TESTVÉREK R. T.
NYOMDAI MŰINTÉZETE
V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 78.

Ray Rezső

Sigray Pál részére
Váci utca 58.
négy emeletes ház

Építő ipar
1910. 96. l.:
(Magasépítési
engedélyek.)

— 55 —

Teljesen hibátlan, 3.69 karát. 24.000.—

879. GYŰRŰ, platina, fejében karmosan à jour foglalt brilliáns, teljesen hibátlan, 12.09 karát. 45.000.—

916. AFSÁL-SZŐNYEG, kék tükrében átlósan helyezett rozetták. XIX. század. 173×450 cm. 1300.—

916/a. BELUDJISTAN-SZŐNYEG, barnás tükrében piros-kék virágokkal, piros-fehér keret. 77×128 cm. 250.—

917. SPARTA-SZŐNYEG, vörös tükrében kék medaillon, sötétkék kerettel. XX. század. 300×450 cm. 3500.—

918. KÉTOSZLOPOS IMASZŐNYEG, vörös fülkével, fehér kerettel. XIX. század. 178×290 cm. 600.—

918/a. SZERABENT-SZŐNYEG, barnás tükrében piros kagylós minták. 95×153 cm. 300.—

919. KAZAK-SZŐNYEG, zöld tükrében 4 medaillon. XIX. sz. 172×248 cm. 1100.—

920. BIDSÁR-SZŐNYEG, kék tükrében herati rajz, vörös kerettel. 137×216 cm. 250.—

921. KAZAK-SZŐNYEG, vörös tükrében medaillon, XIX. sz. 161×253 cm. 1100.—

922. NAGY PERZSASZŐNYEG, vörös tükrében rácsos, virágos rajz, kék kerettel. XX. század. 270×370 cm. 2800.—

Ray Rezső

Hollós József tulajd.
I. Csaba u. 2 em.
villa.

Építő Ipar – Építő
Művészet
1929. 79. l.

Rajj Rezső

tervezte Pestvármegye
új bérpalotáját Buda-
pesten a Baross-utcá-
ban.

Repr.

Vas. Ujs 1911. 466 l.

P. A: Pest vármegye új
bérpalotája Vas. Ujs
1911. 465. l.

Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye

Ray Rezső

úvod

Goll Elemér dr

A Pozsonyi M. Kir.

Tudományegyetem

elhelyezése. MMÉE

Kösl

1916. 294. l.

Ray Rezső

A balatonföldvári
Klubház.

MMÉ E Közl

1905. 133 – 135. l

rajzokkal

fent. terverte

88

16

Ray Rezső

Magyar Művészet

1934. 224. l.

tr

(t)

Ray Renő

Szód.

Épitő Ipar 1910. 87.

90. l. (Erzsébet

Királyné emléke, képek-

kel)

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 ..... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191 .....

.....

tanu.

.....

tanu.

Roy Rerső

ejitest.

1904/5. Bpest. V. Andrássy út 105.

Ray Rersö

Muwasnik

1907-8. tek. Kath. 437, 449

~~1878. Lotz Károly~~:

d) A Theológia.

~~2~~ 8

Az egész alakban, ülve é
kezével ég felé mutat, bal
fogja, a melynek fedelét keres
ruhája bő ujjú, lepelje fej

Szénrajz, méretei 240:1
Az egyetemi könyvtár éj
Az 1898: XI. 14-diki el
sz. leirattal vétetett (384/9
(18/99). Az elszámolást 1900:
Jegyzékbe foglaltatott 1

904: V-6-
1898

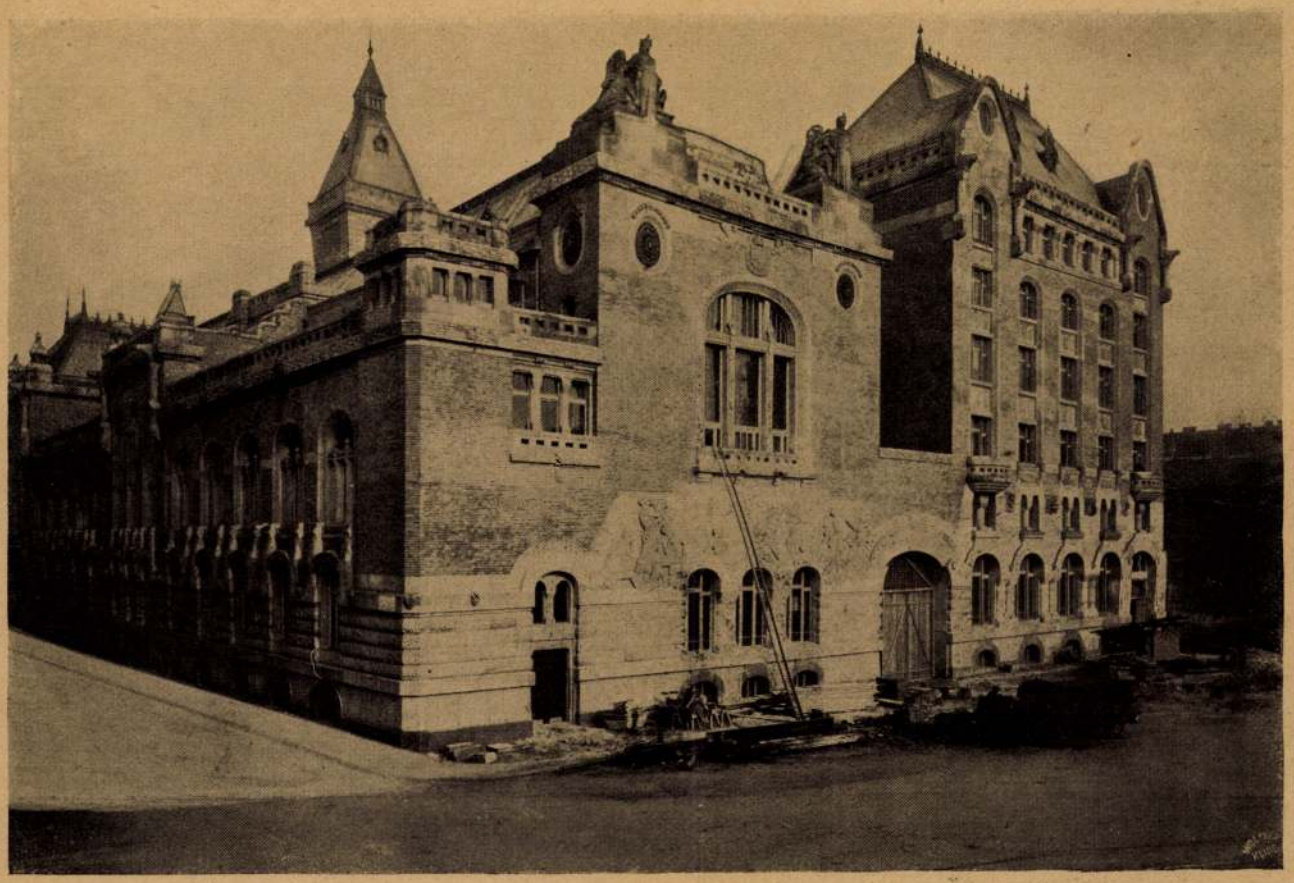

Az Uj Idők számára fényképezte Alexy

A budapesti új telefon-központ palotája. A „József"-központ

axiómáikhoz, de nem lehetetlen, hogy valóban így volt s akkor az asztrológia kétségtelenül jogosult, mint a valószínüségeknek egy statisztikája. A probléma tehát tulajdonképpen az lenne, hogy ezt a statisztikát újra meg kellene csinálni, megvizsgálva sok ezer ismert ember horoszkópját, megállapitani, ellenőrizni, hogy a régiek szerint való valószínüségek megfelelnek-e az igazságnak. Ha aztán kitünnék e vizsgálatok során, hogy egyáltalán nem lehet ilyen alapon valószínűségi statisztikát csinálni, akkor ridegen végleg meg kell semmisiteni az asztrológiát, de ha esetleg az tünnék ki, hogy valóban megközelítőleg érvényes az asztrológusok statisztikája, akkor ettől a perctől kezdve komolyan kell foglalkozni a káldeusok hagyományával. Aki annyit és olyan részletesen foglalkozott az asztrológiával, mint e sorok irója, az, ha nem is hisz benne, nem tartja kizártnak az utóbbi lehetőséget.

Amíg ez a revideálás nincs meg, addig nem lehet és nem is szabad az esetleg valószínűnek bizonyuló összefüggések lényegének magyarázatába belebocsátkozni. Talán nincs is magyarázatuk, talán valóban a puszta véletlen hozta létre őket, de ez még nem zárja ki azt, hogy az összefüggések létezhetnek. Két arckép közül mindegyik teljesen élethű lehet, anélkül, hogy csak egy közös ecsetvonás lenne rajtuk, anélkül, hogy kimutatható lenne mindegyikben, milyen festékeket kevert össze a festő és tovább menve, teljesen mellékes az, hogy egy harmadik festő milyen festékekkel és milyen technikával fogja festeni a portrét; — az eredmény, a kész arckép minden részletében ismét élethű lesz. Az egyes emberek karakterének is többé-kevésbbé hű képe lehet az égitesteknek bizonyos időpontban való állása, — ha az égitestek beszédjét le tudjuk fordítani. Ez a fordítás azonban nehezebb, mint az ékirásos egyiptomi szövegek megfejtése, habár a lényegében ez a föladat is ugyanaz: egy ismeretlen jelekkel irott ismeretlen nyelvet kell lefordítani. Az asztrológiánál természetesen előbb azt kell megállapitani, hogy van-e egyáltalán jelentésük az égitestek beszédének, amit a régiek úgy látszik, már megállapitottak. Talán tévedtek, talán nem, senki még el nem döntötte.

Mondjuk ki mindjárt, hogy belátható időn belül nem is fogják eldönteni. Szép és érdekes föladat lenne mindaz, amit fölemlitettünk, de nagyon sok kiváló embernek évtizedekig tartó lelkiismeretes munkájára lenne szükség a keresztülvitelhez s ez a munka végeredményben improduktiv lenne, vagyis nem érdemes addig foglalkozni vele, amíg a munkaerők közvetlenebb célokra is föl nem használhatók. Az asztrológiából amúgy sem lehet természettudományt csinálni, művészet maradna akkor is, amint művészet volt annak idején is. A jogosultsága is csak abban lenne, hogy mint művészet szép és érdekes, ahogyan ma is szép a romjaiban is. A véletlenek, a valószínűségek csaknem egészen kivül esnek a tudományok birodalmán, de ezért nem küszöbölhetjük ki őket az életünkből s ha foglalkozunk velük, talán nem csinálunk egyebet, mint játszunk s csak ámítjuk önmagunkat, hogy sikerült megragadnunk egy csomó véletlent. A játék eredményét azért nem kell túlbecsülnünk, mert hiszen csak arról nem szabad megfeledkeznünk, hogy legföljebb valószínűségekhez jutunk és nem bizonyossághoz. Ezért nem veszedelmes sem az asztrológia, sem a hozzá hasonló egyébfajta jóslás sem, mert föltétlenül amúgy sem hisz bennük az ember. Az asztrológia pedig sokkal inkább megérdemli a bizalmat, mint a kártyavetés, vagy a kiromantia, mert a horoszkópok fölállitása és megfejtése régibb és bővebb tapasztalatok alapján történik s igy egy asztrológiai jóslásnak a valószínűsége mégis csak eléggé jelentékeny lehet.

Mindaz pedig, amit itt elmondtunk, nem is túlságosan fantasztikus. Ne felejtkezzünk meg arról, hogy a legutóbbi időkben az alchimiát is becsülni kezdtük s

Uj Idők 1913. I.

Munkára váró asszonyok; „puccerosok“ a Klauzál-téren

A városligetből. Kezdődik a nagytakarítás

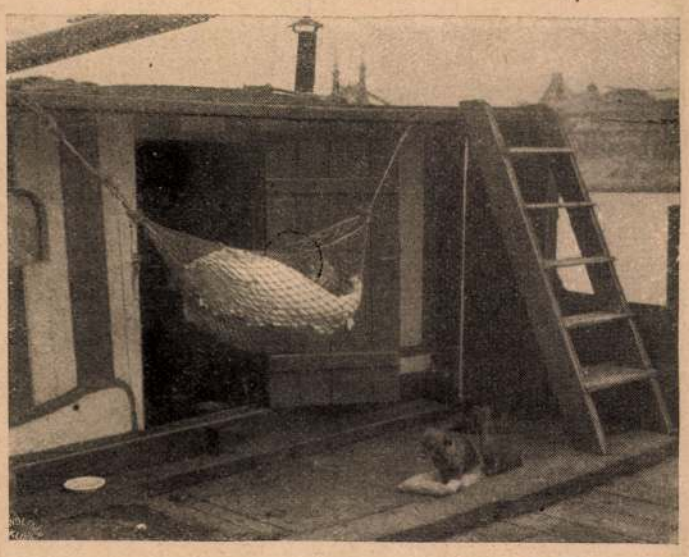

Sterk Lajos fényképei

Dunai halászbárka. Nincs otthon senki, a kutya őrzi a kis babát

elismertük, hogy őseink mégis csak ráhibáztak benne valamire, amire most jövünk rá s mindjárt nem fogjuk lehetetlennek tartani azt, hogy a jövővel elkövetkezik egy második reneszánsz, amelyben hódolattal fogunk fejet hajtani a régieknek nemcsak a művészetük, hanem a tudásuk, sejtéseik és tapasztalataik előtt is.

Sztrokay Kálmán

A kórház macskája

Irta és a Petőfi-társaságban fölolvasta

FELEKI SÁNDOR

Büszkén, mintha várúr lenne,
Lépdegél be a terembe.
Mosolygva szól ki-ki rája:
Jön a kórház vén macskája!

Mikor s honnan került ide,
Nem tudja azt már senki se.
A vén cirmos itt van mindig,
Házigazdának tekintik.

Hamis szeme tűzben fénylik,
A termeken így jár végig.
Végigjárja délben, este,
Egy falatot kérve, lesve.

Azaz nem is kér őkelme,
Szíve önérzettel telve.
Úgy érezi, hogy van jussa
Naponta jó tejre, húsra.

„Vizit“-et tart, mint a tanár,
Egyik ágytól másikra jár.
A betegre néz merészen,
Mintha szólna: Hol a részem?

S ha a termet végig ette,
Rápislog a betegekre.
Biztatni se igen kellett
S ott fekszik a beteg mellett.

Jár a zsarnok kézről-kézre,
Kényeztetve és becézve
S a móka közt egy-egy percre
Mintha a baj szállna messze.

Megnevetik a vén cirmost,
De egy anyó mégis sír most:
Otthon maradt a macskája,
Ki gondozza, ki néz rája?

PEST VÁRMEGYE ÚJ BÉRPALOTÁJA.

A székes főváros házsorainak átalakulásával a régi vármegyeház felett is meghúzták a lélekharangot. Nemsokára eltünik tehát a régi gránátos-utczai mai városház-utczai emeletes épület s az ottani termekben lefolyt emlékezetes jelenetekről nemsokára csak úgy lehet majd beszélni, hogy előbb a régi megyeházat kell megemlíteni sárgazsinóros hajduival, kik a kapualjában kivont görbe karddal, nagy tollas csákóval és tarsolyosan tisztelegtek a megyegyülésekre sietö bizottsági tagoknak.

Mikor Pest vármegye törvényhatósága elhatározta a régi megyeház lebontását, akkor előbb gondoskodnia kellett azonban arról is, hogy a megye hivatalát s az azzal kapcsolatos helyiségeket egy új, ideiglenes otthonba telepitse. Erre legalkalmasabbnak látszott a vármegyének birtokában levő, a Baross-utcza 87. szám alatt levő telke, melyen eddigelé egy egyemeletes ház állott, s nagyobb része be sem volt épitve. A vármegye elhatározta tehát, hogy előbb ezt a Baross-utczai házat lebontatja s annak telkére egy nagy bérpalotát épittet s ideiglenesen abba helyezi el a vármegyei hivatalokat. Szükebb pályázatot hirdetett tehát az új vármegyei bérpalota épitésére, melyből kifolyólag megbizta Ray Rezső műépitészt, hogy benyujtott terve szerint épitse meg az új palotát. A megyének ezuttal már annál inkább kellett gondoskodni a Baross-utczai telek gazdaságos kihasználásáról, mert az azon épült egyemeletes ház mindössze nehány ezer korona jövedelmet hozott, míg az új bérpalota a tervező Ray Rezső műépitész számitása szerint 130 ezer korona jövedelmet fog hozni.

E számitás csak oly alapon volt lehetséges, hogy az új bérpalota minél több üzlethelyiséggel birjon. Ezt pedig úgy oldotta meg a tervező műépitész, hogy a nagy telekből egy utczát hasitott ki. A vármegye bérháza ilyformán két nagy négyemeletes épületből fog állani, melyekben tulnyomólag kisebb lakások fognak lenni, miáltal az ottani környéken a legmodernebb kényelemmel felruházott kisebb lakások számát jelentékenyen emelik. A stilszerü bérházak épitéséhez már hozzáfogtak s előreláthatólag jövő év novemberében teljesen el fognak készülni az épitkezéssel. Ebbe az új vármegyei bérházba fogják akkor ideiglenesen elhelyezni a vármegye hivatalos helyiségeit s ha ez megtörtént, akkor hozzáfognak a régi vármegyeház lebontásához, hogy annak hatalmas telektömbjén felépitsék az új vármegyeházat. Pest vármegye ezzel az elhatározásával megelőzte Budapest székesfővárosát, mert az új monumentális városház épitése még nem lépte túl a tervezgetések határát Mire pedig a régi megyeház helyén fel fogják épiteni Pest

Ray Rezső

reimen könnyű nedvesség gyöngyözött, de legyőztem ezt a gyengeséget.

«Ha valami még fenmaradt magából, édes nagybácsi, ha gyermekének gondolata egyesülhet testétől felszabadult gondolatával, halhatatlan lényének nem itt-e a helye, ezen falak, ezen tiszteletreméltó tárgyak között, a hol legszivesebben időzött? És ha még ez a gondolat is meghalt volna, miként elmúlik a láng, ha a lámpa kialszik, ha feloszlott volna a testtel, melynek életet adott, itt új életre kelthetem a szeretet csudája által, a visszaemlékezés második életére.

«Életemnek elhatározó órája elérkezett, az előre látott, félt óra, a miről a Gesztenyeerdő

[illegible] megzavarodásom, szomorúságomon át lassanként kibontakozott előttem az ő szépsége, nagysága, ereje. És a bácsi jóslata bekövetkezett: a szerelemhez a bámulat által jutottam.

«Az éji csendben valami zaj támadt; a karosgyertyatartó lángjait mintha valami túlvilági lehelet lobogtatná. Mester, atyám, te vagy? A te lelked száll le hozzám a csillagok misztikus világából, vagy jön fel a halottak fekete hazájából? Áldd meg húsz éves álmából ébredő leányodat, a ki választottjának karján kilép az életbe.»

(Vége következik.)

A HÉTRŐL.

Prospektusok szezonja.

Mikor a tavasz már közelebb érkezik a nyárhoz,

M.D.K.

Ray Rezső, építész

terverte a bpesti második (józsefvárosi) telefonközpontot.

Építőipar - Építőművészet, Bp.1918.évf. 6. sz.
+7-9. a. 43-71. old. folyt. 1-10. á.

MDK

Ray Rezső épitész

Épitési engedély

Vállalkozók Közl. 1909. aug. 11. 3 l.

Ray Rezső

MDK

Balatonföldvári klubház, gipsz

.

Műcsarnok 1906/7. téli nemzetk. kiáll.

Ray Rezső, ifj

Telefonközpont.

Biermodéptörcke

536. l.

VASÁRNAP

20

Kath. F. 19. V. K. sz. J.
Prot. F. 18 Iréne

Izr. 23 Szimkhat tho.

HÉTFŐ

21

Kath. Orsolya vt.
Prot. Orsolya

KEDD

22

Kath. Kordula sz.
Prot. Klód

SZERDA

23

költséget

Jutalék

Költség

Folyószla

Kamatnak

30. Közp. Bank kb. 4% Kamatért

Forgalom

Ray Rezső

Művenet 1909.3.98

~~626~~ 40

3930

704 80

236784 80

7500 5975 70

RAY Rersö

- Bp. Főposta, 1907, a távirda terminik átterverse
- Bp. „Jarief" kápont
  ~~a távirda terminek átterverése~~
- Kolozsvár, főposta, átalakítási terv, 1911

Poép 33, 34, 46-48. és ill

50. terv: 1914 után a Horvath M. terme 50.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Ray Rezső

l.

Radoskastély II

42. l.

Ray Rezső

építész

† 1938. ápr. 19

62 éves korában

Elek A. hagyat.

532.

532. Jusepe de Ribera lo Spagnoletto.

Sz. Jativában 1588-ban. † Nápolyban 1656-ban.

Öreg ember képe.

Derékon alólig látható, balra fordul és szembe néz. Bal kezével az asztalra állított bőrkötésű foliansnak felső szélét fogja. Rövid haja, szemöldöke, bajusza s körszakálla őszbevegyült, szeme barna. Daróczruhája foltozott. Alól balra a mester jegye ez:

Vászon, méretei 79 : 62 cm. — Mündler: XIV. 18.

I
250.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1812: V. 19. *J. Ribera Spagnoletto:* Ein Alter mit einem Buche in der Hand. — 1815: VI. 26. *J. Ribera Spagnoletto:* Ein Alter mit einem [illegible] 1825: X. 2. *J. Spagnoletto:* Ein

Egyéb feljegyzések.

Ray Rezső

l. ME. 1912. 4. 7

15, 16, 17,
18, 19. l.

Magyar állami nyomda. Budapest, 1919. — 1431

Van-e a szolgálatban megszakítása _____ év _____ hó _____ nap

Képzettség: _____

Felvételi adatok.

Mikortól vétetett fel: _____ év _____ évnegyed;

A köteles tagsági ideje mikor telik le: _____ év _____ évnegyed;

Kilépését mikor jelentette be: _____ év _____ hó _____ nap;

Mikor záratott ki a tagok sorából: _____ év _____ évnegyed;

Miért záratott ki a tagok sorából: _____

A vonatkozó ügy számok és adatok: _____

Évi fiz. és személyi pótlék:	Évi tagdij:
1.	1.
2.	2.
3.	3.

A törzslap kiállításának kelte: _____ év _____ hó _____ nap.

_____ pénztáros.

_____ szakköri elnök.

Ray Rezső

lásd okv

Chroniqueur:

Műteremlátogatás Ray Rezső műépítésznél -

Képrőművészet

1933. 60-61. l.

szamos képpel.

MOLNÁR JÓZSEF. ARATÁS.

bajnok szeptember 23-án hunyt el 90 éves korában.

Les Ferdinand megállíthatatlan: a Newcastle támadója kétszer zörget | nyolc bajnoki mérkőzés, hat gól

A PVSK-Dália presztízsharca az Európa-ligában

A nők is kupálódnak

Női kosárlabdacsapataink is megkezdik szereplésüket a nemzetközi kupákban. A bajnok PVSK-Dália holnap az új rendszerű Európa-ligában mutatkozik be, a BSE, a Ferencváros, a DKSK és a GYSEV-Sopron már ma pályára lép a Ronchetti Kupában.

A pécsiek tavaly az izraeli bajnok ellen már az első fordulóban kiestek, a jelenlegi rendszerben oda-visszavágó alapon hét csapattal mérkőznek. *Czerpán István* klubelnök szerint ez 15 millió forinttal növeli a csapat költségvetését, ami a gazdálkodás 20 százalékát teszi ki. Az elnök cáfolta a néhány hónappal ezelőtt felröppent híreket, hogy az egyesület anyagiakra hivatkozva lemondja a részvételt. Az önkormányzat és a szponzorok támogatásának köszönhetően már a nyár elején megvolt az anyagi fedezet, igaz, az együttes megerősítése csak az utolsó pillanatban sikerült. A nyolcas csoportban a hatodik hely elérése a reális cél, a magyar kosárlabda presztízsének megfelelően – ha ez egyáltalán presztízs.

Az európai erőviszonyok ismeretében a csoportban a spanyol, a francia, az olasz, a szlovák és a török csapat nehezen előzhető meg, a pécsiek a német és a horvát együttes legyőzésében reménykednek. A hatodik hely a feltétele, hogy a magyar bajnok jövőre is az Euroliga mezőnyébe tartozzon. A magyar női kosárlabda jelenleg itt tart, a tavalyi és a jövő évi Eb előtt félúton. Brnóban csapatunk nem jutott a legjobb nyolc közé, Pécsett a házigazda jogán vagyunk biztos résztvevők. A hazai elit ennyire képes, a klubcsapatok vetélkedésében még rosszabb a helyzet: egyesületeink szerény anyagi lehetőségeik miatt nem tudnak klasszisokat igazolni. Némi vigaszunk a Ronchetti Kupában lehet. A BSE-t az elmúlt sorozatban az elődöntőben a *Balogh Judittal* felálló, későbbi győztes francia Tarbes együttese búcsúztatta. „Bubu" azóta újra a városmajoriak játékosa...

T. G.

Tyson pert vesztett

A New York állambeli Albany aligha kerül be *Mike Tyson* kedvelt városai közé. A profi nehézsúlyú ökölvívó-világbajnoknak ugyanis a szövetségi bíróság héttől hozott ítélete alapján 4,4 millió dollárt kell fizetnie volt edzőjének, *Kevin Rooney*-nak.

Az előzményekhez tartozik, hogy Kevin Rooney még a nyolcvanas években, az akkor arrierjének igencsak az elején Tyson mentorával, *Cus natóval* állapodott meg abhogy a bokszoló minden profi mérkőzésének bevételéből részesedik – az exedző szerint tíz százalékban. D'Amato 1985-ös halálával ez az egyezség is megszűnt, viszont a közelmúltban elérkezettnek látta az időt arra, hogy behajtsa a tartozást a börtönbüntetését letöltő, majd a profi világbajnoki címét visszaszerző, ezáltal megint tetemes jövedelmet összebokszoló Tysonon.

Rooney – mondván, hogy az ökölvívó megszegte az életre szóló szerződést – eredetileg 49 millió dollárt követelt.

Gelei marad

Rabi Csaba, a PMFC-Titán klub- a igazgatója tegnap megbeszélést ga folytatott *Gelei József* vezetőedző- pu vel, amelyről így számolt be az Ar MTI munkatársának: „Gelei Jó- ne zseffel tisztáznunk kellett né- *Vé* hány kérdést, majd miután ezt lul megtettük, megállapodtunk, hogy a korábbi feltételekkel, 1997 ho június végéig továbbra is vállalja ma

Westel 900 Váltó '96

Precedens

Ebben az évben a Westel 900 Rt. kilencedik alkalommal kérte fel 12 sportszerkesztőség újságíróit, szavazzanak a hónap legjobb sportolójára. Az Üllői úti edzőcsere után a Ferencváros labdarúgócsapatának újdonsült mesterét, *Varga Zoltánt* tartották a hónap legjobbjának, most tehát nem egy játékos, hanem a siker kovácsa részesülhet az elismerésben. Varga Zoltánt a Mai Nap, a Színes Vasárnap, a Westel-Press, a Vas Népe, a Délmagyarország tartotta a hónap legjobbjának, míg a Magyar Nemzet a győztes női Streetball-válogatottat, a Déli Hírlap *Piros Gabriella* junior B-csoportos duatlon világbajnokot, a Magyar Hírlap a *Wossala György, Kovácsi László, Vezér Károly* solingegységet, a Nemzeti Sport *Hóbor Péter* és *dr. Perczel Zsófia* quadriatlon világbajnokokat, a Kurír *Balogh Gábor* öttusa junior világbajnokot, az Új Magyarország pedig *Bozsik József* fogathajtó világbajnoki bronzérmes mellett tette le voksát.

A Westel 900 Váltó történetében még sohasem volt ennyire sokrétű a szavazás, még soha- sem született ennyire meglepő eredmény, hiszen Varga Zoltán legfőljebb a hatvanas években érdemelte volna ki a hónap legjobb sportolója díját.

Hősök panteonja

Felújítják és október 6-án, az aradi vértanúk napján újra megnyitják a hősök debreceni temetőjében lévő panteont.

Az 1849-es honvédek, valamint az első és második világháborús katonaáldozatok hősi temetőjében lévő panteont, s a falai között rendezett kiállítást 1992-ben bezárták. Ennek oka egy félreértés volt, az egyik első világháborús katonai egyenruhát ugyanis néhányan munkásőr-egyenruhának nézték.

Vizsgálják azt is, miként lehet kialakítani a debreceni hősök temetőjében a világháborúban meghalt német katonák emlékhelyét. Ilyen kéréssel fordult ugyanis az önkormányzathoz a német katonai sírok gondozására alakult nőszövetség és a Honvédelmi Minisztérium hagyományőrző irodája. Az önkormányzat megfelelő megoldást keres az emlékhely kialakítására, az 1848-49-es sírokat is őrző sírkert feldúlásához azonban nem járulnak hozzá.

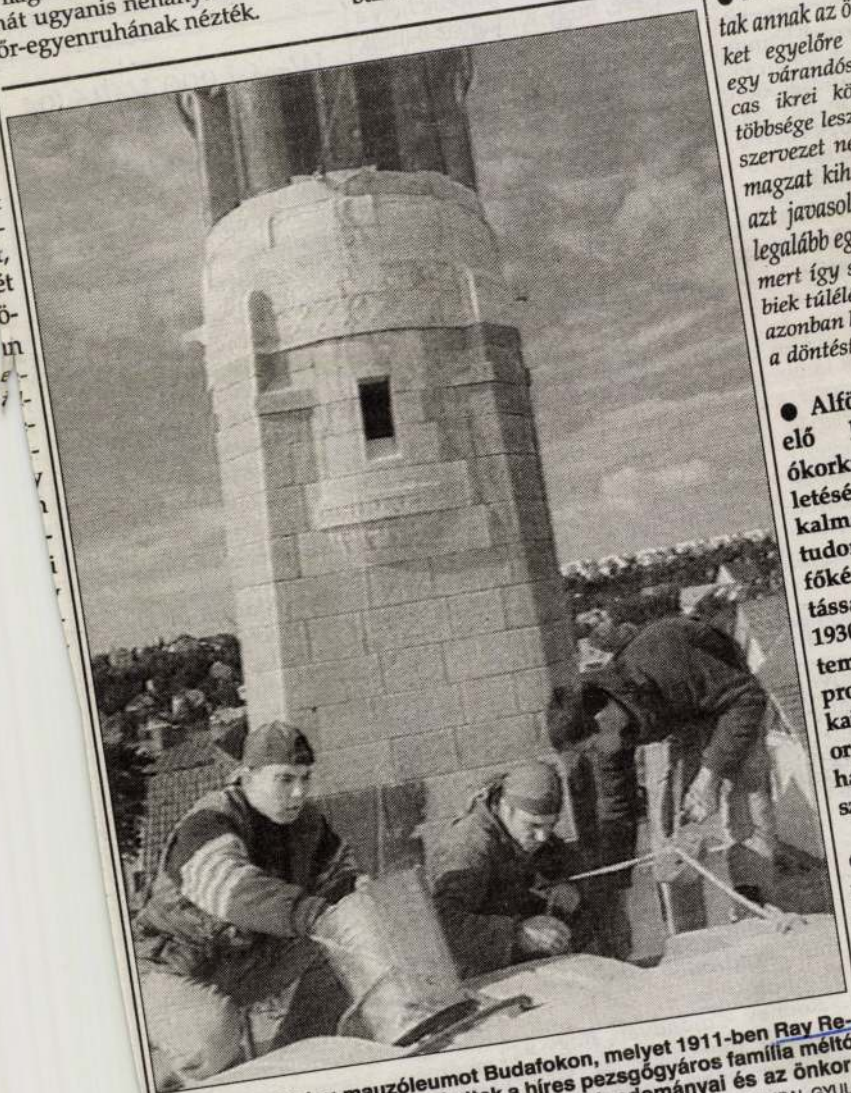

Felújítják a Törley-mauzóleumot Budafokon, melyet 1911-ben Ray Resző Vilmos tervei alapján építettek a híres pezsgőgyáros família méltó nyughelyéül. A renoválást magánszemélyek adományai és az önkormányzat anyagi hozzájárulása tette lehetővé FOTÓ:MTI/CZIMBAL GYULA

sajobabonyi általános iskolát. A fenyegetés alaptalan volt, de a szórakozásból telefonáló két fiatalt a rendőrség megtalálta, és eljárást indított ellenük.

● Megtámadott két férfi a VII. kerületi Rákóczi úton egy 21 éves budapesti lakost, és elrabolta arany nyakláncát, valamint 16 ezer forintját. A kárvallott később felismerte támadóit és jelentette a rendőröknek, akik elfogták és őrizetbe vették N. A. 28 éves és M. Z. 45 éves budapesti lakosokat.

● *Az orvosok nem sok esélyt jósoltak annak az öt magzatnak sem, akiket egyelőre sikerült megmenteni egy várandós angol kismama nyolcas ikrei közül. A nőgyógyászok többsége leszögezte, hogy az emberi szervezet nem alkalmas nyolc ikermagzat kihordására. A kezelőorvos azt javasolta, szelektív abortusszal legalább egy embriót távolítsanak el, mert így sokkal nagyobb lesz a többiek túlélési esélye, a terhes asszony azonban közölte: a természetre bízza a döntést.*

● **Alföldi Andrásra, a századelő legjelentősebb magyar ókorkutatójára emlékeztek születésének 100. évfordulója alkalmából tegnap Debrecenben tudományos ülés keretében. A főként római történelemkutatással foglalkozó tudós 1923 és 1930 között a debreceni egyetem ókortörténeti tanszékének professzora volt. 1948-ban politikai okok miatt elhagyta Magyarországot, előbb Svájcban, majd – haláláig – az USA-ban folytatta szakmai tevékenységét.**

● Pert veszítettek Balassagyarmaton Mikszáth Kálmán leszármazottai. A Nógrád Megyei Bíróság elutasította a Mikszáth-család kérelmét, miszerint je gyezzenek be javukra haszo vezeti jogot a horpácsi S tagh-házra, illetve a vele a telken lévő Mikszáth-kú

M.D.K.

Ray Rezső, épitész

készíti a Gerbeaud-féle családi-ház terveit, melyeket a Gerbeaud-féle felben a kereskedelmi minisztes jóváhagyott.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1916. XXXVII. évf.
aug. 9. sz. 6. old.

MDK

Ray Rezső

Szélfogó az uj táviró-teremben, vf.

Képzőm. Társ. 1907/8. téli kiáll. kat.

M.D.K.

Ray Rezső, épitész

Terve 1000 K-ás mep-
vételben részesült az ujabb
Erzsébet-emlékmű pályára.
tou.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.
febr. 9. sz. 13. old.

(*) **Ney Bernát operaénekes meghalt.** Az Operaház igen érdemes tagja, *Ney* Bernát kedden délután lakásán agyvérzés következtében meghalt. Ney 75 éves volt, 44 évig volt tagja a színháznak, de már több mint tíz éve nyugalomba vonult. Annakidején a Zeneakadémián tanított és főleg operai epizódszerepekben volt kiváló. A Ney Dávidnak, aki 1905-ben halt meg, unokaöccse volt. Fia, *Ney* Tibor hegedűművész és felesége gyászolják. Temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz.

(*) **Bársony Rózsi betegsége.** *Bársony* Rózsi, akinek betegsége miatt elmaradt az *Andrássy Színházban* a kedd estére hirdetett előadás, a *Therapia Szanatóriumban* fekszik. *Bársony* Rózsinak *tüszős mandulagyulladása van és nagy vesefájdalmakat érez.* Állapota a keddi nap folyamán már valami kevés javulást mutatott ugyan, de még mindig nem bizonyos, hogy mikor léphet ismét színpadra. Abban az esetben, ha csütörtök estig nem játszhat *Bársony* Rózsi, szerepét ideiglenesen *Somló* Vali, a színház tehetséges fiatal tagja veszi át. Itt említjük meg, hogy közben *Kabos* Gyula is megbetegedett, állapota azonban máris nagymértékben javult.

(*) **Az Országos Színészegyesület közgyűlése.** Az *Országos Színészegyesület* kedden kezdte meg 69. rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen mintegy 80-an jelentek meg, vidéki színigazgatók és színészek. Megválasztották a közgyűlési elnököt, a két alelnököt és a bizottságok tagjait. Elnök lett vitéz *Bánky* Róbert színigazgató, az egyik alelnök *Pataky* József, a Nemzeti Színház tagja, a másik *Szabó* F. László, a Radó-féle vidéki társulat tagja. Délután a bizottságok tanácskoznak és végzik feladataikat. Szerdán javaslatokat és a zárszámadást tárgyalja a közgyűlés, mely a hozzáérkezett kérvényeket is elintézi. A közgyűlésen a kultuszminisztérium képviseletében *Schneller* Vilmos miniszteri tanácsos jelent meg.

(*) **Jubileális előadás a Terézkörúti Színpadon.** *Ötvenedszer* került színre kedden este a *Terézkörúti Színpadon* a *Lulu* című egyfelvonásos vígjáték, amelynek női főszerepét ezúttal is *Murái* Lili játszotta. A darabnak, a kísérő műsornak, valamint a szereplőknek sokat tapsolt a közönség.

(*) **A margitszigeti szabadtéri színpad előadásai.** Két-három hét mulva elkészül a margitszigeti szabadtéri színpad és ha az időjárás megfelel, az eucharisztikus kongresszus alatt már előadásokat tart. Ezen a színpadon kerül először előadásra *a Boldog Margit életéből készült misztérium*, amelyet *Ujváry* György írt és amelynek zenéjét *Bárdos* Lajos komponálta. Június 20-tól 30-ig a Nemzeti Színház együttese tart tíz napig előadásokat a szabadtéri színpadon, színre kerül a Csongor és Tünde és a Szentivánéji álom. Valószínű, hogy a Szentivánéji álom 200-ik előadását is a szigeten tartják meg. Legalább 30, de legfeljebb 70 előadást rendeznek a Margitszigeten és nemcsak színielőadások, hanem hangversenyek is lesznek. Az előadások terveit egy háromtagú rendezőbizottság állítja össze. A rendezőbizottság tagjai: *Németh* Antal, aki a rendezői részt vállalta és az egész szellemi irányítás ügyét intézi, *Oláh* Gusztáv, aki díszlet- és zenei tanácsadó lesz, végül *Kaffka* Péter műszaki főtanácsos, aki a műszaki részt intézi.

(*) **Hét színészből áll Jusnij társulata.** Megírtuk, hogy *Jusnij* és társulata húsvét napján kezdi meg vendégjátékát a *Royal Színházban*, a »*Köszönöm szépen, elbűvölő volt*« című vígjátékban, melynek egyik főszerepét *Jusnij* maga játssza. Jusnijon kívül a társulat kiválóbb tagjai lesznek: Fritz *Steiner*, a *Theater an der Wien* volt tagja, Mária *Wesi*, a *Volkstheater* tagja, Harald *Tauber*, a *Theater in der Josefstadt* tagja és Richard *Kende*, Hans *Moser* partnere. Összesen hét színészből áll az együttes, amely Jusnijjal együtt érkezik Budapestre. A színrekerülő zenés vígjáték komponistája: *Sennhofer*, osztrák zeneszerző. A zenekarban *két zongorista* ül, ők kísérik az egyes énekszámokat.

(*) **Az Országos Színészegyesület darabpályáztának eredménye.** Megírtuk, hogy az *Országos Színészegyesület* pályázatot írt ki operettekre és prózai darabokra. A pályázatra 370 darab érkezett, amelyek közül 42 került a döntőbe. A pályázat eredményét május 15. és 25-ike között hirdeti ki az *Országos Színészegyesület* választmánya, melynek elnöke: *Kárpáti* Aurél.

(*) **Charles Boyer, mint Rudolf trónörökös.** Hollywoodban nemrég fejezték be a mayerlingi tragédiáról készült film felvételeit. *Vecsera* Mária bárónő szerepét Danielle *Darrieux* játssza, *Rudolf trónörökösét* Charles *Boyer* eleveníti meg a filmvásznon. A filmet Amerikában egyes vidéki városokban már bemutatták és mindenütt óriási sikert aratott. Valószínű, hogy még a tavasz folyamán színrekerül Európában is.

(*) **A »Nagymama« próbái a Városi Színházban.** Szerdán kezdődnek meg a próbák a *Városi Színházban Csiky* Gergely *Nagymama* című vígjátékából. A darab, mint *zenés vígjáték* kerül felújításra. A kísérőzenét *Buday* Dénes komponálta *Innocent* Ernő verseire. A főszerepeket *Fedák* Sári, *Ráday* Vera, *Vaszary* Piroska, *Latabár* Kálmán, *Dajbukát* Ilona, *Donáth* Ági, *Solthy* György, *Fáy* Béla és *Bársony* István játsszák. Az előadást *Tihanyi* Vilmos, a *Városi Színház* főrendezője rendezi. A *Nagymama* április 29-én kerül színre először.

Mandl mulató szombattól a **Komédiában**

(*) **Szívek csalogánya.** A rossz cím elsőrangú filmet takar. A *Forum* mozgóképszínház mutatta be Joe *Pasternak* új produkcióját, amely az amerikai *Universal*-gyár telepein készült, a női főszerepben Deanna *Durbinal*, a legnagyobb sikerű hollywoodi fiatal filmszínésznővel. Joe *Pasternak* ismét diadalra vitt egy filmet. Ezúttal a zseniális Henry *Koster* nélkül, egy Norman *Taurog* nevű rendezővel. Biztosra ment Pasternak. Igen jó a film meséje, egytől egyig remekek a szereplők és hibátlan a rendező munkája. A film egy hollywoodi fiatal filmsztárról szól, akinek leánya van, *Glória*, de jövője érdekében, impreszáriójának parancsára le kell tagadnia a nyilvánosság előtt leányát, akit egy előkelő svájci leánynevelő intézetben taníttat. *Glória* apja pilóta volt s meghalt. Anyjáról pedig a nevelőintézetben senki sem tud semmi bizonyosat. A lelkileg túlságosan érzékeny leány állandó zavarában *apát hazudik* kolléganői előtt, sőt annyira megy, hogy egy kritikus pillanatban apjaként mutat be tanárnőinek és kolléganőinek egy gyanútlan, idegen zeneszerzőt, aki pihenésre abba a városkába érkezik, ahol a nevelőintézet van. Az »apa« Glória szerint híres és rettenthetetlen oroszlán-, elefánt- és fókavadász, aki idejének legnagyobbrészét *Afrikában* és az *Északi sarkon* tölti. Az ártatlan hazugság kényelmetlen, de rendkívül kacagtató helyzetekbe kergeti a lovagias ál-apát és Glóriát. Ezeknek a helyzeteknek kedves, derűs hangulatában, az egész nézőteret megkacagtató történések végén összekerül Glória Párizsba érkező anyjával, és vele együtt az ál-apa is, aki most már bizonyára rövid időn belül *valódi* apja lesz Glóriának és valódi férje Glória édesanyjának. Deanna *Durbin* Glória szerepében csupa báj, szépség és művészi tudás; gyönyörűen énekel is. Az *Ave Maria* alatt nem marad szem szárazon a nézőtéren. Joe *Pasernaké* az új *Durbin*-siker. Nagy erőssége a filmnek Herbert *Marshall*, aki az ál-apa szerepét játssza sok humorral és művészettel. A film bemutató előadását *Horthy* Miklósné ínségakciója javára, *Horthy* kormányzó és a *kormányzóné* jelenlétében tartották meg a *Forumban*. Nagy siker volt. *(F. I.)*

Színházak szerdai műsora

OPERA: Hovanscsina (Issay Dobrowen vezényletével: ½7). — **NEMZETI:** Aranysziget (C. bérlet 16. szám; ½8) — **NEMZETI-KAMARA:** Villámfénynél (8). — **VIG:** Fűszer és csemege (8). — **MAGYAR:** Nincs előadás. — **BELVÁROSI:** Félperces szerelem (8). — **MŰVÉSZ:** Kékszakáll nyolcadik felesége (8). — **PESTI:** Hatodik emelet (8). — **TERÉZKÖRÚTI:** Lulu (9). — **PÓDIUM:** Tavaszi műsor (9). — **KOMÉDIA:** Nincs előadás. — **ERZSÉBETVÁROSI:** Pista néni (6, 9). — **JÓZSEFVÁROSI:** Víg özvegy (6, 9). — **KISFALUDY:** A romantikus asszony (6, ½9).

RÁDIÓ **APRILIS 13. Budapest I. 6.45:** Torna. **Utána:** Hanglemezek. **Kb. 7.20:** Étrend, közlemények. **10.00:** Hírek. **10.20:** »A csurgói professzor.« Irta Szirmay-Kulós Margit (felolvasás). **10.45:** »Huj, huj, hajrá!« Irta dr. Erdődi József (felolvasás). **12.00:** Harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Hanglemezek. **Közben kb. 12.30:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **13.30:** A rádió szalonzenekara. **14.35:** Hírek. **14.50:** A rádió műsorának ismertetése. **15.00:** Élelmiszerárak. **16.15:** A rádió diákfélórája: »Kisfaludy Károly ‚Iréné'-je.« Dr. Fábián István előadása. **16.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **17.00:** Ewal Turgan hegedül zongorakísérettel a magyar-észt művészcsere keretében. **17.35:** »A szív a mai életiramban.« Dr. Plenczner Sándor főorvos előadása. **18.05:** Csorba Gyula cigányzenekara. **19.20:** A rádió külügyi negyedórája. **19.35:** »Zéta.« Színmű három felvonásban. Irta Bárdonyi Géza. (Zene Polgár Tibor.) Rendező Both Béla. **Utána kb. 20.55:** Hírek. **21.15:** Az Országos Postás Zene- és Kulturegyesület hangversenyének közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. Közreműködik az egyesület szimfonikus zenekara. Vezényel Eördögh János. Közreműködik: Gero Lola, Hámory Imre, az Operaház tagjai és Országh Tivadar (hegedű). **Utána kb. 22.25:** Időjárásjelentés. **Majd:** Közvetítés az Ostende-kávéházból. Lendvai Jóska és cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel. **Közben 23.00:** Hírek francia és olasz nyelven. **23.10—23.25-ig:** »Stefano Primo, fondatore dello stato moderno ungherese.« Báró Villani Lajos olasznyelvű előadása (Szent István, a modern magyar állam megalapítója.) **24.05:** Hírek külföldi magyarok számára. — **Budapest II. 19.00—19.30-ig:** Olasz nyelvoktatás (Galleani Bonaventura). **19.55—20.25-ig:** Szügyi Kálmán, az Operaház tagja énekel zongorakísérettel. **20.30—20.50-ig:** Hírek. **20.55—22.15 ig:** Hanglemezek — **Telefonhírmondó. 6.45—11.20-ig:** Budapest I. műsora. **11.20—11.50-ig:** A Telefonhírmondó külön műsora (szórakoztató lemezek). **Utána 15.25-ig:** Budapest I. műsora. **15.25—15.55-ig:** A Telefonhírmondó külön műsora (művészlemezek). **Utána:** Budapest I. műsora. — **Közvetítőállomások. Egész nap:** Budapes I. műsora. — **Rövidhullámon, 32.88 méteren. 1.00—2.00-ig:** Bartók Béla: Keringő. Zongorán előadja Ember Nándor (viaszfelvétel). »Mi ujság az óhazában?« »Katonazene.« Játszik a Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara, vezényel Figedy Sándor (viaszfelvétel). »Dalok.« Marjay Erzsébet énekel, zongorakísérettel (viaszfelvétel). »Magyar husvét.« Dr. Ortutay Gyula előadása (viaszfelvétel). »Nóták.« Rácz Zsiga és cigányzenekara muzsikál. »Magyarország a nagyvilágban.« Magyar Hiszekegy.

Rendkivüli színházi kedvezmény a Pesti Napló előfizetői és olvasói részére

Előfizetőink jegyet rendkívüli leszállított áron válthatnak: Az Est kiadóhivatalában, VII., Erzsébet körút 18—20., tel. 143-888 reggel 9 órától délután 5 óráig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig.

SZERDA, ápr. 13. Nemzeti Kamara: Villámfénynél (8). **Belvárosi:** Félperces szerelem (8). **Pesti** Hatodik emelet (8). **Művész.** Kékszakáll nyolcadik felesége (8). **Terézkörúti:** Lulu (9).

CSÜTÖRTÖK, ápr. 14. Nemzeti: Godiva (7½). **Belvárosi:** Félperces szerelem (8). **Terézkörúti:** Lulu (9). **Pódium:** Kabarémüsor (9).

SZOMBAT, ápr. 16. Pesti: Hatodik emelet (8). **Művész:** Kékszakáll nyolcadik felesége (8). **Andrássy:** Nem leszek hálátlan (8). **Royal: Jushny vendégjátéka (8).**

HÚSVÉTVASÁRNAP. Vig: Fűszer és csemege (3½ d. u.). **Magyar:** Dinasztia (3½ d. u.). **Pesti:** Hatodik emelet (4 d. u.). **Művész:** Kékszakáll nyolcadik felesége (8). **Andrássy:** Nem leszek hálátlan (3½ d. u. és 8 este). **Városi:** Júlia (4 d. u. és 8 este). **Royal: Jushny vendégjátéka (4 d. u. és 8 este). Komédia:** Mandel-mulató (4½ d. u. és 8½ este).

HÚSVÉTHÉTFŐ. Vig: Fűszer és csemege (3½ d. u.). **Magyar:** Dinasztia (3½ d. u.). **Belvárosi:** Félperces szerelem (4 d. u. és 8 este). **Pesti:** Hatodik emelet (4 d. u.). **Andrássy:** Nem leszek hálátlan (3½ d. u. és 8 este). **Városi:** Júlia (4 d. u. és 8 este) **Royal: Jushny vendégjátéka (4 d. u. és 8 este). Komédia: Mandel-mulató (4 d. u. és 8 este).**

— **Végetértek a Nemzetközi Fürdőügyi Szövetség tanácskozásai.** A *Nemzetközi Fürdőügyi Szövetség* Budapesten tartózkodó vezető tagjai kedd délelőtt *József Ferenc* főherceg elnöklésével a Gellért-szálló dohányzótermében folytatták megbeszélésüket. Abban állapodtak meg, hogy *a Nemzetközi Szövetség állandó székhelye Budapesten lesz.* Megszövegezték a szövetségi alapszabályokat, amelyek szerint ötévenként választ elnököt a szövetség. Jelenleg József Ferenc főherceg tölti be ezt a tisztséget. A német kormány hivatalos képviselője, Gerhardt *Schmidt* ismertette a Nemzetközi Szövetség őszi berlini kongresszusának programját. Petre *Niculescu* román kiküldött és Miloutin *Neskovics* jugoszláv kormánykiküldött mondott köszönetet Schmidt igazgató felszólalásáért. Az ülés befejezése után *Szendy* Károly polgármester ebédet adott a kongresszusi tagok tiszteletére a Gellért-szállóban. A polgármester távollétében *Schuler* Dezső alpolgármester üdvözölte a vendégeket, akiknek nevében Gerhardt *Schmidt* mondott köszönetet. Délután *Anna* főhercegasszony és *József Ferenc* főherceg budai palotájukban teán látták vendégül az értekezlet tagjait, este pedig *Karafiáth* Jenő főpolgármester adott vacsorát tiszteletükre.

— **Szövetségbe tömörülnek az ellenforradalmi alakulatok egykori tagjai.** A szegedi és más fegyveres ellenforradalmi alakulatok egykori tagjai, továbbá a nyugatmagyarországi felkelők és a régi fajvédők vezető egyéniségei kedd este bajtársi vacsorára gyültek össze. A vacsora résztvevőit *Prónay* Pál üdvözölte, utána vitéz dr. *Somogyi* Béla emlékezett meg arról a meleg bajtársi kapcsolatról, amely ezt a tábort 20 év óta ma is egybefűzi és felvetette azt az ötletet, hogy pártpolitikán felül álló szövetségbe tömörülve, erőteljesebben érvényesíthessék a szegedi gondolat köré csoportosult férfiak eszmevilágát. Vitéz *Héjjas* Iván javaslatára megalakult a szövetség közgyülését előkészítő bizottság.

— **Véget ért a református diákok országos gyülése.** Kedden folytatódott és be is végződött az az országos gyülés, amelyet a Magyar Református Diákok Soli Deo Gloria Szövetsége hívott össze Budapestre. Bibliakörök után *Trócsányi* Zoltán beszélt. A diákság életformája — mondotta — alapjában véve ugyanaz maradt. Az előadó még ismerte a diákélet régi szépségeit, amelyek a sárospataki főiskolán századok óta öröklődtek át egyik diáknemzedékről a másikra. *Tóth* Endre a leánydiákok életéről beszélt. Nem helyes, — állapította meg — hogy a leányok iskolai tananyaga kevés változtatással ugyanaz, mint a fiúké, hiszen nekik nemcsak művelt embereknek, de egyúttal feleségnek és családanyának kell lenniök s ez kétségkívül a legnehezebb hivatás. *Szőke* Imre Budapest—Baross téri lelkipásztor a kálvinizmusnak a mai magyar református diákéletben való küldetéséről tartott előadást: A diák számára a legelsőbbrendű kötelesség az, hogy jól elkészüljön, a főiskola éveit nem szabad másra felhasználni, mint arra, hogy valóban kiváló szakemberként hagyja el tanulmányai színhelyét. A szegény magyar társadalomnak nem lehet pénze és ideje arra, hogy készületlen diákok tömegét megtűrje, arra számítva, hogy protekció és családi összeköttetések révén a gyenge diákot is elhelyezik. *Pap* Béla »A kálvinizmus küldetése a mai magyar társadalomban« címmel tartott előadást. *Kiss* Sándor szövetségi elnök a mozgalom gyakorlati teendőiről vezetett megbeszélést. Végül az országos ifjúsági gyülés résztvevői a salétromuccai templomban Urvacsorát vettek.

— **Súlyos büntetést kaptak egy rablóbanda tagjai.** A mult év október 29-én Cinkotán az éjszakai órákban *álarcos banditák* megtámadták *Koltai* Zoltán benzinkúttulajdonost, akit fejbevertek és *1600 pengőjét elrabolták.* Csakhamar elfogták a tetteseket, akik fölött kedden ítélkezett a pestvidéki törvényszék *Szilágyi* tanácsa. A bíróság *Krajcsár* Nándort rablás büntette miatt nyolcévi, *Mendel* Jánost ötévi fegyházra, *Bendő* Tamást ugyanilyen címen ötévi szigorított dologházra ítélte, míg *Strigonyavecz* Mihályt, mint felbujtót, másfélévi börtönre ítélte. A *Mandelra* és *Bendőre* vonatkozó ítélet jogerős.

— **Budapest Székesfőváros Elektromos Művei** a májusi lakbérnegyedben lakást változtató fogyasztóinak figyelmébe ajánlja, hogy a költözések nagy tömegére való tekintettel a folytatólagos áramszolgáltatást csak abban az esetben tudja biztosítani, ha a fogyasztók a költözködést legalább egy héttel előbb személyesen jelentik be. A bejelentések átvétele a budai oldalon lakó vagy a budai oldalra költöző fogyasztók részére az Elektromos Művek II., Margit körút 15. szám alatti Körzeti Irodájában, míg a pesti oldalon lakó vagy a pesti oldalra költöző fogyasztók részére az V., Honvéd ucca 22. szám alatti Bejelentési osztályban történik. A költözési bejelentésnél szükséges adatok könnyebb megszerzése végett célszerű, ha a fogyasztó az utolsó havi áramszámláját magával hozza. Ha a fogyasztó a bejelentés elvégzésére megbízottját küldi el, a megbízottnak írásbeli felhatalmazást kell felmutatnia.

— **A Beszkár protestáns alkalmazottainak nagyheti Úrvacsorája.** A Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság református és evangélikus alkalmazottai, mintegy ezerhatszázan, ezúttal először testületileg vesznek nagyheti Úrvacsorát háromnapi előkészület után. A reformátusoknak — a fasori templomban — kedden Szabó Imre prédikált, ma Dobos Károly hirdeti az igét, a közös úrvacsoravétel csütörtökön lesz. Az evangélikusokat a fasori evangélikus templomban Dezséry László, Gaudy László és Kemény Lajos látja el tanítással; itt is csütörtökön lesz az úrvacsoraosztás.

— **Halálozás.** *Ney* Bernát, a Magyar Kir. Opera ny. tagja elhúnyt. Temetése e hónap 14-én, csütörtökön lesz a rákoskeresztúri izr. temető halottasházából.

Ray Rezső műépítő e hónap 11-én rövid szenvedés után elhúnyt. Temetése 13-án délután ¼6 órakor lesz a farkasréti temető halottasházából a református egyház szertartása szerint.

Csikszentmihályi *Sándor* Jenőné szül. Juchó Ilona életének 74. évében Nagyenyeden meghalt. A megboldogult úriasszonyban Folyovich József, az államrendőrség vidéki főkapitánya anyósát gyászolja.

— **Janky Béla altábornagy meghalt.** Bulcsi *Janky* Béla ny. altábornagy hétfőn éjszaka 58 éves korában meghalt. A kiváló katona, számos magyar és külföldi hadi érdemrend tulajdonosa, már hosszabb ideje betegeskedett. Kiterjedt előkelő rokonsága, köztük testvérei *Janky* Kocsárd ny. lovassági tábornok, *Purgly* Lászlóné szül. Janky Anna, gyászolják. Temetése csütörtökön délelőtt 11 órakor lesz a farkasréti temetőben.

— **Betörtek a békásszentandrási katolikus templomba.** *Szarvasról* jelentik: Vasárnapra virradóra eddig még ismeretlen tettesek *betörtek a békásszentandrási római katolikus templomba és onnan kegyszereket, egy ezüst áldozati kelyhet és szentségtartót vittek el.* A csendőrség erélyes nyomozást indított a tettesek felderítésére.

— **Életunt banktisztviselő.** Kedd délután a Ferenc körúton zsebkésével felvágta az ereit *Hummayer* Sándor 56 éves banktisztviselő. A mentők a Rókus kórházba vitték. Nem tudják, hogy *miért* akart meghalni.

— **A debreceni református templom-tervpályázat eredménye.** A debreceni egyetemi református templomtervpályázatán tizenegy szerzőtől 15 pályaterv érkezett. I. díjat kapott *Borsos* József debreceni építész; II. díjat dr. *Dolhay* Imre debreceni és *Körmendi* Nándor budapesti építészmérnökök közös terve; III. díjat *Réti* László budapesti építészmérnök terve. Megvették *Károlyi* Antal, *Gotthard* Zsigmond és *Gyöngyöshalászi Takách* Béla budapesti építészmérnökök egy-egy pályatervét.

— **Mesterházy Ferenc veszprémi főispánt** április 30-án iktatják be méltóságába.

— **Képviselői beszámoló.** *Váry* Albert, a szabadszállási kerület képviselője, Fülöpszálláson beszámológyülést tartott.

— **Letartóztattak egy ékszertolvajt.** Vasárnap a Király ucca 13. számú házban levő *Kiaschek*-féle ezüstárugyárban betörés történt. Kedden a rendőrségre előállították *Bonn* Béla 46 éves nyomdászt, akinek a lakásán rengeteg ezüst- és aranyékszert találtak. Megállapították, hogy tizennégyszer volt büntetve, legutóbb ötévi szigorított dologházat kapott. Tagadta, hogy az ékszerek bünös úton kerültek volna a tulajdonába s azt állította, hogy egy ismeretlen embertől vásárolta azokat. A Kiaschek-féle ezüstárugyár tulajdonosa a nyomdász lakásán talált ékszerekben *felismerte tulajdonát, mire Bonn Belát letartóztatták.*

— **Magyar filmbemutatóval egybekötött felolvasóest Párizsban.** *Párizsból* jelentik: A párizsi magyar idegenforgalmi iroda vezetősége filmbemutatással egybekötött felolvasóestét rendezett a Maison de Chimie nagy előadótermében gróf *Khuen-Héderváry* Sándor magyar követ és a francia Saint-Hubert Club védnöksége alatt. *Chasseray*, a Saint-Hubert Club tiszteletbeli elnöke, szines előadásban ismertette a magyar vadászati viszonyokat s részletes magyarázatokat fűzött az ez alkalommal bemutatott nagy magyar vadászfilmhez. A nagysikerű vadászbemutatón a francia földmüvelésügyi minisztérium, a kereskedelmi minisztérium, az idegenforgalmi kormánybiztosság, továbbá a külföldi idegenforgalmi szövetségek és ügynökségek képviselői is jelen voltak.

— **A német dunai hajórajparancsnok Budapesten.** *Degenhardt* sorhajókapitány, a német dunai hajóraj parancsnoka, Budapestre érkezett látogatóba, hogy szerdán délelőtt 10 órakor a magyar tengerészemlékművet megkoszorúzza és ezzel kifejezést adjon a német és a magyar dunai hajóraj bajtársi kapcsolatainak.

— **Beküldött hirek.** Szerda. Előadások. — A Kereskedelmi Akadémia Végzett Tanulói Szövetségének Turista szakosztályán Gyöngyi László humoros előadást tart (Andrássy út 2. I. em.), 9-kor. — A Cionista Szövetségben Mezei Árpád: »Racionalizmus és religió a zsidóságban« (Andrássy út 67. I.), ½9-kor. — A Kat. Háziasszonyok Szövetsége a Székesfővárosi Gázművekkel karöltve ma nyitja meg a kenyérkereső nők és háztartási alkalmazottak hathetes főzőtanfolyamát. Előadások hetenként kétszer: szerdán és csütörtökön d. u. ½5-től ½8-ig. Tandíj nincs, beiratási díj 5 pengő. Jelentkezés a szövetség központi irodájában: Mária u. 7. I. 27.

SINC
LEV
új reg
A TÉK
SZÜ
A fiatalok harca
és az öregek harca a fiat
ATHENAEUM

MDK

Ray Rezső épitész

Épitő Ipar. 1908. aug. 16. 323.l.

MDK

Ray Rezső

Pályatervet küldött be az Erzsébet királyné emlékmű tervpályázatára.

Magyar Építőművészet, 1910. 10.sz. 28.l.

M.D.K.

Ray Rezső, épitész

tervei szerint épitendő uj telefonközpont épületére (Mária Terézia-tér 17-18-19. sz.) kiirtják a versenytárgyalást.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf. febr. 2. sz. 9. old.

Ray Rezső, épitész

M.D.K.

tervei szerint alakitják át a Főpósta Koronaherceg [ma Petőfi Sándor]-utcai épületét.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.
dec. 6. sz. 5. old.

Kay Rezső

és Zielinszky Károly 1907-ben épített
az V. Városház u. főposta épületébe egy 16 m.
fesztávolságú keretszerkezetet.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970. 463 l

821

MDK

Ray Rezső

A Mária Terézia-téri telefonközpont, repr.

A Mária Terézia-téri telefonközpont lépcsőháza, repr.

Bierbauer Virgil dr.: A háboru előtti Budapest épitészete. Évk. KMT. 1929. 177.l.

M.D.K.

Ray Rezső, építész

aki még részt vett „monumentalis tervével" a IX. kerr reformatus gimnázium és internátus pályázatán — tragikus körülmények körött elhunyt.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1938.. LXIX. évf.

máj. 25. sz. 3. old.

Ray Rezső.

A Műcsarnok téli tárlatán minszteri dolgozószobák és tanácstermekhez készített színes interieur-tervei szerepelnek. (említve)

Pesti Hirlap, 1928. dec. 19

Kaj Rezső

A Hűvösvölgy-téli tárlatóm minisztri
dolgozószobák és tanácstermelhez hérétett
szőnyes interieur-tervei rezepelnek. (ambitne)

Testi Kislap, 1924. de 19

Ray Rezső, építész

M.D.K.

Pest vármegye tulajdonát képező Baross-a 87. sz. telekre két 5-5 emeletés bérházat tervez.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII. évf.

máj. 24. sz. 9. old.

45. SZ. 1907. (54. ÉVFOLYAM.) | SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. | FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. | BUDAPEST, NOVEMBER 10.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utcza 5.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utcza 4.

Előfizetési feltételek: Egész évre 16 korona. Félévre 8 korona. Negyedévre 4 korona. A «*Világkrónika*»-val negyedévenként 80 fillérrel több.

Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldíj is csatolandó.

A MAGYARORSZÁGI TÁVIRDA MULTJÁBÓL.

A POSTA NEGYVEN ÉVES jubileuma alkalmából a postával összefüggő és vele hasonló óriási arányokban nagyra nőtt intézményünkről, a távirdáról nem szólt egyetlen megemlékezés sem. Pedig ennek az 1867-től 40 évet betöltött intézményünknek megalakulása, szervezése, magyarrá való tétele és felvirágzása tanulságban és érdekességben felülmulja a postáét is. Az abszolutizmus alatt 1867-ig a posta és távirda szervezete egyaránt német volt. Német hivatalnokok látták el a szolgálatot, bécsi központi igazgatás alatt állott, német nyelven ment az ügyvezetése és bélyegei, bélyegzői, hivatalos nyomtatványai mind németek voltak. A fővárosban mindössze három táviró hivatal létezett. Az egyik, és ez volt a főállomás, a Lloyd épület első emeletének Dunára néző oldalán háromnégy teremben. A másik kettő Budán és Ó-Budán volt s ezeken kívül a mostani tizedik kerületben volt egy mellékállomás, mely főleg az ottani sörgyárak és sertéshizlalók szükségleteit látta el. Az 1867-iki ujjászervezett magyar távirdának egyik ma is elő veteránja, *Vécsey* István érdekes dolgokat beszél a kiegyezés előtti posta- és táviróhivatalok belső életéről. A Lloyd épületében levő távirda-állomás egyik nagyobb termében voltak a gépasztalok felállítva s itt volt 28 Morse-gépre kapcsolva a befutó 35 vezeték. A Dunaparton egy ferdén álló fehérre meszelt faoszlop képviselte a bevezetési oszlopot és egy szerény falitartó közvetitette a vezetékeket. Az első vasszerkezetű, kandelábérszerű táviró-oszlopot 1867 szeptember havában állitotta fel a pesti távirda inspektoratus.

A BUDAPESTI UJ TÁVIRDA-KÖZPONT. — IRÁNYÍTÁS, CSŐPOSTA FŐÁLLOMÁS.

A HUGHES-OSZTÁLY A FŐBEJÁRATTÓL NÉZVE A BUDAPESTI ÚJ TÁVIRDA-KÖZPONTBAN.

Az akkori lapok, különösen a «Hon» és a «Pesti Napló», mint korszakos reformról emlékeztek meg erről az újításról.

A távirda gépteremben természetesen csupa idegenek, németek, csehek, morvák látták el a szolgálatot. *Magyar táviratot általában csak 1867 január óta fogadtak el Magyarországon,* de akkor is a hivatalos megjegyzésben ott állott az «ungarisch» jelző. Mikor a pénztári tisztviselő a felvett táviratot a gépterem ajtaján levő toló ablakon beadta, ezt a műveletét csöngettyűvel jelezte. A beadott táviratokat aztán a revizor osztotta szét a gépkezelők között. A vezetékek nem voltak számozva, miként most, hanem a végállomások szerint neveztettek. A rendező így jelezte az egyes táviratokat a tisztviselőkkel: *Teprecsin* (Debreczen), *Czeklet* (Czegléd), *Nirickházca* (Nyiregyháza) stb. A forgalom általában nem volt nagy s a tisztviselők száma az inspektoratussal együtt 83-ra rúgott. A többi három hivatalban összesen öten működtek. Erdély távirdailag a temesvári inspektoratus alá tartozott, volt ezenkívül a pesti inspektoratus és a zágrábi. A táviratok száma egy hónap alatt a fővárosi központban körülbelül 12 ezeret tett ki s az átmeneti forgalom nem volt nagy, mert az egész délmagyarországi forgalmat Bécs direkt Temesvárral és Nagy-Szebennel bonyolította le. Ilyen állapotok uralkodtak a magyarországi távirda intézményben, mikor 1867 elején az első magyar tisztviselőket kinevezték. A telegraf-inspektor *Sikora* János nevű német ember volt. Magas, szögletes homloku, nyers modoru, a ki magyarfaló voltával tette magát híressé. Utána következett *Horák* János, kit már Gorove István miniszter nevezett ki, noha egyetlen szót sem tudott magyarul. Hogy az ilyen furcsaságok megtörténhettek, annak is sokfélék az előzményei.

A kiegyezés után nem lehetett ugyanis a postát és távirdát rögtön reformálni, azaz magyarrá tenni, mert Bécsben egyre azt hangoztatták, hogy a távirda nem nemzeti, hanem nemzetközi intézmény s itten a magyarosításnak semmi jogosultsága nincs. Az osztrákok nagy agitációt fejtettek ki a beolvasztás ellen s hangosan követelték, hogy a posta, távirda és vasut, mivel ezek nemzetközi és közös jellegű intézmények, a közös hadügyminiszter hatáskörébe utaltassanak. Szenvedélyes hirlapi harczok kisérték ezt a törekvést, mely ellen a magyar sajtó két akkori vezető organuma, a Pesti Napló és a Hon a legvégsőig menő fegyverekkel küzdött. Kortörténeti tekintetből nagyon érdekes ennek a szenvedélyes sajtóháborúnak a megindulása és befejezése. Az eset abból keletkezett, hogy Vécsey István magyar tisztviselőt a távirdához kinevezték s ő vonakodott az esküt német nyelven letenni. Sikora el akarta csapatni Vécseyt, de a lapok pártjára állottak és követelték a magyar nyelv teljes behozatalát. A magyar nyelv helyett jött azonban Horák, a ki semmiben sem különbözött Sikorától. Ő is azt a véleményt hirdette, hogy a posta és távirda nemzetközi intézmény, a hol a magyarosításnak semmi helye nincs. Az első országgyűlési tárgyaláson akadt aztán számos magyar képviselő, a kik, miután a posta és távirda is ekkor jelentékeny deficzittel dolgozott, a mellett agitáltak, hogy fentartásuk óriási költsége ne terhelje a magyar államot, inkább nyilváníttassanak közös intézményeknek s fentartásuk is a közös alapból történjék. A magyar sajtó ellenállt ezeknek a törekvéseknek s egyelőre a Horák és Sikora személyében támadta a régi rendszert. Olyan óriási mértékben folyt a távirda magyarellenes vezetői ellen a harcz, hogy 1867 augusztus hó elején Brunner von Wattenwyl miniszteri tanácsos, az osztrák cs. és kir. távirdák igazgatója az ügyek megvizsgálása czéljából Pestre jött. A vizsgálat azonban csak ürügy volt, mert elsősorban Horákot, Sikorát és társait akarta menteni. A lejövetel nagy titokban történt, de a lapok mégis megtudták. És megtudták azt is, hogy Sikora vezetésével a cseh és német tisztviselők tisztelegtek a főigazgató Európa szállóbeli lakásán s itt Sikora a magyar minisztérium és a távirda ellen becsmérlő tartalmú beszédet mondott.

A főigazgató azzal válaszolt, hogy Horákot minden áron meg fogja állásában tartatni s nyugodtak lehetnek, csupán pár hónap kérdése és a magyar távirda ismét visszatér az osztrák vezetés alá. Ezt a beszédet Vécsey István a lapokban leleplezte s most újra kitört a harcz, de sokkal élesebben, mint előbb. A lapok követelték, hogy Gorove szervezze újólag a távirdát s állítson mindenek előtt magyar vezetőt az élére. Gorove minisztertanács elé vitte az ügyet s gróf Mikó Imre ajánlására Takács János kolozsvári fizika-professort nevezték ki igazgatóvá. Takács azonban nem sokat értett a távirdához, képzett magyar tisztviselők pedig az egy Vécsey Istvánon kívül nem voltak, úgy, hogy ő ismét osztrákokkal töltette be a főállásokat. Hogy milyen primitiv állapotok uralkodtak nálunk még ekkor is a távirászatban, jellemző példával lehet bizonyítani. Miután Takács sem a távirdavezetéshez, sem a német nyelvhez nem értett, tisztviselői pedig szinte mind németek voltak, kénytelen volt közöttük keresni a segítséget. Egy Klár nevű ember lett az ő jobb keze, ki szaktudása miatt nagy tekintélyben állott. Történt aztán, hogy az újonnan beszerzett Hughes-féle gépek egyike felmondta a szolgálatot. Klár szakvéleményt adott az új gépről és megállapította, hogy az hasznavehetetlen. A bécsi lapok lármát csináltak a dologból, úgy, hogy 1867 november 24-én egyszer csak váratlan vendég jelent meg a magyar távirdában. Maga Hughes volt, a ki tudni akarta, hogy mi az ő gépeinek hibája. Klár nagyszerű előadást tartott s egyik hibát a másik után sorolta fel, Hughes azonban mindenre csak csöndesen mosolygott. Végre mikor Klár befejezte szakvéleményét, Hughes odavezette a használhatatlannak nyilvánított gép elé s annak finom alkotó részei közül kiszedett pár darab czeruzahegyet, melyek a géprészek közé szorultak és megakasztották működésében.

A következő perczben már pompásan dolgozott a gép, melyet Klárnak véleménye alapján három hónapig kivettek a forgalomból. A lapokban aztán híre ment, hogy Hughes a következőleg nyilatkozott Klárnak:

— Nem az a baj, hogy a gépnek hibája van, mert ezen mindig lehet segíteni, de azon már nem lehet, ha az emberek hozzáértésébe és lelkiismeretességébe csúszik a hiba.

Gorove miniszter is belátta ekkor, hogy újjá kell szerveznie teljesen a távirdát, ha hivatásának meg akar felelni s gondoskodott róla, hogy magyar emberek egyelőre a bécsi és külföldi szakiskolákban kiképeztetést nyerjenek. A sajtó és az országgyülés pedig arról gondoskodott, hogy ez az intézmény a postával együtt megmaradjon magyarnak és hivatását a magyar érdekek javára teljesítse. Ujjászervezésének negyven esztendeje után igazolta, hogy a postával együtt ez az intézményünk is fényesen bevált s a hozzáfűzött várakozásokat mindenben kielégítette. *B. E.*

*

A budapesti távirda új gépterme.

E napokban adták át a forgalomnak az új táviró géptermet, mely a főposta épület harmadik emeletének párisi- és korona-herczeg-utczai oldalát foglalja el.

Az új gépterem teljes hoszsza 93 méter, szélessége 16 méter és magassága 10 méter; tetőszerkezete Zielinszky tanár tervei szerint vasbetonból készült: belső berendezése úgy technikai, mint higiénikus szempontból páratlan.

A táviratok felvételére és továbbítására 80 db Hughes (betűnyomó) gép és 120 Morse készülék szolgál, szükség esetén azonban többet is fel lehet szerelni. Ugy az érkezett és kézbesítendő, valamint a gépteremben az egyes csoportok között a gépekhez továbbítandó táviratokat légnyomású csőposta szállítja.

A Hughes gépek a legújabb rendszerűek, szerkezetüket közvetlen villamos motor hajtja. A terem kitünően van szellőztetve; gőzfütőberendezése nyáron a levegő hűtésére is használható. Világítása szintén ideális, 44 villamos ivlámpa a nappalinál szebb és egyenletesebb, mondhatni tündéri világosságot terjeszt. A teremben levő óriás méretü villamos órák teljesen egyformán mutatják a pontos időt.

A mellékhelyiségek méltán sorakoznak a gépterem mellé; a butorzat itt is, mint az egész berendezés, festés stb. *magyar stilusban* van tartva, a hálóteremben 20 ágy áll az éjjeli szolgálatban egymást felváltók rendelkezésére.

Miután a távirdánál állandóan körülbelül 300 hivatalnok van szolgálatban, szükség van étkező helyiségre is, mely szintén a legjobban van berendezve.

Az épitést Ray Rezső müépitész s a technikai rész épitését Paskay Bernát posta- és távirda mérnök vezette.

Büszkeséggel mondhatjuk, hogy ilyen táviró központja egy országnak sincs! *R. G. A.*

A SZERELEM VIZEIN.

Szivem: kincsekkel terhes gálya,
Lelkismeret a kapitánya —
Utra egykor így keltem én
Az álmok tavasz-idején.

Hivém: mély tengerekre szállok.
S most látom: csak hináros árok
A viz, melyen evezek én
Nyaram perzselő közepén.

Sekély a viz s nagy kincses terhem,
Alig lehet előbbre mennem,
S a kapitányom még figyel:
Más utjait se zárjuk el!

Kik könnyű csónakokban vannak,
Mellettem el vigan suhannak
S lökik, ki elébök kerül,
Nem szánva, bárha elmerül.

M.D.K.

Ray Rezső, épitész

Irányította és tervezte az edelényi kastély Koburg Fülöp által 1910-ben végrehajtott épitését. 1928-ban - Szőnyi Ottó jelentése kövezetében - az 1910-ben készült hőlépvételeket és terveket az Iparügyminisztérium, mely a Boldogvölgyi Bánya-

Művészettörténeti Értesitő, 1968. XVII.évf. 3-4.sz.

Dr. Joó Tibor: Az edelényi kastély. 200-201-202.old.

13.a.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

M.D.K.

Ray Rezső, építész

... társaság bérlői vandalizmusa után jutok a kastély birtokába, vélemenyezés végett megküldte a MOB-nak. Ujabb helyszíni szemle után, melyben Ray R.-vel együk Schuler János is részt vett, Schuler jelentése alapján a Igazságügyminisztérium elvegyertette a leghirivóbb hibát még leretséges helyreállítását. Az 1963-évi helyszíni szemle fontos adatokat tárt fel a kastély előző állapotairól.

Művészettörténeti Értesitő, 1968. XVII.évf. 3-4.sz.

Dr. Joó Tibor: Az edelényi kastély.

200-201. old.

14-15. á.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

vármegye új székházát, annak ablakaiból még mindig láthatók lesznek a kaszárnyából átvedlett városháza sárgás falai, melyek alatt a járókelőknek önkéntelenül eszükbe fog jutni, hogy itt a szomszédságban szintén állott egy régi szürke épület, melynek kapualjában tollas csákós, tarsolyos megyehuszárok álltak őrséget egy hagyományos szokás emlékeül.

P. A.

ai László rajza.

HELLÉ.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irta **Marcelle Tinayre.** Fordította **M. Hrabovszky Julia.**

A terem majdnem tele volt. Leültem az utolsó pad egyik sarkába a fal mellé és akaratlanul Nébriantné estélyeire, egyszinű ebédeire gondoltam. Minő megvető szánalommal néztek volna a báróné és vendégei az engemet környező emberekre.

Hallgattam a párbeszédeket, megfigyeltem az arczokat, észrevettem a benyomásokat.

— Nagyon szép volt legutoljára.

— Izlésem szerint kissé sok volt a zene. Én jobban szeretem a költeményeket.

— Oh, a zene, — mondta egy asszony, — engem mindég megríkat.

— Genesvrier úr fog ma este beszélni?

— Igen!

— Ah, szerencsénk van! — szólt egy húsz éves masamódleány, — ezt legalább meg lehet érteni. Nem úgy, mint azt a fiatalt, a ki hadar.

— Saintis úr?

— Igen. Nagyon kedves, de bizony hadar.

— A rózsaszinű ruhás kisasszony énekelni fog.

— Milyen hangja van?

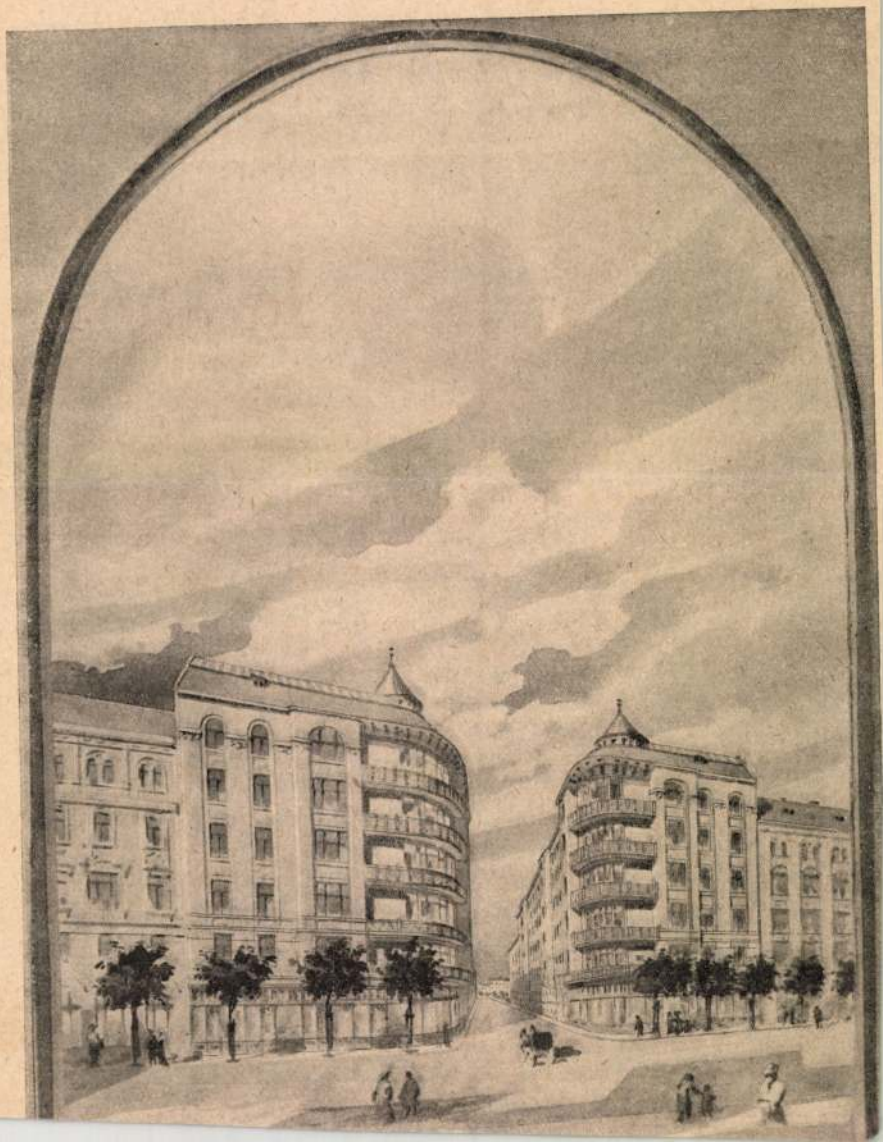

Ray Kerső építén

dél-budai tiltakozók?

zák a nehézjárművek forgalmát

ton és a Hadak útján lakó polgá-ént a XI. kerületi önkormányzat ésén napirendre vette a környék t. A városatyák határozataikkal övételeit.

zsef önkormányzati képviselő. Mivel a forgalom zavartalansága érdekében a 6-os főutat az M0-ás autóút előtt ki kell szélesíteni, a városatyák határoztak arról is, hogy az út bővítésének elkészülte előtt az önkormányzat nem járul hozzá az Andor utca átépítéséhez. A testület döntése értelmében a három érintett utat és csomópontjaikat azonnal fel kell újítani és ezen az útvonalon este tíz és reggel hat között minden teherforgalmat meg kell tiltani.

Arató Balázs, a főváros közlekedési ügyosztályának vezetője érdeklődésünkre elmondta, megérti a tiltakozókat, de óva intett a kerület döntése nyomán táplált túlzott várakozásoktól. Ezekben a kérdésekben ugyanis nincs kompetenciája a városrész önkormányzatának, döntést egyedül a főváros hozhat. Így például a kerületben nem dönthetnek az Andor utca átépítéséről sem. A testület által javasolt terelőúttal sem a főváros, sem a közlekedési tárca nem ért egyet, a 6-os út kiszélesítését pedig 2000-ben tervezik. A főváros tulajdonában lévő utak felújításáról és a forgalom korlátozásáról sem határozhat a kerület, arra legfeljebb javaslatokat tehet. Arató hozzátette: a XI. kerület Budapest része, a főváros nyugati kapuja, amit nem lehet lezárni a forgalom elől, amelynek a forgalomszámlálási adatok alapján csak negyven százaléka tranzit, a többi jármű úti célja a városrészben van.

A. G.

Növekedtek a reálkeresetek

Júniusban az átlag 44 600 forintot keresett

Budapesten az év első felében gyorsult a keresetek növekedésének üteme. A fővárosi székhelyű szervezeteknél a teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi bruttó átlagkeresete 69 400 forint volt, 27 százalékkal több, mint egy évvel korábban – derül ki a KSH Budapesti és Pest Megyei Igazgatóságának nemrégiben megjelent tájékoztatójából.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A fizikai dolgozók bruttó keresete 22 százalékkal, átlagosan 48 700 forintra, a szellemieké 28 százalékkal, 87 000 forintra emelkedett Budapesten. A szellemi munkakörben tevékenykedőknek a fizikaiakéhoz viszonyított kereseti előnye 79 százalékos volt, az egy évvel korábbi 70 százalékkal szemben. A bruttó átlagkeresetek az első fél évben a versenyszférában 26 százalékkal, a költségvetési intézményeknél 27 százalékkal nőttek, azonban az utóbbi körben dolgozók keresete továbbra is elmarad a vállalkozói szférában alkalmazottakétól: a fizikaiak esetében négy, a szellemieknél 31 százalékos a különbség. Elsősorban a helyi költségvetési szerveknél szembetűnő a lemaradás: az itt alkalmazott fizikai dolgozók az első fél évben 38 százalékkal, a szellemiek pedig csaknem a felével kerestek kevesebbet a versenyszférában foglalkoztatott társaiknál.

A keresetek növekedésének mértéke gazdasági áganként is eltérő volt. Amíg a pénzügyi és a közigazgatási területen dolgozók keresete 32 százalékkal emelkedett, addig az iparban, a szállításban, a távközlésben és a kereskedelemben 25–28 százalékos, az építőiparban, az ingatlanügyletekben érdekelt és az egyéb szolgáltatásokat nyújtó szervezeteknél pedig csak 22 százalékos volt a keresetnövekedés.

A nettó keresetek – a személyi jövedelemadó módosítása miatt – a bruttó kereseteknél nagyobb arányban emelkedtek. Az első félévi havi nettó átlagkereset a KSH által megfigyelt körben 44 600 forint volt, 31 százalékkal nagyobb a múlt évi első félévinél. A nettó átlagkeresetek növekedésének mértéke ezúttal meghaladta a fogyasztói árszint – a korábbi évekénél jóval mérsékeltebb ütemű – növekedését, ennek eredményeképpen a reálkereset átlagosan tíz százalékkal nőtt a múlt év első fél évéhez képest.

A szellemi foglalkozásúak keresetének reálértéke – miután bruttó keresetük az átlagosnál jobban emelkedett és a személyi jövedelemadó-rendszer változása is a magasabb jövedelműeknek kedvezett – a fizikai dolgozókra jellemző négy százaléknál nagyobb arányban, 13 százalékkal növekedett. Leginkább a pénzügyi szférában alkalmazottak, a legkevésbé az egyéb közösségi és személyi szolgáltatás területén dolgozók keresetének reálértéke emelkedett. Az előbbiek esetében 19 százalékos, az utóbbiaknál csak 2,5 százalékos volt a változás. A helyi költségvetési szervezeteknél foglalkoztatottak nettó keresete a fogyasztói árszínvonalnál kisebb mértékben nőtt, keresetük reálértéke csaknem két százalékkal csökkent.

kel járőröztek a diákok

smét vállalná a különleges nyári munkát

a fővárosi rendőrök, akik az s a három nyári hónapra civil endőr-főkapitányság ugyanis gos Idegenforgalmi Bizottság- iszírozza a kezdeményezést. A ı ötven-ötven diákot toborzott, ıthidalni a rendőrök és a turisıdékot.

A járőröző diákok többsége angolul és németül, olaszul és franciául beszélt, de voltak közöttük olyanok is, akik oroszul, spanyolul, románul, sőt egyikük még japánul is segíteni tudott a Budapestre érkező külföldieknek. A legtöbb fiatal egyébként több nyelvet is beszélt.

A diákok egyetértettek abban, hogy a valóságban mások a rendőrök, mint képzelték. Gyökeresen megváltozott a hatóságról alkotott véleményük, és ezt hírül is viszik, vagyis a polgárbarát-rendőrség-kép kialakításához is hozzájárult az újszerű kezdeményezés. Ezt bizonyítja az is, hogy míg az első hónapra még csak kevés diák jelentkezett, augusztusra már a felvehető létszámnál többen vállalták volna ezt a különleges nyári munkát. A fiatalokkal folytatott beszélgetésekből kiderült, hogy az idén szolgálatot teljesítő diákok 95 százaléka jövő nyáron is szívesen vállalna hasonló munkát a BRFK-n.

Legalább annyira fontos eredménye a közös nyári munkának, hogy a rendőrök is kizökkentek a mindennapi hatósági feladatkörből. A diákok segítségével közelebb kerültek a civilekhez, ami változtatott a mentalitásukon is. Eleinte idegenkedtek a fiataloktól, de később kiváló kapcsolat alakult ki közöttük.

Az egyenruhásokat megszólító külföldiek gyakran az idegenforgalmi látványosságokról érdeklődtek. Az ügyeleten tartózkodó diákok a panaszfelvételi jegyzőkönyvek megfogalmazásában is segítettek. Éppen ezért az irodavezető szerint jövőre egy kifejezetten a hatósági munkát segítő szakmai szótárt is össze kell állítaniuk. A BRFK tehát a következő idegenforgalmi szezonban is folytatni szeretné a kezdeményezést, ha lesz rá mód, még több helyen, még több diákkal.

S. I.

MARGÓ

Napközben-klub a nyugdíjakról

A Kossuth rádió délelőtti műsora, a Napközben október 2-án este hat órától nyilvános vitaestet rendez a Pallas Páholyban, az V. kerület, Alkotmány utca 15. alatt. A fórum témája ezúttal a változó nyugdíjbiztosítási rendszer lesz. A témával kapcsolatos kérdéseket a Magyar Rádió (1800 Bródy Sándor utca 5–7.) címére várják a műsor készítői. *(V. M. P.)*

Nyílt nap a vízműveknél

Holnap délelőtt tíz és délután két óra között nyílt nap lesz a Fővárosi Vízművek Rt. XII. kerületi Kékgolyó utca és az Istenhegyi út sarkán lévő, 115 éve épült Krisztinavárosi Vízműben, a Diana utca 10/B alatti gépházban és az 1913-ban épült XII., Eötvös utcai víztoronyban. Az impozáns létesítményekből egyrészt szép kilátás nyílik a környékre, másrészt az ivóvízzel kapcsolatos tanácsadás is szerepel majd a programban. A három különböző helyszín között a vízművek különbuszai szállítják a látogatókat. *(Munkatársunktól)*

Véradás

A Vöröskereszt ma délután kettő és hat óra között az MSZP I., Krisztina körút 1. szám alatti székházában, vasárnap pedig délelőtt tíztől délután háromig Albertfalván, a XI., Bükköny utca 4. alatt várja az önkéntes véradókat. *(Munkatársunktól)*

Új rendezési terv a II. kerületben

Október másodikáig láthatják és minősíthetik a II. kerületi lakosok a Verecke út környékének átalakításával foglalkozó részletes rendezési tervet. Az új terv beépítési szigorításokat tartalmaz az Árpád-kilátó térségében a korábbi, már több mint tíz éve hatályban lévő rendelkezéshez képest. *(V. M. P.)*

Állami támogatás nélkül

Szegényedő ipartestületek című szerdai cikkünkben tévesen fogalmaztunk, amikor azt írtuk, hogy az Ipartestületek Budapesti Szövetségének munkáját az állam anyagilag támogatja: a szövetség és tagszervezetei sem rendszeres, sem alkalmi támogatást nem kapnak az államtól. *(B. T.)*

Legklubb a Dísz téren

Holnap este hattól Eörsi Istvánnal beszélgetnek és emlékeznek a „régi szép időkre" a Legklubb-ban az I., Dísz tér 4–5. alatt. A liberális, nyitott és a napi politikától mentes estre minden érdeklődőt várnak a szervezők. *(Munkatársunktól)*

Gyermekrajz-pályázat

A Soong Ching Ling Magyar Gyermekbarátság Alapítvány A világ gyermekei vagyunk! címmel rajzpályázatot hirdet 6–13 éves gyerekek számára. A zsűri a gyermekbarátság témáját feldolgozó A/3-as méretű alkotásokat vár. A rajzokat két korcsoportban bírálják el, a legjobb öt-öt alkotás jutalomban részesül. A szervezők fő célja, hogy közelebb hozzák, megismertessék más országok kultúráját, szokásait a gyerekekkel. A pályázatokat október 25-ig lehet benyújtani a Baranya Megyei Pedagógiai Intézet címére, 7621 Pécs, Széchenyi tér 9. *(V. M. P.)*

Lőszerraktár is volt a mauzóleum

Nem pusztul tovább a Törley házaspár budafoki síremléke

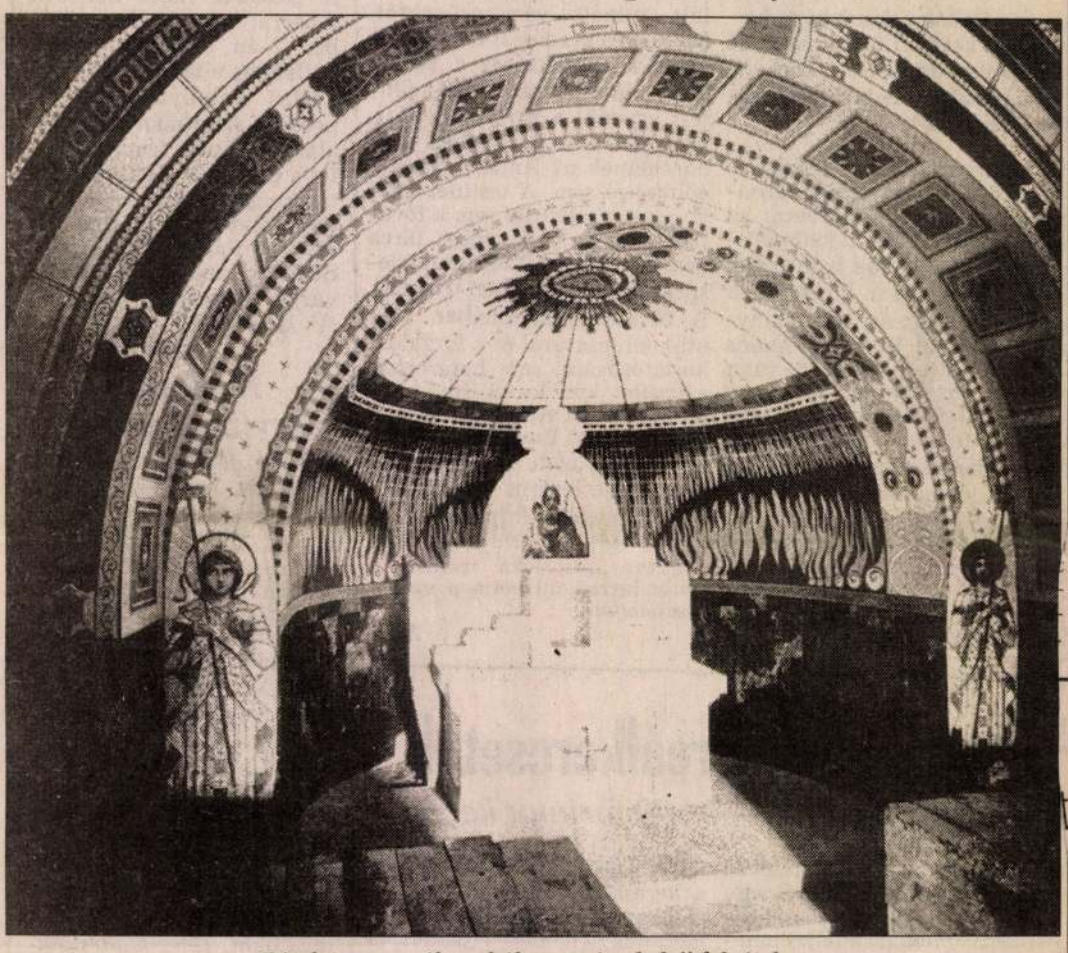

Részlet a mauzóleumból egy század eleji felvételen

A budafoki Törley-mauzóleum sokáig a kerület egyetlen huszadik századi műemléke volt, ezen a címen csak 1993-tól osztozik a Városházával. A második világháború óta mégis igen mostoha sorsa volt a kiemelkedő védettséget élvező síremléknek. Az elmúlt évtizedekben olyannyira leromlott az állapota, hogy már a műemléki jellege is megkérdőjeleződött. A körülmények azonban az utóbbi néhány évben szerencsés fordulatot vettek. 1990-től folyamatosan – főként civil kezdeményezésre – megindult a mauzóleum felújítása és ma már nem kell tartani a pusztulásától.

Törley József, a dúsgazdag budafoki pezsgőgyáros 1907-ben halt meg a dániai Ostendében, egy borászkonferencián. Felesége, Sacelláry Irén grófnő pedig elhatározta, hogy férje és önmaga emlékére a Törley-birtok legmagasabb pontján – a mai Sarlós utca 6. szám alatt – sírkápolnát emeltet, amelyet a svájci származású Ray Rezső Vilmos tervei alapján 1908–1909-ben olasz építész- és kőfaragó mesterek fel is építettek. Sacelláry Irén az egyházra hagyta a síremléket a hozzá tartozó kerttel és gondnoki lakással együtt, annyit kérve, hogy óvják meg az épület állagát és évente mutassanak be gyászmisét érte és férjéért a szentélyben.

A második világháborút követő államosításkor a mauzóleumhoz tartozó közvetlen területet elvették az egyháztól, és megtiltották, hogy szentmisét tartsanak az épületen belül. A síremlék romlása 1956-ban indult meg: a közeli Törley-kastélyban állomásozó szovjet egység lőszert tárolt a kriptában, és a szarkofágok tetejét elmozdítva néhány fegyvert is elrejtettek a koporsók mellett. 1957-ben ugyan a szovjetek távoztak innen, de a kastély és a mauzóleum körüli terület a Sugárbiológiai Intézethez került. Az egyház pedig néhány év múlva – anyagiak és egyéb lehetőségek híján – magára hagyta a síremléket.

Csavargók tanyája

Az épület kupolája a hatvanas években megsérült, ezért a folyamatos beázások miatt a falfestmények jó része elpusztult. A későbbiekben időnként csavargók tanyájává vált a mauzóleum, vandál pusztításaikkal siettették az épület állagának további romlását. A nyolcvanas évekre már olyan súlyos károk érték a sírkápolnát, hogy a műemléki védettségét is meg akarták szüntetni.

Az alapvetően szecessziós stílusú, kupolával fedett épülethez nyugat felől úgynevezett nyaktaggal kapcsolódik egy torony, melynek aljáról lépcső vezet le a mauzóleum alsó szintjéhez, a két carrarai márvány szarkofágot őrző sírbolthoz. A lejárati kapu fölött a Törley és Sacelláry család címere, kétoldalt pedig a kor híres szobrászművészének, Damkó Józsefnek keleties stílusú, gyászoló nőalakokat ábrázoló szobrai láthatók.

Szétvert oltárok

A kripta fölötti kupoladobos épületbe, vagyis a felső szinten lévő kápolnába a keleti oldalon található gránitlépcsőkön és a bronzkapus bejáraton keresztül lehet bejutni. A bronzkapu két oldalát Damkó József – az élete végén Krisztusához megtérő ember életútját bemutató – reliefjei díszítették, ezeket most restaurálják, így jelenleg nem láthatók.

A kápolna belső terében, a bronzkapuval szemben helyezkedik el a szétvert oltár maradványa, amely az egykori fényképek alapján még rekonstruálható, ellentétben a kriptában lévővel, amely helyreállíthatatlan károkat szenvedett. Az oltár fölötti festett üvegboltozatot és a kupola színes üvegablakait nagy valószínűséggel a század elején alkotó kitűnő szakember, Róth Miksa és mesterei készítették. Az üvegboltozat beszakadt, a mennyezet festett díszítése a beázások miatt elpusztult. A kápolna oldalfalait borító al secco festmények viszont töredékesen még ma is láthatók. A jobboldali kép Krisztus sírba tételét, a baloldali a feltámadását ábrázolja, míg a sarkokban egy-egy angyal alakja látható.

A Törley-mauzóleum felújítására először 1989-ben készült terv, de a megvalósításáról – akkori áron ötven-hetvenmillió forintba került volna – nem lehetett szó. A XXII. kerületi helytörténeti kör vezetője, *Garbóci László* elmondása szerint 1990-ben főként civil szervezetek összefogásával kezdődtek meg a mauzóleum felújításának előkészületei. Hátrányt jelentett azonban az, hogy a Ray Rezső Vilmos által készített eredeti tervdokumentáció eltűnt.

A helytörténeti kör, a Savoyai Jenő asztaltársaság, a Városvédő Egyesület Promontor-Tétény munkacsoportja kerületi diákok és cserkészek segítségével 1991-ben kiirtották a mauzóleum környezetében az elvadult növényzetet, az évtizedek alatt az épületben felhalmozódott száz köbméternyi szemetet pedig elszállították. Az eddig pályázati úton – a Budapesti Városvédő Egyesülettől, az Országos Műemlékfelügyelőségtől és a XXII. kerületi önkormányzattól – szerzett kilencmillió forintból elvégezték az épület statikai vizsgálatát, és folyamatossá válhatott a felújítás. Tavaly befejeződött a teljes külső renoválás, valamint új, rejtett villámvédelmet is kapott a mauzóleum. Idén elsősorban a szobrokat és a domborműveket restaurálják. A sírkápolna belső terének és falfestményeinek felújítása pedig jövőre vagy még később kezdődhet meg.

Családi múzeum?

A kivitelezést a Képzőművészeti Főiskola docensének, Szabó Péter kőszobrász-restaurátornak a segítségével végzik. Garbóci László szerint, ha minden évben sikerül egy-másfél millió forintot szerezni – mint, ahogy eddig is – akkor 2001-re befejeződhet a mauzóleum renoválása.

A síremlék hasznosításáról eddig két elképzelés született. A pezsgőgyártásról és a Törley-családról fényképkiállítást lehetne nyitni az épületben vagy temetkezési szokásokat és kultúrákat bemutatni a mauzóleum körüli területen.

Mikó Sándor

Aki szeretné megtekinteni a síremléket, holnap délelőtt csatlakozhat a budafoki Szent Lipót plébániatemplom elől kilenc órakor induló csoporthoz. A helytörténeti érdekességeket Garbóci László mutatja be.

PERSONNEL LEASING
Munkaerő-szervezési Kft.
a Dr. Pendl & Dr. Piswanger Csoport tagja
1012 Budapest, Logodi u. 22-24.
Telefon : 214-0162 Fax : 214-0188

adatbankunkba keresünk :

ASSZISZTENS / TITKÁRNŐKET

magas szintű **angolnyelv-tudással**, számítógépes felhasználói ismerettel

Érdeklődését várja : Fehér Andrásné, Orosz Krisztina

Népzenei hangverseny

A zene világnapja alkalmából népzenei hangversenyt rendeznek vasárnap délelőtt tizenegy órától a Néprajzi Múzeumban. A koncerten többek között fellép a Felsőgallai Német Nemzetiségi Dalkör, a Dunaszegi Rezeda Népzenei Együttes, a Kesztölci Szlovák Pávakör, az Érdi Bukovinai Székely Népdalkör és a Magyar Folk Trió. A rendezvény múzeumi belépővel látogatható.

Rayko Alfréd

1904/5 II.

Ferképzomfoiskévk

125. 9.

Rayki István

MDK

Küzdelem, gipsz

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

MDK

Rayki István

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 12.1.

Raychinger Mikäl

1525

l.

Arch. Kösl

1876. X. k. III. f. 55. l.

rumi Rayki István szobrász

Szombathely. Műcsarnok

1934. nemz. képem. kiáll. 159

Lásd Rajki alatt is

Erdélyi ör. Gunesch Georgius bez-
tercrei ötvös műve, XVIII. sz., M. N.
Múzeum tulajd. VIII. 32.

Raychinger Mihály
orgonakészítő Budán
1525

lásd
Arch. Ért. 1876. 104. l.

és lásd
Péter magyar orgona-
készítő csomagjában
Horváth Henrik
cikkél

IV.

Raychinger Mihály
orgonakészítő

Buda
1525
l.
Corvina
1927
97 l.

Ostade, Isaac van, (1621—1649).

379. ÉLÉSKAMRA (Speisekammer). A
jelzés mellett a kép stiluskarakte
auf der Rückseite befindlichen al
begründet). A Kilényi-gyüjtemény
Fa (Holz). 30·5×22·5 cm.

Ostade, Isaac van, (1621—1649).

380. KÁRTYÁZÓ PARASZTOK (Kart
Fass): IO (Egybeirva, Zusammeng
Fa (Holz). 43×36 cm.

Osztrák festő, XIX. sz. eleje. (Oester

381. V. FERDINÁND ARCKÉPE (B
Vászon (Leinwand). 80×63 cm.

Othemar, Eduard d', XIX. sz. (Jh.).

382. CSENDÉLET (Stilleben). Jelezve
Vászon (Leinwand). 64×42 cm.

Paál László (Ladislaus), (1846—1879).

383. ST. CLEMENT-I TÁJ (Landscha
de P. A művész hagyatékából (A
Vászon (Leinwand). 65×88 cm.

Paál László (Ladislaus), (1846—1879).

384. NAPSUGARAK AZ ERDŐBEN

es Jesuskindes).

Pataky . . . 84.

nd után (Nach).

t der Kyklopen).

mit Tasse). Jelezve (Bezeichnet): Pentelei Molnár.

Bezeichnet): Peleskey M.

zadbeli rézmetsző. (Nach ihm von einen Kupfer-

nit Reitern).

Raychinger Mihály

orgonakészitő ??

1525. vagy csak eladta az orgonát?

juni 9. Eodem die Magistro Michaeli Raychinger, pro precio unius organi Regie Maiestati ad eodem empti, dati sunt fl 100.—

Fraknói Vilmos:

Műtörténelmi adalékok II. Lajos Királynak 1525-ik évi udvari számadásai ból. Arch. ~~[illegible]~~ Közl.

1876. X. k. 3. f. 55. l.

Fogl nem emliti ezt az adatot

)E L'EXPERT

la crise de notre vie économique de mettre
ızes, n'appartient pas au rang des collection-
ıne certaine école ou doctrine artistique, au
motrice vivante de l'art de son époque. Il est
coincidant avec l'ère glorieuse de l'impression-
s prédécesseurs ainsi que leurs émules qui for-
oupe ensuite l'orchestre presque intégral de la
représentés par des chef d'oeuvres, du XIXe
'ajouter un choix selectionné de petits bronzes
ıstique longtemps méconnue et dont la décou-
Kohner fut collectionneur.
:hetés aux années d'avant-guerre de 1904 à
ni ces oeuvres: le „Portrait d'homme" de *Corot*
e attention particulière, ainsi que „La Curée",
ıs de 1870, resplendissants de couleurs claires,
Courbet et le „Portrait de femme" de *Berthe*
on, grandement coté de nos jours, se trouve
urs („Fleurs avec papillon"), tandisque parmi

Rajki István

A Nücsamor 1927-es
tavasi társlatán szerepelt.

? 1927. IV. 1.

Raychinger Mihály orgonakészitö.

1525-ben.

Corvina.1931-32.22.1.

Kővágási templom Madonna-szobra

XV. sz.

VI. 243.

Nay Rezső

ejtőtér Budapest.

Műcsarnok
1896. mill. kiáll.

Vélemény:

nem Ray Rezső ez?

~~949/1916.~~

Stephaneum n

Rayki István MDK

Küzdelem, gipsz

Mücsarnok 1927. tavaszi kiállitás

Raymond József, ötvös

Religió, 1877. II. 10. 50. 12.
399. o.

Negyesek.

Rayner László

ötvös

1700. ban első céhmester Kolorsvárt. Izász nemzetiségni.

Zakab Elek. Kolorsvár tört.
Bpest. 1888. III. 35. l.

Rayner Márton

ötvös.

Kolozsvárt 1669-ben márc. 3 án vettek fel a céhbe

1680 ban a céh számvevővé választotta.

1685. dttv.

Egy ideig Kolozsvári Eiráfbíró is volt.

Zakab Elek. Kolozsvár története

Bpest. 1888. II K. 779 l. 829 l.

Raynerné Istvánffy Gabriella

A Nemzeti Szalonban rendeztek kiállitást a Magyar Képzőművésznők, melyet m sign.-val /Margitay Ernő/ ismertet.

Boérné Undi Mariska erős portréi, interiörjei, és a Biró Máté legendáját ábrázoló gyönyörü üvegablakai kitünőek. Vonal és szinérzéke, dekorativ tudása messze kiemeli társai közül.

Kallivoda Kata "Éjféli misé"-je csupa szinbeli finomság, többi képei is tudásról, erőről tanuskodnak.

Kazacsay Gerőné dicséretre méltó két vásznával szerepel.

Klammer Mariska tájképei szemet gyönyörködtető ek. A névsor folytatása a -2- sz. cédulán.

Élet, Bp. 1916. márc.12. VIII. évf. 11.sz.259.lap

Raynerné Istvánffy Gabriella

Komáromi Kacz Endréné technikai készsége ellenére is klisészerü,

Raynerné Istvánffy Gabriella állatpikturája szintén ugy hat, Komáromi Kacz Endréné müvei.

Rauscher Juliska: a sok sivárság között oázist jelentenek képei,

Sidló Ferencné tehetséges akvarellekkel szerepel.

Somló Sári Vajda János szobrát kiemeli a kritika.

Tótváradi Korniss Elemérné csipkéivel képviselte az iparmüvészetet.

Élet, Bp. 1916. márc. 12. VIII. évf. 11.sz.259. lap.

Vmint

Raynke Hieronymus

Büchsenmeister

Deshalb wurde 1495 der Büchsenmeister Hieronymus von Raynke aus Brez-

wod

z

Roth Kunstgew. 19 l.

lau nach Hermannstadt berufen.

..... *mühely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

n.

vi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Eperjesi ötvös Rays Péter

1643. jun. 30. mint felperes szerepel Kassai egy ügyben.

Mihalik József. Kassavá-ros ötvösségének tört. Bpest 1900. 245. l.

Kolozsvári Egri Mátyás

Ötvös.

XVII. sz.

KAYTTMON János, ácsmester

és bizonyos Kristóf nevü ács, akikat egy 1620-as szamadáskönyvi bejegyzés szerint a Batthyanyak Németujvaron alkalmaztak. 449.old.

KATONA IMRE: Szemelvények a Batthyany-levéltár anabaptista emlékeiből. I. rész. Az anabaptisták Vas megyében a XVII. században. 445.old

VASI SZEMLE, XXIII. évf. 1969. 3. szám, Szombathely

RAYTHON

Roza Baptista olasz kőművesmester

1614-ben a Sóvári-i várban dolgozott.

H. Takács Marianna: Magyarországi

udvarházak és kastélyok, Budapest, 1970.

2344

Rozanits Tibor

A „mai magyar rajzművészet" c. albumban megjelent reprodukciók eredeti alkotásaiból vándorkiállítást szervezett a kiadó, mely most Szegeden látható. „Gályák" c. rézkarca szerepel a tárlaton. (említve)

(–): Mai magyar rajzművészet, Csongrád Megyei Hírlap 1972. nov. 25.

MDK

Razel József Ókigyós, 1902

A m. kir. József Müegyetemen oklevelet nyert építészek névjegyzéke 1873-1928-ig. Építő Ipar - Építő Művészet 1931. jun. 1. 89.l.

Rázel József

épitész.

Szül. Ókégyós 1876.

Okleveletnyert 1902.

Négyzmügyetem 16. l.

Rázel József

építész Aradon

vivd

Lech Maszt 40

3. l.

A budapesti József nin-
egyetemen végezte tanul-
mányait Csendesen
elvonulva él és minkö-
dik Aradon, ahol pályá-
jat is kezdte.

Radó Sándor építész
közlése.

Riedl Béla építészhez
intézett levelezőlapján
(Lechner Jenő Or-nál)

Rázel József

Az aradi állam-
épitészeti hivatalban
működött s 1932-ben
mint főmérnök ment
nyugalomba.

Fentinek Lechner
Jenőhöz intézett,
Arallon 1937. márc.
30-án kelt
levelébül

1927. szept. 21-én

Czukor s.k.kir.jbiró

A kiadmány hiteléül:

Rázel József

Építész

A műegyetem élvégzése utan Aradon telepedett le. 1914–18. részt vett a háborban. Trianon az ő pályáját is derékba törte. Fia, aki 1937-ben 27 éves volt, tehát 1910-ben Aradon született, New Yorkban végezte a reklamtervező egyetemet s ott működik reklámtervező feleségével együtt. Fenti leányánál él, aki a roman olaszbank aradi fiókjanak főtisztviselője.

Önéletrajzi adatok
Lechner Jenő dr
birtokában

Ratzga Béla.

grafikus

1923-27.

Élmunka 1930. 87. o.

Rázmán uram
brassai ötvös mester.
1568-ban.

Deák Farkas A Kolozsvári
ötvös legenjek strikája

23.l

M KIR. ADÓHIVATAL
Nagy Kanizsa
Érk. 1904 24
7176

Rázmán István alias
Ádám

ötvös.
Kolozsvárt 1649-ben kér és kap
remek kerjitésre engedélyt.

Nokolötvcéh 18. l.

Rármán István

1751.

—o— 222

Rázmán Iswán

otr

Lid.

Szádeczky II. 141.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
a

8. sorsz. Műhelyi minta

Rázmány István

ötv.

lásd

Szádeczky II. 138. l.
140. l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
alái

8. sorsz. Műhelyi minta. –

Rázmány / István

Kolozsvári ötvöslegény
1639.

l

Szádeczky: Iparfejl.

II. 138. l.
139. l.

1650-ben kolozsvári
ötvös.

u. o. II. 141. l.

9 (Rázmány)

Kiriapbizományos
Tiszafüred

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

RAZINGER, Bartholomeus, cseh származású
pozsonyi kőművesegéd

B. R., Maurergesell, a cseh Plantzen-ben született,
+33 éves korában, Pozsony, 1789 december 21. (1789, 9871)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

MDK

Razman

Jakab Elek: Oklevéltár Kolozsvár története II. és III. kötetéhez. II.k. Bp. 1888.730.o.

M.D.Y.

Raič József
festő

Művei a mai képzőművészeti
gondolkodást tükrözik.

Turcsi Imre: Jubileumi képző- művészeti kiállítás
Művészet, 1967. november – 48 kép.

MDK

Rázman István rézmetsző-ötvös

Példametszetének (1751) levonata az Iparművészeti Múzeumban.

-ó-: Régi magyar ötvös-rézmetszők.

Magyar Iparművészet, 1903. 221-224.l.Képpel.

-emléktábla Sopronban

közleményben foglalkoztunk Gensel Ádám, a ágával. Ismeretes, 1945-ig a mai Lenkey utca emet hangzású utcanevekkel együtt ezt is meg- érdemeit ismerték volna.

uk Gensel Ádám nevét újra megörökíteni. Elő- on sikerült egy kisebb domborművet létesíteni. i.

zeum falán, a Fő tér 2. sz. alatt Gensel arcképét lát állítottunk. A házban levő Fehér Angyal ában volt. Az apa: Gensel Kornél gyógyszerész an füvészkertet alapított. Ádám orvosi tanul- le. Számos tudományos közleménye jelent meg. si tisztiorvos volt. Szegénysorsú soproni diákok tt.

-Sopron megyei Gyógyszertári Központ, a Sop- proni Múzeum vállalta. A plakett Kiss László lát Károlyi Gyula kőfaragó készítette. A lelep- sor a város vezetősége, múzeumok, társadalmi en. A megemlékezést Dr. Nikolics Károly, a zágos elnöke tartotta.

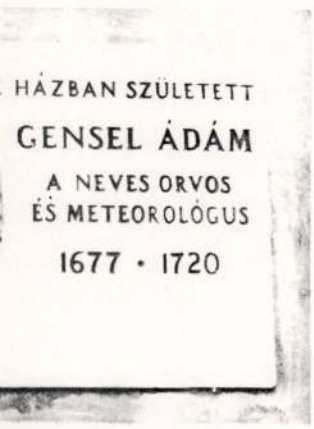

SOPRON KULTURÁLIS ÉLETE

Kovács László:

Rázó József kiállítása

(1990. november 18)

Olyan művész kiállítását nyitjuk, akit mindenki ismer. Tisztelik mint idősebb kollégát, a józan és megfontolt nyilatkozót, szigorú következetességét, vagy mosolyát — élethelyzettől függően. Ugyanakkor, ha megkérdezünk valakit, néhány kivételtől eltekintve, nem ismerik igazán az embert, nem ismerik igazán a művészt.

Ki tehát Rázó József, a 64 éves soproni polgárrá lett csornai, 9 gyermekes család sarja, aki élete során felemelkedést és mélypontot, nélkülözést és sikert végigélt anélkül, hogy környezete különösebben tudomást szerzett volna róla?

Talán a család, a falu kényszerítő tisztessége és kemény, emberséget követelő erkölcse az oka, hogy a közösségi érzelmek, a zokszó nélküli lemondás, a küzdeni tudás így alakultak ki benne.

Gondoljuk meg, panaszkodott-e valakinek? — Soha. Elviselte-e zokszó nélkül a méltánytalan mellőzést? — Igen. Együtt tudott-e lenni a többiekkel, kimaradt-e bármiből, amit a közösség határozott?

Szükségszerű hát felidézni életútját. Az elemi iskola, utána a polgári, majd a tanítóképző következik és a frissen végzett tanítónak nem nehéz közel kerülnie a jobaházi emberekhez, ahol tiszteletet parancsolóan érik tanítóvá és fest.

Fest gyermekportrékat, környezetét, — ezzel is tanítva diákjait. A faluban élő fafaragókkal közösen kiállítást szervez, rá kívánja döbbenteni az embereket azokra a csodákra, melyek megvannak bennük, de talán nincsenek tudatában értékeikkel, ősi tehetségükkel.

Közben a nagy álom, a képzőművészeti főiskola, valósággá válik. Hincz Gyula de különösen Kmetty János hatására érik művésszé és szaktárgya avatott tanárává. Még részt vehet az utolsó soproni tanítóképzősök oktatásában, és a képző megszüntetése után a siketek általános iskolájához kerül, itt folytatódik a katedra és az ecset szolgálata. Képtelen félgőzzel dolgozni. Tudja, hogy egész embert követelő mindegyik, ezért kétszeresen dolgozik a rá jellemző szívóssággal, kitartással. Az eredmény nem marad el — művészeti alaptag lesz.

A következetes munka beérik a tanításban is. Szakcikkeket ír a fogyatékos gyermekek művészeti oktatásáról, és talán a legtöbbet éri el, amit pedagógus elérhet, rábízzák az országosan használatos rajztanterv kidolgozását. Munkája nyomán tanítványai is megízlelhetik a sikert, hisz — vallomása szerint — az egyik területen sajnálatosan fogyatékos gyerekek más területen kiemelkedő teljesítményre képesek. Több tanítványa díjat nyer nemcsak itthon, hanem külföldön is.

Ennyit Rázó Józsefről a tanítóról, a rajztanárról, akinek ereje és hite az előbbiek szerint szállt át másokra, emberi önbecsülést adva azoknak, akik a sors szeszélye folytán a legjobban rászorulnak erre.

És mit végzett ebben az időben Rázó József, a festő? Hasznosítja megszerzett tudását, nyaranta művésztelepeken vesz részt Dunaújvárosban, Egerváron, a számára kedves Tokaj tájait festi és megfordul Európa több országában.

Első önálló kiállítása 1969-ben Sopronban vegyes fogadtatású, de megnyitja az önálló tárlatok sorát. Amilyen hűséges típus, olyan hűséget mutat kiállításainak helyszíne is. A megyében állít ki csak egy kivétel van — Tokaj —, de ez is a hűség jele.

Munkáival figyelmet kelt, megyei festészeti díjat érdemel ki és a 15 év elteltével megismételt soproni önálló tárlat már teljes siker — győzelem! El tudja fogadtatni magát a szakmával és a közönséggel. Salamon Nándor írja róla ekkor: „Több kiállítással a háta mögött, a munkával töltött két évtized ellenére is, magára maradt megyénk művészei között. Bár különállását semmivel sem igyekezett kiemelni, mégis problémáival, törekvéseivel jobbára egyedül maradt. Szellemi erőforrásai, tanító mestereinek hagyatéka révén képviselője lett — egyedül ezen a vidéken — a

magyar konstruktivista törekvéseknek. Nyugtalan, kereső természete nem engedi a megtalált formakincsek ismétlését..."

Így igaz! Soha nem ő zárta ki magát a művészeti élet pezsgéséből, mások az agresszívek a zajos hullámokon lovaglók halványították el működését, eltérelve a figyelmet a mindenkori aktualitás felé. Nem volt ezért megbántott ember. Nem haragos típus. Nem is gyanakvó, de való igaz, hogy szerénysége, a mindennapokon felülemelkedő mentalitása nem engedte meg számára a felesleges vitákat. Tudta, hogy ő fog győzni. Tudta, hogy a tehetség és a mesterségbeli tudás, melynek kiindulópontja a főiskolai mester, kiteljesítője pedig ő maga, mindennapi munkájával, a külföldön és idehaza szerzett tapasztalataival.

Nem engedett, nem engedhetett céljaiból. Ezért lett ő a konstruktivista törekvések képviselője, akit nem tudott elcsábítani sem az absztrakt, sem más irányzat. Persze, hogy kipróbált mást is, festett, sőt formázott műveket, de mindig visszatért a konstruktivizmushoz. Támpontot jelentett neki az, amit tökéletesen birtokolt, a szilárd szerkezetbe ágyazott kép, mely a festő belső gondolatainak mély megnyilatkozása.

Szerencsések vagyunk, mert nemcsak az utóbbi évek alkotásait látjuk a falakon, hanem egy kis keresztmetszetet az életműből. Még az a szerencse is megadatott számunkra, hogy nagyméretű alkotásainak kisebb változatai itt vannak. Láthatjuk a „Csillagnézők" megindítóan szép párját, a „Tokaji hidat", a „Földmérők" figuránsait, akik hozzá tartoztak a főiskola jóvoltából az akkori Sopron képéhez, vagy a „Tihanyi Temető"-t tömör csendjével.

Bizony a tenyérnyi vázlatokból kikerekedő alkotások sűrűbbek, töményebbek, mint nagyobb változataik, de nem ismétlések ezek, hiszen Rázó József képtelen lenne erre.

Csodálom ezeket a képeket. Olyan nyugodtságot. rendet sugároznak mint amilyen ő maga. Igaz, adódik ez a konstruktivizmusból is, a megteremtett harmóniából, mikor az esetlegességből rendet varázsol, az ellentmondásból formációkat.

Az uralkodó kék szín átszövi minden képét. A kék komplementerei, a narancs zamatosan barnába hajlik, okkerba ágyazva jelentkezik. Figurái a kompozíció szempontjából jelentősek. A részletek nem fontosak. Jelzésszerű az arc, a leegyszerűsített vonások mégis kifejezik a legtöbbet. Felmutatják számunkra a világot, a valóságot úgy, ahogy ő látja.

Portréiról ránktekintő emberek nem másolatok. Messze vannak a fényképtől. Az egyéni vonások leegyszerűsödnek, az arcról eltűnik a vibrálás és belső nyugalom jelenik meg ezeken a képeken is.

Alföldi ember Rázó József. Ha rátekintünk akvarelljeire, zord hegyeket, kirívó természeti tájakat nem találunk rajtuk. A kisalföldi kötődés mindenütt munkál benne. Az idegen, vagy azai tájakon látott hegyek kerek cipók, lankává szelidült dombok, szigorú rendben követve egymást, ölükben megbúvó faluval, templommal emberekkel. A dombok, a fák, a házak, az emberek arányai tökéletesek, de különkülön nem fontosak, összefüggésük adja a lényeget.

Az akvarellek a bizonyítékai, hogy őt a víz, a levegő és az ég izgatja. Képein a fények nem direkt módon hatnak, de jelen vannak, egyszer vibrálóvá, másszor líraivá változtatva a teret. A „Dán templom" téglagótikáján az áttetsző vibrálás a szembeötlő. A „Tokaji kőbánya" többször megfestett témája. Ezek egyikén, a különösen jó technikai megoldás eredményeként olyan a kép mintha pasztell lenne, puha és omlós, — ha szabad egyáltalán technikáról ilyet mondani.

Közben olyan érzésünk is lehet, a képeket nézve, mintha azonos lenne egy-egy. Pl. a Dániában festett „Templom a dombon" vagy a „Tokaji táj" c. képe. De nem a helyszín, nem a téma a lényeges. Nem ez adja a stílust, nem ez a festészet problémája, hanem a megoldás, az egyéni megoldás. És ez az egyéni hang sajátja Rázó Józsefnek, a küzdelmes sorsú, a kételyek szorításában is mindig alkotni tudó embernek, kinek a monogramja elmondhatjuk, hogy védjegy lett. A minőség, az emberség, a szakmai tudás védjegye, amit nem vitathat el tőle senki.

Metzl János:

A Corvinus Magyar—Osztrák Bar

A Corvinus-kör 1990-ben működésének 3. életében, mert az új egyesületi törvény lehető kuljon. Addig ugyanis jogilag a Hazafias Népf latilag teljes önállóságot élvezett és tevékenys

A vezetőség január 25-én tartotta 1990. Corvinus-Kreis elnöke is részt vett. ezen egy

Január 26-án tartotta a Kör évi közgyűlé Továbbképző Intézetben. Résztvett ezen a b elnöke, Stephan Franye rövid beszédben üdvö gyűlésen a Corvinus-körbe lépett városok köz tanácselnök h., Zalaegerszeg részéről Aradi Kőszeg részéről Preiniger Ferenc tanácselnö a kismartoni „Museum für Österreichische Ku János, a kör elnöke tartott beszámolót a kö bizottság jelentését Puskás Árpád terjesztett javaslatot tett a közgyűlésnek a Corvinus-kör és az új alapszabályra. A közgyűlés a javasl bizottság jelentésével együtt egyhangúan elfo tőség megválasztása is, mivel az 1987-ben a munkában egyáltalán nem vett részt. Gimes lés egyhangúan a következő vezetőséget vál Alelnökök: Dr. Gimesi Szabolcs, Keresztény Szalay Csaba. Vezetőségi tagok: Dr. Domonk Baján Lászlóné, Pichler Rezső. Pénztáros: Si Friedrich András, Krisch Aladár, Hrabovszky ismertette az 1990. évi terveket.

Február 2-án a Liszt Ferenc Művelődési Kamarakoncert volt, melyen a soproni Intrád szerepelt. A hangverseny a két város Műv keretében jött létre, amit a két Corvinus-kör

Március 2-ára Krems városa, abból az al Corvinus-Kreisnek, meghívta Kremsbe a ké a kapcsolatfelvétel elősegítésére a burgenlan vezetőjét. A Corvinus-Kör 8 tagú küldöttségé Részt vett a bemutatkozó látogatáson Farkas és Czibula Miklós, a Sportcentrum igazgatója részéről és a győri TV 4 munkatársa; oszt bécsújhelyi és a kismartoni küldöttséget, ebbe vezetője is részt vett. A vendégeket Kremsbe Erich Grabner polgármester és Alfred Göbh polgármester üdvözlő szavaira a két kör elnö válaszolt. Ezután kremsi és dürnsteini város Metternich-kastély megtekintése. Utána Etsdo a küldöttségeket, majd bemutatott nekik két csolatfelvétel Krems városával, melyen tov vonalazódtak.

1 Amtsblatt der Statutarstadt Wiener Neustad
2 I. h. Nr. 3 (März 1990) 13

RÁZÓ Gyula

Sopron Semle 1991. 3

MDK.

Rázó József

Kiállitási kritika

Kisalföld 1966 dec.11.

Rázó József MDK

Szerepelt a tárlaton vázlataival.

(-): Megnyilt a soproni képzőművészek állandó kiállitása.
Kisalföld. 1962. máj. 22.

MDR

Szerepelt a tárlaton

(-): Megnyílt a soproni képzőművészek
állandó kiállítása.

Kisalföld. 1962. máj. 22.

Rázó József, festő

Az új képzőművészeti csoportosulásnak tagja volt 1956-tól Sopronból 377.old

G.S./Gáspárdy Sándor: A soproni képzőművészeti élet újabb alakulása 377.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XX. évf. 1966 Sopron

Ráró József

Kiállít Sopronban

2. Szabó: Hegyaszány és folytatása
Kiszalfelet, Győr 1970. ápr. 10.

Ráró József

Szerepel ár alább. táslatou

q.b.: Észak dunántúlsak a
műszaknak

Kisalföld 1970 IV. 3

Rázó József,festő

Sopron Város Művészklubbot adott a művészeknek 1965-ben.Itt szakmai bemutatót tartott Rázó. 377.old

G.S./Gáspárdy Sándor/: A soproni képzőművészeti élet újabb alakulása 377.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.[illegible].évf.1966
Sopron

Rázó József

MDK

Résztvett a tárlaton.

(-6) : A soproni képzőművészek őszi tárlata.

KISALFÖLD. 1962. okt. 16.

RÁZÓ JÓZSEF

„ÖREG KASZÁS"
„KATI" (EML.)

MŰVEIVEL RÉSZTVESZ AZ ALÁBBI TÁRLATON.

Dr. M. KISS PÁL: SOPRONI ŐSZI TÁRLAT

KISALFÖLD, 1970. OKT. 8.

Rácz József

Sopron

Falusi temető	olaj	50 x 60 cm
Kert	akvarell	25 x 38 "
Présház	"	25 x 36 "

V. Országos Képzőművészeti Kiállítása. Bp. Műcsarnok 1970. Kiállítási Bev.: Kovalovszky Mária

Rázó József, festő

Soproni művész. 1969 tavaszán rendezte a megyei Pedagógus Szakszervezet gy ri kiállitását, ezen több soproni pedagógusfestő is résztvett., közöttük Rázó is. 186.old

Gáspárdy Sándor: A soproni képzőművészeti élet 1968/69-ben 185.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXIV. évf. 1970. Sopron

Rázó József,festő

Soproni művész.1969 végén gyüjteményes kiállitása Sopronban a Festőteremben. 186-old.

Gáspárdy Sándor: A soproni képzőművészeti élet 1968/69-ben 185.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXIV.évf.1970. Sopron

Rázó József

szerepel a csoszai kép. mův.
kiállításon

hedve imola: Egy festőművész
felfedezése

Kisalföld 1971 VI. 27

MK

Rázó József

szerepelt a képzőművészek tárlatán.

"Vizparton"

/+/á/ /-á/: Soproni ünnepi hetek.
KISALFÖLD 1964 jul. 7.

Rázó József festő

Akvarelljeiből Kapuváron

Kiállítása nyílt

Szocialista Kultúrát 1971 III.

Ráró József
festő

M.D.K.

A sopronmegyei képző művészek kiállításán részt vett.

Hírek.
Művészet, 1962. felmár – 42 l.

Rácz József
festő

M.D.K

Művei bemutatkozása a kiállításon.

Szentgyörgyi Károly
~~Lehoczky Mária~~: A soproni kiállításról
Művészet, 1962. december — 43 lap

Rázó József

MDK

Szerepelt a soproni "Festőterem" épületében rendezett kiállitáson.

"Leányarckép"

Farkas György: A soproni képzőművészeti munkacsoport kiállitásáról.
Kisalföld 1962. okt. 26.

/ŻÁZ/ Rázó József

MDK

szerepelt a Győr-Sopron megyei művészek tárlatán. Helyet Győr után Sopronban is bemutatnak.

"Önarckép"

Háry György: Megyei képzőművészeink tárlata. Kisalföld 1963 máj. 5.

Rázó József
festő

M.D.K.

Művert kiállította a soproni kiállitáson, bemutatta a „Festőnő" „A leány hegedűvel" c. kompoziciót.

M. Kiss Pál: A soproni művészeti munkacsoport kiállitásával
Művészet, 1964. április – 36 lap.

Rázó József

szerepelt a győri tárlaton/máj.12-22/.

b.s.: Pedagógus képzőművészek megyei tárlata. Kisalföld. 1963. máj. 17.

MDK

Rázó József

szerepelt a tárlaton.

"Leány hegedüvel"

/hamar/: A soproni őszi tárlat.

Kisalföld. 1963. okt.10.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KISALFÖLD
Győr
1969 NOV 15

Rázó
Győrsej
1021

Tárlatzárás előtt ...

Néhány évvel ezelőtt baráti módon vitatkoztam *Rázó József* festőművésszel. Képei közül egyik-másik tetszett, más műveivel nem értettem egyet. Baráti beszélgetés volt annak idején az egész. Nem kívántuk megváltani a képzőművészet jövő világát, de nem is akartuk mindenáron egymás véleményét keresztezni.

(Ehhez hozzátartozik, hogy Rázó Józseffel egy intézetben tanítottunk, s főleg az, hogy Rázó Józsefet mindig túl szerény embernek ismertem és tiszteltem.)

Nos, most volt az első önálló kiállítása. Huszonhét olajfestményét és 10 akvarelljét hozta el a tárlatra. Az első öröm: sokan voltak a megnyitáson és még többen a következő napokon. Rázó József szívesen vezette és irányította a megjelent csoportokat: elmesélték meg, mit akar képeivel kifejezni. Rázó József — szerénysége miatt — kevésbé ismert, mint más vele hasonló korú vagy képességű művész. Amikor egy-egy művét megmutatta, szinte „bocsánatot kért", hogy azt ő alkotta. Egyik képénél megálltunk, s így szólt: „Tudod, ezt én másként láttam, de másnak festettem. Éreztem, hogy a pillanat látványának nem lehetek rabjává. Azt kell vászonra tennem, amit érzek és látok abban a pillanatban."

(Rázó József halkan vezet tovább képei mellett. Egyiknél-másiknál megállunk. „Emlékszel — mondta —, hogy egyszer kifogásoltad ennek a nőalaknak a nagyra méretezett kezeit. Nem kezdtem veled vitába: átfestettem a képet, s íme. Úgy gondolom, most egyetértünk!)

Művei közül nekem elsősorban az akvarelljei tetszettek. A derűs, hangulatos, világos színeket értékelem bennük leginkább. Csak néhány példát említek: a *„Présház"*, a *„Házak a vízparton"*, a *„Visegrádi táj"*. Olajban is derűs Rázót ismerhetünk meg. A *„Beszélgetők"* a napraforgó-sorozat, a *„Falusi este"* és még számos képe említésre méltó.

Domanovszky, Kmetty és Hincz tanítványa volt. Kezdetben az impresszionizmus útján indult el. Legújabb műveiben azonban már a konstruktivizmus érvényesül. És ez is hozzájárul fejlődéséhez és művész egyéniségének végső kialakításához.

(Radó)

nők
élkedője

A kosárlabda-mérkőzés a soproniaknak a hazai lya előnye sem hozott p tokat, bár derekasan küzd tek, de az NB II-es erőket képviselő ellenfelekkel szem-

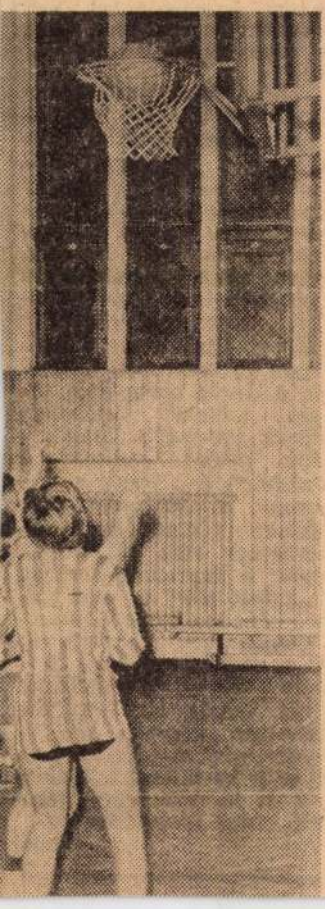

SOPRON

KOSÁRLABDA

S. Textiles—Keszthelyi Haladás, NB II-es férfi bajnoki mérkőzés, Rákóczi-tornacsarnok, du. háromnegyed 6 óra.

S. Textiles—SVSE, NB II-es női bajnoki mérkőzés, Rákóczi-tornacsarnok, du. fél 5 óra.

VASÁRNAP

GYŐR

LABDARÚGÁS

Gyr. Kinizsi—Gy. Mezőgép, megyei I. osztályú bajnoki mérkőzés, Kinizsi-pálya, du. fél 2 óra. Játékvezető: Pölöskei.

Gy. Textiles—K. MEDOSZ, megyei I. osztályú bajnoki mérkőzés, bácsai-pálya, du. fél 2 óra. Játékvezető: Grobits.

Gy. ÉPFU—Nagyszentjános, osztályozó mérkőzés a megyei I. osztályba jutásért. Elektromos-pálya, du. fél 2 óra. Játékvezető: Szalay.

Rába ETO—S. Textiles, serdülő megyei bajnoki döntő mérkőzés. Rába ETO-pálya, de. fél 11 óra. Játékvezető: Balogh S.

BIRKÓZÁS

Területi szabadfogású verseny, Czuczor Gimnázium tornaterme, de. 10 óra.

Szabadfogású, felnőtt csapatbajnokság. Czuczor Gimnázium tornaterme, délelőtt 9 órakor.

SOPRON

LABDARÚGÁS

S. Textiles—Gy. Elektromos, megyei I. osztályú bajnoki mérkőzés, Textiles-pálya, du fél 2 óra.

S. Postás—Mosonszentjános, megyei I. osztályú bajnoki mérkőzés, Postás-pálya, de háromnegyed 11 óra.

SMAFC—Babót, osztályozó mérkőzés a megyei I. osztályba jutásért. Postás-pálya, du. fél 2 óra. Játékvezető: Farkas.

Rázó József, festő

Soproni művész. 1966-ban az Északdunántúli Képzőművészek III. kiállitásán, Székesfehérvárott, képeivel szerepelt. 177 .old

Gáspárdy Sándor: A soproni képzőművészeti élet alakulása 177.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KISALFÖLD

Rázó József

1024

Rázó József kiállítása Csornán

A csornai járási művelődési központban a héten nyitották meg a csornai születésű *Rázó (Haszonits) József* soproni festőművész-tanár kiállítását.

A kiállított huszonkét kép nem hordoz komoly filozófiai mondanivalót, kifejezési formája azonban nagyszerűen alkalmazkodik a választott témákhoz. A képek jóformán kivétel nélkül derűs hangulatúak, a balatoni, falusi tájak kellemes impressziói. A nyugodt megbékéltség, a természet és az ember harmóniája sugárzik a pasztellszínek közvetítésével. A témaválasztás, a feldolgozás módja, a képekről áradó nyugodt derű az alkotónak önmagával és környezetével való megbékéltségét sejteti. Csak egy komorabb hangulatú műve van: a *Falusi temető*. A mozdulatlanság, a sötétebb színek nem keltik a nézőben az elmúlás gondolatát. Ez a kép is illeszkedik a többiek hangulatához.

Legjobban tetszettek: *A Balatonnál, Falusi táj I., Festőnő, 1962, Kert, 1960, Vihar előtt* című képek. A színek egymás mellé rakása, a téma körvonalakban való ábrázolása a képeken az elvonatkoztatás egyszerűbb formája. Sajnos, az elhelyezés, a környezet nem szerencsés. A képeket zsúfoltan függesztették fel (vagy csak a kis terem miatt tűnik annak?), néhányuk nem élvezhető egészében.

A csornai járási művelődési központ dicséretre méltó vállalkozása, hogy képzőművészeti kiállításokat rendez, sajnos, erre igazán megfelelő helyiséggel nem rendelkezik. (F. s.)

boltok nyitvatartásának módosítását.

A kisgyermekes anyák kéréséről Horváth Tiborné szólt:

— Az anyák bölcsődébe adják kicsinyeiket, amíg dolgoznak. Szeretnénk, ha a bölcsőde fél hatkor nyitna, hogy gyermeküket biztonsága helyezhessék.

Pozsgai Györgyné így búcsúzott:

— *Örülünk, hogy a Csornai Járási Tanács kórházában a szakszervezeti vezetőség megteremtette a lehetőségét annak, hogy a dolgozó nők felelősségteljes, önfeláldozó munkájukban összefogással előbbre léphessenek. Hiszen minden szónál meggyőzőbb a cselekvés.*

(Kálmány)

elyen végzett sépítők csapata

ba 48, Czuczor Sándor 43,5, Kovács Gyula 41,5 és a tartalékként szerepelt **Visy Lajos** 29 százalékos eredményességgel játszotta mérkőzéseit. A tavalyinál több győzelmet jobb, egységesebb csapatszellemnek köszönhette a sportkör. Bár az is igaz, hogy éppen e tekintetben fordultak elő néha zavaró mozzanatok, és a továbblépéshez okvetlenül ebben kell javítania a szakosztálynak!

Márciusig csak egyéni versenyeken vesznek részt a magasépítők, az alapozás jegyében szeretnék egyénenként fokozni az erőnlétet, csiszolni a technikai elemeket.

Az első csapat célja lesz a kö-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kisalföld

1965 DEC 19

1021

MŰTEREMBEN

Rázó Józsefnél

A soproni képzőművészek régi gondja a műterem hiánya. (A Szélmalom utca 17. számú ház e célra való átalakítása megoldaná ezt a problémát.) Éppen ezért Sopronban műterem-látogatásra nem kerülhet sor. A képzőművészeti munkacsoportba tömörült festők és szobrászok felváltva a művészklubban rendeznek műtermi kiállítást. Céljuk: bemutatni a festőművész fejlődését, intimebb jellegű és a zsüri által nem bírált alkotásait. Így kerül az alkotó és látogatója emberi közelségbe.

Legutóbb *Rázó (Haszonits) József*, a fiatal soproni képzőművészek egyik legtehetségesebbje mutatta be alkotásait a klubban. Rázó három nagyhírű mesternél tanult: *Domanovszky Endre, Kmetty János és Hincz Gyula* adott egy életre szóló útravalót. Képein — például a *„Csendélet mákos kalácscsal"* címűn — fellelhető Cézanne hatása. Rázó József erről így vall: *„Cézanne hatása alól nehéz szabadulni. Belőle merítettek ihletet a kubisták, a konstruktivisták. Cézanne mondotta először: Az összes látható tárgyak leegyszerűsíthetők mértani alapformákra."* Ez a tétel különösen a századforduló idején volt nagy jelentőségű. Az akkor fénykorukat élő impresszionisták és naturalisták műveiben a klaszszikus kompozíciók néha csak felületi, játékos csillogást mutattak. Ez egyúttal veszélyt is jelentett: aki nem kereste a mondanivaló lényegét, mélyebb értelmét, azt ki is elégítette ez a felületi csillogás.

A műteremlátogatás után jelent meg Kmetty Jánosnak a Magyar Nemzet december 5-i számában egy tanulmánya *„A XX. század aszimmetrikus művészete"* címmel. Kmetty a többi között megállapítja: *„Az új stílus formái is a fejlődés természetes átalakító erejéből erednek. Eredetük a XX. században az, hogy az expresszionista, a cézannista, a kubista névvel jelölt festők és szobrászok a természet vizuális jeleinek a színnek, a térnek a formának összefüggéseit, relatív szerepüket kezdték analizálni és szintetizálni... Az így létrejött kép, bár tájat, embert vagy csendéletet vett élményalapul, nemcsak azt mutatta, hanem elsősorban a forma, a szín a tér izgalmas egymásrahatását, több nézet egy plasztikai tömegbe öntött megfogalmazását."*

Rázó képein is meglelhetők Cézanne és tanítása követőinek elképzelései. Rázó József azonban nem utánoz, hanem tudatosan önmagát adja, izgatottan keresi az újat, mely többet mond számára a felületi csillogásnál. Nagy hatással volt Rázóra a dunaújvárosi művésztelepen eltöltött időszak. Ugyanúgy, mint *Gáspárdynak* Tokaj és vidéke, Rázónak a Dunaújvárosban szerzett vizuális élmények érleltek újszerű komponálást.

KÖNYÖKLŐ NŐ

Az *„Ipari táj"* vagy az *„Óváros"*, de leginkább a *„Könyöklő nő"* képviseli a kostruktivista irányzatot. A reneszánsz alakcsoportosítás nyomai láthatók a *„Postán"* című alkotásán, mégsem állíthatjuk, hogy ez a képe utánérzésnek hat.

Sopron is sok képén szerepel. Ezek az alkotások, bár a témákat sok szálon felhasználták képeiknél, újdonságot jelentenek annak is, aki naponta látja a városnak e részeit. Rázó József fejlődését a soproniak nyomon követhették: itt vált érettebbé, maivá.

F.

CSENDÉLET MÁKOS KALÁCCSAL

tság világbajnoka

ankházba lépett be.
sütött ugyan a nap,
ha a külvilág derüje
ehatolt volna, széles-
dott szájak fogadták.
égeztével vette a ka-
zonban künn a járó-
ost már hangosan rö-

t fogott emberünk,
bára gyanakodva egy
elé áll, és íme, mit
fején három kalap
t, míg a magáé a bal
...

evágó bolondok

folt életforma végre
fáradtságokra vitt.
ndor egy tiroli igen
magánszanatóriumba
hol a kúra főleg ab-
tt, hogy reggel 8-tól
zítláb kellett a kert
aladgálni. Utána te-
beteg, amit akart. El-
megemlíteni, hogy
ak még egy elfog-
volt, szívesen udva-
l hölgyeknek. A szá-
egy kisvároskában
sünk hamarosan ta-
kis boltban egy ked-
usító lánykát, akihez
végeztével örömmel
gyik délelőtt kitipor-
előírt két óráját a
én, a már előre meg-
borbé
s

ágy mellett állt egy nő, de gondolta magában a gazdám, biztos a szobalány, és rendbe teszi a szobát, de tovább rá sem nézett, a borbély pedig fenni kezdte a borotvát. Zuhanás hallatszott az ágy felől. Hősünk odapillant, a nő roskadt össze ájultan.

Hamar egy pillantás körül a szobában: egyszerre rájött a dolog nyitjára, egy emeletet tévedett, idegen szobába rohant be a borbéllyal. Újabb megragadása a borbély kezének és egy emelettel feljebb a tényleges szobába, a hógyhöz orvost rendelt telefonon, és végre befejeződhetett a borotválás is. A hölgy, akiről kiderült, hogy valami magasrangú hivatalnok felesége, persze hamar kiheverte az ijedelmet, és mikor Wolf Sándor délután teljes díszben virággal megjelent nála engesztelő látogatásra, nyájasan fogadta, mondván, hogy egy idegenszanatóriumban az ember el van rá készülve, hogy egy bolond rátörjön, de hogy egyszerre kettő, és azok is összetanulva és egyik a másikat borotválva, ott csak egy kiút volt: az ájulás ...

*

Tán nem ártok Wolf Sándor emlékének, a tudomány és művelődés nagy pártfogó- megemlékezés-
em, mert ő is
ilyen eseteit

Csatkai Endre

Beváli módszer

Az Egyesült Izzó irodaházának építése potom 17 millió forinttal került többe, mint eredetileg tervezték. Mi okozta e nagy túllépést, ki a felelős mindezekért? — ezt boncolta, vesézte a Rádió egyik riportja nemrégiben. Megszólaltattak egy sereg illetékest munkásasszonytól miniszterhelyettesig. Néhányan elzárkóztak a nyilatkozattételtől, mások csak úgy ejtettek néhány szót, ha valamennyi elhangzott felszólalást leforgatták előttük. Az egyik még mélységesen felháborodott, amiért a Rádió is folyton 20 milliós túllépésről beszél, ami merő rágalom, félrevezetés, hisz a túllépés „csak" 17 millió.

Ügyes, bíráló, egészséges hangú riport volt. Kegyetlen tényadatokkal állították sarokba a szerkesztők a jóindulatú tervezőket, építészeket, építtetőt, al-, közép- és felső vállalkozókat.

öntötte el. A riportban azt kellett volna „kihozni", hogy mennyi kemény devizát hoz az országnak, ha a külföldi építészek beáramlanak meg-

bámulni e klinker-csodát. Hogy miért ajánlom ezt a módszert? Mert ez a gyakorlatban bevált. Hát van kit dícsérnünk az Erzsébet-hídért? — van! És van kit szidnunk az Astória-aluljá-

Sajnos, mindezek ellenére felelőst így sem találtak.

Szerintem más módszerrel kellett volna kiugratni a bokorból a nyulat, azaz a felelőst. Dícsérni kellett volna. Az egekig magasztalni e csodás építménynek, Európa e nonplusultrájának, az új világ nyolcadik csodájának alkotóját, melynek hallatára a supermetropolis Braziliát is a sárga irigység

róért? — hát nincs! Ezért kellett volna dícsérni, áradozni róla, ajánlani az Állami-díjra, mit Állami-díjra, Nobel-díjra. Aki átveszi a kitüntetést — az a felelős. Roppant egyszerű.

(Az már csak elszámolás kérdése, hogy a díj egy részéből kifizeti az eszmei kártérítést, és kész.)

Hogy ez sértődést okozhat, és hogy ki terveztet, ki építtet majd irodaházat, gyárat, kultúrkombinátot az illetővel? Ugyan, ez nem probléma. Szó sincs visszavonulásról, sértődésről, félreállás-

zmozi

akúgy, mint
an a televízió
nozilátogatók
bbi években
filmszínházat
bbiben pedig
ma a felére
egyik tokiói
jdonosa úgy
a helyzeten,
llett meden-
ba halat te-
előadás után
gukban áll a
percen át in-
A vállalkozó
zitulajdonos
sinált, hogy

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

Rázó József

1966 OKT

1021

Rázó József rajza

ifjú Péter Nándor

örülmények között elhunyt. Temetése f. hó
tán 5 órakor lesz a győrújvárosi temetőben.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

lalommal tudat-
forrón szeretett
esanyánk, anyó-
mamikánk,

cs Józsefné

Pellek Mária
8. évében hosz-
edés után el-
ietése f. hó 10-én
órakor lesz a
hegyi Templom
tőben.

ÁSZOLÓ CSALÁD

ívvel tudatjuk,
tett férj, édes-
pa, após,

zabó András

orában elhunyt.
. hó 10-én dél-
órakor lesz a
hegyi, Templom
etőben.

ÁSZOLÓ CSALÁD

nak, akik

egészségük, családtagjaik és embertársaik egészsége iránti kötelességeit is előírja. A törvényjavaslat szól az egészségügyi dolgozók szakmai kötelességéről, megtiltja az egészségre káros ipari üzemek létesí-

APRÓHIRDETÉS

ADÁS-VÉTEL

Építtetők, figyelem! Hidroforok, hidrofortartályok, fürdőkád, szifonok rendelhetők. Czimmerer lakatosnál, Rábapatona.

CH-s Wartburg eladó. Sopron, Baross út 20., dr. Csont.

Wartburg eladó. Sopron, Zsilip utca 15., Szalay.

Házi vízellátó eladó. Győrszabadhegy, Somogyi Imre u. 8.

1961-es automata DKW Autounion Sonderklasse gépkocsi igényesnek eladó. Győr, Magyar utca 37/a.

Kitűnő bécsi zongora eladó. Kovács Sándor, Győr, Árpád út 8.

300 db fehér, 300 db piros metlatillap eladó. Győr, Kossuth utca 160., Schneider.

Lemezjátszós rádió eladó. Győr, Liszt Ferenc utca 20., II. 33.

Szép, sötét hálószobabútor ágybetéttel eladó. Győr, Lenin út 65., II.

Skoda 1000 MB negyedik negyedévre szóló kiutalás átvehető. Győr, telefon: 42—67.

Katonaidejét letöltött munkaerőt felveszünk

eladói

munkakörre. Fizetés: 800.— Ft + jutalék. Jelentkezés: Művelt Nép Könyvesbolt, Győr, Lenin út 61—63. szám alatt.

INGATLAN

Kétszobás családi ház beköltözhetően eladó. Győr, Brigád utca 18.

Szövetkezeti vagy OTP öröklakást vennék, egyszoba-összkomfortos szolgálati lakást tudok adni. Érdeklődés: 30—32-es telefonon, Győr.

Beköltözhető vagy épülő egyszoba-összkomfortos, szövetkezeti lakást készpénzfizetés ellenében keresek. Cím: Ajtay L., Győr, Móricz Zs. rakpart 4.

LAKÁSCSERE

Győr környéki községben kétszobás, kertes, állattartásos lakásomat elcserélném győri egy- vagy kétszobással. Válaszokat: „Megegyezéssel" jeligére kérem a Kiadóba, Győr, Tanácsköztársaság útja 3.

Budapest, XIX. kerületi (kispesti) kétszobás, komfortos, földszintes lakásomat elcserélném győri másfél vagy kétszobás összkomfortosra. Leveleket: „Elmúlt a nyár 108896" jeligére a Hirdetőbe, Győr, Kazinczy utca 16.

Elcserélném nagyméretű, egyszoba-konyhás, komfortos lakásomat kisebbre. Gyárváros, Debrecen utca 5., fszt. 3. szám. Megtekinthető: délután 2 óráig.

Kétszobás, összkomfortos lakásomat elcserélném Szabolcska utcai másfél szobásra. Leveleket: „108891" jeligére a Hirdetőbe, Győr, Kazinczy utca 16.

VEGYES

Matematika, fizika korrepetálást vállalok. Forgács matematikus, Győr, Bajcsy Zs. utca 43.

Kiadó külön bejáratú bútorozott szoba gyermektelen házaspár részére. Győr, II., Esze Tamás utca 21.

A Posta Hálózatépítő üzem felvesz 18 éven felüli férfi munkaerőt változó munkahellyel. Jelentkezni lehet: Sopron, Győr, Veszprém, Pápa és Szombathely, építésvezetőségeken.

Gyermek nevelését, gondozását vállalja nyugdíjas nő. Győr, Aradi vértanúk útja 19., I. emelet 4.

Gallérozásával, szőrmemunkájával ne várja meg a telet! Irhabundák, szőrmebundák, bőrkabátok, kucsmák, kolliék készítését, javítását, tisztítását, festését vállalom.

MDK.

Rázó József

Kiállitási hir

Kisalföld 1967 juli.2.

MDK.

Rázó József

Kiállitási hir

Kisalföld 1967 juli.2.

MDK

Rázó József

Cházár András, plakett

Északdunántuli képzőművészek 3. kiáll. Szfvár

Csók I. Képtár 1966.

Ráró József

Cházár András, platett, átm: 12 cm. (Repr.: 37 old)

Énakdunántúli képzőművének harmadik kiállítása. Szekesfehérvár, 1966. kat. nesk. kratovánszky Alán. Bev. kovács Péter.

8 l.

MIK

Rázó József

Kiállitási kritika

Kisalföld 1967 nov.29.

MDK.

Rázó József

Kiállitási hiradás

Kisalföld 1966 szept.8.

MDK.

Rózsa József

Képekkel

szerepel az alábbi feldolgozásban

Szapudi András: A soproni
képzőművészek tavaszi tárlata

Kisalföld 1969 IV. 29, 6old.

M.D.Y.

Ráró József
festő.

A „Vaprofogók" című képét
mutatta be a tárlaton.

Z. Szabó László: Téli tailat Sopronban.
Művészet, 1967. április – 44 kap.

MDK.

Rázó József

1965-ben Sopronban kiállitott.

Kisalföld 1965 ápr.1o lap -

Kárpáti József festő

Takaj helytörténeti múzeumában rendezték meg kiállítását.

Kiállítási Kalendárium.

Szocialista Művészetért, 1972. jún. 5.

Rázó József

A hangulat megragadásáig jutnak el vízfestményei (Dombos táj, Dunai táj) melyekkel rést rett a mosónmagyaróvári Hansági Múzeumban rendezett tárlaton

Salamon Nándor: győr-Sopron megyei tanárfestők kiállítása

Rajztanítás 1971/5

32. old

Rázó József. 1

Sikeres kiállítása volt Sopronban 1969 novemberében. A városi Festőteremben rendezte első önálló kiállítását, melyen átfogó képet nyújtott eddigi fejlődéséről. Képeinek alapmotívuma a komoly munka, az alázat a témával a mondanivalóval szemben.

Környei Attila: Rázó József festőművész kiállítása Sopronban.

Rajztanítás 1970/4 32 old.

Rázó József 2

Festői nyelve pályájának kezdetétől a realista konstruktivizmus, amely nem negligálja a látványt, de nem is elégszik meg azzal. A látványban, a látott világ egészében a cényeget, a szerkezetet keresi, azokat az elemeket, amelyekből képet építve művészi sikon ujjá lehet teremteni a valóság harmoniáját, vagy – elvétve – érzékeltetni a valóságos díszharmoniát.

Környei Attila: Rázó József festőművész kiállítása Sopronban.

Raptanitás 1970/4 32 old

Rázó József 3

S a való világ, a világnak az a része, amely a művészt érdekli, határozza meg Rázó mondanivalóját is: emberközpontú világ törvényeinek keresését, felismerését és tiszteletben tartását. Ez a vezérfonal huzodik végig pályáján, festői nyelvének keresésén. Figurális témáiban a Földmérők, az Anya gyermekével, Leány hegedűvel, Olvasó nő, Ketten. a Vitorlázon és a többiekben is sikeresen fogja egybe a témát, jó kompoziciós egységet hoz létre.

Környei Attila: Rázó József festőművész kiállítása Sopronban

Raptanitás 1970/4 32 old

4

Rázó József.

Az ember legközvetlenebb környezetének festői megfogalmazásában a Falusi temető, a Falusi este és a Tanya című képein is a jelképi értelmezés hat általánosító erővel. Tajképeiben a Dombos táj a Zalai dombok stb. hangsúlyozottan jelen van a művész környezete, az otthon indítása.

Környei Attila: Rázó József festőművész kiállítása Sopronban.

Rajztanítás 1970/4 32 old.

RÁZÓ József festő

KOVÁCS László: Rázó József kiállítása, 1990.nov.18. = Soproni Szemle, XLV.évf.3.sz. 1991 259 - 260.p.

kiállitásmegnyitó. Sopron, ?

Kedves Olvasó, Kedves Kollé

Könyvtárunk állománya ir
információs szakemberek nég
uj külföldi szerzeményeinkr
koztatót.

Figyelő-karton szolgálat
kérései alapján kiküldött k
területük új szerzeményei
években is. Ez a szolgáltat
lóihoz jutott el, tovább ne
jegyzékünket tudományos és
felsőoktatási intézményekne
kézhez vett próbaszám folyt
tudományos kutatásban, az i
általában az alkotó munkába
legszélesebb spektrumu állo
Az érdeklődők a könyvtár kö

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Rázó József

KISALFÖLD
Fertőmenti
1979 DEC 24

1021

Műteremben

Rázó Józsefnél

„Mi van a Rázóval?" — kérdezgették mostanában a szakmabeliek egymástól: *Rázó József* ugyanis az utóbbi két évben keveset hallatott magáról. Igaz, hogy kollektív kiállításokon részt vett; 1977-ben Győrött és Sopronban, tavaly Csornán volt önálló kiállítása, de főleg a régebbi képeivel szerepelt. Az igazság az, hogy hosszas betegség kínozta, és ez elvette a kedvét a munkától: a nyári tokaji művésztelepen sem született több néhány vázlatnál. Mostanára azonban szinte kiéhezett a festésre: az egész napos fárasztó munka után (a siketek és nagyothallók soproni iskolájában tanít) gyakran késő estig dolgozik a padlástérből leválasztott hangulatos műteremben.

A csornai kiállítás kicsit hazatérés is volt: csornai születésű, és nemcsak ifjúkori emlékeket hozott onnan magával, hanem olyan régi festett és faragott bútorokat is, amelyeknek korát háromjegyű számmal írják. Maga restaurálja a ládákat, asztalokat: pihenésnek, időtöltésnek és emlékezésnek egyaránt alkalmas ez a munka.

Különben szelíd derűvel emlegeti, hogy hányszor tanácsolták neki: „Te csak akvarellezz, ne csinálj mást!". Nem tudja: biztatás-e ez vagy bántás. Mindenesetre most régóta csak olajjal fest: vázlataiból is rendben olajkép kerekedik.

Mindennap dolgozik: nem akar „vasárnapi festő" lenni. Olyan vasárnapi festő, aki nem hivatásérzetből, s mert mondanivalója van, hanem azért fest, mert nem tudja mivel agyonütni az időt szombaton és vasárnap.

(G)

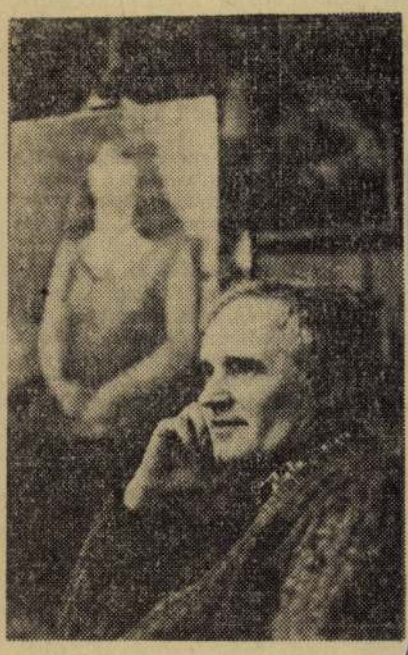

tés Zelk Zoltánnal

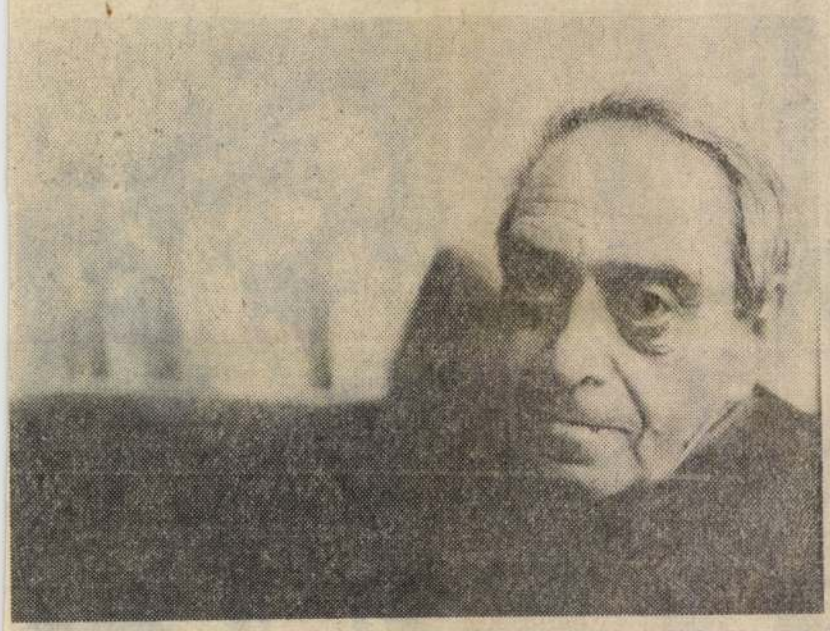

Zelk Zoltán portréja

kat, az már vers, az első lépés, amit megteszünk, az már versláb.

— Később költészetemet az emberi együttérzéssel tudnám magyarázni. Egyszer mentem a Rákóczi úton, s láttam, hogy felborult egy kézikocsi, s a rendőr megütötte azt a fiatalembert, aki a kézikocsit húzta. Minden együttérzésem a fiatalemberé volt. Ebben is benne volt a későbbi költő.

— Szóval azért is nehéz megmagyarázni azt, hogy hogyan lesz valaki költő, mert a költészet a legteljesebb műfaj és a legszélesebbek a gyökerei.

— *Volt-e olyan gyerekkori olvasmánya, amely maradandó élményt jelentett önnek?*

— Isten ments, hogy a gyerekek ezt megtudják: én Nick Carter füzeteken nevelkedtem gyermekkoromban. Édesapám megvette minden héten a soros Nick Carter füzetet, ágyban fekve kiolvasta és ledobta maga mellé a földre. Én azt reggel fölszedtem, elbújtam vele, hol a szoba valamelyik szögletébe, hol a padlásra, és elolvastam. Egy maradandó élményem azonban fűződik ehhez. A Nick Carter füzetek hátlapján volt egy hirdetés: Wagner hangszerkirály. Gyermekkoromban volt egy hangszerkirályom Miskolcon, elképzeltem egy zenei birodalmat ahol kürtök, oboák hegedűk, csellók, dobok, zongorák tömege van, és Wagner, a hangszerkirály trónuson ül a hangszerek között. És amikor Budapestre megérkezve először gyermekkoromban a József körúton meglátam a Wagner hangszerkirálynak egyetlen kirakat üzletét, életem legnagyobb csalódása volt.

— *Milyen kapcsolata volt a zenével, milyen művek hatottak költészetére?*

— Nekem egy szerencsém volt, hogy ifjúkoromban nem jártam hangversenyre anyagi okokból, és amikor hangversenyre kezdtem járni, akkor Bartókot hallhattam. Úgy, hogy én Bartókkal kezdtem, és így jutottam el Lisztig, Bachig és Mozartig, és nem fordítva. Ezt nagyon nagy szerencsének tartom, mert ennek a fordítottja sokszor azt eredményezi, hogy nem értik meg az emberek a modern muzsikát. Előbb hallottam Bartókot, mint Mozartot, és előbb hallottam, mint Lisztet, és az az érzésem néha, amikor hanglemezen zongorázni hallom Bartókot, mintha Liszt zongorázna.

— *Verseit a kritikusok gyakran a népdal természetességével, tisztaságával vetik egybe. Egyszer egy társaságban beszélt arról, hogy egyik verse „népdallá" vált, [illegible] vissza Önhöz, mint*

azt mondta, nem lehet népdal, mert túl ravasz.

— A lényeg az, hogy én akkor a Munkás Testedző Egyesület tagja voltam, jártam ki rendszeresen a Gödi fészekbe, és az MTE-istákat is megtanítottam erre a nótára.

— *Mi volt a Munkás Testedző Egyesület?*

— A Munkás Testedző Egyesület az egyik legnagyobb fedőszerve volt az illegális kommunista mozgalomnak. Most nem azt mondom, hogy minden MTE-ista kommunista volt, de az MTE elég nagy szervezet volt ahhoz, hogy ottan a különböző szakosztályokban dolgozhassanak az illegális kommunisták. Ezt tudta is a csendőrség, a Gödi-fészekben madnem minden vasárnap volt csendőr-razzia. Na, most mért mondtam ezt el? Az MTE-isták eltanulták tőlem, így félig mozgalmi, félig népdallá vált. Egy mesejátékban lepleztem le magam, ahol erre a dallamra építettem az egész mesejátékot, és így történt az, hogy ezelőtt körülbelül tizenöt évvel egy lelkes és rokonszenves pedagógusnő társaságban rámtámadt, hogy merem én a saját nevem alatt jegyezni azt a népdalt, amit ő tíz éve tanít a gyerekeknek mint népdalt. Erre nem felelhettem másként, mint hogyha valahol megtalálja népdalgyűjtésben, akkor én tényleg plagizátor vagyok. De egy helyen megtalálhatja: a Szalmáskórus kiadványában, ahol úgy szerepel, mint Zelk Zoltán gyűjtése.

— *Térjünk vissza kezdeti témánkhoz, a költészet szerepéhez. Mi lehet a költészet szerepe az egyre inkább motorizált, automatizált korunkban?*

— Az egyre inkább motorizált korban húsznál, harmincszor olyan példányszámban fogynak el a verseskönyvek, mint a kevésbé motorizált korokban. A 930-as években az volt a jellemző, hogy a költők saját kiadásban adták ki ötszáz példányban verseskönyvüket, és jó, ha elfogyott belőle baráti körben harminc-negyven darab. Ma nem ritkaság verseskönyvekben a tízezres példányszám sem. Engem nem ejtene különben kétségbe az sem, ha átmenetileg visszaesne a verseskönyvek és a folyóiratok példányszáma, mert arra gondolok, hogy a Nyugat nyolcszáz vagy ezer példánya az egész magyar szellemi közvéleményt fel tudta rázni. Úgyhogy nem tudok mást válaszolni erre a kérdésre, mint azt, hogy úgy látszik, a motorizált világban is szükség van a költészetre.

— *Irodalmi lapokban fel-felbukkan mostanában az a nézet, hogy*

RÁZÓ JÓZSEF, festő

A tokaji Művészbarátok Köre meghivta a soproni képzőművészeket,hogy önálló kiállitásaikkal sorozatosan mutatkozzanak be a Tokajban rendezett soproni hetek alkalmával.A soproni városi tanács minden kiállitó részére katalógust nyomatott és az egyéb kiadásokat is vállalta.-Igy Rázó József is rendezett önálló kiállitást Tokajban.- 371.old

GÁSPÁRDY SÁNDOR: A soproni képzőművészeti élet eseményei 1972-ben és 1973-ban 370.old

SOPRONI SZEMLE,Helytört.folyóirat, XXVIII.évf. 1974
Sopron, 1974

RÁZÓ JÓZSEF, festő

Az I. Kisalföldi Tarlatot 1972. novemberében Áron Nagy Lajos festőművész, az Észak-dunantuli Területi Szervezet vezetője nyitotta meg a győri Xantus János Múzeum képtaraban. - Ezen csak a Képzőművészeti Alap tagjai állitottak ki. - xx A soproni kiállitók egyike volt Rázó József festőművész is. 370. old

GASPÁRDY SÁNDOR: A soproni képzőművészeti élet eseményei 1972-ben és 1974-ben. 370. old

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXVIII. évf. 1974
Sopron, 1974

RAZÓ JÓZSEF, festő

A II.Kisalföldi Tarlat megnyitóján Sopronban 1973.októbe
ben Somogyi József szobraszművész arra utalt,hogy e ki
állitás a művészek felkészültsége és a rendezés tekinte
tében a fővárosiakkal összehasonlitható.-A soproniak
közülm mint az elsőn is,Razó József is kialli totta mü
veit. 371.old

LASPÁRDY SÁNDOR: A soproni képzőművészeti élet esemé-
nyei 1972-ben és 1973-ban 370.old

SOPRONI SZEMLE, Helytört.Folyóirat,XXVIII.évf. 1974
Sopron, 1974

Rárió József

A Sopronban rendezett IV. Kis-alföldi Tárlaton szerepelt a művész.

----:Kiállitási naptár.

MŰVÉSZET, 1976. január - 48. oldal.

Rázó József

4o müvét állitották ki a soproni Festő-teremben

Magyar Hirlap 1976/225/1o

RÁZÓ JÓZSEF, festő

1970-ben a Képzőművészek Északdunántúli Területi Szervezetének kiállitása a Műcsarnokban.-Az öt megyét magábanfoglaló területi seregszemlén kiállitottak:Sz.Egyed Emma;Gáspárdy Sándor,Giczy János,Rázó József és Renner Kálmán alkotásait. 277.old

GÁSPÁRDY SÁNDOR: A soproni képzőművészeti élet alakulása 1970-ben és 1971-ben 277.old

SOPRONI SZEMLE, Helytörténeti Folyóirat, XXVI.évf. 1972. 3.szám

RÁZÓ JÓZSEF, festő

1970-ben az őszi kiállitást követően RÁZÓ JÓZSEF akvarelljeinek ,önálló kiállitásként való bemutatása követte CSORNÁN és KAPUVÁROTT. 278.old

GÁSPÁRIK SÁNDOR: A soproni képzőművészeti élet alakulása 1970-ben és 1971-ben 277.old

SOPRONI SZEMLE, Helytörténeti Folyóirat, XXVI.évf. 1972. 3.szám

RÁZÓ JÓZSEF, festő

1971-ben ,júniusban Rázó József újabb festményeiből kiállítást rendezett a csornai Művelődési Házban. 278.old

GÁSPÁRNÉ SÁNDOR: A soproni képzőművészeti élet alakulása 1970-ben és 1971-ben 277.old

SOPRONI SZEMLE, Helytörténeti Folyóirat, XXVI.évf. 1972. 3.szám

RÁZÓ JÓZSEF, festő

A Budapesti Országos Pedagógus Képzőművészeti kiállítására Sopronból 1975-ben Sz.Egyed Emma, Gáspárdy Sándor és Rázó József festménye, illetve érmei jutottak el. 267.old

GASPARDY SANDOR: A soproni képzőművészeti élet alakulása 1974-ben és 1975-ben 266.old

Soproni Szemle, Helytört.Folyóirat, XXX. 3.sz.
Sopron, 1976.

RÁZÓ JÓZSEF, festő

1975 novemberében nyilt meg Sopronban a IV.Kisalföldi Tárlat.Ezen a soproniak közül részt vettek:Békés Imre, Gáspárdy Sándor,Giczy János,Rázó József,Renner Kálmán, Sulyok Gabriella és Sz.Egyed Emma.Kéky Éva nem állitott ki,mert Szombathelyre költözött. 266.old

GÁSPÁRDY SÁNDOR: A soproni képzőművészeti élet alakulása 1974-ben és 1975-ben 266.old

Soproni Szemle, Helytört.folyóirat, XXX. 3.sz
Sopron, 1976

RÁZÓ JÓZSEF, festő

1975-ben nyilt meg Sopronban a felszabadulás emlékére rendezett jubileumi kiállitás,10 művész állitott ki meghivásra a Festőteremben:Békés Imre,Borbély Ferenc, Gáspárdy Sándor,Giczy János,Rázó József,Renner Kálmán Sulyok Gabriella,Sz.Egyed Emma és Szakál Ernő,Szarka Árpád. 266.old

GÁSPÁRDY SÁNDOR: A soproni képzőművészeti élet alakulása 1974-ben és 1975-ben 266.old

Soproni Szemle, Helytört.Folyóirat, XXX. 3.sz.
Sopron, 1976

RÁZÓ JÓZSEF, festő

A III.Kisalföldi Tárlatot 1974 novemberében mutatták be Győrött a Múzeum képtárában.-A soproniak közül Békés Imre,Gáspárdy Sándor,Giczy János,Kéky Éva,Rázó József, Renner Kálmán Sulyok Gabriella és Sz.Egyed Emma vettek részta kiállitáson. 266.old

GÁSPÁRDY SÁNDOR: A soproni képzőművészeti élet alakulása 1974-ben és 1975-ben 266.old

Soproni Szemle, Helytört.Folyóirat, XXX. 3.sz.
Sopron, 1976

Rázó József, festő

— RÁZÓ JÓZSEF soproni festőművész kiállítása pénteken nyílt meg Győrött. A tárlaton 40 akvarellt és olajképet mutatnak be.

8.

Népszabadság, Bp. 1976. aug. 28.

5

Rázó József.

Néhány hagyományos témáju csendéletén, mint a Napraforgók vagy a Csendélet kártyával, Csendélet halakkal, Csendélet mandolinnal stb. elsődlegesen festői és formai problemákkal foglalkozik. Müvészi hitvallásának lényeges vonása az, hogy a konstruktiv külsőben a belső, az érzelmi vonások is hangsúlyozottak.

Környei Attila: Rázó József festőmüvész kiállitása Sopronban.

Raptanitás 1970/4 32 old.

6

Rázó József

Ez a törekvés akvarellképeire is jellemző, azonban a technikában rejlő lehetőségek, a látvány csodálatára, a posztimpresszionizmus világába csábítják.

Rázó (Ilszonits) József 1926-ban született Sopron megyében, Csornán. A Képzőművészeti Főiskolán rajztanári szakon végzett 1953.-ban.

Környei Attila: Rázó József festőművész kiállítása Sopronban.

Rajztanítás 1970/4 32 old

7

Rázó József

A Képzőművészeti Főiskolán Domanovszky Endre, Kmetty János és Hincz Gyula voltak a mesterei. Most Sopronban tanít, és az Ifjúsági Házban rajzszakkört vezet.

Környei Attila: Rázó József festőművész kiállítása Sopronban.

Raptanítás 1970/4 32 old.

Gáspárdy Sándor: A soproni képzőművészeti élet eseményei 1976-1977-ben

Soproni Szemle 1978/4 363 old

Rázo' József

Rázó József.

Olvasó nő

Rajzlanitás 1970/4 32 old

Ráró József

A múlt héten nyílt meg Renner Kálmánnal közös tárlata a tokaji helytörténeti múzeumban. A művész mintegy húz alajfestményét, akvarelljét állítatta ki. „Tél" c. (repr.)

(Hamar): Ráró József és Renner Kálmán kiállítása.

Kisalföld, 1972. máj. 21.

Rázó József

a dunaújvárosi kiállítási teremben rendezett tárlaton akvarelljei szerepelnek.

Sütő Erikő: Soproni fatők – dunaújvárosi szemmel.

Kisalföld, Győr, 1971. dec. 19.

Rázó József

a saproni őszi táslatan grafikái, táblaképei szerepeltek.

Dávid Ferenc: Milyen volt, milyen legyen a sapronů őszi táslat?

Kisalföld, Győr, 1972. jan. 14.

Rácz József

Dec. 15-én Sopronban rendezett tárlatán akvarelljei, olajképei szerepelnek.

B. Gy.: Soproni képzőművészek kiállítása.

Dunántúli Hírlap, 1941. dec. 14.

Rázó József

a mosonmagyaróvári Hanság Múzeum-ban rendezett kiállításon akvarell-jei szerepeltek.

-mi-: Pedagógus alkotók tárlata.

Kisalföld, Győr, 1971. máj. 29.

Rázó József

A „Tokaji Tavasz" c. rendezvénysorozat keretében festményeit láthatják májusban a tokajiak.

u. gy.: Soproni napok Tokajban.

Kisalföld, 1942. ápr. 25.

Rátó József

nove említve

Művészettörténeti értesítő 1972

316. old.

Réczó József
festő

Réczó József 1926-ban Csornán
született. A képzőművészeti Fő-
iskolán Kmetty János, Hincz
Gyula és Domanovszky Endre
voltak a mesterei.

D.F.: A mai sopron...
Művészet, 1974. július – 20 lap.

GYŐRI MŰCSARNOK
1976

RÁZÓ JÓZSEF

FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSA

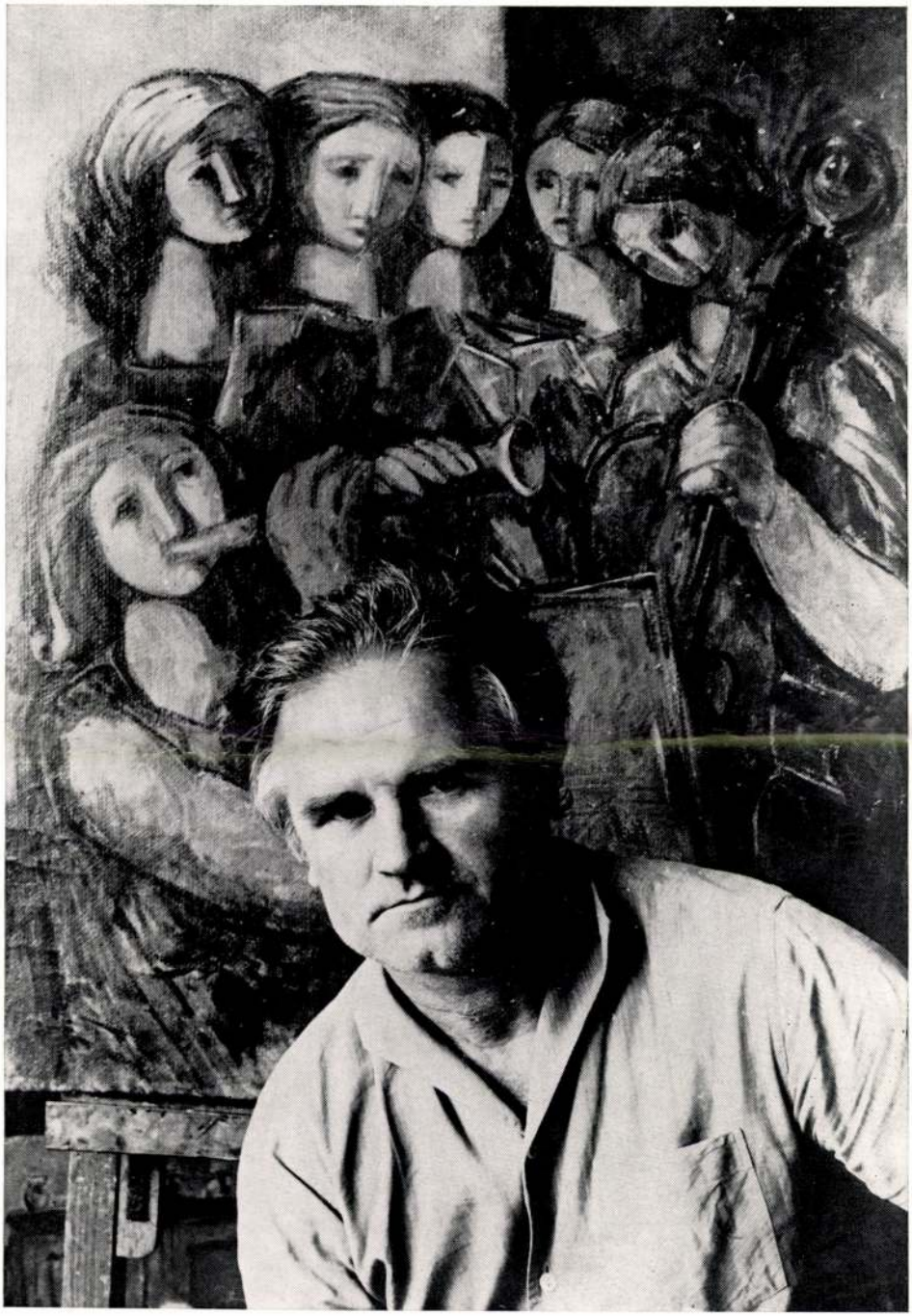

Címlapon: **OLVASÓ NŐ**

RÁZÓ JÓZSEF 1926. CSORNA

A Képzőművészeti Főiskolán szerzett tanári oklevelet.
Tanárai Kmetty János, Domanovszky Endre és Hincz Gyula voltak.
Alkotásaival a területi kiállításokon (Székesfehérvár, Tata, Veszprém, Budapest Műcsarnok), a Kisalföldi Tárlatokon (Sopron, Győr, Szombathely), valamint a soproni képzőművészek dunaújvárosi kiállításán szerepelt.

■

1969. Önálló kiállítás, Sopron
1970. Önálló kiállítás, Kapuvár
1970. Önálló kiállítás, Kapuvár
1972. Önálló kiállítás, Tokaj
1976. Önálló kiállítás, Győr

A Képzőművészeti Alap tagja

Aki alkot az a köz érdekét szolgálja, társadalmi munkát folytat akkor is, ha látszólag elvonultan él művei között.

FIGURÁK ESTE (Xántus János Múzeum tulajdona)

ANYA GYERMEKÉVEL

Megőrzöm magamban az alkotó hitét, odaállok álványomhoz és dolgozom —, bemutatva a megtisztulásra vágyó és példázatra született lélek megtörhetetlenségét.

(Ferenczy Károly)

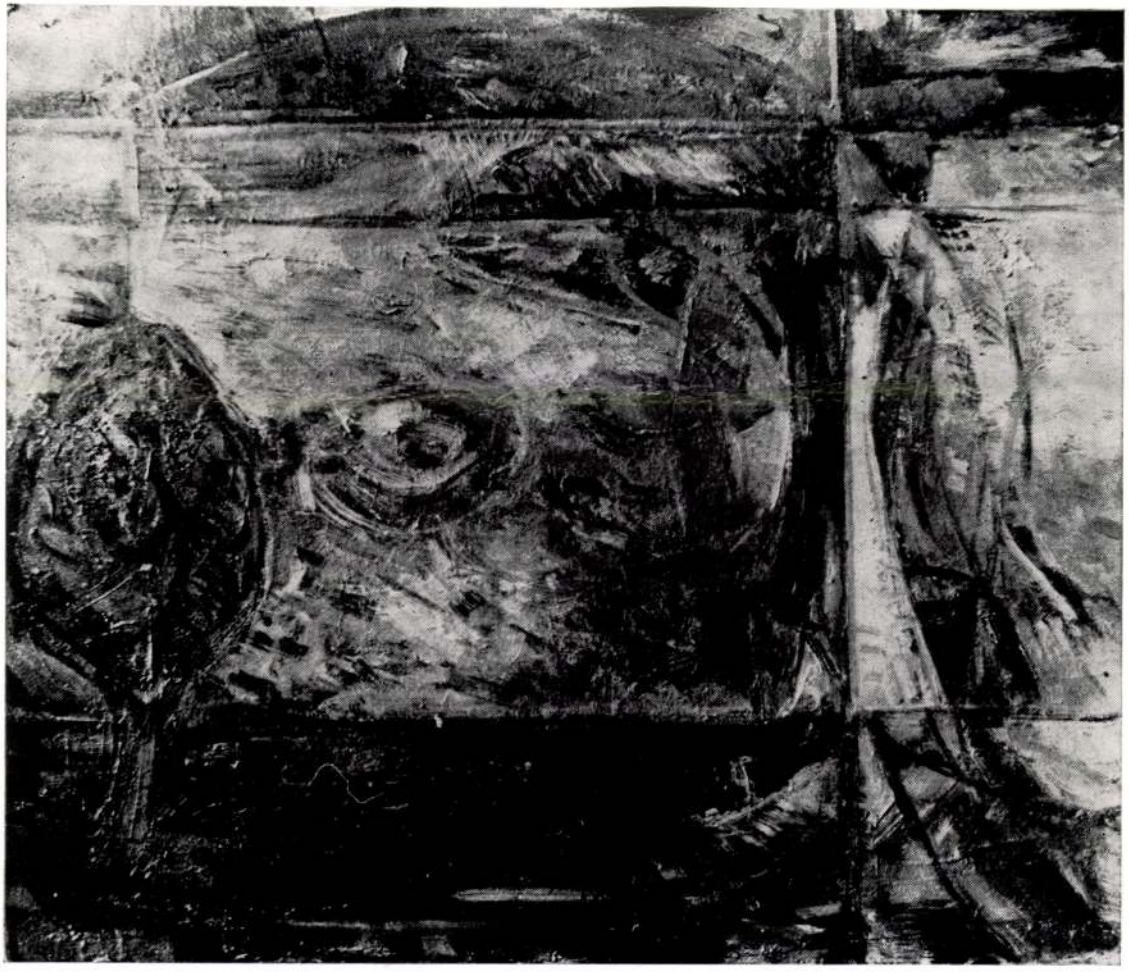

TOKAJI HÍD

OLAJKÉPEK

1. Legenda
2. Zenélők
3. Műterem
4. Lakodalom
5. Gyermekét etető anya
6. Poharazó nők
7. Tokaji híd
8. Citerás férfi
9. Leány hegedűvel
10. Anya gyermekeivel (Helddal)
11. Várakozó leány
12. Csendélet gitárral
13. Csendélet kártyával
14. Csendélet pipával
15. Falusi temető
16. Anya gyermekeivel I.
17. (Párizs ítélete) Divatbemutató
18. Olvasó nő
19. Csendélet öreg órával
20. Beszélgetők
21. Mária és Erzsébet
22. Figurák este
    (Xántus Múzeum tulajdona)
23. Csendélet trombitával
24. Gitáros nő
25. Látogató
26. Zempléni táj
27. Női fej
28. Zsuzsa

AKVARELLEK

1. Falusi utca
2. Tokaji táj I.
3. Tokaji táj II.
4. Öreg templom
5. Köves utca
6. Tokaji utca I.
7. Tokaji utca II.
8. Tokaji táj III.
9. Tokaji táj IV.
10. Csendes Bodrog
11. Bádogtetős ház
12. Tulipánok
13. Dombos táj
14. Csend I.
15. Csend II.
16. Csend III.

A KIÁLLÍTÁST
A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI LEKTORÁTUSÁNAK ZSÜRIJE ZSÜRIZTE
A KIÁLLÍTÁST GYŐR MEGYEI VÁROSI TANÁCS V. B.
MŰVELŐDÉSÜGYI OSZTÁLYA RENDEZTE

A KATALÓGUST ÖSSZEÁLLÍTOTTA: RÁZÓ JÓZSEF
MŰSZAKI SZERKESZTŐ: BROZSEK BÉLA
FOTÓ: BURIÁN GYÖRGY
Felelős kiadó: Finta Lajos
Győr-Sopron megyei Nyomdavállalat 76.4602

Ráró József
festő

Expresszív tájképei mellett Ráró nak
talán a cizannei tanulságokat
boncolgató akvarelljei a leg~~[illegible]~~-
érettebbek.

D.F.: A mai sapron...
Művészet, 1974. július – 20 lap.

Rácz József
festő

Rácz József önálló kiállítása 1969-ben
Sopronban volt, 1971-ben Csornán,
ugyancsak 1971-ben Kapuvárott és
1972-ben Tatabányán.

D.F.: A mai soproni...
Művészet, 1974. július - 20 lap.

MDK.

Rázóné Varga Emőke

Kiállitási kritika

Kisalföld 1966 dec.11.

Rázsó Klára

1931

Ki tud róla?

intű Elnökség!

kerülő épületek tervrajzainak és
rzése tárgyában a főváros Tanácsá-
sünk másolatát, minthogy az a nagy-
se alatt álló intézményt is közel-
foglalás és pártolás végett tiszte-

ezzük, hogy hasonló felterjesztést

Rázró Klára

1926/27 - 1930/31

Ferkèpzomfoiskèvk

720-l.

MIK

Rázsó Klára

leányközépiskolai rajztanári oklevelet kapott.

Képzőműv. Főisk. Évk. 1930-31. 90 l.

Rázsó Klára

Fültanúja voltam, amikor Vaszary félrehívta Rázsó Klárát és kérte, hogy „ennek az embernek ne korrigáljon", mert ő, már mint Vaszary „sem korrigálhat egy érett művésznek"!

Bálint Endre: Vajda Lajos.

Új Irás VII. évf. 10. sz. 1967. okt., 101. l.

Rársó Klára

Húsz éves voltam, amikor találkoztunk. (Vajdával.) Volt akkoriban Vaszary János-nak egy magániskolája, amelyet ~~Rá~~ Rársó Klára festőnő vezetett.

Bálint Endre: Vajda Lajos.

Új Irás VII. évf. 10. sz. 1967. okt., 101. l.

Rázsonyi Mihály, ~~xxx~~

/Mihály/ kőfaragó

1489.uj érseki vadászkastélyon dolg.
a Gerecse-hegységbeli Maróton
később az érseki palotán Esztergomb
ban

53,54,58.l.

Voltak-e pásztorórák egy Rákóczi úti portásfülkében?

Egy hatemeletes bérház titkai — A házmester furcsa rágalmazási pere és a háztulajdonos vádjai

(A Magyarország tudósítójától.) Egy *Rákóczi úti hatemeletes bérházban* történt furcsa dolgok kerültek napvilágra ma a büntetőjárásbíróságon egy *rágalmazási* per kapcsán.

A vádlottak padján *a bérház tulajdonosa, Török Lajos ügyvéd ül,* míg a sértettek pódiumát a bérpalota *volt házfelügyelője, Türk Péter és a felesége* foglalta el. A rágalmazást azzal *a levéllel* követte el az ügyvéd-háztulajdonos, amelyben *azonnali hatállyal felmondotta házfelügyelői állását Türk Péternek.*

A kilogásolt felmondólevél

A levélben ugyanis a következőket írta a háztulajdonos: Házfelügyelői állását azonnali hatállyal felmondom, mert *idegen férfiakat és nőket engedett pásztorórázni a kapualjban lévő portásfülkében* és ezért *két-három pengő díjat* vet fel tőlük s ezzel az erkölcs elen eljárással súlyosan megsértette a ház rendjét Ezenkívül a házban lakó *úrinőkkel szemben női érzésüket mélyen sértő cselekményeket és tolakodásokat* követett el, amelyek miatt többen panaszt tettek. A liftet szabalytalanul kezeli s ahelyett, hogy a figyelmeztetéseknek eleget tett volna, *botrányosan viselkedett,* olyan címeken kért a lakóktól liftdíjat, amely jogtalan. *A ház lakóinak uzsorakölcsönöket adott,* amelyek miatt *váltóratot* adott ki az ügyészség és a törvényszék főtárgyalást is tüzött ki már az ügyben.

Türk Péter házfelügyelő *e levél miatt* jelentette fel *rágalmazás* címén a háztulajdonos ügyvédet, aki *Hajdu* Pál büntetőjárásbíró előtt a ma megtartott tárgyaláson kijelentette, hogy *nem érzi magát bűnösnek.* A felmondólevelet csakugyan ő írta, az abban foglaltak *mindenben megfelelnek a valóságnak s azokat bizonyítani is kívánja.*

Viszonvád és kölcsönös bizonyítás

A háztulajdonos ügyvéd ugyanakkor *viszonvádat* is emelt volt házfelügyelője ellen, mert állítása szerint azok őt, amikor *a liftet tőlük karhatalommal kellett »visszafoglalni«, óriási botrányt csaptak* a házban s a háztulajdonost *piszoknak* nevezték és egyéb sértő kifejezésekkel illették.

A járásbíróság a felek kérelmére *mind a vád, mind a viszonvád tekintetében elrendelte a bizonyítást* és *több tanut* hallgatott ki az ügyben.

Az egyik tanu *Zwillinger* Mór pincér volt, aki abban a kávéházban teljesített szolgálatot, amely a Rákóczi út 59. számú házban van. A pincér vallomása szerint *előfordult,* hogy *Türk* Péter *portásfülkéjét két-három pengő ellenében alkalmi szerelmes pároknak adta ki,* sőt tudomása szerint *még azokat a lakásokat is átengedte* ilyen pásztorórákra, amely lakásokból a lakókat *kitelepítették,* de bútoraikat visszatartották.

A nagyságos asszony meg a színházjegyek

A következő tanu *Huszek* Emil könyvkiadó volt, aki elmondotta, hogy a *Rákóczi* út 59. számú házban lakott. A felesége egy ízben panaszolta neki, hogy *a házfelügyelő túlságosan bizalmaskodott vele.*

Huszek Emilné a következő vallomást tette:

— Alighogy beköltöztünk a Rákóczi út 59. számú házba, a *fürdőszobában* valamit meg kellett javítani, *Türk* Péter házfelügyelő elvégezte ezt a munkát s amikor elment, *legnagyobb megrökönyödésemre kétszer megcsókolta a karomat.* Később fér-jem egy alkalommal vidéken volt és 5-éig nem küldte el nekem a házbért. Este, amikor barátnőmmel eltávoztam, *a kapuban megszólított* a házfelügyelő, félrehívott és bizalmasan a fülembe súgta: *Nagyságos asszony, volna két színházjegyem, jöjjön el velem!*

— *Én szédülten fordultam ki a kapun* — vallotta a csinos szőke úriasszony — s amikor barátnőmnek ezt elmeséltem, ő még csodálkozott is, hogy *miért nem vágtam pofon* a házmestert, aki máskor is *többször bizalmaskodni próbált velem.*

Erre a vallomásra felpattant *Türk* Péterné:

— *Kérem, ebből egy szó sem igaz!* — kiáltotta izgatottan — én is ott voltam, amikor a férjem felajánlotta a színházjegyet a nagyságának, de *csak tiszteletből.*

— *Összecsem!* — csapta össze kezét *Huszekné.*

— *A nagysága mindig nagyon kedves volt hozzám* — jegyezte meg a házfelügyelő — és én csak *szívélyességből* akartam neki ezért átengedni két jegyemet.

— *Elájulok!* — csodálkozik még jobban a tanu.

— Az én férjem *tisztességes ember, hű családapa!* — kiáltozott tovább Türkné.

— *Sok egyedülálló nő is* lakott a házban, azok sohasem panaszkodtak — mondotta a házfelügyelő.

Mi van a „bacchanáliákkal"?

A következő tanu *Bot* Andor ügyvédjelölt volt, aki a következő vallomást tette:

— Tudomásom van arról, hogy *Türk Péter szerelmi ajánlatokkal üldözte az egyik lakót.* A házban lakott *Rázsó* Klára festőművésznő, aki panaszkodott nekem, hogy *Türk házmester nagyon furcsán viselkedik vele szemben.* Mindig be akart menni a műterembe mert *aktokat szeretett volna látni.* Arról is panaszkodott nekem *Rázsó* Klára, hogy *Türk erőszakosan közeledett hozzá* s mindenáron egyedül szeretett volna lenni vele. Be akart tolakodni, *kezeit csókolgatta.*

— Arról tud, hogy *pásztorórák céljaira* kiadta az üres lakást és a portásfülkét? — kérdezte a bíró.

— *Erről csak hallomásból tudok* — válaszolta a tanu.

— A felmondási perben *bacchanáliákról* tett említést — mondotta a bíró.

— Igen, emlékszem rá, hogy *ilyenekről is meséltek* a házban. A *lift* miatt is panaszkodtak *Türkre,* hogy jogtalanul követel a lakóktól díjakat.

Ellentétes tanuvallomások

Kihallgattak egy rendőrt, aki a ház előtt teljesít már évek óta szolgálatot. Elmondotta, hogy többször átkutatta éjnek idején a házat, ahol *sok betörés* történt, *de semmiféle pásztorórákról nem tud, ilyenekről senki nem panaszkodott neki.*

Krausz Ernő orvos hosszú ideig szintén lakója volt a háznak, de *semmiféle panaszt* nem hallott a házfelügyelő ellen.

Krug Béla pincér ugyancsak a házban lévő kávéházban teljesített szolgálatot. A kávéházba járó *nőktől szintén hallotta,* hogy a kapualatti portásfülkében vagy az üresen lévő lakásokban lehet olcsó pénzen pásztorórázni.

— Egy éjszaka valaki kopogtatott a kávéház udvari bejáratán, — vallotta ez a pincér — bejött a konyhába egy idősebb ember, aki *meglehetősen ittas volt.* Elmesélte, hogy az uccán megismerkedett egy nővel, aki behívta őt a házba és *a nő utasítására 2 pengőt adott a házfelügyelőnek,* majd felmentek a lépcsőházba, ahol azután *a szerelmi jelenetek során eltűnt a pénztárcája.*

Szomor Dezső arról tett vallomást, hogy ő akarta átvenni a házmesteri állást, de *Türk lebeszélte és szélhámosnak nevezte a háztulajdonost,* azt állította róla, hogy elsikkasztotta óvadékát.

A tárgyalás nem fejeződhetett be *ítélettel, mert több tanu nem jelent meg* s ezeknek kihallgatása céljából *el kellett napolni a tárgyalást január közepére.*

A SÍR, HOL NEMZET SÜLLYED EL

A közönség hozzászólása telepítési cikksorozatunkhoz

Kerék Mihály dr. vasárnap befejezett cikksorozatához az ország minden részéből igen sok hozzászólás érkezett szerkesztőségünkbe. Ezek közül való az alábbi levél is, amely híven tükrözi az új magyar értelmiség felfogását.

Kerék Mihály döbbenetes sorait végigolvastam. Jómagamnak és annak a fiatal rétegnek, amely szívében-agyában már lassan kialakítja az *Új-Magyarország* eljövendő képét, újat nem igen mondanak ezek a tudatos mérséklettel stilizált fojtogató gondolatok. Egyre többen vagyunk ugyanis, akik nemcsak irodalmát ismerjük alaposan ennek a drámai problémakörnek, de becsületes öntudattal *vállaljuk is a sorsközösséget* (minden romantika nélkül) halódó népünkkel.

Mégis *hálásan köszönjük ezt a megrázó cikksorozatot mind Keréknek,* akit büszkén vallunk a magunkénak, hogy immár a legszélesebb körben tudatosítja az »új honfoglalás« véresen komoly aktualitását; mind a megujhodott *Magyarország*-nak, hogy erre módot adott egyre népszerűbbé váló hasábjain!

Velem együtt sokan (már a második nemzedékben) elveszthettük ugyan a verítékes kapcsolatot a hazai röggel, lévén egész földünk a talpunkon megragadt őszi sár, de ataviszticus szeretetünk kiirthatatlanul él a barázdák népe iránt.

A cikksorozattal kapcsolatban csak a következő *érdemi megjegyzéseim* volnának:

A szép szavakkal játszó álnacionalizmus elernyesztő történései még mindig nem jogosítanak fel arra a reményre, hogy ebben az országban végre hazát kapjon Bocskay, Rákóczi, Kossuth népe. Még mindig nem látjuk tisztán kialakulva azt a meggyőződéses közakaratot, hogy a nagyjánosok százezrei becsült *polgárok* legyenek azon a földön, amelyet *ők tartottak meg számunkra a túlsokat emlegetett ezer esztendőn keresztül;* és öntudatos tagjai legyenek annak a nemzettestnek, amely legelsősorban nekik közsönheti politikai létét.

A félresikerült gazdasági és politikai liberalizmus, illetve a Tiszák Magyarországának mulasztásairól nem is beszélünk. Ámde azóta egy borzalmas világháború és két forradalom viharzott el a fejünk felett. Az egész emberiség politikai, társadalmi, gazdasági képe szinte dimenziókban változott meg. Az olcsón szerzett magyar területeken kiegészült utódállamokban mindenütt korszerű és — az ő szempontjukból — nemzetpolitikailag megindokolt radikális átállítás történt a földkérdés terén is. Minden agrár- s egyéb válság ellenére egyre hatalmasodó friss faji erők mozdulnak meg a vérétvesztett magyarság közvetlen szomszédságában, amelynek ugyanekkor csak írják, csak rádiózzák, csak prédikálják refrainszerűleg, hogy övé az elsőszülöttség joga, övé a politikai vezetés elhivatottsága a Dunavölgyben.

Minden demagógia nélkül felteszszük a kérdést:

Mikor és mennyiben vonták le nálunk őszinte egyenességgel a régmult és legújabb történelmünk logikus következtetéseit?

Mik azok a *tettek,* amelyek — *tárgyi alapot adva* — egy csöppet is tudatosították népünkben azt a bizonyos küldetést, amire pedig — ezt ma is valljuk — csakugyan predesztináltak vagyunk?

A válasz csak egy őszinte mea-cul pás tagadás lehet!

Pedig a huszonnegyedik órában vagyunk. Álmatlanul átvitázott, átvirrasztott éjszakáink alatt szörnyű látomásaink vannak néha. Ebből a lázas kavargásból egy gondolatfoszlányt emelek csak ki. *A két forradalom* még szembetalálta magát a magyar paraszt ércfalankszával. Mi, akik nem forradalmat, hanem egy békésen dolgozó, öntudatos és megelégedett magyarságot szeretnénk látni már itt, ebben a trianoni kalodában, *csak azt kívánjuk, hogy ne késsünk el ismét!* Nehogy egy harmadik forradalom dübörgése a türelmét vesztett és agyonalázott parasztság eburafakója legyen!

Röviden: egy körmünkre égett új jobbágyfeszabadítás árnya feketéllik a nemzet lelkiismeretén, amit — ha végre becsülettel meg nem oldunk — vakvágányra jut minden jövőkeresésünk.

Aggodalmas tisztelettel:

Lisznyai László.

Nyersbőrpiac

A nyersbőrpiacon általában változatlan a helyzet, csak a magyar ökör- és tehénbőrök ára esett 5 fillérrel. Magyar ökör- és tehénbőrért az elmult hét végén már csak 70 fillért fizettek, tarkaáruért pedig 80 fillért. Ezzel szemben az ezt megelőző héten 75, illetve 85 fillér volt az ökör- és tehénbőr ára.

Az áresés nem éreztette hatását a borjúbőrnél, ennek ára változatlan: hosszúlábuért 115, rövidlábuért 125 fillért fizettek. A birkabőrök közül a félgyapjas áru 150 filléres ár mellett kerül exportra, a magas gyapjas ára 145—150 fillér száraz súlykilogramonként, míg nyerssúlykilogramonkint 70 fillér.

Fagyjelentések

A Meteorológiai Intézet jelenti az ország különböző vidékeiről:

Az éjszaka folyamán és ma reggel országszerte változóan felhős idő uralkodott. Az ország keleti szélén gyenge havas eső volt. A hőmérséklet tegnap általában 3—6 fokig, néhány helyen 7—8 fokig emelkedett. Az éjszakai lehülés majdnem mindenütt elérte a fagypontot, a talajmenti rétegben, *Kecskeméten, Szegeden* és *Turkevén* minusz 5, *Szombathelyen* pedig minusz 7 fokot mértek. *Budapesten* csak plusz 1 fok volt a legalacsonyabb talajmenti hőmérséklet. Az ország egyes vidékein erősen megélénkült az északi szél. Különösen a főváros környékéről és a Pilis-hegységből jelentenek élénk szelet.

MAGYARORSZÁG

Gömbös és Kállay Bécsen át holnap érkezik haza

Schuschnigg mellett Starhemberg és Stockinger is ott volt a stájerországi vadászaton

Bécs, november 26.

(A Magyarország bécsi szerkesztőségétől.) *Holnap* reggel utazik *haza Gömbös* miniszterelnök és *Kállay* földmívelési miniszter az *északstájerországi vadászatról.* Valószínűleg *Bécsen át veszik útjukat.*

Vasárnap *Schuschnigg* szövetségi kancelláron kívül *Starhemberg* herceg alkancellár és *Stockinger* kereskedelmi miniszter is résztvett a magyar miniszterelnök vadászkirándulásában.

Előbb a német egyetem, aztán Magyarország ellen tüntettek a prágai diákok

Prága, november 26.

A német egyetem ellen irányuló prágai *diákzavargások vasárnap is folytatódtak.* Cseh egyetemi hallgatók a *német színház* elé akartak vonulni, de a rendőrség szétoszlatta őket. Délután öt óra tájban körülbelül 150 főnyi diákcsoport *a prágai magyar követség* elé vonult *és »Pfuj Magyarország!«* és *»Éljen Jugoszlávia!«* kiáltásokkal tüntetett. *A rendőrség nem lépett közbe.*

Bécs, november 26.

(A Magyarország bécsi szerkesztőségétől.) A prágai német egyetemen történt események elleni tiltakozásul *bécsi nacionalista diákok tüntettek a cseh követség ellen.* A rendőrség közbelépett és *gumibotokkal kergette szét a tüntetőket.*

Győzött az erőszak

Prága, november 26.

A német egyetem rektora *ma délelőtt átadta a cseh egyetemnek a történelmi jelvényeket.* A cseh diákok nagygyűlésén a cseh egyetem vezetői közölték a diákokkal, hogy az átadás *megtörtént.*

Három leányholttest az erdőszélen...

Kéjgyilkosok fojtották meg a carlylei áldozatokat — Óriási felháborodás Amerikában

NewYork, november 26.

(A Magyarország tudósítójától.) Olyan izgalom és felháborodás vett erőt az amerikai közönségen, mint a *Lindbergh-bébi* meggyilkolásakor: a pennsylvániai *Carlyle*-ben *egy erdő szélén a hegytetőn favágók három leány-holttestet találtak.* A vizsgálat megállapította, hogy az áldozatok *12—16 éves leányok* és hogy kéjgyilkosságról van szó. A szerencsétleneket *megfojtották.*

A személyazonosságot még nem lehetett kideríteni, noha a környező nyolc állam *valamennyi rádióállomásán* közölték a lakossággal a szerencsétlen leányok személyleírását és megjelölték, hogy milyen a ruhájuk. Eddig még senki sem jelentkezett, hogy eltűnt valamely családtagja. *A nyolc állam minden iskolájában kihirdették a szörnyű esetet* és megadták az áldozatok személyleírását.

A *pennsylvaniai* rendőrhatóságok azt hiszik, hogy ez a szörnyű hármasgyilkosság *összeköttetésben áll egy másik, kettős gyilkossággal,* amely néhány nappal ezelőtt történt. A pennsylvaniai Altoonaban megöltek és kiraboltak egy *vagyonos házaspárt* és a holttesteket a vasúti sinekre fektették. *(Telor)*

Ötvenhárom japán bányász megfulladt az elöntött tárnában

London, november 26.

(A Magyarország külön tudósítójától.) Tokióból jelentik: A *Matsusama* szénbányavidéken egy tárnába, amely a tenger alá is elnyúlik, *behatolt a tenger vize és elöntötte az aknákat. Ötvenhárom bányász vízbefúlt. (T.)*

A mai zürichi árfolyamok

Zürich, november 26. *(Záróárfolyamok.)* Párizs 20.33625, London 15.395, NewYork 308.50, Brüsszel 71.925, Milánó 26.31, Madrid 42.15, Amszterdam 208.60, Berlin 124.10, Bécs 73.22, (silling) 56.90, Prága 12.90, Varsó 58.25, Belgrád 7.—, Athén 2.90, Bukarest 3.05.

Állatvásár

A mai ferencvárosi *sertésvásárra* felhajtottak 7092 darab sertést. Árak élősúlyban kg-ként: I. uradalmi zsírsertés páronként 340 kg-on felül 82—84, szedett közép 68—70, silány 55—62 fillér. A zsírsertések irányzata barátságos, a hússertéseké változatlan volt.

A mai *vágómarhavásárra* felhajtottak három darab marhát, eladtak egyet, irányzat és árak így nem alakulhattak ki.

Húsvásár

Készlet: nagymarha 14 (14), növendék 2 (1), borjú 369 (351), félsertés, lehúzott 148 (148), szalonnás 209 (199), süldő 124 (124), malac 136 (106). Zárójelben az eladottak száma.

Árak: marhahús, egészben, II. 74, csontozni való 30—54, növendék 76, borjú, bőrben, I. 126—128, II. 104—124, sertés, lehúzott 74—80, szalonnás 76—87, süldő 78—96, malac 90—140 fillér. A vásár közepes volt.

A kultuszminiszter helyesli a budai és pesti izraelita hitközség egyesítését

(A Magyarország tudósítójától.) Régóta beszélnek *a budai és pesti izraelita hitközségek egyesítéséről.* Az idevonatkozó tárgyalások folyamatban is vannak. A *Magyarország* munkatársa *kérdést intézett* a tárgyban *Hóman Bálint kultuszminiszterhez,* aki a következőket mondotta:

— *A pesti és budai kongresszusi izraelita hitközségeknek budapesti* izraelita hitközségbe való *egyesítését* általában *helyesnek vélem.* A terv *megfelel annak a kormányzati elgondolásnak,* amelyet vallok és amelynek értelmében *az egyirányú és egycélú intézmények és szervezetek egyesítendők,* illetőleg együttműködésük *szorosabbá* volna teendő.

— A kérdés *részleteiről* természetesen *mindaddig nem nyilatkozhatom,* amíg az ügyben érdekeltek *mindegyikének álláspontját* nem lesz módomban megismerni.

Pápán a Bedeaux-rendszer miatt sztrájkba lépett ezer szövőmunkás

Pápa, november 26.

(A Magyarország tudósítójának telefonjelentése.) A *Perutz Testvérek* pápai szövő- és fonógyárának *ezer munkása ma beszüntette a munkát a Bedeaux-rendszer bevezetése miatt.* Már egy hete *öt mérnök* dolgozott a gyárban a Bedeaux-rendszer bevezetésének előkészítése céljából. *Ma reggel a csomagolóosztályban megkezdték az új rendszer bevezetését* és az egyik teremben dolgozó *tizenöt* munkás helyett csak *nyolcat* tartottak meg s hétnek pedig más beosztást adtak. *Erre a munkások kivonultak* a munkatermekből és a gyár udvarán elhatározták a sztrájkot.

A sztrájk indokolása az, hogy a Bedeaux-rendszer bevezetése folytán *az ezer munkásból körülbelül 200 munkás foglalkoztatása feleslegessé válik* és így azok kenyértelenné lesznek, a megmaradt munkásoktól pedig egyrészt *lehetetlen munkateljesítményt* követelnek és az eddigi *munkabérek* is csökkennének.

A gyár vezetősége újabban a rossz gazdasági viszonyokra való hivatkozással lassanként minden kedvezményt elvont, míg a Bedeaux-rendszer mostani bevezetése végleg elkeserítette a munkásokat. Amíg a gyár vezetősége a rendszer bevezetéséhez ragaszkodik, a munkások is ki akarnak tartani a sztrájk mellett. A gyár igazgatósága már korábban *eltiltotta a munkásokat attól, hogy bármely szakszervezet tagjai legyenek* és így a munkásoknak nincs semmiféle szervezete.

A tárgyalásokat a hatóságok a gyár vezetősége és a munkások között mindennek dacára megkezdték. A gyárvezetőség részéről *Hüttel* Nándor igazgató, a hatóságok részéről pedig *Vitéz Vida* Elemér dr. rendőrkapitány, az iparhatóság részéről *Takács* Lajos dr. folytatja a tárgyalásokat.

A sztrájk hírére a városban is általános izgatott hangulat keletkezett, mert a munkásoknak *a heti 20—30 000 pengő bére* az üzleti forgalomból kimarad és ez az egész kereskedelmet megbénítja.

Kötélhalálra ítéltek Ausztriában egy bombarejtegető puccsistát

Bécs, november 26.

(A Magyarország bécsi szerkesztőségétől.) A katonai törvényszék *Wellsben* akasztófára ítélte *Schmidthoffer* Jánost, egy kereskedő 22 éves fiát, *a robbanószerekről szóló törvény megszegése miatt,* három vádlott társát *egy-két évi börtönnel* sujtotta és *két vádlottat felmentett.*

A halálra ítélt *Schmidthoffert* a linzi esküdtszék *a júliusi véres puccsban* való bűnrészesség miatt *8 évi súlyosbított börtönre* ítélte és büntetését már meg is kezdte, időközben azonban kiderült, hogy *lakásában 70 kilogram amonált rejteget.* Emiatt került katonai törvényszék elé, amely *halálra ítélte.*

Hat nácsi svájci bíróság előtt

Bern, november 26.

A szent-galleni szövetségi bíróság előtt ma kezdték meg *öt ausztriai és egy német nemzeti szocialista bűnügyének* tárgyalását. A vádlottak Svájcon keresztül akartak *robbanószereket* csempészni Ausztriába. Két Svájcban letartóztatott vádlott beismerte a terhére rótt bűncselekményt.

A jegyforgalom 23.5 millióval csökkent

A *Magyar Nemzeti Bank* jegyforgalma a november 23-i kimutatása szerint a november 15-i forgalommal szemben *23½ millió pengővel csökkent.* E csökkenést az állami zsirószámlákra befolyt összegek idézték elő, amely 27 millió pengő volt, egyéb számlákra pedig 0.7 millió pengő befizetés történt. A zsirókövetelések állománya összesen 27.7 millió pengővel emelkedett. A váltótárcaállomány 0.5 millió pengővel növekedett. Az *érckészlet* gyarapodott 2½ millió pengővel. Az »Egyéb tartozások« 0.9 millió pengővel apadtak.

Felelős szerkesztő: MAGYAR ELEK
Felelős kiadó: SÜMEGI VILMOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII. kerület, Rákóczi út 54. szám

Jegypénztár, hirdetési-, előfizetési-, utazási- és könyvosztály: VII. kerület, Erzsébet körút 18—20

KIADJA A MAGYARORSZÁG NAPILAP R.-T.

Szerkesztőség Bécsben I., Kohlmarkt 7

Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. (Nyomdaigazgató: Wózner Ignác.)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 AUG 29
KISALFÖLD

Rázó József festő

Érzelmi telítettség, szigorú formák

1021

Rázó József alkotásai a Műcsarnokban

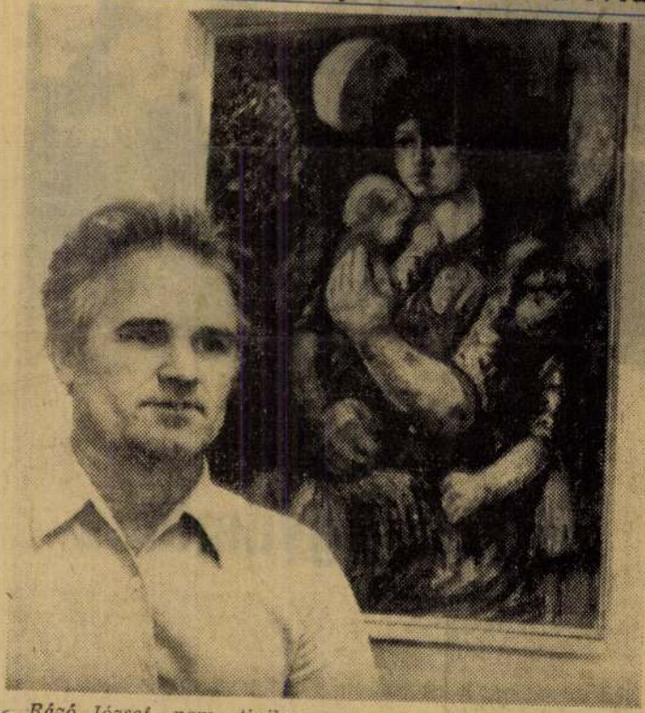

Rázó József nem tipikus képviselője a soproni képzőművészetnek. Noha évtizedek óta él rajzpedagógusként a városban, festészete egyáltalában nem a jellegzetesen lokális színezetű helyi piktúra hagyományaiból táplálkozik, hanem a 20. századi magyar festészet olyan irányzataiból, amelyeket főiskolai mestereinek neve *(Kmetty János, Domanovszky Endre és Hincz Gyula)* fémjelez. Befelé forduló, a lélek rezdüléseit kutató ember lévén csendes elvonultságban alkot a maga teremtette műterem falai között. Ugyanakkor mélységesen hisz abban, hogy a művészet, így saját alkotó tevékenysége is, alapvetően társadalmi fogantatású, emberformáló, embert jobbító küldetésű.

A pénteken nyílt győri műcsarnokbeli kiállításának katalógusához nem véletlenül választotta mottónak ezt a mondatot: *„Aki alkot, az a köz érdekeit szolgálja, társadalmi munkát folytat akkor is, ha látszólag elvonultan él művei között”*. Mindehhez tegyük hozzá még, hogy „elvonultsága” valójában csak látszólagos, hiszen képzőművészeti szakkörvezetőként, a fiatal tehetségek nevelésével nagyon is társadalmi elkötelezettségű művészi tevékenységet folytat.

Rázó alkotói hitvallása szerint a festészet az érzelmek plasztikai nyelven történő megfogalmazása, érzelmi állapotok érzékletes festői kifejezése. Ez a belső eltökéltséggel és bizonyos konoksággal végigvitt törekvése legjobb alkotásain magas színvonalon valósul meg. Realista ihletésű, erőteljes, nagy felületekből megformált alakjainak arca mindannyiszor belső áhítatot, érzelmi telítettséget sugároz.

Sosem válik azonban érzelgőssé. Megóvja őt ettől az ábrázolt valósággal szemben kialakított távolságtartása és a formai szigorúságra való erőteljes törekvése. Figurális képeinek zárt formájából adódóan úgy tűnik, mintha az ábrázolt alakot, vagy alakokat egyetlen öszefüggő tömbből alakította volna ki. Ez a bizonyos tömbszerűség és a figurák előbb említett érzelmi telítettsége, elmélyültsége a képek esztétikumában egységet alkot.

Kiállított műveinek tanúsága szerint a formai szigorúság, a zárt forma leginkább figurális képein valósul meg. Kevésbé mondható ez el csendéleteiről (Csendélet gitárral, Csendélet kártyával, Csendélet pipával) és a Műterem című képéről. Különösen az utóbbi alkotásnál tapasztalható az, hogy a képen ábrázolt meglehetősen nagy tárgyi zsúfoltságot nem sikerült a művésznek egységbe fognia.

Rázó valóságlátása, alkotásmódja szerint, mint a fentiekből is kitűnik, realista festő. Hogy ez mennyire így van, azt nemcsak legjobb alkotásai bizonyítják, hanem, mintegy negatív oldalról a Legenda című nagyobb méretű kompozíciója is. Ezen csornai gyerekkori emlékei, irodalmi élményei alapján kísérletet tesz voltaképpen a lehetetlenre: a nem valóságos, a fantasztikus realista festészeti eszközökkel való ábrázolására. A két „túlfestettsége”, témájából adódó sikerületlensége közvetve bizonyság rá, hogy Rázó valódi festői tudását csak alapvetően realista ihletettségű alkotások által tudja kibontakoztatni.

K. A.

Meleg napok a hűtőházban

Pénteken megkezdődött a szilva feldolgozása a Magyar Hűtőipar győri gyárában. Meleg napokat élnek most a hűtőháziak, kevés a munkás és nagyon sok a munka. A legtöbb termékből terven felüli mennyiséget gyártanak. A szilvát már említettük: ebből 1200 tonna feldolgozására számítanak.

A főzeléknek való tökből 1000 tonna feldolgozását tervezték. Ezen a héten 800 tonnát dolgoztak fel, a hónap végére 850 tonnáról adhatnak számot. A további szállítások azt jelzik, hogy a háziasszonyok által kedvelt termékből a győri gyár az eredeti elképzelésnél 100 tonnával többet tud adni, valamennyit belföldi fogyasztásra, egy és négy kilós csomagolásban.

Újdonság lesz, várhatóan az év végén kerül forgalomba 250 grammos csomagolásban a gyorsfagyasztott paradicsom, amelyből elsősorban kiváló salátát lehet készíteni. Körülbelül januártól lesz lecsó is, a tervezettnél több, összesen mintegy 50—55 vagonnal. Megkezdődik a paradicsompaprika exportra való feldolgozása, 400 tonna helyett várhatóan 550 tonnányi kerül ki a győri gyárból. A gyár exportterve — egyéb termékekkel — összesen 4300 tonna.

Még egy hűtőházi érdekesség: az idén bodzabogyót is vásárol a gyár, s feldolgozva szállítja exportra. A bodzát a külföldi konzervgyárak ételfestésre használják.

Komarnói hajók

Éjszakai zöldség, gyümölcs

Az estével érkező sötétség idegennné, egyformává feketíti a tájat. A MÉK győrszemerei kirendeltségét mégsem kell keresgélni. A kivilágított udvar messzire ellátszik, hívogat. Sorban elvesznek benne az egymás után érkező autók fényecsóvái.

— Hé, lányok, gyertek ide! — hallatszik az egyik gépkocsiról.

S a brigád indul. Öt perc is alig telik bele, már üres a plató. A gépkocsivezető igazoltatja a papírjait, majd búcsúzóul dudál egyet. Visszajön még ma éjjel. A lányok — vagyis *Csirke Irén* brigádja — a raktárban csomózzák tovább a zöldséget. Ötöt raknak egy csomóba, ötven csomót egy kötegbe.

A brigád legrégebbi tagja rá. Jó munkájuk nagyban hozzájárul ahhoz, hogy reggel friss zöldség, gyümölcs kapható a győri, a soproni, a mosonmagyaróvári, a budapesti üzletekben. A főváros ellátására szinte naponta indítanak vagonokat: Mostanában a főzőtök és a bab a „sláger". Megkezdődött a csemegeszőlő szállítása is. A jövő hét elején pedig Móricházán hozzálátnak a káposzta szedéséhez, ebből nagy mennyiséget, mintegy százötven vagonnal értékesítenek majd a telep segítségével.

✦ ✦ ✦

— Most lenne az uborkaszezon — mondja a telepvezető. — Kevesebb van belőle, mint tavaly, eddig hetvenhetvenöt vagonnal vásároltunk fel. Málnából nyolcvanhét vagonnal érkezett. Akkor még dolgoztak nálunk diákok is. Minden nyáron jön hozzánk öt-tíz tanuló, hogy a szünidőben egy kis mellékkeresetre tegyen szert.

Évente tízezer tonna zöldség, gyümölcs és egyéb áru megy át a telepen. Ha mindent nem is kell átrakosgatni, jelentős részét legalább egyszer kézbe kell venniük. Szinte hihetetlennek tűnő teljesítmény ez, ha figyelembe vesszük, hogy a telepen dolgozók között sok a nő.

— A málnaszezon alatt az egyik társvállalattól hoztak ide egy motoros targoncát, akkor tudtuk meg, mi az igazi könnyebbség — mondogat-

Rázsonyi Mihály MDK

/Mihály/ kőfaragó 1489. uj érseki vadászkastélyon dolg. a Gerecse-hegységbeli Maróton később az érseki palotán Esztergomban.

Voit Pál: Gyarmati Dénes mester és a régi épitőgyakorlat. Müvtört.tanulmányok. Müvtört. Dok. Közép. Évk. 1954-55. 1957. 53,54,58.o.

Rázsonyi Mihály kőfaragó MDK

1487-1490 között közreműködött Estei Hippolit pusztamaróti vadászkastélya építésénél.

Zolnay László: Esztergomi érsekek palotái a középkorban.
Művészettörténeti Tanulmányok. Bp. 1961. 201-228. l.

M. D. K.

RÁZSONYI Mihály kőfaragó =
= Mihály mester

1489 Gerecse hegységben vadászkastély
építésénél

Voitgyar 58,

Rua

M.D.K.

RÁZSONYI Mihály kőfaragó =

Mihály mester

Az esztergomi építkezéseknél a Kokas-
torony munkálatainak 1489 - ~~oktobero~~ 1450-ben
dolgozik

Verpécs, vízivár kapuin és falain dol-
gozott

Voitgyar 53. l. 55, 56,

MDK

Räde Károly

A kertészeti Tanintézet főkertész

1912-ben már igazgatói minőségben vette át a főváros kertészeti ügyeinek intézését.

THALY TIBOR: A 200 éves Városliget. Bp.1958.

121.l.

MDK

Räde Károly

kertészeti igazgató

A Városliget átrendezése

THALY TIBOR: A 200 éves Városliget. Bp. 1958.

129-130.l.

M.D.K.

Räde Károly, főv. kertészeti igazg.

Közlekedési szempontból olyan elrendezést javasol a Kossuth-tér megoldására, ahol a Kossuth-szobor a tér déli oldalára kerülne és észak fele nézne. Pirovits A. körli ezt a tervet, abból az alkalomból, hogy a főváros elrendelte a kertészeti munkák megkezdését.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1928. XLIX. évf.

okt. 31. sz. 7. old.

M.D.K.

Räde Károly, föv. kertészeti igazgató

1912-ben lett e beosztásában Ilsemann utódo, a Városliget nagy részét a forgalom és a kertmüvészet korszerü szabályai szerint ujból renderte, uj utakat épitett, tágas pársitmezőket vetett és értékes fákat és bokrokat ültetett. Később a Kossuth-Lajos-tér kertészeti átalakitására vonatkozó terve heves vitát váltott ki.

Morbitzer Dezső: Városépitészet és kertészet.
Városi Szemle, XXIII.évf. 107. és 112.old.

RÄKOVITZ s. RAGOVITZ

Räbl Ádám János

budai Kőfaragó

1751. Mária Terézia budai
tartózkodás a alatt vést
vett a városörségben

Duray 99. l.

Ethiopia V. 245.

Räbl János Ádám

Kőfaragómester Budán

† 1762 dec. 28.

Mestekönyv.

Székesfőv. Múzeum.

1088 lelt. sz.

a neve a fenti formában

helyes

Hálónehezék, őskori VII. 143.

Raabl Ádám

köfarajó

1751 Buda

Miller 171.

Vigyázz, más

volszátba is

megvan.

Hontfoglalás Kori lovas sírlelet, Zombori

VII. 166.

Räbl Ádám János

köfaragómester

1743 – 1762

Budán

Sbudaikö 188. l.

~~Horvátország I. 100.~~

1905. január 23.

Az alsófehérmegyei tört. rég. és term. tud. egylet elnökségének: értesítés a rkiv. építkezési segély első (1904. évi) részletének kiutalványozása tárgyában s utasítás a végleges tervek elkészítését illetőleg (41/1905.)

Rábl Ádám János

l.

Schoenkörpavárh

126. l.

Rädle János

László

A Pesti Városház

1934. 6. sz. 14. l.

lyceumnak kell átadni, a könyvekre nézve
pedig azt az óhajtását nyilvánította, hogy
azokat a káptalan közhasználatra engedné á

yű véres háborúk idején, mikor a város is
692-ben a keresztények kezére úgy jutott
issza, hogy egy ép szoba benne nem volt.
Sőt még a háborúk befejezésével sem lehe-
ett itt semmiféle nemesebb lelkiszükséglet
ielégítésére gondolni, mert akkor még a
adi tudomány fejlődése és a hivatalos eljá-
ások roppant hosszadalmassága miatt Várad
olgársága igazán «szerte nézett s nem lelé
onát a hazában». Csak 22 év mulva, 1714-ben
nérték ki a katonai földmérők a város terü-
etét és főbb utczáit, csak akkor lehetett
ozzáfogni az állandó házak emeléséhez.

De még akkor is majd félszázad telik el,
míg Nagyváradon is megkezdődik a tudo-
mányok iránt való érdeklődés, az emberi
elek magasztosabb vágyainak kielégítése és
gy ezzel együtt az erre szolgáló egyik esz-
öznek, a könyveknek szeretete.

Természetesen először azok gyüjtenek köny-
eket, akiknek módjuk volt hozzá és akik itt
laktak, a kanonokok.

Először maga a káptalan, mint testület,
gyüttesen kezdi az ő czéljaira szükséges
ertartásos és jogi könyveket megszerezni.
702-ből és 1703-ból maradtak is reánk ily
önyvek. De a Rákóczi-felkelés után a köny-

Räde Károly

nekesfev. kertészeti igazgató
Ilsemann Kerenthely utóda
lett 1912-ben. A liget
nagy részet a forgalom és
kirtuszvezet korszerű sza-
bályai szerint ujból rendezte,
uj utakat épitett, nagy tágas
pázsitmezőket vetett és den-
drológiai értékű fákat
és bokrokat ültetett.

Morbitzer

7 l.

at kiadásában megjelent" A magyar
dányát ajándékul ide mellékelten

cius 14.

zter meghagyásából:

[illegible] Lippichberg

szteri tanácsos.

Räde Károly

igazgatása alatt készült el a Népliget mai képe és nagyobbadott meg a Kőbányai út mögé. Terjedelmes üde pázsitmezői főként azért, mert futóhomoktalajt borítanak, külföldi szakemberek csodálkozását is felkeltettek. A Hungária körút mentén létesített diszterc, tájképi szépségei és továbbfejlesztett növénygyűjteménye folytán Európa egyik legnagyobb és legszebb közkertje. Räde Károlynak a Kossuth Lajos tér átalakító terve midtt hosszas vita zajlott le s nem valósult meg a maga eredetiségében.

Morbitzer

8, 12. l.

val felszerelve aro
fel, hogy felméntve
Zobjom

2 db
mell

Ecole Normale
Manufacture - Dépôt
Musée pédagogique. Exposition
1914

JUNIUS
22

RÄDE *Károly*. • 1864. Budapest székesfőváros kertészeti igazgatója 1913 óta. Sok állami és városi kertet tervezett Magyarországon és számos belés külföldi szaklap munkatársa.

E. G. II 357 l

felét kapja. A másik fele a kö-

esetén törvényes örököse lép-

indkét tag magára nézve kötelező-

ber 1.

előtt:

Räde Károly

kertmüvész

l.

Rapkert

252. l. 265. l.

267. l. 271. l.

272. l. utáni kép

275. l. 280 l.

280. lap utáni kép

287. l.

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyiltan szálltam szen
mely a mai veszedelmes külpolitikai h
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a kép
pártjából.

Az ország sorsáért való mélységes
kapcsolatom arra kötelez, hogy tovább k
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a gaz

Én tehát felveszem a harcot, a
ki az országot a mai szörnyű helyzetébő

kibontom a legitimizn

„Istenért, K

Räde Károly

főkertész

l.

Közlezrkiáll

1503. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Räde Károly

mindenkor

laid

Föv. Könyvt. Évk

V. 435. l.

Räde Károly
főkertész
a vízrágbíráló jury
tagja

Közlezrkiáll

1191 l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Räde Károly

nfv. kertészeti igazgató

Ilsemann Keresztély utódja ~~a város~~ 1912-ben fenti lett, aki a városliget nagy részét a forgalom és a kertművészet korszerű szabályai szerint újból rendezte, új utakat épített, nagy, tágas pázsitmezőket vetett és dendrológiai értékű fákat és bokrokat ültetett.

Morbitzer Dezső: Városépítészet és kertészet. Bpest, 1937, 7. l.

Räde Károly

1902-ben fenti igazgatósága alatt készült el a Népliget mai képe és nagyobbodott meg a Röbányai itt möge. A Hungária-körút mentén létesített disztere, tájképi szépségei és a továbbfejlesztett növénygyűjteménye folytán Europa egyik legnagyobb és legszebb közkertje.

Morbitzer Dezső:

Városépítészet és kertészet. Bpest, 1937. 8. l. 12. l.

Rädler Ferenc

kőmives

Sopron

1552. febr. 24.

polg. eskü

Házi

~~Római női diadém~~

V. 245.

mestere, Ferdinand Georg Waldmüller éppen ilyen okból került egy időre Magyar- és Horvátországba. Még kezdő korában, 1811-ben tanácsolták neki Bécsben, hogy Pozsonyba utazzék az épp megnyiló diétára, mert — ugymond — ott ilyenkor sok arcképmegrendelést lehet kapni. Perényi br. ajánlatára Gyulay gr. horvát bán házába került, a bán gyermekeit rajzra oktatta s Zágrábba is elkisérte. Itt próbálkozott meg először, autodidakta módjára, olajfestékkel. A würzburgi születésü Lütgendorf-Leinburg Ferdinánd br. képiró és rézkarcoló az országgyülés kedvéért költözködött Bécsből Pozsonyba; 1826—29-ben nagy rézkarcolatban adta ki egy sereg magyar mágnás és követ arcképét, valamennyit arcélben rajzolva. A diétán résztvett püspökök révén, akikről szintén készitett arcképet, oltárkép-megrendelésekhez is jutott s egy tucat ily munkája maradt Magyarországon. A karintiai születésü August Prinzhofer 1848-ban Pozsonyban litografálta Kossuth Lajost, egy kiadó megbizásából. A berlini születésü Achatius Gottlieb Rähmel már 1798-ban Pozsonyba költözött s a század első tizedében temérdek közéleti jelességet festett meg, igy Verchovac zágrábi és Zerdahelyi besztercebányai püspököt, Esterházy János grófot és nejét, Ghillányi bárót és nejét, Amadé és Nyáry grófokat. Rupprecht Etelka bécsi festőnő, aki 1843-ban Pesten telepedett le, a diéta kedvéért még az évben Pozsonyba rándult, ahol arcképmegrendeléseket remélt. Ezek mind külföldi képirók voltak, jegyzeteinkben egyetlen magyar festő nevét találtuk, aki egyenest az országgyülés kedvéért kereste fel Pozsonyt, ez Vizkelety Imre, aki 1843-ban ment a diétát megnézni, de az év őszén már visszautazott Aradra. Igaz, hogy Markó Károly is megjárta Pozsonyt 1830-ban, de ott nem a

Lap IV.

diéta uraival, hanem a kancellárral volt dolga, akinek pártfogását meg akarta nyerni.

Aféle diéta-arcképművészet keletkezett tehát Pozsonyban, amely főképp arra számított, hogy kőrajz-reprodukcióban terjedjen el s nem is számított rosszul. Bécsben szivesen vásárolták az olcsó lapokat, amelyek a legendásan tékozló, bravurosan lovagló és vivó, szertelenül gazdag, mindenképpen érdekes magyar gavallérokat ábrázolták, Magyarországon pedig, ahol a vármegyékben élénk visszhangja kelt minden országgyülési eseménynek, a homloktérben álló vezérek, a jeles szónokok, hires politikusok képeit vásárolták ugyanazon alapon.

Ez a diétai művészet sem nem pozsonyi, sem nem magyar. Ezen a ponton is gyarmata voltunk Bécsnek.

Talán éppen az arcképmegrendelések reménye biztatta a festők egy sorát, hogy Pozsonyban hosszabb-rövidebb időre letelepedjenek. Az e félszázadban ott munkálkodó képirók közt ugyanis tulnyomó az arcképfestők száma. Már 1808-ban emliti Kazinczy Römert, akit ekkor a diéta alkalmával meglátogatott. Römer ekkor már öreg festő volt, a szt. Mihály-kapunál lakott. «Én Magyarországon nem találtam jobban festő festőre, mint ez a Römer» — irja Kazinczy, de mindjárt meg kell jegyeznünk, hogy ekkor még kevés gyakorlata volt a képek megitélésében, csak később fejlődik válogatóssá.

Pozsonyba szakadt s talán ott is halt meg Josef Lippert neuburgi képiró. Bécsi tanuló-évei után barátjával, Geringer festővel hét éven át utazgatott s végre Pozsonyban telepedett le. Valószinü, hogy tőle való az a kép, amely a Pöstyén melletti Erdőháza közelében 1820-ban megtartott fejedelmi vadászatokra vonatkozik s amelyet Hier. Benedicti metszett rézbe. Pozsony-

A Hazai és Külf. Tudósítások 1811. évf. (okt. 12-ki) 30. száma is közli az üstökös csillag megjelenéséről való hírt: «Ezen égi tünemény foglalatoskodtatja most Európának nagyobb részét. Sok Tudós és tudatlan emberek okoskodnak az ő megjelenése eránt: de bizonyosan nem olly félelemmel és rettegéssel már, mint ez előtt nyolcz száz esztendővel, a' mikor illy jelenésből a' Világ vége közeledésétől rettegtek.» Közli azután a párisi és bécsi csillagvizsgálók jelentéseit az üstökösnek első megjelenéséről és pályafutásáról.

2069. 86. lap fölül 8. sor: *Ribitzey Dániel.* Minden valószinűség szerint ugyanaz, a kit Nagy I. id. m. IX. köt. 751. lapján megemlít, mint a ki 1792-ben országgyűlési követ volt.

U. o. 3. kikezdés 3. sor: «Igen jól esett, hogy Sylvester alatt Erdélji Poetáinkat is, Arankát, 'Somborit (a' harmadikat nem esmérem, talán valami Piarista lesz) megemlítetted.» Aranka és 'Sombory László mellett Kazinczy még Buczy Emílt említi föl.

87. lap 12. sor: «Még egy *Gál Mózes* nevű Deputatus tisztelte meg a' Dieta alatt a Napoleon házasságát». Hol jelent meg a szóban levő vers: nem tudom; önállólag aligha jutott napvilágra, az akkori magyar lapokban szintén hiába kerestem. Szinnyei J. sem említ ily nevű írót e korból; de nem valószinűtlen, hogy Sipos P. ugyanazon férfiúra céloz, a kit Illyefalvi Gál Mózes néven 1815-ből tanácsülnökként sorol fel Nagy I. id. m. IV. k. 412. l.

U. o. 16. sor: «Recenseáltatott e a Trigonometrica táblának új móddal való készétéséről írt munkám?» Kazinczy Síposnak e kérdésére nem felelt; nyilván ő sem tudta, vajjon jelent-e meg már valamely bírálat a szóban levő munkáról? A magyar lapok ez évekből nem említik, az Annalen der Lit. und Kunst 1811. és 1812. évfolyamaiban sincs szó róla.

2071. 90. lap alúl 10. sor: «Ich machte die Stände aufmerksam auf die Schriften des Gustermann, des Piringer, und das Anonyme Werk: De potestate et Juribus . . .» E művek megjelenéséről Kazinczy a Hazai és Külf. Tudósítások 1811. évf. (aug. 14-ki) 13. számából értesült. Gustermann Antal Vilmos munkájára vonatkozólag l. a *VIII. k.* 1905. számú levelét s ennek jegyzetét. Úgy Gustermann, mint Piringer művét nemzetünk elleni rágalomnak tekintették, a miről a Kazinczy Levelezése is tanúskodik. Piringer Mihály röpírata a következő czímmel jelent meg: «Ungarns Banderien und desselben Gesetzmässige Kriegsverfassung überhaupt, von M. P. k. k. wirklicher Hofsecretär, Wien, 1810.» V. ö. a 2072. számú levéllel.

92. lap fölül 4. sor: «Dass Schw[artner] mit ihrer Recension seiner Statistik zufrieden war . . . freut mich aus mehr als einer Rücksicht.« Schwartner Márton «Statistik des Königreichs Ungarn» czímű munkájáról két bírálat jelent meg, egyik az Allg. Literatur-Zeitung 1810. évf. Ergänzungsblatt 301—304. hasábján; a másik az Annalen der Lit. u. Kunst 1810. évf. (júl. füz.) 19—50. és (aug. füz.) 210—231. lapjain. Kazinczy igen valószinűen emezt érti.

U. o. fölül 7. sor: «Auch danke ich Ihnen herzlich für die Recension des *La Rochefoucauld* und der *Tövisek és Virágok* . . .» V. ö. a 152. lappal.

A 94. lapon *Sauer Cajetan* életrajzát közli Kazinczy; ez adatokból csak

igen keveset használt fel Rumy K. Gy. abban a nekrologban, mely az Annalen der Lit. u. Kunst 1812. évf. (jan. füzet) 126. 127. lapjain jelent meg.

95. lap alúl 7. sor: «Es soll wie Gleims *Halladat* werden.» Gleim János V. L.-nak *Halladat oder das rothe Buch* philosophiai irányú tanító költeménye Hamburgban, 1774-ben jelent meg. L. a Körte-féle kiadás VI. kötetében.

2072. 96. lap fölül 10. sor: «Mint a' Remete, Gessznernek *Fa-láb* nevű Idylljében... úgy imádkozom én...» Az idézett idyll Kazinczy fordításában (Kassa, 1788) is megvan, a III. könyvben, 247—255. l. Kazinczy czélzása a 252. lapon olvasható: Midőn az 1388-iki naefelsi ütközetben a svájcziak hevesen küzdöttek az ellenséggel, a falábú ember is, még mint deli ifjú, vitézűl harczolt; azonban az ellenség csapatából egy lovas dühösen reá rontott és «a lova öszverottsantotta» lábát. A ki mellette vivott, felkapta a béna harczost s kivitte az ütközetből. «Közel az ütközet' hellyéhez — olvassuk tovább az idézett lapon — *eggy vén Remete imádkozott boldogúlásúnkért.* Viseld gondját ennek a' Legénynek, jó Atya! derekasan viselte magát...»

96. lap alúl 7. sor: «1808-ban a' Diaeta alatt én eggy éltes Festőt látogattam meg Pozsonyban; a' neve *Römer*...» *Römer Henrik* nevű festőről Wurzbach. id. m. XXVI. köt. 238. lapján olvasható egy rövid említés, hogy t. i. két képe ki volt állítva 1820-ban a bécsi képzőművészeti akadémia kiállításán. Ez a férfiú azonban bajosan egy a Kazinczytól említett éltes festővel.

97. lap 2. kikezdés: «*Beleznay* ismét fényt vona magára...» Czélzás Beleznay Sámuel grófra, a kiről a Magyar Kurir 1811. évf. (szept. 13-ki) 22. számában a következő tudósítást olvassuk: «A' maga buzgó hazafiúságáról és uralkodó Fejedelméhez való feddhetetlen hívségéről országszerte esméretes nagy lelkű hazánkfia Gróf *Beleznay Sámuel* Cs. Kir. Kamarás Úr Ő Nagysága, a' bankótzédulák kevesítésére rendelt fundusban 30 márk próba ezüstöt (480 latot) nyújtott bé Fels. Urunknak. Melly példás hazafiúi buzgóságáért az említett Grófnak Ő Cs. Kir. Felsége a' múlt Aug. 9-dik napján tulajdon levelkéjében maga Fels. jó tettzését kinyilatkoztatni parantsólta.»

2073. 98. lap alúl 20. sor: «A' Nagysád könyvei eggy imádott Nagyanya után folynak.» Gr. Gyulay József neje b. Jósika Mária (Gy. Ferencz anyja) ez idétt halt meg; erre vonatkozik a Kazinczy Ferencz czélzata. B. Jósika Mária (b. Jósika Mózes és neje b. Wesselényi Mária leánya) több «igen hangúlatos verset írt,» a melyek a gr. Kuun Géza levéltárában őriztetnek. Egyik verse így kezdődik:

Régi napok, régi napok —
Erdélyország s más országok,
Ebben nektek mi hasznotok,
Hogy engemet megcsalátok.

Gr. Gyulay Józsefné Szász-Nádason (Kis-Küküllőm.) lakott. Ennek a leánya gr. Bethlen Ádámné, a ki Berzsenyinek a *Melancholia* cz. költeményét bonyhai kertje grottájába vésette. (Gr. Kuun Géza szíves magánközlése.) — E levél kapcsán megjegyzem, hogy Kazinczynak a Gyulay Lajoshoz intézett két levelét (1810. és 1811-ből, a melyek a gr. Kuun Géza ily című művében jelentek meg: «Gr. Gyulay

Kazinczy Ferenc levelezése.
IX. k. Buda 1899.

azt hittük, hogy meghalok. Hatféle nyavalya vala complicálva, 's az eggyik rég olta kínoz. De végre Septemb. 14d. és 15d. között éjjel crisiszt teve a' nyavalya, 's útam nem azon bús tartomány felé vitt, mellynek nem világít semmi nap, hanem vissza azokhoz, a' kiknek életemre szükségek vagyon. Azonban a' gyógyúlás olly lomha lépésekkel tér vissza, mint a' melly régen nyavalyám készült. — Ezen kedvetlen állapotban, — midőn feleségem, gyermekeim, képeim, könyveim hidegen tudtak hagyni — oh hány ízben óhajtottam, hogy bár csak Nagyságtokat valamelly könnyű baj, annál inkább pedig valamelly öröm elhalasztani kénszerítené Magyar-Országra 's így Széphalomra is tenni szándékozott útjokat — mert én azon igen becses órákat, mellyeket a' történet az én imádott Susiem' 's kedves Lolottja társaságában tölthetni itt fogok, nagyon kényemre készülök elélni — hogy poltolék legyen annyi örökre elveszett esztendőkért — 's íme a' mit óhajtottam, megvan — az út elhaladt, 's Nagyságtok nem fognak eggy íze veszett visszás beteg' ágya mellett ülni, hanem eggy egésséges embert látnak a' jövő esztendőben, ki ki fog pattanni örömében, hogy a' régen óhajtott, régen várt Vendégeket magánál láthatja. De eh, hogyan van meg a' mit óhajtottam? a' Nagysád' könyvei eggy imádott Nagyanya után folynak. Eggyütt érzem Nagysáddal fájdalmát, mert azt gyönyörű levele igen elevenen festi, 's óhajtom, hogy a' keserűnek ezt a' titkos édesét azon teljes mértékben érezze Nagysád, a' mellyben azt virító kora és a' szenvedések által még el nem tompíthatott érzékei engedik — mert édes Lolottom, rendében van a' természetnek, hogy ezt a' szép érzést még azok is elveszítsék később korokban, a' kik azt nem oktalanúl tompították-el. 'S az ég az öreg Grófné meghalálozását pótolja-ki Nagyságtoknak a' tiszteletre legméltóbb Anya' sokáig éltetésével.

Én el vagyok tiltva Orvosaim által az írástól, sőt el még a' tanúlástól 's mélyebb gondolkodástól is. De ez a' tilalom alkalmasint szükségtelen, mert nincs erőm általhágni a' törvényt: csak ennyit írván is, kifáradtam, izzadok, 's szemeim homályosodnak. Véget tehát a' kedves levélnek, szeretett, gyönyörű lelkű Leányka! Tisztelje Nagysád a' Grófnét, kezeit csókolja mind az én nevemben, mind a' keresztfiáéban, ki felől megírtam, hogy Jún. 18d. született 's más nap Sáros Pataki Prof. Nagy Ferencz Ur által Marcus Aemilius Ferencz nevekre megkereszteltetett. Ezt itt azért jelentem újra, mert Nagysád semmit nem említ levelében, 's innen azt húzom-ki, hogy levelem Andrásfalvára el nem ért. Az én két barátimat, a'

tel tisztelek, hogy az is festettesse magát. Én Magyarországon még nem találtam jobban festő Festőre mint ez a' Römer. Báró Prónay Simonné most küldé meg nékem a' Pesti híres Neygass által festett képét, de az igen rút munka, er arbeitet in das schwärzliche. Hamisabb coloritet alig ismerek mint a' Neygassé.

Én Aug. és Septberben 3 Recensiónál alig csináltam egyebet. A' legutólsó a' Kis János Horátziusi Levelei, mellyeket eggy sorba állítok a' Darú' Horátzával 's Wieland Horatzische Episteljeivel. Láttad e az Annálisok' Júniusi füzetében a' Szabó' Virgilje Recensióját? Azt én dolgoztam, 's én dolgoztam **meg**. Rettenetes dolog az Aeneiszt úgy fordítani.

Élj szerencsésen, kedves barátom! Kolcs, rojt, pántlika lesz e jutalmad? Beleznay ismét fényt vona magára. Boldogok a' gazdagok; önékiek érdemül 's észnek poltolékjául vétetik az adás.

Örök tisztelőd s híved

— —

Báróczy 's még mások nálam illy nagyságú vászonra vannak festve:

Höhe der Rahme 1 Schuh, 4 Zoll.

Breite der Rahme 1 Schuh, $1^1/_2$ Zoll.

Für das Gesicht bleibt von dem Puncte an, wo an der Stirn die Haare anfangen, **sieben Zoll.**

[Eredetije a M. Tud. Akad. könyvtárában: M. Irod. Lev. 4r. 32. sz.]

2073.

Kazinczy — Gr. Gyulay Karolinának.

Méltóságos

Gróf Gyulay Carolina Kisasszonynak

baráti szíves tiszteletét

Kazinczy Ferencz.

Nagysád olly szépnek festi a' Megholtak' állapotját, hogy ha illy édes kötelekkel nem volnék csatolva az élethez — ha ifjabb volnék, igazabban: ha kevésbbé öreg volnék, talán még sajnálnám, hogy ezelőtt eggy holnappal meg nem holtam. Igen rosszúl valék, tisztelve szeretett kedves kis és szép jó barátném, olly rosszúl, hogy magam, feleségem, orvosom 's mind azok a' kik körülttem forogtak,

2072.

Kazinczy — Gr. Dessewffy Józsefnek.

Octób. 3d. 1811.

Kedves barátom!

Septb. 11dikén hozzám ereszteni méltóztatott leveledet tegnap késő estve 's már ágyban vevém. Köszönöm 's kevélykedem azon szerencsével, hogy Te rólam még a' Haza' nagy gondjai között is emlékezel. Én Július olta betegeskedem, 's Augusztusnak első napjai olta olly igen rosszúl vagyok, hogy Septbrnek első és 15dik napjai között magam, feleségem, Orvosaim 's mind azok a' kik körűlttem forogtak, azt hittük, hogy meghalok. De 14 és 15 között éjjel a' nyavalya Crisist tett, 's gyógyúlok, de olly resten, a' hogy' eggy hatféle nyavalyából lehet. Mint a' Remete, Gessznernek *Fa-láb* nevű Idylljében, ki maga, öreg és megroskadt lévén, a' köz ügyért nem harczolhatott, úgy imádkozom én, hogy a' Haza' képviselői hasznost végezzenek Királynak, Hazának, 's eggyenként kinek kinek.

Reménylem, édes barátom, hogy Te a' Diaetáról meghozod ezen czímű könyveket:

Gustermann, über die Ausbildung der Constitution und Gesetze der Ungarn, Wien, 1811.

Piringer, über Ungarns Banderien, Wien, 1810.

De potestate ac jure Status in bona Ecclesiae et Cleri. Viennae, 1811.

és így Tőled megolvashatom. Kérlek, haza ne térj nálok nélkül. Minthogy Gustermann k. k. Büchercensor és Prof. a' Theresianumban, Piringer pedig Udv. Secretárius — a' 3dik munka írója nem spendírozá a' maga becsületes nevét — 's minthogy Bécsben, 's ez idén 's tavaly nyomtattattak: úgy tetszik, hogy azért vannak írva, hogy a' Diaetának Vezérlőji lehessenek.

És még eggy kérést: — 1808-ban a' Diaeta alatt én eggy éltes Festőt látogattam-meg Pozsonyban; a' neve *Römer*, a' szállása pedig eggy Suburra volt a' Szent Mihály' kapujánál. Igen derekasan dolgozott olajban. Kérlek, nyomozzd-ki, ha él e? és ha él, festettessd magadat in Lebensgrösse, aber in einem kleinem Format. A' képet én nem kérem; légyen az gyermekeidé. Csak azt kérem, hogy eggy jól eltalált és szépen festett képedet kaphassam meg a' végre, hogy lemásoltathassam. Vedd reá osztán Követtársadat, kit mély tisztelet-

Pius VI. schwur in Wien, dass Sauer, bis er lebt, nie Bischof werden soll. Mit Joseph's Tod ward er Praelatus Tab. Regiae und Gross-Probst von Grosswardein. Einen gelehrtern, fleissigern, uninteressirtern Pfaffen sah die königliche Tafel und dann das Septemvirat nie zwischen seinen Richtern. Sauer hoffte doch noch, Bischof werden zu können, und fügte sich nun in *die* Formen, die *der Ton* foderte. Doch es war alles umsonst. 1790 gab er als Diaetal Abgesandter von dem GrossWardeiner Capitel eine gedruckte Schrift heraus mit der infamen Lüge, bey Debreczin seyen 30,000 Protestanten in Geheim gewaffnet wider Leopold. Das Biharer Comitat liess ein exemplar zu GrossWardein öffentlich verbrennen, und da kein Scharfrichter da war, durch die Hand eines Zigeuner's!!! — Nun ward Sauer Christ und Pfaff. 1801 deprecirte er meine Visite, weil er in die Congregation des Comitats muss, und noch sein Breviaire nicht abgelesen hat. Palugyánszki (jetzt in Petersburg) erzählte mir, wie Sauer stets die Wahrheit der christlichen und catholischen Religion predigt. Mit mir kam er an. Ich speiste bey Graf Haller Dommherr, bey einem bloss freundschaftlichen Diner. Sauer kam hin, und überfloss von seinem Text. Ich schmuntzte, und er *verstand das Bedeuten des Schmuntzen.* Er foderte mich zum Antworten auf seine Gründe. Ich thats. Er machte die Bemerkung, dass ich ein schlechter Zuhörer bin; anstatt mich zu hören, denken Sie nur was sie mir sagen sollen, sagte er. »ja; weil ich aus den ersten Worten Ihr ganzes Argmut errate.» Ich hielt ihn fest in Klauen, er ward beschämt. Da trat Rietaller Dommherr und Exjesuit ein, und ward laut. Ich schwieg. Sauer erzählte nun, er wolle ein Werk aufsetzen und sey schon mit der Vorrede fertig — (wo der gescheide Mann anfangt!) — es soll wie Gleims Halladat werden, aber mit catholischen Grundsätzen. — Die Dommherrn litten ihn nicht. Einst pontificirte er. Einer seiner Gegner gewann den Assistenten, Sauern die Inful nicht aufzusetzen und abzunehmen. Sauer wusste hievon nichts. Nun kam es auf den Punkt. Desumat Infulam. — Non Desumam. — Sauer errieth, warum, und ward fasst vom Schlag gerührt. Alles machte Augen. Er fasste sich. Mando ipsi haereticus fand an ihr nichts zu verderben

— Folytatása hiányzik. —

[Eredetije a M. Tud. Akad. könyvtárában: M. Irod. Lev. 4r. 115. sz.]

Kazinczy Ferenc levelezése.
IX. K. Bpest 1899.
er Rähmel

RÄSCH, Sebastian Römer

1743 - Sasló

An 1997/1-3. 230.

Räsner Michael

Rasner Hobräis

Resner

Raesner

Hobräis

1740–60 körül

Selmecbánya ai

Immaculata nobor

Kaposy János kemit

a fenti nobor

mestere

	Egységar	Összeg	Összesen
éppel ar.P.	15.-	825.-	
	3.-	165.-	
		388.50	
		1378.50	
		2.-	
		ar.P.	1380.50

és 50/100 aranypengő.

560/1931 M.E.
YPENGŐBEN

MIRODA R. T.
OSZTÁLY

2.-P. számlabéjegy n.e. tétel
latti F/1216 n. számlán kompen-
zálva.

Demot

M. T. I. rt. nyomdája 20626

RAEHMEL, *(Hahmel), Achaz Gottlieb*, festő. * Berlin 1732 aug. 15. † Pozsony 1810 márc. 12. Matthien és Lisiewski tanítványa volt, 1775-től Bécsben, 1798-tól Pozsonyban működött. Bittó Albertet ábrázoló arcképe a budapesti Szépmüv. Múzeumban van.

15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

Vétetett 1896: III. 26 a
(4 frt 60 kr.) — Elszámolt

Az elszámolás elfogadtatott
(464/901.)

Rähmel Achat
Gottlieb

L.

Magdej
212. L.

1476
d)

balra néz. Kezeit előre nyujtotta
ját a jobb vállon átvetett szijon hordja.
szakálla hosszú. Öltözete: egy elejű kabát
ő nadrág.

: 34.5 cm.
öl. Ara 4 ft 60 kr. (10 lira)
. alatt az elszámolást.

Iparmüvészetu Muzeumban helyeztetett el.

Torre.

Raehmel, A. G

Vilt József:

Derékon alól látható, kissé balra fordult, tojásdad medaillonban. Gyűrűs jobb kezével ékköves keresztjét fogja, mely a nyakába vetett láncon lóg s baljában irást tart. Caputium-os visel, feje elől kopasz, haja hosszú, bajusza és szakála leberetvált. Collaréja széles, cappaja alól csipkealjú és -újjú karinge kilátszik. A háttérben, a talapzaton nyugvó pilléren innen, félrevont függöny lóg. Felirata a kép alatt nyolcz sorban:

JOSEPHUS VILT.

Strigon. nat. 2. Jul. 1738. – Sacerdos 1761. –
Paroch. Vadkert. 1768. – Canonic. Poson. et Convict. R.
A Epp. Tirnav. Regens 1778. – Canonic. M. E. Strigon. 1779. –
Vicar. General. 1786. – Vicar. Capitular 1799. – Suffragan.
et Episc. Belgrad. 1801. – Episcopus Iaucinens a. die 6.
Junii 1806. ad multos años Sacerdos jubilæus. 1811.
A. J. C. excudi curavit 1811."

alól balra: „A. G. RAEHMEL pinx."
s jobbra: „FR. S. GÖBWART sculpt. 1811."
Rézmetszet, méretei a keretnek 14.3 : 11.6 s a réslapnak 20.1 : 14.7 cm.

Methette: Göbwart Fr. S.

Ltha 8538

192/94 № 10

RÄHMEL. *Achaz Gottlieb*, festo. 1.
Raehmel.

Rähmel

l.

LykaMagyműI800-50

15, 17, 406-l.

Rähmel A. G

olajf.

a képmű

Mürcsumban

Római festett falvakolatdarab

VI. 110.

Rähmel, A. E.

XIX. sz. elején honzabb ideig Pozsonyban működik nemet művésznek Bittó Albstet ábrázoló képe a képműv. Múzeumban.

irod

Évkönyvei, Az Orsz. Magy. Szépművészeti Múzeum —, III. k. Bpest, 1924. 111. l.

A MŰEMLÉKEK ORSZÁ

BUDAPEST, VI., AR

222/1934. szám.

Nagyságos

Dr. Lux Kál

müépitész

Rähmel Achar G

1732–1810

Ltáb I, 20, 22

IV. 31, 152,

A. G. Rachmel

festi.

läsd

Fr. S. Göbwart-ch

Rähmel Achaz Gottlieb

pestö

st. 1732.
1798. ban Pozsonyba
költözött s 1813 ban
ott meg ölt.

Lásd

Wurzbach. Biogr. Lex.
Wien 1872. XXIV. K.
212. l

Okvesl. felh

 m. D. K.

Rähmel Achatius S., festő, 1732 – 1810.
Berlinből származott, Pozsonyban számos archépet festett. Gróf Apponyi József (a pozsonyi Apponyi könyvtár megalapítója), 1809, jelenleg a bratislavai városi galériában

Anna Ptrová-Plesková: Slovenské výtvarné umenie obdobie národného obrodenia.
Bratislava, 1966. 18. és 66. old.

m. D. K.

Rätmel Achatius G., festő 1732-1810.

Zerdahelyi, besztercebányai püspök, Verchove zagrábi püspök és még számos előkelő szemely és polgár képmását.

Anna Petrová-Plesková: Slovenské výtvarné umenie obdobia národného obrodenia.
Bratislava, 1966, 18. és 66. old.

Römer

pozsonyi festő

l. Rähmel?

Szabómagyfest.

150. l.

NYVNYOMDA R.-T.
RA-UCCA 4. SZÁM
8 ÉS AUT. 224—07.
: WEBER GUSZTÁV

Felhivás a Tér és

Lapunk harmadik számát már avval
és növekvő előfizetőtáborunk kezébe, hogy
ban hézagpótló a működésünk, amellyel
igyekszünk hozzájárulni és e célra fórumot

Reméljük, hogy e harmadik számun
mint az előzőket. Itt is oly problémákat tárg
csak minden épitészt, de minden gondolkod

A lap kiállitása ismét javult az el
hoztunk minden áldozatot, amit a művészi

Ez alkalommal is kérjük azokat, ak
közé való belépésüket velünk tudatni szives

Előfizetési dijak:	*1/4 évre*	*P 10.—*
	1/2 évre	*P 20.—*
	1/1 évre	*P 40.—*
A Vállalkozók Lapja előfizetőinek	*1/4 évre*	*P 8.—*
	1/2 évre	*P 15.—*
	1/1 évre	*P 28.—*
	Egyes számára	*P 4.—*

Römer

l. Rähmat

LykaMagyműI800-50

407. l.

RÖMER, FESTŐ. Kazinczy Ferenc egy ízben emliti levelezésében és ez az egyetlen adat is, mit felőle tudunk. 1811 október 3-án írja gróf Dessewffy Józsefnek: „1808-ban a Diäta alatt én eggy éltes Festőt látogattam meg Pozsonyban; a neve Römer, a szállása pedig eggy Suburra volt a' Szent Mihály kapujánál. Igen derekasan dolgozott olajban. Kérlek, nyomozd ki, ha él-e? és ha él, festesd magadat in Lebensgrösse, aber in einem kleinem Format... Én Magyarországon még nem találtam jobban festő Festőre, mint ez a Römer. Báró Prónay Simonné most küldé meg nékem a' Pesti híres Neygass által festett képét, de ez igen rút munka, er arbeitet in das schwärzliche. Hamisabb coloritet alig ismerek, mint a Neygassé". —122.

Rähmel?

Művészet 1904

270, 271 l.

3539. Abrahá

Megkeresztelték Frankfurt a. M.-ban
vagy Wetzlarba

Virágok, halak és mada

A patak túlsó partján lé
fészket, a melyben három tojás
meg fűszál és jobbról néhány l
egy pipa és égő kanócz veszi

pipacsbimbóra egy Papilio Macha
rózsákon hat hangya szaladgá
fűszálon szőrös hernyó kúszik;
boton jobbrafordult és lefelé né
a mellette lévő félig kinyilt pip
színes lepke helyezkedett el;
a hernyókkal telt dobozon eg
A vizben, a kibujt csiga és a l
béka; kissé jobbra pedig egy d
tűnik szemünkbe. Az előtérben
tojást két szárnyas rovar eszi.
a szabadba tekintünk; jobbról,
Szent-György-bogár mászkál,
guggol. Jelzése alól balra a kö

Vászon, méretei 89 : 71·5 cm.
az 1907 július 1-jei 68392 sz. eng
3598·31 K-án (1169–907). — E
5-én (1251–907). — Az elszámolá
11-iki 9458–909 szvsz. határozat

Kifüggesztésére vonatkozó ad
ban. 1910 : Cab. G. 590 b). *Abraha*

III

Wetzel
1907.

RÖMER, FESTŐ. Kazinczy Ferenc egy ízben említi levelezésében és ez az egyetlen adat is, mit felőle tudunk. 1811 október 3-án írja gróf Dessewffy Józsefnek: „1808-ban a Diäta alatt én eggy éltes

Művészet, 1904. 270. l. e cikk folytatását lásd u. o.

Rá[illegible]

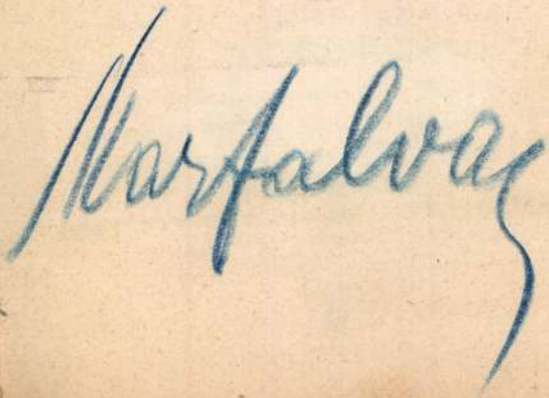

Marfalvay

Römer

Lsáb IV. 32

festő Pozsony

Rähmel?

Római bronzcsengő VIII.177

Räthäsy, Matthias

otvos

l.

Csat-Frey Öst. Kunstt.

XXIV. k.

XXX. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
367

Mittheilungen der anthropologischen Gesellschaft in Wien. I-V. Bd.
Wien, 1871-75.

4o. 3 drb.

RÄNDFURTER, Johann Paul i. REN-
FURTER

MDK

Ränker Rezső

Magánépitési eng. Bp. Vállalk. Közl. 1905. szept. 2o. 7.l.

M.D.K.

Jörgx Rászx Jörg Rász

Georgius Glober/vagy Gloser,üveges/ másik neve egy később kérvénye szerint.

Détshy Mihály:Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között,I,közl.152.o.

Az Egri Máz.Évkönyve.I.Eger,1963

Hanz Mättrik, asztalos legény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből, 1681-től: "Hanz Mättrik von Mainklag Auz schlesing Dischler Gesel". 104.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században Adatok Győr város asztalosmivességének történetéhez 93.old

Arrabona, 9.-Kantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Mú. Evkönyve

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Rättrik H./Hanss/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke származási hely szerint:"Kleinklag, Szilézia:Rättrik H." 122.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9. - Xantus János Múz.Győr,1967. - A Győri Múz. Évkönyve

RÄUSCHEL Máté Oláhországból régen jött kőmű-
vessegéd. Egerben dolgozik 1752-ben --+
Vallner egri kőművesmester legényeként.

A Hevesmegyei Topográfia datgyüjtéséből.Voit.

Reau Louis /Páris/
Szinyei Társaság külföldi levelező tagja
Szinyei Merse Pál Társaság VII.kiállitása.
Nemzeti Szalon, 1940. jan.febr.

Réau Louis /Paris/
Szinyei Társaság külföldi levelező tag
Szinyei Társaság nyolcadik kiállitása
1942. január

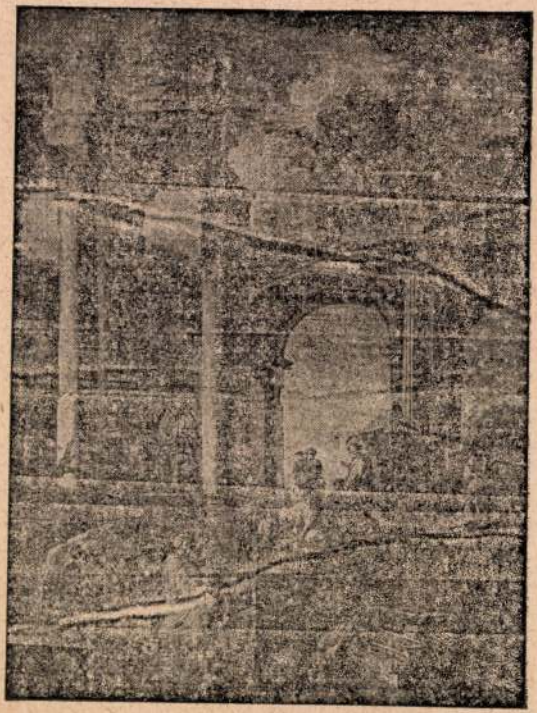

103. kép. *Pannini, Paolo:*

REBEDÁK Ferenc egri fazekas. Az egri adóösszeírásban már 1824-ben szerepel, 1827-ben a külvárosban lakik és 1845-ig találjuk az adózók között.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Rebedár Ferenc, foreras M.D.K.

az egri adóösszeírásban
1824-ben szerepel, 1827-ben a
Külvárosban lakik és neve
1845-ig fordul elő az adózók
között.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Mercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 390. old.

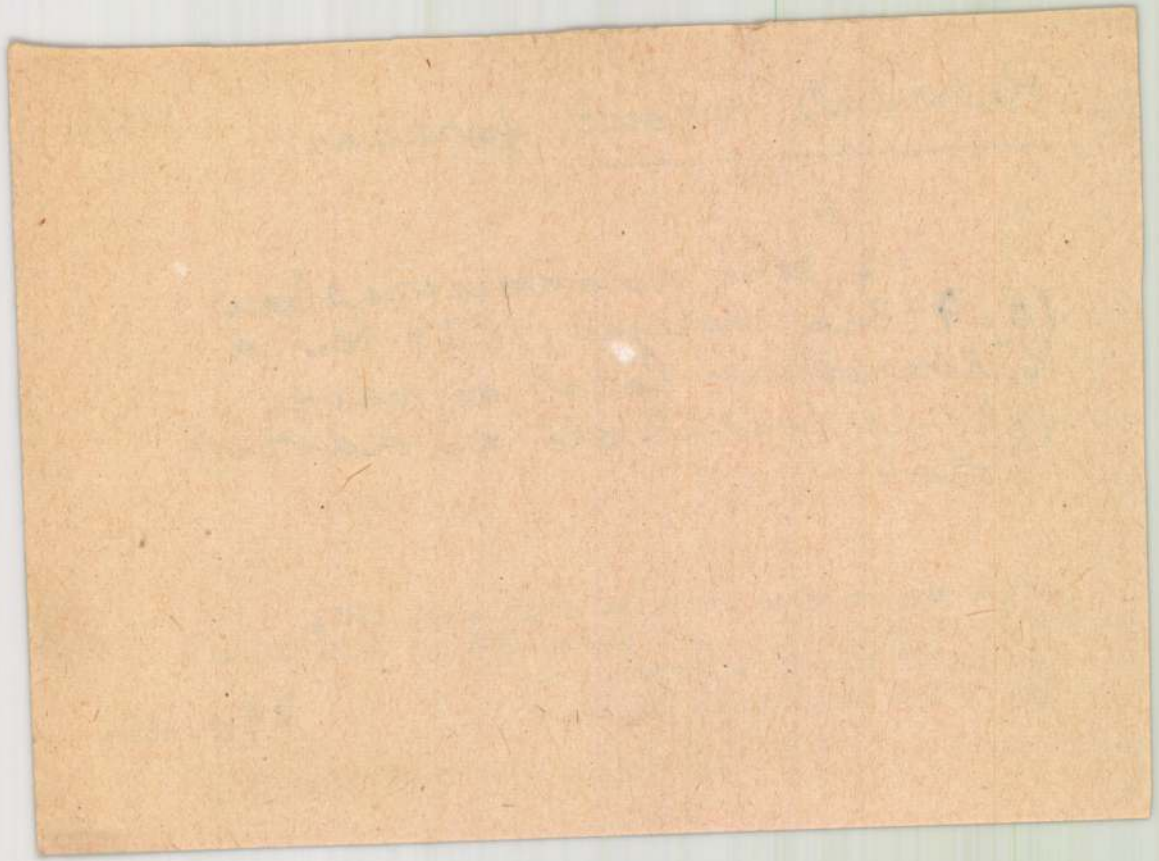

Rebain

1739

l.

Eperjessy 1929

73. l.

R

MDK

HANS REBEIL

Valószinü, hogy ő készitette az egyesitett Nádasdy-Kanizsai cimert.

Soltész Zoltánné: A magyar könyvdiszités a XVI. században.

Akadémiai kiadó Budapest 1961. p. 44.

R

MDK

HANS REBELL

Köyvillusztrátor a XVI.században

Soltész Zoltánné:A magyarországi könyvdiszitës
a XVI.században.

Akadémiai kiadó Budapest 1961.p.41.

MDK

REBELL HANS

metszetei az ellenreformáció korabeli magyar katholikus kiadványokon utánzatként szerepelnek.

Soltész Zoltánné: A magyarországi könyvdiszítés a XVI. században.

Akadémiai kiadó Budapest 1961. p.loo.

MDK

REBELL hans

MDK

REBÉLL HANS

motivumai ellenreformáció korabeli metszeteken fellelhetők.

Soltész Zoltánné: A magyarországi könyvdiszités a XVI.században. p.lol.

Akadémiai kiadó Budapest 1961.

HANS REBELL, tipografus

-éééé-

Silvester Uj-Testamentumát a sárvári nyomdában készitet
ték, 1541-ben-Az egyesitett Nádasdy-Kanizsay cimer fémes
csillogásával a rendkivül könnyed modorban müködő Hans
Reibel alkotásaira emlékeztet. 103.old

PATAKI LÁSZLÓ: Soltész Istvánné: A sárvár-ujszigeti ny
nyomda könyvdiszei 102.old

VASI SZEMLE, Helyismeretei Évkönyv. 1959.II.köt.
Szombathely, .1959

Rebell, Josef (1787-1828)

„Vízparti táj várral"

Vízfestmény 29x40. J. l. j.: Jos. Rebell 1811

Védett. Kikiáltási ár: 4000 Ft.

BÁV 44. Képaukció Budapest, 1977. december

Réber László

Nemény

– a lexikon nem tartotta
számon Réber munkásságát

ásai	1.200
	1.200
	900
tet s Veronika,	2.800
	1.200
ém, 2001.	1.300
szprém, 1995.	56
utató ém,1996.	100
	250

REBOCK, Johann, pozsonyi óránegéd

J. R. Uhrmachergesell, †38 éves korában, Pozsony, 1768 nov. 2. (1768, 90. szám, 4 l)

Preßburger Zeitung
(Geuthon)

Rebussini

olan moraik-
müvein

l.

Lykakörös

63. l.

[100] Die deutsche Kunst in Siebenbürgen. 20. l.

[101] KROMPECHER LÁSZLÓ: A pilisi ciszterci apátság és a Szentkeresztnek szentelt pilisi páloskolostor építészeti maradványai. *A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye*, 1928. 329— l. — *U. a.:* A pilisi apátság romjainak fellelése. *Technika*, 1934. — l.

[102] FEJÉR, Cod. Dipl., V. 2. 138. — HENSZLMANN IMRE: A kisbényi román ízlésű egyház. *Arch. Közl.*, U. F. I. 1863. — *U. a.:* Die romanische Kirche Klein-Bény in Ungarn. *Mittheil. d. k. k. Central-Commission.* Wien, 1865.

[103] MENCL, id. m. 244—, 431— l.

[104] STESSEL JÓZSEF: A márczi prépostság és a horpácsi monostor. *Századok*, 1901, 146— l.

[105] TESSEDIK FERENC: Az ócsai és demsusi régi egyházakról. *A Magyar Tudós Társaság Évkönyvei.* 1832—34. 114— l. TANDOR OTTÓ: Az ócsai templom restaurálása. A *Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye*, XXIX. 1895. 1—9. l. — FOERK ERNŐ: Árpádkori templomaink típusai. id. m., 123. l. —

L 36.

DEBRECZENI Lánkó

Szatmári Lánkó: A közösségi
művészet forrásvidékein. (1.)
Debreczeni Lánkó indulása.
= Művelődés, 49, 1996, 12.
34–41., ill

Récei Lyon

Thieme Becker

XXVIII. 67. l.

Lyka

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

M.D.K.

RECH Franciscus

murariorum magister

Yreg (Tolna m.)

1352)

Művért. Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban 137 l.

Rech Lajos főiskolai festőnőrendék

Pesti Hirlap. 1923. jun. 10. 8

Fiatalok mutiállítása

Roch Sebold épitömester. XVI.sz.

Jhb.d.allerh.Kaisrhs.V.4060.l.

RECHENGARTEN és WURSCHBAUER, éremvésnökök

Szabadságharc.-25.-A Gyulafehérvári Porta Carolina.
Hátlap: DENKMÜNZE AN DIE BELAGERUNG VON KARLSBURG stb.
/Wurschbauer és Rechengarten/. Ezüst, bronz, ón és ólom
51 mm. Kép. 29.old.

DR. KARNY MIKSÓ: A magyar szabadságharc emlékérmei és kitüntetései 25.old

AZ ÉREM, VII. évf. 1934. jan-dec

M.D.K.

Rechfeld Vilmos, keramikus

Lásd: Rehfeld néven. 224. o.

Mihalek Sándor: Dunántúli Keramikus családok. 221. o.

A Veszprém Megyei Múzeumok közleményei. 4. 1965.
Veszprém. Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága
Veszprém, 1965

Réchly Zsolt

film-rajzló

rajzai a „Szoit" ismű filmjéből

Népi motionmaktól.

Új Írás, Bp. 1968. V. Borító 2,3; melléklet 2,3,4.

MDK

Rechnitz Béla

1897-ben lett a m.Iparművészeti társulat r.tagja

Cikk:Hiv.tudósitások

Magy.Iparművészet,1897/98 416 l.

MDK

Rechnitz Béla festőm.

Olajfestmények:

259. Alvó leány.

Szolnoki festők.
Képzőm.Társ. 1927-28 téli kiáll. kat. 17.1.

Reck Lajos MIK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Reck Lajos

MDK

Önarckép, grafika

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

Rechberger János

„fegyvercsiszár"
és regement alattvaló.
1617-ben háza volt
a győri pecegödör-
közben.

Vill Győr

177. l.

Veszprémi Takarékpénztár

VII. 182.

Rechnitz Elsa
99 Tivoli olajf. 300.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1932

418

4.

1905.

kezével

~~ő~~

ábrázolt nő, a ki

(egész alakban ~~látható Bacchanszű~~
l, a melylyel sárga és fehér lepe-
otta meg. Haja fekete, fejdisze
ő képezi, a fák lombjai közt áttet-
l jobbra: Lotz K.

20578 sz. leirattal 3000 K-án.

VILÁGOSSÁG RT.

Rechnitz Elza

Feladó:

4 1

MAGYAR MŰVÉSZET

1926. 126

LEVELEZŐLAP

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

Rechnitz Elza MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1913-14 téli kiállitás

Rechnitz Elza MDK

Mária, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállítás

Rechnitz Elza

MDK

Riza, elf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

Rechnitz Elza.

A szolnoki műrésztelep 25. éves kiállításán műrei szerepelnek.

Az Est, 1927. szept. 20.

Rechnitz Elza.

A Műcsarnok téli kiállítására felhozták a szolnoki műrésztelep jubileumi kiállítását, melyen munkája szerepel.

Esti Kurir, 1927. dec. 18.

Rechnitz Elza.

A Szolnoki Művészeti Egyesület 25. éves fennállása alkalmából a művésztelepen kiállítást vendez, melyen művei szerepelnek.

Esti Kurír, 1927. szept. 20.

Rechnitz Elza

Szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi kiállitásán

M.H.1932.IV.?

MDK

Rechnitz Elza

Szolnoki templomrészlet.Olajf.

Képzőm.Társ.1912/13.téli kiall. 56.l.

MDK

Rechnitz Elza, sz. 1879 Breslau.

Templom belseje
Dekorativ tájkép
Csendélet I.
" II.
Chrisanthemum
Olvasó nő
Kötő nő

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926, márc. 14-15 l.

MDK

Rechnitz Elza, sz. 1879 Breslau.

Tivoli /város/
Tivoli /kilátás a Montecelo-ról/
Hazatérés Tivoliból
Erdő részlet
Pihenő leány
Kolduló gyermek

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926, márc. 14-15 l.

MDK

Rechnitz Elza, sz. 1879 Breslau

Öregasszony, tanulmányfej
Gyermekarckép tanulmány

N. Szal. 48. csop.kiáll. 1926. márc. 14-15 l.

MDK

Rechnitz Elza, sz. 1879 Breslau.

Akt
Borozgatás
Asztaltársaság
Az uram
Önarckép I.
" II.

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926, márc. 14-15 l.

MDK

Rechnitz Elsa

Leány gyertyával, of.

N.Szal. 2.zsürimentes kiáll. 1916. máj. 18 l.

RECHNITZ ELZA

Riza. Olajf.

Műcsarnok 1912. tav.kiáll.kat. 81.oldal

MDK

Rechnitz Elza

Két Nagykörös kiállításon vett részt, 1926.

BOB Kvt. 2469.62.

MDK

Rechnitz Elsa,

a N.Sz.által rend. 63 csop.Kiáll. egyik-másikán szerepelt müveivel. 1926.

A Nemz. Szal.4oo-ik jub.és a KEVE XX-ik kiáll.-a. 1929.febr.

MDK

Rechnitz Elza

Gonda B.: Szolnok a müvészetben. Bp.1927.
49. l.

MDK

Rechnitz Elza

Szolnoki templomrészlet. Olajf.

Képzőm. Társ. 1912/13. téli kiáll. 56. l.

MDK

Rechnitz Elza

Gyümölcs és virágok, of.

M.Szal. tavaszi kiáll. 1916. ápr. 19. l.

Rechnitz Elza

MDK

Alvó leány, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

MDK

Rechnitz Elza

N.Szal.-ban csop.kiáll.-on vett részt

Kiállitások. Magyar Müvészet, 1926.,126.o.

Rechnitz Elza festő

Népszava XXXVIII.1910 márc. 19.

66 sz. 6 lap.

A Nemzeti Szalon tavaszi tár-
lata.

Rechnitz Elsa festő

Magyar Művészet 1926

126.o.

kiállítások. / ~~festő 2.o.~~ /

Rechnitz Elza festő

Pesti Hirlap. 1926. máj. 21. 10

K. K. l. kj. csoporthiatlítás

Rechnitz Elza festő

Népszava XXXVIII.évf.1910.
márc.19. 66 sz. 5 lap.

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata.

MDK

Rechnitz Elza, festőm.

a szolnoki telepnek női vendégtagja.

dr.Lázár Béla: A törzstagok és a többi művész.
Szolnok a művészetben.c. Emlékkönyv/ifj.Gonda Béla szerkeszt./ a 25éves jub.alkalmából. 1927.szept. 49.l.

MDK

Rechnitz Elsa, festö

Csendes viz. Olajf.
Arcképtanulmány. "

Nemzeti Szalon.-Öszi Tárlat. 1931.szept. Kat.

MDK

Rechnitz Elsa, festöm.

figyelemreméltóbbat alkotott mint sok nötársa.

Farkas Zoltán: A Nemzeti Szalon téli kiállítása.
Vas. Ujs. 50.sz. 57.évf. 1910.dec.11. 1026.l.

Rechnitz Elza
festő

M.D.K

1927-ben a szolnoki művésztelepen
szenderett hiallitáson részt vett.

Keszegh Istvánné Krámer Marta: A szolnoki művészet és
művésztelep

Jászkunság, 1956. április III. évf. 2 szám, 81 lap

Rechnitz – Basch Elsa

Malerin, geb 1876 in Breslau, war eine Schülerin von D. Skutecky und Adolf Feiges und arbeitete längere Zeit in der Szolnoker Künstlerkolonie. Sie setzte ihre Studien in München und Paris fort und beschickt seit 1909 die ungar. Ausstellungen. R. die im Sommer in Szolnok, im Winter in Esék lebt, ist eine besonders in Kroatien hoch geschätzte und beliebte Portrait-, Genre-, Landschafts-, und Stillleben Malerin.

Knöpfler II. 417. l.

~~Ásatás, garamnémetfalvai IX 44.~~

RECHNITZ *Elza* szül. *Basch*, festő, * Breslau 1876 máj. 28. Skuteczky Dö-ménél, Fényes Adolfnál, München-ben és Párizsban tanult. Többször ál-lított ki a Műcsarnokban és Nemzeti Szalónban. Azalea c. olajfestménye a zágrábi múzeumban van. 1926. koll. kiállítása volt a Nemzeti Szalónban.

E. G. II, 357 l

Rechnitz Elza

szül. 1879. Breslau
1926. márc. 1. koll.
kisáll. Nemzeti Szalon-
ban. Életrajz.

24. HÉT

VASÁRNAP

10

Margit kir., Margit

HÉTFŐ

11

Barnabás, Barnabás

rény

KEDD

12

Fak. sz. János, Klaudius

SZERDA

Felelős kiadó: Kastner Jenő.

DUNÁNTÚL PÉCSI EGYETEMI KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDA RT. PÉCSETT.

Rechnitz Elza
festő

Ujvári L.

734. l.

HUNGARIA

1935. VIII. 1—20.

~~Hasch~~-Rechnitz Elza

laid

Önéletr

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
alá

8. sorsz. Műhelyi minta

Rechnitz Elza

U. 1333, 1339

Rechnitz Elza

Szül. 1879 Breslau

Beszterczebányai, Holnokon és Budapesten tanult festeni és Párisban.

1926. koll. Ernst a Nemzeti Szalonban

2061-909-30

663. Keretek.

1 darab barnára páczolt durva puhafavédő keret.
Meretei 136:111 cm.
Becsértéke.....4.00 K

Jegyzet. 1127-906-142.

Rechnitz Elza

BESZÉDES LÁSZLÓ.

280 Várakozás. Gipszszobormű. Eladó.

ISTÓK JÁNOS.

281 Palágyi Lajos. Szobormű. Magántulajdon.

282 Kis hamis. Szobormű bronzból. Eladó.

MARTINELLI JENŐ.

283 Feleségem. Szobormű. Magántulajdon.

KLAMMER MARISKA.

284 Napraforgók és lila virágok. Olajf. Eladó.

RECHNITZ ELZA.

285 Szolnoki templomrészlet. Olajf. Eladó.

JUSZKÓ BÉLA.

286 Kisázsiai lovasok. Olajf. Eladó.

CSORDÁK LAJOS.

287 Bokrok a folyó mentén. Olajf. Eladó.

FADRUSZ JÁNOSNÉ.

288 Női fej. Madame Osmin Laporte, francia konzul felesége. Szobormű. Magántulajdon.

RUBLETZKY GÉZA.

289 Szoptató anya. Szobormű. Eladó.

FADRUSZ JÁNOSNÉ.

290 Női fej. Gróf Wickenburg Stefánia, Fiume kormányzójának édesanyja. Szobormű. Magántulajdon.

RAITH BÉLA.

291 Portrait. Szobormű. Magántulajdon.

CSER KÁROLY.

292 A sebesült. Szobormű. Eladó.

TOKAJINÉ BORBÉLY GIZELLA.

293 A. K. képmása. Bronzplaquette. Szobormű. Eladó.

BERÁN LAJOS.

294 Erkel Ferenc. Emlékplaquette. Bronz. Eladó.

KMT 1912/13. téli kiáll

BOSZNAY ISTVÁN.

263 Közelgő zivatar a csorbai tónál. Olajf. Eladó.

KOSZKOL JENŐ.

264 Csendélet. Pastell. Eladó.

VIII. TEREM.

KISFALUDI STROBL ZS.

265 Dávid. Szobormű. Eladó.

LÁNYI DEZSŐ.

266 Léda. Szobormű. Eladó.

KÖRMENDI FRIM JENŐ.

267 Halmos Izor úr képmása. Szobormű. Magánt.

CSERHALMI JENŐ.

268 Síremlék. Szobormű.

REMÉNYI JÓZSEF.

269 Portrait. Szobormű. Magánt.
270 Tánc. Szobormű. Eladó.
271 Arckép. Szobormű. Eladó.
272 A három Grácia. Szobormű. Eladó.
273 Danae. Szobormű. Eladó.
274 Herkules. Szobormű. Eladó.
275 Lovas. Szobormű. Eladó.
276 Orpheus. Szobormű. Eladó.

VASZARY LÁSZLÓ.

277 Markó Miklós. Szobormű. Magánt.

PÁSZTOR JÁNOS.

*278 Kubikos. Szobormű. Eladó.

HORVÁTH GÉZA.

279 Tanulmányfej. Szobormű. Eladó.

Rechnitz Elza

U. 1339

Pesti Hirlap

1914. márc. 26

(Képkiállítás Eszéken.)

Fenti eszéki orvos felesége. Portrék, genreképek, csendéletek. Fenti Parisban, Münchenben és Szolnokon tanult. Mesterei Simon Lucien és Feuyes Adolf. A zágrábi orszképtárban egy csendéletképe-

Rechnitz Elza

Erőd

Gonda Béla úr

A szolnoki művésztelep

Budapesti Hírlap

1913. máj. 22

Rechnitz Elza

Fenyes Adolf tanítványa 7 munkái Fenyes regebbi modorára emlékeztetnek, mikor méga tötétebb szinéket szerettecs jelenetéket festett.. Részt vett az alábbi kiállitáson.

Elek Artur: A szolnokiak. Az Ujság 1910. okt. 11.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Rechnitz Elza

U. 1333

koll. kiáll. Eszéken
57 képétől.

Szlavoniai Magyar Ujság. 1914. márc. 29. (R. képkiállítása.)

729. *Damjanics János*

Térdig látható, kissé
kitüntetés jelvénye diszít
tollas sapkát tart, baljával
fogja. Feje elől kopasz; h
szakálla fekete; szeme sö
zsinóros atilláján a hajtó
szorítja, vállaira vetett m
jobbról honvédek vannak
Felirata fölül, balról a ba
ban: »*Fehértemplom — Ru*
— *Bicske Isaszeg — Vácz*
Arad 1848/9«.

Vászon, méretei 130 : 100
100 K. — Vétetett a gr. K
A megszerzésére vonatkozó
lelt. sznál. — Átvétetett 1895
jegyzék 9. — Az átvételt t
8-iki 14895 sz. leirat (159–96

Rechnagel József

udvari festő

l.

Csatkai Endrénél

27. l.

42

képe.) — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 173. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 6. l. — Van Marle, XIII., 1931., 224. l. (Mainardi.) — Lepold — Lippay, 55. l.

MARASTONI, GIACOMO (velencei festő, 1804—1860)

K *Női ~~fej~~* (190. kép) — 1 arckép

Vászon, olaj, 42·5 × 34 cm.

Jelezve jobbra középen: Marastoni 1849.

Gerevich PA, 251—252. l. — Gerevich: L'arte antica ungherese. Roma, [illegible]

Rechnagel József

udvari festő a XVIII.
sz. elején Kismartonban.

Csatkai Endre dr.: Emlé-
kezés Esterházy Pál ná-
dorra. Sopron, 1935. 47. l.

SÁLY ÁRPÁD
NY. MIN. OSZT. TANÁCSOS
SZÉNNAGYKERESKEDŐ

Iroda és könyvelőség:
XI. kerület, Horthy Miklós-út 46. sz.
Telefon: 68-0-99
Csúzda:
XI. Kelenföld, Budaörsi-út 56—58.
Telefon: 68-6-15

Méltóságos Dr Szentiványi Gyula *úrnőnek*
Nagyságos *úrnak*

BUDAPEST

Budafoki ut 10./c.

Rechnitz Elza

1910. téli kiáll.
Müvészhaj.

Pihenő, book.

~~II. 115, 147, 183, 184, 189.~~

~~Angolország~~

1903 XI. 17.

~~Kurkics~~

Lehoczky Tivadarnak. Ajánlat Régiséggyűjteménye megvételie ~~de~~ ~~de kéretik válasz a~~ (főfelügyelőség) ~~feltételiket~~ (455/903)

tárgyában, a

rendeckezési

jogának

~~fentartás~~ kikötésének.

Rechnitz Elza

1909. téli

kiáll. Nemzeti Szalonban

Férfi arckép, olaj.

Látogatás, olaj.

Herman Lyrla dr. V. 169.

Rechnitz Elza

1910. dec. Kiáll. Nemzeti halon
Fehérruhás leány, olajf.
1913. szept. Kiáll. u. o.
Csendélet, olajf. 500.—
Kisvárosi utca olajf. 300.—
1916. ápr. Kiáll. u. o.
Gyümölcs és virágok, olajf. 500.—

Iparművészeti Társulat III. 227

Rechnitz Elza

Munsarnok festő Eszék

1911-12 pib. kiáll. 797

1912. tav. kiáll. 714

1912-13. téli kiáll. 285

1913-14. téli kiáll. 393.

Andre Goldschmied l. Ötvös András.

Rechnitz Elza

Műcsanok festő

1927/28. Iéli kiáll. 259

felszabadító levelének
kliséje VIII. 187.–
iratai VIII. 187.–

Körmendi Kőművesczéh ládája

VIII. 187.

Rechnitz Ilka

Magyar Művészet

1926. 126

Haja s szemöldöke öfz. Fején fehér főkötő van
fektetett kezeiben fekete kötésű s mintázott
ke szélű fehér kendőt tart. Nyakán fehér
ielőt visszahajtvák, elől ősnefűzött fekete
kivágva s czipője fekete. A feje alatt lévő
inezvék ki s a keleti szőnyeg szépen mintá-
nyczipkével s a ravatal két oldalán egy-
inertől megszakított három sorban ezeket

.. Helena Thurzó de Bethlehem falva, Comitissa Perpetua
mini... Comitis Casparis Illésházy. Mortua Est Die 23. Augusti
e Annorum 53."

206 c/m.
. január 31-én.

(39/96)
ltitásra engedetett át, Lorman
(416/96).

Olajfestmények :

303 Női akt tükörrel 15000
304 Pihenés 5000
305 Leány akt 10000
306 Fürdés után 5000
307 Fekvő akt 8000
308 Női akt 8000
309 Vörösmarti táj 4000
310 Buzakereszlek 4000
311 Buzakereszlek 4000
312 Ország-ut Abasár felé 3000

348 Csendélet II. "
349 Chrisanthemum "
350 Olvasó nő "
351 Kötő nő "
352 Akt "
353 Borozgatás "
354 Asztaltársaság "
355 Az uram "
356 Önarckép I. "
357 Önarckép II. "
358 Öregasszony, tanulmányfej "
359 Gyermekarckép tanulmány "

Rechnitz Elza.

Rechnitz Elza festő

Született 1879-ben Breslauban. Első mestere a besztercebányai Skuteczky Döme volt, majd Fényes Adolfnál tanult évekig Szolnokon és Budapesten. Művészeti tanulmányait Párisban előbb Lucien Simonnál és később az Academie Colarossiban fejezte be. Többször állitott ki a Nemzeti Szalonban és a Műcsarnokban, a hol egyik képét 1912-ben az állam meg is vásárolta. Sokszor volt külföldi tanulmányuton, főleg Itáliában.

339 Tivoli (város)	Eladó
340 Tivoli (kilátás a Monteceleo-ról)	„
341 Hazatérés Tivoliból	„
342 Erdő részlet	„

Nemzeti Szalon 1926. márc
48. csop. kiáll

343 Pihenő leány	Eladó
344 Kolduló gyermek	„
345 Templom belseje	„
346 Dekorativ tájkép	„
347 Csendélet I.	„

RECHENGARTEN és WURSCHBAUER, éremvésnökök

Szabadságharc.-25.-A gyulafehérvári Porta Carolina. Hátlap: DENKMÜNZE AN DIE BELAGERUNG VON KARLSBURG stb./Wurschbauer és Rechengarten/. Ezüst, bronz, ón, ólom. Fekete repr. 29.old.

DR. KARNY ARZSÓ: A magyar szabadságharc emlékérmei és kitüntetései 25.old

AZ ÉREM, VII. évf. BP. 1934. jan-dec

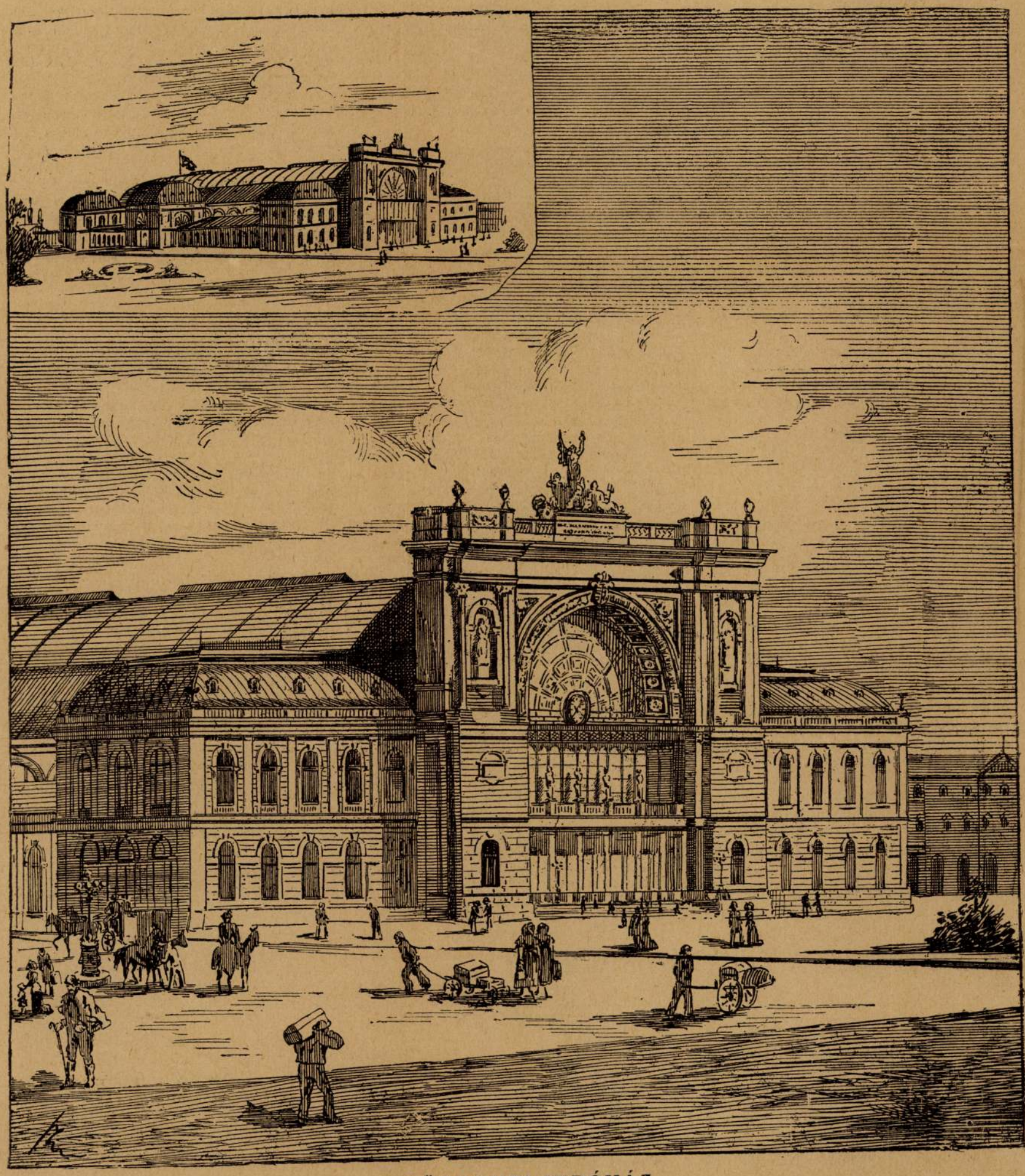

A KÖZPONTI INDÓHÁZ.

— Neked volt.

— Még akkor nagyon fiatal valék arra, hogy Isten sugallata döntőleg nyilvánuljon bennem.

— Mindez keveset határoz, és a nálad hiányzónak látszó hivatás hiányában engedelmeskedned kell, s az elég.

— E szerint bátyám, te kényszeriteni akarsz engem a papságra?

— A körülmények kényszeritenek téged arra, és nem én.

Jövőd biztositva van. Magammal viszlek.

— Te magaddal viszesz? kiáltott fel az ifju rémülettől sujtatva.

Készitsd el csomagodat, én Brestbe megyek, hol hajóm horgonyoz. Tartsd magadat készen.

Tizenöt nap mulva érted jövök s elviszlek Quélers monseignőrhöz, a nantesi püspökhöz, ki családunk hive s ki jövődről gondoskodni fog. Ha egy Fontbriand a király szolgálatába lép, abból vagy mint tábornagy vagy mint parancsnok léphet ki, ha pedig Isten szolgálatára vállalkozik, a legkisebb szolgálat, melyet el kell érnie, a püspöki pálca vagy a kalap.

Alain semmit sem válaszolt.

A fiatal embert tulságosan lesujtá e váratlan csapás és a száraz parancsoló hideg hang, mely jövője felett rendelkezett.

(Folytatása következik.)

⚜

TÁRCA.

A vándormadarak.

— Tegnér költeménye. —

Forrón süt a nilusi habra a nap,
A pálmafa immár árnyat se ad;
Szivünkbe benyilal titkon a bánat,
Északra, északnak! kél a madárhad!

És mélyen alattunk, szántva leget,
Látunk televényt és kék vizeket,
Hol nyugtalanság, zaj, örök vihar áll,
Ám, mint felhő, seregünk tovaszáll.

Zord szikla felett, zöld berkek ölében,
Ottan pihenünk, kiki fészkibe szépen,
Ott kél ki fiunk, havasok szele mellett,
S az északi naptól uj létre kikelhet.

Nem járja vadász erdős hegyeinket,
Szárnyas tündérfiak táncra keringnek,
Zöld köntöseikben az erdei sellők
S bányában a törpék, az aranyat fejtők.

Vindval fia őrt áll még odafenn,
S hótelt szárnyat megráz begyesen;
És már a gyümölcsök is érnek a télre
Indul a madárhad. El! dél felé, délre!

El, déli vizekhez, hol szállva virágon,
Árnyas pálmákhoz vezérel az álom;
Ott légi utunktól üdit puha ágyunk,
De akkor is észak fenyvesibe vágyunk.

Latkóczy Mihály.

A nők ékszerei.

(Iparművészeti csevegés).

Ugyan mit is kedvelnének jobban a nők, mit az ékszert? Miben vetélkednének egymással szivesebben, mint abban: kinek vannak értékesebb gyémántjai, becsesebb arany csecsebecsei? Minden estély, minden bál alkalmával fölvethetjük e kérdéseket, s ilyenkor egész tanulmányokat tehetünk: milyen az izlés legelőkelőbb köreinkben is.

Mert művészet mai nap ritkán nyilvánul az ötvösségben. Ez a józanság már a barokk és rokoko-korszak után keletkezett, a mikor minden forma, minden motivum ellapult és sivárrá lőn. Fájdalom a művészet e hiányát a közönség sem érzi valami különösebben, a minek egyszerü oka az, hogy valamely ékszer akkor sem vesztette el általános értékét, ha az egy modern Benvenuto Cellini ügyességét a legoktalanabb alakban hirdeti.

Az anyag, mint olyan, a börze árfolyama szerint kisebb-nagyobb, de mindig bir értékkel s a mérlegen keveset nyom a latban az, hogy vajjon az illető arany karperec idomtalanul vastag csatos szijat vagy szerencsés filigránnal diszitett, farkába harapó kigyót képez-e?

Milyenek a modern ékszerek? Hát bizony ama számtalan broche, melynek feje gyufacsomagot, bogarat, jegyzőkönyvet, nyitott és csukott legyezőt mutat, az a sok medaillon, mely még igen művészi, ha sziv-alaku, rézsut átkötött szalaggal s ama tömérdek bizarr és oktalan fülönfüggő, mely, ha tegnap patkót, ma kengyelt s holnap zablát ábrázol: az ötvösség oly aláhanyatlott és szomoru korszakát hirdetik, mely épp oly boszantó, mint megfejthetetlen az olyan előtt, a ki tudja, hogy valamikor az oly művészek, mint Ghirlandajo, Francesco Francia, Benvenuto Cellini, kik a festészet és szobrászat elsőrendü mivelői voltak, büszkén vallották magukat ötvösöknek, s hogy volt kor — a művészeti univerzalitás arany kora — a midőn nagyrabecsülték az olyan festőt, ki neve mellé oda teheté, hogy »aurifer«.

A mai ötvösség nagyrészt a szellemtelen divatnak hódol. A magasabb törekvés lelohadtával természetesen a kivitel ügyessége is feledésbe merült, s a nehéz és mesterséges technika annyi változata immár veszendőbe indult s föléledése éppen nem az idő kérdése. S ez a mai ötvösség legszánalmasabb oldala.

A szabad kézzel való kivitelt: az öntés és préselés pótolja. Minek is volna előleges rajzát készitени a műremeknek? Ott a minta (valami madárfészek vagy teknősbéka) az csalhatatlanul idomitja a kivánt ékességet. Az alak iránti érzék teljesen kiveszett, s a verés, zománcolás, csiszolás, mellirozás s a többi technika, melyeket valamikor mint nagy titkokat féltett az ötvösség, mai nap valóban titkok.

De ujabban erős, nagy lendület tapasztalható e téren is. A szabaditó szellem ezuttal is ama két eltemetett városból került, mely — mint egy magas eszménynek élt művészeti korszak maradvanya — nemcsak a monumentális művészet, hanem a kisebb rangú műiparban is örökszép és tiszta példányokat rejt magában.

A pompéjii és herkulánumi sirboltokban s egyebütt talált antike ékszerek, melyek a nápolyi muzeumban annak idejében annyi feltünést okoztak, egy politikai menekült, ki a mellett ötvös, régész és műgyűjtő is, különös tanulmánya tárgyát képezé. Élénken érezte, hogy a szétdarabolt apró műremekek mellett a modern ötvös tárgyak értéknélküli holmik; s lelkesedve gondolt rá, mint lehetne hasonló szép tárgyakat teremteni. Ha ez sikerül neki: ujjá éleszti az egész iparágat.

E férfi, ki csakugyan uj és tiszta irányt adott és ad folyvást a mai ötvösségnek: Alessandro Castellani, ki jelenleg Róma s az egész világ első aranyművese. Az antik műtárgyak utánzása azonban nem egyhamar sikerült neki. Ezek mind ama technikákról tanuskodtak, melyek — mint emlitettem — rég feledésbe vesztek, s a mi modern ügyességgel Castellani rendelkezett, az távolról sem volt elegendő a kivánt eredmény elérésére.

Ekkor a becsvágyó ötvös véletlenül figyelmessé lett arra, hogy amaz ékszerek, melyeket az olasz paraszt asszonyok elhagyatottabb városok és falvakban viselnek, sok rokonvonást birnak a muzeumban őrzött antik tárgyakkal.

Castellani rájött, hogy ezek a paraszt ékszerek ugyanama technika szerint készültek, mint a régi tárgyak, hogy azok készitőinél az egykor általánosan ismert mesterség itt az Apenninek szük völgyeiben firól-fira szállván, e mesteremberek most is régi tisztaságában gyakorolják az ötvösséget.

Ott, a hová az egymásután fölkapott modoroknak még viszhangja sem ért el, s a hol a gyors termelést igénylő izlés nem fárasztotta el a művészi kezet: a kicsiny faluban élő paraszt-aranymivesek mai nap is oly műtárgyakat készitenek, melyek, mint a házi ipar termékei, nem csak az antik, finom technikát mutatják, hanem a tiszta, szabályos alakot is.

Csak föl kell éleszteni amaz erőt, mely e mesteremberekben szunyad s a modern ötvösség a legmagasabb feladatok megoldására törekedhetik. Castellani ez egyszerü vándor- és paraszt-művészeket műhelyébe hivta s néhány év alatt oly hiven s oly művészileg utánzott antik-ékszerekkel lepte meg a világot, melyek ma is oly csodáltak, mint a nagy londoni kiállitáson voltak, hol Castellani első diadalát ülé.

Hogy a működés eredménynyel járjon, arra nézve is gondoskodott Castellani. Nem csak antik, hanem a házi ipar köréből származott mintákat is szerzett s rövid idő alatt legszebb gyüjteményét szerzé a régi és ujabb tiszta izlésü ékszereknek, mely gyűjteményét később a hires »South-Kensington-Museum«-nak adá el, melynek az most a legérdekesebb és legtanulságosabb osztályát képezi.

A mi az antik ékszereknek örök becset tulajdonit, mindaz ujra található Castellani művein. Általa ismét gyönyörködhetünk egy diadémben, melyet, mint az emberi fő díszes koronáját, a virágos palmetták képeznek; izlésünknek fölnyuló fülbevalókban könnyedén lebegő szárnyas kroták és Victoriák vagy a játsziasan idomitott virágfüzérecskék ismét hizeleghetnek.

A nyak domborodására gyöngéden illő nyaklánc, mely szeszélyes fityelékeivel s áttört hálózatos alakzataival a nyak és test közti átmenetet félig jelöli, félig eltakarja: ama paraszt ötvösök kezeiben nyerte ismét becsét, mely felülmulja értékét. S a melltű ismét egy nyiló bimbó vagy valamely istennő finoman vésett fejében végződik. Mindig más formában, de mindig ugyanaz izléssel, a művészeti célszerűség és szépség folytonos egymásra hatásával készíti Castellani remekeit, melyek, ha eddig teljesen nem is szoritották le a már emlitett stylbeli abszurditásokat, de folytonosan terjesztik a jó izlést s keltik más ötvösök becsvágyát, kik végre mégis csak hűtelenek lesznek a sport és napi divathoz, mig ékszerész kirakatainkból a patkók és rokon tárgyak végre az olvasztó üstbe kerülnek.

Castellanin kivül a franciák is különös szerencsével használják föl az antik mintákat, csak hogy ők nem tűrik meg az alak eredeti tisztaságát, s mint mindenben, itt is sok francia elemet vegyitenek bele. Nem elégesznek meg a görög és római formákkal, hanem az etruszk alakzatokat is utánozzák és átidomitják, miáltal műveik régészeti vonásokat nyernek, melyek a modern toldalékokkal nem mindig egyeznek.

A mint az antik ékszer a forma, ugy a keleti ötvös-munkák a szinérzék ujjá élesztésére nagy fontosságu példányképek. A keleti ékszerek általában abban különböznek az antik tárgyaktól, hogy mig ezeknek bevégzettségét az alak tőkéje képezi, amazok fő érdeme az intenziv és egységes szinben, a festői hatásban rejlik. Azért mindkettő a mai ötvösség regenerálására megbecsülhetetlen, mert hogy sem alak, sem szinhatás e modern termékekben nincs: az bizonyos.

Mert igaza van egy francia műtörténésznek, a ki azt a merész állitást kockáztatta, hogy a nők izlését semmi sem mutatja jobban, mint az, vajjon milyen az ékszere. Az ötvös-kiállitás nálunk is üdvös hatással volt.

Dr. Prém József.

Igaz gyöngyök.

Fűzi: **K. Irén.**

Nem a vihar öli meg a virágokat, habár zápor és villám kisérik is. A vihar elmultával a madarak ismét dalolnak, a lepkék a napban száritják szárnyaikat, a rózsák ujból illatoznak; de ha az éj csendjében, a rideg fagy leszáll a virágok szirmaira, avagy a korán nyilt bimbók fejecskéire, — a szem mit sem látott, a fül mit sem hallott: a halál végbevitte könyörtelen müvét.

Cnatacuzéne-Alpieri Olga hercegnő.

*

A növények életében, midőn a gyümölcs megérett, a levelek lehullanak; igy van ez az emberi természetben is. *Lamartine.*

*

Az egyenlőség érzete soká szunnyadozik az emberben, de ha fölébred vadság alakjában nyilatkozik. *Thiers.*

*

RECHNITZER ISTVÁN

Németh F.: A bánáti fények.

2002.

127. o.

1173. SZABÓ PÁL ZOLTÁN

Mélyen tisztelt Bátyámuram!

Csa
országi tanulmányutról. Igy mo
sok dolgom volt és a fiuk is
nem találtam leveleim közt sen
Irok neki is azonnal. Aggódom
voltak. Tehetek-e valamit? Elm
kedves Feleségednek és Neked n
jókivánsággal igyekszem pótol
Téged tisztelettel és nagyrabe

S

RECHNITZER JÁNOS

Németh F.: A bánáti fényk.

2002.

128.0.

RECHNITZER KÁROLY

Németh F.: A bányáti fényk.

2002.

132.o.

MTAK Kézirattár Ms 4589/279.

Kézírás Roma Foro Romano veduto d

feliratú képeslapon.

Címzés: Nagytiszteletű és Nagyságos F

egyetemi tanár Zengővárkony U.p. Pécs

Szabó Pál Zoltán ld. 849.sz.

1. Kiss Gézára ill. az Ormányság c. m

RECHNITZER TIVADAR

1296

Németh F.: A bánáti fényk.

2002.

132.o.

Réci Gábor

A Fővárosi Müvelődési Házban politikai plakátkiállitás nyilt Kálmánchey Zoltán ,Réci Gábor,Mayer Gyula müveiből.

Magyar Hirlap 1974/7o/6

Rock Iren

textil
1926-29

Éimisk 1930. 87. l.

Reck Iréne

textil

1926-32

Iparm.Isk.Évk.

1930-34. 46.l

DAGESZTÁN SZŐNYEG
Feketealapú tükre szimmetrikus elrendezésű, fűrészes szegélyű „rácsos" mustrával ékes. A rácsok közeiben stilizált virágtöves díszek. Sárga keretében virágos nagy stilizált rozetták.
Mérete 100×145 cm.
Kaukázus, XVIII. század.

DAGESZTÁN SZŐNYEG
Piros és sárga tükrében öt nagy csillagos rozetta. Közepükben nyolcszöges medaillonok kampós keresztekkel. Feketealapú külső és belső — kerek virágos rozettákkal ékített — szegélye között fűrészleveles és tulipántöves stilizált indás kerettel.
Mérete 255×100 cm.
Kaukázus, XVIII—XIX. század.

DAGESZTÁN SZŐNYEG
Sötétkék tükrét apró háromszögekből szerkesztett folyamatos mustrás dísz tölti ki. Felette ládika formájú idom. Belső (fehéralapú) keretét váltakozó állású fűrészes szélű nagy levelek töltik ki. Kékalapú keretét nyilas „liliomsorok" ékítik.
Mérete 120×90 cm.
Kaukázus, XIX. század első fele.

DAGESZTÁN IMASZŐNYEG
Sárgaalapú imafülkéjében fűrészes leveles díszekből álló „rácsos" mustra; bennük virágtövekkel. Kék, piros és zöld hármasosztású keretében apró rozetták és stilizált virágok.
Mérete 150×93 cm.
Kaukázus, XIX. század.

Reck Irén

textiles

1932, szakoklevelet nyert, jeles

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 48. l.

Reck Irén

textiles

1932. képesítő oklevelet

nyert,

jó-jeles

Iparmisk. Évk.

1930-34. 48. l.

KOPPANTÓ,
zománcos dísszel.
XIX. század.
Hossza 17 cm.

CSÉSZE,
két füllel, festett, zománcos jelenettel.
XIX. század.
Aranyozott réz, mag. 6 cm.

EDÉNY,
török, XIX. század.
Fehér fém, mag. 6 cm.

CSERNOCH PRIMÁS KÉZELŐGOMBJA,
XIX. század vége.
Arany.

CSERNOCH PRÍMÁS BURNÓTSZELENCÉJE,
XIX. század vége.
Vésett ezüst.

TALPAS SERLEG,
IT monogrammal és „Érdemes tagjainak aranylakodalma alkalmából ezen serleget ajánlja fel a párkányi nőegylet."
Magyar, XIX. század.
Trébelt ezüst, mag. 18·3 cm.
Újabb szerzemény.

RECK ISTVÁN, grafikus

Az 1946. jún. 3-i keltezésü kék 100 forintost Horváth Endre tervezte, Reck István és Erdős József rajzolták. A tollrajz Füle Mihály és Nagy Zoltán müve. Teljes egészében ofszet nyomással készült. 94.old.

DR. KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/
91.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII. évf. 1967-1968
Akad. Kiadó, Bpest. 1968

RECK ISTVÁN, grafikus

Az 1946. jún. 3-i keltezésü zöld 10 forintost Horváth Endre tervezte, Reck István és ERDŐS József rajzolták. A tollrajz Füle Mihály és Nagy Zoltán müve. Teljes egészében ofszet nyomással készült. 94. old.

DR. KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/
91. old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII. évf. 1967-1968
Akad. Kiadó, Bpest. 1968

RECK ISTVÁN, grafikus

Az 1951.szept.1-i keltezésü 50 forintos a népköztársasági cimert, az 1965.szept.3-i keltezésü 50 forintos az új népköztársasági cimert viseli. Tervezte Horváth Endre Rajzolta Reck István. Előoldali részmetszet Horváthtól, hátoldali Nagy Zoltántól. Ornamentika Lesch Ferenc, Kálna Béla, dániel Győző. 94.old.

DR. KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/
91.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII. évf. 1967-1968
Akad. Kiadó, Bpest. 1968

REEK ISTVÁN, grafikus

Az 1957.máj.23-i,az 1960.aug.24-i,1962.okt-12-i,1965. szept.3-i keltezésü 10,20,100 forintosokat Horváth Endre tervezte,Reek István rajzolta.Előoldali rázmetszetek Horváthtól,hátoldaliak Nagy Zoltántól.Ornamentika Lesch Ferenc,Kálna Béla és Dániel Győző.Előoldalakon az új népköztársasági cimer. 94.old.

DR.KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói/1926-1966/
91.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968
Akad.Kiadó,Bpest. 1968

RECK ISTVÁN, grafikus

Az 1949.okt.24-i keltezésü 10,20,100 forintosokat Horváth Endre tervezte, Reck István rajzolta. Elöoldali részmetszetek Horváthtól, hátoldaliak Nagy Zoltántól. Ornamentika Lesch Ferenc, Kálna Béla és Dániel Győző. Elöoldalukon a népköztársaság cimere. 94.old.

DR. KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/
91.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968
Akad.Kiadó, Bpest. 1968

RECK ISTVÁN, grafikus

Az 1947.febr.27-i keltezésü 100 forintost Horváth Endre tervezte, Reck István rajzolta. Előoldali Rézmetszetek Horváthtól, hátoldaliak Nagy Zoltántól. Előoldalán Kossuth portréja, Hátoldalán Lotz Károly "Menekülés a közelgő vihar elől" c. festménye. Ornamentika Lesch Ferenc, Kálna Béla és Dániel Győző. Előoldalon Kossuth címer. Tipo-tipo, réz-réz nyomással készült. 94.old.

DR. KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/
91.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968
Akad.Kiadó, Bpest. 1968

RECK ISTVÁN, grafikus

Az 1947.febr.27-i keltezésü 50 forintost Horváth Endre tervezte, Reck István rajzolta. Előoldali rézmetszetek Horváthtól, hátoldaliak Nagy Zoltántól. Előoldalán Mányoki Ádám II. Rákóczi Ferenc portréja, hátoldalán ismeretlenfestő "Kuruc-labanc viadal"-a. Ornamentika Lesch Ferenc, Kálna Béla és Dániel Győző. Előoldalon Kossuth cimer. Tipo-tipo. réz-réz nyomással. 94.old.

DR. KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/
91.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII. évf. 1967-1968
Akad. Kiadó, Bpest. 1968

RECK ISTVÁN, grafikus

Az 1945.okt.23-i keltezésü két kiadást megért 100000 pengős bankjegy újabb tipusu.Horváth Endre tervezte és metszette rézbe és a rjzokat Reck István készitette. Az ornamentika Lesch Ferenc és Kálna Géza müve.Ofszet nyomással késtült. 93.old.

DR.KUPA MIHÁLY: Bankjegyein alkotói/1926-1966/ 91.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968 Akad.Kiadó,Bpest. 1968

RECK ISTVÁN, grafikus

Az 1946.márc.18-i keltezésü 1 milliárd pengős bankjegy ú-jabb tipusu.Horváth Endre tervezte,metszette rézbe.Rajzát Reck István készitette.Ornamentika Lesch Ferenc,Kálna Béla és Dániel Győző közös alkotása. Ofszet nyomással készült. 93.old.

DR.KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/ 91.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968 Akad.Kiadó,Bpest. 1968

RECK ISTVÁN, grafikus

Az 1945.nov.16-i keltezésü 10 miilió pengős bankjegy ú
újabb tipusu.Horváth Endre tervezte,metszette rézbe.
Rajzát Reck István készitette.Ornamentika Lesch Ferenc
Dániel Győző.Ofszet nyomással készült. 93.old.

DRAKUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/
91.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968
Akad.Kiadó,Bpest. 1968

RECK ISTVÁN, grafikus

Az 1947.febr.27-i keltezésü 20 forintos Horváth Endre tervezte, Reck István rajzolta. Előoldali részmetszetek Horváthtól, hátoldalának Nagy Zoltántól. Előoldalán Dózsa György arcmása, hátoldalán fiatalember. Ornamentika Lesch Ferenc, Kálna Béla és Dániel Győző. Előoldalon Kossuth cimer. Tipo-tipo, réz-réz nyomással. 94.old.

DR. KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/
91.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968
Akad.Kiadó, Bpest. 1968

RECK ISTVÁN, grafikus

1947 óta a bankjegyeket Horváth Endre tervezte, Reck István rajzolta. Előoldali részmetszetek Horváthtól, a hátoldaliak Nagy Zoltántól. A 20 forintos figurarajza Füle Mihálytól, de Nagy metszette. Valamennyinek ornamentikája Lesch Ferenc, Kálna Béla és Dániel Győző műve. 94.old.

DRAKUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/
91.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII. évf. 1967-1968
Akad. Kiadó, Bpest. 1968

RECK ISTVÁN, grafikus

Az 1947.febr.27.i keltezésü 10 forintost Horváth Endre tervezte, Reck István rajzolta. Előoldali részmetszetek Horváthtól, hátoldaliak Nagy Zoltántól. Elől Petőfi hátoldalon Jankó János "Folyóparti táj"-a. Ornamentika Lesch Ferenc, Kálna Béla és Dániel Győző. Előoldalán Kossuth cimer. Tipo-tipo, réz-réz nyomással. 94.old

DR. KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/ 91.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII. évf. 1967-1968 Akad. Kiadó, Bpest. 1968

Reck. Lajós

~~[illegible]~~ 1917

Éimisk. 1930. 87. l.

RECK *Lajos*, festő, * Budapest 1897 jan. 7. † u. o. 1933 szept. 6. A bpesti képzőművészeti főiskolán Réti István osztályán és Párizsban tanult. 1923 óta volt kiállítója a Műcsarnoknak.

E. G. II. 357. l.

K ISAS J Á N O S

Megkaptuk f, hó 2-ár

Az árakat kissé maga

megrendelést óhajtunk tenni ké

éa a z egri leánykának 90-P-s

szibeskedjék

Rock Lajos

1918/19 – 1922/23

Ferkèpzomfoiskèvk
/25. l.

Reck Lajos

Hul. Budapesten 1897 jan. 7.

Rk. 4 polg. 1 spärmův.

1918/19. I. elsőéves rendkívüli látogató Réti István

1918/19 II. elsőéves u. o.

1919/20 I–II. másodéves u. o.

1920/21. I–II. harmadéves u. o.

Haynald bíboros hagyatéka

VIII. 136.

Reck Lajos

Műcsarnok festő – Bpest Telepy u. 7.

1923. tav. kiáll. 485

1925. tav. kiáll. 491.

Reck Lajos

Női arckép, festm.

Magyar egyetemi és főisk.hallg. orsz. szövetségének
kiáll. 1923. 6 1.

Reck Lajos
Rézkarc
Rézkarc
Rézkarc
Krétarajz
Aktok

Magyar egyetemi és főisk. hallg. össz. szövetségének kiáll. 1923. 1o 1.

Reck Lajos
Női akt, grafika
Női aktok, "

Magyar egyetemi és főisk. hallg. orsz. szövetségének kiáll. 1923. lo l.

ifj. Reck Lajos MDK

1921-ben ösztöndíjat kapott

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25.
Bp. 1926.

Reck Lajos MDK

Önarckép

Grafikai müvek

Mücsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

MDK

Reck Lajos, grafikus

Aktok. Rajz.

Az Ernst Múz. OMKK Főisk. Nelikon kiáll.-ai.
OMKK Főisk Növ. Munk. kiáll. Dp. 1923 márc. 16-25. Kat. 9.1.

MDK

Reck Lajos, festö

Nöi arckép. Olf.

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-máj. OMKT-Mücsarnok. Kat. 35.l.

MDK

Reck Lajos f.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 37. l.

Reck Vilmos

körajzolótanonc
6 siketnéma osztály
nyilv. rajz-és mutázási
tanf.

Iparrajziskola

1890/91.

44. l.

jeles eredmény

M.D.K.

Reckel Ferenc, könyvkötő

1761-80 között szerepel az egri adófizetők névjegyzékében.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 390 old.

RECKEL Ferenc egri könyvkötő 1761-80 között található az egri városi adófizetők jegyzékében.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

MDK

Récz Mária, 2o. é.segédmunkás

Csepel

Csendélet, of.

Ifjusági ~~ks~~ Képzőm. és Iparm. kiáll. N. Szal. 195o. jun.
lo l.

Réczei Győző

"Erdőrészlet" c. képe igen szép"-irja Csillag Máté: "A Nemzeti Szalon téli tárlata" c. kritikájában.

Képes Családi Lapok, Bp. 1901. dec. 22.
XXIII. évf. 51. sz. 815. lap

MDK

Réczely Miklós Nagybecskerek, 1921

A m. kir. József Müegyetemen oklevelet nyert épitészek névjegyzéke 1873-1928-ig. Épitő Ipar - Épitő Müvészet 1931. jun. 1. 89.l.

mdk

Reczelár Sarolta

„Hétköznapok" és „Seprők nyomában"
c. felvételei a kiállításon

K. L.: A madonna országos fényképkiállításáról
Népművelés 1958, 4 sz. (Látóhatár)

Réczey Miklós épitész

Tér és Forma 1940. 95-96.

Magári sínhán Újpesten

Récsei /Ribics/ Alajos

MÁK

fazekas

1907 juniusában kilép
1923-ban ujra belép
1934-ben kilép, mert vendéglős lett.

59.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

Récsei Álajos
/Ribics/

MDK

Kályhás /a Zsolnay-gyárban/

19o4-től, majd a postához ment , ahonnan "szocialista magatartása miatt" elbocsájtották 1923-ban ujra Zsolnaynál.

45.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete. Pécs. 1959.

Récsei /Ribics/ Alajos MDK

kályhás

a Zsolnay-gyárban a művészeti munkákban közreműködött 1904-1946.

71/[illegible].o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete. Pécs. 1959.

MDK

Récsey Gy. festő

Székesfehérvári Szemle 1934.III-IV.sz.
Fischer V. festő levelei a Szent István-
főoltárképről.

Fénykép Milgné

Iparmüvészeti Főiskola: 173/a ltr

Díszlettev (makett) Ember tragédiája Rédai Béla diplomamunkája

Magyar Fotó (Ze 2252/55)

Makett

Vagatio nincs.

Récsei ref. templom

szentélye gotikus

Petri Mórdr

Szilágy vármegye
monographiája
IV. 293. l.

I.–VI. + 7.–178. ll.,
képes táblák

Leipzig
F. A. Brockhaus
1878.

Récsei szász templom

l.

Arch. Ert. 1907

214. l.

kben a történelmi órákban. Fegyvertársam a le=
klós, aki félországot hódított meg a nemzeti nép=
yvertársam minden jóérzésű ember, aki rendet,
és kalandmentes külpolitikát akar.
nhez, jóakaróimhoz. Szeretettel hivom őket, csat=
. Én becsületes iparkodással szolgáltam minden
ájáért, küzdöttem a panamák ellen és segítettem
em tehát a főváros közönségétől, hogy segítsen

ne és bizalom fűz hozzám: **ne irjon alá senki=**
a nem jönnek olyan ajánlási ivvel, melyen
erepel.
a sorsdöntő választások előestéjén

Payr Hugó.

Récsei Gergely

festő (?)

1439 máj. 26-án Rewchewi Pictor Gergely (Mátyás fia) Dobai Miklósnak (Imre fia) zálogosítja el a krasznavármegyei Rewchev (Récse) birtokát.

Petri Szilágyvin

IV. K. 287. l.

heiyek régi számat. Hasonlóképen nagy segítséget jelentett az Alexan-

Dr. Thienemann Tivadar és *dr. Huszti József* egyetemi ny. r. tanárok, a pécsi, illetve szegedi bölcsészeti kar részéről kiküldött tanácstagok a budapesti egyetemre nyertek kinevezést. Ezért helyükbe a pécsi bölcsészeti kar *dr. Halasy-Nagy József* ny. r. tanárt, a szegedi bölcsészeti kar pedig *dr. Schmidt Henrik* ny. r. tanárt küldte ki az Ösztöndíjtanácsba.

Fájdalmasan érintette a Tanácsot biológiai albizottsága elnökének, *dr. Dégen Árpád* udvari tanácsosnak elhúnyta, aki az Országos Természettudományi Tanács egyik kiküldöttje volt. Helyének betöltése — tekintettel az 1934. évi VIII. t.-c. alapján előreláthatólag eszközlendő szervezeti változtatásokra — egyelőre függőben maradt.

A tanév folyamán súlyosan megbetegedett *dr. Laban Antal* bécsi kollégiumi igazgató, tanácstag helyettesítésével a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr *dr. Angyal Dávid* nyug. egyetemi ny. r. tanárt, a bécsi Gróf Klebelsberg Kuno Magyar Történetkutató Intézet igazgatóját bízta meg.

A következő tanév folyamán felmerült (különösen az 1934. évi VIII. és X. t.-c. alapján történt) változásokra csak a következő évi jelentés fog kitérni. A tanácstagoknak a függelékben közzétett névsora azonban már figyelemmel van ezekre is, amennyiben még az 1934. év vége előtt eszközöltettek.

Réesey Ferenc

Erkenntnis Lat.

1924-80

Bronz Karpereerek VII. 245.

Récsey Ferenc

Erenkiall. Lat.

1924. 80.

~~Brassó II 193~~

Réesey Ferenc

éremszobrász

Fokötős nőifej, plakett

1915, önt. ezüst

Cs-érem 80 l.

Liberale da Verona: A Madon
na imádja gyermekét 295 (625), ii4
(44). — Mária imádja gyermekét
(625), 1028 (20). — Szent-család 29
(625), 1037 (23).

Recsnyé János

kőművesm.

– 1774-ben kártulaj-
donos Aradon

Lakatos Arad

II. 229 l.

Reczenfinger János

könnüvesm.

1774-ben hartulaj-
donos Aradon

Lakatos Arad

II. k. 229 l.

Réczei Győző

festő szül. 1860 aug. 10.
Bpest. Berlinben Fröhlich-
nél s Bécsben Persiannál
tanult. Képrestaurálással
foglalkozik. 1901 óta
állit ki Budapesten. Jelen-
tékenyebb művei: Waldpar-
tie bei Nagyszeben, Abend-
dämmerung, Der Held, Hon-
védgruft bei Vizakna.

Krück II. 417. l.

– füvenyestetői IV. 131.

Réczei Győző

1901/2. téli kiáll-
Nemzeti Szalon
Nagyszebeni erdőrészlet
olajf. 500 kor

Széchenyi Lajosné grófné V. 63.

Réczey Győző

festő 1902. Budapesten

1902. őszi kiáll. Nemzeti szalon

Vizaknai honvédsír, olajf.

Németország III. 195, 196.

Réczey Győző.

festő

1907. VI. felső erdősor

n. ~~[illegible]~~ 11.

I. KERÜLETI KOZSÉGI PÁRT

(Pártiroda: I., Krisztina-tér 1. szám, vendéglő-helyiség.)

Szavazó-lap

az összes választók sorából választandó

székesfőv. bizottsági tagokra.

Rendes tagok:

1. ***Bursics Antal***, állomásfőnök
2. ***Csillag Rezső***, [illegible]

Réczei Győző
festő

1903. tav. Kiáll. Nemzeti Szalonban
Parasztfej, olajf. 400 k.

RÉCZEI *Győző*. festő. * Budapest 1870 aug. 10. Berlinben és Bécsben végezte tanulmányait s Budapesten letelepedve 1901 óta állított ki naturalista figurális és tájképeket. Restaurálással is foglalkozott.

E. g. II. 357 l

II
GRSTL TERÉZ

Budapest. 1933. október 17.

A J O S Urnak,

Tokaj.

ben jelzett
ss láda tokaji az aszubort a mai
audvarin kifogástalan ul átvettük.

utaltuk az ön folyószámláfa javára a
Bankhoz utján a Magyar ola Olasz

Récsey Győző

vendéglátó

László

Fischer Vince

festő

otthonában

Székesfeh. Szemle

1934. 75. l.

Récsei Győző

vagy effélé név

art hiszem arnos

Berger Győzővel

I. K.

aki 1884-ben Kiállitott

a Mátsaruchban

Germania VI. 212

Récei Győző

1905. őszi

ki 11. Nemzeti szalonban

Szürkület, olaj

100 K

Hunyadmegyei Nőegylet árvaháza

V. 222.

Récei Viktor

Berger Győző

1877/8. I. I. szakosztály
szül. 1860 febr. 4. Budapesten
Rkath. – 6 reál végzett.
1877/8. II. I. szakosztály
1878/9. I. vendéglátogató
festő akar lenni.
1878/9. II. vendéglátogató
1879/80 I. II. szakosztály,

nem arons.

arithmen arons Réczei-vel
de aligha, mert ez tudtommal ízr.

M. N. Muzeum Królestwa VI. 152

Berger Győző, festő. 1877—1879-ig a budapesti mintarajziskolában végezte tanulmányait. Az 1880-as években nehány művét a Műcsarnokban is kiállította. Leginkább tájképeket festett. Említésre méltók Mózes és Korán! cz. művei.

Mintarajziskolai értesítők. — Kiáll. tárgymutatók.

Nem azonos
Récsei Győzővel.

BUDAPEST
934 III 19 19
Sa
BUDAPEST
934 III 18 15

Berger Győző

1877/78 - 1878/79

Ferképzőmfőiskérk

67-l

nem Récza?

Michizane (l. ott), *Kose Hirotaka*, *Yeshin Sózu* (l. ott). Ez a festőművészet még mindig elsősorban buddhista, jellegű és T'ang-befolyás alatt áll. Érezhető azonban már ekkor a kínai Sung-uralkodóház alatt kifejlődött buddhista festőiskola hatása is. A Sung-művészetre vezethető vissza a *Takuma-iskola*, melynek alapítója *Tamanari* (?). A XII. században lépett fel a később nagy tekintélyre emelkedett *Tosa-iskola*. Alapítói voltak *Motomitsu* és fogadott fia, *Takayoshi* (l. ott), kik eredetileg az ú. n. Kasuga-iskolához tartoztak. A társadalom legmagasabb rétegeihez tartozó férfiak és nők is működtek ekkor mint festők, köztük császárok is és a Minamoto-, Fujiwara- és Taira-családok több tagja. A Tosa-festmények majd enyhe lírai hangulatokkal és a legfinomabb formákig és ékítményes jellegű színekig egyszerűsített kifejezési eszközökkel, majd a mozgalmas jelenetek különös elevenségével és céltudatos rajzával tűnnek ki. Az utóbbi szempontból különös figyelmet érdemelnek *Tóba Sójó* (l. ott) állatkarikatúrái. A korszak végén fejlődött ki a *hikimekagi-hana*-stílus (l. o.). A következő *Heike*-korszakban a Tosa-iskola virágzik. Legkiválóbb tagja *Mitsunaga* (l. ott).

A Kamakura-korszakban a vallásos ábrázolások a kínai Sung-korszak felfogását tükrözik vissza. A kontemplatív zentanok (a kínai chan-buddhizmus japáni elnevezése) hatása alatt festik a szent remeték (kínai nyelven *lohan*, japáni nyelven *arhat*) alakjait. A Takuma-iskola kínai hatás alatt virágzó fejlődést mutat. Legkiválóbb tagjai *T. Shóga* és *Eiga*. Ez az iskola egybeolvasztja a vallásos és profán festészetet és a reprezentatív rituális formák helyett az alakok erőteljes, nyomatékos jellemzésére, lelkiállapotuk bensőséges átérzésére és

Réczey Miklós

építész.

Szül. Nagybuskerek 1896.
Okleveltnyert 1921.

Néjigyzmüegyetem 16. I.

osztályonkint.

B)		III. C)				III. D)				IV. A)				IV. B)				Összesen			
3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
		16	17	—	—	17	19	—	—	32	11	2	—	41	6	—	—	387	184	20	—
1	1	—	9	20	4	3	19	12	2	4	17	23	1	—	13	30	4	54	177	298	62
2	—	13	10	10	—	6	15	15	—	20	19	6	—	24	19	4	—	209	252	129	1
3	—	1	9	22	1	1	7	25	3	5	15	25	—	1	11	34	1	35	148	370	38
7	—	2	8	22	1	—	5	30	1	7	7	30	1	—	7	40	—	43	145	373	30
3	—	1	15	16	1	3	7	23	3	10	24	11	—	2	3	40	2	56	144	222	13
4	—	2	7	23	1	1	3	21	11	5	14	26	—	3	13	31	—	49	135	352	55
																		59	116	181	3
										3	16	25	1	6	11	29	1	9	27	54	2
3	—	1	7	23	2	1	10	24	1	—	—	—	—	—	—	—	—	8	43	95	4
										5	21	19	—	6	16	25	—	11	37	44	—
										1	8	34	2	2	8	34	3	3	16	68	5
5	—	—	8	21	4	2	8	25	1	—	3	37	5	3	13	30	1	30	118	382	61
6	—	—	5	28	—	1	7	27	1	1	9	34	1	—	10	37	—	18	155	398	20
5	—	—	18	15	—	7	13	16	—	8	15	22	—	15	13	19	—	128	261	199	3
6	—	2	11	20	—	1	10	25	—	8	22	15	—	2	30	15	—	84	222	277	8
0	—	—	11	22	—	1	8	27	—	1	21	23	—	1	19	27	—	30	219	341	1
2	—	16	10	6	—	20	6	7	—	29	12	1	—	27	17	—	—	219	215	130	—
3	—	3	8	22	—	2	13	19	2	6	15	22	2	1	14	32	—	38	202	352	16
1	—	—	6	20	7	1	4	18	13	—	11	29	5	1	5	38	3	24	115	352	100

Réczey Miklós

Réczey Miklós okl. építészmérnök, B.I.O.Sz. szakértő, VIII. Szentkirályi-u. 33/35. ○332-171

Bptávb 1940 szept.

Réczey Miklós

építészmérnök

fervezte az alábbi
épuletet

Magyar Építőmüvészet

1944. jun.

143 – 145. l.

(v. I. L.: Bérház
a Hősök-tér,
képekkel és alap-
rajzokkal.)

< Reizey Miklós >

~~épitész~~

< > Műveszet az ipar ban. – Üveg ei fenn kiállítás.
Magyar Épitőmüvészet
1944. 26-l.

Cukorka és Könyvárus
— TÓTKOMLÓS —

Réczey Miklós

építész

Magyar Építőművészet.

1941 236, 237. l.

(Bejáró a Lövőház-
utcában, képpel és
alaprajzokkal.)

† Budapest

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Réczey Miklós

Tér és Forma
1940. 95, 96. l.
(Nyári szintáz Egyesten,
képekkel.

Terverte fenti -

Zatschek. Größe 16 cm × 24.5 cm, 595 Seiten mit Abbildungen
rosch. Kč 210.–, RM 18.–. Ganzleinenband Kč 230.–, RM 20.–.

Deutsche sollte das Werk besitzen!

ist durchaus berufen, eine zweifache große Aufgabe zu erfüllen:
Einblick zu geben in das Wesen und die geschichtlichen Wand-
eutschen Volksgruppe, dem Sudetendeutschen selber aber in dieser
nnung Erbe und Aufgabe, die ihm durch die Entwicklung der
hrhunderte zugeteilt sind, vor Augen zu stellen.

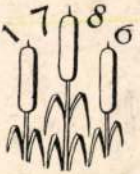

lf M. Rohrer / Brünn / Wien / Leipzig

Rudolf M

Réckey Miklós

okl. építészmérnök

a Magyar Építőművészet

1942. évfolyamában

Anyaggazdálkodási

Rovatok címen

közölt cikkeinek

tárgymutatója.

Utóda Esztergomban Fraknói Mikl
említettük. Nem az előkelő származás seg
mely a királyi kancellárián át vezetett. Mi
lárja, mint zágrábi püspök a kancellária fő
a délvidéki és a dalmát hadjáratokra, Náp
tulo nápolyi kanonokkal és a velencei t
kinek hatása Nagy Lajos korának szellem

Érdemes volna idézni teljes egészéb
bulla megerősítését s melynek fogalmazá
Miklóstól származik. Az a körülmény pe
emel ki a király erényei közül, a nápolyi e
torum és a kora humanizmus hatására m

Keszei Miklós a nagylajosi politika i
alapozását, mint egyháznagy az ország szel
lária főnöke pedig a kor eszmei áramlata

Vásári Miklós, Fraknói Miklós, a na
ki. Utóda, Telekdi Tamás, inkább egyh
fegyelem, az erkölcsi szint és az egyház a
Annyira távoltartotta magát a politikától, ho
után nem ő, az esztergomi érsek, hanem a

Pár évig birtokolta csak az esztergom
De Surdis János, akinek inkább az érsek
venni. Egyike azoknak az idegen származás

< Réczey Miklós >

Cikksorozata

< > Épületszerkezetek és anyagok c. cikksorozata a Magyar Építőművészet 1943. évfolyamában.

Réczey Miklós

tervezte a bp-i Hősök tere és Népköztársaság úti soroképületet 151. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest, 1970.

741

Reizey Viktor

Művészet 1918. 16.

~~Bécsi ötvösmunkák VI. 13.~~

Recei Viktor

Berger Viktor

szul. 1860 febr. 4. Rk. A bécsi művészakadémiára jött 1881/82 I. vendéglátogató.

nem

aronos

Haller Károly dr., min. o. tanácsos

VII. 279

Rècci Viktor

Berger Viktor

geb. Ofen 1860.

1880-81.

Bècsi akadèmia
jhèzy

Neu arom,

Martian Gyula: Archaeologisch-prähistorisches Repertorium für Siebenbürgen.

(Könyvism.) V. 57 - 58

Réczey Victor
festő.

1903-ban lakott Szív utca 30.
Restaurator és táj képfestő.
A Fészek" tagja. Ott talán
bővebb adatok szerezhetők.
Ki nem állítt soha. Hagyaték
ismeretlen.

A Mc Art's Galéria kezdeményezése: meghívja
a Független Magyar Szalon Képzőművészeti Egyesület legjobb alkotóit.

Első ízben szerepelnek itt
Aggod István hivatásos nagyváradi festőművész, aki 1947-ben született, az erdélyi táj hangulatát, alakos képein Krudy Gyula írásainak hangulatát idézi
és **Recskó Béla**, aki 1948-ban született hivatásos vajdasági magyar művész. Hiperrealista módon mutatja be a tájat, sokszor a fájdalmasan pusztuló valót. Akvarell és olajképei vannak.

Mindkét alkotó képei a világ számos országában megtalálhatók.

A képek megvásárolhatók.
A kiállítást rendezte Resánszky Mária

A Mc Art's Galéria

tisztelettel meghívja Önt és barátait
2001. február 23-án (pénteken) 16 órakor

Aggod István
nagyváradi (Románia) és

Recskó Béla
zentai (Jugoszlávia)
festőművészek kiállítására

Köszöntőt mond: **Mészáros Károly**, a Mc Donald's Pünkösdfürdő vezetője
A kiállítást megnyitja: **Gombai Nagy Károlyné**
festménybecsüs, galériavezető

A tárlat megtekinthető 2001. március 8-ig,
az étterem nyitvatartása alatt.

Cím: Mc Donald's Pünkösdfürdő étterem
Budapest III.ker. Ipartelep u. 1/a

Megközelíthető a HÉV békásmegyeri megállójától gyalog, vagy a 42-es autóbusszal a Pünkösdfürdő utcai megállóig

Recskó Béla

Joseph Redáczy

soproni ónöntőmester, 1782-1803.

Weiner Mihályné: Ónművesség, Budapest, 1971

281

Redáczy Kelemen
(Klemens)
cinöntő
szül. 1715. k. megh.
1785. febr. 23. Kis-
martonban mūrōdött.

Csatkörl

Redaczy

cinòntō

l.

Csat Frey Öst Kunst

XXIV. k

XXXI. l.

nytár

mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
ny kép,		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

Redaczy József

pálos szerzetes a bánfalvi kolostorban. A rend feloszlatása után mint „önöltő" Sopronban működött. Bánfalván készített ón munkáit 1786-ban, a rend feloszlatásakor elkótyavetyélték.

Csatkai Endre dr 2

Művész szerzetesek és ipárművészek a soproni kolostorokban a 17–18. században. Soproni Szemle 1938. 338. l.

Fa, olaj, 18×10 cm.

SEGHERS, GERARD (flamand festő, 1591—1651)

Háromkirályok imádása

Fa, olaj, 52·5×84·5 cm.

Esztergom, II. évf. 1875., 4. szám. — Esztergom vármegye . . . Bp. é. n. 176. l. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 3. l. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich: PA, 243. l. (Gerard Seghers.) — Décsei Könyvismertetés. MM, V., 1929., 173. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l. — Lepold—Lippay 56. l.

SEVERDONCK, FRANS VON (belga festő, 1809—1889.)

Szerelmi jelenet

Szerelmi jelenet

Fa, olaj, egyenként 26×19 cm.

TENIERS, DAVID, IFJ. (flamand festő, 1610—1690) KÖVETŐJE

Ivó öreg

Ivó legény

Fa, olaj, egyenként 27×21·5 cm.

Redáczy József

cizióntó

Szül. 1750 Kismartonban megh. 1806. jan. 15. Sopronban. R. Kelemen fia. Kismartonban 1782., Sopronban 1785. szerzett polgárjogot. 1784. kiderül róla, hogy nem tanult rendesen. A város feladja neki a remeklést: fél és egész itce, leveses tál, Schallen Aufsatz. Remekét bizonyára elfogadták, mert habálág Sopronban működott. 6 bánfalvi pálos ok részére is dolgozott.

Csatkörl

6 Régebben a

Redáczy József

XVIII n

l.

Csassoprázont

30. l

Zsilinszky Mihály VII. 283.

Fénykép Milyné

Sparmüvészeti Főiskola: 173 ltr

Diszlettero (makett) Ember tragédiája. Rédai Béla, diplomamunkája

Magyar Fotó (Le 2252/55)

Makett

Negatio nincs.

Rédai Ferenc

T.L.: Szegedi Orvostudományi Egyetem Intenziv Osztály Osztálya. - Épitész: Tarnai László, belsőépitész Rédai Ferenc, szerkezetterv: Libor Rajmund. - Tervisz mertetés, fotók: Buzsáki Ferenc.

Magyar épitőművészet, 1972. 1.sz. 10-11.l.

Rédai Ferenc

Karosszék

Asztalka

Ernst Museum. I. iparművészeti kiállítás. 1958.

6 2.

610

[illegible]

cs-nembeli Simon bántól elveszik és
erül, de 1274-ben a Kacsics-nemzetség
Farkasnak adják cserébe. 129e-ben már
Róbert Károly Szécsényi Tamás vajdá-
két részből áll, Nagy- és Kis-Rimóc-
uradalomhoz tartozott. 1461-1481-ben
nczy-családok kezén van, de 1548-ban és
onczyak birtoka. 1715-ben 11 magyar;
háztartását irják össze. A XVIII-XIX.
család a földesura.
elepülés, a Körtvélyes-patak két oldalán.
oldalon párhuzamos és keresztutcás. A ~~há~~
egtartották a régi palóc épitkezés for-

s/

ya és hajója az 1725 előtti tüzvész

Rédai Ferenc
Üdülőszálló ebédlője

Ernst Museum. I. iparművészeti kiállítás. 1952.
5 l.

Vargha 7

Sámsonháza /Voit/ 8

Népi épitkezés.

A hegyvidéki népi
lés Sámsonházán még jól meg
Nagybárkányi országut /a fa
két szélén, tehát a lakóte
kertek, csürös-, pajtakert
és nagyméretü csür, ill. p
tozatlan állapotban.

A községet már a
vára, Sámsonvára/ 14o9-ben
áll. 1633-1634-ben a váci
sonháza, egy adóköteles hé
ban nemes községként emlit
szerepel.

18o8. május 3o-án
gyakori áradása is jelentő
fejlődését, s hatással vo

Sámsonháza lakóhá

M.D.K.

Rédai Ferenc belsőéiptsz

Szeged, IBUSZ-iroda, épitész-belsőépitészi munkái

repr.

1964-66.

Magyar Épitőművészet 196?/3. 26-27.1.

Rédai Ferenc

R[édai] F[erenc]: IBUSZ-iroda, Szeged. (Rédai Ferenc épületén.) - Magyar Építőművészet, 1967. 16. évf. 3. sz. 26-27. l.

Az ~~1966~~ 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

75. l.

Rédei Ferenc

Ibusz-iroda, Szeged. (Rédei Ferenc belső építészi) - Magyar Építőipar, 1967. 16. évf. 1. sz. 24. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája/Művtört. Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

74. l.

Rédai Ferenc

N/agy/ J/ános/: ABC áruház, üzletek, Odessza-lakótelep, Szeged./Nagy János épitész, Rédai Ferenc belsőépitész./ - Magyar Epitőművészet, 1967. 16.évf. 3.sz. 36-37. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. /Művtört. Irt. 1970. 1.sz. 68-107. l./

74. l.

Rédai Ferenc

Szeged, Odessza lakótelep, gyógyszertár. /Rédai Ferenc építész, Marosán László ~~építész~~ belső szobrász./ - Magyar Építőipar, 1967. 16.évf. 1.sz. 23. 1.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. ~~1967~~ 1970. 1.sz. 68-107.1.

75. 1.

Rédai Ferenc

N/agy/ J/ános/: Szeged, Odessza lakótelep ABC áruház, üzletek. /Nagy János épitész, Rédai Ferenc belsőépitész./ - Müszaki Tervezés, 1966. 12. sz. 10-11. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Irt. 1969. 3.sz. 243-283. l./ 249.l.

M.D.K.

Rédai Ferenc belsőépitész

Szeged, Oskola u. lakóépület

Épitész: Borvendég Béla

Magyar Épitőművészet 1967/3. 24-26.l.

M. 18. K

RÉDAI Ferenc belsőépítész

Szeged, Kárász utcai könyvesbolt – belső

n.e. Vidéki tervező vállalatok építészeti vándorkiállítása

Magyar Építőművészet 1960. 5. sz. 57-58. l.

Rédai Ferenc

B.B.: Lakóépület, Szeged, Oskola utca. - Építész Borvendég Béla, statikus Bari Éva, belsőépitész Rédai Ferenc, kertészet: K.Szabó Sándor. - Ismertetés, fotók: Buzsáki Ferenc.

29-31.l.

Magyar Építőművészet, 1971.5.sz.

Rédai Ferenc

R.F.: Alabárdos étterem, Szeged. - Épitész-belsőépitész: Rédai Ferenc, szerkezet: KKrokavecz István, rézdomboritás: Leszlényi István szobrászművész. - Ismertetés; fotók: Buzsáki Ferenc.

Magyar Épitőművészet, 1971.5.sz. 32-33.l.

Rédai Ferenc

B.J.: "László bazár", Lakóépület és üzletek, Szeged. Építész: Bachesa János, statikus Kocsis Béla, belsőépítészek Rédai Ferenc, út- és tereprendező Pazár Miklós. - Ismertetés, képekkel /foto Buzsáki Ferenc/.

Magyar Építőművészet, 1971.5.sz.

26-28.1.

Rédai Ferenc

Szegeden született 1928-ban. 1954-ben végezte el az Iparművészeti Főiskolát, mesterei Kacsz Gyula és Juhász László voltak.

Magyar Képzőművészek Szövetsége belső-építész pakoptályának kiállítása, Budapest, 1970

39 l

2

Rédai Ferenc

Legjelentősebb munkái: a Juhász Gyula Könyvesbolt Szegeden (1958), Nemzeti Szinház iroda (1958), MÁVAUT-állomás (1959), a szegedi Tisza szálló (1959).

Magyar Képzőművészek Szövetsége belsőépítész pakoztályának kiállítása, Budapest, 1970

390

Rédai Ferenc

Szegedi „Boszorkónykonyha" (1959), Hungária Szálló bárja (1960), Virág cukrászda Szeged (1961), Alföldi étterem (1961), a Szegedi Szabadtéri Játékok pinpada és nézőtere.

Magyar Képzőművészek Szövetsége belső épitép pakoptályának kiállitása, Budapest, 1970

391

4

Rédai Ferenc

Idegenforgalmi Hivatal (1963), Komara Kínház (1964), Ibusz-iroda (1964), Flabárdos étterem (1965), Szechenyi téri diszivókút.

Magyar Képzőművészek Szövetsége belső épitész szakosztályának kiállítása, Budapest, 1970

391

Rédai Ferenc

Szeged, "László bazár" lakóépület és üzletek. Építész Bachesz János, statikus Kocsis Béla, belsőépitész Rédai Ferenc. Ismertetés, képekkel.

9-11.l.

Magy.Ép.Ip.1971.1.sz.

5

Rédai Ferenc

Tarján Lakótelepi üzlethóz (1968), Roosevelt téri Halászcsárda (1969), az Alföldi úti 250 lakás (1969), Újszegedi Szabadtéri Színpad (1969), Újszegedi gyógyfürdő, Gyulai Törökzug, 504 lakás.

Magyar Képzőművészek Szövetsége belső-építész szakosztályának kiállítása, Budapest, 1970

391

Rédai Ferenc belsőépitész

M.D.K.

Szeged, Abc áruház, üzletek , Odessza lakótelep belsőépitésze

Épitész: Nagy János

Magyar Épitőművészet 1967/3. 36-37.l.

Réday Ferenc MIK

Szerepelt a Móra Ferenc Muzeum képtárában rendezett kiállításon.

Butortervei.

Szili Török Dezső: Építőművészeti Kiállítás Szeged.
DÉLMAGYARORSZÁG, Szeged, 1956. ápr. 18.

Dr. Réday Lajos

Erdei-Csete-Mántou: A mezőgazdaság helterjessége.
Tipográfia, védőborító, kötésterv.

említve.

A szép magyar könyv, 1963 31

Dr. Réday Lajos

Tipográfus munkája diaséretben részesült

A könyvkiadók 1964. évi díjazott és diaséretben részesített kiadványainak értékelése

Magyar Grafika 1965. 5 sz. 27. l.

Ta. Teikaq daiqo

T. Redeczky Anna

iparművész

● *A KESZTHELYI BALATONI MÚZEUMBAN T. Redeczky Anna aranyhímző iparművész és Bartha Lajos ötvös-ékszerész mutatják be egész munkásságukat felölelő alkotásaikat. A reprezentatív tárlat egyik része a liturgikus kellékek, eszközök gazdag anyagát vonultatja fel, a modern szabású miseruháktól és palástoktól a szépmívű kelyhekig.*

Népmadarság, 1990. júl. 23.

MDK

Rédei Béla

Iparm. Főisk. Színpadtervező Főtanszak I. éves hallgatók munkaközössége. Díszlet tervei a Bánk bánhoz.

Ifjusági képzőm. és iparm. kiáll. N. Szal. 1950. jun. 7 l.

Rédei Ferenc /Belső épitész/ MDK

Szerepelt a Móra Ferenc Muzeum képtárában rendezett kiállitáson.

Épitészeti grafikái.

Szili Török Dezső: Épitőművészeti Kiállitás Szeged.
DÉLMAGYARORSZÁG, Szeged, 1956. ápr. 18.

Rédei Ferenc tervező

A Tisza-szálló étterméneк terve.

(repr.)

Délmagyarország, (Szeged) 1974. jún. 16.

M.D.K.

Anthonius Redak

Kőmüves 1551-ben. A név irása alapjan nem biztos, hogy olasz.

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein. I. közl. 175.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. I. Eger, 1963

M.D.K.

Redák Antonius, kőműves

1551-ben dolgozik az egri várban.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 390 old.

Redak, Anthonius M.D.K.

Joannes Maria Specacasa olasz mesterrel dolgozott 1550-52 között

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között 175.1.

Az Egri Muzeum Évkönyve I. 1963.

Redak, Anthonius M.D.K.

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épit-
kezésein 1493 és 1596 között

Az Egri Muzeum Évkönyve I. 1963.

M.D.K.

Rédei, farehasmester ?

neve 1712-ben fordul elő Egerben az egri ispotályház számára vásárolt kályhákkal kapcsolatban.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 391. old.

RÉDEI fazekasmester ? 1712-ben találkozunk nevével Egerben az egri ispitályház számára vásárolt kályhákkal kapcsolatban.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Rédei Esterházy-

kastély

XVIII-n

Dor Bakony

229. l.

Rédei Ferenc fejedelem

ikonograf.

l.

Aszt tört Erd

20 g. l.

M. N. Museum tört.
oszt.

RÉDEI ISTVÁN

A zalaegerszegi Képzőművész Stúdió tagja. Műnei kiállítva a BM Népköztársaság úti kiállító termében.

M. G.: Intarziából a katonaportréig.

Néphadsereg, 1970, okt. 3. 13. l.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Rédey István

ZALAI HÍRLAP

Zalaegerszeg

1971 JUN 30

1021

— **Nagy érdeklődés** kíséri a Honvédi Képzőművészeti Stúdió festő tagjának, Rédey István munkáiból szombaton a Zalaegerszegi Helyőrségi Klubban megnyílt tárlatát. A kiállítás július 5-ig tart nyitva és naponta 10—20 óráig tekinthető meg.

Rédei István

Zalaegerszegen nyílt meg a néphadsereg amatőr képző- és iparművészeti kiállítása, melyen szerepel akvarellje, a katona-élet témájú. (említve)

Mészöly Gábor: Képzőművész, katonák kiállítása.

Néphadsereg, 1974. nov. 9.

Rédei Julia, textilterv.

Erdélyi Múzeum

1940. 2,43.

Rédei Ferenc
fotóművész

Lánchid /fotó/

Népszava, 1977. május 7.
11. oldal.

kal. Mindenekelőtt végképp pontot lehet tenni a vita után, amelynek során sokan aggódtak az utasok testi épségéért a kalauz nélküli közlekedés miatt. Tény, hogy a KN általános elterjedésével párhuzamosan csökkent azoknak a baleseteknek a száma is, amelyek az utasok hibájából következtek be. *Úgy tűnik tehát, hogy fegyelmezettebbek lettek az utasok, no meg a járművek biztonsági berendezései és vezetése is jobban védi testi épségüket.*

S a gyalogosok, a járókelők? Elég sok még a szabálytalanul áthaladó — átszaladó — járókelő, az elmúlt évben csaknem háromszáz alkalommal kellett miattuk mentőt hívni. Ami pedig az autósokat illeti, nos, róluk beszéljen a sok érdekelt közül az egyik: *Lómen László* buszvezetőt hallgatjuk meg, mi a véleménye az autósokról?

elismerést vallhatják magukénak. Viszonylag rövid ideje futnak a budapesti utcákon. Hanem feltűnően sok baleset fűződik hozzájuk. Például a követési távolság be nem tartása miatt háromszor-négyszer annyi alkalommal karamboloztak velük, mint a régebbi típusú járművekkel. Az ok: azok a „pilóták", akik ilyen buszra ülnek, valósággal megmámorosodnak kiváló technikai tulajdonságaitól és inkább a gázpedálra ügyelnek, mint a fékre.

A másik érdekesség: Tavaly elsősorban a szerdai és a csütörtöki napok bizonyultak a BKV járművezetői számára a leginkább balesetveszélyesnek. A titok nyitját nem a kalendárium, vagy a csillagok állása adta meg, hanem — a meteorológia. A hét öt munkanapja közül főként ezen a két napon változtak az időjárási körülmények.

sokan kérték, hogy

Lad

A csehsz motorkerék nemrég befe da típusú g tését. A gyá rukciójú, ki hez a típus automata se szerelt be a ba. Az új alkalmazkodi geségéhez, n gyorsítóképes pasztalat sze kor sokszoro sebbé teszi tését.

Orvosi viz rint a jármű

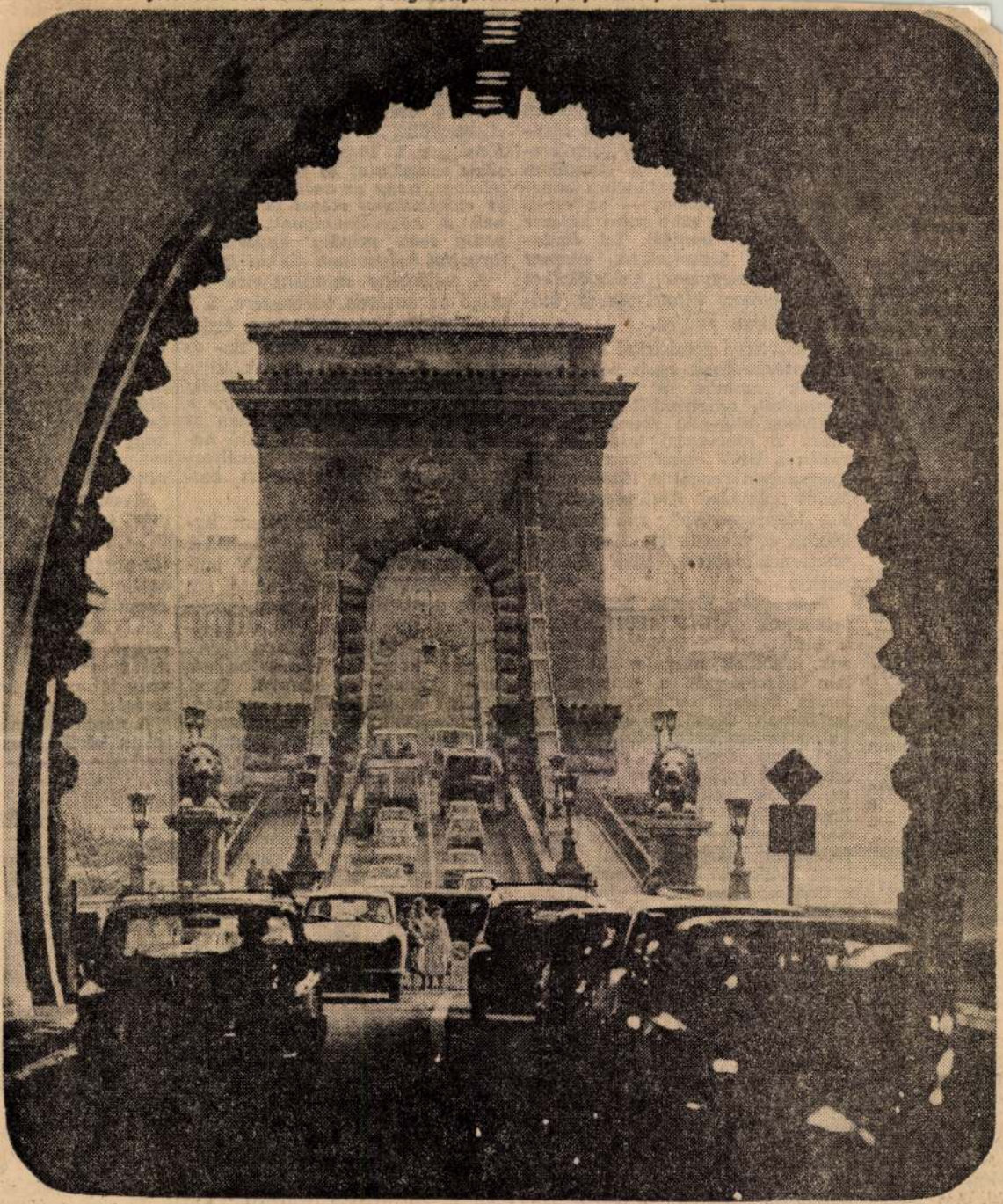

(Rédei Ferenc felvétele)

MDK

Rédei László

Kiállitási kritika

Zàdai hirlap 1968 juni.9.

REDEL, Johannes Carolus

1751 - Pozsony városterkép

FODOR Ferenc; A magyar térképirás.
1-3. Bp., 1952-1954

100-102. p. és ill

Rédei Rózsa

Jeslő

1917-18.

Címtár 1930. 87. l.

Keresztúr:

A vár látképe a tó fe

A ~~középtér~~

a külsőségekből két k

vár, mely egy emelete

~~négyszegletes épül~~ épü

gött a kertet látjuk. ~~...~~

ta fölül:

„KÖREST

Rézmetszet, m

Ltha

Rédei Julia

Laisd Bethlen

Miklósné Rédei

Julia alatt

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 FEB 7

Rédei Ferenc

Népszava

A MAGASBAN

1021

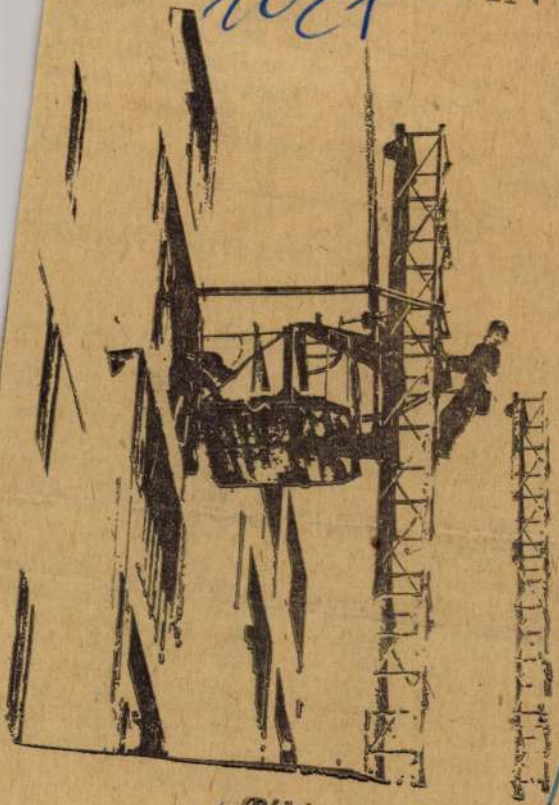

(Rédei Ferenc fotográfiája)

nak k
miféle
teremt
gyak
zet
megfig
bűnüg
gyilkos
szült f
képzel
vizsgáztatja.

...meg nem késo.

Vajk Vera

Megkoszorúzták Dési Huber István síremlékét

Kegyeletes emlékünnepség színhelye volt csütörtökön a Mező Imre úti temető Munkásmozgalmi Panteonja: születésének 80. évfordulóján megkoszorúzták *Dési Huber István*, a forradalmár festőművész síremlékét. A hamvait tartalmazó urnánál — özvegyén kívül — a Kulturális Minisztérium nevében *Garamvölgyi József* miniszterhelyettes és *Aba Novák Judit*, a Magyar Képzőművészek Szövetségének titkára; az MSZMP budapesti bizottsága képviseletében *Jassó Mihály* osztályvezető-helyettes; a Magyar Képzőművészek Szövetsége részéről *Kiss István* szobrász és *Breznay József* festőművész, a választmány tagjai helyeztek el koszorút. A munkásosztály álláspontját festményeiben, grafikáiban, tanulmányaiban és kritikáiban egyformán és következetesen tükröző művész emléke előtt tisztelegtek a Képzőművészek Szakszervezete, a Magyar Nemzeti Galéria, valamint a nevét viselő képzőművészeti kör és általános iskola tagjainak, illetve diákságának képviselői.

1971 JAN

1021

Rédey István: A TÉL FOGSÁGÁBAN

Rédey István

Vértes Judit:

Apám regé

III. fejezet

Kis hangyák, nagy ku

Allóháború

Telt, múlt életem katonakorszaka. Ha nehéz
valami otromba kaszárnyai oktalanságot, Sárik
kültem megenyhűlni. A lélekráncok, gyűrődés
símultak.

Családom ezalatt szétszóródott. Apám az íll
ostorozva „kitántorgott" Törökországba. Jó szak
volt ott akkor szükség. Anyám visszaköltözött K
lőfalujába. Varrogatott, abból élt „fényesen" a
nosbogár: kölcsönyfényből, kölcsönpénzből.

„Csak legyen vége egyszer ennek a kemény gyöngyélet-
nek! Másképpen lesz minden!" így írtam haza is, Törökor-
szágba is.

A Néptanítók Lapja, melyet szorgalmasan böngésztem,
azonban igyekezett agyonnyomni bennem a bizakodást.

*Néptanítók Lapja 64. évf. 18. sz. 1931. szeptember 15. A
tisztviselői fizetések leszállítása: Az 1931. évi 5000 M. E. sz.
kormányrendelet... stb. stb.... havidíjasainak a fizetését le-
csökkentette... 15%.... 12%.... 10%.... stb.*

Persze már katonaidőm alatt megkezdtem a pályázgatást
olyan helyekre, ahová nem kellett elmenni. Készíttettem
garnitura jegyzőileg

...mu-
...ttnon dolgozóinak
...ajkáról is, ilyen megfogalma-
zásban: ebben már érdemes
dolgozni, itt már lehet produ-
kálni.

Csendes avatás

A létesítmény elkészülte ide-
jén különböző hírek terjedtek
el az ünnepélyes avatás idő-
pontjáról, amire tulajdonkép-
pen még a mai napig sem ke-

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
ZALAI HÍRLAP

arany feszületről és ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy az ő márvány képmása Királyfalván látható. Az egykor gazdag műemlékeiről híres Pálffy-kastély ma üresen, elhagyottan áll a pozsonymegyei Szenctől délre levő kis tót községben. Kápolnájának falpillérein azonban ma is látható két portré is a nagy hadvezérről. Az egyik, rózsaszín márványalap ovális keretében fehér márvány dombormű a következő felirattal:

Heroi — Ioanni Palffio — Marschallo campi imperterrito — curiae regiae per Hungariam judici & & — quod — secundo sacerdotio primatis, — in persona regis — praefuerit — ut aeternae memoriae vivat! — hoc — grati animi amicum posuit marmor.
Primas Regini Emericus Estoras,
A : 1739.

Semmi kétség sem merülhet fel tehát az iránt, hogy ez a márvány arcmás, melyért a fenti nyugtákon jelzett összegeket Donner felvette. A 80 cm magas ovális mezőben testével balra fordulva ábrázolt az alak úgy, hogy jobbválla és előrenyujtott karja kerül szembe a nézővel. Tekintete azonban, fejének erőteljes jobbrafordulása folytán, szintén a szemlélő felé irányul. Páncél, a nyaknál előtűnő csipkegallérral és vállán csomóval megerősített köpeny Pálffy hadvezér ruházata. Öreges, petyhüdten ráncos arcát pedig fürtös paróka övezi. Feltűnő, hogy a művészi megoldást tekintve, ilyen késői dátum ellenére Donner visszanyult az 1720-as évek elejének stílusához. A Pálffy-portré ugyanis csaknem párdarabja lehet a bécsi Akadémia Althannt ábrázoló márványképmásának, mert annak csaknem tükörképe. Feltűnő ez annál inkább, mert közben az 1734-ben készített VI. Károly császár márványdomborművű arcképén már kiküszöbölte a művész azt a zavaró hatást, amit az előbbi kettőnél az ellentétes mozgásbeállítás okoz és a mely a Pálffy arcmáson talán még fokozottabb, mint a korai Althann portrén. Ilyen apró visszatérés a festői mozgalmassághoz azonban nem ismeretlen Donner munkássága során. Az 1739-ben készült Krisztus keresztelése dombormű mozgalmassága és festőisége éppen ilyen váratlan a Neuen Markt kút határozott klasszikus tisztasága után.

Bár a királyfalvi Pálffy portré nem oly nagyjelentőségű, mint a máriavölgyi szobrok és nem jelent új színt Donner munkásságában, számunkra értékes már csak azért is, mert gyarapítja — egyelőre ugyan nehezen hozzáférhetően — a Magyarországon levő Donner-emlékek sorát.

AGGHÁZY MÁRIA

[1] (Andreas Pigler: Georg Raphael Donner. Leipzig, Wien 1929. — Donner életére és munkásságára vonatkozó, eddig ismert adatokat., műveinek méltatását mindenütt Pigler Andor könyvéből veszem. Ugyanitt találhatók azoknak a műemlékeknek fényképei, melyeknek helyét nem idézem.)

BATTHYÁNY KÁROLY JÓZSEF HERCEG ARCKÉPES ÉRME

A magyar vonatkozású személyi érmek sorának értékes bővülését jelenti az a művészi szempontból is számottevő darab, mely néhai Ernszt Lajos gyüjteményéből került az Országos Magyar Történeti Múzeum Éremtárába. Az arckép Batthyány Károly József herceget, a Batthyány—Strattman hercegi család ősét ábrázolja. A herceg maga is jelentős és korának sokat szereplő személyisége volt, az éremkép tehát ebből a szempontból nézve is megérdemli a különös figyelmet.

Batthyány Károly József, mint Batthyány Ádám gróf fia 1698. április 28-án született. Katonapályáját Savoyai Jenő alatt kezdte el és igen vitézül küzdött a törökök elleni harcokban. Tevékenyen résztvett az osztrák örökösödési háborúban is, hol a poroszok ellen többször kitüntette magát magyar serege élén. Az aacheni béke után Mária Terézia valóságos titkos tanácsossá, horvát bánná és tábornaggyá nevezte ki, egyúttal megbízta II. József, a trónörökös nevelésével is. 1763-ban korára való hivatkozással minden tisztségtől visszavonult és 1772. április 13-án halt meg. Anyja Strattman Eleonora grófnő volt, kinek a fiai, Károly és Lajos, mint a gróf Strattman-féle hitbizományi javak élvezői, 1755-ben császári engedéllyel felvették a Batthyány-Strattman nevet. Batthyány Károly József 1764. január 3-án nyerte el a német-római szent birodalmi hercegi rangot. Minthogy azonban az új ág fiaiban kihalt, a hercegi rangot még ez év február 17-én kiterjesztették bátyjának, Lajos nádornak leszármazóira is elsőszülöttségi jogon.[1]

A szóbanforgó érem leírása a következő: *Előlapon:* CAROLUS · S · R · I · PRINCEPS · DE · BATTHYAN · CAMPI · MARESCHAL: & · Mellkép jobbra vértben, vért fölött köpeny. Nyakában az aranygyapjas rend jelvénye, mellén érdemrend csillagja látható. Lent: bevésve F · W · REDL MAEYER · F · 1770. *Hátlapon:* Síma felület, csak a mellkép formája van bemélyedve. Öntött bronzérem, átmérője 153 mm.

A bevésett névjelzés szerint tehát a készítő mester F. W. Redlmaeyer és az érem 1770-ben, vagyis a herceg élete végefelé készült. Hasonlónevű művészt a rendelkezésünkre álló források alapján ebből az időből kettőt tudunk kimutatni. Az egyik Josef Redelmeyer prágai festő, a másik pedig Franz Redelmayer éremvésső.[2] A valószínűség szerint az utóbbi személyében kellene keresnünk az érem készítő mesterét, ha bizonyos aggályok nem merülnének fel az ő szerzőségét illetőleg.

Erről a Franz Redelmayer nevű vésnökről csupán néhány adat áll rendelkezésünkre. 1769. április 18-án lépett a bécsi Főpénzverő szolgálatába, mint fizetéstelen vésnökgyakornok. 1773. december 10-én 150 forintot kapott a Ferdinánd fhg. és estei Maria Beatrice emlékérmének készítéséért. 1775. október 27-én a gyulafehérvári pénzverőhöz nevezték ki vésnök-adjunktusnak. 1779. április 23-án ugyanitt említik, mint éremvésőt, végül 1797. október 4-én jelentették Gyulafehérvárról, hogy Redelmayert 7 hónappal azelőtt gutaütés érte és így munkáját nem tudja végezni.

A fenti adatokból tehát kiderül, hogy Franz Redelmayer 1770-ben, azaz a Batthyány-érem keletkezése idején még Bécsben tartózkodott; egyben igazolva látszik az emlékérem-készítésben való jártassága is. Ez a két tény már magában is eléggé meggyőző bizonyíték lenne arra, hogy Redelmayer személyében keressük a készítő mestert, ha több körülmény nem szólna mégis e feltevés ellen. Így mindenekelőtt maga a szignatúra. Ugyanis az érmen F. W. Redlmaeyer látható. A Redlmaeyer=Redelmayer eltérés a névírásban még csak magyarázható lenne, de a W. feloldását nem tudjuk nyujtani. Másfelől az érem 1770-ben készült, viszont Redelmayer 1769-ben még csak fizetéstelen vésnökgyakornok volt, tehát pályája legelején állott. Végül pedig bár tény, hogy a forrásunk tanúsága szerint külön díjazást kapott 1773-ban a főhercegi pár részére készített emlékéremért, azonban az ő nevével jelzett hasonló emlékérmet a rendelkezésünkre álló anyagban és irodalomban nem tudunk kimutatni. A főhercegi párról ismeretes ugyan az 1771—1775 közötti évekből több érem is, de ezek más éremművészek (Kraft, Würth és Haynl) művei. Lehetséges tehát, hogy a fiatal Redelmayer csupán a verőtövek elkészítése vagy az érmek egyéb technikai előállítása körül kifejtett munkájáért nyerte a külön díjazást, maga az éremkép pedig az említett jelesebb éremművészek valamelyikének művével azonos. Egyébként is a Batthyány-érem kivitelezési módja inkább szobrászi kézre vall. Így a készítő mester kilétének kérdését továbbra is nyitva kell hagynunk, amíg vagy egy tényleges F. W. Redlmaeyer nevű éremművészre, illetve szobrászra vonatkozólag kerülnek elő adatok, vagy pedig a mi Franz Redelmayerünk éremművészi tevékenységére nézve lesznek bővebb bizonyítékaink.

Batthyány Károly József hercegről ezen az emlékérmen kívül más érmészeti emlékeink is vannak, nevezetesen pénzek. Ugyanis ő, mint birodalmi herceg, pénzverési joggal is rendelkezett és ismeretesek az 1764., 1765., 1768. és 1770. években vert különböző pénzfajai: tizes arany, ötös arany, dukát, tallér és féltallér. Az elő- és hátlapi köriratokban elhúzódó hosszú címben itt is megtaláljuk a „campi mareschalcus" rangot. E pénzek készítője Johann Toda, bécsi kamarai vésnök volt.

Maga a szóbanforgó emlékérem (inkább már kisebb méretű relief) rendkívül erőteljes, plasztikus mintázásban ábrázolja a herceget és a dús csigákban leomló haj, valamint az élénk köpenyredőzés úgy stílusban, mint divatban egyaránt a rokokó ízlés hű kifejezői. Az éremkép egyébként abból a szempontból is jelentőséggel rendelkezik, hogy a hercegről fennmaradt egykorú metszetekkel egybevetve, ez tekinthető a leghűbb arcképábrázolásnak. Vagyis az általunk elért és átvizsgált anyagban ikonográfiai szempontból ez a legértékesebb ábrázolás, ami talán valószínűvé teszi azt a feltevést, hogy az emlékérem élet után készült. Arra sajnos ezidőszerint nem tudunk feleletet adni, hogy milyen alkalomból készülhetett ez az arcképes érem.

HUSZÁR LAJOS

[1] *Nagy Iván*, Magyarország családai 1857. I. 136. l., *Kempelen Béla*, Magyar nemes családok 1911. I. 492. l., *Wuszbach*, Biogr.-Lexicon I. 178 l.

[2] *Thieme—Becker*, Allgem. Lexikon der bildenden Künstler XXVIII. 71 l. és Katalog der Münz- und Medaillen Stempelsammlung des K. K. Hauptmünzamtes IV. 1316 l.

REDELMAYER, *Franz*, éremvéső. Bécsben tanult s 1769. lépett a bécsi pénzverde szolgálatába. 1773. készítette Ferdinánd főherceg és Estei Mária Beatrix emlékérmeit. 1775-től a gyulafehérvári pénzverdében működött.

E. gy. II. 357 l.

otika visszonyáról rendesen azé
i hogy gyakorlati gazdaság poli
itásai szenpontjából tehát a tu
következö soroknak acéljuk se a
em bemük tisztázni és éppen ezé
lkozm a feladat csak igy oldhat
séhez myul tudatába van feefösé
akar végezni ezt pedig csak ug
kell tisztázniahogy mi a közgaz
k.
gazdasági polrszembe állo
lméletet ért mindenkiehhez a
tehetjük még hogy elméetröl sz
am magyaréázatot képzelünk mell
azdaságtanban éppen gazdasági
össz függéseibe is érthetöbá
tárgyi alappal .Ha ilyennel
haszna az emberiség szemponjáb
pasztalás vagy elegalább
letes gondolat élpülettel
ább tényekból indul ki valamely
nkágmegjeismeri lfel
lni, rendesenannál inkább közel
ève, hogy a tapasztalati tényhe
a kiindulásul szogáló annak fel
semmi más mem vezet mint az öa
kvés tiszta elméelettelállunk
nagyarárazat egyáltalán nem ért
n egy tuldományirányzatának
itásai il yenek nek tekinthetjük
záló egyensulnés az ebböl

Redelmayer, Franz

Graveuradjunct beim Münzamte in Carlsburg

1769. R. tritt als unbesoldeter Graveurscholar beim Hauptmünzamte ein.

1773. R. erhält für die Medaille auf Erzherzog Ferdinand und Maria Beatrix von Este eine Remuneration von 150 fl.

1775. R. erhält die Graveuradjunctstelle in Carlsburg.

1779. R. wird zum Münzgraveur in Carlsburg ernannt.

Katmünzen IV. 1316. l.

Erzsébet - Népakadémia IV. 56.

M.D.K.

Redenbacher, Matthias, kőműves

Steiermarki születésű.
1746-ban telepedett le Eperjesen.

Mária G. Aggházy: Steirische Beziehungen der ungarländischen Barockkunst.
Acta Historiae Artium,
Bp. 1967. Tom. XIII. fasc. 4. 316 old.

Francesco Redenti

litográfiája: „Ciò che non hanno etc" /Kossuth és tábornai megkoppasztjak a császári sast:/ 652 s. reprodukció. 1849.

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével, Budapest 1973. 575 l

M. D. K

REDER Adolf Antal festő

Buda, ferencesek temploma (Mártírok u. 23.) a Szt. József mellékoltár ~~ott~~ 1834-es restaurálása során megrongálódott oltárkái helyébe új oltárkái (1839.) ez csak amatőr munka

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 238. l.

Reder A

festő.

Munkedvelő. 1840-ben a vakok intézete számára megfestette Haüy Bálint a vakok nevelése alapítójának arczképét.

Társalkodó, 1840. 95. l

Reder A

festo.

A vakok intézete szamára megfestette Hany Bálint, a vakok nevelési módja megalapítójának mellképét, 1) „Mint mikedvelő", diszérétesen ismert Reder, írja róla ugyanott.

1) Dolezsalek Antal. Hany Bálintnak, a vakok nevelése alapítójának emlékszobra. Honmüvész 1840. 198. l.

Reder András

könyves

1721-22.

Vörakna.

Schuller özvei

416, 417 l.

BUDAPEST
42 11 10-1

Reder Antal

mühedvelő festő

l.

Szokolay 64. l.

ujlaki

AZ ELSŐ KÖTET TARTALMA:

Előszó.

I. Az első stáció.

II. Makói szép napok. Régi iskola, régi tanárok. Az Acsev meg egyéb közlekedési eszközök.

III. Arad sajtója és társadalma a 900-as években. Küzdelmek, párbajok, szerelmek. A hires aradi püspökválasztás. Egy aradi bankigazgató karriérje és bukása.

IV. A belgrádi királygyilkosság.

V. Szeged és Vidéke. A Hétvezér-utcai kurián. Harc a villamosért.

Réder Antal Adolf

Pest

XIX 14.

l.

La Rosée

30.l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Réder Tivadar

szül. Szinegen 1855

1879-80

Bécsi akadémia
Ujházy

1855
32
1884

Miniatür V. 1

Réder Tivadar

Réder Tivadar, építész, Sümegről, 23 éves korában, 1878 okt.-ben iratkozott be és 1880 júl.-ig Th. Hansen tanítványa volt.

Fleischer Bécs 78/l

Redes, Jakob

ötvös 1702 – 1706. Sopron

l.

Csatsopronjötv. 16. l.

Redey Claudine

miniatur fresko ?

l.

Benyov Bratisl.

85. l.

Réday Endre
rajzai

M.D.K.

" Akt "(repro)

—: Réday Endre kiállításáról
Élet és Irodalom, 1964. május 9 – 9 lap

Rédey Endre
szobrász

M.D.K.

Műtermi állitásán, amelyet
Gyarmathy Tihamérrel rendezett,
bemutatta kollekcióját.

Frank János: Gyarmathy Tihamér és Rédey Endre
Élet és Szodalom, 1964. május 2. – 9 lap.

Rédey Endre, szobrász MDK

Gyarmathy Tibor festőművésszel
közösen műtermkiállításon
mutatja be műveit.

G. M.: Fekete Jal 2

ESTI HIRLAP, Dr. 1964. ápr. 24.

Rédey Endre nobrász

hűtekem kiállítása volt.

Vigilia, 1964, 6 n., 380 old.

Rédey Endre

Bp Tanács körút 6. sz alatt lévő
gybrösz műtermében kiállítása
volt Gyarmathy Tihamérvel

Frank János: Gyarmathy Tihamér
és Rédey Endre.

Élet és Irodalom 1964 nyg. 2.

Heidelberg

Hyp Tennis Verein 1 e.V.

Hockey Abteilung

Heidelberg, Hyp-Tennis-Verein

Hockey Abteilung

Hyp-Tennis-Verein 1 e.V.

Heidelberg

Hockey Abteilung

Rédey Endre

Plantikák (repr.)

Magvető-almanach 1867/1. 127-8. l.

Rideg Endre

A Stúdió Anyja

Budapesti pedagógusok képzőművészstúdiója 1953-1963.
Ber. Vajkai Aurél Gy. 1963.
38 o.

Rédey Endre

A Stúdió alapító tagja

A budapesti pedagógiai képzőművén stúdiója 1953-1963. Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.
29.o.

az ember valamit mondani szeretne,
ami mindenben benne van, s mindentől távol;
ami ámulatot lehell a felnyitott szemekre,
ami közös sorsú a másnapos halálból,

ami az ölelés kútjából felködlik egyre,
ami vörös lüktetés a napból kilángol,
amire összebújna, amire béna nyelve,
valami állatszemű, szólni vágyó mámort,

valami mágus szót, amely a fényt jelenti,
aranylót, végtelent, íveset, fehéret –
képletet, melyet még nem mondott ki senki,

de ez csendülő és kórushangú képlet;
valami közös, értő, sugárszárnyú fenti
dallam, mely meghal, mihelyt feléled.

szentmihályi péter

6858 fnyv I

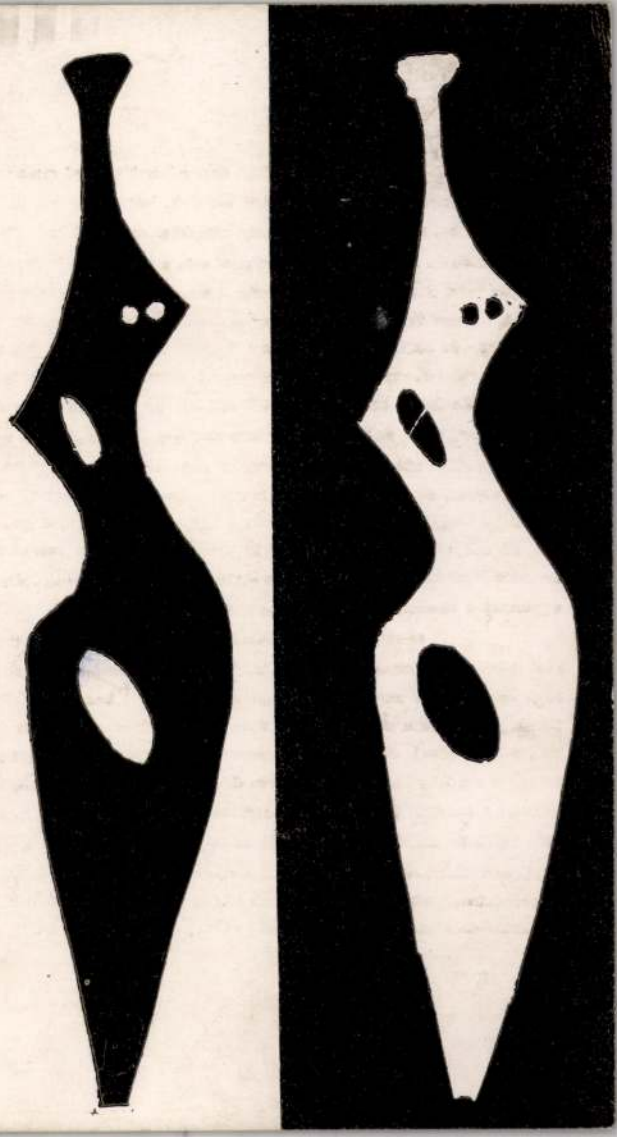

ha feleletet keresünk arra a kérdésre, mi ma a magyar művészet központi problémája, úgy találjuk, hogy a korszerű forma kialakítása az. azé a formáé, amely megfelel szellemi és fizikai életünk sajátos és aktuális követelményeinek. a születő müveknek csak egy hányada lírai vallomás, amely önmagában találja meg célját, nagyobb része funkciót követel a közösség életében, vagyis a monumentalitás és az összművészet, a különböző művészeti ágak, az építészet, festészet, szobrászat, a művészi és ipari alakítás szintézisének problémáját feszegeti. a kérdés föltevése már több mint egy évtizedes, a háború utáni nehéz évek multán az anyagi fellendüléssel egyidős, de a megválaszolást a tévhitek egész sora akadályozta. s ha mind több és több olyan terv valósul is meg, amely a gyakorlatban bizonyitja be megfelelő voltát azáltal, hogy mindennapjaink gazdagitó, alakitó tényezőjévé válik, még mindig nagyon sok mű szorul a műtermek négy fala közé, nélkülözi a nyilvánosság éltető levegőjét, amely ugyanezt a funkciót kiválóan teljesitené.

rédey endre a kisérletező művészek közé tartozik. plasztikái magukban hordják a monumentális funkció lehetőségét. legszemélyesebb bensőséges hangú szobraiban is benne foglaltatik a készség a kifeléfordulásra. nem fenyeget az a veszély, hogy az oly helytelen szóval díszitő művészetnek nevezett épületplasztikában felnagyitott kisplasztikát müvelne. de nemcsak formái hordják magukban a szabad tér, vagy az architekturális környezet követelte átalakulás lehetőségét, de ami el nem választható, ezek a formák anyagban elgondoltak, rezonálnak a környezet formáira és anyagára, együtthatnak összejátszanak azzal. rédey plasztikái mai életünk környezetének kialakitásában jelentős szerepet tölthetnek be.

körner éva

rédey endre

műteremkiállítása

megnyitja
bojár iván
rendezte
bálint endre

budapest
V. tanács körút 6

megnyitó
1964 április 18
délután 6 órakor

nyitva délután 4–7-ig
vasárnap 10–2-ig

rédey

műterem kiállítása

1963

december

4925 fnyv I

rédey endre
kisplasztikái

budapest
V tanács krt 6

megnyitás
december 8-án
délelőtt 10 órakor

nyitva délután 4–7-ig
vasárnap 10–6-ig

M.D.Y.

Rédey Endre
Grafikus

„Táncos"

Élet és Irodalom, 1967. ápr. 8 - 9 lap.

Rédey Endre

Szobrász - rajztanár

Tanács köruti mütermében rendezte meg gyüjteményes kiállitását.
Szines zománctechnikával is foglalkozik.

Rajztanitás 1964. XV. sz. 31.l.

M.D.K

Réday Endre
grafikus

Női fej

Élet és Irodalom, 1966. jún. 18 - 1 lap.

Réday Endre ADK

és Gyarmathy Tihamér

tárlata az első magyarországi

múzeum kiállítás.

S. M.: Fehete tal.

Arti Thilap 1964. ápr 24

Péday Ferenc

10 napos romániai úton vett részt.

A Magyar Képzőművészek
Szövetsége Iparművés
Titkárságának Tájékoztat. 1970. IV. 40.l.

MDK

Redő Ferenc

Szigliget, lino

Somló, "

Badacsony, "

Balatoni nyári tárlat 1964.

Keszthely, Tihany, Veszprém

Rédey István festőművész, grafikus

Az egerszegi Ifjúsági Házban megnyílt a honvédségi szakkörök évi bemutatója mehyen végy, a katonaéletből merített festmé-nye szerepel. „Vállalkozás előtt" – „Határ-biztosítás". Valamennyi egységesebb, festőibb a korábbi, hasonló témavilágú „Árvíz" – sorozatnál. (említve).

T.Z.: Huszonéveseк vallomása.
Zalai Hírlap, 1973. jún. 20.

Rédey István

1021

Rédey István: HAZAFELÉ

…ást tekinthetik meg a film-
…művészet kedvelői.

…61

tett a kiadó egy érdekes, tudományos, fantasztikus regényt is: Horváth Zoltán Géza könyvének címe: „Hány példányban óhajt élni?" Sok színes és fekete-fehér kép illusztrálja Harald Lange szép fotóalbumát, címe „Kelet-Afrika állatparadicsomában".

Az Európa Könyvkiadó újdonságai között szerepel egy, a második világháborúról szóló elbeszéléseket tartalmazó antológia, melynek gazdag anyagát Bart István válogatta. Megjelent Maupassant: „Korzikai történet" című elbeszéléskötete s a Magyar Helikon gondozásában Ovidius: „Átváltozások" című klasszikus versciklusa, Devecseri Gábor művészi fordításában. A Napjaink költészete sorozatban látott napvilágot Edward Cummings 99 verse, kitűnő műfordítóink tolmácsolásában. A Diákkönyvtár új kötete Makszim Gorkij: „Az anya" című híres regénye. Az amerikai esszé legjobb mestereitől közöl kiváló válogatást az Országh László szerkesztésében megjelent antológia: „Az el nem képzelt Amerika".

került Kosztolányi Dezső összegyűjtött verseinek régen nélkülözött vaskos kötete. Bólya Péter novelláiból ad válogatást „Az eltűnt szoba". Benamy Sándor regénye „A pakomparts, az agglegény és a kisfiú". A Magyarország felfedezése sorozatban látott napvilágot Tüskés Tibor a mai Pécset, annak problémáit ismertető könyve, a „Nagyváros születik".

A Tankönyvkiadó az író születésének 150. évfordulója alkalmából érdekes antológiát jelentetett meg „Jókaitól — Jókairól" címmel. A Korszerű nevelés sorozatban látott napvilágot Kozma Tamás tanulmánya, a „Hátrányos helyzet", mely egy kritikus oktatásügyi probléma társadalmi vetületeivel foglalkozik.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 JUL 13

ZALAI HÍRLAP

Rédey István

1021

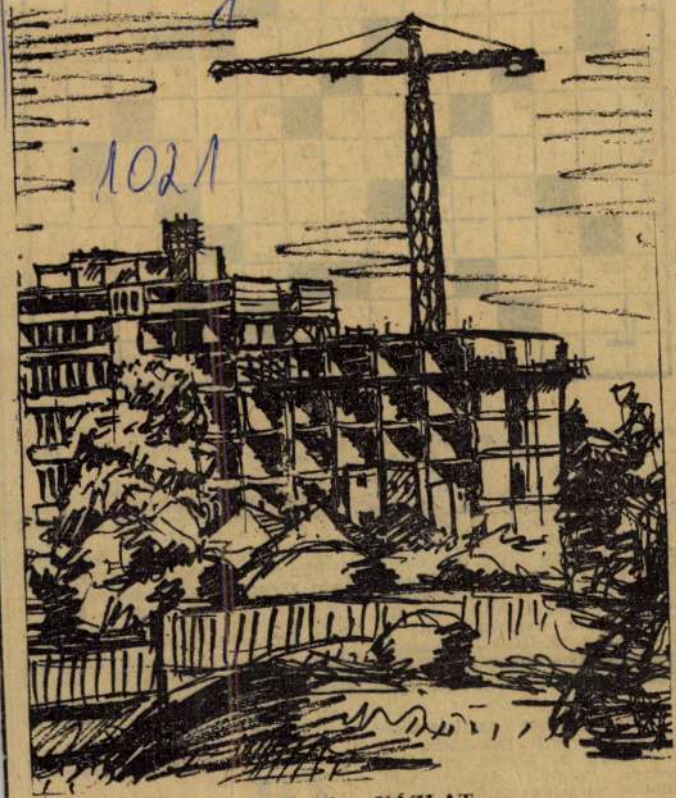

Rédey István: VÁZLAT

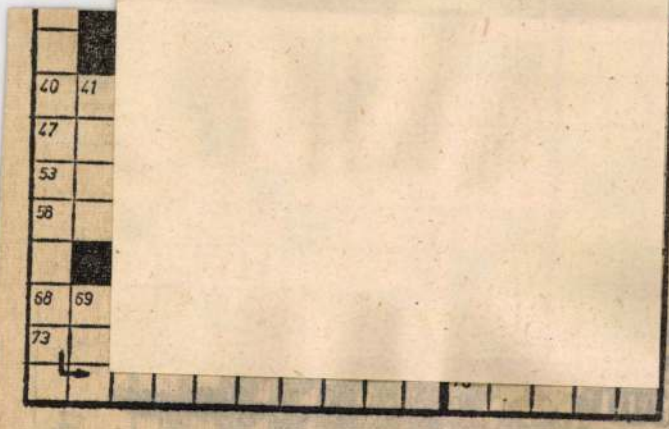

jelenti" című mű szerzője. 46. ...ica, Beethoven III. Esz-dúr szimfóniája. 48. ...oz, árnyékol. 50. Nóbel-díjas francia író (André). 54. Kosár. 56. ...ett, nálunk tiltott szerencsejáték. 57. Az erdőőr is ez. 60. Az igazi bor ebből lesz. 63. A ruha dísze. 64. Cselekedet. 65. Pest megyei község. 66. Idegvégződés. 67. Amerikai Űrhajózási Hivatal (NASA). 69. Hátulról éri! 72. Szintén nem! 74. Fordított rag. 75. Ól. 76. Sőt szélei.

Beküldendő: a vízszintes és függőleges 1. számú sorok megfejtése.

A megfejtéseket szerkesztőségünk címére kell beküldeni. A levelezőlapra az alábbi rejtvényszelvényt kérjük felragasztani. **Beküldési határidő: 1975. július 19.** Legjobb rejtvényfejtőink között minden hónapban könyveket sorsolunk ki. A július 6-i számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése:

Hűl a bak, fűt a rák
Forr a világkazán:
Most küzd, előre, most küzd meg
A Nap a téllel!

Június havi legjobb rejtvényfejtőink közül könyvet nyert: **Kánán Gyuláné**, Zalaegerszeg, Landorhegyi u. 18/a, **Furján Ferenc**, Zalaegerszeg, Egerszeghegy. **Fenyvesi Istvánné**, Nagykanizsa, Kodály Z. u. 1—3. **Jánosi Józsefné**, Nagykanizsa, Béke u. 64. **Molnár Istvánné**, Tófej, Rákóczi u. 14.

A könyveket postán küldjük el.

ZH | ***Rejtvényszelvény*** ***1975. júl. 13.***

Rédly Sándor
hontmegyei birtokos
műkedvelő rajzoló

A Szondi-emlékká-
polnáról készült rajza
Repr
Pongrácz Sajós

Szondi-album
Esztergom, 1885
12. l.

Fenti serveste a
Gerl Károly által
vésett Szondi emlék-
ceremnek a kápolnát
ábrázoló oldalát
Repr
u. o. 58. l.

BUDAPEST
46 VII. -5 10
G 4 G

46 VII -4 13

Redlitz

nyomdászcsalád

l.

Kertész nyomtatott

268. l.

enekülés Egyiptomba.

yarországi Szent Erzsébet
zon, olaj, 190×110 cm.
zve lent jobbra: Franz Dobyaschofsky, 1866.
or prímás rendelte a művésznél.
Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki kép-
tár. Esztergom, II., 1875., 44. szám. —

Redlitz Ferdinand

János

könyvnyomdász

Kertész nyomtatott

154. l.

RUDNAY PRÍMÁS KÖRMENETI KERESZTJE,

ezüst, részben aranyozva. Hátlapján: PAR (Princeps Alexander Rudnay). Bécsi hitelesítő bélyeggel és K mesterjeggyel.
Mag. 196 cm.
Joseph Kern bécsi ötvös műve 1821-ből.
Rudnay prímás (1819—1831) ajándéka.

Lepold: Adatok 36. l. — Lepold Katalógus 214. sz.

MAJTHÉNYI ANTAL MELLKERESZTJE,

aranyozott ezüst, malachit dísszel. Hátlapján vésett inda, belsejében ereklyék.
Mag. 9 cm.
Magyar (?) munka 1830 körül.
Majthényi Antal esztergomi kanonok (1825—1856) hagyatékából.

Lepold: Adatok 33. l. — Lepold Katalógus 97. sz.

KANNA ÉS MOSDÓTÁL.

A kanna Bécs, 1830, EA mesterjeggyel.
Magy 22·7 cm.
Az ovális tál Bécs, 1830, CS mesterjeggyel.
Hossza 40·5 cm.
A talpán ovális medaillonban: Országos Katolikus Szövetség MCM.
Csernoch prímásnak ajándékozta aranymiséje alkalmából az Országos Katolikus Szövetség, 1925.

RUDNAY PRÍMÁS KÖRMENETI

MDK

Reclitz Ferdinánd János.

nyomdász

1775-ben állít nyomdát Eperjesen. Halála után özvegye bírta a nyomdát Reclitz Mária nélány évig.

Firtinger Károly: Hazánk könyvnyomtatói. Grafikai Szemle 1893 évf. 17 6 l.

Redlmayer

ércmvérő

lásd

Num. Közl

1939-40. 66. l.

8

Római hajóhad V. 257.

Redlmaeyer F. W.

nobrait

d-

Csányi Ernst ipacsa

172. sz.

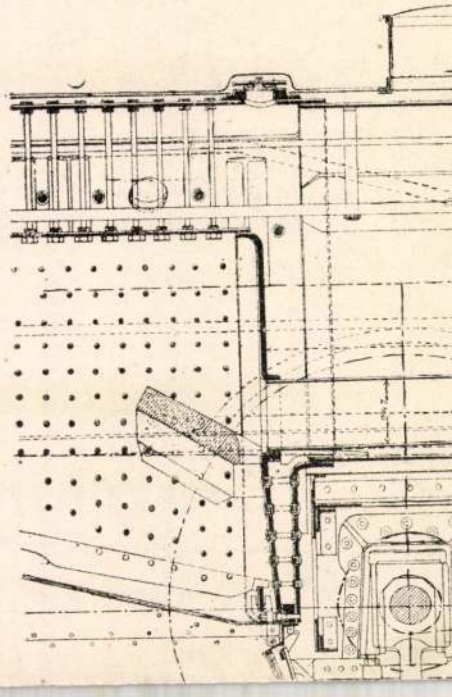

Redlmayer F. W

l

Va Hö Ernst gjujt

VI/II 25

indulok uj alkotmányos küzdelembe,
gitimizmus lánglelkü apostola: Grige
királyság megváltó eszméjének. És
nyugalmat, békét, becsületes demokrá

Ezért fordulok barátaimhoz, hiv
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunk
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonc
sok ezer embertársamon, joggal kérh
harcolni az elnyomatás veszedelme ell

És kérek mindenkit, akit közös e
nek semmit, amig igazolt embere
Griger Miklós és az én nevem

Budapest, 1935 március havába

Márkus-nyomda, Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

MDK

F.W. Redlmaeyer, szobrász

Batthyan Károly hercemlékérme. 177o. Arany.br.plak.
Repr. a XXIII.táblán.

Ernst Muzeum plasztikai anyagának aukciója. Szobr.dom.
müvek, plak.érmek.
Árver. Közl. 1939 jan. 1.rk.sz. Kat. 5o.old.

Redlmaeyer, F. W.

Batthyan Károly herczg emlékérme, 1770. Aranyszott bronzplakett

Ernst-Muzeumaukcioja I. 50. l.

REDLMAEYER, F. W.

1770

Huszár: Szanági ezmel. Bp. 1999.
14. Nr. 26.

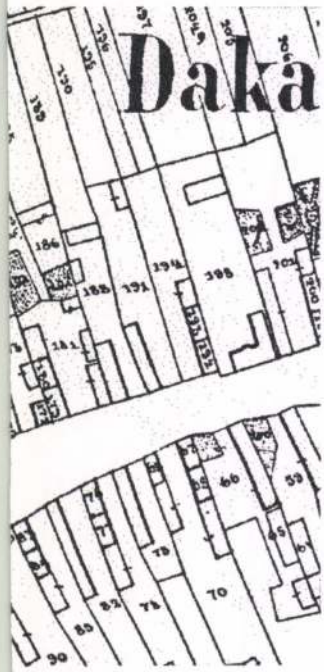

század közepe

a másnak majd sikerül. Tu-
ig elég biztos alapon, hogy

erület szélén állt, északko

. Reichner Jenő építész

Tér és Forma, 1932.

V. évf. 34 p. utáni V. tábla.
két új budapesti bérház.

Rédly György

Kőmüvesmester

1860-ban javitásokat végzett az alábbi székes-egyház tornyain.

Ádám Iván. A veszprémi székesegyház. Veszprém 1912. II. r. 488. l.

-

ejts,
évek
sok
zor,
ovábbi
egfi-
sor-
e nem
k ön-
ziciós
olna
kat
zokat
yatlott,
t ahogy
előbb
rajzot
vel

MDK

Redly Károly

Hortenzia, of.

Thea asztal, "

N.Szal. 2.zsürimentes kiáll. 1916. máj. 18 l.

Ünnepi Könyvhét 2000.

Készült a BDMK rotaüzemében, 120 példányban.
F.k.: Pallósiné Toldi Márta. Gy.sz.: 14/2000.

„Aranypáva
Hajnali ég udvarába"
/Gazdag Erzsi/

Közreműködik

Söjtöri Bálint /mese/
és
Tóth Bianka /furulya/

A Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár
tisztelettel meghívja Önt

Rédei Magda
grafikus
kiállításának megnyitójára

2000. május 19-én 16 órára
a könyvtár előadótermébe

Megnyitót mond

Kapiller Sarolta
titkárságvezető
Megyeháza

A kiállítás május 19. – június 10. között
megtekinthető a könyvtár nyitvatartási
idejében

Életrajz

Rédei Magda 1942-ben Budapesten született. Grafikus és bölcsész. Grafikusi munkát a HUNGEXPO és az AGRO TERV vállalatoknál végzett. Munkájáért miniszteri dicséretet kapott. Szabadúszóként az IKARUS, a LÁNG Gépgyár számára /külföldi partnereik részére/ szórólapokat, prospektusokat, arculatterveket készített. Rövid ideig tanított rajzot. Tervezett könyvborítókat, játékdobozokra grafikát és fotografikákat. 1998 óta foglalkozik komolyabban képeslapok tervezésével. Ezek közül néhány a Zsigray Stúdió kiadásában már megjelent.

Az UNICEF magyarországi képviselete 19 képét küldte el a szervezet nemzetközi zsűrijébe. 1998-99 nyarán a decsi művésztelepen dolgozott. Azóta más jellegű munkái is születtek, amelyekkel részt vett csoportos és egyéni kiállításokon. Képei papírból - tépéssel ill. vágással készülnek. /Kollázs/

1998-tól tagja a Szabad Képző és Iparművészek Országos Szövetségének.

Csoportos kiállítások:

1988.

- Szabad Képző és Iparművészek III. Országos Kiáll. Újpest Galéria /Budapest/
- Budapesti Művelődési Központ /Bp./
- Nagyközségi Faluház /Decs/

1999.

- Almádi Napok 99 /Balatonalmádi/

Egyéni kiállítások:

1999.

- Céh Galéria /Szentendre/
- Európaház /Graz/

Készült a BDMK rotaüzemében, 200 példányban.
F.k.: Pallósiné Toldi Márta. Gy.sz.: 15/2000.

„Aranypáva
Hajnali ég udvarába"
/Gazdag Erzsi/

RÉDEI MAGDA

kollázsainak kiállítása
a Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtárban
május 19. – június 10. között

A kiállított képek jegyzéke

A Biblia képei

Ádám és Éva
A bűnbeesés I.
A bűnbeesés II.
Énekek éneke
Feltámadás
Jeruzsálem
Látomás a harsonáról
Mózes
Salome
Sikátor
A tiltott fa
Via Dolorosa I.
Via Dolorosa II.

Meseillusztrációk

Aranyhajú
Csillagszemű
A kék madár
Csongor és Tünde

Lévay Erzsébet verseihez

Farsang napja eljött már - Farsang van
Itt a nyár
Móka-dal
Ősz – Ősz végén
Őszi dal
Vidám őszi dal

Gazdag Erzsi verseihez

Fecskehíradó
Aranypáva
Fecskenóta
Hajnalka nyílik a kertben
Holdat, napot kérdező
A kecske és a kóró
A kint felejtett madárijesztő I.
A kint felejtett madárijesztő II.
Megy a vonat
Mondóka
Napraforgó
Száll, száll a pillangó

Rédey János

Rédey János, szül. 1826-ban Kassán, 1844—45 az építészeti szakosztály hallgatója volt.

Fleischer Bécs 78. 1.

Rédey Rezső

Őserő. 1936.

II. ér. 10 n.

21. l.

n. o. 11. n. 15, 16 l.

n. o. 12. n. 9, 10 l.

Miután egyrészt a
nagylelkü adakozók és
kiadások eddig szükség
kezettnek látom az
en megokolt kervény
kek Országos Bizottsága
be vehető egyéb for
részt hivatkozva a
retére, hogy a kiad
zése után a belső j
viselni, a hátralevő
költségek kiutalvány

A templomnak m
kéjét azért nem eng

Rédey Mihály

Kolozsvári építkezéseinél dolgozott Kolozsvárott 1777-ben Bähr Johann Christian asztalos.

B. Nagy Margit: Renesánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

296 l.

Rédey Mihály

építkezéseinél dolgozott Kolozsvárott 1777-ben Asztalos Boka János.

B. Nagy Margit: Renesánsz és barokk Erdélyben. Bukarest, 1970.

2961.

Rédey Rezső

ivó és rajzoló

l.

Őserő. 1936. II.

cf. 7 sz. 11, 12. l

-

,1915.évi julius hó 20-án.-

Tisztelettel

várfelügyelő.-

Rédey Rezső

l.

Ősevő, 1936. II évf.

15 sz. 16. l.

MDK

Rédey Rezső

Trencsén vára, rajz

Őserő. 1936. II. lo. sz. 21.1.

Rédey Tivadar

unopitérz

meghalt Eödöttön 1887-
ben 32 éves korában

Vai Zyp 1887. 2581

Rédey Tivadar

61 éves korában, Aradon. — Rédey Tivadar, mű-
építész, 32 éves korában. Gödöllőn. — Ifj. Kiss

Vas. Ujs. 1887.
258. l.

Redhaber György
antalos

l.

Hazi Sopron tört
II. r. 6. k.
1526. 422. l.

y az országos tárlaton, a város iparművé-
i iskolája túltett rajta és ismét igaza van.
bár az országos iparművészeti iskolában
rt tanítás jóval alaposabb amannál, csak-
y erről a tárlaton meggyőződni nem lehe-
. Kifogásolja, hogy az iskola növendékeinél
ıyzik a jó ízlés és az eredetiség, munkájuk
ább kézi ügyességre vall. Izléstelenséggel
olja az üvegfestészeti műhelyt is. Mi is
véleményen vagyunk vele, s ismételjük a
e tárgyról már közzétettünk. S ha a mű-
zi iparra áttérve, egyrészt elismerését nyil-
ítja a magyar agyagiparról, ugyanakkor
nére veti az ékszeriparnak, hogy szolgai
nzásra adja magát. A bronziparról pedig
ınak saját szavai: «les produits (du petit
nze) qu'ils ont obtenu j'usqu' à ce jour
t très mauvais, les compositions manquent
ièrement d'originalité, de fantaisie et d'
rit, et le travail n'a aucune qualité». A ko-
solt vasat megdícséri. Szóval, mint mon-

Redich Béla

a szegedi Dóm-tér sorsa tele van ellentmondással, hiszen annak idején magát a Dóm teret mondhatni, hogy szinte ollóval metszette bele Redich Béla a város szerkezetébe, ennek ellenére a XX. sz.-i Szegednek egy nagyon jellegzetes tér-alakulatáról és architekturájáról van szó.

Művészeti magazin

1977. máj. 26. TV. 21:50 V bné

Rédiger Béla ifj.

Új Magyarság
1941 febr. 19.

Ifj. abrudbányai *Rédiger* Béla iparművész, a magyar—amerikai olajipari rt. tisztviselője életének 48-ik évében Budapesten elhúnyt. Temetése február 19-én, szerdán délután 3 órakor lesz a rákoskeresztúri köztemető halottasházából az unitárius egyház szertartása szerint.

Ilyen komolyan vették akkor a meggyőződést.

Az üzletekben ékes németséggel iparkodtak vevőt fogni a silány becsi
tékára s az utcákon »nau Wan«-t kiabált a vizhordó, »Reibsand«-ot a kőpo
sváb és »Stroh kááf«-ot orditott a faluról bekerült szalmaárus, ha magyar
müves volt is.

Pedig abban az időben már bontogatta szárnyait a magyar szellem, a ma
érzés. Csakhogy roppant nehézséggel tudott utat törni az idegen világban.

A politikai élet már erősebb hullámokat vert. Hanem ezek a hullámok
igen hathattak ki szélesebb körökre, mert nem volt megfelelő magyar sajtó,
azt közvetitse.

Magyar lap volt ugyan már elég s a magyar politikai, tudományos és
dalmi világ legkiválóbb alakjai állottak munkatársai sorában, de az idegen szelle
mely a főváros életére nehezült s a közönyt, mely az országot megütötte, csak na
lassan sikerült megtörniök.

Az ország népe, mely ma boldogtalan, ha a kora hajnali órákban ke
lapjait ágyához nem viszik, akkor még nem igen volt kiváncsi sem a politik

Rédiger Béla ifj.

ipari művész

Abrudbányai ifj. *Rédiger Béla* iparművész 48 éves korában meghalt. Szerdán 3 órakor temetik a rákoskereszturi temetőben.

Pesti Hírlap

1941. febr. 19.

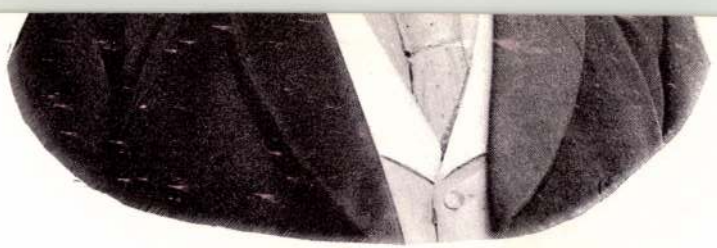

vásárhelyi Wodianer József

Rédiger Béla

butortervező

1909-12

Éimisk 1930. 87. l.

á nyolcz ablakú emeletes épület mellett,
, melynek csak négy ablaka látható. Mö-
, emelkedik oszlopokon nyugvó tetővel. A bás-
számos lőrést ~~[illegible]~~ látunk, a várba a sánczhoz ve-
intni s az ~~erődöt körülfutó~~ árokban víz van

PVVAR".

éretei a vonalkeretnek 10 : 14.5 c/m.

a 4588.

126/94 № 132.

Rédiger Béla

az EMKE-től 300 K

Éimisk 1913-14.

Rédiger Béla

EMKE töl 300k

Értimisk 1909/10. 9.1.

en festő.

adból.

dultan és huszárkapitányi
Előre fésült haja, bajusza

: és szemöldöke barna.
s, vállvetőjét hátracsapta,
:s van »F. I.« monogram-
a és kardja markolatának
az asztalon forgós csákó

— Lelt. sz. 520. — Értéke
:a 1894 május 15-én. — Az
:tóber 4-iki 48320 sz. min.
etett 1894 szeptember 25-én

datok. 1894 : IX. 386. *Isme-*
Antal.

Rédiger Béla

100 K. államosztály

Értímiszt 1911/12

24. l.

Rédiger Béla

1000 K államsegély

Történik 1910/11. 15. l.

149

- 4-én. ✝ 1535 után.

T könyöklő

oronisz fia, kinek testét megyszinü ken-
rit össze, T baljával pedig előre mutat,
néz. Szőke haja göndör, bajusza és sza-
~~könyököl és bal~~ lábával ~~lissé felebb~~ egy pikláris lépett.
egyes vidék.

1896: XI. 27-én a 63490 sz. leirattal

17
~~2-án~~ (77/97. 80/97.)
a 13050 ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ sz~~ámot~~. L (123/97.)

L leirat

Rédiger Béla

EMKE-tól 3 ook

Esztimisk 1911/12

24. l.

Cserép, őshon VIII. 199

Rédiger Béla

EMKE-tól Book

Értesítés 1910/11.

15 l.

Vjestnik VI. 204

Rédiger Béla

nahoklevél jeles eredm. és képesítő oklevél

Eimisk 1912/13

29. l.

T. 2067.

évő forrás előtt a lovait megita-
át igazgatja. Felirata:

rische [illegible] Gruppen.

k. 18.2: 31.2 cm.

Rédiger Béla

EMKE-tól 300 K

Éimisk

1912/13.

28. l.

Abonyszánkó h. n. I. III.

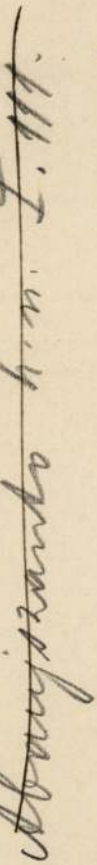

1906. V. 10

Nógrádvármegyei múzeumtársulatnak Balassagyarmat: a Nagy Iván féle birtok zándékolt eladása tárgyában felt ólítás a végrendelet hiteles másolatának, a társulatnak az eladásra vonatkozó határozatának és a telekkönyvi kivonatnak egy a ministerhez intézett fellerjesztés kiséretében történő beküldésére (402/906)

Rédl Mária

Szolnok

Hortenzia, ofv. 40 x 29.

Virágcsendélet, ofv. 40 x 38

Országos diák képzőművészeti Csallitás
Hódmezővásárhely 1965
kat. tev. Orosz László

MDK

Redl Mátyás kőmives

részt vett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold: Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I. Kik épitették ujjá Budát az 1686. évi romokból? Művért 1957. VI. évf. 4. sz. 299. l.

MDK

Rédl F. Sándor, 1927

A m. kir. József Müegyetemen oklevelet nyert épitészek névjegyzéke 1873-1928-ig. Épitő Ipar - Épitő Müvészet 1931. jun. 1. 89.l.

REDL Stefan forti (Pert)

TBM 25 (1996) 372.

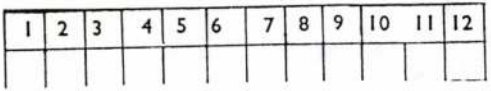
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

Redler Ferenc

soproni kőfaragó

1531

l.

Házi: Sopron város

könyv. II. r. 2. k.

50. f.

Redl József

ötv.

Kőmagyotvj: 544. sz.

544
Nr. 444
+471
nyműves. —
U mit

Redl József

aranymives Pest

1839-ben mester

1849-ig kivethető

Horváth Szentpéter

256 l.

Ortelius Redivivus, zérmetsző MDK

Ausführliche Beschreibung der Ungarischen und Siebenbürgischen Kriegshändel von anno 1395 bis an des 1665 Jahr. II. (Nürnberg 1665) 117. A képmás a. X. sz. Miskey István képmása. 99 old. 41. jegyz. Elias Widemann zérmetszete nyomán.

Kiss Ákos: A XVII. századi Győr két nevezetes katonája. A két Miskey István. 93.c.

Arrabona, Győr. 1968. 10. Kantus János Múz. Győr. 1968 Győr-Sopron Megyei Nyomdavál.

REDL Anna

Vajda Kornél: Redl Anna. = Könyvtáros
41. évf. 9. sz. 1991. 566. p. ill

szabadjegyet is beszerezte, mint ujságíró; az akkor már Budapesten élő *Krúdy Gyula*, ki a Debreczeni Ellenőrnek millenniumi tudósítója volt, maga is hívta Zoltait a kiállításra, mégis tervét nem tudta megvalósítani. A szerkesztői postában (július 21) így üzent fiatal barátjának: „még *Prometheus* sem volt erősebben leláncolva, mint ahogy minket köt Debrecenhez a mindennapi robotmunka. Mert se a felelős szerkesztő, se a főlevéltárnok nincs idehaza. Mind a kettőt helyettesíteni kell". A Zoltai becsületes jó lelkét és buzgó szolgálatkészségét bizony eléggé kihasználták felettesei.

A millennium évében a szomszédos, Debrecennel mindig vetélkedő Nagyváradon a biharvármegyei és nagyváradi régészeti és történelmi egylet június 27-én megnyitotta új múzeumát, azonban Debrecenben nem történt semmi. Legfeljebb a Piac-utcai fiatal ékszerész, *Löfkovits Artúr* jegyezte meg magának a helyi lapokból az erről a témáról közzéadott eszmecserét. Végül is a lelkes ujságírógárda múzeumot nem alapíthatott, csupán szószólója lehetett a nemes eszmének. A város vezetőségének kellett volna a szükséges lépéseket megtenni, hogy ezen a téren *Nyíregyháza* (1892), *Nagyvárad* városokkal, sőt *Tiszafüreddel* szemben is ne maradjon el túlságosan.

Az ujságíró amilyen könnyen leteszi az egyik lelohadt fák-

Rédl Ferenc Sándor

építész.

Szül. Bilovár 1903.

Oklevelet nyert 1927.

Nemzetközi egyetem 16 l.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA

SZERKESZTETTE

BŐDY (BÖGEHOLD) FERENC

IGAZGATÓ

BUDAPEST, 1934

Rédl György építő kőmüves pallér M.D.U.

A balatonkenesei ref. templom tornyán dolgozik 1844 ben.

Czakó Gyula: A balatonkenesei ref. egyház története. Pápa 1912, 38.

M. D. V.

REDL, Joseph arckép- és történeti festő
Szül. 1774 Wien, megh. u. o. 1836.
A bécsi akadémia professzora,
oltárképek és arcképek Magyar-
országon

Garas XVIII. 7 243. l.

MDK

Rédl Mária rajzoló

Magyar találmány a Kacka perzsa. Népszava, 1959. nov. 13. 1.o. Kép.

Rediskiny, Aloys, pozsonyi ötvösinas

Muz. és Kvt. Ert. V. 149.

Rediskiny Aloys

Rediskiny Alajos

átvöt 1821

laid

Mils. Pors. 149

(339.) **Nagyajtai Kerekes Jóska**. A debreceni 39. honvéd gy. ezred ifjú hadnagya, az I. és II. oszt. ezüst vitézségi érem s a hadi ékitményes katonai érdemkereszt III. osztályának immár hősi halált halt tulajdonosa.

Az alig 18 éves ifjú hadnagy igazi mintaképe volt a katonai erényeknek, szivének utolsó dobbanásáig. Családja kedvence volt. Sokat ígért, rövid életében sokat adott, hogy annál többet veszítsenek benne!

Tanulmányait Brassóban kezdte s a főreáliskola V. osztályának jeles elvégzése után a nagyszebeni cs. és kir. hadapród-iskola növendéke lett. Innen a mozgósítással Marburgba helyezték át. Mindkét helyről szorgalmáért szülői több elismerő levelet kapván, a legszebb reményekkel voltak eltelve jövője iránt. És méltán, mert az egyszerű székely fiú a németnyelvű iskolák első tanulója volt. A marburgi katonai iskola 3-ik évét be sem fejezte s már zászlóssá avatva a debreceni 39. honv. gy.-ezredbe osztották be.

Harctérre menetele előtt pár napra haza jött szülői látogatására. Édesapja aggodó szeretettel kérte harctérre készülő fiát: „Fiam vigyázz az életedre s ha olyan körülmények közé kerülnél, hogy már amugy sem segíthetne semmi, inkább add meg magad; de könnyelmüen ifjú életedet kockára ne tedd.“ Ekkor mondá apjának egész ifjú életét, hősies lelkét jellemző e szavakat: „Apám, mindent megteszek; de gyáva sohasem leszek.“

Az otthonból az olasz harctérre jútva, csakhamar örömmel értesítette szülőit, hogy hősies magatartásáért kitüntetésben részesült. Ezzel az olasz harctér legelső kitüntetettjei közé sorakozott. Rövid időn belől újabb kitüntetést nyert s az alig 18 éves ifjú hadnagygyá lépett elő. Ha aggódó félelemmel is, de mennyi örömmel, mily nagy gyönyörűséggel kísérte édesapja és édesanyja életének minden ilyen nevezetes mozzanatát!

Hat havi hősies küzdelem után, 1915. okt. 28-án a doberdói fensíkon vívott ütközetben, olasz golyótól találva hősi halált halt. Holtteste St. Martino közelében, külön megjelölt sírban pihen, mig bánatos szülei hazahozathatják. Halála után a katonai érdemkereszt III. osztályával — a hadi ékitménnyel — tüntették ki.

Egy szép ifjú élet, egy sokat igérő, dicsőséges életpálya törött itt derékba! Ah! Ha csak ennyi volna, az ilyen halál láttára azt

Unitárius Közlöny 1916 évf.

kellene mondanunk: „hiábavalóság, minden csak hiábavalóság"! Fölebb a patriárcha lajtorjáján! *Belőlük él a jövendő!!*

Áldás, béke porain s kétségbeesett szülőinek vigasztalódás Isten kegyelme által (*T—a.*)

(340.) **Nagyajtai Kerekes István**, Jóska testvére. IV. éves tanárjelölt, az Erzsébet arany-ösztöndíj birtokosa. Mint tüzérönkéntes szakaszvezető, közel egy éve küzd az északi harctéren, hősies kitartással. Védje, óvja Isten, hadd legyen benne, bennök kárpótlás az elesett testvérért. (*T—a.*)

(341.) **Hegyi Ferenc** fiátfalvi (Udvarhely-m.) őrvezető a 82. gy.-ezredben 1914 aug 6 tól részt vett a nagy galiciai harcokban. Október 14-én Stary-Sambornál súlyosan megsebesült. 1915. ápr. 13-tól újra részt vett a Galiciát fölszabadító diadalokban, mig első sebesülése évfordulóján, okt. 14-én újra könnyebben megsebesült. November 2 án az Isonzo frontra ment, hol példás és vitéz viselkedéséért II. oszt. vitézségi kitüntetésre érdemesitette magát. A háború folyamán a derék, jó vitézt az a borzasztó csapás érte, hogy otthon egy éjszaka egész családja a füstben megfulladt. (M. L.)

(342.) **Ifj. Rédiger Béla** iparművész, abrudbányai Rédiger Béla min. kirendeltségi számtanácsos fia. A mozgósításkor vonult be mint egyévi önkéntes az 50. gy.-ezredhez, Gyulafehérvárra. Kiképzés után, mint kadett 1915. febr. 3 án indult el az oroszlengyelországi harctérre. Itt Tomaszovnál egész május hóig álló harcok voltak. Május 3-án megkezdték az oroszok elleni offenzivát. Nagyobb ütközetek fejlődtek Gapininál, Ivangorod ostrománál, Klusciecnál, Lukovnál, Piacsetkánál, Szereszovnál, a Scara folyónál, Baranovicinél. Ezen ütközetekben Rédiger Béla több szuronyrohamban vett részt. Az offenziva alatt felderitő szolgálatokra jelentkezett s mind akkor, mind az egyes nagyobb ütközetekben sokszor volt életveszedelemben, de ezekből Isten segedelmével mindig épen került ki. Az ivangorodi ütközet után 1915. augusztus 3-án zászlóssá léptették elő. A Scara folyón történt átkelés alkalmával szakaszával azon elsők között volt, kik átmentek és áttörték a drótakadályokat. E tettéért vitézségi érmet kapott. Október 21-én a Baranovicinál vivott ütközetekben 38 emberével elfogott 120 oroszt és visszaszerzett két gépfegyvert, melyeket az előző nap az oroszok foglaltak el a mieinktől. Ezért ujabb kitüntetésre terjesztették föl. 1916 január elsejével hadnagygyá léptették elő. Január hó folyamán részt vett az oroszoknak Toporoutz ellen intézett többszörös támadásai folytán kifejlődött véres ütközetekben. A több mint egy évi állandó fronton való idejét ugy töltötte el, hogy még gyöngélkedő sem volt egy napig sem. 1915. december folyamán két hétig szabadságon volt szüleinél, Kolozsváron.

(343.) **Magyarsárosi Pálffy József** zászlós az 50 gy.-ezredben, lugosi városi tanácsjegyző, 1915 febr. végén ment fel az északi harctérre, mint hadapród-jelölt. Részt vett a tomasovi álló harcok-

Rédiger Károly

lakásberendező

nakon II. díj.

Értimisk

1911/12

23. l.

Rodrigo Ruiz

Laboratorio

Orden N.º

Entrada

Salida

Redler Franz

ötvös

belép. 1634. XI. 13.

irod + 1684. aug. 9.

Gy. Brassó Erd. Muz.

382

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

ezem:

.....

helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

Redler Franz

ötvös

1684. meghalt.

BRASSO
RE. 21.

Redler János
ácsm.
Be 1819
Szm. Bregenz (Svájc)
Tp. Ercsi
Remekmunka vel-
kül vettek fel.
Schneider
222. l.

évben. „A régiek és a modernek harca a német irodalomban" című, doktori értekezésnek szánt dolgozat anyagát gyüjtötte egybe főleg a porosz állami könyvtárban. Az egyetem vendéghallgatójaként hallgatta Spranger, Petersen, Baeumler és Oncken professzorok előadásait. A kollégium 3 hétre Lipcsébe küldte ki, hogy a Deutsche Büchereiben a német tankönyveket magyar szempontból átnézze. Az erre vonatkozólag gyüjtött anyagot otthon fogja feldolgozni. Résztvett a kollégium hallei cserekirándulásában. Tanulmányutat tett Wittenberg, Naumburg, Drezda, Frankfurt, Heidelberg, Würzburg, Bamberg, Augsburg és München városokba.

Dr. Csik Lajos (1902, Felsőnyárád, Borsod m., ref.) orvosdoktor, a tihanyi Biológiai Kutató Intézet asszisztense, ösztöndíjas mindkét félévben. Mint 1928/29-ben, ez évben is a Kaiser Wilhelm-Institut für Biologieban dolgozott Goldtschmidt professzor osztályán. Kutatásának tárgya a genotípus és phaenotípus közötti összefüggés volt, amit több különböző, ugyanazon szervre ható gén kombinációjával tanulmányozott a Drosophila melanogasteren. Eredményeiről az intézet keretében tartott kollokviumon számolt be s azokat „Einfluss verschiedener Gene

Redlich József

1888/89 – 1891/92

Ferkèpzomfoisk.vk

125. l.

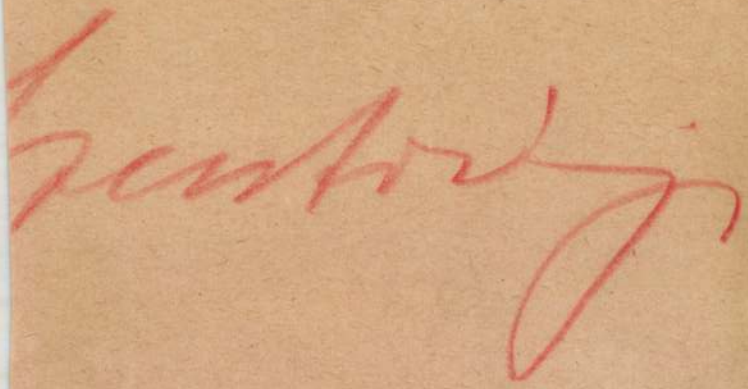

Redlich József

Aut. Aradon 1866. Izr.-
6 reál.

1889/90 I. II. ontál
1890/91 I-II. III. ontál
1891/92 IV "

Károlyi Antal gróf I. 290.

a komáromvmegyei és városi muzeum-egyesület elnökségének	a
Komárom vmegye alispánjának	"
a városi tanácsnak	a
az ág.h.ev.egyháztanács elnökségének	a
a ref.gimnázium igazgatóságának	a
a máramarosvmegyei muzeumegylet elnökségének	"
a borsodmiskolczi közmüvelődési és muzeum-egyesület elnökségének	a

Redlich József

szül. Aradon 1866 aug.

21. Nr. 6 reál.

1888/9 I. Iontáj

1888/9 II " "

Tündérmajor Borsavár határában

V. 194.

Redlich

bécsi épitési vállalkozó

MDK

Az Eskü téri és Fövám téri hidak terveire 1894-ben kiirt nemzetközi pályázaton megvették Redlich és Berger bécsi épitési vállalkozóknak Eskü téri hidtervét. Tervező /hallomás szerint/ Pfeuffer Ferenc, az Osztrák Magyar Államvasut társaság főmérnöke.

38.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

38.o.

Redlich, C.

Plan der Belagerung und Eroberung Ofens. — Ger. nach dem Grundriss, den Karl de Luvigny, des Mansfeld'schen Officier und Ingenieur, im Jahre 1686. veröffentlicht hat." Hozzáragasztva két lap német magyarázat. *Lithogr. C. Redlich* Innsbruck (1886) — 520×480 mm. — Főv. Múz. Lanfr. Gy. 330.

Nagyrlito. 67. l.

Kilátás Buda egy részére „Ansicht des Leopoldsfeldes bei Pesth“ aláírással. — Főv. Múz. Kat. 39 a.

A budai alagút (a Várhegy egy részével). — *Barabás* festménye *után kőre rajzolta Sandmann*, nyomatta *Rauh János* Bécsben. — Főv. Muz. Kat. X. 66.

Oben Buda'n [illegible] Malerische Donaureise von Wien bis

Plan der Belagerung und Eroberung Ofens. - Gez. nach dem Grundriss, den Karl de Luvigny, des Mansfeld'schen Officier und Ingenieur, im Jahre 1686. veröffentlicht hat." Hovzá-ragasztva Eit Cap német ma-gyarázat. Lithogr. C. Redlich Innsbruck (1886.) - 520/480 mm.

Redlich, C.

Föv. Mur. Laufr. Gp. 330.

Redlich C

1 ásd
2
Lam 1887 34 l -

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Plan der Belagerung und Eroberung Ofens. - Ger. nach dem Grundrios, den Karl de Luvigny, des Mansfeld,schen Officier und Jugenieur, im Jahre 1686. veröffentlicht hat." Hozzáragasztva két lap német magyarázat. Lithogr. C Redlich Innsbruck /1886/ - 520/ 480 mm. - Föv.Muz.Lanfr.Gy.330.

Redlich, C.

1363. KANDELABER, kovácsolt vas tripos
eisen auf Tripos. XIX. Jh.

1364. KÉT NAGY ÁLLÓ LÁMPÁS, vörösré
lampen, Kupfer, vasenförmig. XIX. J

názzal, közepén sötétkék sugaras rozetta, peremén inda-
XIV—XV. sz. — Flache Schüssel, Fayence, türkisblau
irisierend. Persisch, Rakka, XIV—XV. Jh.

lapon sötétkék sugaras osztásban arabeszk disz. Perzsa,
nce, mit Strahlen und Arabesken. Persisch, XIII—XIV. Jh.

n kikarcolt türkizkék arabeszk disszel. Perzsa, Rakka,
, auf dunkelblauem Fond Arabesken. Persien, Rakka,

kivül türkizkék mázzal, belül sötétkék alapon kikarcolt
ka, XIII—XIV. sz. — Tiefe Schüssel mit Rand, Fayence,
f dunkelblauem Fond ausgesparte Arabesken. Persisch,

kizkék alapon sötétkék indadisszel. Irizáló részletekkel.
iefe Schüssel, Fayence, auf türkisblauem Fond Ranken-
XIII—XIV. Jh.

zkék alapon sötétkék sugaras disszel, irizáló felülettel.
, auf türkisblauem Fond Strahlendekor. Raghes, XIII. Jh.

ékes alapon fekete körvonalu sárgás-fehér disz, helyenkint
anabad, XIII—XIV. sz. — Tiefe Schüssel, Fayence, auf
ätter. Sultanabad, XIII—XIV. Jh.

Redlich Stefánia

1902/3 – 1903/4

Deák Elemi isk.

Ferkápzomfoiskávk

125. l.

MDK

Redlich Stefánia

Parasztleány tanulmányfej, szénrajz

Fiatal leány tanulmányfej, szénrajz

Szablya Frischauf F. és tanitványai kiáll. 1906. márc.

MDK

Redlich Stefánia

Öreg paraszt tanulmányfej, szénrajz

Női akt, szénrajz

Szablya Frischauf F. és tanitványai kiáll. 1906. márc.

MDK

Redlich Stefánia

Parasztasszony tanulmányfej, szénrajz

Női akt, szénrajz

Öreg ember tanulmányfej, szénrajz

Szablya Frischauf F. és tanitványai kiáll. 1906. márc.

Redlich Stefánia

rajzaival szerepel a Babilon-
Frischauf Ferenc és tanítványai kiállításán
(1906)

Fülep Lajos:A művészet forradalmától a nagy forradalomig
Bp.Magvető 1974

170.old.

Redlich Stefánia

Kedvek János, gr. Andrássy Ilona, br. Pongrácz Klementin. Máté Ilona, Lévy Róbert, gr. Pejacsevics Jolán, Lohwag Frida nevét sorolja fel a Müvészet c. rovatban Marco: "A Frischauf /Szablya/ iskola" c. beszámolójában. Dicsérettel nyilatkozik a felsorolt növendékek müvészi eredményeiről, s megjósolja, hogy többen közülük ott fognak szerepelni a jövő idők magyar müvészetében.

A HÉT, Bp. 1906. márc. 25. XVII . évf. 12. sz. 189. lap.